

the 2d title page is wrong

CORPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIORE ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE
BORUSSICAE

CONTINUATA.

[Vol. XL.]

EPHRAEMIUS.

& BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXL

EPHRAEMII MONACHI
IMPERATORUM ET PATRIARCHARUM
RECENSUS

INTERPRETE ANGELO MAIO, Cardinal.

EPHRAEMII MONACHI
IMPERATORUM ET PATRIARCHARUM

RECENSUS

INTERPRETE ANGELO MAIO, Cardinal.

ANGELI MAII PRAEFATIO.

Historia Romani imperii, quod mature in Occidente extinctum longe diuturnius in Oriente usque ad captam a Turcis Cpolim vitam suam propagavit, multorum profecto ingenia facultatemque scribendi exercuit, atque in his praecipue Byzantinos, ut vulgo loquimur, facandi oris homines, quorum magna et perutilia volumina a Gallicis olim typis accepimus, nunc autem consociatis curis recognita novisque monumentis locupletata Germani homines doctissimi, consilio et ope ill. Niebuhrii, rursus exhibent. mihi ex iis qui Caesaream historiam scripserunt valde utilis atque exoptabilis visus est Ephraemius, cuius chronicon iambicis versibus elaboratum ab imperii fundatore Iulio Caesare usque ad receptam a Graecis e Francorum dominatione Cpolim per mille scilicet ac trecentos annos extenditur. iam hic historicus non solum ineditus erat, verum etiam tantae raritatis ut nonnisi in unico bibliothecae Vaticanae codice 1003 superesse videatur. primus hunc auctorem commemoravit, quod ego sciam, saeculo quinto decimo Raphaël Volaterranus in commentariis urbanis lib. 15 p. 176: *Ephraem Graecus ducentis abhinc annis vitas principum Cpolitanorum iambico carmine scripsit, quod opus in bibliotheca Vaticana cernitur.* atque hoc Volaterrani testimonium non latuit Vossium de hist. Gr. lib. 2 29. deinde Ephraemium saepe ad partes vocavit magnus

Allatius *), qui nunc chronographum Byzantinum nunc monachum appellat, sed nullam praeterea notitiam hominis tradit. laudata apud Allatium fragmenta Ephraemii legisse identidem se, demonstrant Vossius hist. Gr. 2 28 et 29, Cangius in glossario, Cavaeus in ecclesiasticis scriptoribus, Fabricius in Gr. bibliotheca, Lequinius in patriarchatu Cpolitano, denique Bruckerus hist. philos. tom. 3 p. 549. hi enim auctores a me sunt observati; neque tamen dubito quin alii quoque ex Allatio Ephraemium noverint. iam Allatium ad excerpenda Ephraemii fragmenta usum fuisse codice Vaticano 1003 valde affirmarem, nisi varietates scripturae aliquot perplexum me redderent **). praeterea in codice acephalo Vati-

*) de consensione p. 435, 699, 702, 725, 776, et dissert. de Georgiis (ed. Fabric. bibl. Gr. t. 10) p. 664, 687, 807; item de Psellis (ed. Fabric. bibl. Gr. t. 5) p. 22 et contra Creyghtonum p. 306, 330, 526, 539, 614, 701, et in annotationibus ad Acropolitam cap. 6, 18, 16, 18, 33. idem Allatius de consens. p. 435 et ad Acropolitam cap. 33 dictum Ephraemii approbat de Trinobi episcopo Bulgariae primati subiecto, non Byzantino, ut ait Acropolita; quare et ego ad Allatii sententiam iam accedo. rursus idem in annot. ad Acrop. cap. 6 falli ait Ephraemium qui Camaterum patriarcham pulsum a Latinis Byzantio narrat, quum ipse sponte antea recessisset. denique contra Creyght. p. 701 egregie explicat dictionem *πομπή ἐπεισόδιος*, quod sit nempe solemnitas in aulam ingressus novi Caesaris. quamobrem versus 6337, in Alexio 3, sic explicandus est; lexicographi autem vocabuli *ἐπεισόδιος* rationem deinceps habebunt, nec non v. 1253 *γνώσαν* et v. 1517 *καὶ νῦν* et v. 2096 *τεκμήριον*, v. 3875, 4141 et alibi *ἐγγράφως*. item animadvertent philologi notam S^a adhiberi ab Ephraemio non ad dimidiam sed ad quamlibet fracti numeri partem significandam.

**) hae varietates partim quidem nihil aliud sunt nisi menda typographica apud Allatium: partim vero, quia fortasse in codice videbantur deteriores lectiones, ab Allatio fuisse suspicor tacite immutatas. nonnullae tamen variae lectiones diversum codicem designare videntur. sic v. 4764 apud me, id est in codice Vaticano, est *εἰς συγγάνων*: at Allatius contra Creyght. p. 527 *συγγάνων τε*. apud me v. 6031 et 10238 est *ἐθαδα*: at Allatius *ἐνθαδε*, ut p. 241 n. 2 dixi. apud me v. 7713 *καταρχεῖ*: at Allatius ann. ad Acropol. cap. 18 *κατάρχε*. item v. 7716 apud me *ἀνδρεῖον*: at Allatius loc. cit. *ἀρεῖον*. apud me v. 7197 et alibi *θεοσδ.*: at Allatius ad Acrop. cap. 13 *θεοδ.* apud me v. 7206

cano nomen Ephraemii non legitur; neque id ego divinavissem, nisi comparato codice cum laudatis ab Allatio fragmentis mihi innotuisset. superest ergo ut Allatius vel alium codicem prae manibus habuerit, vel certe Vaticanum nondum fortasse tum acephalum legerit, paucas autem varietates ipse exscribens effecerit. profecto cum folium tantummodo primum a codice absit, in quo nomen auctoris esse debuit, valde suspicor post Allatii aetatem id excidisse, cum codex Pio VI regnante, cuius nunc stemmata gerit, a bibliopecto compactus fuit. et sane mihi narrant multa huiusmodi damna ab operarum incititia Vaticanis codicibus, praesertim Graecis, accidisse. sed de codice hactenus. iam cum neque Allatius, ut dixi, neque alii eruditi quicquam de Ephraemio chronographo narrare videantur, mihi quidem de viro hoc quaerenti occurrebat Ephraemius ille, quem Iohannes XII patriarcha Cyprianus ante sacram suam dignitatem legitimis nuptiis genuit; de quo nominatim Ephraemio verba facit Pachymeres in praedicti patriarchae notitia tom. 2 lib. 4 11, dum ait episcopos inter ceteras criminationes patriarcham reprehendisse quod bona ecclesiae Ephraemio filio suo dispensanda relinqueret, non constituto prout leges iubebant oeconomio. reapse et noster chronographus in patriarcharum catalogo memorat masculum Iohannis XII filium; sed de se ipso haud discrete loqui significat. et tamen aetas apprimè congruit: namque hic Iohannes patriarchatum retinuit usque ad Christi annum 1304, noster autem Ephraemius chronicon suum anno 1313 concludit. iam ego fontes Ephraemicae chronologiae comperi, Zonaram quidem usque ad Alexii I Comneni obitum, Nicetam Choniata usque ad Balduinum I imperatorem, deinde vero Georgium Acropolitam. age vero quod Ephraemius historiam poetico metro con-

ἐμπαθεῖ θεία: at Allatius loc. cit. *ἐμπαθῇ θείαν*. apud me v. 7404
ἐπεισπεπαισῶς: at Allatius loc. cit. *ἐπεισπεπτοιῶς*. apud me v. 10355
πω et 10359 *ἐνδούς*: at Allatius *πov* et *ἐνδούς*, ut proprio in loco dixi.

scripserit, nemo magnopere irascatur, primo quia carmen iambicum narrationis perspicuitati peridoneum est et memoriam legendum apprime iuvat; deinde quia Pisidas etiam, Constantinus Manasses atque Tzetzes impune suas historias versibus composuerant; qui nihilo minus auctores, praecipueque Tzetzes, magno usui apud eruditos sunt. atque ego Ephraemii quidem historiam propter suam eximiam utilitatem ad Latinam consuetudinem, soluta tamen oratione, transtuli: etsi enim olim poëticam non neglexi, nunc tamen pangendorum versuum plus decem milibus otium mihi voluntasque defuit.

* * *

Γάιος ἔτη δ'.

Εἶτα κατέσχε τὸ κράτος τῶν Αἰσόνων
Γάιος, Ἐπικουρος ἢ Σατὰν τρόπον,
ὑπὲρ φύσιν βρότειον αὐτὸν σεμνύνων
ἢ καὶ Θεουργῶν, ἢ κατάπτυστος φύσις,
5 ἀνὴρ ἀσελγὴς ἀποφρὰς μαιφόνος·
ἐφ' οὗ Στέφανος πρωτομαρτύρων κλέος
μαρτυροῦν στέφανον εὔρεν ἐκ λίθων,
σοφοὶ τ' ἐγνωρίζοντο δύο προκρίτων
Ἰώσηπός τε καὶ Φίλων ἐξ Ἑβραίων.

Κλαύδιος ἔτη ιδ'.

10 Τούτου καταστρέψαντος ἀθλῶς βλον,
Ἑρμοῦ φίλος Κλαύδιος, ἡπία φύσις,
ἴσων τε φύλαξ, ὑπερόπτης χρημάτων,

*) deest in codice primum folium, quod Iulii Caesaris, Augusti et Tiberii notitiam continuit. desiderantur igitur ex universo opere versus paulo minus quinquaginta, ut paginarum ratio demonstrat. nihil tamen incognitum in hac lacuna amisisse nos puto. M. (i. e. Maius).

* * *

Caius annis 4.

Deinde Romanorum imperium tenuit Caius, vita Epicurus vel potius Satan, supra humanam naturam extollens semet divinamque affectans, vilissimus mortalis, (5) impudicus, scelestus, sanguinaris; sub quo prima Stephanus gloria martyrum adeptus est coronam de lapidibus. item sapientes praecluebant duo, Iosephus atque Philo, uterque Hebraeus.

Claudius an. 14.

(10) Postquam Caius misere abruptit vitam, literis Claudius et clementia praeditus, iustique tenax et pecuniae contemptor, Romani im-

- τὰς ἡνίας εἴληφεν αὐσοναρχίας.
 τούτου κρατοῦντος Θεωδῶς καὶ Σίμων μάγος
 15 πολλοὺς ἐλυμαίνοντο κακοτεχνίαις,
 πρῶτος δ' ἐπιβέβηκε τῆς Ῥώμης Πέτρος
 σωτήριον κήρυγμα κηρύσσων ὅλοις.

Νέρων ἔτη ιδ'.

- Μεθ' ὃν παρῆλθεν εἰς βασιλείον κράτος
 Νέρων ἀσελγῆς, ἐμφερῆς τῷ Γαῖῳ,
 20 θηλυδρίας ὦν καὶ θύλακος σαπρίας,
 πρῶτος διώκτης, εὐσεβῶν καθαίρετης
 Χριστοῦ τε μυστῶν προκρίτων ἀναιρέτης.
 εἶτα Γάλβας Ὄθων σὺν Οὐιτελίῳ
 ἐπὶ βράχιστον τοῦ κράτους γεγενυμένοι.

Οὔεσπασιανὸς ἔτη ι'.

- 25 Μεθ' οὗς κατηγλῆύσε τὴν κραταρχίαν
 Οὔεσπασιανός, κλέος βασιλέων,
 ἀρχὴν δράσας εὖ καὶ πλατύνας εἰς μέγα,
 ἐχθρῶν νικητής, φιλότιμος τὴν χέρα,
 ἀνὴρ τις εὐπρόσιτος, ἥδὺς τοῖς φίλοις,
 30 ὑπηκόοις δ' ἄπασι καὶ πεφιλμένος.

Τίτος ἔτη γ'.

- Μεθ' ὃν Τίτος παῖς παραλαμβάνει κράτος,
 θάλασσα καλῶν, φιλοδωρίας χύσις,

perii habenas tractandas cepit. eo regnante Theudas et Simon magi
 (15) malis permultos artibus decipiebant. primus autem Romam acces-
 sit Petrus, salubre cunctis nuntians evangelium.

Nero an. 14.

Post hunc pervenit ad potentiam regiam Nero luxuriae incontinens
 et Caio par, (20) pathicus vir et sacculus putredinis, primus piorum
 persecutor mortifer, praecipuorum Christi assecclarum carnifex. deinceps
 Galba Otho Vitelliusque degustaverunt sceptrum quam brevissime.

Vespasianus an. 10.

(25) Post hos ornavit Caesaream dignitatem Vespasianus, regnato-
 rum decus, sospitator imperii propagatorque, hostium victor, et manu
 munificus, accessu facilis, iucundusque amicis, (30) subditis cunctis ad-
 modum dilectus.

Titus an. 3.

Successit in imperium Titus filius, bonitatis mare, effusa liberali-

εὐεργετικός, συμπαθὴς τις καρδία,
 χρησίδς τρόποις οἷς ὠραῖζεται κράτωρ,
 35 ἀναξ ἀριστεὺς καὶ στρατηγὸς γεννάδας,
 Ἰουδαϊκοῦ τοῦ θράσους καθαιρέτης·
 οὗ πᾶσιν ἀοίδιμον ἔδεται τόδε,
 τὸ σήμερον δὲ μὴ βεβασιλευκέναι,
 εὖ τινὰ μὴ δράσαντα ταῖς εὐποιαῖς,
 40 καὶ "δεῖ τινὰ πρόσωπον ἀνακτος πάλιν
 ἰδόντα μηδὲν στυγνὸν ἀνθυποστρέφειν."

Δομετιανὸς ἔτη ιε'.

Τοῦτου τὸ βιοῦν ἐκμετρήσαντος μόρω
 Δομετιανός, ἡ βδελυρὰ καρδία,
 φύσιν Τίτου σύναιμος, οὗ τρόπους ὅλως,
 45 ἀναξίως εἴληφε τὴν αὐταρχίαν,
 Χριστοῦ κολαστὴς οἰκετῶν καὶ μαρτύρων,
 ἐφ' οὗ φιλητὸν τὴν θεηγόρον χάριν
 νῆσός τις ἐξόριστον ἔσχεν, ἡ Πάτμος.
 ἦρχει δ' Ἀπολλώνιος τερθρείαις τότε,
 50 Πυθαγορικὸς Τυανεύς, σοφὸς γόης,
 ὃς καίπερ ὦν πόρρωθεν ἀναιρουμένον
 δηλοῖ παροῦσαι τοῦ τυράννου τὸν μῶρον.

Νερούας ἔτος α'.

Τοῦτου καταστρέψαντος αἰσχυρῶς τὸν βίον
 κλῆσιν Νερούας, εὐγενὴς ψυχὴν δέμας,

tas, beneficus, clementi instructus animo bonisque moribus qui regnan-
 tem decent, (35) princeps egregius, imperator strenuus, Iudaicae fero-
 ciae debellator. huius ab omnibus celebratur dictum "equidem hodie
 minime regnavi, quoniam beneficio affecti neminem." (40) itemque "qui
 ad conspectum regis venerit, eum non oportet tristem inde abscedere."

Domitianus an. 15.

Ubi cum vita mortem mutavit Titus, Domitianus animum scelestum
 gerens, Titi natura frater sed aliis moribus, (45) Christi servorum
 martyrumque carnifex, imperio contra meritum est potitus. sub eo di-
 lectus propheticus discipulus in quadam exsulavit Patmo insula. tunc
 se iactavit praestigiis Apollonius (50) Tyanensis Pythagoricus, impostor
 callidus; qui procul licet degens nuntiavit tamen tyranni caedem iis qui
 sibi aderant.

Nerva an. 1.

Postquam Domitianus foede interiit, Nerva animo et corpore prae-

- 55 τὰ Ῥωμαϊκὰ σκῆπτρα παραλαμβάνει,
ταμεῖον ὄντως ἀρετῶν Χριστοῦ δίχα,
καλοῦ δὲ παντὸς αὐτοκράτορος τύπος.
ἐφ' οὗ τις ἀμύθητον εὔρε χρυσίον,
θησαυρὸν ἄβρὸν ἐγκατακεχωσμένον,
60 ὃν ἐκκαλύψας κράτορος μένει κρῖσιν·
ὁ δ' αὖ κεχρησθαι μὴ θέει καὶ κατέχειν.
ἀλλ' ὑπὲρ αὐτὸν εὐρεθὲν φάσκει πέλειν.
ἦ δ' ὅς "κατακέχρησο τοῖς εὐρημένοις."

Τραϊανὸς ἐτη ιη'.

- Τούτου λιπόντος σὺν κραταρχία βίον
65 Τραϊανὸς τις, πῦς θεὸς ταύτου, στέφος
καὶ σκῆπτρα παρείληφε τὰ τῶν Ἀδούλων,
εὐρὺ κλέος σῶν ἐν νίκαις καὶ πρακτέοις,
εἰ καὶ διώκων εὐσεβεῖς ἦν μετρίως·
καθ' ὃν χρόνον βέβρωτο θηρίων γνάθοις
70 ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος ἐν Ῥώμῃ,
ἄλλοι τε πλεῖστοι μαρτυρικῶς τὸν βίον
Χριστοῦ χάριν ἤνυσαν ἡγωνισμένοι.
τούτων μαθόντα τὸν κρατοῦντα τὸν φθόνον,
ὥς οὐ πονηρῆς αἰτίας πάσχειν τάδε,
75 οἷς δὲ Χριστὸν σέβουσιν ὥς θεὸν μόνον,
μὴ δεῖν κολάζειν θεοπίσαι χριστιανώμους.
τοῦτόν γ' ἐπάρχω χειρίσαντα τὸ ξίφος

58 nempe Herodes Atticus, ut narrat in vitis Philostratus. M.

claro cluens (55) Romanae rei suscepit moderamen. hic plane egregius (nisi quod Christo caruit) bonorumque principum typus fuit. sub eo quidam repperit aurum plurimum, amplum nempe thesaurum humi obrutum, (60) quem ad arbitrium Caesaris effossum rettulit. hic autem et retinere hunc iussit eodemque uti. cumque ille maiorem privato rem diceret, "tu vero" inquit Nerva "inventa re vel abutitor."

Traianus an. 18.

Ubi imperium Nerva cum vita dereliquit, (65) Traianus, huius adoptione filius, Romanorum sceptrum occupavit, victoriis vir rebusque gestis inclitus. is tamen pios aliquantum persecutus est; quo tempore contritus bestiarum dentibus (70) theophorus Ignatius in Roma fuit, atque alii insuper plurimi vitam martyres Christi causa certando consummarunt. quorum intellecto Traianus interitu, negavit dignos fuisse talia pati (75) eo quod Christum unice deum colerent; et ne Christiani vexarentur vetuit. idem cum praefecto gladium traderet, dixisse fertur

- “δέδεξο τουτὶ ταῖν χεροῖν” τοῦτον φάναί,
 “κῦν μὲν καλῶς ὧ διέπων τὰ τοῦ κράτους,
 80 ὑπὲρ γ’ ἔμαντοῦ τῷδε χρηστέον, φίλε·
 εἰ δ’ αὖ γε κακῶς, κατ’ ἔμαντοῦ καρδίας.”

Ἀδριανὸς ἔτη κα’.

- Τούτου δὲ βίον καὶ κράτος λελοιπότος
 Ἀδριανὸς Αἴλιος, ἀριστεὺς μέγας,
 διάδοχος δέδεικτο τῆς μοναρχίας,
 85 ἑρμαῖκός τε καὶ μεγάλῳρων ὄλοις,
 μὴ δεῖν κολάζειν θεισπίσας χριστωνύμους.
 τούτου δ’ ἱππεύοντος ἐν λεωφόρῳ
 ἔδεῖτο γυνὴ λιπαρῶς ἐγκειμένη·
 ὁ δ’ “οὐ σχολάζω” τῇδ’ ἐγκειμένη λέγει.
 90 καὶ “μηδὲ βασιλευε” πρὸς τόνδ’ ἀντίφη·
 ὁ δὲ στραφεὶς προσέσχεν αὐτῆς τῇ δίκῃ.
 οὗτος πολλῶν πρὸς Παλαιστίνῃ πόλιν,
 ὅπου Σιών Ἰδρυτο κατεσκαμμένη,
 Καπιτωλῖαν καλέσας τήνδ’ Αἴλιαν·
 95 καὶ ναὸν ἀντήγειρε Διὶ τῷ Κρόνου,
 οὐ πρὶν Σολομῶν τὸν ναὸν τεύξας ἔχει.
 τοῦτ’ οὐκ ἀνεκτὸν ἦν Ἰουδαίων φύλῳ·
 συσπειραθέντες τοιγαροῦν ὥπλισμένοι
 ἐπ’ αἰσι φύλαξι Ῥωμαίοις τόπου,
 100 καὶ σφῶν γε πλείστους ἔδρασαν ἔργον φόνου.

87 δ’ ἡ πόθ’ ?

“hunc cape, amice, manu; et si quidem rem publicam bene gessero, (80) pro mea salute hoc tibi utendum est; sin male imperavero, hoc me confodito.”

Hadrianus an. 21.

Post hunc vita defunctum in imperio Aelius Hadrianus, bellator nobilis, regni successor designatus fuit, (85) vir doctus atque magnificus usquequaque, qui etiam vetuit de Christianis poenas sumi. huic aliquando equitanti in via preces mulier quaedam efflictim obtulit: is autem negavit orantem se posse audire. (90) tum illa “ne regnes igitur” respondit; quare is conversus feminae ius reddidit. idem in Palaestina urbem struxit, ubi Sion funditus eversa fuerat, eamque appellavit Capitolinam Aeliam. (95) templum quoque excitavit Saturnio Iovi, ubi olim Solomon suum conderat. quae res intolerabilis Iudaicae genti fuit: quare coacto armatorum numero Romanum aggrediuntur praesidium loci, (100) eiusdemque ingentem stragem edunt. quod ubi Caesar

- ὃ γνοὺς ὁ κρατιῶν στρατιᾶς ὁμαιχμίας
 ἄρδην Ἑβραίων ἐκθερίζει τὸ στίφος,
 ὅκτω μὲν ἀνδρῶν καὶ πεντήκοντα πάλιν
 ποσουμένας δοὺς μυριάδας θανάτῳ,
 105 κώμας κατασκάψας δὲ τούτων χιλίας,
 φρούρια πεντήκοντα τεθρυλημένα.
 οὗτός ποτ' ἀνδρὸς ἦν κατακρίνας μόρον·
 καὶ τὸν λαβόντα πῦρ θυμιῶντα λέγειν
 "ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἀδικῶν θνήσκω βίᾳ,
 110 Ἀδριανὸν δὲ καὶ ποθοῦντα τεθνάναι
 μὴ τοῦ κατ' εὐχὴν εὐχομαι τυχεῖν τέλους·"
 ὃ καὶ παθεῖν οἱ συνέβη πρὸς τῷ τέλει,
 νόσῳ χρονίῳς ὑδέρῳ τετηγμένῳ.
 καπὶ Θράκης δ' αὖ Ὀδρυσσοῦ πρὸς χωρίῳ
 115 ἄλλην πορίζει τὴν ὁμώνυμον πόλιν.

Ἀντωνῖνος ὁ καὶ Πίος ἔτη κ'.

- Εἴτ' Ἀντωνῖνος εὐσεβὴς κεκλημένος,
 βέλτιστος ἀνὴρ εὐαγῆς τε τοὺς τρόπους,
 πάντων τιμῶν μάλιστα τοὺς χριστιανόμους,
 χειρίζεται κάλλιστα τὴν κραταρχίαν·
 120 ὅστις γε μάχης καὶ βίας ἐγκειμένον,
 ἐπέπερ οὐδὲν εὐπορῶν ἦν χρημάτων,
 εἰς ἀγορὰν προύθηκε τοῖς ἡρημένοις
 πάντα τὰ λαμπρὰ καὶ τιμαλφῇ τοῦ κράτους·

post v. 115 codex in titulo Ἀντώνιος. sed in textu Ἀντωνῖ-
νος. M.

novit, coniurati exercitus Hebraeorum penitus succidit vires: nimirum is quingenta et octoginta hominum milia leto dedit, (105) pagos etiam gentis subvertit mille cum quinquaginta arcibus nobilibus. porro quidam ab eo neci addictus ture in ignem coniecto testatus est se quidem immerentem ad mortem adigi; (110) imprecari autem Hadriano evenit in vitae termino, cum lento hydropis morbo diu tabuit. is etiam in Thracia prope castrum Odrysium (115) de suo dictam nomine novam urbem condidit.

Antoninus Pius an. 20.

Deinde Antoninus cognomento Pius, vir optimus sanctisque moribus, qui Christianos summo in pretio habuit, felici sane fato ad imperium venit. (120) is premente belli necessitate, quia nihil in aerario pecuniae erat, in foro exposuit licitantibus pretiosa principatus orna-

- ἄφ' ὧν ἱκανῶν εὐπορήσας χρημάτων
 125 καὶ στρατιωτῶν ἡλικιᾷ πλείστας ἵλας
 μάχην κατορθοῖ καὶ βαθὺν πλοῦτον φέρει·
 καὶ πάλιν ἀπέλαβε τὰ πεπραμένα,
 αἰρουμένοις δοῦς τὴν τιμὴν ὠνουμένοις.

Μάρκος Ἀντωνῖνος ἔτη ις'.

- Καὶ πάλιν ἄλλος Ἀντωνῖνός τις Μάρκος,
 130 πρῶτον θετὸς παῖς, φιλόσοφος τοὺς λόγους
 τρόπους τε χρηστός, ἐθμενῆς χριστωνύμοις,
 παραλαβὼν ἔθυνε τὴν κραταρχίαν·
 ἔφ' οὗ φάλαγξ κέκλητο κεραυννοβόλος,
 ἥτις μερίδος οὕσα τῶν χριστωνύμων
 135 καιρῷ μάχης ᾗῤατο Χριστῷ δεσπότη,
 δέσφει στρατιᾶς κινδυνευούσης τότε
 ἀντιπάλων τε βαρβάρων ἐπιθέσει·
 καὶ δυσμενεῖς μὲν τῷ κεραυνῷ συμφλέγει,
 δμβρῶν δ' ἐπὶ στράτευμα πλουσίως ὕει.
 140 Ἐρμογένης τ' ἤκμαζε τῆς τέχνης ἰδρις·
 δυάς τ' ἐναθλεῖ μαρτύρων Χριστοῦ χάριν,
 Σμύρνης ὁ Πολύκαρπος καὶ Ἰουστίνος.

Κόμοδος ἔτη ιβ'.

*Κόμοδος εἶτα, μιαρὸς φανλεργάτης,
 κακῶς ἐπεισέφρησε τῇ κραταρχίᾳ·*

127 πεπραγμένα V (i. e. codex Vaticanus apud Maium)

menta omnia; unde pecunia, quantum sat erat, capta, (125) conscriptaque militum ingenti manu, victoriam non sine lauta praeda rettulit; quamobrem res divenditas recuperavit, civibus qui emerant repenso pretio.

Marcus Antoninus an. 16.

Rursumque alius Antoninus Marcus, (130) prioris adoptione filius, doctrina philosophus, moribus egregius, Christianis benivolus, rei publicae gubernaculum coepit regere. sub eo legio dicta fulminatrix, de Christianorum hominum conflata numero, (135) pugnatura Christo domino supplicavit, quoniam et siti exercitus laborabat et barbarorum hostium instabat impetus; statimque hostes fulminibus deflagrarunt, Romanus exercitus imbre copioso maduit. (140) tunc florebat Hermogenes doctus rhetor, Christique causa par martyrum decertavit, Polycarpus Smyrnae episcopus et Iustinus.

Commodus an. 12.

Deinde Commodus impurus scelestus laevo omine arrepsit ad impe-

- 145 ἐφ' οὗ Κλήμης ἦν στρωματεύς, σοφὸς μέγας,
καὶ Πάνταινος, κήρυκες ὁρθῶν δογμάτων.

Περτίναξ καὶ Ἰουλιανός.

- Μεθ' ὃν κραταρχεῖ Περτίναξ ὁ τεργέμων,
καὶ σφάττεται δὴ πρὸς μέσοις ἀνακτόροις,
καὶ σκῆπτρα παρελήφε τὰ τῶν Αὐσόνων
150 Ἰουλιανὸς Δίδιος βραχὺν χρόνον

Σεβήρος ἔτη ιη'.

καὶ Σεβήρος, κράτιστος ἐχθρῶν ἐν μάχαις,
σφοδρὸς κολαστὴς εὐσεβῶν χριστιανύμων,
ἐφ' οὗ σὺν ἄλλοις καὶ πατὴρ Ὁριγένους
Φιλωνίδης εὖρατο μαρτύρων στέφος.

Ἀντωνῖνος Καράκαλος ἔτη ζ'.

- 155 Τούτου θανόντος Καράκαλος τοῦπύκλην
Ἀντωνῖνος εἴληφε τὴν μοναρχίαν,
αἰσχρὸς τις ἀνὴρ καὶ πλέον μαιφόνος,

Μακρίνος καὶ Ἀρβίτος ἔτη δ'.

- καὶ Μακρίνος βράχιστον ἄρξας τὸν χρόνον.
εἶτα κατωρχήσατο τῆς κραταρχίας
160 κλῆσιν Ἀρβίτος, Σαρδανάπαλος θέσιν,

rium. (145) sub eo Clemens, stromatum auctor sapiens, Pantaenusque, orthodoxi ambo praedicatores.

Pertinax et Iulianus.

Mox imperavit Pertinax, grandaevus senex, qui in aula palatii interfectus est. sceptrumque arripuit Romani imperii (150) brevi admodum tempore Iulianus Didius.

Severus an. 18.

Hinc Severus, hostium in proeliis domitor, dirus piorum Christianorum persecutor; sub quo cum aliis pater quoque Origenis Leonidas martyrii coronam rettulit.

Antoninus Caracalla an. 7.

(155) Huius extincti monarchiam excepit Antoninus cognomine Caracalla, foedus homo et maxime sanguinarius.

Macrinus et Avitus an. 4.

Tum et Macrinus brevissime imperavit. deinde in imperio debachatus est (160) nomine Avitus, cognomine Sardanapalus, Priapi quod-

ἀνδράποδόν τι Πρωΐπου Διονύσου,
 ἄλλος τις ὄντως Σαρδανάπαλος τρόπος,
 θηλυδρίας τις ἐκδεδητημένος.

Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας ἔτη ιδ'.

Μεθ' ὃν παρήλθεν εἰς βασιλεῖον κράτος
 165 Μαμαίας Ἀλέξανδρος, εὐσεβεῖς σέβων·
 μητρός γὰρ αὐτοῦ Μαμαίας πιστευσάσης
 διδασκαλαῖς ταῖς σοφαῖς Ὠριγένους,
 τιμῆς κατηξίωτο πιστῶν τὸ στίφος.

Μαξιμῖνος καὶ ἄλλοι ἔτη γ'.

Τούτου σφαγέντος ἀναδείκνυται κράτωρ
 170 Θεοστυγῆς τις Μαξιμῖνος μαινόλης,
 ὅστις διωγμὸν χαλεπὸν χριστιανύμοις
 κινήσας ἀπέφηνε μάρτυρας ὄσους.
 Σὺν Ἀλβίνῳ Μάξιμος ἔσχε τὸ κράτος
 καὶ Πομπιανὸς Πουπλίῳ σὺν Βαλβίνῳ.

Γορδιανὸς ἔτη ε'.

175 Ὡππερ θανόντων ζώννυται κραταρχία
 Γορδιανὸς τις σὺν δμωνύμῳ τέκνῳ·
 ἐφ' ᾧ ὁ λαμπρὸς ἐν λόγοις Ὠριγένης
 ἦν ἐκδιδάσκων μύστας ἐν Παλαιστίνῃ,

173 Ἀλβίνῳ codex; et ita loquitur etiam Zonaras. M.

174 Zonaras Πομπηϊανός. M.

dam Bacchique mancipium, moribus vere Sardanapalus alter, effeminatus admodum et luxuriosus.

Alexander Mamaeae an. 14.

Post hunc pervenit ad regnum Alexander (165) Mamaeae filius, Christianorum reverens: cum enim eius mater credidisset sapientibus Origenis doctrinis, honor credentium ordini haberi coeptus est.

Maximinus et alii an. 3.

Occiso Alexandro creatur imperator (170) execrandus furiosusque Maximinus quidam, qui dira commota adversus Christianos persecutione plurimos fecit martyres.

Tunc etiam regnaverunt Maximus et Albinus et cum Pupieno Publius Balbinus.

Gordianus an. 6.

(175) His extinctis summa potestas devenit ad Gordianum quendam filiumque eius; sub quibus inclitus doctrina Origenes in Palaestina disci-

- οἷσπερ σὺνηρίθμηντο σύγγονοι ἄνθρωποι,
 180 ὁ γρήγορος νοῦς, θαυματουργὸς τοῦ πλάκην,
 πρὸς δ' αὖ Ἀθηνόδωρος, οὐχ ἦτιων λόγους.

Φίλιππος ἐτη ε'.

- Μεθ' οὗς Φίλιππος εὐμενὴς χριστιανύμοις,
 μᾶλλον δὲ Χριστῷ προσδραμεῖν αἰρεῖ λόγους
 εὐχῶν τε πιστοῖς συμμετασχεῖν ἀσμένως,
 185 καὶ οἱ θριαμβεῦσαι γε τὰ πεπραγμένα,
 ἄλλως προέδρων τόνδε μὴ δεδεγμένων.
 ὃ Βόστρα πατρίς, οὗ κτίσας ἔχει πόλιν,
 ἦν πᾶς Φιλίππου τήνδε φημῖζει πόλιν.

Δέκιος ἔτος α'.

- Ἔτα Δέκιος τοῦ κράτους δεδραγμένος
 190 εὐθὺς διαγμὸν κατὰ πιστῶν ἐκφέρει,
 ὃν ὑπερέσχον εὐψύχως ἠνδρισμένοι
 Κυπριανὸς τε Βαβύλας καὶ μυροί·
 ἦτινεντο δ' ἄλλοι καὶ τάλας Ὀριγένης.
 τότε ἦν Ναυάτος, ἡ μισάνθρωπος φύσις,
 195 ἐκκλησίας δ' ὧν Ῥωμαίων θυηπόλος
 ἔφασκε μὴ δεῖν βασάνοις τε θυκότας
 μετανοοῦντας προσδέχεσθαι καθάπαξ.
 ὃ πατράσιν ἔδοξε πίστειως νόθον,
 καὶ μὴ μεταγνοὺς ἐκκεκήρυκται τάλας.

191 ὃν codex. nisi mavis ὦν. M.

194 ita etiam Zonaras. sed intelligendus potius Novatianus. M.

pulos erudiebat; quorum erant in numero fratres duo, (180) Gregorius cognomento thaumaturgus, atque Athenodorus doctrina non inferior.

Philippus an. 6.

Secutus est Philippus, Christianis benivolus, immo vero, ut fama est, Christi assecia, credentium sodalitia adiungi optans (185) Christoque suos triumphos referre acceptos; quem tamen sacri non admiserunt praesules. huic Bostra patria; prope quam aliam condidit, quam Philippi urbem omnes vocitant.

Decius an. 1.

Imperio postea potitus Decius (190) Christianos sine mora coepit persequi; cui restiterunt insigni fortitudine Cyprianus Babylas alique virimi. lapsi sunt alii; in his infelix Origenes. tunc fuit Novatus malivoli vir ingenii; (195) qui cum Romanae ecclesiae sacerdos esset, eos qui cruciatibus victi sacrificassent, ad paenitentiam recipere pernegabat. id dogma patribus a fide alienum visum est; cui dum haeret, communionem infelix pellitur.

Γάλλος καὶ Αἰμιλιανὸς ἔτος α'.

- 200 Βίον Δεκίου καὶ κράτος λελοιπότεος
κατῆρξε Γάλλος, ἡ βέβηλος καρδία,
βαρὺς κολαστῆς Χριστιανῶν τυγχάνων·
Αἰμιλιανὸς τέτταρας μῆνας μόλις,
ἦνικα Σαβέλλιος ἦν, σκαιὸς Αἴβυς,
205 ὁ σύγχυσιν δρῶν ἄσεβῶς ἐν τριάδι
θεῶν προσώπων καὶ συναλείφων φύσεις.

Βαλλεριανὸς καὶ Γαλιηνὸς ἔτη ιε'.

- Αἰμιλιανοῦ δὲ σφαγεντος ἀθλίως
Βαλλεριανὸς πάραυταμβάνει κράτος,
βαρὺς διώκτης εὐσεβῶν χριστιανῶν·
210 ὅστις ἀγεννῶς βαρβάρους Πέρσαις μάχη
ἄλως παρ' αὐτοῖς τὸν βίον κυταστρέφει.
καὶ παῖς παρῆλθε Γαλιηνὸς εἰς κράτος,
δεξιὸς ἀνὴρ, φιλότιμος, χαρῆς,
πολλοὺς ἀνατλὰς κινδύνους ἐν ταῖς μάχαις.

Κλαύδιος ἔτος α'.

- 215 Μεθ' ὃν Κλαύδιος, ἄρρεποῦς δίκης φύλαξ,
κράτωρ ἀγαθὸς καὶ μαχητὴς γεννάδας,
πάππος μεγίστου κράτορος Κωνσταντίνου.

203 Αἰμιλιανὸς τε τέτταρας. V. post v. 214. male in
codice ια', undecim. M. 217 Eumenius Paneg. Con-
stantini c. 2: ab illo enim dīco Claudio manat in te avitis
cognatio, qui Romani imperii solutam et perditam discipli-
nam primus reformavit. M.

Gallus et Aemilianus an. 1.

(200) Postquam imperium Decius cum vita amisit, regnavit Gallus
impio vir corde praeditus et Christianorum gravis persecutor. deinde
vix quattuor mensibus Aemilianus. tunc Sabellius erat, scaevus Afer,
(205) qui divinas impie in triade personas confudit et naturam cum his
commiscuit.

Valerianus et Gallienus an. 15.

Post Aemilianum misere interfectum suscepit imperium Valerianus,
gravis piorum persecutor Christianorum; (210) qui barbaris a Persis in
proelio turpiter captus apud ipsos vitam finivit. obtinuit autem impe-
rium Gallienus filius, vir dexter liberalis et amabilis, qui pericula in
proeliis multa pertulit.

Claudius an. 1.

(215) Exin Claudius fait, iustitiae firmus custos, princeps bonus et
bellator strenuus, maximi principis Constantini avus.

Ephraemius.

Αὐρηλιανὸς ἔτη ε'.

- Τούτου τελευτήσαντος ἐν κραταρχίᾳ
 Αὐρηλιανὸς δυσμενὲς χριστιανῶμοις
 220 τὰ σκήπτρα παρείληφε τῆς αὐταρχίας.
 τούτου κρατοῦντος Παῦλον Σαμοσατέα
 κακῶς φρονοῦντα πατέρων θεῖον στίφος
 ἐπάρατον τίθησι καὶ βδελυκτέον.
 τῆς δ' Ἀντιόχου καθέδρας δεδραγμένον,
 225 καὶ τήνδε βίᾳ κατέχειν ῥημένον,
 πεισθεὶς ὁ κρατῶν εὐσεβῶν ἐντυχία
 γραφαῖς ἀτίμως ἐξελαύνει τοῦ θρόνου.

Πρόβος ἔτη ε'.

- Βραχὺν χρόνον Τάκης, ἀνὴρ πρεσβύτης.
 εἶτα Φλωρός τις, φίλος Ἑρμοῦ καὶ μάχης,
 230 παραλαβὼν ἔθυνε τὴν κραταρχίαν,
 πρῶος μεγαλόψυχος εὐμενὲς κῆράτωρ·
 οὗ ταῖς κατ' ἐχθρῶν ἐμβραδύνοντος μάχαις,
 στρατοῦ δὲ βρωτῶν κινδυνεύοντος σπάνει,
 ἐπ' αὐτὸν ἐκλείποντα λιμῶ σιτίων
 235 ὄμβρον σίτῳ σύμμικτον ὄμβρῳσαι λόγος,
 τὸν ὑπόθεν βλόσαντα τῷ λαῷ μάννα,
 ὥπερ τραφεῖσαν στρατιὰν ἐνισχῶσαι.

229 codex Φλωρός sine dubio pro Florianus; sed tamen consequentes laudes Probo congruunt, teste etiam Zonara. et quidem Probus scribitur in codicis lemmatibus, non Florus aut Florianus. existimo igitur unum versum excidisse, in quo a Floriane fiebat transitus ad Probum. M, qui pro Φλωρός dedit Πρόβος.

Aurelianus an. 6.

Postquam hic in purpura vitam clausit, Aurelianus Christianorum odio imbutus (220) summi imperii sceptrum gestare coepit. eo regnante Paulum Samosatensem prava sentientem patrum divinus chorus edixit esse maledictum et execrabilem; qui cum Antiochenam invasisset cathedram (225) eandemque niteretur vi retinere, piorum legatione permotus imperator missis literis sede turpiter eum eiecit.

Probus an. 6.

Brevi regnavit Tacitus, vir grandaevus. dein Florus, et mox Probus, domi bellicue (230) bonus, rem coepit publicam gubernare. mitis hic princeps erat, magnanimus, benevolus; qui cum diuturnis distineretur bellis, periclitante exercitu commeatum penuria, iamque deficientibus ob famem viribus, (235) imber commixtus tritico decidisse dicitur, caeleste manna multitudini affundens, quo pastus vires pristinas recepit miles.

Κάρος καὶ Νουμεριανὸς καὶ Καρίνος ἔτη β'.

Μεθ' ὃν Κάρος τις γεννάδας σὸν νύεισιν
ἄναξ ἐδείχθη, παραλαβὼν τὸ κράτος.

- 240 Νουμεριανὸς ἐκδαρεὶς ἄσκοῦ δίκην,
ληφθεὶς παρ' ἐχθρῶν αἰχμάλωτος, ὡς λόγος.
καὶ Καρίνος αἰσχιστος, ἀπηνῆς λίαν,
χριστιανῶν ὄλεθρος, ἔσχε τὸ κράτος·
ἐφ' οὗ λελοιπῶς Περσίδα Μάνης τάλας

- 245 Ῥωμαῖδος κλίμασι παρεισεφθάρη,
κακίας ἰὸν ἐξεμῶν ψυχοφθόρον,
ἀφ' οὗ βδελυκτὸν τοῦνομα Μανιχαίων.

Διοκλητιανὸς ἔτη κ'.

Μετὰ δὲ τοῦτον ἡ μέγιστη μανίαν
τὴν κατὰ Χριστοῦ δυνάς, ἡ τρισαθλία

- 250 βροτῶν Ἑριννύς, αἰμοχυρῆς καρδίᾳ,
Μαξιμιανὸς Διοκλητιανός τε,
ὥμῳς κατήρξαν τοῦ βασιλείου κράτους·
ὅς πατέρων φῶς δυσγενῶν Δαλματόθεν
ἄσημος ἢ τριδουλος ἐβδελυγμένος,

- 255 Θεοῦ κριμάτων! τυγχάνει κραταρχίας·
ἥς συμμεριστὴν Ἑρκούλιον λαμβάνει
Μαξιμιανόν, εὖσεβῶν ἀναιρέτην.
ἐπὶ κακῷ γοῦν τῷδε συμπεπνευκότε
Χριστοῦ μερίδος, ἢ πλέον σφῶν καρδίας,

248 τούτων V

Carus, Numerianus et Carinus an. 2.

Carus deinde, vir strenuus, cum suis liberis regium nomen cum potentia excepit. (240) Numeriano quidem apud hostes captivo cutis detracta dicitur, utris instar. Carinus turpissimus et crudelis admodum, Christianorumque pestis, imperium tenuit. sub eo Manes calamitosus relicta Perside (245) ad Romanas terras arrepsit, venenum evomens improbitatis suae, animabus exitiosissimum. ex hoc Manichaeorum fluxit infame nomen.

Diocletianus an. 20.

His extinctis furere in Christum coepit gemina mortalium Erinnyes atque maxima, (250) tristissimum animorum et cruentissimum par, Diocletianus scilicet et Maximianus, utentes regia potestate crudeliter. et prior quidem obscuris in Dalmatia genitus parentibus, servili stirpe et conspuenda, (255) arcano dei decreto imperium obtinuit; cuius deinde participem Herculium fecit Maximianum, Christianorum exitio natum. ergo hi duo ad perniciem conspirantes Christianorum vel potius pro-

- 260 διωγμὸν ἀφόρητον ἐξηγειρέτην,
καὶ κατὰ δήμους εἴτε χιλιοστύας
μάρτυρας ἀπέφηναν ἡγωνισμένους,
αὐθαίρετα θύματα, καθηgniσμένα
ἔμψυχα, παντέλεια, δεκτὰ κρῖφι.
- 265 γαμβροὺς δυὰς εἴληφεν αὐτοκρατόρων
εἰς τὰς ἑαυτῶν φιλάτας θυγατέρας,
ὃ μὲν Χλωρὸν Κῳνσταντα, λαμπρὸν τῷ γένει,
τοῦ παμμεγίστου πατέρα Κωνσταντίνου,
ὃ Διοκλητιανὸς δ' αὖ Μαξιμίον,
- 270 ὃς Γαλέριος ἦν ἐπικεκλημένος·
καὶ τοῦσδε τιμᾷ τῇ Καίσαρος ἀξίᾳ.
ἐπεὶ δὲ χριστιάνῳ οὐκ ἐνὶν σβέσαι
πολλὰ καμοῦσι τοῖσδε τυράννοις σέβας,
ἐκόντες ἀπέθεντο τὴν σκηπτουχίαν,
- 275 Καίσαρσι δόντες διέπειν τὰ τοῦ κράτους,
ἄρχειν Γαλερίῳ μὲν ἀπάσης ἔω,
τῷ Κῳνσταντίνῳ δὲ βασιλεύειν ἐσπέρας.
ἦν καὶ τρίτος τύραννος ἐν Ῥώμῃ πάλιν,
Ἑρκουλλίου παῖς, Μαξέντιος μαινόλης.
- 280 ἀλλὰ Κῳνστας μὲν εὐμενὴς ἦν τοῖς ὅλοις,
χριστιανῶν ἔστεργε τῶν ἄλλων πλέον,
Μαξιμίῳ δὲ δυσχερὴς ὑπηκόοις,
γυναικομανὴς, μοιχικὸς, κοινὴ λύμη,
χριστιανῶν δὲ δυσχερέστατος λίαν,

276 ἀρχὴν V
Constantius, non Constans. M.

277 Κῳνσταντίνῳ codex. at Latinis est
281 τ' ἔστεργε?

priae animae, (260) persecutionem commoverunt asperrimam; turmatimque per populos ingentem numerum martyrum effecerunt certantium fortiter, voluntarias nempe victimas et purissimas, animas usquequaque acceptas domino. (265) porro uterque regnator generum sibi legit, cui propriam collocavit dilectam filiam, Maximianus nobilem Constantium Chlorum, qui maximi Constantini parens fuit; Diocletianus autem Maximinum, (270) cui Galerio quoque nomen erat. atque his Caesarea dignitas est tributa. iam cum Christianam extinguere religionem tyranni duo non possent, conantes licet, abdicaverunt ultro dignitatem suam (275) Caesaribusque imperium permiserunt, ita ut Galerius quidem in toto oriente, Constantius in occidentis regnaret partibus. erat etiam tertius Romae tyrannus, Herculi filius, Maxentius furiosus. (280) verumtamen Constantius cunctis placidus Christianos diligebat singulariter: at Maximinus permolestus subditis, mulierosus, moechus, pestis publica, Christianis autem infensissimus, (285) ipsorum heu decreverat caedem

- 285 πανωλεθρίαν τῶνδε φεῦ κατακρίνας.
κοινωνὸν οὗτος τοῦ κράτους προσλαμβάνει
Λικίνιον, Κώνσταντος αἰσχρὸν νυμφίον,
κακὸν τι τερμέρειον, εὐσεβῶν φθόρον·
καὶ Μαξέντιος ἦν ἴσος τούτοις τρόπους,
290 καὶ χριστομάχος καὶ μαιφόνος πλέον·
τριῶς ἐναγῆς εὐσεβῶν ἀναιρέτις,
ἥνπερ μετῆλθεν ἐνδίκως θεία δίκη.

Κωνσταντῖνος ἐτη λβ'.

- Ὁ τοίνυν Κώνστας τῷ γόνῳ Κωνσταντίνῳ
βίον τελευτῶν καταλείπει τὸ κράτος,
295 ὃν ἔξ Ἑλένης ἔσχε τῶν πρόσθεν γάμων·
οὗ χάριν εἰπεῖν οὐ περιεργον τάχα
κλύουσι προσγένοιτ' ἂν εὐεπηβόλως,
ὅπως τε δίδυνεν ἀρχῆς τὸ σκάφος
καὶ προσδραμεῖν ὑπῆρξε Χριστῷ δεσπότη.
300 ἀρχὴν μὲν οὗτος πατρόθεν δεδεγμένος
διεῖπε καλῶς συνέσει στρατηγίαις,
ἔτι μὲν ἀμύητος, εὖ φρενῶν δ' ἔχων,
ὥς ἔξ αὐτοῦ συλλογίσασθαι δέον,
ὥς ὕστερον δέδειχε πραγμάτων πέρας·
305 τριῶν δ' ὑπόντων αὐτοκρατόρων τότε,
τούτου Μαξεντίου τε καὶ Λικινίου,
ὥς Μαξιμίλου τὸν βίον λελοιπότος

287 Κώνσταντος codex. atqui Licinius Constantiae sponsus erat, gener Constantii. M.

omnium. hic in imperii partem advocavit Constantii foedum generum Licinium, malum monstrum et piorum exitium. hos Maxentius adaequabat suis moribus, (290) Christianorum hostis et saevus homicida. hem execrandam triadem, pietatis labem! quam assecuta est iustissima ultio dei.

Constantinus an. 32.

Ergo Constantius mortem cum vita mutans imperium filio Constantino tradidit, (295) quem ex priore susceperat Helenae coniugio; qui quomodo rei publicae navigium rexit primusque ad Christum dominum rex accesserit, dicere non erit, ut reor, supervacaneum, atque audituris absurdum non videbitur. (300) igitur hic rem publicam a patre traditam praeclare gubernabat armis et consilio, nondum initiatus, sed tamen recte sentiens, quod ex ipsomet satis conicere licebat, atque ut rerum exitus deinde docuit. (305) iam cum imperatores tres tunc essent, Constantinus Maxentius et Licinius, quia iam Maximinus vita ex-

- βαρὺς δὲ Μαξέντιος ἦν ὑπηκόοις,
 δράκων δαφνοίνος, αἰμοχαρῆς τις κύων,
 310 ὅπλοις τὸ λοιπὸν ἀμῦναι Κωνσταντίνος
 παρακαλεῖται σφίσι τυραννουμένοις.
 καὶ καταπεισθεὶς ἡ συμπαθῆς καρδία
 ἐφίσταται τάχιστα Ῥωμαίων πόλει,
 καὶ πρὸς μάχην ἑτοιμον αὐτὸν δτρύνει.
 315 καὶ δὴ σκοποῦντι καὶ δεδοικότι μάχην
 σταυροῦ μεσούσης ἡμέρας ὦφθη τύπος,
 τυπούμενός γε πρὸς πόλιν δι' ἀστέρων,
 ἐν γράμμασι φράζουσιν "ἐν τούτῳ νίκα."
 αὐτίκα τὸν ἐκ χρυσοῦ σταυροῦ τύπον,
 320 ὡς ἄπτό οἱ πρὶν, ἐμφρόνως σχεδιάσας
 αὐτοῦ προάγειν στρατιᾶς παρηγγύα·
 ᾧ δὲ πεποιθὼς συμπλακεῖς ἐναντίοις
 τρόπαιον ἰστέῃ κατὰ τυράννου μέγα,
 ἔργον φανέντος ῥευμάτων ποταμίων
 325 ἡττημένου φεύγοντος αἰσχροῦς ἐκ μάχης.
 κἀντιῦθεν οὐκοῦν ἤρξε καὶ Ῥώμης ὅλης,
 καὶ δόγμα βασιλείου εὐθὺς ἐκφέρει
 μὴ δεῖν κολάζειν θεσπίζον χριστιανῶν.
 καθιστορεῖται καὶ ταδὶ τούτου πέρι,
 330 ὡς ταῖς κατ' ἐχθρῶν ἡσχολημένον μάχαις
 ἄνακτα τοῦτον ἐπύπτην ὀπλισμένον
 τινά ποτ' ἰδεῖν, ἀντὶ σημαίας τύπον
 σταυροῦ χεροῖν φέροντα σύμβολον νίκης·

cesserat, Maxentius quidem subditis gravis erat, immanis draco cruo-
 risque sitiens canis. (310) quare ut hunc armis denique compesceret,
 orabant Constantinum oppressi populi; a quibus exoratus clemens ani-
 mus celerrime ad urbem Romam copias ducit tyrannumque iam paratum
 ad arma provocat. (315) dum vero incerti Martis mente versat curas,
 crucis hora meridiana conspexit typum, quem astra quaedam in caelo
 conformabant, inscriptis hisce literis "in hoc vince." protinus igitur
 crucis aureae typum, (320) qualis ipsi apparuerat, concinne fabricans,
 suis hunc praeferrī iussit exercitibus; cui sane fretus, conserta cum hoste
 manu, magnam de tyranno victoriam rettulit, qui fluminis vorticibus
 absorptus est, (325) cum victus fugeret turpiter e proelio. hinc ergo
 universa potitus Roma est, regiumque statim edictum proposuit, ne quis
 iam Christianos ad poenam posceret. alia quoque rei huius narratio est,
 (330) nempe quod pugnam adversus hostes patrans equitem imperator
 armatum viderit, qui pro consueto militum vexillo crucem gestabat
 manibus, victoriae symbolum. rursus duos eidem conspectos viros

- καὶ πάλιν ὀφθῆναι δὲ τῷδ' ἄνδρας δύο
 335 ἐν Ἀδριανοῦ τῆς μάχης ἡγουμένους,
 ἀντιπάλων κτείνοντας ἀφειδῶς ἴλας·
 καὶ φῶς περιαστράψαν ἀθρῆσαι νύκτωρ,
 πάντων ὑπνούντων, χάρακα στρατευμάτων
 περὶ τὸ Βυζάντιον ἐσκηνημένων.
- 340 ἐκ τῶνδε συνεῖς ὡς θεὸς καλῶν δότης
 ἐπιστρέφειν ἤρξατο καὶ συνιέναι,
 καὶ Λικίνιον χριστομαχοῦντα βλέπων
 ὅπλοις στρατιᾷ καταστρέφει τοῦ κράτους,
 δίκας τ' ἀπαιτεῖ τόνδε χριστομαχίας·
- 345 ὅθεν μονάρχης ἀξίως αὐτοκράτωρ
 Κωνσταντῖνος πέφηνεν ἐσπέρας ἔω.
 λύσιν δὲ τοῦ τρύχοντος αἰτοῦντι πάθους
 βουλὴν πονηρὰν ὑποτίθενται θύται
 Λιδὸς βδελυκτοὶ καὶ γόητες καὶ μάγοι,
- 350 πρὸς ἴασιν αἵματι παίδων ἀφθόρων
 ἐναποπλῦναι σαρκίον κατατρύχον.
 ἥθροιστο τοῖνυν νηπίων πληθὺς ὄση,
 προθεσμία δ' ὥριστο τούτων θυσίας.
 παρῇν βασιλεύς, μητέρων κλύει γόων,
- 355 πυνθάνεται δὲ τὰς ἀφορμὰς τῶν γόων,
 καὶ γνοὺς δίδωσι τὰ τέκνα ταῖς μητράσι,
 καὶ χρήματα δὲ ταῖσδε πρὸς τούτοις νέμει
 ἀντίτροπα φάρμακα τῆς πρόσθεν λύπης.
 οὕτω καλῶς δράσαντι νυκτὸς κατ' ὄναρ

836 κτείνοντας V

(335) aiunt, in Hadriani mole cientes pugnam hostiumque turmis plagas imponentes, postremo lucem noctu coruscantem vallumque ambientem, cunctis sopitis somno, vidisse, prope Byzantium cum castra haberet. (340) hinc ergo agnoscens datorem bonorum deum converti ad fidem coepit et recte sapere, tum infestum Christianis Licinium cernens, armis correptis hunc imperio deicit, et de impietate dignas poenas sumit. (345) quare iam solus merito imperator occidui Constantinus et eoi orbis fuit. exin remedium morbi poscenti gravis dirum consilium obtulerunt Iovis nefarii sacerdotes et fallaces magi, (350) nempe ut investium puerorum sanguine infirmum corpus medelae causa ablueret. infantium ergo colligitur ingens numerus, et dies caedis definita edicitur. praesens imperator matrum audit gemitum, (355) huiusque causam quaerit ex adstantibus; et re comperta matribus prolem reddit, pecuniamque insuper his distribuit, quae sit solatium prioris maestitiae. his recte gestis, noctu per somnium videt (360) adstare sibi principum

- 360 ἐφίσταται οἱ προκρίτων ἀποστόλων
 δυὰς φαινή, Πέτρος ἄμα καὶ Παῦλος,
 παρεγγυῶντες γνησίως ἐπισκόπῳ
 τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀναδέσθαι σὺν πόθῳ,
 εἰ βούλεται σχεῖν τοῦ πιέζοντος λύσιν
- 365 ζωῆς ἀκηράτου τε τυχεῖν καὶ ξένης.
 ἐπεὶ δ' ἀνῆκεν ὕπνος αὐτόν, αὐτίκα
 τὸν ἱερὸν Σίλβεστρον εὐλαβῶς ἄγαν
 μετακαλεῖται, καὶ προσελθόντα βλέπει,
 καὶ πάντα διέξεισιν αὐτῷ προφρόνως·
- 370 ὁ δ' αὖ ἐπάγει τῶν θεαθέντων λύσιν.
 καὶ τί με δεῖ γράφοντα μακρὰ συμπλέκειν;
 ἐκτίθεται οἱ τὸν λόγον μυστηρίου,
 μυεῖ τε βαπτίζει τε πιστεύσαντά γε,
 λουτροῦ τ' ἁσινῇ τοῦ παναγοῦς ἀνάγει.
- 375 προσῆλθε Χριστῷ καὶ βασιλεὺς Ἑλένη
 διδασκαλαῖς ποιμενάρχου Σιλβέστρον·
 μεθ' οὗ Σιών ἔβλεψε τὴν θεοῦ πόλιν
 εἰς φανέρωσιν σταυρικοῦ θείου ξύλου
 ναῶν τ' ἀναδόμησιν εὐαγεστάτων.
- 380 κἀντεῦθεν ἀνθεῖ τὰ καθ' ἡμᾶς εἰς μέγα,
 ἐκτείνεται δὲ καὶ μέχρι γῆς τερμάτων
 σωτήριον κήρυγμα τῶν ἀποστόλων,
 γελᾷ δ' ἕαρ ἥσυχον ὀρθοδοξίας.
 ἀνοίγνται πᾶς καὶ νεὼς χριστιανύμοις,
- 385 βωμός τ' ἀνετέτραπτο πᾶς σὺν τῇ πλάνῃ
 Χριστοῦ δυνάμει παντάνακτος δεσπότου,

apostolorum illustre par, Petrum cum Paulo scilicet, seque adhortantes ut sincere episcopo salutem suam dulci cum spe committeret, si quidem praesens malum fugare vellet (365) immortalemque ac miram vitam adipisci. postquam eum somnus dereliquit, statim sanctum Silvestrum admodum reverenter advocat; atque ubi venientem conspicit, rem illi cunctam pandit lubentissime: (370) Silvester regem visi rationem edocet. cur verba longas ducam per ambages? religiosum principi mysterium explicat, initiatumque et credentem baptismo tingit, et sancto educit lavacro incolumem. (375) ad Christi partes accessit etiam Helena, Silvestri verbis edocta, pastoris maximi. ipsa deinceps Sionem dei urbem invisit, sacrum lignum vestigans crucis, ibique ut templa conderet sanctissima. (380) religio nostra crevit ex hoc tempore amplifice; atque ad orbis pervenit fines apostolorum salubris praedicatio; risitque ver tranquillum orthodoxiae. tunc templa passim patuere Christicolis, (385) atque omnis ara falsi cultus concidit Christi virtute domini et

- ὑποστρατήγῳ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ,
 δς ἄρξας ἐθνῶν ἀπλέτων ἐθναρχίας
 σχοινίσματά τε πλατύνας κληρουχίας
 390 σταυροῦ τε κράτει παντοδυνάμου λόγου
 πάλιν πολλίζει τὴν δμώνυμον πόλιν,
 ὀφθαλμὸν αἰγλήεντα τῆς οἰκουμένης,
 πατὴρ ἀνάκτων εὐσεβῶν κεκλημένος
 καὶ χριστολατρῶν κρατόρων ἀρχηγέτης,
 395 πρώτης ὁριστῆς ποιμενάρχων συνόδου,
 μεθ' ὧν καθεῖλεν Ἀρείου δόγμα νόθον.

Κωνσταντίος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐτη κδ'.

- Τούτου λιπόντος τὴν κάτω μοναρχίαν,
 οὐράνιον δόξαν δὲ κληρωσαμένου
 καὶ βασιλείας οὐρανῶν κληρουχίαν,
 400 οἱ παῖδες αὐτοῦ τὴν ὅλην κραταρχίαν,
 Κώνστας τε Κωνσταντίος καὶ Κωνσταντῖνος,
 αὐτοῖς διεῖλον σφίσι εἰς κληρουχίαν,
 Κώνστας μὲν ἅμα συγγόνῳ Κωνσταντίνῳ
 λαχόντες ἄρχειν τῶν καθ' ἑσπέραν τόπων,
 405 αὐτῆς τε Ῥώμης, Ἀφρικῆς, Ἰταλίας,
 καὶ μέχρις αὐτῶν ὠκεανοῦ τερμάτων·
 πᾶσα δ' ἐῴα τῷ Κωνσταντίῳ λάχος,
 πρὸς τοῖσδε Θράκης Μακεδονίας ὄροι,
 σὺν τῇ πατρίδι καὶ βασιλίδι πόλει.
 410 δς διέπων ἄριστα τὴν κληρουχίαν

omnium regis, itemque Constantini legati eius. hic late imperitans gentibus innumeris, prolatis etiam priscis imperii finibus, (390) crucis atque evangelii potentia adiutus, homonymam quoque condidit sibi urbem, ocellum totius mundi splendidissimum. regum hic piorum pater est appellatus, et christicolarum Caesarum antecessor. (395) idem episcoporum primam indixit synodum, quibuscum spurium Aarii dogma percudit.

Constantius magni Constantini filius an. 24.

Postquam is terrestre deseruit imperium proque hoc supernam gloriam adeptus est, caelorumque regni adiit hereditatem; (400) nati ex eo liberi tantam imperii molem, Constans Constantius atque Constantinus, inter se partiti sunt heredum ritu. et Constans quidem cum Constantino fratre terras occidentales sibi regendas sumunt, (405) Romam ipsam, Africam Italiamque, et quicquid mundi usque ad oceanum patet. oriens Constantio contigit universus, praeterea Thracia finesque Macedonici cum urbe a patre condita et regni sede. (410) hic sibi creditum

- πολλοὺς ἀγῶνας ἀνέτλη καὶ κινδύνους,
 ἀεὶ στραταρχῶν, κατ' ἐχθρῶν κινῶν δόρυ.
 εἶτα σφαγέντων συγγόνων ἐν ἐσπέρᾳ,
 τοῦ μὲν κινοῦντος καδ' ὁμαίμονος ξίφη,
 415 τοῦ Κώνσταντος δὲ πρὸς Μαγνεντίου δόλῳ,
 πάσης κατήρξεν ἐσπέρας καὶ τῆς ἕω,
 Μαγνέντιον μὲν ἀνελὼν μάχης νόμῳ,
 τὸν δ' αὖ Βρετανίωνα τὸν κακεργάτην
 ὑπηκόον θεὸς κατασεισθέντα φόβῳ.
 420 ὑπῆρχεν οὗτος εὐχερὴς μὲν τὸν τρόπον
 καὶ πάντα εὐρίπιστος, ἀνέμου πέδον,
 παιθρήνιός τε τοῖς ἀρειομανίταις,
 ἔνδον δὲ τὸν νοῦν εἰς σέβας ἐρωμένους,
 κράτῳ ἀριστεὺς καὶ μαχητὴς γεννάδας,
 425 ἡδύς, προσηνής, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
 περὶ τε τὴν δίκαιαν ἐγκρατὴς ἄγαν
 καὶ σωφρονικός, καὶ παθῶν αὐτοκράτῳ.
 καὶ τὰς κρίσεις ἦν ἐκφέρων κατὰ νόμους,
 δικαιοσύνης δ' οὐδαμῶς ὑπεκτρέχων,
 430 ἀρχαιρεσιάζων τε καθάπερ δέον,
 τὰς ἀξίας τε προσνέμων τοῖς ἀξίοις,
 καὶ πάντα ποιῶν σὺν λόγῳ τὰ τοῦ κράτους,
 οὐ συναριθμῶν οὐδένα γερούσια
 ὃς οὐ μετέσχε τῶν σοφῶν παιδευμάτων
 435 μηδ' αὖ λέγειν ἥσκητο καὶ καλῶς γράφειν
 καταλογάδην εἴτε ῥυθμῷ καὶ μέτρῳ,

418 ita cod.

optime imperium gerens multos agonas pertulit ac discrimina, perpetuo
 militans hostesque armis persequens. deinde occisis in occidente fratri-
 bus, Constantino quia fratrem armis lacessiverat, (415) Constante dolis
 Magnentii irretito, orbis universi Constantius sceptrum tenuit. nam
 Magnentium quidem belli iure sustulit: at Vetranionem, qui praeter fas
 se gesserat, percussum metu subditum sibi fecit. (420) erat Constantius
 suapte ingenii levis, prorsus versatilis ceu pulvis vento expositus, seque
 ab Arii studiosis sinebat duci, quanquam ipse animum orthodoxum ge-
 reret, princeps egregius, strenuus bellator, (425) blandus, affabilis,
 benivolus erga subditos, idem cibi potusque temperantissimus, continens,
 animi cupiditatum dominus, dicere ius ex legum norma solitus, neque a
 iustitia latum unguem discedens; (430) tum et magistratus pro meritis
 eligens, dignis hominibus dignitates largiens, cuncta denique in imperio
 sapienter gerens. neque in senatum quempiam unquam legit nisi doctis
 imbutum disciplinis, (435) et qui recte dicere beneque scribere seu prosa

παιδεύσεως ἔμπειρος, Ἑρμοῦ τ' αὖ φίλος.

ἄνακτι τῷδ' Ἰουλιανὸς μαινόλης
ἐπιφυεὶς ἤρπασε τὴν κραταρχίαν·

- 440 καὶ τοῦδε μακρᾷ συσχεθεὶς ἀγωνίᾳ
καὶ διακαεῖ πυρετῷ φθισιβρότῳ
ἐν Μόψου κρήναις τὸν βίον καταστρέφει,
χολὴν μέλαιναν ἐκπύουσας ἔξ ἐγκάτων.

Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ἐτη β' 5'. ἑτεροὶ δὲ φασιν ἐτη γ'.

Εἶτα καθαρῶς ἀναδείκνυται κράτωρ

- 445 Ἰουλιανὸς χριστομάχος μαινόλης,
ὅστις ἀποστάς δεσπότην σεσωκότος
καὶ Χριστιανῶν πλίστους σωτηρίου
τῇ δαιμόνων φεῦ ἀπάτῃ προσερρήνῃ,
τὰ Χριστιανῶν φανίλας ἐκ καρδίας.

- 450 καὶ κατὰ Χριστοῦ παρατάττεται τάλας,
καὶ τοῦδε κλήσῃ ἐκποδῶν θέσθαι θέλει.

καὶ λοιπὸν οἷαις ἐξέτριψεν αἰκίαις
καὶ παντοδαπαῖς ποικίλαις τιμωρίαις
ἀντιστατοῦντας εὐσεβῶς χριστιανῶν,

- 455 καὶ τῶνδ' ὅσους ἔδειξε μάρτυρας πάλιν
αἱματος ἄχρι καρτερῶς ἠνδρισμένους,
οὐκ ἔστιν εἰπεῖν χρωμένοις συμμετρίας.
κατὰ δὲ Περσῶν ἐκστρατεύσας βαρβάρων
μετὰ στρατιᾷς μυρίας ῥωμαλέας,

447 σωτήριον V

oratione posset seu rhythmō et metro, nutritus ipse literis Musarumque alumnus. hunc contra regem lymphaticus Iulianus consurgens latrocinio imperium rapuit. (440) hinc animi maerore diuturno captus Constantius ac letalis ardore febris ad Mopsi fontes vitae spatium clausit, atram reiectans bilem de visceribus.

Iulianus apostata an. 2 mens. 6; vel, ut alii aiunt, an. 3.

Exin absque aemulo imperator est habitus (445) christomachus Iulianus et furiosus; qui a rege servatore suo defecit, Christianorumque fidem salutarem cum daemonum seu fraudibus commutavit sacrumque dogma contemptim corde respuit. (450) tum contra Christum bellum hic miser movet, huiusque nomen exterminare nititur. proinde quot cruciatibus quotque poenis, quarum diversas formas vix fari licet, Christicolarum attriverit constantiam piam, (455) martyrum quantum numerum effecerit, qui usque ad sanguinem restiterunt, studioso mihi brevitatē non licet dicere. deinde Persas barbaros bello appetens, copiis instructus innumeris fortissimis, (460) re nihilominus bellica male gesta,

- 460 καὶ μὴ διαθῆς ὥς δέοι τὰ τῆς μάχης,
 ἔκλεισε κατέστρεψεν ἀθλῶς βίον,
 βληθεὶς παρὰ τοῦ καιροῦ ἐν τῇ μάχῃ,
 εἴτ' Αὐσόνιον ἢ βαρβάρων ἀντιπάλων
 ἢ χειρὸς ἄλλης πανοθενοῦς οὐρανόθεν·
- 465 ἦνίκα φασὶν αἵματος καταρρύτον,
 πλευρᾶς τυγέσης χειρὶ προσδεδεγμένον,
 εἰς ἄερα χέοντα ταῦτ' ἐπιλέγειν
 "Ναζωραῖε, πλήσθητι." φεῦ τῆς μανίας.

Ἰοβιανὸς μῆνας ἦ'. οἱ δὲ ἔτος α'.

- Τούτου καταστρέψαντος ὥς ἔφην βίον,
- 470 δυσὶ τυραννήσαντος ἀσεβῶς χρόνοις,
 ψήφῳ στρατιᾶς προκρίτων γεροναίας
 Ἰοβιανός, χιλιάρχος ὢν τότε,
 ἀνὴρ ἀγαθός, εὐσεβῆς Χριστοῦ λάτρης,
 εἰς βασιλείας τὸ κράτος προεκρίθη.
- 475 ὁ δ' ἦν ἀπειθής πρὸς τὸ δέξασθαι κράτος,
 Χριστοῦ μὲν αὐτὸν οἰκέτην εἶναι λέγων,
 καὶ μὴ κραταρχεῖν ἀσεβοῦς στρατοῦ θέλειν.
 τούτων δὲ Χριστὸν ἀνακραξάντων σέβειν
 εὐθὺς ἀνεξώσατο τὴν κραταρχίαν.
- 480 καὶ σπένδεται δὲ τῷ κρατοῦντι Περσίδος·
 καὶ σὺν στρατιᾷ τὴν Ἀντιόχου φθάσας
 τοὺς πρὶν φνυγάδας Ἀρχιδύτας ποιμένας
 εἰς σφῶν ἐπανήγαγε ποιμεναρχίας,
 μεθ' ὧν Ἀθανάσιον ἔνθεον θύτην,

amisit illic vitam infelicitur, incerto auctore graviter in proelio ictus, seu fuit ille Romanus seu hostis barbarus seu caelestis aliqua validior manus. (465) tunc Iulianum aiunt manantem sanguinem suffosso e latere manu cava exceptum dispersisse per aërem, his verbis additis "Nazarene, sitim exple." hem vesaniam!

Iovianus mens. 8, seu ut alii aiunt an. 1.

Iuliano, sicut dixi, vita orbato (470) post sceleratam biennii tyrannidem, suffragio optimatum castrensium consilii Iovianus, per id tempus tribunus militum, vir bonus atque Christi pius famulus, ad imperii dignitatem fuit subvectus. (475) ceteroquin ipse regnum respuebat, Christi se famulum esse dicens atque ethnicis militibus imperatorum negans. hi vero cum Christicolae se inclamassent, tunc imperium Iovianus recepit protinus. (480) et pace mox composita cum Persa rege, atque Antiochiam reducto exercitu, exsules dudum principes pastores ad suos greges edicto revocavit, quos inter Athanasium divinum praesulem;

- 485 καὶ πᾶσιν ἐβράβευσε τοῖς χριστωνύμοις
 ἕατο γαληνόν, ὁρθοδοξίας φάος.
 εἰς Ἀγκυραν δὲ πεφθακώς Γαλατίας
 ἐκεῖ τελευτᾷ διάγων ἑξαπίνης,
 φαγὼν μύκητας ἀρτιφυεῖς, ὡς λόγος,
 490 ὅκτω κατασχὼν μῆνας ἀρχὴν καὶ μόνους.
 ὑπῆρχεν οὗτος εὐσεβὴς μὲν, ὡς ἔφην,
 χρηστός, γαληνός, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
 ἀναδρομὴν σώματος εὐμήκη φέρων,
 καὶ γραμμάτων δὲ μετρίως γεγευμένος,
 495 ἤτητο δ' οἶνου σὺν ἑρωτοληψίαις.
 καὶ τοῦδ' ὁ νεκρὸς ἐν πόλει Βυζαντίδι
 ἐν εὐαγεῖ τέθαιπτο κηρύκων δόμῳ.

Οὐαλεντινιανὸς ἔτη ια'. οἱ δὲ ἔτη ι'.

- Εἶτα παρῆλθεν εἰς βασιλεῖον κράτος
 δικαιοσύνης πραότητος αὐτοῦ τύπος
 500 Οὐαλεντινιανός, εὐσεβῶν κλέος,
 γεννάδας ἀνὴρ, εὐσθενής, ῥωμαλέος,
 ἐκ Πανονίας ἀρχῆθεν ὠρμημένος,
 κράτωρ ἀγαθός, κηδεμὼν ὑπηκόων,
 εἰς ἄλλοδαπὴν ἐξορισθεὶς πονοχθόνα
 505 ὡς Χριστιανὸς καὶ θεὸν Χριστὸν σέβων
 Ἰουλιανοῦ πρὸς παραβάτου πάλαι,
 εἴτ' ἀνακληθεὶς χρηματίζει τριβοῦνος.
 ὡς οὖν ἀνεζώσατο τὴν κραταρχίαν,
 κοινωνὸν ἀρχῆς σύγγονον προσλαμβάνει,

(485) cunctisque exhibuit Christianis ver tranquillum et orthodoxiae lumen. hic Galatarum Ancyram delatus ibi improviso obitu excessit terris, recentibus, ut fama est, voratis fungis, (490) haud plus quam octo mensibus regno fructus. pietate is, ut dixi, fuit inclutus, bonus, tranquillus, benivolus erga subditos, staturaque corporis procera cluens; literis etiam mediocriter eruditus, (495) vini tamen atque amoris illecebris obnoxius. huius cadaver apud Byzantium urbem in sancto apostolorum templo est conditum.

Valentinianus an. 11, sive ut alii aiunt, an. 10.

Post hunc insedit regiam dignitatem iustitiae simul clementiaeque exemplar (500) Valentinianus. Christianorum decus, vir strenuus animosus ac robustus; generis ex Pannonia stirpem trahens, princeps bonus et providus erga subditos, qui peregrinas quondam in regiones (505) ut Christianus deumque Christum colens ab apostata Iuliano pulsus fuerat; nunc redux ad exercitum tribunus erat. is ubi supremam dignitatem

- 510 ἄθλιον Οὐάλεντα, μύστην Ἀρείου,
καὶ μοῖραν αὐτῷ παραδοὺς τὴν τῆς ἕω
αὐτὸς κατῆρχεν εὐσεβῶς τῆς ἐσπέρας,
περιφανῇ τρόπαια κατὰ βαρβάρων
καὶ νίκας ἰστὰς τῇ Θεοῦ συμμαχίᾳ,
515 καὶ πάντα ποιῶν οἷς σεμνύνεται κράτωρ
δικαιοσύνης ἐς τὰ μάλιστα φίλος
καὶ δογμάτων πρόμαχος ὁρθοδοξίας,
πολυετής τις ἀναφανείς ἐν βίῳ
καὶ μακαριστὸς τοῦ βίου καὶ τοῦ τέλους,
520 βιοῦς ὀγδοήκοντα τῆς ζωῆς χρόνους
πρὸς τέτρασιν αὖ ἐνθέως εὐδαιμόνως,
ἀφ' ὧν κατῆρξεν ἕνδεκα κραταρχίας.
οὗτος τελευτᾷ διάγων ἐν Γαλλίαις,
εὐὼ λελοιπὼς Γρατιανῷ τὸ κράτος,
525 ἀνδρὶ προμάχῳ δογμάτων ὁρθοφρόνων.

Οὐάλης ἔτη γ'. οἱ δὲ ἔτη δ'.

- ‘Ο δ’ αὖ Οὐάλης βασιλεύων τῆς ἕω,
καὶ καθυπαχθεὶς Ἀρειανῶν μανία,
σφοδρὸς διώκτης ὁρθοδοξούντων λάχους
ἦν καὶ κολαστὴς δυσμενῆς φρικαλέος,
530 ἀρχιθύτας μὲν ποιμένας διδασκάλους
ποίμνης ἐλαύνων καὶ τιθεὶς πορρωτάτω
καὶ ποικίλαις σφᾶς ἐκτρίβων βασάνοις·

post v. 525 intellige tres vel quattuor annos post Valentiniani fratris obitum. M. 532 ταῖς βασάνοις?

adiit, imperii socium fratrem adscivit suum (510) aerumnosum Valentem, Aarii assecclam, cui partes orientis regendas tradidit. ipse vero occiduus pie praefuit, ubi tropaea nobilia de barbaricis gentibus victor statuit ope numinis. (515) hic omnia boni officia expromens principis iustitiaeque amore praesertim flagrans, orthodoxorum dogmatum defensor, spatiosum vitae curriculum emensus est, et cursu vitae et termino beatus visus, (520) expletis quattuor supra octoginta annis summo in favore numinis beatitudineque, ex quo imperium susceperat, annis undecim. hic cum in Galliis degeret, mortem obiit, Gratiano filio imperium relinquens, (525) viro rectorum dogmatum defensori.

Valens an. 3 seu 4.

Orientis interim regnator Valens, Arianorum deditus vesaniae, partibus orthodoxae persecutor vehemens saevusque tortor erat et horribilis. (530) pastores quidem praecipuos et magistros gregibus suis pulsos et procul ablegatos variis praeterea poenis excruciebat. tum et dei sacer-

- Θεοῦ δὲ θύτας κωλύων θείων δόμων
 εἰρχταῖς ἐναπέκλειε δεσμωτηριοῖς,
 535 ἄλλους δὲ βυθῷ καὶ πυρὶ θαλαττίῳ
 σὺν πυριφλέκτῳ νηὶ κατεπυρπόλει.
 ἕστεργε δ' ὥς μάλιστα μύστας Ἀρείου,
 καὶ τοῦδε τοῖς δόγμασιν ἀπρὶξ ἐμμένων
 ἐκκλησίας ἐνειμεν αὐτοῖς τὰς ὄλας,
 540 σφῶν ὁρθοδόξους ἐκβαλὼν κακοτρόπως.
 Σκυθῶν δὲ Θράκης καταδηγούντων ὄρους
 καὶ πάντα δρώντων Σκυθικὴν ἐρημίαν,
 ἄναξ ἐπιστράτευσε τοῖσδε βαρβάρους,
 καὶ συμπλακεῖς ἤτητο δυσκλεῶς Σκύθαις·
 545 τὸν ἐκ ξίφους φεύγων δὲ θάνατον τάλας
 ἄχυρμιῇ που συρφετώδει προστρέχει,
 κἀκεῖ τροφή γένοιτο πυρὸς παμφάγου,
 Σκυθῶν ἀναψάντων γε κώμης οἰκίας.
 κατήρξεν οὗτος πρὸς τρισὶ δέκα χρόνους,
 550 βαρὺς κολαστὴς ὁρθοδοξούντων λάχους,
 Θερμὸς δ' ἐραστὴς καὶ πρόμαχος Ἀρείου.

Γρατιανὸς ἐν Ῥώμῃ.

- Οὕτω φθαρέντος Οὐάλεντος ἀθλήως
 ὁ Γρατιανὸς σὺν κασιγνήτῳ φίλῳ
 πάσης κατήρξεν ἐσπέρας καὶ τῆς ἕω.
 555 κράτος μὲν εἶχε Γρατιανὸς πατρώθεν·
 ἥ δ' αὖ στρατιὰ τοῦ πατρὸς τεθνηκότος,
 καὶ μὴ παρόντος Γρατιανοῦ τῷ μόρῳ,

dotes, sacris aedibus prohibitos, arctis detinebat vinculis. (535) alios
 aquis praefocabat, medioque mari combusta nave flammis exstinguebat.
 Aarii vero assecclas impense colens atque eius dogmatibus mordicus ad-
 haerens, ecclesias ipsis cunctas regendas dedit, (540) electis inde per
 scelus orthodoxis. deinde Gothis Thraciam populantibus et vastitatem
 Scythicam efficientibus, imperator barbaros bello aggressus proelio in-
 felici vincitur a Gothis; (545) dumque miser fatum a gladio imminens
 fugit ac vili se paleario abdit, ibi flammaram esca fit edacium, dum
 Gothi ignem subiciunt pagi domibus. hic annis ferme tredecim impe-
 ravit, (550) gravis orthodoxae carnifex ecclesiae, servidus Aarii amator
 et defensor.

Gratianus Romae.

Sic pereunte misere Valente, cepit Gratianus cum germano fratre
 eoi orbis occiduique imperium. (555) Gratianus quidem a patre rex
 fuerat dictus: veruntamen exercitus, defuncto patre, quoniam Gratia-

- ἀνείπεν Οὐαλεντινιανὸν νέον,
καὶ σύγγονος δέδεκτο τὴν κοινωνίαν.
- 560 ζηλῶν βασιλεὺς Γρατιανὸς πατέρα
εἰς εὐσέβειαν, ὁρθότητα δογμάτων,
αἰτοῦντι θείῳ τῷ Βάλεντι συμμάχους
οὐκουν παρέσχεν ἐξιόντι πρὸς Σκύθας,
"οὐ συμμαχεῖν δεῖ τοῖς ἐχθροῖς θεοῦ" φράσας.
- 565 καὶ ποιμένας δ' αὖ ἐνθέους διδασκάλους,
πρὸς Οὐάλεντος ποιμνίων ἔξωσμένους
τῆς εὐσεβείας ὁρθοδοξίας χάριν,
αὐθις ἐπανάγαγε ταῖς ἐκκλησίαις.
λεηλατοῦντων τῶν Σκυθῶν δ' ἔτι Θρόμην
- 570 καὶ τῆσδε πάντας ἐξερημοῦντων ὄρους,
καὶ τὰ πέριξ ἅπαντα κατεφθαρκότων,
αἶτ' ἀκαδέκτων τῇ νίκῃ δεδειγμένων,
μετακαλεῖται Γρατιανὸς αὐτάναξ
λαμπρὸν Θεοδόσιον ἐξ Ἰσπανίας,
- 575 ἄνδρ' ἀρεϊκὸν γεννάδαν βουληφόρον,
τῇ δ' εὐσεβείᾳ μᾶλλον ὠραϊσμένον·
ὃν καὶ στρατηγὸν ἀποφήνας ταγμάτων
μετὰ στρατιᾶς ἱκανῆς ῥωμαλέας
κατὰ Σκυθῶν πέπομφε τοῦτον βαρβάρων·
- 580 ὃς συμβαλὼν ἤττησε τοὺς ἀντιπάλους,
τρεψάμενος σφᾶς ἐν μάχῃ κατὰ κράτος
καὶ πάντας ἄρδην παραδὸς μικροῦ ξίφει.
ἔπειτ' ἀφεικῶς στρατιὰν αὐτοῦ μένειν,

575 ἄνδρα V

nus funeri non intererat, Valentinianum iuniorē acclamavit, admisitque frater regni communionem. (560) Gratianus porro Caesar, paternae aemulus pietatis ac dogmaticae rectitudinis, Valenti patruo auxilia postulanti, cum Gothis arma inferret, non submisit, non oportere auxiliari hostibus dei dicens. (565) tum etiam sacros praesules doctores, quos Valens ab ovilibus pepulerat ob orthodoxae fidei pium dogma, rursus quemque suis ecclesiis reddidit. dein Gothis Thraciam adhuc infestantibus, (570) eiectis incolis facta solitudine, agris late cunctis pessumdatis, cum hostes nulla comprimi vi iam possent, Gratianus imperator advocavit splendidum ex Hispania Theodosium, (575) virum martialem, strenuum, consiliosum, pietate autem maxime conspicuum; quem supremum armorum electum ducem cum ingenti exercitu ac fortissimo adversus Gothos barbaros expeditivit. (580) is autem proelio inite victor fuit, Gothis vi summa armorum profligatis, gladioque promodum cunctis caesis. mox ibi derelicto in castris milite, ad Gra-

- πρὸς Γρατιανὸν αὐτεπάγγελτος φθάσας,
 585 ἐν Πανονίᾳ διάγοντα τῷ τότε,
 αὐτὸς βασιλεῖ μηνύει τὰ τῆς νίκης
 καὶ τὸν Σκυθῶν ὄλεθρον ἕμα καὶ φόνον·
 ὄθεν βασιλεὺς εἰς ἀμοιβὴν τῆς νίκης,
 ἄλλως τε κρίνας ἐμπρέπειν κραταρχία,
 590 στέφει Θεοδόσιον εἰς βασιλεία
 πάσης ἐώας, Μακεδονίας, Θράκης,
 αὐτῷ δ' ἀπεκλήρωσεν ἐσπέρας τόπους.
 ἐν Γαλλίαις οὖν διάγων ἀγερῆθῃ
 ὑπὸ στρατηγοῦ κλῆσιν Ἀνδραγαθίου,
 595 δόλῳ καταπράξαντος αὐτοῦ τὸν φόνον,
 ἔξου κατασχὼν τὴν βασιλείαν χρόνους,
 κράτωρ ἀγαθός, εὐσεβὴς Χριστοῦ λάτρης.

Οὐαλεντινιανὸς νέος ἐν Ῥώμῃ.

- Τούτου θανόντος ἤρξεν ἐσπέρας ὅλης
 Οὐαλεντινιανὸς σύγγονος νέος,
 600 ὅστις γε μητρὸς ὑπαρχεῖς συμβουλίαις
 Ἰουστίνης δέδεκτο δόγματ' Ἀρείου
 κἀντεῦθεν ἀπέστεργεν εὐσεβῶν στίφος.
 καὶ τινος αὐτῷ Μαξιμίου στρατηγέτου
 ἐπιφνέντος καὶ νικήσαντος μάχῃ,
 605 πρέσβεις πεπομφῶς πρὸς κρατάρχην τῆς ἔω

post v. 597 annos regni tum Gratiani tum Valentiniani iunioris omittit chronologus; verumtamen scimus Gratianum regnavisse post patrem annis 9, Valentinianum 17. M.

tianum ipsemet nuntius advolat (585) in Pannonia tunc temporis diversantem, et de patrata victoria certiores facit, summam Gothorum significans occidionem. Gratianus porro, ut daret victoriae praemium, aliqui id iam existimans prodesse imperio, (590) imperatorem creat Theodosium totius orientis et Macedoniae ac Thraciae, occidui mundi terris servatis sibi. post haec in Galliis degens interficitur a duce quodam nomine Andragathio, (595) qui dolo ad caedem eius grassatus est, postquam sex annis circiter regnaverat, bonus imperator piusque Christi famulus.

Valentinianus iunior Romae.

Gratiano extincto partes hesperias cunctas Valentinianus iunior frater rexit, (600) qui quidem matris deceptus suasionibus Iustiniae Arianum dogmata amplexus est, atque hinc piorum turbam amare desiit. tum rebellante quodam duce Maximo, et iam victoria contra se posita, (605) legatis missis ad orientis principem inditum Theodosium suppe-

Ephraemius.

- λαμπρὸν Θεοδόσιον αἰτεῖ συμμάχους·
 ὁ δ' αὖ ἐδήλου μὴ τεθηπέναι λέγων,
 εἰ δοῦλος ὦν Μάξιμος ὤφθη δεσπότης
 ὑπέρτερός τε καὶ νικητὴς ἐν μάχαις,
 610 σοῦ δεσπότην σὺν ἡθητηκότος, κράτορ,
 καὶ τόνδε δούλοις συγκατηριθμηκότος,
 σύμμορφον ὄντα τῷ πατρὶ κατ' οὐσίαν.
 ὁμως στρατεύσας κατὰ Μαξίμου κράτωρ
 ἀνείλε τοῦτον κατακρατήσας μάχῃ.
 615 καὶ τὴν κεφαλὴν δ' Ἀνδραγαθίου τέμνει,
 ἐκπράξας αὐτὸν εὐθύνας τὰς τοῦ φόνου.
 ταῦτα διαθεῖς βασιλεὺς ὑποστρέφει.
 Οὐαλεντινιανῷ δ' αὖ νεωτέρῳ
 ἀντῆρεν Εὐγένιος, εἰς τῶν ἐν τέλει·
 620 καὶ γνοὺς τὸ δράμα, συσχεθεῖς ἄναξ φάβῳ
 ἑαυτὸν ἐξήγαγεν ἀγχόνῃ βλου.

Θεοδόσιος ὁ μέγας ἐτη ιζ'. οἱ δὲ ἐτη ις'.

- Ἀλλὰ Θεοδόσιος Αὐσονοκράτωρ
 ἐπιστρατεύσας καὶ πάλιν Εὐγενίῳ
 κτείνει τε τοῦτον ἐκνικήσας ἐν μάχῃ
 625 καὶ βασιλεύει καὶ μερῶν τῆς ἐσπέρας.
 πρὶν ἢ δ' ὑπάρξαι τάδε κατορθωμάτων,
 ἄναξ ἐπιστὰς Θεσσαλονίκῃ πόλει
 δῆμον στασιάσαντος ἐξ ἀταξίας
 ὑβρίζεται μὲν οὗτος ἀστοῖς ἀνέδην,
 630 φονεύεται δ' ὑπαρχος ἐν τῇ συγχύσει.

tias petit. ille respondit se mirari minime si servus Maximus domino superior fuerit ipsumque nuper acie profligaverit, (610) quoniam tu dominum tuum, Caesar, exauctoratum famulis connumeraras, qui quidem patri similis substantia est. attamen sumptis armis imperator Maximum proelio superatum occidit. (615) tum etiam Andragathio caput abstulit, poenas ab eo repetens caedis regiae. his gestis domum revertitur imperator. sed ecce rursus Valentiniano iuveni aulicus vir Eugenius adversarius oritur; (620) qua re comperta metu correptus Caesar ipse sibi laqueo vitam interrupit.

Theodosius Magnus an. 17 vel 16.

At Theodosius Ansonum imperator Eugenium quoque captis armis persequens proelio devictum vita spoliatur, (625) regnoque suo partes hesperias addit. antequam tamen haec praeclare gereret, Thessalonica in urbe Caesar versans, orto per populum motu seditioso, contumeliosis civium dictis ipse laeditur, (630) atque in tumultu caeditur praefectus.

- ταῦτ' οὐκ ἐνεγκὼν ὁ κρατάρχης ἡμέρως
στράτευμ' ἀφῆκε τῷ λεῶ ξιφηφόρον,
καὶ τόνδε κατέσφαξαν ἀφειδῶς ξίφει,
ὥς ἐκ τοσούτου μυριαρίθμου στίφους
635 πρὸς πέντε θανεῖν χιλιοστύας δέκα.
ἀλλ' Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων θύτης
τόνδ' ἀναμνήσας τοῦ πεπραγμένου μύσους,
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς συναλοθησιν πάθους,
καὶ πρόσφορα κληροῖσιν αὐτῷ φαρμάκων
640 δακρυρροοῦντι τῶν πεπραγμένων χάριν.
Οὗτος βασιλεὺς εὐσεβὴς ὦν ὁρθόφρων,
σύστημα σεπτὸν ἀρχιθυτῶν ἁλίσας
πρὸς τοῖς ἑκατὸν καὶ πενήκοντα πάλιν
πνευματομάχου κατὰ Μακεδονίον,
645 πνεῦμα τὸ θεῖον οὐ σέβοντος ὡς θέμις,
συνεκρότησε σύνοδον τὴν δευτέραν·
ἥ συμφνὲς τὸ πνεῦμα πατρὶ καὶ λόγῳ
ἄριστα τρανώσασα, σύνθρονόν θ' ἄμα,
βάλλει Μακεδόنيον ἀραῖς ἐνδίκως,
650 τῆς καθολικῆς ἐκτεμοῦς' ἐκκλησίας,
καὶ ποιμενάρχην δεικνύει Βυζαντίδος
Νεκτάριον, λάμποντα βίῳ καὶ λόγῳ,
χριστιάνῳ μὲν, ἀμύητον δ' εἰσέτι,
ὃν ἄμα βαπτίζουσι χροῖουσι θύτην,
655 τοῦ Γρηγορίου καὶ πατρὸς θεηγόρου
αὐθαιρέτως γε τὸν θρόνον λελοιπότες.

haec imperator haud moderate ferens armatos contra populum immisit milites, qui hunc crudeliter gladiis conciderunt, ita ut in tanto congregato numero (635) quindecim milia hominum perierint. sed Mediolani Ambrosius episcopus Caesarem admonens tanti commissi sceleris ad paenitentiam facti flexit animum: tum lacrimanti rei perpetratae causa (640) idoneum culpae rite remedium contulit.

Rex hic pro sua pietate et orthodoxia praesulum venerandum coetum congregans, centum videlicet et quinquaginta patrum, adversus Macedonium qui divinum (645) spiritum debito honore non colebat, secundam celebrandam curavit synodum; quae patri ac verbo spiritum definiens honore parem, natura eadem praeditum, devovit Macedonium iustis diris (650) atque eum catholica pepulit ecclesia. Byzantii vero praesulem delegit Nectarium, lingua et moribus cluentem, christicolam quidem, sed nondum initiatum. baptizant ergo simul sacrantque episcopum, (655) quoniam Gregorius pater theologus hac semet sede sponte deposuerat.

- Οὗτος τελευτᾷ βασιλεὺς καθ' ἐσπέραν,
 νίοις μερίσας τοῖς δυοῖ κραταρχίαν,
 Ὅνωρῳ μὲν δοὺς κατάρχειν ἐσπέρας,
 660 Ἀρκαδίῳ δ' αὖ τῶν μερῶν τῶν τῆς ἔω,
 βεβασιλευκῶς ἑπτὰ καὶ δέκα χρόνους
 πρὸς πέντε μηνὶν εὐσεβῶς εὐδαιμόνως,
 ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ κράτωρ νικηφόρος,
 τῇ δ' εὐσεβείᾳ μᾶλλον ὠραϊσμένος.
 665 καὶ κλον' οὗτος ἐν βοδὸς τεύχει τόπῳ
 ἀνδρείκελον φέροντα τοῦ δειμαμένου.

Ἀρκαῖδιος ἔτη ιδ'.

- Ἀρκαῖδιος γοῦν παραλαβὼν τὸ κράτος
 διεῖπεν αὐτὸ πλημμελῶς καὶ ῥαθύμως.
 νωθῆς γὰρ εὐρίπιστος ὢν, ἀνειμένος
 670 καὶ τῇ γυναικὶ πάντα προσπεπεισμένος,
 τρικυμίας ἔπλησε τὴν ἐκκλησίαν,
 αὐτῷ δὲ μέμψεις προϋξένησεν ἐνδίκους.
 Νεκταρίου γὰρ ἐκμετρήσαντος βίον,
 ἀχθεῖς ὁ χρυσοῦς ἐν λόγοις Ἰωάννης
 675 ἐξ Ἀντιόχου πρὸς πόλιν βασιλίδι
 ταύτης καθωράϊσε τὸν σεμνὸν θρόνον.
 ἀλλ' ἡ βασιλὶς ἀδίκως Εὐδοξία,
 μισήσασα φεῦ ἐνθάδ' ἐν παρρησίᾳ,
 τὸν τῶν ψυχῶν ἥλιον, ἄξιον θρόνου,

665 locus nimirum urbis Byzantinae dictus Bos. Zonar.
 14 14. M.

Rex hic hesperii moritur in terris, duobus partiens liberis imperium, Honorio quidem partes occiduas tribuens, (660) orienti Arcadium dominum praeiciens, postquam regnaverat annis septendecim cum quinque mensibus feliciter et pie, vir sane egregius et princeps victoriosus, sed pietate tamen multo rutilantior. (665) is et columnam posuit in Bovis loco, gestantem regis statuam auctoris sui.

Arcadius an. 14.

Arcadius igitur heres imperii factus male illud coepit gerere et socorditer: hebes enim versatilis et remissus, (670) et cuncta uxoris sinens in arbitrio, turbarum fluctibus obruit ecclesiam sibi iustam peperit infamiam. namque ubi Nectarius explevit vitae cursum, aurea lingua praeditus Ioannes (675) Antiochia deducitur ad urbem regiam, ut huius sacram scilicet ornet sedem. sed enim augusta contra fas Eudoxia, sacros heu perosa liberos sermones, solem animarum, sedis ap-

- 680 τίθῃσιν ἐξύριστον ἐν τοῖς Κομάνοις,
ἀντικαθιστᾷ δ' Ἀρσάκιον πρεσβύτεν.
Οὗτος βασιλεὺς ἐν Θράκῃ κτίζει πόλιν,
ἣν Ἀρκαδίον πάντες ἄδουσι πόλιν.
καὶ κίον' ἀνήγειρεν ἐν Ξηρολόφῳ
- 685 στήλῃν ἄνω φέροντα τοῦ δειμαμένου.
ἔτη δὲ πρὸς τέσσαρσι κατάρξας δέκα,
ὣν εὐσεβῆς τις ὀρθοδοξίας φίλος,
ἄλλως δὲ κοῦφος, εὐάγωγος τὸν τρόπον,
νοσήσας ἐξέλιπε τὸν φθαρτὸν βίον.

Θεοδόσιος ὁ νέος ἔτη μβ'.

- 690 Καὶ παῖς Θεοδόσιος ἄρχει τοῦ κράτους,
πρᾶϋς, προσηγής, εὐσεβῆς, χρηστὸς τρόπους,
ἐγκύκλιον παιδεύειν εὖ ἡσκημένος,
μαθημάτων ἵδρις τε τῆς τετρακτύος,
καὶ πλαστικῆς αὖ καὶ γραφικῆς τεχνίτης,
- 695 καὶ τοξότης ἄριστος, ἵππεύειν ἄκρος,
ἡδύς, χαρίεις, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
ὑπέρμαχος κράτιστος ὀρθοδοξίας.
πλὴν μαλθακῶς διεῖπε τὴν αὐταρχίαν,
κοινῶν μεταχείρισιν ἐθνούχοις νέμων,
- 700 Ἀντιόχῳ πρῶτα μὲν, εἰς Ἀμαντίῳ,
πρὸς τοῖσδε δούλῳ χρυσίου Χρυσάφῳ.
νέος κομιδῇ τυγχάνων ἡλικίαν
ἀνήγεθ' οὗτος πρὸς κασιγνήτου φίλης,

prime dignum, (680) exsulem pellit usque ad urbem Comana, ipsique Arsacium natu iam grandem sufficit.

Rex hic in Thracia condidit urbem illam quam Arcadiopolim vulgo vocatam cernimus. idem columnam posuit in Xerolopho, (685) conditoris sui signo superposito. regnavit autem decem cum quattuor annis, vir sane pius atque orthodoxiae tenax, levis alioqui ingenii, varius ac mutabilis. implicitus in morbum vita mortali cessit.

Theodosius iunior an. 42.

(690) Excipit imperium filius Theodosius, mitis, affabilis, pius commodisque moribus, encyclica doctrina recte exercitus, disciplinarum quattuor bene sciens, plasticas insuper atque picturae gnarus, (695) iaculo bonus, equum frenare valens, blandus, graciosus, subditis benivolus, atque orthodoxiae optimus defensor. imperium tamen administravit molliter, permissis eunuchis rei publicae arbitrio, (700) Antiocho primo, deinde Amantio, insuper et auri famulo Chrysaphio. atque is tenerae adhuc aetatis puer germanam sororem vitae ducem ha-

- τῆς πάντ' ἀρίστης ὀλβίας Πουλχερίας,
 705 ἐπίτροπον σχῶν ἐν γραφαῖς φντοσπόρου
 Ἰοδιγέρδην ἀνακτα Περίδος τότε,
 οὗ τῷ δέει πᾶς ἐννόει τῷ δεσπότη
 καὶ φευκτέαν ἤγητο τὴν τυραννίδα.
 ἡγάγεθ' οὗτος ἐξ Ἀθηνῶν καὶ κόρη
 710 κοινωνὸν ἅμα τοῦ κράτους καὶ τοῦ λέχους,
 λάμπουσιν ὥρα καὶ μαθημάτων τέχνη,
 παῖδα Λεοντίου τιτὸς φιλοσόφου,
 τὴν εὐδόκιμον ἐν λόγοις Εὐδοκίαν,
 ἧς τὴν σοφίαν δεικνύουσιν ἐν λόγοις
 715 ὁμηρόκεντρα τὰ σοφῶς γεγραμμένα.
 αὕτη Σιών ἔβλεψε τὴν θεοῦ πόλιν,
 εἰς προσκύνῃσιν τῶν σεβασμίων τόπων
 πλοῦτον βαθὺν φέρουσα, χρυσὸν μυρίον,
 οἷσπερ νεὸς ἤγειρε Χριστῷ δεσπότη.
 720 μετὰ δ' ἐπανεξέσεν αὐθις εἰς πόλιν.
 εἶτα θανόντος αὐτάνακτος συζύγου
 πάλιν ὑποστρέψασα πρὸς θεῖους τόπους
 ἐκεῖ τελευτᾷ καταλιποῦσα βίον,
 ζήσασα καλῶς καὶ καθὰ θεῷ φίλον.
 725 Ἀρσακίου δὲ τὸν βίον ἡλειπότος
 ἐκκλησίας ἔσχηκεν Ἀττικὸς θρόνον,
 κοσμούμενος βίῳ τε καὶ λόγῳ πλέον·
 ὡς Ἰουδαῖον παράλυτον ἐκ νόσου
 πεισθέντα μυεῖ, καὶ βαπτίσας ὡς δέον
 730 λουτροῦ χάριτος ὑγιῇ τόνδ' ἀνάγει.

buit, omni virtute praeditam Pulcheriam, (705) tutorem vero supremis patris tabulis Isdigerdem Persidis tunc regem; a quo dum timent, cuncti parebant domino, nec tyrannidem quisquam affectavit. idem Athenis puellam accersivit, (710) imperii pariter ut esset torique socia, forma praestantem doctrinisque exercitam, Leontio quodam genitam philosopho, claram in doctis literis Eudociam, cuius sapientiam in pangendis libris (715) homerocentra docent cate scripta. eadem invisit Sionem urbem dei, praesens veneratura sanctos locos, magnas opes ferens, vim auri innumeram, qua excitavit templa Christo domino. (720) deinde ad urbem regiam pedem rettulit, postremum fatis functo rege coniuge rursus ad sancta aemet recipiens loca, mortalem ibidem conclusit periodum, bene acta vita, atque uti deo placet.

(725) Iam vero Arsacio vivis excedente ecclesiae sedem occupavit Atticus, moribus ac literis abunde instructus, qui Iudaeum quendam morbo fractum credentem initiat, baptizansque rite (730) lavacri munere

- τέλει δ' Ἀττικοῦ τοῦ βίου χρησαμένον
 Σισίνιος ἔλαβε τὴν προεδρίαν·
 οὐπερ τὸ βιοῦν ἐκμετρήσαντος μόρῳ
 Νεστόριός τις ἀντικατέστη θρόνῳ,
 735 ἀνὴρ ἀποφρὺς δυσσεβῆς καὶ κακόφρων,
 ὃς δογματίζων ἀπεφλυῖραι μάτην
 ἄνθρωπον εἶναι τὸν Χριστὸν μόνον,
 καὶ μητράνανδρον παρθένον τὴν Μαρίαν
 οὐ θεοτόκον μᾶλλον ἢ χριστοτόκον·
 740 ὃθεν βασιλεὺς πατέρων θεοκρίτων
 σύστημα σεπτὸν εὐσεβῶς συναλίσας,
 ὦν Κύριλλος ἑξαρχος Ἀλεξάνδρειας,
 καθεῖλε Νεστόριον ἀνθρωπολάτρην.
 εἶτα προέστη τῆς θεοῦ ἐκκλησίας
 745 Μαξιμιανός, προστάτης ὁρθοφρονῶν·
 οὐπερ θανόντως ἐνθρονίζεται θρόνῳ
 Πρόκλος Κυζίκου ποιμενάρχης ἁγίως,
 ποιμὴν ἀγαθὸς καὶ νομὸς ψυχотρόφος,
 μυστικῆς φιλητὸς τοῦ πατρὸς Χρυσοστόμου,
 750 ἐφ' οὗ κελύσει τοῦ κρατοῦντος Ἀθόνων
 τούτου τὸ σῶμα πρὸς πόλιν ἡχθὴ κράτους·
 τούτου λιτανεύοντος ἱεροῦ Πρόκλου
 μετὰ γε λαοῦ συνδρομῆς ἀπειροῦ,
 ἀρπαγὲν ἄφνω παιδίον πρὸς ἁέρα
 755 πάντων βλεπόντων καὶ λίαν θαμβουμένων,
 μεθ' ἱκανὴν ὥραν δὲ καταχθὲν πύλιν,

748 ψυχотρόπος V

sanum educit aquis. deinde vitam concludente Attico episcopatum occupat Sisinius. quo vitae pariter usuram relinquente, Nestorius quidam pro eo sedem occupat, (735) nefastus, impius, mala mente praeditus, qui novum dogma stulte garriebat, Christum videlicet merum esse hominem, matrem vero virginem Mariam non tam deiparam esse quam Christiparam. (740) quare imperator electorum a deo patrum concilium venerandum pie congregans, quorum Alexandrinus dux erat Cyrillus, Nestorium deposuit hominicolam. deinde praefuit dei ecclesiae (745) Maximianus, orthodoxus praesul. quo vita functo, merite in sede sistitur Proclus Cyzici archiepiscopus, pastor egregius, largitor fluxuans, patris Chrysostomi dilectus discipulus; (750) sub quo Romani imperatoris iussu ad urbem regiam corpus illius rediit. Proclus hic sanctus cum pompam supplicem populo innumero comitante duceret, abreptus subito puer in aërem, (755) cunctis ingenti stupore percitis, post intervallum

- ἔφη μνηθῆναι γε μὴ προστιθέναι
τὸ "σταυρωθεὶς" πρόσρημα "δι' ἡμᾶς" λέγων
τῷ τρισαγίῳ καὶ σεβασμίῳ ὕμνῳ.
- 760 τούτου μεταστάτος δὲ πρὸς Θεοῦς νόας
προεδρίαν εἴληφε τῆς Κωνσταντίνου
πρεσβύτερός τις Φλαβιανὸς ἄξιως,
πρόμαχος ὁρθῶν δογμάτων ἐκκλησίας·
οὐπερ θανόντος λακτῖαι Διοσκόρου
- 765 ἐν ληστρικῇ τε καὶ φονικῇ συνόδῳ
θύτης Ἀνατόλιος Ἀλεξανδρείας
εἴληφε θῶκον ἱερὸν βασιλίδος.
- Οὗτος Θεοδόσιος αὐσονοκράτωρ
καὶ τεῖχος ἀνήγειρε χερσαῖον πόλει
- 770 ἐκ τῶν Βλαχερνῶν εἰς πύλιν τὰς χρυσείας,
τοῦργον περάνας ἐν δυοῖς μῆσι μύθοις
σπουδῇ γ' ἐπάρχου καὶ συνεργείᾳ Κόρου.
ἀγαμένου δῆμον δὲ Κῦρον τοῦ τάχους,
καὶ ταῦτ' ἀνακράζαντος ἐν παρρησίᾳ,
- 775 "Κωνσταντίνος μὲν ἔκτισε πρὶν τὴν πόλιν,
ἀνανεοῖ Κῦρος δὲ νῦν," προθυμία
ταύτῃ φθονηθεὶς, ἐκπεσὼν τῆς ἀξίας,
ἐκκλησίας πρόεδρος ὤφθη Σμυρναίων.
- Καὶ Πουλχερίαν οὗτος, ἀδελφὴν φίλην,
- 780 τῶν βασιλείων ἐκβαλὼν ὥς οὐκ ἔδει,
ταῖς ὑποθήκαις βασκάνου Χρυσάφρου,
ἐν Ἐβδόμῳ τίθησιν ἐγκλεισμένην,

758 πρὸς ῥῆμα V

modicum de nouo rediit dixit diuinitus sibi reuelatum ne "crucifixus" vox adderetur voci "pro nobis" trisagio in hymno. (760) Proclo ad supernos evolante spiritus episcopatum urbis Constantini merito obtinuit vir senex Flavianus, sanorum ecclesiae dogmatum defensor; quem ubi occidit calcibus Dioscorus (765) latrociniali in synodo cruenta, Alexandriae praesul Anatolius sacram urbis regiae sedem occupauit.

Porro imperator iste Theodosius terrestrem quoque murum excitauit (770) urbis a Blachernis ad portam auream, opus id inenses intra duos peragens sedulitate et studio praefecti Cyri; cuius demirante celeritatem populo atque his audacter verbis succlamante (775) "Constantinus urbem nondam condidit, Cyrus nunc renouat," huius causa plausus vocatus in inuidiam gradu excidit, Smyrnaeaeque praesul datus est ecclesiae.

Eodem Theodosius Pulcheriam sororem (780) regali pulsam contra fas palatio, consiliis scilicet inuidi Chrysaphii, iussit ut clausa viveret in

- φροντίδος αὐτὴν καταπαύσας πραγμάτων.
 μόλις δὲ συνεῖς τὸν φθόνον Χρυσάφριου
 785 αὐτὸν μὲν ἐξόριστον ἐνθάδε ἔδρα,
 τὴν σύγγονον δὲ προσλαβὼν αὐδῆς νέμει
 φροντίδα κοινῶν τῇδε πραγμάτων ὄλων.
 Οὗτος νοσήσας ἐξέλιπε τὸν βίον,
 ὡς φασι, βιοδὸς πεντήκοντά που χρόνους,
 790 καὶ οὗς σχεδὸν κατήρχε τοὺς χρόνους ὅλους.

Μαρκιανὸς ἔτη ε'. Σ'.

- Σκῆπτρα μεταβαίνει δὲ πρὸς Πουλχερίαν,
 τρόποις ἀγαθοῖς καὶ σεμνοῖς κοσμουμένην,
 τῇ δ' εὐσεβείᾳ παρθενίᾳ τ' αὖ πλεον·
 ἣ Μαρκιανόν, ἄνδρα χρηστὸν τοὺς τρόπους,
 795 σεμνὸν γεραρὸν σώφρονα καὶ πρεσβύτην,
 ἐκ στρατιωτῶν προσκυλεῖται ταχέως,
 καὶ τῷδε δηλοῖ τοῦ κρατάρχου τὸν μῦθον,
 καὶ φησὶν "εἴ μοι πίστιν ἀσφαλῆ νέμοις
 ὡς παρθενίας τῆς ἐμῆς εἴης φύλαξ,
 800 ἥνπερ καθιέρωσα Χριστῷ νυμφίῳ,
 στέφω βασιλέα σε τῆς Ῥωμαϊδος."
 τοῦ δ' αὖ κατανεύσαντος ἀσφαλῶς τόδε
 μετακαλεῖται βασιλὶς ἀρχιδύτην,
 τοὺς ἐν τέλει, σύγκλητον ἄλλο τε στίφος,
 805 καὶ Μαρκιανὸν ταινιοῖ κράτους στέφει
 καὶ κράτορα δεικνύσι τῆς Ῥωμαϊδος.

Hebdomo, omni rei publicae negotio abstinens. vix demum invidia cognita Chrysaphii, (785) hanc quidem merito trahit in exsilium, germanae vero revocatae denuo summam rei publicae regendam tradidit.

Ipse occupatus morbo vitam clausit, annos, ut aiunt, natus quinquaginta, (790) quos omnes ferme exegit in imperio.

Marcianus. an. 6 mens. 6.

Devenit autem sceptrum ad Pulcheriam, moribus egregiis inclutam, sed magis pietate in deum atque virginitate; quae Marcianum, bene moratum virum, (795) pudicum venerabilem et iam senem, e castris festinanter ad se vocat et de Caesaris obitu certiore facit. tum ait "si quidem mihi spondes firmiter, te castitatis meae custodem fore, (800) quam ego Christo iamdiu consecravi, Romani imperii dominum te faciam." qui postquam firmam eius rei fidem obtulit, regina protinus vocat archipraesulem, magistratus, senatum aliamque turbam, (805) Marcianumque redimit regi stemmate et Romanorum imperato-

- τῷ δ' αἰχμαλώτῳ χρηματίσαντι πάλαι,
 θέρους ὑπνοῦντι πρὸς φλόγα τὴν ἡλίου
 σὺν αἰχμαλώτοις πλείοσιν ἔρχους μέσον,
 810 ἐπικαταπτὰς ἀεὶ δὲ σκιὰν ἔδρα·
 ὃ γνοὺς ἐθνάρχης τόνδ' ὃ κατέχων πέδαις
 ἀφῆκεν αὐτὸν πρὸς πατρίδ' ἀπιέναι.
 τοῦτ' αὐτὸ πάλιν καὶ δυνάς τις συγγάνων
 κατεῖδε σαφῶς ἐν θέματι Λυκίας,
 815 ἧ καὶ προεῖπε τῷδε τὴν κραταρχίαν.
 οὕτω προαφώριστό τῷδε τὸ κράτος.

- Πουλχερία δὲ φροντίζουσα πραγμάτων
 καὶ συνδιαφέρουσα τὴν κραταρχίαν,
 τὸν ἐν Βλαχέρναις ἀπαράμιλλον ξένον
 820 νεῶν ἀνιστὰ μητροπαρθένῳ κήρη.
 πρεσβυτέρας Ῥώμης δὲ Λέοντος πάπα
 καὶ ποιμενάρχου δ' Ἀνατόλιου νέας
 τὰ πρὸς Διοσκόρου τε τοῦ τ' Εὐτυχέος
 πραχθέντα δεινῶς Φλαβιανὸν εἰς μέγα
 825 μὴ παραδραμεῖν ἀνακτ' ἐξαιτουμένων,
 ἥδη γενέσθαι σύνοδος τέτακτό γε.
 Μαρκιανοῦ δόγματι καὶ Πουλχερίας,
 τῶν φιλοχρίστων εὐσεβῶν βασιλέων,
 συνῆλθον οὐκοῦν ἐν Χαλκηδόνι πόλει.
 830 ἐξακόσιοι πατέρες θεηγόροι
 πρὸς τριάκοντα συναχθέντες ἐνθάδε,
 ὧν ἤρχε Ῥώμης τῆς παλαιτέρας Λέων
 νέας τ' Ἀνατόλιος ἐνθεὸς θύτης

rem creat. huic olim captivo ac dormienti cum aliis concaptivis in septo medio, aestivas sole iaculante flammam, (810) advolans aquila umbram praebuit; quod cum rescisset dominus huius regulus, eundem liberum remisit in patriam. duo quoque fratres idem prodigium perspicue viderunt in Lyciae provincia, (815) hique Marciano praedixere imperium. sic iste accepit omnia potentiae.

Pulcheria vero publicam rem gerens, et cum Marciano regni curas partiens, mirum in Blachernis atque incomparabile (820) virgini matri templum excitavit. cumque Romae veteris papa esset Leo, novae autem praesul Anatolius, quod Dioscorus patrarant atque Eutyches contra magnum Flavianum grave facinus, (825) ne impune foret, imperator est rogatus. iamque synodum contrahi iussum fuerat Marciani edicto ac Pulcheriae, philochristorum regum piorum. ergo in urbe Chalcedone divinitus (830) theologi patres convenerunt sexcenti cum triginta congregati. his praecerat Romae senioris Leo, novaeque Anatolius diu episcopus et Iuvenalis Sionis san-

καὶ Ἰουβενάλιος Σιών ἁγίας·

- 835 οἱ δὲ καθεῖλον Διόσκορον ἐνδίκως
 σὺν Εὐτυχεῖ τε δυστυχεῖ τρισαθλίῳ,
 ἐπὶ Χριστοῦ λέγοντας οὐ διπλᾶς φύσεις,
 μίαν δὲ μᾶλλον δυσσεβῶς κακοφρόνως,
 ἐπεὶ δ' ἀναιδῶς ὑπεναντίων στίφος
- 840 ὁρθόφρονας ἦν ἐνδιαβάλλον μάτην
 ὡς Νεστορίου τὴν λύμην δεδεγμένους
 ἐν τῷ φρονεῖν τε καὶ λέγειν Χριστὸν φέρειν
 διπλᾶς τελείας τὰς φύσεις, ἀσυγχύτως
 ἡνωμένους αὐτὸν ἐν μιᾷ γ' ὑποστάσει,
- 845 πρὸς ὁρθόδοξων δυσσεβῶν τόμοι δύο
 γεγράφονται δὲ σὺν ὅλῃ προθυμίᾳ,
 καὶ τοῦσδε καλῶς σφραγίσαντες, ὡς δέον,
 ἐν λάρνακι κλείουσι σεπτῶν λειψάνων
 Εὐφημίας μάρτυρος, ὁλβίας κόρης.
- 850 εἶτα μετ' εὐχὰς ἡμέραν τε τὴν τρίτην
 πάντων παρόντων ἀνεωγμένου τάφου,
 καὶ τοῦ κρατοῦντος συμπαρόντος πατρῴσιν,
 ὦ Θανμασίῳ, Χριστέ μου, τερουστίων!
 τῶν δυσσεβῶν μὲν αἱρετικῶν που τόμος
- 855 ἐν τοῖς ποσὶ μάρτυρος ἦν ἐρριμμένος,
 τὸν δ' αὖτε γε λοιπὸν ὁρθόδοξούντων μέρους
 κατεῖχε χερσὶν ἀσφαλῶς ταῖς ἰδίαις,
 καὶ τῷ κρατοῦντι καὶ πατριάρχῃ νέμει
 τὴν δεξιὰν τείνασα πρὸς σφᾶς. ὦ τέρας.
- 860 Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλὶς Πουλχερία

ctae; (835) hique damnarunt merito Dioscorum cum Eutychete contra suum nomen misero, qui nequaquam duas Christi naturas sed unam impie falsoque affirmabant. tum quia contraria impudenter factio (840) calumniabatur temere orthodoxos quasi Nestorii vitio laborantes, cum hanc de Christo sententiam gererent, quod duas naturas perfectas inconfusas, sub una iunctas tamen persona habuerit, (845) ab orthodoxis haereticisque simul duplex confessio protinus conscribitur; hasque sigillo probe communitas in arca claudunt sacrarum reliquiarum puellae martyris, beatae Euphemiae. (850) post tertiam diem, precibus perfectas inconfusas, sepulcrum patens circumstantibus, adstante etiam cum patribus Caesare, (o admirandum, Christe mi, prodigium!) haereticorum quidem scelestorum liber (855) martyris proiectus ad pedes fuerat; at orthodoxae fidei libellum diva suis manibus firmiter tenebat, idque regnanti ac patriarchae obtulit dextra ad eos protensa. pro miraculum!

(860) Post haec regina derelictis terris sedes ad caelestes transiit

- γῆθεν μετέστη πρὸς μονὰς οὐρανίους,
 ζήσασα καλῶς εὐσεβῶς ὀρθοφρόνως,
 Χριστὸν θεραπεύουσα καλὸν νυμφίον
 ἐν παρθενίᾳ καὶ καλῶν εὐποιαῖς,
 865 καὶ τῆσδε φαιδρὰν ἀνάνηυσσα λαμπύδα.
 εἶτα τελευτᾷ Μαρκιανὸς τὸν βίον,
 ζήσας ἐπὶ μύκιστον, ἄναξ χαρίεις,
 γνώμην ἀγαθός, ἱλαρός, πρῶος φῦσει,
 οὗτος Θεοπρόβλητος ἐμπρέπων κράτει,
 870 ἔξ πον κατασχὼν τὴν βασιλείαν χρόνους·
 ὅς γνωμάτευσεν μὴ κινεῖν βασιλέα
 ἔφασκε δεῖν ὅπλα τε καὶ μάχην ὅλως,
 ἂν ᾗ δυνατὸν ἤρεμον βιοῦν βίον.

Λέων ὁ μέγας ἦτοι ὁ Μακέλλης ἔτη ιη'.

- Τούτου θανόντος καὶ μεταστάντος βίου
 875 εὐθὺς παρήλθεν εἰς βασιλῆιον κράτος
 κλησιν Λέων τις καὶ Μακέλλης τοῦπικλην,
 ἀνὴρ ἀγαθός, ἀρετῶν πεπλησμένος,
 μάλιστα φιλοκίτῳ δὲ κατηνυγασμένος,
 κράτωρ ἀριστεὺς καὶ μαχητὴς γεννάδης,
 880 ἐχθρῶν κλονῶν φάλαγγας ὥσπερ τις λέων,
 σειρὰν γένους ἄνωθεν ἔλκων ἐκ Θράκης
 ἢ καὶ Λακίων, ὡς φασὶ τινες, ἐκ γένους,
 ὑπέρμαχος κράτιστος ὀρθοδοξίας,
 καὶ δαυιλῆς τις ἀπόρων χορηγέτης.
 885 εἶωθεν οὗτος γνωμάτευσεν καὶ λέγειν

Pulcheria, quae bene orthodoxaque cum pietate vixerat, sponso optimo subserviens Christo in castimonia rectisque operibus, (865) splendidam virginitatis alens lampadem. dein Marcianus quoque mortem obiit, senex iam grandaevus, rex amabilis, bona mens, mitis animus et iucundus. hic auspicio divino ad imperium venerat, (870) eoque sex ferme annis perfruitur est. huius sententia fuit, ut rex nunquam commotis armis bellum lacesseret, si quidem posset vitam quietam degere.

Leo magnus cognomento Macelles an. 18.

Marciano vitam deserente, ut diximus, (875) statim pervenit ad potestatem regiam nomine Leo quidam, cognomine Macelles, vir bonus et virtutibus redundans, misericordia tamen praecipue ornatus, princeps egregius et bellator strenuus, (880) hostium catervas quatiens ut leo. hic oriundus e Thracia fuit, vel Dacorum, ut quidam malunt, genere fortissimus defensor orthodoxiae, egenis largus subsidiorum praebitor. (885) huius in ore saepe sententia erat, sol uti solet omnes calefacere

- "ὅς ἥλιος πέφυκε θερμαίνειν ὅλους
 οἷς ἂν ἐπαφῇ τὰς φαινὰς ἀκτῖνας,
 τὸν αὐτὸν οἶμαι δεῖν βασιλέα τρόπον,
 οἷς ἂν ἐπιβλέψειεν ἀνθρώπων γένους,
 890 σφᾶς ἀξιοῦν οἶκτον τε φιλοδωρίας."
 πρὸ τοῦ κατασχεῖν οὗτος ἀρχὴν καὶ κράτος
 Ἀσπαρι δεινῶ τῶν μέγα δυναμένων
 ὑπόσχεσιν δέδωκε τῶν παιδων ἓνα
 εἰς Καισαρικὴν ἀξίαν προσιβάσαι.
 895 ἐπεὶ δ' ἐπιβέβηκε τῆς αὐταρχίας,
 Ἀσπαρ ἀπῆται τὴν χάριν μετὰ βίας,
 καὶ πορφυρίδος τοῦδ' ἀναιδῶς ἡμμένος
 "ψευδηγορεῖν" ἔφασκεν "οὐ χρεῖών, ἄναξ,
 τὸν τήνδε λαμπρὰν πορφυρίδ' ἐνημμένον."
 900 "ἀλλ' οὐδὲ πάλιν ἐκβιάζεσθαι δεόν,
 ὥς τινα δοῦλον," ἀντεπῆγεν ὁ κράτωρ,
 "τὸν ἀρχικὴν φοροῦντα λαμπρὰν χλαμύδα."
 Οὗτος συνώκει γαμετῇ τῇ Βηρήνῃ,
 ἣ δύο τέκτει βασιλεῖ θυγατέρας,
 905 τὴν Ἀριάδνην, δευτέραν Λεοντίαν·
 ὣν Ἀριάδνη Ζήνωνι συνέζυγη,
 ἀνδρὶ δυσειδεῖ καὶ κακίστῳ τοὺς τρόπους,
 ἔλκοντι σειρὰν τοῦ γένους ἐξ Ἰσαύρων·
 Μαρκιανὸς δ' ἔγημε τὴν Λεοντίαν,
 910 Ἀνθεμίου παῖς βασιλεύσαντος Ῥώμης.
 Τούτου βασιλεύοντος ἐν βασιλίδι
 πυρκαϊὰ τις συνέβη φρικαλέα

quibus ostendit splendidum lumen suum, sic se arbitrari regem oportere
 quoscunque homines intuitu lustraverit, (890) eos clementia et donis
 impertiri. hic priusquam adiret imperium, Aspari illustri optimati ho-
 mini unum se promiserat ex eius liberis ad dignitatem Caesaris promo-
 turum. (895) mox cum imperium obtinuisset Leo, id beneficium Aspar
 vi exigebat: quin impudenter purpuram eius tangens, "haud tibi licet"
 inquit, "rex, fidem fallere cum sis hac splendida purpura vestitus."
 (900) "atqui vicissim nefas est, ut famulo, vim mihi inferri," respondit
 imperator, "qui principali chlamyde praefulgeo."

Huic erat iuncta nuptiis Verina, quae duas regi filias enixa est:
 (905) nomen uni Ariadna, Leontia alteri. ex his Ariadna iuncta Zenoni
 fuit, foeda viro facie et moribus pessimis, qui seriem ex Isauris du-
 cebat generis. Leontiam Marcianus accepit coniugem, (910) filius An-
 themii qui Romae regnabat.

Leone dominante incendium quoddam urbe in regali contigit horri-

- ἐκ τῆς πρὸς ἄρκτον ἁλμυρᾶς εἰς θατίραν,
 πυρὸς διαζώσαντος ἐν μέσῳ πόλιν
 915 καὶ πυρπολοῦντος τῆσδε λαμπρὰς οἰκίας,
 τᾶλλά τε πάντα καὶ σεβασμίους δόμους,
 ἐπὶ τετρακτὸν ἡμερῶν ἀνενδότως.
 τῇ δ' Ἀντιόχου καὶ σφοδρὸς γῆς τις κλόνος
 συμβὰς κατηρείπωσεν αὐτὴν ἐσχάτως.
 920 ὕσθη σποδὸς δὲ μάλα πολλή τῇ πόλει
 εἰς ἐμψύχων κάκωσιν, εἰς καρπῶν φθίσιν.
 ἐκ τοῦδ' ὁ κρατῶν συσχεθεὶς ἀγωνία,
 πόλιν λελοιπῶς, ἐν βασιλείοις δόμοις
 οὔσι πρὸ τειχῶν ἀσφαλῶς ἦν διάγων.
 925 ἐφ' οὐπὲρ ἐσθῆς μητρανάνδρου παρθένον
 ἐκ τῆς Σιών τε καὶ Παλαιστίνης τόπου
 πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἀχθεῖσα πόλιν
 ναῶ τεθησαύριστο τῷ πρὸς Βλαχέρναις,
 ὃν αὐτὸς ἀνήγειρε μητροπαρθένω,
 930 ἐν ἀργυρᾷ σορῶ καὶ σεβασμίᾳ,
 δι' ἣν κατωνόμαστο καὶ θεῖος δόμος
 σορὸς τιμὰ τῆς πανμνήτου κόρης.
 Οὗτος κραταρχῶν καὶ στρατηγὸν γεννάδαν
 Ῥουστίκιον, ἄριστον ἐν στρατηγαίς,
 935 προβάλλεται δὴ καὶ κατορθοῖ τὰς νίκας.
 τοῦτου θανόντος σύγγονον βασιλίδος
 Βασιλίσκον προὔκρινεν εἰς στρατηγίαν,
 ὃς ἐκπεπλευκῶς εἰς Ἀφρικὴν σὺν στόλῳ

930 ἀργυρῶ V. mox addendum fortasse τς

ficum, a boreali mari usque ad alterum flammis urbem mediam completentibus (915) splendorum huius domus populantibus: atque inter cetera sacras etiam aedes quatruiduanus ignis inclemens hausit. Antiochiam vero terrae motus quidam vehemens supremo prostravit exitio. (920) multusque pluit regia in urbe pulvis, molestus animantibus et noxius frugibus. his malis graviter anxius imperator, urbe relicta, ad suburbanum palatium, salutis suae consulens, sedem transtulit. (925) sub eo vestis deiparae virginis ex urbe Sione ac Palaestina terra ad regiam delata metropolim apud Blachernas in templo fuit reposita, quod ipse rex deiparae excitaverat, (930) argenteo pretiosoque clausa in loculo; quare et id templum coepit appellari arca honorabilis virginis laudatissimae.

Leone dominante dux egregius, arte strategica optimus, Rusticius, (935) bello praepositus victoriis claruit. at hoc extincto imperatricis fratri armorum imperium Basilisco traditur, qui transportato in

κατακρατοῦντος τοῦ τόπου Γιζεριχου
940 ἦντιαν ὑπέσχε δυσκλειᾶ κατὰ μάχην,
καὶ πλείστον ἀπέβαλε τῶν στρατευμάτων.

Ἀνατολλοῦ δ' ἐκλειοπότης βίον
ἀρχιθύτης δέδεικτο τῆς Κωνσταντίνου
Γεννάδιος, πρόμαχος ὁρθοδοξίας.

945 τούτου τὸ βιοῦν ἐν θρόνῳ λελοιπότης
Ἀκάκιος κάκιστος ἔσχε τὸν θρόνον.

Ἐφν βασιλεῖ θυγατριδοῦς τις νέος
ἔξ Ἀριάδνης καὶ Ζήνωνος συζύγου,
ὃν καλέσας Λέοντα ταῖντα στέφει

950 ἐν ἡλικίᾳ τυγχάνοντα νηπίων.

Οὗτος νοσήσας εὐσεβῆς ἄναξ Λέων
τὸν φθαρτὸν ἐκλέλοιπε τοῦτον βίον,
τῷ θυγατριδῷ καταλείψας τὸ κράτος,
βεβασιλευκῶς σὺν ὀκτὼ δέκα χρόνους,

955 ἄναξ ἱλαρὸς, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
γαληνὸς ἐδέντευκτος ἡδὺς χαρίεις.

Λέων νέος ἔτος α'.

Νέος δ' ἐπιβὰς τῆς βασιλείας Λέων
κατήρχεν αὐτῆς νηπιᾶζων τῷ χρόνῳ·
ἔτος δὲ ταύτην ἐν κατασχὼν καὶ μόνον

960 ἀπῆρεν ἐνθῆν, καταλείψας τὸν βίον.

Africam exercitu, cum esset loci dominus Gizerichus, (940) aerumnosam in proelio accepit cladem, copiarumque amisit partem maximam.

Iam ubi vita Anatolium destituit, Cpoleos praesul deligitur rectorum dogmatum vindex Gennadius; (945) post quem defunctum in sedis honore pessimus locum occupat Acacius.

Imperatori interim nepos nascitur ex Ariadnae et Zenonis coniugio, cui nomen Leoni fecit, coronaque (950) aetate puerili caput cinxit.

Hic pius morbo imperator Leo correptus vitam mortalem deseruit, herede potentatus nepote dicto, annis ipse octodecim imperium rexerat, (955) princeps humanus, subditis benivulus, affabilis placidus suavis et amabilis.

Leo iunior an. 1.

Iunior imperium consecutus Leo infantili plane aetate sceptrum tenuit. sed mox vix uno revoluta anno (960) excessit terris lumine casus vitae.

Ζήτων ὁμοῦ ἔτη εἴ.

- Ζήνων δ' ὑπῆρχεν ἐξ Ἰσαύρων, ὡς ἔφην,
αἰσχιστος ἀνὴρ καὶ δέμας καὶ καρδίαν,
κίναϊδος, αἰσχροῦ, συμφορήμια κακίας,
ἔργων πονηρῶν ἀθεμίτων ἐργάτης,*
- 965 *ἀνδρῶν Ἑριννὺς τῶν περιφανεστέρων,
οὐχ ὡς βασιλεὺς διέπων αὐταρχίαν,
ἀλλ' ὡς τύραννος ἐμπιπρῶν καταστρέφων
καὶ πάντα ποιῶν εἰς φθορὰν ὑπηκῶν,
σέβας κακόφρων, ὀλοφυσίτης τάλας.*
- 970 *τούτῳ γε δειλῷ παντάπαν πεφυκῶτι
Βασιλίσκος, σύναιμος ὢν τῆς Βηρίνης,
ἀντῆρε χεῖρα Βηρίνης συνεργία,
καὶ τόνδ' ἐφυγάδευσεν εἰς τὴν πατρίδα·
εἶτα περιτλήσιν αὐτῷ τὸ στέφος*
- 975 *καὶ πάντα παράσημα τῆς κραταρχίας,
τῆς συγχυτικῆς κακοδοξίας πέλων,
τῆς Εὐτυχοῦς τε καὶ Διοσκόρου λύμης.
ἐκκλησίας οὗτός γε τὰς ὀρθοφρόνων
πικρῶς ἐκάκου παντοδαπαῖς αἰκίαις.*
- 980 *καὶ σύνοδον δὲ τὴν κατὰ Χαλκηδόνα
σεπτὴν ἀκυροῖ γράμμασιν, ὡς οὐκ ἔδει.
καὶ πατριάρχην καὶ συνέδρους ποιμένας
ταῦτα κυροῦν ἔπειθε καὶ τοῖσδ' ἐμμένειν.
ἀλλ' ὀρθοδόξων συναθροισθέντες στίφος*
- 985 *Βασιλίσκον βάλλουσι ταῖς δυσφημίαις,*

Zeno simul an. 17.

Zeno erat Isaurus, ut dixi, genere, foedissimus mortalis et mente et corpore, cinaedus, turpis, malitiae cinnus et nefandorum operum pator, (965) furialis hominum pestis optimatum, haud regio more rem publicam regens, sed tyrannice cuncta inflammans subruens, resque subditorum pro viribus pessumdans, dogmate pravus, monophysites miser. (970) hunc cum videret usquequaque timidum, Verinae Basiliscus germanus frater, armis aggreditur, Verina ferente opem. atque illum ad patriam suam pulsum trudit; deinde sibi diadema cum reliquis (975) insignibus imperii circumponit. sed enim hic confusae naturae haeresim, Eutychetis et Dioscori fermentum, sequens orthodoxorum ecclesias acerbis modis omnique poenarum genere excruciebat. (980) Chalcedonis venerandam quoque synodum antiquavit edicto contra fas propositio; et patriarcham cum synedris pastoribus ad confirmandum impulit dogma suum. sed enim orthodoxi coacto coetu (985) Basiliscum maledictis per-

τὴν σύνοδον δ' αὖ ἀνεκέρυξαν πάλιν
θεοκρότητον ἁγίαν σεβασμίαν.

διὰ γε ταῦτα Βασιλίσκος ἄξιως
πᾶσιν ἀποτρόπαιος ἦν στυγητέος.

- 990 ὁμῶς κατὰ Ζήνωνος ἐκπέμπει τάχος
ἄνδρας στρατηγούς καὶ σὺν αὐτοῖς δυνάμεις,
οἳ προσρύντες τῷ Ζήνωνι γνησίως
σπεισάμενοι τε πρὸς πόλιν βασιλίδα
αὐθις μετὰ Ζήνωνος ἦκον ἐν τάχει.

- 995 καὶ πάλιν ἀπειλήφεν οὗτος τὸ κράτος,
δήμον τε λαοῦ τόνδε προσδεδεγμένον.
Βασιλίσκος δὲ προσφύγων ἐκκλησίᾳ
μετὰ γυναικὸς ἱκέτης καὶ φιλάτων,
ἔπειτ' ἐκεῖθεν ἐξελασθεὶς ὀρκίοις,

- 1000 ἐν τινι κλεισθεὶς πυργίῳ σὺν τεκνίοις,
ἐκεῖ λιμῷ τέθνηκε φθαρεὶς ἀθλίως,
ἔτη κατασχὼν τὴν βασιλείαν δύο.

Τούτου κρατοῦντος τῇ βασιλίδι πόλει
πυρκαϊὰ τις συνέβη φοικαλέα,

- 1005 ἐκ Χαλκοπρατείων γε πυρὸς ἡμμένον,
ὅφ' ἥς κατηθάλωτο καὶ διεφθάρη
ἄλλα τε πλεῖστα καὶ δόμος φύλαξ βίβλων
ἐς μυριάδας δώδεκα ποσουμένων·
ἐν αἷς χορὸν καὶ δράκοντος, ὥς λόγος,

- 1010 πρόμηνες ὑπῆν, ἐς πόδας τεταμένον
πρὸς τοῖς ἑκατὸν εἴκοσι, θαῦμα ξένον,
καθ' οὗ χρυσοῖς γράμμασιν ἐγγεγραμμέναι

culerunt, decreveruntque sanctam fuisse synodum, divinitus congregatam et venerabilem. ob haec evasit Basiliscus merito cunctis abominandus et detestabilis. (990) contra Zenonem tamen is celeriter duces cum copiis misit militaribus; quae ad Zenonem sponte deficientes, iunctoque cum illo foedere, ad urbem regiam citato gradu cum Zenone redeunt. (995) ergo hic imperium recepit denuo, favente populi cuncta multitudine. at Basiliscus supplex ad ecclesiam confugit cum uxore aliisque affectibus. illinc deinde data iuranda fide (1000) excitus, claususque turre cum parvis liberis, ibidem fame misere contabuit, postquam biennio regnum retinuerat.

Adhuc illo regnante, in urbe regia calamitas incendii horrenda contigit: (1005) namque excitatis in foro aerario flammis propagatus ignis cum alia absumpsit, tum inflammavit etiam bibliothecam divitem tomorum centum viginti milibus. in his draconis quoque fuisse dicitur (1010) corium praelongum, centum viginti patens pedes, mirum, insolitum, in quo scriptae formis literarum auro rutilantibus

- ἦσαν Ὀμήρου τοῦ σοφοῦ ῥαψοδίαι,
 Πριάς Ὀδύσσεια. *γεῖν τῆς ἑρμίας.*
- 1015 Ἀναλαβὼν δὲ Ζήσιον τὴν κραταρχίαν
 Ἀρμάτιον μὲν τῷδε συντηρηχότα
 προβάλλεται δὴ ταγματίων στρατηγέτην,
 εἶδον δ' ἐκείνου Καίσαρα πάλιν στέφει.
 εἶτα τὸν Ἀρμάτιον ἔκτεινε ξίγει,
- 1020 παῖδα δὲ τὸν Καίσαρα κληρικὸν δρῶσας
 περιπολεῖν εἴασεν οὕτω τὸν βίον,
 "ὥς πίστιν ὀρθὴν οὐκ ἐγέλαζαν" φράσας
 "οὗτοι κραταρχήσαντι τῷ Βασιλίσκῳ,
 οὗτ' αὖ ἐμοὶ ταύτην γε φηλίζουσ' ἴσως."
- 1025 πρὸς τοῖσδε πολλοὺς παρέπεμψε θανάτῳ,
 ἄλλους δ' ἐκάκου κατέτρυνεν αἰκίαις
 τῶν ἐνκλεῶν τε καὶ περιφανεστέρων·
 εἰς γὰρ ἀθέτους ἐκκλίνας ἀσχορηγίας,
 πρῶξεις μαιφόνους τε καὶ βδελυκτίας,
- 1030 πρὸς δ' αὖ ὑπαχθεὶς αἰρέσει Διοσκόρου
 μυσητὸς ἦν ἅπασι καὶ τοῖς ἐν τέλει,
 Ἀριάδνῃ δὲ τῇ συνένῳ καὶ πλέον·
 ὄθεν σορῶ τέθαπτο δόξας τεθνάναι,
 κακῇ βιαίως τὸν βίον καταστρέφει.
- 1035 οἱ μὲν φασὶ μέθαις τε χρώμενον πότοις
 ἔκστασιν αὐτὸν τῶν φρενῶν πεπονθέναι,
 δόξαντα δ' οἰκτρῶς ἐκλελοιπέναι βίον
 κατατεθῆναι λάρνακι καθὰ νέκυν,
 καὶ πωματισθέντος γε τοῦ τάφου λίθῳ,

Homeri sapientis fuerant rhapsodiae, Ilias et Odyssea. pro per-
 nicias!

(1015) Recepto igitur Zeno imperio Harmatium, qui sibi suppetias tulerat, militaribus copiis ducem praeficit, praetereaque filium eius creat Caesarem. deinde Harmatium gladio percussus necat, (1020) filiumque eius Caesarem clero adscribit, sicque illi vitae veniam retinendae facit. "nam quoniam isti" aiebat "fregerunt fidem quam Basilisco principi spon- ponderant, ut ipsi mihi servant eandem vereor." (1025) praeter hos alios multos leto dedit de numero nobilium atque optimatum, vel im- positis plagis excruciauit. ergo scelestis indulgens facinoribus caedibusque grassans flagitiosis, (1030) imbutus insuper haeresi Dioscori, populo in- visus erat et optimatibus, coniugi vero Ariadnae quam qui maxime. quamobrem simulato mortis casu, arca conclusus, ibidem mori cogitur. (1035) ast alii narrant hunc indulgere crapulae et potui solitum, mentis perpersum ecstasim, atque ita creditum vitam finisse misere, capsae fuisse traditum ceu cadaver; tum vero saxi admoto ad sepulcrum obice,

- 1040 γοῶμενον κύκιστα θανεῖν ἐν τάφῳ·
 ἄλλοι δὲ παθεῖν τοῦτο δεινῆς ἐκ νόσου,
 δόντα θανεῖν δόκησιν ἀθροῦσιν ὄλοις.

Ἀναστάσιος ἐτη κζ'.

Τούτου καταστρέψαντος οὕτω τὸν βίον
 βουλῇ γερονσίας τε καὶ τῶν ἐν τέλει

- 1045 συζεύγνυται δὴ βασιλὶς Ἀριάδνη
 Ἀναστασίῳ πρὸς γάμου κοινωνίαν,
 ἔλκοντι σειρὰν ἐξ Ἐπιδάμινου γένους·
 ὃν κράτορα δέδειχε τῆς Ῥωμαίδος,
 Οὐρβικίου σπεύσαντος εὐνούχου τόδε.
 1050 Εὐφῆμιος δ' ἔσπεψε τόνδ' ἀρχιθύτης.
 οὕτως Ἀναστάσιος ἔσχε τὸ κράτος,
 ὅστις ἐπυνόμαστο δίκορος θέσιν,
 οἷς οὐχ ὁμοίας ἔσχεν ὁμμάτων κόρας,
 ἀλλὰ μελαντέραν μὲν αὐτῶν θατέραν,
 1055 γλαυκὴν δὲ λαιάν, ὥς ἐπίσημον φέρων.
 οὗτος βδελυρὰν εἰσφορὰν χρυσαργύρου,
 ἐπήκοον τρύχουσαν ἔπαν ἐσχάτως,
 δασμὸν πονηρὸν εὐσεβῶς παύσας ἔχει,
 καθ' ὃν τις ἠγάγκαστο πᾶς συνεισφέρειν
 1060 ὑπὲρ θ' ἑαυτοῦ καὶ προσόντων ἀλόγων
 ἐτήσιον νόμισμα τῷ κοινῷ φόρον.
 καὶ δημοσίας οὖσας ἀρχὰς ὠνίους,
 πρὸς δ' αὖ διοικήσεις τε κοινῶν πραγμάτων
 παύσας παρεῖχεν ἅδοτι τοῖς ἀξίοις.

(1040) tristissime eiulantem mors oppressit. alii denique narrant id illi ex gravi morbo accidisse, visumque exstinctum omnibus.

Anastasius an. 27.

Zenone hunc vitae exitum sortito, senatus et optimatium de sententia (1045) regina Ariadna ad societatem vitae lege iugali traditur Anastasio, cui fontem generis urbs Epidaurus praebuit. tum is Romanus legitur imperator eunuchi validis artibus Urbicii, (1050) atque ab Euphemio coronatur praesule. sic est imperium nactus Anastasius, cui cognomentum Dicomus adhaesit quoniam pupillis fuit dissimilibus, dextrum videlicet nigricantem oculum, (1055) glaucum sinistrum insigniter gerens. hic tributum auri argentique, invisum, cunctis subditis molestissimum, malum vectigal pie perimens sustulit; quo manente unumquemque opus erat (1060) pro se brutisque etiam animalibus annuum numisma publico aerario pendere. idem venales antea dignitates et publicarum rerum procuraciones, sublato abusu, gratis tradebat dignis. (1065) ceteras

- 1065 καὶ τὰλλα δ' ἀρχῆς ἐντυχῶς ἦν διέπων·
 πλὴν συγχυτικῶν καθυπαχθεὶς αἰρέσει
 τὰς ὁρθοδόξων ἦν κακῶν ἐκκλησίας.
 Τούτου κρατοῦντος θαυμάσιον συνέβη.
 φύλαρχος ἀνὴρ Ἀγαρηνῶν τῶν τότε,
 1070 κλῆσιν Ἀλαμούνδαρος, ἀγαθὸς τρόπους,
 Χριστῷ προσελθὼν καὶ μνηθεὶς εἰκότως
 πρὸς ὁρθοδόξων ἀρχιφυτῶν ποιμένων,
 ἔπειτα βαπτίσματος αὐχέϊ τὴν χάριν.
 ταῦτα μαθὼν Σεβῆρος αὐτοῦ ποιμένας
 1075 ἀνιέρους πέπομφε πρὸς τοῦτον τάχος,
 σπεύδων δι' αὐτῶν εἰς αὐτὸν ἐλκύσαι.
 ἐπεὶ δ' ἔρασθεὶς πίστει Χριστοῦ πέτρα
 ἄσειστος ἦν, μέτεισιν αὐτοὺς ὡδί πως.
 ποιεῖ τινά οἱ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐκκρίτων
 1080 πρὸς οὓς ψιθυρίζειν τι προσκεκυφότα,
 καὶ τῶν βδελυρῶν ποιμένων δεδορκότων.
 εἶτα φύλαρχος ἁλύνει ὑπεκρίθη.
 ἤροντο δ' οἱ μὲν αἰτίαν· ἥ δ' ὅς τάδε,
 ὥς μνησθῆναι Μιχαὴλ πρωτοστιάτην
 1085 καὶ ταγματάρχην ἀγγέλων νῦν τεθνάναι.
 τῶν δ' οὐκ ἀνεκτὸν τὸν λόγον ποιουμένων,
 ὁ δ' ἐκκαλύψας τὸ δρᾶμα τοῖσδ' ἀντέφη
 “καὶ πῶς παρ' ὑμῶν συμπαθεῖν θείαν γένει
 ἀνθρωπίνῃ πέφυκε νῦν δεδογμένον;”
 1090 ἐκ τοῦδ' ἀπηλλάττοντο κατησχυμμένοι.

1075 scilicet Severus Antiochiae patriarcha, haereticus synchyticus et theopaschites. M.

quoque regnandi partes recte explebat. Synchyticorum tamen occupatus haeresi ecclesiis orthodoxis molestus erat.

Hoc regnante Anastasio mira res evenit. quidam Agarenicae tribus princeps, (1070) cui nomen Alamundarus, homo frugi, Christo se adiungens riteque edoctus fidei dogmata ab orthodoxis archipraesulibus, baptismatis postremo gratiam impetrat. re cognita Severus profanos suos (1075) pastores ad hunc mittit sine mora, quorum ope neophytum ad se pelliciat. is autem fidei tenax, et Christi lapis immotus, legatos illos sic coarguit. curavit enim ut familiaris homo (1080) ad aures sibi aliquid arcanum diceret: tum impuris pastoribus inspectantibus maerore se correptum finxit princeps. illi causam rogant; quos contra talia refert, nuntiatum sibi Michaellem summam (1085) angelorumque ducem nuper mortuum. illis sermonem talem respuentibus, fabula relecta, sic contra fatur regulas “cur ergo vos humana cum natura divinam pati, nuper tulistis dogma?” (1090) tunc illi victi pudore discedebant.

Προγονὸς βασιλεὺς οὗτος, οὐκ οἶδα πόθεν,
 ὡς ἐκ κεραυνῶν ἀστραπῶν ἔμαρτό οἱ
 βίον γενέσθαι καὶ βασιλείας πέρας,
 θάλαμον δ' ἀνήγειρε, κάλλιστον δόμον,
 1095 θολωτὸν αὐτὸν καλέσας φερωνύμῳς,
 ἐν ᾧ διάγων ἀστραπῶν ῥηγνυμένων
 ἑξαπίνης εὖρατο τέρμα τοῦ βίου.

Οὗτος Μυσῶν τε καὶ Σκυθῶν παριστρίων
 ἐπιδρομὰς λείας τε μάχας ἐκκλίνων
 1100 ἔκτισε τείχος εὖ μακρὸν κεκλημένον.
 ἄνδρα τε φρικτὸν εἶδε νυκτὸς καθ' ἑπνοῦς,
 τόμον χερσὶν φέροντα καὶ φύσκοντά οἱ
 "ὄρα, διὰ σὴν φευκτέαν δυσπιστίαν
 ζωῆς δις ἐπὶ σῆς ἀπαλείφω χρόνους."
 1105 χαλκοῦ τ' ἀνιστὰ κλονί στήλην Ταύρου,
 τῆς πρὶν πεσοῦσης τῷ χρόνῳ τῷ παμφάγῳ.

Ἰουστινὸς δ' Ὁράξ ἐτι θ'.

Οὗτω λιπόντος Ἀναστασίου βίον
 Ἰουστινὸς Ὁράξ, ἔξ ἀσήμεου τοῦ γένους,
 εἰς ὕψος ἀνήνεκτο τῆς κραταρχίας,
 1110 αὐτὴν ἔχων ἄνωθεν ἀφωρισμένην.
 μαρτύριον δέ· κινδυνέων τεθνάναι
 πρὸς Δικόρου πρὶν ῥύεται πρὸς ἀγγέλου,
 ἀνὴρ προσηγῆς εὐσεβόφρων ἀγγέλους,

1094 δ' abundat 1105 nempe suam statnam posuit Ana-
 stasius loco statuæ deciduæ Theodosii. M.

Certior Anastasius nescio quo auctore factus fulminum factu sibi in
 fati esse ut vitæ et regno terminum imponeret, cameram struxit arte
 venustam mira, (1095) cui fastigiatae nomen apte fecit; in qua diver-
 sans fulmine erumpente subitum vitæ finem nactus est.

Is ut Moesorum Gothorumque Istri incolarum incursus direption-
 nes ac proelia vitaret, (1100) murum fundavit merito dictum lon-
 gum. idem viri terrificam speciem vidit per somnium, praelato libre
 dicentem sibi "en ego propter tuam perversam fidem bis septem vitæ
 tuæ annos deleo." (1105) is aeneam statuam columnæ Tauri imposuit,
 unde prior exciderat edaci impulsa tempore.

Iustinus Thrax an. 9.

Sic amittente vitam Anastasio, ortus obscuro Thrax Iustinus genere
 ad imperii fastigium sublati sunt, (1110) quod ipsi caelitus prædesti-
 natum fuerat. eius rei indicium fuit, quod a Dicoro iam occidendus ab
 angelo est ereptus. vir fuit mitis, sanæ dogmatis, perspicax, qui rectæ

- τοὺς πρὶν φυγάδας πίστειος δρθῆς χάριν
 1115 αὐτὸς κατὰγων καὶ τιμῶν ὥσπερ δέον.
 στοιχῶν τετάρτης συνόδου θελοῖς ὁροῖς
 δόγματι πάντας τήνδε θεσπίζει σέβειν
 καὶ ταῖς πρὸ αὐτῆς ἐγκρίνειν θεοκρίτοις,
 καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ πατέρας θεηγόρους
 1120 καταγραφῆναι διπτύχοις ἐκκλησίας.

Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας ἔτη λη'.

- Καὶ τοῦδε βίον καὶ κράτος λελοιπότος
 σκηπτουχίαν εἴληφε τὴν τῶν Ἀυσόνων
 Ἰουστινιανὸς μεγαλοεργὸς κράτωρ,
 πολλῶν δομήτωρ καὶ καλῶν δομημάτων,
 1125 ναῶν γεφυρῶν ἀστέων, λαμπρῶν δόμων,
 ἄλλων τε πλείστων κτισμάτων καινουργέτης,
 ὥνπερ κορωνὶς ἀπαράμιλλος πέλει
 ναὸς σοφίας τοῦ θεοῦ τε καὶ λόγον,
 τῶν πανταχοῦ γῆς θαυμάτων θαῦμα ξένον.
 1130 οὗτος στρατηγοῖς ἦν κατορθῶν τὰς νίκας
 Βελισαρίῳ καὶ Ναρσῇ τοῖς γεννάδαις.
 σωρὸς ἀπείρων χρημάτων χρυσαργύρου
 ἐκ παντοδαπῶν ἡραμισμένους τρόπων,
 ταῦτ' ἦν ἀφειδῶς ἐκκενῶν δσημέραι
 1135 εἰς βαρβάρων ἄμυναν, εἰς κτίσεις δόμων.
 ἐφ' οὗ κλόνος γῆς συνέβη φρικαλέος,
 ἐμφυλὶὸς τε πρὸς Βυζαντίδι μάχη,
 καθ' ἣν μυριάριθμον ἐκτάνθη στίφος,

fidei causa extorres homines (1115) reduxit atque debito in honore habuit; haerensque quartae synodi divinis placitis, edicto cunctis mandavit hanc colere, et cum priorum voluit reputari numero; patresque eius auctores deo afflatus (1120) ecclesiae diptychis inscribi nominatim.

Iustinianus magnus an. 38.

Postquam Iustinus vita regnoque cessit, Romanorum sceptrum manu corripuit magnificus imperator Iustinianus, pulchrorum passim auctor aedificiorum, (1125) templorum pontium urbium palatiorum aliorumque magno numero aedificiorum; quorum incomparabile coronis est templum sapientiae dei verboque structum, miraculorum in orbe omnium maximum. (1130) victorias hic per duces patrabat suos, Narsetem atque Belisarium, viros strenuos: acervos enim auri argentique, quos innumeris modis congerebat, dein large quotidie profundeabat (1135) struendis aedificiis, propulsandis barbaris. sub eo motus contigit terrae horrificus, atque in urbe Byzantio civile bellum, in quo plurima ferro

μυριάδες τέτταρες ἀνηρημένων.

1140 ἤλω πολὺ τε πλῆθος ἀρρενοφθόρων,
ὥνπερ κολαστῆς ἀσυμπαθῆς εὐρέθη.

Οὗτος βραβευτῆς συνόδου πέμπτης ἔφν,
ἥτις τετάρτης ἐμμένουσα τοῖς ὕροις
ᾠργιένην Δίδυμον, σὺν Θεοδώρῳ

1145 Μοψουεστίας αἰρετικῷ ποιμένι,
ἐκκηρύκτους τίθησι καὶ βδελυκτέους.

Ἦν τῷδε καὶ σύννευος ἡ Θεωδώρα,
μερὶς ἀγαθῇ καὶ Θεοῦ θείᾳ δόσιν,
βοηθὸς ἀνθ' ἀμύλλος εἰς τὰ πρακτέα.

1150 ἥς ἔργον οἶκος τῶν σοφῶν ἀποστόλων.

Οὗτος πρὸς αὐτῷ τῷ τέλει τῷ τοῦ βίου
ἀλίσκεται φεῦ αἰρέσει βδελυκτέᾳ,
μεθ' ἥς φάος λέλαιπεν ἡλλίου τόδε.

Ἰουστίνος δ' νέος ἔτη γ'.

Μεθ' ὃν προσηγῆς εὐσεβῆς Ἰουστίνος

1155 κοσμεῖ τὸ βασιλεῖον ἐκ Θεοῦ στέφος,
ἀνὴρ περιδέξιος, ἀγαθὸς κράτωρ,
εὐεργετικός, εὐμενής, ταπεινόφρων,
χρηστός, μεγαλόψυχος, ἡπία φύσις.
οὗτος ταμεῖον ἀγαθῶν πεπλησμένον,

1160 ἐν βασιλικαῖς ἀρεταῖς διαπρέπων,
δικαιοσύνη μᾶλλον ἡγλαϊσμένος.

1147 ἦν] ἐν V

caesa fuit turba, milia scilicet quadraginta. (1140) plurimis quoque deprehensis Sodomitis, horum imperator fuit inclemens vindex.

Idem curavit fieri quintam synodum, quae firmiter insistens quartae regulis Origenem atque Didymum cum Theodoro (1145) haeretico pastore Mopsuestiae damnatos sacro subdidit anathemati.

Tunc etiam coniux Caesaris Theodora, praeclarum dei donum et pars optima, gerendis rebus aemula auxiliatrix erat. (1150) ipsa sapientium struxit aedem apostolorum.

Iam vitae termino proximus Iustinianus in execrandam haeresim heu incidit, qua innexus solis huius lucem deseruit.

Iustinus iunior an. 13.

Post hunc Iustinus comis atque pius (1155) ornavit a deo datum regium stemma, et vir pragmaticus et bonus imperator, beneficus, benivolus, modesto spiritu, probus, magnanimus, miti ingenio. hic velut arca re bona redundans, (1160) virtutibusque rege dignis praeditus, iustitia tamen magis praefulgebat. ipsi sociata fuit foedere coniugii

- ὑπερ συνῆπτο πρὸς γάμον κοινωνίαν
 γυνή θεόφρων καὶ θεὸν φοβουμένη,
 κλήσιν Σοφία, καὶ σοφὴ τις τοὺς τρόπους,
 1165 ἥς ἔργον οἶκος ἀνδρῶν καὶ χρηστότης.
 αὕτη δανεισταῖς καταβαλοῦσα χρεῖα
 ἅπασιν οἷς οἰκησις ἦν αὕτη πόλις,
 χρεῶν λύτις δ' ὄφλουσι καθισταμένη,
 ἐγγραφὰς ἀπελήφε, μνήμονας δόσεις,
 1170 ὧν θάτερον μὲν τοῖς κεκτημένοις νέμει,
 τὸ δ' αὖ πυρὶ δέδωκεν εἰς ἀμνησίαν.
 Οὗτος νοσώδους σαρκίου πλάσιν ἔχων
 καὶ προῖων οὐ συγχάκεις ἐκ τῆς νόσου
 ἄρπακτικοῖς ἠϋξήσεν ἀναισχυντίαν.
 1175 ῥομφαία λύπης τοιγαροῦν τετρωμένος
 μετὰ Δαβὶδ ἔφυσκεν ἀπορῶν τάδε
 "τίς ἂν τιμωρὸς συμπαραστήσαιτό μοι;
 ἢ νῦν ἀναστήσαιο κατ' ἀντιδίκων;"
 καὶ τις παρελθὼν, ὥς Ἡσαίας πάλαι,
 1180 ἀνδρεῖός ἀνῆρ καὶ μισῶν ἀδικίαν,
 "ἄναξ, ἴδου πάρεμι, κέχρησό μοι."
 ἐπαρχικὴν εἴληφεν οὐκοῦν ἄξιαν,
 πρὸς δ' αὖ σθένος κράτιστον ἐκ βασιλέως
 καθ' ἄρπακτόρων καὶ λύκων βροτοκτόνων.
 1185 οὕτω κατωχύρωτο τὰνδρὶ τὸ σθένος.
 ἐπεὶ δὲ προνικάθητο κρίνων ὥς δέον,
 προσῆλθεν αὐτῷ δυσγενὴς τις καὶ πένης
 1173 οὐ om V 1178 ἢ συναναστήσαιο?

femina a deo docta deique reverens, Sophia dicta, moribus vere sophia. (1165) haec miseris spem ferendo aetatem trivit. nam exstinguendis fenerantium sortibus, quotquot in urbe regia versari novit, alieno aere pressos expedit, syngraphas atque pignora ad se recepit; (1170) quorum alterum dominis restitui iussit, alterum igni tradens rem malam abstulit.

Iustinus infirmam corporis ob compagem, raroque ob morbum prodiens in publicum, hominibus iniustis auxit impudentiam; (1175) quare maeroris iaculo confixus consilii inops cum Davide aiebat "quis, oro, vindex latus teget meum? quis adversariis mecum adversabitur?" tum quidam adstans, ceu quondam Esaias, (1180) vir animosus, iniquitatis osor, "rex" inquit, "adsum; opera mea utere." ergo is obtinuit munus praefecturae. hunc rex hortando fecit animosiores contra rapaces homicidasque lupos. (1185) sic iste ad rem gerendam munitus fuit. ergo dum iuridico pro tribunali sedet, quidam accessit ignobilis atque pauper

- κατ' ἀνδρὸς ἱστᾶς εὐγενοῦς περιβλέπτον
 ἀδικίας ἔγκλημα καὶ φανουργίας.
 1190 μετακαλεῖται τὸν ῥέκτην τῆς κακίας·
 ὃ δ' οὐκ ἀπαντᾷ. καὶ πάλιν δις μνηύει,
 καὶ πάλιν αὐτὸς οὐδ' ἄκροις ὡσι κλύων.
 ἤκουστο ταῦτα τῷ δότῃ τῆς ἀξίας·
 ἧ δ' ὃς παρευθὺς ἀξιέπαινον λόγον,
 1195 “κἄν αὐτὸς” εἰπὼν “ἀδικῶν ἐγὼ πέλω,
 κατὰσπασόν με τοῦ βασιλείου θρόνου,”
 κἀντεῦθεν ἀνάρπαστον ἐκ συσσιτίου
 τὸν ἄνδρα λαβὼν ἐστιώμενον τότε,
 καὶ συνδικάσας τῷ πένητι πρὸς δίκην,
 1200 καὶ καταλαβὼν ἄρπαγῇ κεχρημένον,
 αἰκίζεται μύστιξιν αὐτὸν ἀξίαις
 τῆς εἰς δικαστήριον ἀναισχοντίας,
 εἰσπράττεται δὲ καὶ δίκην ἀδικίας,
 εἰσπραξίν ὣν ἤρπασε πολλαπλασίῳ,
 1205 καὶ ταῦτα τῷ πένητι δίδωσι φέρων.

Τιβέριος ἔτη δ'.

- Τούτου τὸ βιοῦν καὶ κράτος λελοιπότεος
 ἄρχει μετ' αὐτὸν Τιβέριος τοῦ κράτους,
 φιλευσεβῆς τις καὶ θεοῦ τρέμων νόμους,
 μηδὲν νεοχμῶν τῶν ἐθῶν ἐκκλησίας,
 1210 ἀλλ' ἔξομαρτῶν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις,

1199 συμβιβάσας?

de viro nobili splendidoque exostulans propter iniuriae crimen et malefium. (1190) ergo is peccati auctorem in ius vocat, qui vadimonium deserit. vocat iterum: ille superbis rem praeterit auribus. id ubi datori potestatis regi innotuit, dictum laude dignum protulit: (1195) “si quidem ipse praeter ius quid fecero, hortor de regio detrahas me throno.” igitur praetor rapiens ex convivio hominem illum forte tunc prandentem, pauperis causam, ut par est, cognovit: (1200) cumque rapinae crimen emersisset, plagis merito impositis castigat reum propter contempti iudicii impudentiam. mulctam praeterea rapta pro re persolvere longe graviore cogitur ille invitus; (1205) eamque pauperi praetor habendam tribuit.

Tiberius an. 4.

Ubi Iustinus sceptrum cum vita amisit, exstitit imperii successor Tiberius religionis amans homo legumque reverens, nihil in ecclesiae institutis innovans, (1210) sed in praescriptis conquiescens regulis,

- σοφῶς φυλάξας τῇ θεῇ μητρὶ σέβας,
 ὥς ἦν θεμιτόν, Σοφίᾳ βασιλίδι,
 μέλιχος ἐδέντευκτος ἡδὺς τοῖς φίλοις,
 ἐχθροῖς δὲ δεινὸς καὶ τιθεὶς σφίσι δέος
 1215 καλοῖς στρατηγοῖς καὶ στρατῶν εὐανδρίᾳ,
 οἷς συγκαθελε δυσμενῶν πολλὰς πόλεις,
 λείαν μακρὰν τ' ἤλασε, λάφυρα, σκῦλα,
 εἰς πάντα φιλότιμον αὐχῶν τὴν χέρα,
 εἰς ἐνδεῶν οἶκτόν τε καὶ πτωχῶν δόσιν
 1220 κτίσεις τε ναῶν καὶ δόμων γηροτρόφων·
 ὃς ἀλχμυλώτους βαρβάρους Πέρσας, πύλαι
 εἰς τήνδ' ἀχθέντας τὴν βασιλίδι πόλιν,
 μετημφιακῶς ἐν στολαῖς σφᾶς ἐντίμως
 εἰς ἰδίαν πέπομφεν ἦκειν πατρίδα.
 1225 ἐφ' οὗ πεπομφῶς Ἀβάρων ἀρχηγέτης
 ἤτησεν ἄνδρας τεχνίτας χειρῶνακτας
 αὐτῷ σταλῆναι πρὸς βαλανείου κτίσιν·
 ὃ δ' αὖ λαβὼν, γέφυραν ἐν ῥοαῖς Ἰστροῦ
 τεύξας, ἐκάκου Ῥωμαῖδος τοὺς ὄρους.

Μαυρίκιος ἔτη κ'.

- 1230 Τούτου τελευτήσαντος εὐσεβῶς βίον
Μαυρίκιος κράτιστος ἔσχε τὸ κράτος,
 ἀνὴρ μεγαλόψυχος, ἀνδρεία φύσις,
 ἄλλος τις Ἰὼβ ἀναφανείς γεννάδας,
 καὶ μακαριστὸς τοῦ τέλους χρηματίας.

matri adoptivae legitimum obsequium praebens prudenter, Sophiae reginae, vir blandus, comis, iucundus amicis, hostibus formidandus quos terrebat (1215) egregiis forti cum milite ducibus, quorum virtute multas urbes hostium diruit et opimas manubias rettulit. idem munificam cunctis porrexerat manum, clemens erga miseros, largus indigis, (1220) struendis templis et gerotrophis deditus. barbaros etiam Persas, captivos quondam ad hanc traductos urbem regni sedem, singulos exornatos decoris vestibus ad suas remisit patrias postliminio. (1225) rege sub hoc legatos Abarorum princeps misit qui peterent dari sibi opifices artis peritos ad structuram balnei; quos ubi accepit, ponte iunxit Istrum, atque hinc Romanos fines vastare coepit.

Mauricius an. 20.

(1230) Postquam Tiberius pie vitam clausit, regnum obtinuit Mauricius praestantissimus vir magni spiritus, indole forti praeditus, alter quodammodo visus patientia lobus, vitae suae termino laudatissimus.

- 1235 τᾶλλα μὲν οὗτος πᾶσιν ἦν πεφιλμένος,
 ἡδὺς ἱλαρὸς εὐμενὴς αὐτοκράτωρ,
 ἡθος βεβηκὸς ἐμβριθεὶς προδεικνύων,
 εἰδὸς τι σεμνὸν ἄξιον τυραννίδος,
 φρενῶν βάρει, σώματος ἀλκῇ τ' ἐμπρέπον,
- 1240 θεοῦ συνιείς εἰς θελημάτων τέλος.
 πλὴν εἶχε καὶ τι παρακνίζον τῷ ῥόδῳ
 ἢ τῷ σίτῳ τι καὶ ζιζάνιον τάχα.
 φειδωλὸς ὑπείληπτο πᾶσι καὶ γνίφων
 ἥτιτων τε χρυσοῦ χρημάτων οὗτος κράτωρ.
- 1245 καὶ δῆλον ἐξ ὧν κατερεῖ τρέχων λόγος.
 ἐπῆλθεν ἄρχων Ἀβάρων Θράκη τότε
 σὺν ἀμυθῆτου στρατιᾶς ὁμαιχμία.
 ἤλασε λείαν καὶ λάφυρα λαμβάνει,
 καὶ πληθὸς ἐξώγρησεν ἄλλο μυρίον
- 1250 ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ βρεφῶν καὶ νηπίων,
 ἐς χιλιάδας ἕξ δις ἀριθμουμένων.
 καὶ τί με δεῖ γράφοντα μηχανεῖν λόγον;
 ἴστ᾽ τιμὴν σφῶν χιλιάδας ἕξ μόνας
 ἢ βαρβαρικὴ φιλόχρυσος καρδία.
- 1255 αἰτεῖ τὸ δοχθέν, προσφέρει τι καὶ βίας.
 ὃ μὲν βασιλεὺς φεῦ προτιμᾷ χρυσίον·
 ὃ βάρβαρος δὲ (μὴ ῥαγῆς μοι, καρδία·
 ὦ θηριώδους, ὦ μανικῆς καρδίας!)

1243 γνίφων] ita codex. quare hinc aperte cognoscimus huic vocabulo sensum eundem a Niceta etiam Choniata tribui, quem auctorem non recte intelligit Cangius in lexico. M.
 1255 τὰ] τί V

(1235) hic universo populo in amore fuit, suavis, hilaris, benivolus imperator, morum constantiam gravitatemque gerens, statura venerabili et rege digna, mentis consilio, corporis vigore cluens, (1240) semperque ad numinis placita cursum dirigens. verumtamen in rosa spina fuit, et tritico zizanium subnatum est: parvus atque avarus hic videbatur omnibus atque auri fame laborans imperator; (1245) quam rem sermo sequens confirmabit. rex Abarorum Thraciam tunc invasit cum coniurato exercitu innumerabili, praedam abduxit, manubias rapuit. in his ingentem turbam cepit vivam (1250) virorum et mulierum ac puellorum, quorum sunt numerata milia duodecim. porro ut historiam rei paucis exsequar, his simul cunctis nummum haud plus sex milia barbarica avaritia pretium statuit. (1255) petit responsum, minas intentat quoque. at rex hominibus, pro nefas! aurum praefert. tum barbaras (ah mihi ne cor dispareat! proh beluinum animum ac furiosum!) tam grandem

- κτείνει τοσοῦτον μυριάριθμον στίφος.
 1260 αἱματόφυρτος ἔλκεται ῥοῦς αἱμάτων,
 ὡς κατὰ πρῶτους ὕδωρ ψυχρὸν ἐκτρέχον.
 ἄναξ συνῆκεν, ἔμμονον φέρων φρένα,
 αἰσθητικὴν καρδίαν, ὡς σῆς ὁστέων,
 ἥπερ κακοῦ γένοιτο Τελχῖνος φθόνη.
 1265 Θεὸν λιπαρεῖ τοῦ μύσους τὰς εὐθύνας
 ὧδ' εἰσπραχθῆναι σχεῖν τε κακῶν τὴν λύσιν.
 ἔδοξε γοῦν τι κατ' ὄναρ οὕτω βλέπειν,
 πολὺ τι πληθὺς γηγενῶν παρεστάναι
 ἀνδρῶν γυναικῶν εἰκόσι τοῦ δεσπότου,
 1270 καταβοᾶν τε σφῶς ἄνακτος σὺν γόοις,
 αὐτοῦ συνόντος συμπαρεσιῶτος τρόμῳ·
 φωνῆς τ' ἀκούειν εἰκότος προῖγμένης,
 ποῦ τῶν κακῶν βούλοιο δοῦναι τὴν δίκην
 τὸν τοῦ μύσους αἴτιον ἐκ φειδωλίας;
 1275 ἐνταῦθ' ὅπου μέτριον ἔσται τὸ τρέχον,
 ἢ ταῖς ἐκεῖθεν παραπεμφθῆναι δίκαις;
 τὸν δ' ὧδε φάναι, συνιέντα τοῦ λόγου.
 παραδοθῆναι λοιπὸν Φωκᾷ προσκλύει.
 ἔπνου δ' ἀνέντος ἔπαρ, οὐκ ὄναρ κρίνει
 1280 ὦν εἶδεν ὦν ἤκουσεν εἶναι τὴν θῆαν.
 μετακαλεῖται Φιλιππικὸν σὺν τάχος
 εἰρκτῆς τε δεσμῶν τῶν ἀδίκων ἐκλύσας,
 οἷς αὐτὸν ἐξέθλιβεν ἐξ ὑποψίας,
 καὶ σπένδεται γε, καὶ κομίζεται λύσιν
 1285 ὦν αὐτὸν εἰργάσατο κακῶν ἀδίκως.

turbam ense districto metit: (1260) atra voluntur humi fluenta sanguinis, frigidus ut labitur per praeceps aquae humor. id audiit immotam mentem gerens rex, corde tamen vulnerato, ceu depascitur ossa teredo invidi magi fascino. (1265) deum igitur rogat, cito culpa poenam ut ab se repetat, et animum cura solvat. ergo visus est sibi per somnium cernere multam utroque e sexu mortalium turbam adstare coram imagine Christi domini, (1270) regemque adversus clamoribus expostulare, ipso praesente remque cum metu audiente. tunc ab imagine vox emissa sonuit, ubinam is vellet malorum poenam luere qui se avaritiae obstrinxerat piaculo. (1275) num hic, ubi supplicium clementius erit, an illic alias poenas experiri? is hic se malle, verbo intellecto, ait. tum se traditum Phocae fuisse audiit. somno discusso verissimum visum putat, (1280) quae vidit quaeque audiit in eo spectaculo. protinus ergo advocat Philippicum carcere ex iniusto, vinculis detractis, quae suspicione motus eum gravaverat; pacem impertit, veniam vicissim (1285) prae-

- καὶ ταῦτα μὲν πέπρακτο τόνδε τὸν τρόπον,
 ἥ δὲ στρατιὰ στασιάσασα τότε
 Φωκᾶν ἀγγόρευσαν εἰς βασιλέα·
 μεθ' οὗ πόλιν φθάνουσι τὴν βασιλῖδα,
 1290 καὶ ταινιοῦται παλάμαις ἀρχιθύτου.
 σπούδασμα προύργου τῷδε λοιπὸν γίνεται
 τὸ Μαυρίκιον παγγενεὶ δοῦναι ξίφει·
 ὅθεν κελεύσει (φεῦ φοινικῆς καρδίας)
 Φωκᾶ τυράννου τοῦδε καὶ φανλεργάτου
 1295 (δεῖ γὰρ ἐπιτρέχοντα λιπεῖν τὰν μέσῳ)
 γυνή τε παῖδες ἐκθερλίζονται ξίφει,
 τοῦ Μαυρικίου συμπαρόντος δρωμένοις
 καὶ τὰς σφαγὰς φέροντος ἀνδρειοφρόνως
 καὶ τῶνδε χάριν τῷ θεῷ κατειδότης.
 1300 καὶ τὸς τέλος τέθνηκεν ἀδίκῳ κρίσει.
 Οὗτος τεσσαράκοντα Χριστοῦ μαρτύρων
 νεῶν τελειοῖ φαιδρύνας ὑπερλίαν,
 πρὸς Τιβερίου κτίσεως πρὶν ἡργμένης.

Φωκᾶς ὁ τύραννος ἔτη η'.

- Φωκᾶς τυραννεῖ τοῦ βασιλείου κράτους,
 1305 ἀνὴρ ἀποφράς, αἰμοχαρὴς καρδία,
 τύραννος ὦμος καὶ φιλαίματος κύων,
 γυναικομανὴς καὶ φίλοιος καὶ πότης,
 αὐταρχίας ὄνειδος ἢ μᾶλλον λύμη,

1292 παγγενῇ V

teritarum impetrat iniuriarum. horum gestorum talis fuit exitus. exin exercitus motu seditioso imperatorem acclamavit Phocam, qui fretus armis Byzantium veniens (1290) stemmate ornatur manu archipraesulis. mox pretium operae facturum se putavit, si Mauricii genus omne perimeret. quamobrem de mandato cruenti animi, Phocae tyranni inquam scelestissimi, (1295) (mitto enim quicquid intermedium exstitit) principis uxor liberique gladio caeduntur. aderat spectans Mauricius caedemque heroico tolerabat animo, gratiam immo deo ob eandem agens. (1300) ipse ad extremum nece iniusta periit.

Rex hic quadraginta Christi martyrum templum absolvit ornans mirifice, quod Tiberius struere coeperat.

Phocas tyrannus an. 8.

Phocas tyrannice regnum occupavit, (1305) nefarius homo, sanguinarius animus, saevus tyrannus, cruoris canis appetens, mulierosus, comissator, ebriosus, imperii dedecus vel magis exitium, prosperitatis

- τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀφανιστῆς πραγμάτων,
 1310 ὑπηκόων δῆμιος ἀλάστωρ φθόρος,
 ὕδατι πυρὶ καὶ θαλάσσῃ καὶ ξίφει
 οἴκτιστα τοὺς μὲν ἐκδιδούς, φεῦ τοῦ πάθους·
 τῶν δ' αὖ μέλος μέρος τι σώματος τέμνων
 περινοστεῖν ὄνειδος εἴα τῷ βίῳ
 1315 οὗ ῥαθυμία συνεχεῖ τ' οἰκουρίᾳ
 ἐῷα Πέρσαι κατέδραμον χωρία,
 ἐπῆλθον ὅπλοις Καππαδοκίας ὄροις
 καὶ Γαλατίας καὶ Παφλαγόνων τόποις,
 κοίλῃς Συρίας, τῆς ὕλης Ἀρμενίας,
 1320 λεηλατοῦντες καὶ μέχρι Χαλκηδόνος,
 Παλαιστίνην δὲ καὶ τόπους τῆς Φοινίκης
 τοῖς ἑφ' ἑαυτοὺς συνέταξαν χωρίοις.
 τὸ δ' Ἀβάρων στράτευμα πάλιν ἐν δύσει
 χώρας δυτικὰς κατέκειρε καὶ πόλεις.
 1325 ἡ στρατιὰ δ' ἔφθαρτο Ῥωμαίων μάχαις,
 λοιμός τε λιμὸς κατέτρυνχε τὰς πόλεις,
 ἀμετρία κρούους τε καὶ κτηνῶν φθίσις,
 κακὰ διωλύγια, ποικίλα πάθη.
 τὸ κατ' Ἀντιόχειαν δ' Ἑβραίων φύλον

1314 haec Phocae verissima vituperatio prorsus infirmat fidem laudativae inscriptionis his annis in Romano foro detectae sub columna honori eius regnantis ab assentatore dicata, quae est huiusmodi: † optimo clementis. felicissimoque principi, domino N. Focae, imperatori perpetuo, a dō coronato, triumphatori semper augusto, Smaragdus ex praepos. sacri palatii ac patricius et exarchus Italiae, devotus eius clementiae, pro innumerabilibus pietatis eius beneficiis et pro quiete procurata Ital. ac conservata libertate hanc statutam pietatis eius, auri splendore micantem, huic sublimi columnae ad perennem ipsius gloriam imposuit ac dedicavit die prima mensis August. indict. und pc. pietatis eius anno quinto. M.

Romanae eversor, (1310) carnifex populi, daemon, et labes, aqua igne mari gladio perdens alios tristissime, prohi miseriam! alios imminutos corporis partibus sinens ignominiam suam circumferre. (1315) dum hic ignave desidet domi, eas incursarunt provincias Persae: armis pulsarunt fines Cappadocas, Galatarum terras et Paphlagonum; ex Coelesyria cunctaque Armenia (1320) praedas egerunt usque Chalcedonem: tum Palaestinam et fines Phoenicios in provinciam Persicam redegerunt. at in occidente Abarorum exercitus terras atque urbes populabatur. (1325) Romanae vires proeliis sunt accisae, urbes affixit fames cum pestilentia, vis nimia frigoris et iumentorum lues, malorum cohors immensa et multiformis. tum etiam Antiochiae Iudaicus populus (1330) sedi-

- 1330 στάσιν κινούσι καὶ μάχην χριστιανῶμοις,
καὶ δρῶσι πολλοὺς εὐσεβῶν ἔργον ξίφους,
μεθ' ὧν Ἀναστάσιον αὐτῆς ποιμένα,
καὶ νεκρὸν αὐτοῦ τῷ πυρὶ διδωκότες.
οὕτω κακῶν τις Ἰλίδας πάντ' ἐκλόνει,
1335 καὶ κυμάτων σύρροια, καθάπαξ φάναι,
λαιλὰς τε δεινὴ καὶ καταγίς καὶ ζάλη
καὶ τρικυμία πνευμάτων ἀντιπνῶων
ἐφιλονίκουν τῷ βυθῷ καταδῦσαι
αὐταρχίας ὁλκάδα τῆς ἐγκοσμίου,
1340 ναύαρχον οὐκ ἔχουσαν ὁλοκαυτόφρον.
οὕτω κακῶς πάσχοντος Ἀνδρόνικον κράτους
στρατηγὸς Ἡράκλειος Ἀφρικῆς τότε,
στόλῳ πεπλευκῶς εἰς βασιλίδά πόλιν,
ἤτησε Φωκῶν, συμπλακεῖς τῷδ' εἰς μάχην,
1345 καὶ τόνδε κτείνας παραλαμβάνει κράτος.

Ἡράκλειος ἔτη 1α'.

- Φωκῶ φθαρέντος, ὡς ἔφην, αὐτοκράτωρ
Ἡράκλειος πέφηνεν, ἀριστεὺς μέγας,
ἄλλος τις ὄντως Ἡρακλῆς κατὰ σθένης,
οὐ θηρίων γῆν ἐκκαθαίρων ἀλόγων,
1350 οἷδ' Εὐρυσθέως προσταγαῖς εἰκὼν βίᾳ,
ἀλλ' ἀπελαύνων ἐκδιώκων μακρόθεν
πόρρω τε τιθεῖς γῆς ὅλης Ῥωμαίδος

1345 τὸ κράτος V

tiosa pugna Christianos appetiit, permultasque piorum vitas gladio mesuit; in his pastorem urbis Anastasium, cuius etiam cadaver igni tradidit. sic malorum Ilias quatiebat omnia. (1335) prorsus veluti quidam concursus fluctuum, turbo, procella, maris aestuatio, gravis tempestas flatuum adversariorum, certabant profundo mergere mundani imperii navigium, (1340) navarcho destitutum, qui clavum regeret. cum res Romanae ita laborarent, Africae per id tempus dux Heraclius, armatam classem appellens ad urbem regiam, Phocam conserto proelio debellavit; (1345) quo occiso sibi imperium vindicavit.

Heraclius an. 31.

Phoca sublato, ut dixi, imperator processit Heraclius, ingens heros, alter reapse Hercules propter vires, nec vero terram purgans brutis beluis, (1350) neque Eurysthei mandata coactus faciens, verum expellens longissimeque persequens Romanisque finibus procul submovens,

- Χριστοῦ δυνάμει, σταυρικῇ παντευχίᾳ,
ὡς θῆρας ἄλλους ἀγρίους φιλαιμάτους
1355 ἢ παλαμναίους καὶ θρασεῖς κύνας λύκους,
Πέρσας ἀναιδεῖς ἄρπαγαῖς κεχρημένους.
ὃς ὢν στρατηγὸς καρτερόνυχος μάχαις
καὶ ζηλοτυπῶν πατρίων νόμων χάριν
κλέους τε τοῦ πρὶν Αὐσόνων κραταρχίας,
1360 πολλοὺς ἀνατλάς καὶ μεγάλους κινδύνους,
ὑπερμαχεῖ κάλλιστα Ῥωμαίων ὄρων
εἰς πίστειως σύστασιν εὐσεβοφρόνων,
εἰς ἀντέρεισιν εὐαγῶν Χριστοῦ νόμων
εἰς τε πλατυσμὸν τοῦ κράτους σχοινοισμμάτων
1365 ἐπάνοδόν τε Ῥωμαϊκῶν πραγμάτων.
ληηλατοῦντος τηνικαῦτα Χοσροῦ
Περσῶν κρατάρχου πάντα τῆς ἔω μέρη,
καταδραμόντος καὶ Παλαιστίνης ὄρους,
θεοῦ πόλιν τε τὴν Σιών ἡλωκότος,
1370 χριστιανύμων ἐφθαρτο πλήθος μυρίον,
εἰς μυριάδας ἐννέα ποσούμενον,
τὸ μὲν θειρισθὲν τῶνδε πρὸς μάχῃ ξίφει,
τὸ δ' αὖ φονευθὲν Ἑβραίων κακουργίᾳ.
ὠνούμενοι γὰρ αἰχμαλώτους δυστρέπως
1375 μικρᾶς τιμῆς οὗτοί γε πρὸς τῶν βαρβάρων
ἐπῆγον εὐθὺς τῇ τομῇ φεῦ τοῦ ξίφους.
Πέρσαι δὲ Σιών ποιμένα, θείᾳ ξύλῳ
εἰς Περσίδ' ἀπήγαγον αὐτῶν πατρίδα.

1371 μυριάδων ἐννέα ποσομένων V

Christi virtute crucisque panoplia, feras alias saevas et sanguinarias (1355) dirosque lupos atque canes rabidos, impudicos nempe Persas ac direptores. hic cum dux esset in proeliis strenuus et patriarum legum amore flagrans, dum veterum imperii gloriam revocat, (1360) multis magnisque implicuit se periculis, fines Romani orbis protexit strenue, orthodoxorum dogmata confirmavit, pro sanctis Christi legibus arma movit, proque dilatandis etiam imperii finibus, (1365) prorsus ut rem Romanam restitueret. tunc autem Persidis regnatore Chosroë eas ubique terras depraedante, fines quoque invadente Palaestinos, ita ut Theopolim ipsam Sionem ceperit, (1370) Christicolarum periit immensus numerus, milia hominum scilicet nonaginta, partim in ipso proelio gladiis caesa, partim dolo Hebraeorum pessum data. quippe hi captivos fraudulentem emptos (1375) tenui repensa barbaris pecunia, protinus gladiis, pro dolor! conficiebant. barbari Sionis pastorem sacrumque lignum in Persidem abduxerunt, patriam suam. haec imperator audiens

- ταῦθ' ὁ κρατῶν γνοὺς πυρπολεῖται καρδίαν,
 1380 στράτευμ' ἀποχρῶν μηδαμῶς κεκτημένος
 μηδ' αὖ δαπάνην χρημάτων ἀναλόγων
 εἰς ἀντιπαλάμῃσιν ἐχθρῶν βαρβάρων.
 ὁμῶς δὲ καὶ χρήματα καὶ στρατοῦ στίφος
 καὶ τὰ πρὸς ἐξόπλισιν εὖ ἀπαρτίσας,
 1385 τὰ μὲν πρὸς οἰκῶν ἱερῶν χάριν δάνους
 τὸν δ' ἐκ θεμάτων συναγείρας ὡς δέον,
 κατὰ Χοσρόου σὺν θεῷ νίκης δότῃ
 μετὰ στρατιᾷς ἐμβάλλει τῇ Περσίδι.
 Θεοῦ τὸ λοιπὸν ἐμπνέοντος τὸ σθένος
 1390 περιφανῇ τρόπαια, γεννυίας νίκας
 ἐκεῖ παρῶν δέδρακε κατὰ βαρβάρων.
 ἔκτεινε καὶ γὰρ βαρβάρων πλείστας ἴλας,
 ἤλασε λείαν καὶ λαφυραγωγίαν,
 δῆλῶν ἐρημῶν πυρπολῶν τὰ βαρβάρων.
 1395 ταῦτ' ἐν χρόνοις ἔξ Ἡράκλειος ἀνύσας,
 ξύλα τε σεπτὰ καὶ Σιών ἀρχιθύτην
 Ἱερουσαλὴμ ἐγκαταστήσας πόλει,
 πρὸς βασιλῖδα καθυποστρέφει πόλιν,
 ἐν ἐβδόμῃ κάλλιστα χαίρων τῷ χρόνῳ,
 1400 ὑμνούμενος στόμασιν ἀστῶν μυρίων,
 ὀφθεῖς ἀριστέως γεννάδας νικηφόρος.
 Οὗτος βασιλεὺς ἐξομαρτῶν ποιμέσιν,
 ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μισθίοις τε καὶ λύκοις,
 ἐκ συγχυτικῶν οὐ καθαρῶν ναμάτων

angebatur, (1380) nempe militum numero pauciore instructus, item pecuniae auxilio destitutus, quominus hostem barbaram propulsaret. mox tamen opes numerosumque exercitum armorumque apparatus apte instruens, (1385) pecunia e templis mutuata gratis, collecto de provinciis idoneo milite, adversus Chosroem deo victorioso fretus cum exercitu in Persidem facit impetum. exin vigorem animis subdente deo, (1390) victorias nobiles, splendida tropaea rex illic praesens rettulit de barbaris. occidit enim hostium catervas plurimas, praedam abegit, manubias abstulit, strage igne vastitate attrivit barbaros. (1395) hic Heraclius patrias intra sexennium, post sanctum lignum cum Sionis praesule Hierosolymis rursus collocatum, ad regiam urbem septimo revertitur mirifica laetitia redundans anno, (1400) hymnis innumeris celebratus populi, heros et victor praedicatus nobilis.

Hic rex quibusdam pastoribus obnoxius vel potius mercenariis, immo et lupis, ex his synchyticis impurisque fontibus (1405) perni-

- 1405 ἀνατροπὴν ποτίζεται βδελυκτείαν.
 ἐφ' οὗ Μουχούμετ λυσπλάνος καὶ φέναξ,
 φύλαρχος αἰσχροῦς Ἀγαρηνῶν ἀδέων
 καὶ μυσταγωγὸς ἀθεμίτων δογίων,
 φθισίβροτος λύμη τις ἐξέρυ βίω·
- 1410 ὃς ὦν γυναικὸς Περσίδος θῆς πλουσίας,
 ἀνὴρ γόης ἄσημος, ἀτίμου γένους,
 σύνευνον ἔσχε τήνδε κακοτεχνίας·
 εἶτα φύλαρχος καὶ διδύσκαλος πλάνος
 οὐκ οἶδ' ὅπως γένοιτο τῶν ἐκ τῆς Ἀγαρ.
- 1415 οὗτος προῖων ἐξ Αἰθρίβου χωρίων
 ὑποστρέφοντι βασιλεῖ νικηφόρῳ
 προσῆλθεν αἰτῶν χῶρον εἰς κατοικίαν·
 καὶ παραλάβων κατέδραμε Συρίαν,
 καὶ Ῥωμαϊκῶν κατακρατεῖ χωρίων.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Ἡρακλείου ἔτος α'.

- 1420 Τοῦ δ' Ἡρακλείου τὸν βίον λειοπότης
 Κωνσταντῖνος παῖς δοθόφρων ἔσχε κράτος·
 μεθ' ὃν σὺν νύῳ Ἡρακλωνᾷ Μαρτίνα,
 ὦν γλῶσσαν ἥ μὲν τέμνεται μάλ' ἐνδίκως,
 Ἡρακλωνᾶς δὲ τοῦ προσώπου τὴν ῥῖνα,
- 1425 φυγὴν κατακριθέντες ἐνδικωτάτην.

1405 ποτίζει V 1412 κακοτεχνίαις? 1422 scilicet
 Martina noverca sustulit veneno Constantinum privignum,
 invasitque tyrannidem cum Heraclona filio; cuius sceleris ius-
 tas poenas mox dedit. M.

ciem perpetavit execrabilem. sub eo Mahumetus, populi seductor fal-
 lax, turpis atheorum princeps Agarenorum, nefandae religionis ante-
 cessor, ad hominum exitium orbi ianotuit. (1410) feminae hic ditis
 Persidis cum esset famulus, impostor, homo obscurus, stirpe ignobili,
 hanc habuit tori sociam et malitiae. exin evasit princeps doctorque
 nugax nescio quo pacto apud Agarae posteros. (1415) idem progrediens
 ex Aethribi regionibus imperatori post victoriam reduci occurrens, se-
 dem ad incolendum petiit; qua mox impetrata Syriam incarsavit et Ro-
 manorum terris potiri coepit.

Constantinus Heraclii filius an. 1.

(1420) Postquam Heraclius finem vitae imposuit, Constantinus filius
 regnavit orthodoxus; post quem Martina cum Heraclona filio. sed enim
 matri merito lingua exciditur, turpiter Heraclonas truncatur naribus,
 (1425) uterque exsilio multatur iustissimo.

Κώνστας δ' εὐδὲς αὐτοῦ ἦτοι δ' ἔγγονος Ἡρακλείου ἔτη κζ'.

Ἐτα κατάρχει τοῦ κράτους τῶν Ἀδσόνων
Κώνστας, διώκτης εὐσεβεστέρου μέρους,
Κωνσταντίνου παῖς, ἔγγονος δ' Ἡρακλείου,
τάλλα μὲν οὐκ ἄχρηστος ὀφθαί τις κράτῳ,

1430 σέβας δ' ἀχρεῖος οἰοφυσίτης τάλας,
δς ἐκδιώκων δρθοδοξούντων μέρος
καὶ Μάξιμον δ' ἤλασε τὸν θεηγόρον
σὺν τοῖς μαθηταῖς καὶ Μαρτίνον τὸν πύπαν.
δμαιμον αὐτοῦ κτείνας οὗτος δ' κράτῳ

1435 μισητέος κέκριτο καὶ βδελυκτέος,
καὶ μᾶλλον οἷς δέδρακε κακῶς ἁγίους.
διατριβὰς οὖν ἐκλιπὼν Βυζαντίδος
πρὸς Σικελίαν τὴν μεγίστην ἐκπλέει,
καὶ Συρράκουσαν ἔσχεν εἰς κατοικίαν.

Κωνσταντῖνος δ' Πωγωνάτος ἔτη ιζ'.

1440 Τούτου σφαγέντος καὶ μεταστάντος βίου
Κωνσταντῖνος παῖς εὐσεβής, Πωγωνάτος,
παρὰ λαβὼν ἵδυνε τὴν κραταρχίαν,
ἀνὴρ ἀγαθός, δρθοδοξίας φίλος,
δοτὶς πατρίαν κακοδοξίαν λύων

1445 ἡθροισε σεπτῶν πατέρων θεῖον στίφος,
συνέδριον κάλλιστον δρθοδοξίας,
ἐπὶ γε Χριστοῦ δογματισάντων ἅμα

Constans Constantini filius Heraclii nepos, an. 27.

Exin Romanorum obtinet imperium Constans, piarum persecutor partium, Constantini filius, nepos Heraclii, ceteris usibus non malus imperator, (1430) dogmate sed pravus, monophysita miser; qui dum negotium facessit orthodoxis, Maximum quoque theologum expulit cum suis discipulis cumque Martina papa. cum vero et proprium fratrem occidisset, (1435) invisus plane evasit et abominabilis; tum praesertim quia sanctos iniuria affecerat. ergo Byzantii degere iam non sustinens ad insularum maximam Siciliam venit, et Syracusis stabilem sedem fixit.

Constantinus Pogonatus an. 17.

(1440) Cum violenta Constans obiisset nece, Constantinus pogonatus, praedicti filius, delatum ad se imperium coepit regere, vir bonus, dogmatis recti amans; qui ut patris haeresim solveret, congregavit (1445) venerabilium patrum divinum coetum, pulcherrimum synedrium orthodoxiae; qui definierunt in Christo fuisse simul duas voluntates na-

διττὰς θελήσεις καὶ φύσεις ἡνωμένας,
καὶ καθελόντων πάντας οἰοφυσίτας.

1450 τούτου κρατοῦντος Ἀγαρηνῶν τις στόλος
τῇ βασιλίδι προσβυλὼν ταύτῃ πόλει
ἐβόσκετο ξύμπαντα τὸν περὶ τόπον,
ἥρος μὲν ἰστάς χαλεπὰς ναυμαχίας,
ὥρμιστο χειμῶνος δὲ τοῖς νεωρίοις

1455 τοῖς τῆς Κυζίκου μέχρι ἐβδόμου χρόνου.
ἐπεὶ δὲ τετρὺνχωτο μήκει τοῦ χρόνου,
πλοῦά τε συντέτριπτο τούτου τὰ πλέω,
ὀφλισκάνων γέλωτα καθυποστρέφει,
καὶ κατὰ τὴν κέλευθον ἅπας ἐφθάρη

1460 λαίλαπι δεινῇ τῇ θεοῦ συνεργίᾳ.
πρὸς τοῖσδ' Ἀβάρων στρατιὰ φρικαλέα
ἐπῆλθε ταύτῃ τῇ βασιλίδι πόλει,
φρίσσουσα τοῖς δόρασι καὶ πανοπλίαις,
καὶ πᾶσα κατέφθαρτο Ῥωμαίων σθένει,

1465 τῶν νεκριμαίων βαρβάρων ποσουμένων
ἐς χιλιάδας τριάκοντα τὰς ὕλας.
ὑγρόν τε πῦρ εὖρητο τούτοις τοῖς χρόνοις
Σύρου παρὰ τοῦ τέκτονος Καλλινίκου.

Ἰουστινιανὸς ὁ Ῥινότμητος ἔτη ι'.

Εἴτ' Ἰουστινιανὸς ἤρξε τοῦ κράτους,

1470 Κωνσταντίνου παῖς, εὐσεβῆς κατὰ σέβας,

1451 hinc atque ex aliis locis similibus satis apparet chronologum Ephraemium fuisse vel patria Byzantinum vel saltem incolatu. M.

turasque unitas duas, cunctisque valedixerunt monophysitis. (1450) hoc imperante quaedam Agarenorum classis ad hanc adnavigans urbem regiam populabatur omnem circa locum, vere quidem acres committens naumachias, hieme se subducens ad navalia (1455) Cyzici; atque id septennio factitavit. sed cum iam lapsu temporis attrita esset confractaeque laborarent pleraeque naves, ridicula iam classis reversa est. tum universa in cursu pessum ivit (1460) turbine gravi, vi conspirante dei. insuper Abarorum formidabilis exercitus ad hanc urbem accessit regiam, lanceis horridus et cataphracto milite. attamen universus Romanis viribus (1465) succubuit, tot cadentibus in acie barbaris ut triginta milium summa collecta fuerit. ignem quoque Graecum his temporibus Syrus invenit artifex Callinicus.

Iustinianus Rhinotmetus an. 10.

Deinde Iustinianus regnare coepit, (1470) Constantini filius, reli-

- φρονῶν μὲν δρῶν, πλὴν δ' ἀπηνῆς εἰς ἄγαν.
 οὗτος Σθλαβικῶν βαρβάρων ἀποκρίνας
 ἡβῶντας ἄνδρας, ὀπλίτας ῥωμαλέους,
 φονικὸν ἐκπνέοντας Ἄρην ἐν μάχαις,
 1475 ἐς χιλιάδας τρεῖς δέκ' ἀριθμουμένους,
 νέον συνεστήσατο σύνταγμα φίλον,
 λαὸν περιούσιον αὐτὸ καλέσας·
 ἐφ' ᾧ γεγηθῶς καὶ πεποιθῶς μειζόνως
 κατ' ἀντιπάλων ἱστράτευσεν Ἀρράβων,
 1480 σπονδὰς λευκῶς τὰς πρὸς αὐτοὺς ἀδίκως.
 ἐπῆλθε τοίνυν σὺν στρατιᾷ βαρβύροις
 σύγχυσιν ὄρκων ἐν λύπῃ ποιουμένοις.
 στρατὸς δ' Ἀρράβων ἀντεπήγετ' αὖ πάλιν
 σπονδῶν γραφὴν ἔνορκον ἐκκρεμαμένην
 1485 κοντοῦ φέρων, σφῶν στρατιᾶς ἡγουμένην.
 καὶ συρραγείσης καρτερῶς δεινῆς μάχης
 ἀποστατήσαν ἐκ φάλαγγος τῆς νέας
 τὸ πλεῖστον αὐτῆς, χιλιάδες δις δέκα,
 προστιθεται κάκιστα τοῖς ἀντιπάλοις.
 1490 ἐντεῦθεν αἰσχυρῶς βασιλεὺς ἡττημένος,
 μόλις φυγῶν κίνδυνον, ἀνθυποστρέφει·
 καὶ τηνικαῦτα, φεῦ ἀπανθρώπου τρόπου,
 τοὺς ἐκ νέου τάγματος ἐκλειμμένους
 πάντας μαχαίρας τῇ τομῇ καθυπάγει.
 1495 καὶ βάρβαροι μὲν τοῦ κατείργοντος σπάνει
 ἑῷα πάντα κατέδραμον χωρία,

1485 ἡγουμένης V

gione sincerus, dogmate rectus, sed crudelis admodum. hic e barbaris
 Sclavis delectu habito puberes iuvenes, bellatores validos, cruentum
 Martem in proeliis spirantes (1475) conscripsit, milia triginta scilicet,
 novum exercitum carum praecipue, quem appellavit populum eximium;
 quo delectatus confidensque maxime bellum suscepit adversus Arabes,
 (1480) pace cum ipsis dirempta inique. barbaros igitur armis est ag-
 gressus, qui abruptum foedus aegre ferebant. Arabum copiae vicissim
 processerunt iurati foederis scriptum suspensum (1485) conto gestantes
 primis in ordinibus. mox obstinato acrique concerto proelio, novae
 phalangis defecit subito pars maior, scilicet viginti mille, seque foe-
 dissime adiunxit hostibus. (1490) quamobrem turpiter victus imperator,
 aegre periculo elapsus, revertitur. tunc autem, eheu inhumanum ani-
 mum! novae phalangis partem residuam gladiatorum ictibus cunctam sub-
 iecit. (1495) barbari autem prohibente nemine eas cunctas incursabant

αὐτὸς δ' ἀπησχόλητο κτίσμασι δόμων,
ἐνδιατρίβων τοῖς βασιλείοις δόμοις,
τοῖς πᾶσι βαρὺς δυσαχθῆς δεδιγμένος.

Λεόντιος ἔτη γ'.

- 1500 ὅθεν μισηθεὶς ἀπελήλαται κράτους
ἐπιφνέντος τῷδε τοῦ Λεοντίου
καὶ κράτος ἀρπάσαντος εὐχερῶς δόλῳ,
ὃς τοὺς φυλακαῖς ἐγκαθειργμένους λύσας,
μεθ' ὧν ἐθάρρει δράματος συνιστόρων
1505 ἄλλων τε πολλῶν, ἐκτελεῖ δεδογμένα,
καὶ καθελὼν ἄνακτα τὸν πρὶν τοῦ θρόνου,
τεμὼν τε ῥίνα τοῦ προσώπου καινίδι,
εἰς Χερσῶνα πέπομφεν ἔμφρουρον πέλει.

Οὕτω κρατοῦντος τοῦ κράτους Λεοντίου

- 1510 στόλος πεπλευκὼς Ἀρράβων ἐθναρχίας
δρους Ἀφρικῆς κατέκειρε καὶ πόλεις.
καὶ πέμπεται δὴ πρὸς βασιλέως στόλος
εἰς ἀντιπαράταξιν ὑπεναντίων,
ὃς συρραγεῖς ἥττητο βαρβάρους μάχῃ
1515 καὶ παλιννοστῶν πρὸς Κρητῶν νῆσον φθάσει,

Ἀψίμαρος ἔτη ζ'.

ἔνθ' Ἀψίμαρόν τινα συναποστάτην
ἀνέϊπον ὡς ἄνακτα τῆς Ῥωμαίδος·

1507 en belle Ephraemius confirmat vocabulum καινίς, quod
ab antiquioribus lexicis abest, quodque Herodianus nuper
editus Epimer. p. 63 explicat μάχαιρα. M.

partes. ipse struendis domibus dabat operam, in regis palatiis tempus
conterens, gravis iam omnibus et intolerabilis.

Leontius an. 8.

(1500) igitur invisus imperio deicitur Iustinianus, Leontio rebel-
lante doloque facili potentiam arripiente. namque carceribus detentos
liberans hos adiutores habuit facinoris, (1505) aliosque multos rei per-
ficiendae socios. quare priorem throno regem detrahens, eumque nari-
bus ense inhoneste truncans, ad Chersonem urbem custodiendum misit.

Sic ad Leontium delata re publica, (1510) classis profecta ex Ara-
bum ditione populabatur fines urbesque Africae. vicissim igitur mittitur
a Caesare classis quae hostibus adversetur. haec autem proelio cum bar-
baris conserto (1515) vincitur, et rediens Cretae tenet littora.

Apsimarum an. 7.

illic Apsimarum, defectionis socium quendam, Romani dominum im-

- μεθ' οὗ πόλιν φθάνουσι τὴν βασιλίδαν,
 καὶ καθελόντες τὸν Λεόντιον θρόνον
 1520 φρουρᾷ καθειργνύουσι μεστῇ πικρίας,
 πρόσθεν τεμόντες τοῦ προσώπου τὴν ῥίνα.
 ἣν δ' Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ Χερσῶνι,
 ὅθεν διαδράς, ἱέραξ ὡς ἐκ βρόχων,
 πρὸς Βουλγάρων ἄρχοντα διέπτη τάχος,
 1525 καὶ πείσας αὐτὸν δωρεαῖς δαυριλέσιν,
 ὑποσχέσει κήδους τε καὶ χωρῶν δόσει,
 σὺν βαρβαρικῇ στρατιᾷ φθάνει πόλιν·
 καὶ νυκτὸς ὀλκὸν ὑπόγειον εἰσδύσας
 ἐντὸς δὲ αὐτοῦ γίγνεται Βυζαντίδος,
 1530 καὶ πάλιν ἀπείληψε τὴν κραταρχίαν,
 κτείνας τὸν Λεόντιον σὺν Ἀψιμάρῳ,
 ἀμοιβαδὸν πρὶν κεκρατηκότους κράτους.

Πάλιν δ' Ῥινότμητος ἔτη ε'.

ἀμύνεται δὲ καὶ τινὰς τῶν ἐν τέλει.

Οὗτος τρέφων ἔναυσμα μῆνιδος χόλου

- 1535 πόλει Χερσῶνος καὶ προσοίκοις Χερσῶνος,
 ζητοῦσιν αὐτὸν ἀνελεῖν πεφειγότα,
 ἐκ τῶνδ' ἀνῆψε θυμικὴν σφοδρὰν φλόγα
 εἰς τῶνδε πυρπόλησιν, εἰς ἑρμηλάν.
 στρατιᾶν οὐκοῦν εὐτρεπίσας μυρίαν
 1540 καὶ ναυτικὸν στράτευμα σὺν βαρεῖ στόλῳ,
 ἔφ' ὧν ἐφίστα καὶ στρατηγῶν δυνάδα,

perii creant; quicum ad urbem regiam properantes throno Leontium protinus deturbant, (1520) eumque duro carcere concludunt, naribus prius de facie praecisis. Iustinianus interim Chersone urbe profugiens, veluti accipiter laqueo, ad Bulgarorum regem raptim advolat; (1525) quo magnis sibi donis conciliato, oblati etiam nuptiis et terris aliquot, cum barbarico exercitu ad urbem venit, arcanumque aquaeductum noctu permeans intra Byzantii moenia recipitur. (1530) sic ergo rursus imperium adipiscitur, Leontio cum Apsimaro interfectis, qui alternatim antea regnaverant.

Rhinotmetus iterum an. 6.

exin et senatores interfecit aliquot.

Tum ulticis irae fomitem corde gerens (1535) contra Chersonem contraque huius finitimos, qui se extorrem perdere confu-
 raverant, nunc demum excitavit ingentem flammam, ut eos igne redigeret in solitudinem. igitur comparato ingenti exercitu (1540) cum maritimo milite et classe gravi, duobus etiam praepositis ducibus,

- πρησιτήρας ἐκπέπομφε κατὰ Χερσῶνος,
 φριδῶ κελεύσας μηδενὸς λαβεῖν ὅλως
 οἷς ἡ πόλις πέφυκε κατοικουμένη,
 1545 κτεῖναι δὲ πάντας ὡς προβάτων ἀγέλην,
 κτείνοντας ἐκτέμνοντας, ὦ τραγωδίας,
 πιμπρῶντας αὐτούς, ἐκθερίζοντας ξίφει.
 οἱ μὲν πόλιν ἔπλησαν οὕτω τοῦ φόνου
 μύσους τ' ἐναγοῦς καὶ στεναγμῶν καὶ γόων,
 1550 σωροὺς ἀναστήσαντες αὐτῇ πτωμάτων,
 ὡς σφίσιν ἐντέταλτο, φεῦ φεῦ τοῦ πάθους,
 οὐδ' ἀνεκτὴν ὄμμασιν ἡμέροις θέαν,
 πάντας ἀφειδῶς ὑπιάγοντες τῷ ξίφει,
 μόνης ἀώρου νηπίων ἡλικίας
 1555 καὶ μειρακίσκων συμπαθῶς πεφεισμένοι.
 ὁ δὲ κρατῶν γνοὺς νηπίων σωτηρίαν,
 Φάλαρις ἢ Ἐχέτος, Ἡρώδης πλέον,
 κύων ὁ φιλαίματος ἐξώργιστό πως
 οἷς ταῦτα μὴ γένοιτο πάρεργον σπάθης·
 1560 καὶ μνηῶν ἦν, καὶ στελεῖν ἄλλον στόλον
 δράσοντα τὴν δῆωσιν ἠπείλει τάχος.
 ταῦτ' ἄρα λαὸς Χερσῶνος λελειμμένος
 στολός τε παρὼν ἐκ βασιλέως τότε
 ἀποστατήσας Φιλιππικὸν Βαρδάνην
 1565 εὐθὺς ἀνευφήμησαν ὡς βασιλέα·
 μεθ' οὗ καταπλεύσαντες ἤκον εἰς πόλιν,
 καὶ συλλαβόντες ἐκθερίζουσι ξίφει
 κάραυ φονουργὸν κράτορος σὺν τῷ γόνῳ.

fulgurum instar contra Chersonem misit, mandans ut nemini prorsus parcerent, quotquot in urbe cives habitarent, (1545) sed cunctos ritu pecudum interficerent, mactando, iugulando (heu tragoediam!) urendo flammis, gladiis demetendo. illi sic iussi caede replerunt urbem infandis caedibus et luctu et gemitibus, (1550) extruxeruntque in urbe ingentem cumulum aggestis cadaveribus (pro miseriam!), intolerandum mitibus spectaculum, cunctis inclementer trucidatis civibus. ex his infantium tantum acerba aetas (1555) ac puellorum meruit clementiam. at ubi rex cognovit servatos pueros, Phalaris alter, Echetus, Herodes, canis immo cruentus, ira excaudit, quod haec mantissa caedi non accesserit. (1560) iamque furebat, et statim novam classem exitii causa missurum se minabatur. interim tamen reliquos Chersonis populus cum classe regia tunc ibi praesente, conversis armis, Philippicum Bardanem (1565) subito motu Caesarem acclamarunt; quo duce ad urbem regiam navigantes, Iustiniano potiti, gladio demetunt eius crudele caput et filii pariter.

Φιλίππικὸς ὁ καὶ Βαρδάνης ἔτη β' 5'.

- Οὕτω μὲν ἔσχε Φιλίππικὸς τὸ κράτος,
 1570 δοκῶν μὲν εἶναι ῥητορικὸς ἐν λόγοις,
 ἐπήβολος λόγων τε καὶ μαθημάτων,
 καὶ πρὸς τι πᾶν εὐχρηστος ἐν συνουσίαις,
 πρὸς δ' αὖ περιδέξιος ἐν συντυχίαις,
 ἀδέξιος πάμπαν δὲ πρὸς τὰ πρακτέα,
 1575 τὴν γλῶσσαν ἀρχῶν μὴ συνάδουσαν λόγοις.
 οὗτος πεπωκὼς συγχυτικῶν νυμμάτων
 ἔσπευδε τάλας ἀκυρῶσαι καθάπαξ
 σύστημα σεπτῶν πατέρων θεηγόρων
 ἔκτης κυρωτὸν συνόδου θεοκρίτου
 1580 μταισιότητος δυσσεβεῖ συνεδρίῳ,
 τινὶ μοναχῶν αἰρετικῆς φρατρίας
 αἰτοῦντι χάριν τῆς προγνώσεως τίνων
 τοῦ κράτος ἔξιν ἀθέτησιν συνόδου.
 ἐφ' οὗ Μυσῶν στράτευμα Θράκης χωρὶς
 1585 ἤλασε λείαν καταδραμὸν μυρίαν,
 φθάσαν πρὸ τειχῶν ἄστεως βασιλίδος.
 οἱ δ' Ἀγαρηνοὶ τὰ μέρη τὰ καθ' ἑω
 λεηλατοῦσι καὶ σκυλεύουσιν ὅπλοις.
 οὕτως ῥαθύμως πλημμελῶς ἀρχὴν στρέφων,
 1590 μᾶλλον δὲ κοινὰ πράγματα καταστρέφων
 εἰλικρινῇ τε δόγματα διαστρέφων,
 ἐν συσσιτίῳ συσχεθεὶς τοῖς ἐν τέλει
 ἔσβεστο λύχνους ἀξίως τῶν ὀμμάτων.

1575 ita codex; quae lectio improbabilis videtur. M.

Philippicus Bardanes an. 2 mens. 6.

Atque ita imperium obtinuit Philippicus, (1570) vir sermone quidem admodum rhetoricus, doctrinis atque literis eruditus, omni consilio abundans in colloquiis, praeterea satis dexter in variis casibus, sed tamen ad gerendas res ineptus, (1575) vana lingua praeditus haud factis contentanea. cum hic synchyticos fontes ebibisset, statim heu miser abrogare voluit impio stultorum synedrio haereticorum augustum patrum theologorum coetum, (1580) qui divinam sextam synodum approbaverant. namque is partium haereticarum monacho praedicti imperii mercedem promiserat, potenti sextae synodi abrogationem. sub eo Moesorum turmae Thracios fines (1585) ablata incursaverunt praeda innumera, ipsius regalis urbis usque ad moenia. tum et Agareni terras Orienti obversas omni re corrassa armati diripuerunt. ergo dum hic Caesar pigre maleque gerit (1590) imperium, vel rem publicam dum potius subruit et simul recta dogmata perverti curat, a senatoribus captus in convivio lumine oculorum merito orbatus fuit.

Ἀναστάσιος δ' καὶ Ἀρτέμιος ἔτος α', οἱ δὲ ἔτη β'.

Εἶτα παρῆλθεν εἰς διοίκησιν δλων

- 1595 ἀρχὴν τε βασιλείων πρωτασηκρήτης,
σοφός τις ἀνὴρ καὶ μαθημάτων ἴδρις,
ἀποστολικῶν δογμάτων ἐπαινέτης,
πρὸς δ' αὖ πατρικῶν, φίλος ὁρθοδοξίας,
ἡσκημένος πράγματα καλῶς διέπειν
- 1600 Ἀναστάσιος, Ἀρτέμιος παιδόθεν·
ὃς Ἰωάννην αἰρετικὸν ποιμένα
καθεῖλεν εὐθύς, Γερμανὸν δὲ τὸν μέγαν
μετατεθῆναι πρὸς θρόνον Βυζαντίδος
ἐκ Κυζικίου κέκρικε σὺν ἀρχιδύταις.
- 1605 οὗτος στόλον πέπομφε κατ' ἐχθρῶν στόλον
ὄρους κακοῦντος Φοινίκης καὶ Συρίας,
ναύαρχον εἶναι προστεταχὼς τοῦ στόλου
θεοῦ μεγάλης λευίτην ἐκκλησίας,
αὐτὸν τιμήσας γενικὸν λογοθέτην,
- 1610 ὃς ἐκπεπλευκῶς εὐμαρῶς ἄχρη Ῥόδου
ἐλλιμενίζει τοῖς νεωρίοις Ῥόδου.
ἐπεὶ δὲ συνήθροιστο ταγμάτων στίφος
καὶ ταγματάρχαι πρὸς σύναρσιν τοῦ στόλου,
ὥς ἦν βασιλεῖ προστεταγμένον τότε,
- 1615 βίαν ἐπῆγε τοῖς στρατηγοῖς λευίτης,
πρὸς ἀπόπλουν σφῶς ὁργίλως παροξύνων.
οἱ δὲ στασιάζουσι πάντες εὐθέως,
καὶ λευίτην σφάττουσιν ἀφειδῶς ξίφει,

Anastasius, qui et Artemius, an. 1, vel ut alii aiunt, an. 2.

Deinde summa rerum fuit concredita (1595) regali cum fastigio sapienti viro protasecretis, doctrinarum cato, qui apostolorum itemque patrum dogmata collaudans apprime amabat orthodoxiam, ad rerum quoque regimen recte exercitus, (1600) nunc Anastasius nomine, Artemius olim. hic pastorem haereticum Ioannem statim deposuit, Germanumque magnum ad Byzantinam censuit transferendum sedem e Cyzico cum pastorum consilio. (1605) idem et classem misit adversus hostium classem Phoeniciae Syriaeque vastantem littora. navarchum autem classi praeposuit magnae diaconum ecclesiae, quem honore generalis decoravit logothetae. (1610) is feliciter navigans Rhodum usque, illic in navali-bus portum tenuit. cum autem convenisset robur militum cum tribunis, qui classem apte regerent, tum demum ut in mandatis a rege habuerat, (1615) diaconus duces coepit violenter iracundeque cogere ad navigan-dum; qui simul omnes statim conspirantes crudeliter diaconum gladio

- καὶ πρὸς πόλιν φθάνουσιν Ἀδραμυττίου,
 1620 ἐνθα Θεοδόσιον πρακτόρων ἕνα
 τῶν δημοσίων εἰσφορῶν εἰληφότες,
 ἄνδρα πρὸς ἀρχὴν μὴδ' ὅλως πεφυκότα,
 ἀγροῖκον ὄντως, ἰδιώτην παντάπην,
 ἄκοντ' ἀνηγόρευσαν εἰς βασιλέα·
 1625 ὃ γνοὺς Ἀναστάσιος ὥχετ' αὐτίκα
 καὶ Βιθυνῶν Νίκαιαν καταλαμβάνει.

Θεοδόσιος δ' Ἀδραμυττηνὸς ἔτη β'.

- ὃ δ' αὖ Θεοδόσιος φθάσας τὴν πόλιν
 εἴσεισιν ἐντός, ἀναδείκνυται κράτωρ,
 καὶ παραλαβὼν προκρίτους γερούσιας,
 1630 οἷς καὶ συνήπτο Γερμανὸς ἀρχιδύτης,
 εἰς Νίκαιαν ἤκουσι πρὸς βασιλέα,
 ἃ συμβεβήκει δεικνύοντες ὡς ἔπος.
 ὃ δ' αὖ μετημφίαστο καρεῖς τὴν κόμην,
 μοναδικῷ τάγματι κατειλεγμένος·
 1635 καὶ καθαρῶς εἴληφε τὴν σκηπτουχίαν
 νέος Θεοδόσιος ἔξω κινδύνων,
 χρηστὸς μὲν ἀνὴρ, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
 ἥδὺς γεναρὸς καὶ σεμνὸν φέρων βίον,
 εἰς δ' αὖ μεταχείρισιν ἀρχικὴν ὅλως
 1640 ἥ διέπειν πράγματα πλημμελὲς πάνν·
 ὃς κληρικὸς κέκαρτο λιπῶν τὸ κράτος
 μετὰ τε βραχὺν τῆς βασιλείας χρόνον.

caedunt. deinde ad Adramyttium profecti urbem, (1620) ibi Theodosium quendam exactorem publicorum vectigalium deprehendentes, virum imperando plane ineptum, affatim rudem, merum idiotam, et quidem reluctantem, acclamant Caesarem. (1625) re comperta Anastasius discessit protinus, Bithynamque urbem Nicaeam insedit.

Theodosius Adramyttenus an. 2.

Theodosius autem Byzantium properans, intra receptus creatur imperator. tum vero assumptis electis senatoribus, (1630) quibuscum praesul quoque Germanus erat, Nicaeam simul cuncti ad regem veniunt, ut fama est, rem actam nuntiantes. is autem statim veste mutata comam radit, coetuique iungitur monastico. (1635) sic legitimam accepit potestatem novus Theodosius extraque periculi aleam, indole vir bona, subditis benivolus, suavis, venerandus, castis moribus; sed ad regendos tamen imperio populos (1640) et res administrandas plane futilis. quare se sponte exactorans fit clericus post modicum in imperio exactum tempus.

Λέων ὁ Ἰσαυρος ἔτη κδ'.

- Τυραννικῶς δὲ κατακρατεῖ τοῦ κράτους
ὁ Θηριώδης ἔξ Ἰσαυρίας Λέων,
1645 ἀνὴρ ἀποφράς, δυσσεβῆς κακεργάτης,
ἀνήμερος θῆρ καὶ δαφνοῖός τις δράκων,
ἀσπίς ἰδὼν τρέφουσα θανατηφόρον,
Τελχίν, Ἑριννύς, Κέρβερος ψυχοφθόρος,
ἢ βασιλίσκος ἐμφυσήματι μόνῳ
1650 βροτοὺς ἀναιρῶν καὶ παραπέμπων ἄδη,
λύσσης μανίας ἐμπεπλησμένος κύων,
ἐπωνύμως λέοντι πάντα δεικνύων,
προσηγορίαν, ὧς δὲ Θηριωδίαν
καὶ βλέμμα καὶ κίνημα καὶ φονουργίαν·
1655 ὃς πρῶτος ἡθέτησε τιμὴν εἰκόνων,
καὶ τοῦ τιμᾶν ἔπαυσε Χριστοῦ τὸν τύπον,
ἰνδάλματα φεῦ καλέσας τὰς εἰκόνας,
ὡς αἰρετικῶν ἀσεβῶν διδαγμάτων
Θησαυροφυλάκιον αὐχῶν καρδίαν,
1660 ἀνὴρ ἀγροῖκος, σκαπανεύς, ὀνηλάτης,
πρόσθεν βίον βάνανσον ἔλκων ἐκ νέου·
εἶτ' αὐτοκράτωρ, ὦ Θεοῦ τῶν χρημάτων,
καὶ βουσιεὺς δέδεικτο τῆς Ῥωμαίδος,
οὐ μᾶλλον ἢ τύραννος ἀνθρωποκτόνος.
1665 τῷδ' ἐντυχόντες ἄνδρες Ἑβραίων δύο,
γόητες ἄκρως μαγικὴν ἡσκημένοι,
ἔξ Ἀρράβων ἄρχοντος ἐκπεφευγότες,
ὀφθέντες ὡς φένακες αὐτῷ καὶ πλάνοι

Leo Isaurus an. 24.

Exin imperium corripuit tyrannice ferinus ille ex Isauria Leo, (1645) scelestus homo, haereticus et maleficus, belua crudelis et draco sanguinarius, aspis venenum alens exitiosum, magus, Erinnyes, Cerberus, animarum pestis, vel basiliscus afflatu solo (1650) mortales perimens atque demittens Orco, rabie atque furore concretus canis, cuncta leonis nomini prae se ferens congrua, ferinum ingenium animi, intuitum, gestum, homicidiariam manum. (1655) primus hic imaginibus abrogavit honorem, vetuitque coli Christi crucem, imagines habens heu in idolorum loco. nimirum hic haeresibus scelestissimis arcam veluti prae-buit pectus suum, (1660) rusticus vir, fossor, agaso, qui a puero vecturas onerum corpore suo fecerat. is deinde imperator (o dei iudicia!) et rex creatus est Romanarum rerum, immo potius tyrannus homicida. (1665) huic olim occurrentes Iudaei duo praestigiatore, magiae periti apprime, ab Arabum principe extorres facti, cui impostores planique

- διατριβὰς ἔχοντι κατ' Ἰσαυρίαν,
 1670 νέῳ βανάνῳ καὶ πένητι καθάπαξ
 προεῖπον αὐτῷ τὸ κράτος Ῥωμαϊδος.
 τοῦ δ' ἀφορώντος πρὸς τύχην καὶ τὴν τέχνην,
 προρρήσειώς τ' ἔκβασιν μὴ δεδεγμένοι,
 οἱ δ' ἰσχυρῶς ἔφασκον ἐκβῆναι τάδε,
 1675 ἥτουν τε πίστεις, εἰ πέρας πεφασμένοις
 ἔφοιτο, τυχεῖν τοῦσδε καταθυμίων.
 καὶ δὴ προαχθεῖς ὁμνύει σφίσι νέος
 ἢ μὴν ἁμαρτεῖν οὐδαμῶς αἰτουμένων
 καιροῦ διδόντος τὴν ἔκβασιν τῶν λόγων.
 1680 ἐπεὶ δ' ἐπιβέβηκε τῶν σκήπτρων Λέων,
 δυὰς Ἑβραίων τῷ κρατοῦντι προστρέχει,
 ἀναμιμνήσκει τῶν προὔπεσχημένων,
 αἰτεῖ σεβαστῶν ἀθέτησιν εἰκόνων.
 καὶ πείθεται βασιλεὺς δοῦναι χάριν
 1685 ἄχαριν ὄντως καὶ λίαν ψυχοφθόρον
 Ἰουδαϊκῇ δυνάδι τρισαθλίᾳ,
 νέμει τε ταύτην. ὦ ξένων ἀκουσμάτων,
 καινῆς τραγωδίας τε δυσηχεστάτης.
 τοῦ χριστομαχεῖν ὧδε λοιπὸν ἡργμένος
 1690 πάντα ταραχῆς ἀναπιμπλᾷ καὶ ζάλης·
 ἐπεισπεσὼν γὰρ ὡς λέων βρυχητίας
 ἐκκλησίᾳ κλήρῳ τε πιστῶν ἀγέλῃ
 ποίμνην κατεσπάραξε Χριστοῦ ποιμένος,
 καὶ μάρτυρας ἔδειξεν αὐτῷ μυρίους,

1684 πείθεται δὴ β.?

visi erant, huic, inquam, in Isauria degenti adhuc, (1670) adolescenti baiulo et prorsus pauperi, Romani imperii sceptrum praedixerunt. is cum fortunam suam artemque inspiceret, vaticinationem veridicam non putabat. illi vehementer rei exitum promittebant, (1675) fidemque postulabant, si facta congruerent dictis, ut voti sui compotes ab eo fierent. ergo permotus iuvenis iuratam fidem obtulit, fore ut illi impertratis gauderent, si vaticinii exitum tempus offerret. (1680) cum ergo sceptrum reapse obtinuit Leo, ad imperatorem accurrunt Iudaei duo, admonent promissorum, petuntque ab eo ut venerandas imagines tolli curet. annuit imperator ut beneficium (1685) maleficum vere, animabus exitiosissimum, par Iudaeorum tristissimum impetraret; idque concedit. o rem audita absurdam! o tragoediam novellam et ingratisissimam! sic ergo persequendi initium faciens (1690) omnia tumultu replet acurbatione. nam furialiter aggressus, deus leo rugiens, ecclesiam clerum fideliumque ovile, gregem pastoris dilaceravit Christi, et martyres exhibuit

- 1695 αἵματος ἄχρι καλῶς ἡγωνισμένους
 ὑπὲρ σεβαστῆς εἰκόνης τοῦ δεσπότου·
 μεθ' ὧν σοφῶν σύστημα διπλῆς ἐξάδος
 ἀνδρῶν λογάδων καὶ διδασκάλων λόγων
 σὺν σοφῶν προέδρῳ, πρακτέων παραινέτη,
- 1700 οἰκουμενικῇ τὴν τιμὴν διδασκάλῳ,
 Χριστοῦ παριστᾷ μάρτυρας πυριφλέκτους,
 αὐτῷ δόμῳ φύλακι παντοίων βίβλων
 συγκαταφλέξας σφᾶς ἀφειδῶς ἀθέως.
 καὶ Γερμανὸν δὲ ποιμενάρχην τοῦ θρόνου,
- 1705 τῷ δυσσεβεῖ δόγματι μὴ πεπεισμένον,
 ἐλάσας ἀντέστησε τῇ πολίμῃ λύκον.
 ταῦτ' ἄρα Ῥώμῃ πρεσβῦτις τῆς πρὸς νέαν

1702 en alterum Byzantinae bibliothecae incendium sub Leone Isaurico, post primum quod accidit sub Basilisco (v. 1007). quo iam minus miremur tot auctores sempiterno exitio periisse. M.

1706 his lectis, quae ob Germani patriarchae constantiam orthodoxiamque collaudandam, atque ob Leonis Isaurici imperatoris crudelissimam haeresim obiurgandam dicit noster Ephraemius, puderet, credo, si viveret, Cavaeum doctissimum anglicanum, qui (script. eccl. ed. a. 1720 p. 408) de Germano agens ita scribere ausus est "*integro quadriennio Germani pertinaciam patienter tulit clementissimus imperator (Leo Isauricus); cum vero nullis monitis, nullis documentis ad sanam mentem et obedientiam decretis Caesareis ac synodiciis praestandam adduci posset, anno demum 730, habita synodo, sede patriarchali motus est.*" sed ita nimirum loqui solent homines, cum praeiudicato partium studio iactantur. ecce enim Cavaeus idem, pontificiae auctoritatis, ut tum tempora erant, odio imbutus, in praefatione quoque, p. xxi, insulsum errorem ex aliena ridicula relatione hausit. quia enim in bibliothecae Vaticanae publicis legibus illud quoque mandatum est, ut a peritis scriptoribus antiqui codices, si qui carie vel alio chartarum vitio vehementius laborant, diligenter et fidelissime exscribantur, atque ita tum vetus exemplar tum novum iuxta custodiatur, id cum suo relatore Cavaeus ad impiae fraudis suspicionem oblique convertit, quasi nos adeo corrupendis auctoribus indulgeamus ut ei rei proprium etiam munus et conductos stipendio homines decreverimus. quo dicto nihil imprudentius, nihil gravi auctore indignius esse potest. M.

ipsi plurimos, (1695) qui strenue usque ad sanguinem certaverunt pro veneranda domini sui imagine. in his coetum duodecim sapientium ac docendis literis praepositorum, cum suo praesule et vitae moderatore, (1700) quem magistri oecumenici ornat dignitas, Christi combustos martyres effecit, cum bibliotheca librorum, instructissima diris impiique flammis eos absumentes. Germanum quoque praesulem primarium (1705) irreligioso dogmati haud assentientem expulit, et pro eo lupum obtrusit gregi. iccirco Roma senior adversus novam dissociavit com-

- διαρραγεῖσα φιλίας κοινωνίας,
 αὐχοῦσα Γρηγόριον ἔνθεον θύτην,
 1710 τὴν χριστομάχον ἐξελέγχοντα πλάνην,
 εἰρηνικὰς τίθησι σπονδὰς πρὸς Φράγγους
 ἐκ Γερμανικῶν βαρβάρων κατηγμένους,
 ἐλεύθερον θέλουσα πνεῖν τὸν ἄερα.
 Τούτου κρατοῦντος στρατιά τις Ἀρράβων
 1715 μυριάριθμος ναυτικῆς ναυαρχίας
 πεζῆς τε λοιπῆς, προσβαλοῦσα τῇ πόλει,
 λεηλατοῦσα κατέκειρε τὰ πέριξ·
 ἥ πᾶσα κατέφθαρτο τῷ Θεοῦ σθένει.

Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος ἔτη λγ'.

- Τεθνηκότος Λέοντος λαμβάνει κράτος
 1720 Κωνσταντῖνος παῖς, ἡ σκύμνος μᾶλλον φάναι,
 ἐπώνυμον σχὼν τὴν κοπρώνυμον θέσιν,
 ἀνὴρ γόης μάγος τε, κακῶν ἐργάτης,
 τῶν δαιμονικῶν μυσταγωγὸς ὀργίων,
 τῆς δυσσεβείας κυκεὼν ἢ πλημμύρα
 1725 καὶ παντοδαπῆς ἀμάρα δυσπιστίας,
 οὐχ ἥττον ὀφθεῖς κακοδοξίας τάλας
 κληροῦχος ἥπερ πατέρων αὐταρχίας,
 πιστῶν ἑλατήρ, εὐσεβῶν ἀναιρέτης,
 οἷς προσκυνητὸς χαρακτήρ ἦν δεσπότης.
 1730 τούτῳ δι' αὐτὸν πέπρακτο κακῶν καὶ πλάνην

1709 intellige Gregorium II. M.

1730 malim κακῶς. M.

munionis vincula, cum praesideret ipsi Gregorius divus, (1710) qui ob-
 iurgato nequicquam iconomacho pacifica pactus est cum Francis foedera,
 populo barbaris oriundo Germanicis, liberumque aërem respirare ma-
 luit.

Leone regnante Arabum exercitus (1715) innumerus, partim mari
 classe vectus partim pedester, Byzantio appropinquavit praedandoque
 totam nudavit viciniam. is tamen universus dei virtute perit.

Constantinus Copronymus. an. 83.

Leone extincto excepit potestatem (1720) Constantinus filius vel
 potius catulus, qui Copronymi cognomine distinctus est, vir praestigia-
 tor magus et maleficus, daemoniacorum magister mysteriorum, haere-
 seon malus cinnus et colluvies, (1725) errorum omnium scatebra vel
 sentina; haud minus falsi dogmatis infaustus heres quam regiae digni-
 tatis patri factus; fidelium exagitator, piorum carnifex, quotquot Christi
 domini crucem adorabant. (1730) hic ob sua maleficia atque haeresim

- καὶ θηριώδη καὶ φονουργὸν κακίαν
 ὄντι μιοσητῶ πᾶσιν ἐνδίκῳ τρόπῳ,
 τῷ δ' Ἀρταβάσδῳ κουροπαλάτῃ πλέον,
 ἀνδρὶ στρατηγῷ σὺν τῷ βουλευφόρῳ,
 1735 τῇ δ' εὐσεβείᾳ μᾶλλον ἡγλαϊσμένῳ,
 καττύνεται τις ἐν θέματ' Ὀψικίου,
 κατ' Ἀρρᾶβων στράτευμα κινουῦντι τότε,
 ἐνέδρα δεινὴ πρὸς στρατιᾶς ἐγκρίτων
 πρωτουργὸν Ἀρτάβασδον ἐξευρηκότων·
 1740 ἦν γνοὺς ὁ κρατῶν ἐκδιδράσκει τὸν μόρον
 ἵπποις ταχυπτέροις τε καὶ προθυμίᾳ.
 ἥ δὲ στρατιὰ καὶ λοχαγοὶ ταγμάτων
 ἀνεῖπον Ἀρτάβασδον ὡς βασιλέα,
 μεθ' οὗ κατελήφασι τὴν Κωνσταντίνου.
 1745 ἥς ἀσμένως ἔντοσθεν ἐλθὼν, ὡς δέον,
 φημύζεται στόμασιν ἀστῶν ὡς ἄναξ,
 ἀνακτορικῆς τυγχάνων εὐφημίας.
 εὐθὺς δ' ἀνεστῆλινξε Χριστοῦ τὸν τύπον,
 καὶ προσκυνεῖν δέδωκεν αὐτὸν ὡς θέμις.
 1750 ἐφίσταται δὲ καὶ Κοπρώνυμος πόλει
 τὸ πρὶν ἀπαιτῶν ἀδεῶς ἔχειν κράτος·
 ἐπεὶ δ' ἀπηγόρευον ἅπαντες τόδε,
 πρὸς ὅπλα χωρεῖ καὶ μάχας ἐμφυλίωνς,
 καὶ δρᾷ τι κακὸν ἀστικὸν καὶ τὴν πόλιν,
 1755 εἰσπλεῖν σιτηγὸς κωλύσας νῆας ἔσω,
 ἀφ' οὗ πολίταις βουλιμυῖαν συνέβη.

1734 στρατηγικῶ?

1751 ἀναπαιτῶν V

atque ob ferinum cruentumque ingenium iustum cunctorum odium in se converterat, Artavasdi potissimum europalatae militari civiliue dignitate insignis, (1735) sed pietate magis exornati. ergo versanti in provincia Opsicii Copronymo, cum Arabes bello premeret, insidiae graves a copiarum summatis struuntur duce Artavaso facinoris. (1740) re comperta imperator necem effugit equis velocibus et experrecto animo. tum vero exercitus ordinumque duces imperatorem creant Artavasdam; quicum ad urbem Constantini veniunt. (1745) libenterque in eam receptus Artavasds merito civium vocibus rex salutatur, eique tanquam domino fit acclamatio. is autem erexit statim Christi crucem colendamque exhibuit prout decebat. (1750) sed et Copronymus urbi supervenit pacifice postulans recipere imperium; quod dum communi voto cuncti pernegant, is arma movet civileque bellum, statimque insigni cives damno afficit (1755) frumentarias naves accessu prohibens, ex quo fa-

- ἐπεὶ δ' ἐπεισέφρησε συγκλονῶν πόλιν
 σὺν στρατιῇ τε μηχαναῖς τε καὶ δόλῳ,
 συνίσταται μάχη τις ἐξ ἐκατέρων
 1760 ἀντιστατοῦντος αὐτοκράτορος νέου.
 ἀλλὰ κριμάτων τὴν ἄβυσσον κυρίου
 τίς ἂν ἱκανῶς ἐξιχνιάσειε πως;
 νίκην ἀπηνέγκατο τύραννος μάχῃ,
 ἥττητο δ' Ἀρτάβαδος αἰσχυρῶς ὀρθόφρων,
 1765 καὶ συσχεθεὶς ἔσβεστο λύχνους ὀμμάτων
 σὺν νείεσιν αἰσχιστα διττοῖς. ὦ δίκης.
 ἄλλοι τε πλείστοι τῶν ἐπισήμων πάλιν
 κακῶ παραπέλανσαν ἐκ Κοπρωνύμου.
 Οὗτος βδελυρὸς ἀσεβῆς συναλίσας
 1770 ἀνέρων σύστημα μισθίων λύκων,
 ὁμοφρόνων οἱ καὶ πλέον κακοφρόνων,
 ὃ σύνοδον κέκληκεν, ὦ θεοῦ νόμοι,
 οἰκουμενικὴν ἐβδόμην, ὦ τῆς πλάνης,
 ἐπ' ἀθετήσει τῶν σεβαστῶν εἰκόνων,
 1775 θεῖον Βλαχερνῶν καταλαμβάνει δόμον.
 ἐπ' ὀκρίβαντος δ' ἀναβὰς τολμητίας
 φωνῇ τορῶ τε καὶ χερὶ βδελυνκτέα
 ὥς φατνιαρχὴν δεικνύει Βυζαντίδος
 Κωνσταντῖνον τάλαρα Συλαίου λύκον.
 1780 τελῶν δ' αὐτοῦ τὴν ἀθεμιτοῦργίαν,
 εἴτα μετ' αὐτοῦ ποιμένων τ' ἀνέρων,
 πάντων ὁρώντων καὶ κλύόντων, ἐν φόρῳ

1763 ἀπηνέγκεται V 1780 τέλεσας?

mes gravissima urbi accidit. sed postquam urbis moenia subiit quatiens exercitu machinis et artificio, utrimque pugna accenditur, dum Copronymo (1760) omni resistit ope imperator novus. sed iudiciorum domini quis abyssum scrutari satis poterit? superior commisso proelio discedit tyrannus, turpiter vincitur Artavasdus pius, (1765) captusque orbatu miserrime utroque lumine cum duobus filiis. heu supplicium! insuper et alios optimates plurimos malis suppliciis perdidit Copronymus.

Impius hic maledictusque congregans (1770) turbam de mercenariis profanis lupis, concordi vel excordi potius mente praeditis, quos appellavit synodum (o dei leges!) septimam oecumenicam (o imposturam!) ob augustas imagines abolendas (1775) ad sanctum Blachernense processit templum; ibique in scenso impudenter ambone, elata voce, impia pro-tenta dextera, Byzantinae urbis antistitem declarat Constantinum infau-stum Sylaei lupum; (1780) peractaque illic impia caeremonia, cum illo aliisque episcopis profanis, cunctis in foro audientibus videntibusque,

Ephraemius.

- τὴν προσκύνησιν καὶ τιμὴν τὴν εἰκόνα
ἀπηγόρευσε δυσσεβῶς, ὦ μανίας,
1785 καθυποβαλὼν ἀφρόνως ὁ μαινόλης
ἀραιῖς ἀναθέματος ἄνδρας ὀβλίους,
σοφὸν Γερμανόν, Γεώργιον Κυπρόθεν,
τοὺς ποιμενάρχας τῆσδε τῆς Κωνσταντίνου,
πρὸς δ' αὖ Ἰωάννην τε τὸν Δαμασκόθεν.
1790 οὗτος διωγμὸν ἄσεβῶς φρικαλέον
κατ' εὐσεβούντων προσκυνητῶν εἰκόνα
ὡς χριστομάχος ἀνακινήσας τάλας
πάντῃς ἐκάκον, καὶ πλεόν ῥυκενδύτας,
μεθ' οὗ Στέφανον Ἀνδρέαν μονοτρόπους
1795 μάρτυρας ἀπέφηνε Χριστοῦ δεσπότην,
ἄλλους τε πλείστους σὺν μονασταῖς μιγάδας.
Τούτου τυραννέοντος ἐν Παλαιστίνῃ
κὰν τῇ Συρίᾳ καὶ βασιλίδι πόλει
σεισμὸς μέγιστος καὶ κλόνος γῆς συνέβη,
1800 δι' οὗ βροτῶν ἔφθαρτο μυρίον στίφος.
ἄλλη φθορά τε καὶ φθισίβροτος νόσος
ἐπεισπεσοῦσα κατέτρυχε τὰς πόλεις,
ὥς μὴ δυνατόν ἐκνομίεσθαι τάχα
τὸ πληῆθος ἅπαν τῶν νεκριμαίων φθάνειν.
1805 χειμῶν τε πάντων βαρύντατος καὶ μέγας
ἐπεισπεπαικὼς τῇ βασιλίδι πόλει
πολλὴν ἐννεργάσατο ταύτῃ τὴν λύμην,
ὥς κρυσταλλωθῆναι γε τῷ πολλῷ ψύχει

1783 τῶν?

1794 ὧν?

1797 τυραννοῦντος V

verenerationem honoremque imaginum abrogat hic haereticus. o vesaniā! (1785) stulte etiam subiecit furiosus homo maledictis anathematis sanctos viros sapientem Germanum, Georgium Cyprium, qui Byzantii huius pastores fuerant, ac Ioannem insuper Damascenum. (1790) idem sceleratus persecutione horribili commota adversus cultores imaginum, tristissimi christomachi persona induta, cunctos vexabat, praesertim sacrophoros; quos inter Stephanum et Andreā monachos (1795) Christi domini martyres effecit, aliamque plurimam cum monachis catervam.

Eo regnante tyrannice Palaestinam, tum etiam Syriam et ipsam urbem regiam maximus terrae motus agitavit, (1800) isque mortalium numerum ingentem hausit. praeterea morbus pestilens exitiosus, late per orbem grassans, afflixit urbes; nec porro narranti mihi supputare extinctorum lue hominum licet numerum. (1805) summa etiam hiems et gravissima, quotquot fuerunt, regiae urbi ingruens permultum huic detrimentum

- κρύει τ' ἀμέτρῳ συμπιληθῆναι πάλιν
 1810 θάλατταν αὐτὴν καὶ ποταμῶν ἀπλέτους,
 ὡς τόνδε πορθμὸν τὸν πρὸ τῆς Κωνσταντίνου
 βατὸν πέλειν ἄπιασι τοῖς ἡρημένοις
 ταλασιουργοῖς κτήνεσιν ἀχθηφόροις,
 καὶ πῦσιν ἅπλῳς τοῖς ποσὶ κεχρημένοις.
 1815 θαλφθέντος ἀέρος δὲ χειμῶνος λύσει,
 ἐπιδιδούσης ἕξ ἔαρος ἄλλας,
 τὸ κρυσταλλῶδες συνεχές διεργάγη,
 καὶ πνεῦμα σφοδρὸν τμήματα τῶν κρυστάλλων
 πολυπλέθοις νήσοις τε καὶ βουνοῖς ἴσα
 1820 ἐπῆγε τείχει καὶ προσήρασεν πόλει,
 καὶ πλείστα κατήρειψε τειχέων τότε.
 ταῦτα μὲν οὕτω συνέκυρσε τῇ πόλει
 Κοπρωνυμοῦντος κατέχοντος τοῦ κράτους.

Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ ἐκ Χαζάρας ἔτη ε'.

- Οὔπερ καταστρέψαντος ἀσεβῶς βίον
 1825 τούτου Λέων παῖς ἔσχε τὴν κραταρχίαν,
 Χαζάρας ἐκφῶς τῷ πατρὶ Κωνσταντίνῳ,
 ἀνὴρ πονηρός, Λιβνκόν τι θηρίον,
 κληροῦχος ἀρχῆς καὶ πατρώας μανίας·
 ὃς πρῶτον ἄρξας εὐσεβεῖν ὑπεκρίθη,
 1830 τὸν θῆρα δ' ὑπέκρυψεν ἔνδον καρδίας,
 ἄλωπεκῆς δ' ἔνδνμα καὶ σχῆμα φέρων
 πᾶσι δοκῶν ἦν εὐσεβῆς χρηστὸς κράτωρ,
 καὶ μᾶλλον οἷοπερ φιλότιμον τὴν χέρα

attulit: frigoris enim vis intolerabilis dura constrinxit glacie et constipavit (1810) cum ipsum mare tum fluvios vastissimos. quare et hic portus Cpoleos gradu cuique calcabilis evasit, lanigeris pecudibus atque onerariis iumentis, cunctisque demum pede utentibus. (1815) mox tepescente post solutam hiemem aëre flatibus veris advenientis, gelida crusta dissillire coepit: tum ventus vehemens gelida fragmenta, insulis amplis collibusque paria, (1820) impulit in muros urbiq̄ue allisit; quare tum corruit maxima pars moenium. atque has rerum vices est experta urbs, dum imperium teneret Copronymus.

Leo filius Copronymi ex Chazara an. 5.

Illo claudente sine paenitentia vitam, (1825) imperii sceptrum filius excepit Leo, quem Chazara peperit patri Constantino, improbus vir, immo Libyca quaedam belua, heres paterni regni et furoris simul. hic sub primordiis se simulavit pium, (1330) ferinum ingenium mente repositum celans. vulpinam ergo vestem et speciem gerens, vulgo habebatur

- παρεῖχε πᾶσι δαιφυλῶς ὑπηκόοις,
 1835 αὐτῷ κρατύνων τοῦ κράτους τὰς κρηπίδας
 καὶ μνῶμενος χρόνιον εὖνον τὸ κράτος·
 ὦνπερ χάριν τίνοντες αὐτῷ καὶ σχέσιν
 ξύγκλυδες ἅμα καὶ στρατηγοὶ ταγμάτων
 ῥητοῦντο παῖδα τοῦδε τὸν Κωνσταντῖνον
 1840 ἀνακτορικῆς τυγχάνειν εὐφημίας.
 ὁ δ' ἐμπεδοῦν ἅπαντας ὄρκοις ἤξιον
 ἢ μὴν ἑαυτοῦ παρεκτὸς καὶ φιλάτου
 καὶ τοῦδε σειρῆς καὶ γένους κατηγμένων
 μηδ' ἂν ἐλίσθαι κράτορ' ἄλλον σφᾶς ὄλωσ.
 1845 καὶ πᾶς τις εἶξε τοῖς παρὰ νόμοις λόγοις·
 ὅθεν τόμος γέγραπτο μεστὸς ὀρκίων.
 τῆς εὐσεβείας οὗτος ἐκδὺς τὸ δρᾶμα
 θῆρα τὸν ἐντὸς ἀπογυμνοῖ τοῖς ὅλοις·
 καὶ τινὰς εὐρῶν προσκυνητὰς εἰκότων
 1850 ἄνδρας τιμίους, εὐγενεῖς ψυχὴν δέμιος,
 αἰκλίζεται κάκιστα καὶ καθεργνύει.

*Εἰρήνη σὺν τῷ νιῷ Κωνσταντίνῳ. καὶ Κωνσταντῖνος μόνος.
 καὶ Εἰρήνη πάλιν μόνη. ἔτη κα'.*

- Τούτου καταστρέψαντος ἐν τάχει βίον
 Εἰρήνη κρατεῖ σὺν γόνῳ Κωνσταντίνῳ,
 ἀνδρεία γυνή, φύσιν εὐλογημένη,
 1855 εἰρηνικήν διδοῦσα τοῖς πᾶσι δόσιν,
 δῶρον θεοῦ σθένος τε τῆς κραταρχίας,*

bonus piusque princeps, praesertim quia munifica cunctis manu subditis large dona conferebat, (1835) sibi confirmandum regni fundamentum diuturnamque a benivolentia potentiam. quare ut gratiae amorisque indicium facerent populus simul et duces exercituum, rogarunt ut huius filius Constantinus (1840) imperatorium consequeretur nomen. is autem precatus est ut iurati omnes lege sancirent ne praeter se quemquam, praeterque filium suum et huius posteros, ad imperatoriam veherent dignitatem; (1845) nemoque repugnavit sermoni improbo. lex ergo conditur plena iuratis formulis. tum Leo pietatis fictam abiciens speciem ferinum animum revelavit omnibus; nactusque aliquot cultores imaginum (1850) viros illustres, corpore animoque nobiles, excruciatos pessime inclusit carcere.

Irene cum Constantino filio. deinde solus Constantinus. iterum Irene sola. summa annorum 21.

Leone paulo post amittente vitam regnat Irene cum Constantino filio, virili animo mulier et benedicta, (1855) largiens universo populo pacis munus, ipsa dei donum et publicae rei robur, Iaël altera et De-

- Ἰαὴλ Δεβώρα τε, σώτειρα κράτους,
 ὡς ἄρρενόφρων καθελούσα παντάπαν
 τὴν χριστομάχον εἰκονομάχων πλάνην
 1860 ἐν συνοδικῇ πατέρων θείων κρίσει.
 καὶ πρὶν μὲν αὕτη σὺν Κωνσταντίνῳ γόνυ
 ταῖς εἰκόσιν ἦν ἀποδιδούσα σέβας
 καὶ τὴν σχετικὴν προσκύνησιν, ὡς δέον·
 ὡς δ' ἐγκρατὴς γένοιτο τῆς μοναρχίας,
 1865 ἐκκλησίας ἤνωσεν ἀλλήλαις ὅλας,
 περιελούσα σκανδάλων τὰς αἰτίας.
 Ταράσιον γὰρ τῶν περιδόξων ἔνα,
 τῶν δογμάτων πρόμαχον ὀρθοδοξίας,
 πρωτασηκρήτις, συγκλητικὸν ἄξιον,
 1870 ἐν ἐκλογῇ τε πατέρων θεοκρίτων
 καὶ κανονικῇ συνοδικῇ τε κρίσει
 εἰς πατριαρχῶν ἀναβιβύζει θρόνον·
 καὶ τῇ Νικαίᾳ πατέρων θεηγόρων
 συνηλικυῖα σύνοδον πανταχόθεν
 1875 τοὺς ἀθετοῦντας προσκύνησιν εἰκόνας
 ἀναθέματι παρέπεμψεν ἐνδίκως,
 ἐκκλησίᾳ δ' ἔνειμε νόμον τὸν πύλαι,
 ἀγλαῖαν κάλλος τε, σεπτὰς εἰκόνας.
 Ταύτης κρατούσης ἐν μακρῷ τέλει Θράκης
 1880 ἀνὴρ ὀρύττων κατὰ τύχην σκαπάνος
 ἐντυγχάνει λάρνακι τινὶ λιθίνῃ
 νεκρὸν φερούσῃ, γράμματι' ἐγγεγλυμμένη

1880 σκαπανεύς? cf. v. 1660.

1882 ἐγγεγλυμένα V

bora et imperii salus; quae delevit fortiter ubique iconomachorum haereticum errorem (1860) per synodicum sanctorum patrum iudicium. ipsa iampridem cum Constantino filio imaginibus cultum adhibebat, easque debito honore prosequabatur. deinde vero consecuta imperium (1865) cunctas ecclesias inter se sociavit, scandali causa procul ablegata. Tarasium enim, perillustrem hominem, orthodoxorum dogmatum defensorem, protasecretis et gradu senatorem, (1870) venerandorum patrum suffragiis canonicoque synodi iudicio patriarchalem evehit ad sedem. tum Nicaeae patrum theologorum universale congregans concilium (1875) eos qui imaginibus cultum negabant percussit iusto fulmine anathematis, ecclesiae vetus institutum reddidit, lucem, splendorem, sanctasque imagines.

Hac imperante, in longo Thraciae muro (1880) nescio quis fessor, dum terram forte subruit, quandam offendit arcam lapideam, corpore incluso, literisque insculptis, quae aiebant Christum de Maria

λέγοντα Χριστὸν Μαρίας ἐκ παρθένου
μέλλειν τεχθῆναι, καὶ θεὸν τοῦτον σέβειν,
1885 ἐπὶ δ' ἀνάκτων Εἰρήνης Κωνσταντίνου
πάλιν ἰδεῖν ἥλιον αὐτὸν ἀκτίσιν.

Καὶ πυρκαϊᾶς συμβάσης ὀλεθρίας
ἀνακτόρων κέκαντο τῆς ἐκκλησίας
Θωμάτης κάλλιστος ἑκλαμπρος δόμος,
1890 ὃς ἔνδον εἶχεν ἐντεθησαυρισμένα
ὡς Μωσαϊκὰς καὶ θεογράφους πλάκας
τὰ χροσογλώττω πατέρι γεγραμμένα
σεπτὰ σχεδιάσματα γραφῆς ἐνθέου,
ἔκφανσιν ἀνάπτειν ἀνχοῦντα ξένην,
1895 ἄτινα συμπέφλεκτο. φεῦ τῆς ζημίας.

Καὶ δρᾶμα συνέστηκεν ἐκ σκευωρίας
τῆς τε στρατιᾶς καὶ λοχαγῶν ταγμάτων
ἐν βασιλίδι συναλισθέντων πόλει
κατὰ κρατούντων Εἰρήνης Κωνσταντίνου,
1900 ὅσπερ συνηρίθμητο καὶ Μωσῆλέ τις,
ἀνὴρ στρατηγὸς θεξιὸς πρὸς μάχας,
ἄνακτ' ἀνείπειν Καίσαρι Νικηφόρον,
τοῦ Κωνσταντίνου πατρόςθεν θεῖον μέγαν·
ὃ φωραθὲν πέπαυκε τὴν τυραννίδα,
1905 τῶν δραματουργῶν καὶ συνιστόρων ἅμα
δίκην τιδάντων σκέμματος τὴν ἄξιαν·
ὃ Μωσῆλέ δὲ καὶ Νικηφόρος Καῖσαρ
τὴν δμμάτων πῆρωςιν ἔσχον εἰς δίκην.

1892 συγγεγραμμένα V

1901 πρὸς τὰς μάχας?

virgine naturum, seque hunc ut deum venerari, (1885) sub Constantino autem atque Irene rursus se radios solis visurum.

Exin damnificis flammis excitatis ecclesiae in patriarchio deflagavit pulcherrimum aedificium splendidumque (1890) nomine Thomaites, in quo repositae Mosaicarum instar tabularum patris Chrysostomi scripturae erant, eximiae scilicet commentationes, quae sacra biblia mire declarabant. (1895) has absumpsit ignis. proh perniciem!

Tum etiam motus seditiosus exstitit a militibus ordinumque ducibus in urbe regia conspirantibus adversus Irenem et Constantinum. (1900) horum in numero Moselus quidam erat, dux militaris, belli peritus; hique acclamabant Caesarem Nicephorum, qui Constantini magnus erat patruus. re deprehensa tyrannis oppressa est, (1905) criminis auctoribus et consciis simul debitas moliminis poenas luentibus. Moselus autem et Caesar Nicephorus lucem oculorum merito amiserunt.

Ὁ Κωνσταντῖνος σὺν προϋόντι χρόνῳ

- 1910 θαρρῶν ἐαυτῷ πραγμάτων τὴν φροντίδα,
κοινωνίας ἔπαινε μητέρα κράτους,
καὶ δέικνται μόναρχος, οὐ καλῶς δράσας,
ὃ συμφορᾶς ἤνεγκε τῷ βίῳ βάρος
καὶ δρᾶμα πικρὸν ἀκοᾷς εὐγνωμόνων,
- 1915 πᾶσαν τραγικὴν ἐκνικῶν τραγωδίαν,
αὐτῷ δὲ τῷ δράσαντι φωτὸς ζημίαν.
αὕτη γὰρ οὐ φέρουσα πρῶως τὴν λύπην
φιλαρχίας ἔρωτι καὶ κράτους σχέσει,
παιδὶ σκύφον κίρνησι μεστὸν πικρίας
- 1920 καὶ κυκεῶνα θανάτου πεπλησμένον,
συνίστορας ἔχουσα καὶ ῥέκτας δόλου
οὗς δωρεαῖς ἔπεισεν ἄβραῖς καὶ λόγοις,
τοὺς ταγματάρχας στρατιᾶς τοὺς τ' ἐν τέλει,
δι' ὧν συνέσχε καθελὼν τόνδε κράτους
- 1925 καὶ φωτὸς ἡμαύρωσεν αὐτοῦ τὰς κόρας.
φεῦ οἷα ποιεῖς καὶ τυρεύεις, ὦ φθόνε,
Τελχίνα συνέριθον αὐχῶν κακίας,
ἣ δαιμόνων κύκιστον ἀνθρωποκτόνον.
τόθ' ἥλιος φῶς, μὴ φέρων βλέπειν μύσος,
- 1930 ἀμυδρὸν ἐξέλαμπε καὶ βεβυσμένον,
τὰς ἡμέρας δρῶν νυξὶ παρεικασμένης,
καὶ τοῦτο πολλῶν ἡμερῶν παρατάσει.
Οὕτω μὲν αὖθις Εἰρήνη κρατυρχίαν
καὶ πραγμάτων πρόνοιαν ἔσχεν ἀφόβως·

1909 συμπροϋόντι V

1913 συμφορᾷ V

Sed Constantinus procedente tempore (1910) curam rei publicae uni sibi vīdicans, communione imperii matrem submovet, fitque contra fas monarcha. quae res malorum mundo cohortem perperit ingratumque facinus piis auribus, (1915) quod quamvis tragicam vicit tragoediam, reumque ipsum oculis cassum dedit. Irene enim doloris impatientia et recipiendi imperii amore percita calicem filio parat sane amarum, (1920) mulsumque miscet morte temperatum, conscios doli ac ministros, quos muneribus ceperat et promissis, duces exercituum et senatores; quibus adiuta filium imperio deiicit (1925) eique exstinguit lumina oculorum. heu, quid non cogis homines, ambitio, maleficiorum socium praebens fascinum! te nihil habent daemones exitiosius. tunc sol tantum non sustinens videre crimen (1930) nonnisi hebetem lucem obscuramque emisit, diesque exhibuit noctibus persimiles; atque ita manserunt tenebrae ad plures dies.

Sic ergo imperium rursus ad Irenem rerumque arbitrium, metu remoto,

- 1935 τοῦ δ' Ἀδριανοῦ πάπα θανόντος Ῥώμης
αἰδοῖος ἀνὴρ καὶ σεβάσμιος Λέων
προεδρίαν εἴληφε ταύτης ἐννόμως.
ὃν στασιασταὶ συλλαβόντες ἐκ φθόνου
ῥμματ' ἐλωβήσαντο τοῦδ' οὐκ εἰς βάθος,
- 1940 σφήλαντος αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ τὰς ἐλπίδας·
ὃθεν Καρούλῳ προσρυεῖς ἔγγι Φράγγων,
τούτου συνάρσει λαμβάνει πάλιν θρόνον
καὶ τοὺς ὑβριστὰς ἀνταμύνεται δίκη.
ὃν καὶ διαδεῖ βασιλικῇ ταινίᾳ,
- 1945 ἀναγορεύσας αὐτοκράτορα Ῥώμης·
ἀφ' οὗ κατέσχον βάρβαροι Φράγγοι Ῥάμην,
ἐκ Γερμανῶν ἔλκοντες ἄνωθεν γένος,
ὥς ἀνόπιν εἶρητο συγγράφοντί μοι.
Ἰταλίας μὲν τοῖς ὕροις εἰσεφθάρη
- 1950 πρῶτον γένος σφῶν, ἐκλιπὼν τὴν πατρίδα,
καὶ τὴν Ἰταλῶν τοῖς ὄπλοις κατατρέχον
Ῥώμην μεγαλῶνυμον ἡνία πλέον.
τοῦ δ' Ἰσαύρου Λέοντος ἄρχοντος κράτους
καὶ δυσσεβοῦντος, ὥς ἔφη φθάσας λόγος,
- 1955 Ῥώμης παλαιᾶς ὃ πρόεδρος καὶ θύτης
ἀποστατήσας Γρηγόριος ἐνθέως
ζυγοῦ τε κράτους ἱερᾶς κοινωνίας
ἔξωθεν ὄντι σπένδεται Φράγγων γένει,
καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς συγκατάλυει μάχην.
- 1960 ἐπὶ δ' ἀνάκτων Εἰρήνης Κωνσταντίνου
Ῥώμης Λέων ἔντοσθεν αὐτοὺς εἰσάγει

redit. (1935) iam Hadriano papa Romae mortuo, vir venerabilis honorandusque Leo pontificalem rite occupavit sedem; cui seditiosi invidique homines oculum haud letaliter vulnerarunt, (1940) spe sua, volente sic deo, frustrati. is vero ad regem Francorum Carolum confugit, huiusque ope recepit sedem, maleficisque meritam infixit poenam. quare is Carolum stemmate regali ornavit, (1945) eumque Romae imperatorem fecit. hinc tenuerunt Romam Franci barbari, qui Germanorum genere oriundi erant, quod me superius memini iam scribere. gens haec olim sua relicta patria (1950) fines Italiae primitus ingressa est, eamque armis suis deque concursans inclytae praesertim Romae molesta erat. sed enim imperante Leone Isaurico haeresimque fovante, ut iam diximus, (1955) Romae veteris primas et sacerdos Gregorius ab se repulit divinitus iugum imperii et sacram communionem, et cum externo genere Francorum, omisso bello, pacem foedusque iniit. (1960) denique sub Irene Constantinoque regibus intra Romana moenia Francos Leo,

καὶ ταινιοῖ Κάρουλον, ὡς ἔφην ἄνω,
κἀντεῦθεν ἤρξαν τῆς ὅλης Ἰταλίας.

Κάρουλος οὗτος ἀξιώθεις τοῦ στέφους

1965 ἔστειλε πρέσβεις πρὸς κρατοῦσαν Εἰρήνην,
γάμους ἑαυτῷ μνῶμενος βασιλίδος,
καὶ τῇδε τυχὸν στερκτέους πεφηνότας.
καὶ τάχ' ἂν ἦκε πρὸς πέρας τὰ τῶν γάμων,
εἰ μὴ μέγα τις ἐν βασιλείοις σπάδων,

1970 ᾧ κλήσις Ἀέτιος, ἰσχύων τότε,
κῆδος τὸ πρὸς Κάρουλον ἵσχυσε σβέσαι,
πάντα κινήσας λίθον, ὡς παροιμία,
τῷ παρεινείρῃ τῇ κραταρχία θέλειν
Λέοντα κασίγνητον ἀνευθεὶν φόβου.

Νικηφόρος ὁ γενικὸς ἔτη θ', ἕτεροι δὲ ἦ'.

1975 Ὅθεν βασιλὶς τοῖς ὅλοις μισουμένη
ἔκπτωσιν ὑπέμεινε τῆς μοναρχίας,
ἄλλον παρεισφρόησαντος αὐτῇ σὺν δόλῳ,
τοῦ λογοθέτου γενικοῦ Νικηφόρου,
ἄνδρὸς μισοῦ, κακοήθους τοὺς τρόπους,

1980 ἐρασιχρημάτου τε καὶ φιλαργύρου,
πάσης ταμείου κακίας ἀπληστίας,
ἔφορκον ἀβέβαιον ἀνχοῦντος τρόπον.
οὗτος τεμῶν ὄρκια τῇ βασιλίδι
δῆλον τιθείσῃ χρημάτων ἀπακρύφων

post v. 1974 codex mendose habet in titulo rubricato ο' τον
Γενικοῦ. sed emendatur a textu mendum marginis. M.

Carolo coronato, ut dixi, excepit; qui sic totius Italiae evaserunt domini. Carolus post receptam coronam regiam (1965) legatos misit ad Irenem principem, ut sibi conciliaret eiusdem nuptias; quae res ipsi reginae valde placuit. et nuptiae quidem fortasse peragendae erant, nisi in aula regali spado quidam, (1970) nomine Aëtius, tunc praecipue praepotens, affinitatem Caroli impedivisset omnem, ut est in proverbio, movens lapidem; nempe ut tutius Leonem fratrem suum, quod ipsi erat in votis, imperio obtruderet.

Nicephorus generalis an. 9, vel ut alii aiunt, an. 8.

(1975) Ergo regina Irene invisā omnibus amissionem imperii perpressa est, alio per fraudem occupante sceptrum, generali nempe logotheta Nicephoro, viro nefando, praedito malis moribus, (1980) pecuniae cupido atque opum amasio, omni malitia pleno, avarissimo, instabili periuroque et mente et lingua. hic obligata imperatrici fide opes re-

- 1985 θησαυρὸν ἄβρὸν, τῇδ' ἐπου κεκρυμμένων,
 ἄχαρι μὴδὲν μῆδαμῶς πεπονθέναι,
 ἐπέπερ ὑπέδειξεν αὐτῷ μυρία,
 εἰς νῆσον ἐξόριστον ἐκπέμπει βία
 ἐπωνυμίαν Πριγκίπου κεκτημένην.
- 1990 εἶτα μετατίθησιν εἰς νῆσον Λέσβον,
 ὄρκων ἑαυτοῦ μῆδ' ἐνα τιθεὶς λόγον·
 ἐνθα περαίνει τὸν δρόμον τούτου βίον.
 πανσπερμία δ' ὦν παντοδαπῆς κακίας,
 ἀπληστίας μάλιστα τῆς ὀλεθρίας,
- 1995 κακῶν ὑπῆρξεν εὐρητῆς τελεσμάτων,
 καπνικαλληλέγγυον εἰσπραξὶν νόθον
 ἐπινοήσας, συντριβὴν ὑπηκόοις.
 Καὶ τοῦτο δεῖγμα τῆς ἑαυτοῦ κακίας,
 ὥς ἐκπλέον γένοιτο γεῦμα τοῦ πλῆθους.
- 2000 ἀνὴρ παλιγκάπηλος, ἀφνειὸς πάννυ,
 πρὸς τοῦδε κληθεὶς ἐκβιάζεται λέγειν
 ἀριθμὸν αὐτῷ τοῦ προσόντος χρυσίου·
 καὶ φάμενον τὸν οὐκ ἀληθεύειν φάναι.
 "τοίνυν ἐπιθεὶς σὴν κεφαλῇ μου χέρα
- 2005 ὄμνῃ" φησὶ "κατὰ ταύτης εἰς τόσα."
 ὁ δ' ἔδρα βληθεὶς δειλίᾳ τὴν καρδίαν,
 εἰπὼν δεκάκις χρυσίου λίτρας δέκα,
 ὅς καὶ κομισθῆναι γε προστάττει τάχος·
 ὦν περ δέκα δοῦς εἶχε λοιπὰς ὁ κρῆνται,
- 2010 "οὐδεὶς τοσούτου" φάμενος "σοὶ χρυσίον."

conditas sibi revelanti, (1985) thesaurum grandem quem seposuerat, nihil molestum fore experturam, postquam illa ostendit auri acervum, protinus exsulem pepulit in insulam quam vulgo nomine indigitant Principis. (1990) inde ad aliam insulam Lesbum transtulit, nulla sacramenti ratione habita, ubi illa vitae suae cursum clausit. ipse concretus homo malitia omnigena, sed avaritia in primis pestifera, (1995) novorum tributorum inventor exstitit, velut illegitimae capnicæ pensionis, excogitatae subditis molestissime.

Age iam proferam improbitalis specimen, ut gutta totius dolii gustus sit. (2000) vir dardanarius et apprime dives a rege accersitus effari cogitur quantam auri vim gestaret in loculis. is dicit; rex verum dixisse negat. "porro tuam" inquit "capiti meo manum (2005) imponens, iura per hoc quantum habeas." is paruit, animum quatiente metu, dixitque centum auri se habere libras: quas ilico ad se afferri rex mandavit; datisque decem, reliquas rex retinuit, (2010) "haud opus est tanto tibi" dicens "auro."

Οὗτος κατ' ἐχθρῶν ἐκστρατεύσας Βουλγάρων
 λεηλατούντων δυτίκ' ἄττα χωρία,
 μάχην συνῆψε καρτερὰν ἀντιπάλοις,
 καὶ πρῶτον εὐτύχησε κατὰ βαρβάρων,
 2015 εἴτα νικᾶται κτείνεται πρὸς τῇ μάχῃ.
 προσκτείνεται δὲ μυριάριθμον στίφος
 ἀνδρῶν στρατηγῶν, ἐδγενῶν, τῶν ἐν τέλει·
 τῆς δὲ στρατιᾶς οὐδ' ἀριθμήσαιτό τις.

Σταυράκιος δ' υἱὸς αὐτοῦ ἔτος α', οἱ δὲ μήνα.

Τούτου πεσόντος Βουλγάρων ἀρχηγέτης
 2020 τεμῶν κεφαλὴν καὶ λαβὼν τῆσδ' ὀστέον,
 καὶ τοῦτο καλῶς σκευάσας χρυσοαργύρῳ,
 ἐχοῖτο λοιπὸν ὡς κύλικι, φεῦ μύσους,
 ἐν φιλοτησίαις τε καὶ συσσιτίοις,
 ἐπεγγελῶν ἄναξι Ῥωμαίων τάχα
 2025 καπὶ κατορθώματι κομπάζων μέγα.
 καὶ Σταυράκιος δ' ἐν μάχῃ τετρωμένος,
 παῖς τις δυσείδης ἀφελῆς Νικηφόρου,
 ἀβέλτερός τε καὶ φρονήσεως ἄτερ,
 βραχὺ τι βιούς ἀπολείπει τὸν βίον,
 2030 φαντασίαν σχῶν, οὐκ ἀλήθειαν κράτους.

post v. 2018 in titulo rubricato scribitur per compendium μῆ,
 nihilque additur, ita ut videatur intelligendus mensis unus.
 attamen Zonaras regnanti Stauracio duos attribuit menses
 cum sex diebus. M.

Hic suscepta in Bulgaros expeditione, qui regiones hesperias incursabant, gravem cum hostibus pugnam commisit; et primum quidem barbaris superior fuit, (2015) mox victus vitam amisit in proelio. periit simul caterva plurima ducum, nobilium et senatorum. nam gregariorum numerum nemo inievit.

Stauracius Nicephori filius an. 1, vel ut alii aiunt mense 1.

Caeso Nicephoro rex Bulgarorum (2020) caput abscidit, eiusque compagem osseam argento auroque affabre exornatam dein habuit pro scypho (heu piaculum!) in laetis coetibus atque conviviiis, irridens scilicet Romanorum reges (2025) et suae victoriae plaudens magnopere. tum et Stauracius in proelio sauciatus, Nicephori invenustus et simplex filius, quin immo insipiens et intellectu carens, brevi superstes, mox vitam amisit, (2030) regni specie, non regno potitus.

Μιχαὴλ ὁ Ῥαγκαβαῖος ἐτη β'.

- Τούτου θανόντος ἀναδείκνυται κράτωρ
λαμπρὸς Μιχαὴλ τοῦπύκλῃν Ῥαγκαβαῖος,
ἀνὴρ τιμῆεις, χαριεστάτη φύσις,
χρηστὸς τρόπους πρᾶός τε, καλῶν ἐστία,
2035 φιλευσεβῆς τις, ἀγαθῶν μυρμηκία,
ὑπέρμαχος κράτιστος ὁρθῶν δογμάτων.
οὗτος λογάδας ἀρετῆς λόγον φίλους
εὐρών, μοναχῶν τῆς μονῆς τοῦ Στουδίου,
Πλάτωνα Θεόδωρον ἅμ' ὁμογνίω
2040 Θεσσαλονίκης Ἰωσήφ, καθειργμένους
ὥς ποιμενάρχῃ τῷ σοφῷ Νικηφόρῳ
μὴ συμμετασχεῖν ἀξιοῦντας μὴδ' ὅλως
κοινωνίας θείας τε καὶ μυστηρίων
ἅτ' ἐκ λαϊκῶν εἰς πανύψηλον θρόνον
2045 τῶν πατριαρχῶν ἀθρόως ἀνηγμένῳ,
καὶ τοῖσδε λοιπὸν ἐμμένειν ῥηγμένους,
σπένσας συνάπτει ποιμένι καὶ ποιμνίῳ.
ἀνδρῶν δὲ πολλῶν καινίσαι τὴν μανίαν
τὴν κατὰ σεπτῶν εἰκόνων πειωμένων,
2050 συσχὼν τινὰς σφῶν σωφρονίσας τ' αἰκίαις
ἐπεισε πάντας εὐσεβεῖν Χριστοῦ τύπον.
καὶ τινὰ δ' εὐρῶν τῶν μοναχῶν αὐτὴν πάλιν
τῆς μητρανάνδρου παρθένου τὴν εἰκόνα
κακῶς ἀποξέσαντα, φεῦ τῆς μανίας,
2055 γλώσσης ἀπεστέρησεν εὐθὺς ἐνδίκως.

2035 μυρμηκία codex, non μυρμηκία. M. 2044 πανύψηλον V

Michael Rhancabaeus an. 2.

Stauracio extincto successit imperator illustris Michael dictus Rhancabaeus, vir honorabilis, indoles gratissima, probis moribus, mitis, honestatis ara (2035) et religiosus bonae rei thesaurus, rectorum dogmatum defensor optimus. hic cum videret virtute ac literis insignes homines de Studii coenobio, Platonem, Theodorum cum fratre suo (2040) Thessalonicensi Iosepho, clausos carcere, quia patriarchae sapienti Nicephoro communicare prorsus recusabant sacra in synaxi atque mysteriis, quoniam laicus homo ad eximiam sedem (2045) patriarcharum subito pervenerat, atque in hoc proposito firmiter haerebant, curavit statim ut gregem pastori adiungeret. cum vero multi renovare insaniam adversus sacras molirentur imagines, (2050) ipse aliquot captis poenaeque coërcitis, cunctos ad colendam adegit crucem. monacho rursus quodam deprehenso, qui deiparae virginis imaginem male dedolaverat, prohibere insaniam! (2055) hunc statim lingua merito privavit.

- Καὶ Μιχαὴλ δὲ στρατιὰν συναλίσσας
κατὰ Μυσῶν ἔξεισι δρουντῶν Θράκην,
καὶ συγκροτήσας τὴν μάχην φρικαλεὰν
ἦτταν ἀπηνέγκατο, Βούλγαροι νίκη,
2060 Λέοντος ἦτις αἰτλοῦ πεφηνότος,
ἔξ Ἀρμενίας, στρατιᾶς στρατηγέτος,
ἔρωτ' ἐρῶντος δριμύτατον τοῦ κράτους.
συρρήξιος οὖν συμπεσούσης καὶ μάχης
αὐθαίρετος ρήσασπις ὦφθη σὺν δόλῳ,
2065 αὐτὸς τε φεύγων καὶ στρατιὰν προτρέπων
αὐτὸν μιμεῖσθαι προτροπιάδην τε τρέχειν.
οὕτω περιέβαλεν αἰσχύνην κράτει·
ἔπειτ' ἀποστὰς ἀναζώννυνται κράτος.
καὶ γνοὺς Μιχαὴλ ὁ φιλοχρίστου τρόπου
2070 ἑκὼν ὑπεξίστατο τῆς κραταρχίας,
πέμπας τυράννῳ τὰ παράσημα κράτους,
αὐτὸς δ' ὑπεκστὰς γίγνεται μελαμφόρος.*

Λέων ὁ Ἀρμένιος ἔτη ζ.

- Οὕτω μὲν οὗτος σκῆπτρα λαβὼν κατέχει
σκαῖος Λέων, θῆρ ἄλλος ἔξ Ἀρμενίας,
2075 Ἱεροβοὰμ ἄλλος ὑπάρξας νέος,
κάκιστος ὄντως οἰκέτης καὶ δραπέτης
ἐκ Σολομῶνος δεσπότου βασιλέως
ἀποστατήσας καὶ δόλον προσαρτίσας,
μᾶλλον δ' ἀποστὰς καὶ νοσήσας ἐσχάτως
2080 κακὴν ἐπανάστασιν ἅμ' ἀποστήσει,*

Deinde Michael conscripto exercitu Moesos aggreditur Thraciam vastantes; cumque se horridae pugnae implicuisset, vincitur ipse, Bulgari triumphans. (2060) iam causa cladis fuit sine dubio Leo Armenia oriundus, dux copiarum et obtinendi sceptri summe cupidus; qui calente proelii discrimine sponte per dolum parvulam abiecit, (2065) fugiens ipse copiasque adhortans ad suam praecipitem imitandam fugam. sic conciliavit imperio infamiam. postea rebellans purpuram sumpsit. at Christi mores imitatus Michael, (2070) re cognita, imperio ultro se abdicavit, missis tyranno dignitatis insignibus; ipseque secedens fit atratus monachus.

Leo Armenius an. 7.

Sic iste quidem sceptrum occupavit, scaevus leo, nova belua ex Armenia, (2075) alter Hieroboam, vere novellus, pessimus famulus et fugitivus, a Salomone domino suo rege deficiens structis insuper insidiis, immo rebellans, paransque animo (2080) scelestum bellum, nedum

- ἔφραλος ἀνὴρ, δορυλώτατος, φέναξ,
 μῆνιν ἐναύων εἰς φρουκτώρησιν πάθους
 καὶ καταπυρπόλησιν οἷς ἔδρα χόλον,
 ὄψις στυγνός τις, συννεφῆς τὰς ὀφρύας,
 2085 ἄπιστος ἦθος, ποικίλος χαμαιλέων,
 κακόν τι τερμέριον εὐσεβῶν στίφει,
 βαρὺς κολαστῆς μικρὰ προσκεκροκόσι,
 τοῖς προσκυνηταῖς εἰκόνης Χριστοῦ πλέον.
 πλὴν πρὸς μάχας ἦν γεννάδας, τολμητίας,
 2090 θυμουργός, ὀξύς, ἀρεϊκὸς καθάπαξ,
 κοινῶν τε διοίκησιν εὖ ἡσχημένος·
 καὶ γὰρ στρατεύσας κατὰ Μυσῶν βαρβάρων
 κατατρεχόντων γῆς ὄρους Ῥωμαῖδος
 περιφανὲς τρόπαιον ἰστᾶ καὶ νίκην,
 2095 λείαν Μυσῶν θεὸς τὰ κατὰ σφῶς, ὡς λόγος.
 πρὸς δ' αὖ δικαίου καὶ νόμων ἦν τις φύλαξ,
 πράγματα δημόσια καλῶς διέπων·
 οὐ χρημάτων γὰρ ὧνιους ἐθναρχίας
 ἢ ταγμάτων γε προντίθει στρατηγίας,
 2100 ἢ κοινὰς ἀρχὰς πραγμάτων τε φροντίδας
 ἀνδράσιν ὑπὴν μὴ πεφνέκοσι νέμων,
 πύσας δὲ τιθεὶς σὺν λόγῳ τε καὶ κρίσει
 ἀρχαιρεσίας καὶ διοικήσεις ὅλων.
 τοὺς δ' ἀρπαγαῖς χαίροντας εἰργεν ἐννόμως·
 2105 καὶ γὰρ ποτ' ἀνδρὸς γαμετὴν πενεσιτάτου
 τῶν τινὸς ἀρπάσαντος εὐγενεσιτάτων,
 ἐπεὶ τιμωρὸς ὤπτο μηδ' ὅλως κλύων

apostasiam; subdolanus homo, iracundus, fallax, confovens iram ad obsi-
 dendum facinus, ad consumendum quos odio haberet, trux vultu, adducto
 tristis supercilio, (2085) infidis moribus, varius chamaeleon, noxium
 piorum coetui portentum, gravis culparum levium punitor, maxime
 si quis Christi typum coleret; in pugnis tamen animosus, audax,
 (2090) promptus, actuosus, mavortius affatim, rei quoque publicae re-
 gendae prudens. hic armis sumptis contra Moesos barbaros, qui
 Romanas terras incursabant, tropaeum insigne post victoriam struxit,
 (2095) spoliis opimis, ut aiunt, relatis. iusti praeterea legumque cus-
 tos publicam rem praeclare dirigebat; neque venales pretio praefectu-
 ras vel militares obtulit ducatus, (2100) neque civiles item magistratus
 viris commisit muneri ineptis, sed cum ratione rectoque iudicio officia
 attribuit et procurationes. raptores autem legibus coërcuit: (2105) nam
 et uxorem viri pauperrimi cum summas quidam sibi vindicasset, quoniam
 praefectus haud admissis precibus tam scelestum facinus non vindica-

- ἔπαρχος οὕτω πράγματος παρὰ νόμον,
 αὐτὸς δι' αὐτοῦ τὸν βιαστὴν εὐθύνει,
 2110 τὸν δ' ἔπαρχον πέπαυκε τῆς λειτουργίας.
 ἄλλ' ἀποδεκτέα μὲν ὑπάρχει τάδε·
 ἡ δ' αὖ σεβαστῶν μανία κατ' εἰκόνων
 ἅπαν ὑπερβέβηκεν εἶδος κακίας.
 ἔσπεργε καὶ γὰρ ἡ συνεσχέθη πλάνη,
 2115 εἰς ἣν περ ἐμπίπτωκεν ἡπατημένος
 πρὸς ἀμονάχων δυστροπίων λαοπλάνων,
 οἷς μυσταγωγοῖς χρώμενος παραινέταις
 ὥς δῆθεν ἀπόρρητα φράσειν εἰδόσιν
 καρποῦ τε τοῦ πνεύματος ἡξιωμένοις,
 2120 καὶ τῶνδ' ἀλιτήριος εἷζας τοῖς λόγοις,
 ἀνανεοῖ κάκιστα τὴν ἐσβεσμένην
 ἐκ συνοδικῆς ἀποφάσεως πλάνην,
 καὶ πνεῖ σφοδρὸν τι καὶ λεόντειον τάλας
 κατ' ὁρθοδόξων εὐσεβῶν Χριστοῦ φίλων.
 2125 καὶ ποιμενάρχην τὸν σοφὸν Νικηφόρον,
 τὸ δόγμα' ἀνατρέποντα τὸ βδελυκτέον,
 τίθεισιν ἐξόριστον ἐκβαλὼν θρόνον
 εἰς Προικόνησον νῆσον Ἑλλησποντίων.
 εἰς ἣν διαπόντιος ἦν ἐσταλμένος,
 2130 καὶ κατὰ τὸν πλοῦν, ὃ τεραστίου λόγον,
 τῷ πνεύματι γνοὺς τὴν κέλευθον ἁγίου
 Θεοφάνης πόρρωθεν, ἐνθεὸς λύχνος,
 μονῆς προεστὼς τῆς κατ' Ἀγρὸν κειμένης,
 θυμιάμασιν ἡμμέναις τε λαμπύσιν

verat, ipse imperator puniit raptorem, (2110) praefectum autem officio spoliavit. atque in his quidem laude dignus Leo. sed enim odio sanctarum imaginum omnem excessit malitiae limitem. quippe hunc errorem valde amplectebatur, (2115) in quem inciderat fuco deceptus a pseudomonachis impiis impostoribus, qui ipsi in sacris aderant consiliarii, ceu nempe eventum arcanorum conscii et sancti spiritus munere exornati. (2120) quamobrem horum instinctus sermonibus impius princeps pessime resuscitat synodico extinctam decreto haeresim, gravem leoninamque iram spirans adversus orthodoxos pios Christophilos. (2125) et archipraesulem doctum Nicephorum, qui abominando dogmati resistebat, sede depositum pellit in exsilium ad Proconesum insulam Hellesponticam. ad quam dum navi deportatus ducitur, (2130) mirum in cursu contigit prodigium. nam sancti viri cognito spiritaliter itinere dius Theophanes, procul licet, qui monasterio praeerat in agris posito, et tunc et facibus incensis magnum (2135) prosequabatur veluti salutans

- 2135 προῦπεμπεν οἶον δεξιούμενος μέγαν.
 ὁ δ' ἐκ κελεύθου προσκύνησιν ἦν νέμων
 τῷ τὴν προπομπὴν ἡδρεπικότι φίλῳ.
 ὡς εἰκὸς οὐκοῦν, θαυμασάντων ναυτῶν
 καὶ "τῖνι προσκύνησιν" εἰπόντων "νέμει;"
- 2140 ἦ δ' ὅς προαθρῶν "γεννάδα Θεοφάνει,
 ὁμολογητῇ καὶ μοναχῶν προστάτῃ
 ἄσκουμένων κάλλιστα κατ' Ἀγρὸν μέγαν."
 Οὗτος κατασχὼν Μιχαὴλ τραυλὸν θέσιν,
 τῶν τινὰ λαμπρῶν καὶ περιφανεστάτων
- 2145 καὶ πρόσθεν οἱ φίλων τε καὶ τιμωμένων,
 ἐν φυλακῇ τίθησι καὶ καθειργνύει·
 εἴτα κατακέκριεν αὐτοῦ καὶ μόρον
 τὸν διὰ πυρὸς ἢ μιὰρὰ καρδίᾳ.
 καὶ τάχ' ἂν ἐξήνυσεν αὐτὸν αὐτίκα,
- 2150 εἰ μὴ βασιλὶς ἐννέτις ἦν ἐνστατίς.
 ἐπεὶ δ' ἀφείβη, καλέσας συνωμότας
 συνίστορας δέσμιος οὗς ἤδει τάχος,
 σὺν σφίσι τῷ Λέοντι καττύει λόχον.
 οἱ καὶ κατ' ὄρθρον παραβυσθέντες λάθρα
- 2155 τοῖς βασιλεῖσι παπίου συνεργά,
 ἐν κληρικῶν σχήματι καὶ ξιφηφόροι,
 ὡς δῆθεν ἀνοίσοντες ὧδὰς ὁρθρίας,
 σφάττουσι τὸν Λέοντα τοῖς ξιφιδίοις
 ἐν τῷ νεῷ ψάλλοντα σὺν κληρουμένοις,
- 2160 θείᾳ τρυπῆζι προσπεφηνότα φόβῳ,

virum. vicissim de nave hic cernuus adorabat amicum, qui transeuntem se honorabat. igitur nautis iure demirantibus, et quemnam adoraret sciscitantibus, (2140) "inclytum" inquit "vaticinans, Theophanem confessorem et monachorum praesidem, qui sanctum asceterium in agro incolunt."

Deinde Leo balbum Michaellem, splendidum virum ex optimatum numero, (2145) quem hactenus amicum in aula habuerat, vinctum carceri tradit custodiendum; mox etiam immiti animo decernit ipsi luedum igne supremum supplicium. et sine mora rem transacturus erat, (2150) nisi regina coniux intercessisset. ergo hic dimissus vinculis coniuratos advocat, notos sibi rei regendae socios, quibuscum Leonem statim struit insidias. hi sub auroram introgressi clanculum (2155) in aulam regiam, papiae favore, sub clericali veste succincti gladiis, ceu matutinis canticis daturi operam, armis eductis Leonem confodiunt psallentem in ecclesia inter clericos; (2160) qui territus ad divinum altare confu-

ἐκεῖ βιαίως τὸν βίον λελοιπότα
 ἔνθα περ ἐξέβρισεν ἀσεβῶς τάλας.

Πρὶν ἢ δὲ ταῦτα συμπεσεῖν, ὥπται τάδε.

ἔδοξε μητρὶ τοῦ Λέοντος κατ' ὄναρ

2165 ναῦ Βλαχερνῶν εἰσδύσαν παρεστάναι
 γυναῖκα καταθρεῖν κοσμίαν, βασιλίδα,
 λευχειμονοῦσιν ἀνδράσι τιμωμένην
 δορυφορουμένην τε σὺν εὐταξίᾳ·

τὸ δάπεδον δὲ πλήρες αἱμάτων βλέπειν,

2170 πρὸς δ' αὖ ἀκοῦσαι τῆς δορυφορουμένης
 σκεῦος λεγούσης μητρὶ τοῦ βασιλέως
 νέμειν πιεῖν αἵματος ἐμπεπλησμένον·
 πόσιν δὲ τῆσδε παντελῶς ἀρνούμενης
 γυναῖκα φάναι “σὸς δὲ παῖς οὐχ αἱμάτων

2175 υἱὸν θεόν μου προσκυνοῦντας καμέ γε
 τίθῃσι πλήρεις, μαστιγῶν παρὰ νόμους;”
 ἔδειτο παιδὸς τοιγαροῦν στεφηφόρου
 λῆξαι μανίας, μὴ κακὸν τι καὶ πάθῃ·
 ἀλλ' ἦν ἀπειθῆς μητρικαῖς συμβουλαῖς.

Μιχαὴλ ὁ τραυλὸς ἔτη θ'.

2180 Οὕτω σφαγέντος τοῦ Λέοντος ὡς ἔφην,
 τραυλὸς Μιχαὴλ ἀναδείκνυται κρᾶτῳ,
 ἔτι σιδήρῳ τοὺς πόδας καθειργμένος
 ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς αὐτοκράτῳ·

2162 ἐξέβρισεν?

2166 γυναῖκ' ἀθρόον?

giens in eo violentam pertulit necem loco, quem violaverat haereticus infelix.

Quae priusquam accideret, hoc visum accidit. mater Leonis conspexit per somnium (2165) in Blachernensi templo adstantem sibi feminam exornatam in regium morem, quam circumstabat cum decenti ordine candidatorum manipulus virorum. sed pavimentum redundabat sanguine. (2170) insuper audiit dicentem mulierem ut regis matri scyphus ad bibendum cruore plenus exhiberetur. qua talem potum prorsus respiciente, mulier respondit “nonne filius tuus (2175) divinum filium meum et me colentibus plagas imponit praeter fas cruentas?” ipsa rogavit igitur regem filium scelus ut omitteret, ne quid mali accideret: verum hic maternis haud paruit monitis.

Michael balbus an. 9.

(2180) Sic interfecto, ut diximus, Leone Michael balbus procedit imperator; qui pedes adhuc pedicis conclusos gestans ad regium devenit
 Ephraemius.

- εἴτ' εἰς μεγάλην προσδραμὼν ἐκκλησίαν
 2185 παρ' ἀρχιθύτου γίνεται στεφηφόρος.
 ἄνωθεν οὗτος εἴλκε σειρὰν τοῦ γένους
 ἐκ Φρυγίας μὲν, ἄστεος δ' Ἀμορίου,
 ἐκφύς πενιχρῶν ἀπόρων τε πατέρων,
 ἀνὴρ ἀποφράς, δυσσεβής, πιστῶν λύμη,
 2190 βαρὺς τιμωρὸς ὁρθοδοξούντων μέρους,
 πάρδαλις οἶον ποικιλόχρους σέβας,
 ἄλλος χαμαιλέον τις ἀμείβων χροῖας,
 τῆς αἰρετικῶν παντοδαπῆς κακίας
 πανσπερμία τις παμμυγῆς βδελυκτέα,
 2195 Ἀθιγγάνοις τε καὶ χριστομάχοις φίλος,
 Σαδδουκαίοις μάλιστα τοῖς τρισαθλοῖς
 ἄλλη τε λοιπῶν αἰρετικῶν φρατρία.
 ἔστεργε τὰ σάββατα καὶ νομηνίας·
 μέλλοντ' ἀγαθὰ καὶ παλινδρομον βίον
 2200 καὶ τῶν προφητῶν δίδουρε τὸ στίφος.
 οὐκ ᾔετ' εἶναι δαίμονας τὸ παράπαν,
 τὸν Ἰούδαν ἔφασκεν εἶναι δεκτέον.
 μὴ κατὰ καιρὸν ἐκτελεῖσθαι κατ' ἔθος
 πάσχα τὸ σωτήριον ἀπεφλυᾶρει.
 2205 πορνείαν ὠνόμαζεν οὐχ ἡμαρτίαν,
 οὐτ' ἄλλο κακῶν, φίλόποινος καρδία,
 θεόν τ' δμνύναι τῶν ὅλων παρηγγύα
 ὥς μὴ τρισυπόστατον ὕμνων τριάδα.
 οὗτος βαρὺς ἐπνευσεν εὐσεβῶν μέρει,

2199 πάλιν δρόμον V

fastigium; statimque ad magnam progressus ecclesiam (2185) ab archipraesule stemma regni accipit. hic sui trahebat generis originem urbe ex Amorio Phrygia in provincia, genitus infimis sine re parentibus. ipse vir nequam, haereticus, fidelium (2190) pestis, et carnifex partis orthodoxae; secta tam varius quam corium pardaleos, alter quin adeo discolor chamaeleon, haereticorum omnigenae malitiae cinnus atque coluvies abominabilis, (2195) Athinganis christomachisque favens, ac Sadducaeis potissime tristissimis aliisque insuper sectis haereticis, sababata observabat et neomenias, futurae vitae bona et resurrectionem (2200) et prophetas omnes irridebat; daemonas prorsus nullos esse putabat; Iudam dicebat esse laude dignum; praeter suum tempus paschalem ritum a nobis celebrari blaterabat; (2205) scortationem negabat in culpis ponere vel quicquam esse mali furiosus homo; deum sic iurare summum suadebat, tanquam trium hypostaseon non sit trias. hic mo-

- 2210 καθυποβαλὼν αἰκλαῖς σφᾶς ἀγροῖαις
καὶ φνυγαδείαις καὶ τελευταῖον μύροις
ὑπὲρ σεβαστῶν προσκυνητῶν εἰκόνων.
πρὸς τοῖσδε καθείργνυνσι φωστήρας δύο,
Εὐθύμιον Σάρδεων σὺν Μεθόδιῳ,
2215 τύπτει τ' ἀφειδῶς μαστιγῶν πολλῶν βύρει·
ὦν Εὐθύμιος εὐψύχως φέρων πόνονος
ἐναποθνήσκει βασάνοις, λαβὼν στέφος,
καθείργνυνται δὲ Μεθόδιος μακρόθεν.
Ἄνακτι τῷδε Θωμᾶς τις ἀποστάτης
2220 ἐπιφυεῖς ὅπλοις τε καὶ βαρεῖ στόλῳ
πορθῶν ἐδήλου τὰ πέριξ Βυζαντίδος,
καὶ τοῦτ' ἐπὶ μήκιστον οὐ καλῶς ἔδρα·
ὁμως δίκην ἔτισε συσχεθεῖς τάλας,
διπλοῦν ὑποστάς ὦν ἔδρασε τὸν μύρον.
2225 Τούτου κρατοῦντος Ἀγαρηνῶν τι γένος,
οἴκησιν ἴσχον δυτικὴν Ἰβηρίαν,
ἀρχῷ προσῆλθεν ἀξιούῃν ἀποικίαν
σφίσι παρασχεῖν εἰς τινα θέσθαι τόπον,
τοῦ δὴ κατ' αὐτοὺς ἐστενωμένου τόπου
2230 καὶ μὴ σθένοντος σφῶν φέρειν συνοικίαν.
καὶ πεύθεται φύλαρχος αὐτῶν τοῖς λόγοις,
καὶ τούσδε λαβὼν ἐξέπλευσε σὺν στόλῳ,
λαφυραγωγῶν πυρπολῶν νήσους ὅλας
καὶ πειρατικῆς ἀναπιμπλῶν ναυτίας.

2212 ὅπερσεβάστων προσκυνητὰς?

lestus erat partibus orthodoxis, (2210) quas cruciatibus diris exercebat nec non exsiliis et supremis suppliciis propter augustarum cultum imaginum. praeterea comprehendit insignes duos, Sardium episcopum Euthymium cum Methodio, (2215) multoque et gravi verberare cecidit. in his Euthymius, fortiter dolores ferens, stemma lucratus moritur in cruciatu; Methodius remotum in carcerem ablegatur.

Regnanti huic Thomas rebellis quidam (2220) hostis exortus, armis et classe gravi cunctam Byzantii diripiebat viciniam; idque permulto malum duravit tempore. sed ad extremum captus infelix Thomas factorum suorum duplam persolvit poenam.

(2225) Sub hoc item rege Agarenorum quaedam tribus, occiduum incolens Iberiam, principem suum precibus fatigabat ut se in coloniam duceret ad alias terras, quoniam artiore nunc habitabat loco, (2230) qui iam non caperet incolarum numerum. paruit tribulium princeps sermonibus, impositoque in navibus populo insulas coepit deprædari, incendere, mareque opplevit piraticis navigiis. (2235) cumque

- 2235 ἐπεὶ δὲ καθώρμισε τριήρεις Κρήτη,
τὸ πάμπορον δ' ἔβλεψε νήσου καὶ θέσιν
εἰς κράσεως ἔχουσαν ἄλλων θ' ὥρων,
φλέγει μονωθεὶς πάντα πυρὶ τὸν στόλον·
καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν ναυτικοῦ πεφλεγμένου
- 2240 καρδίαν οὐχ ἥκιστα καύσεως στόλον,
καὶ γαμετῶν καὶ φιλτάτων μεμνημένον,
"νῦν ὑμῖν ὧδε χῶρος εἰς κατοικίαν,
γάλα μέλι ῥέονσα γῆ τις" ἀντέφη,
"ἥνπερ κατοικήσατε συσχόντες, φίλοι,
- 2245 καὶ φιλτάτα κτήσεσθε γήμαντες τάχα."
ἐκ τοῦδ' ἑλπίδων Ἰσμαὴλ ἰσχυρὸν γένος
νήσον κατέσχον καὶ τὰ τῆς νήσου κράτη.

Θεόφιλος δὲ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ιβ'.

- Ὁ Μιχαὴλ δὲ τὸν βίον καταστρέφει
λιπὼν τὸ κράτος παιδὶ τῷ Θεοφίλῳ,
- 2250 σέβας μὲν οὐ τρέφοντι καλὸν ἐκ νέου,
ἀλλὰ πατρῴας δυσσεβείας καὶ κράτους
δοφθέντι κληροῦχῳ τε καὶ διαδόχῳ,
μᾶλλον δὲ πολλῶ καὶ βασιλικῷ μέτρῳ
νικῶντι, καθὰ φασι, τὸν φντοσπόρον
- 2255 τῆς δυσσεβείας διαπύρῳ μανία,
ἣν προσκυνηταῖς ἐμπνέων ἦν εἰκόνων,
στάθμη δὲ δίκης ἀρρεποῦς πεφυκῶτι,

2246 Ἰσμαηλιτῶν γένος?

appulisset ad Cretam triremes, miratus insulae uberem naturam, temperiem aëris, commoditates ceteras; remotis arbitris classi subiecit ignem. post id, cum socia turba dolore arderet (2240) haud minus quam incendio flagrabant naves, propter uxorum ac pignorum memoriam, "nunc" ait princeps "vobis heic est manendum in regione quae lacte et melle fluit; quam ut occupetis oro vos, amici, (2245) ductisque uxoribus pignora procreetis." tempore ex illo Ismaëlis populus fortiter insulam eiusque arces tenuit.

Theophilus Michaelis filius an. 12.

Mortali Michael vita discedens imperium filio tradidit Theophilo, (2250) qui religione a pueris imbutus prava paternae visus est potentiae simul haereseosque heres et successor; immo copioso regioque modulo, ut in proverbio est, patrem superans, (2255) impietatis suae fervidum furorem contra cultores imaginum spirans. ceterum iuris incor-

καὶ τῶν νόμων φύλακι τῶν εὖ κειμένων.

καὶ τῶνδε μαρτύριον ἃ μέλλω φράσειν.

2260 Λαμπρῶν τις ἀνὴρ, σύγγονος βασιλίδος,

κλήσιν Πετρωνᾶς, δρουγγάριος ἄξιαν,

ἐν γειτόνων γύναιον οἰκοῦν ἡδίκηει

τῷ τὰς διαίτας τῶν δόμων ὑψοῦν μέγα

τῷ δωματίῳ προξενεῖν τοῦδε βλάβην.

2265 ὁ καὶ προσῆλθε βασιλεῖ τούτου πέρι·

ὁ δ' αὖ κελεύει Πετρωνᾶ λῦσαι βλάβην.

ἄλλ' οὗτος αὖθις ἀδικῶν οὐκ ἀνίει.

πρόσεισι γυνὴ τῷ στεφηφόρῳ πάλιν

καταβοῶσα τῆς βίβας δρουγγαρίου·

2270 τὴν ἀδικίαν ἐκτραυφδεῖ σὺν γόοις.

στείλας βασιλεὺς ἐξετάζει τὴν δίκην,

καὶ γνοὺς Πετρωνᾶν ἐπόδικον αἰτίας

αἰκίζεται μᾶστιξιν αὐτὸν ἐννόμως,

καὶ στηλιτεύει φανερώς ἐν τῇ πόλει,

2275 καὶ συγκатаσπῇ τὰς διαίτας ἐκ βάθρων,

καὶ τῇ γυναικὶ τὰς ὕβας διανέμει.

Καὶ φορτίδα δὲ τῶν ἀγωγίμων πλέαν

ἰδὼν προκύνσας ἐκ βασιλείων δόμων

ἔξ ἐμπορίας κατάρσασαν ἀρτίως,

2280 καὶ βασιλίδος τυγχάνειν γνοὺς φορτίδα,

ἔμφορτον αὐτὴν τῷ πυρὶ καταπλέγει,

μὴ δεῖν βασιλεῖς ἐμπορεύεσθαι λέγων,

rupti tenax iustarumque legum custos erat; cuiusce rei proferam testimonia.

(2260) Illustris vir imperatricis frater, nomine Petronas, dignitate drungarius, adversus vicinam feminam iniurius erat, cum exstruendis altius cubiculis illius domum detrimento afficeret. (2265) mulier igitur regem invocavit, qui iussit a Petrona damnum refici. hic de sua nihil remisit iniustitia. accessit ergo ad regem mulier iterum, contra drungarii vim expostulans, (2270) suamque iniuriam clamitans quæstæ est. tunc rex submissis qui rem cognoscerent, ubi Petronam crimini affinem scivit, flagris in eum rite animadvertit, et sic punitum publice in urbe exposuit; (2275) tum ædificium a fundamentis subruit, iussitque feminae materiam attribui.

Insuper onerariam plenam mercibus navem conspicatus e regia domo, quæ nuper a mercando reversa fuerat, (2280) ut hanc reginae coniugis esse audit, ipsam cum mercibus igne consumpsit; quia reges, inquit, haud decet mercari nec dardanariorum vitam

- μήτ' οὖν παλιγκάπηλον ἀνύτειν βλον,
μοίρα δ' ἰδιώτιδι ταῦτ' ἀφιέναι,
2285 ὡς ἂν ἀφορμὰς συμπορίζωνται βλον.
Ἄλλ' ὡς δικαίου διάπυρος ἦν φίλος,
οὕτως ἐπαχθῆς καὶ δύσσηγός τις λῆαν
τιμωρὸς ὑπὴν εὐσεβεῖν ῥηημένοις.
ἐλύττα καὶ γὰρ κατὰ σεπτῶν εἰκόνων,
2290 καὶ προσκυνητὰς ἱερῶν μορφωμάτων,
ἄνδρας ἁγίους, ἀγγελικοὺς τὸν βλον,
ὡς δυσμενεῖς τε δυσσεβεῖς στυγητέους
πάσαις ἐκάκου τῶν λυπηρῶν ἰδέαις,
μηδὲν προλείπων εἶδος ἀπανθρωπίας,
2295 ῥῆκλειτ' ἀπήλαυνε κατεπυρπόλει,
εἰρκτῇ ζοφώδει κατέκλειε δεσμίους,
βυθοῖς ἐδίδου καὶ μακραῖς κακουχίαις,
ἔστιζεν ὄψεις. ὦ ξένης τιμωρίας.
καὶ ταῦτα ποιῶν ἐκμανῶς Σατὰν λάτρης
2300 αὐτῷ δοκῶν ἦν τὰ θεῷ πράττειν φίλα
ἢ καὶ λατρείαν τῷδε δεκτὴν προσφέρειν,
ἢ φησὶ Χριστὸς ἐν λόγοις εὐαγγέλοις.
ταῦτ' ἄρα πλειστοὺς ἐνθέως ἠνδρισμένους
καὶ χριστομάχον τοῦδ' ἐλέγξαντας πλάνην
2305 μύρω πυραδὸς μάρτυρας ἀπειργάκει.
ἄλλοι δ' ἐναπέμειναν ἀλειπταὶ βίῳ,
οἷς Μεθόδιος συνάριθμος τυγχάνει
καὶ Θεοφάνης σωφρόνως στιγματίας,

sequi, sed privatorum id conditioni relinquere, (2285) ut hinc tuendae vitae copiam habeant.

At quantum iusti fervidus amans erat, tantundem gravis iracundusque erat adversus verae religionis assecclas: sacrarum etenim odio imaginum (2290) imbutus, quicumque his adhibebant honorem, sanctos vitaeque angelica viros praeditos, velut hostes impios abominabiles, omni affligebat molestiarum genere, nullam omit- tens saevitiae speciem. (2295) cruciabat igitur, pellebat in exsilium, urebat, caeco vinctos tenebat carcere, mergebat aquis, longis urgebat poenis, faciem compungebat. o supplicium novum! quae patrans hic furiosus satanicola (2300) sibi videbatur rem deo acceptam facere ipsi- que gratum exhibere famulitium, ut ait Christus in sermone evangelico. sic ergo plurimos decertantes fortiter scelestamque huius arguentes hae- resim, (2305) morte damnatos efficiebat martyres. aliquot tamen mar- tyrii hortatores supervixerunt, in quibus Methodius, Theophanesque

καὶ ζωγράφος Λάζαρος καθύει τὰς χεῖρας,
2310 αἷς εὐχερῶς ἔγραφεν εἰκόνας πάλιν.

Θεόφιλος σχεῖν σύζυγον βίου θέλων,
κοινωνὸν ἅμα τοῦ κράτους καὶ τοῦ λέχους,
χορὸν συνῆξε παρθένων πολλαχόθεν,
καλῶν ἁπυσῶν, ὅψιν εὐπρεπεστάτων·

2315 ἐν αἷσπερ ἐξέλαμπε τῶν ἄλλων πλέον,
οἷος σελήνης πλησιφαοῦς τις κύκλος,
σώματος ὥρα, λαμπρότητι τοῦ γένους
καὶ μαρμαρυγαῖς τῶν λόγων Εἰκασία.
χρυσοῦν τι μῆλον ἀμέλει φέρων ἄναξ

2320 περιπολῶν ἦν τὸν χορὸν τῶν παρθένων,
μνηστρον σκοπῶν δοῦναί τι τοῦτο φιλιτάτη·
ὥς οὖν θεῖται παριῶν Εἰκασίαν,
κάλλους περιττοῦ θαυμάσας κόρην ἔφη
“διὰ γυναικὸς φαῦλα πάντ’ ἀπερρύνη.”

2325 ἡ δ’ ἡρέμ’ ἀντέφησεν εὐστόχως ἄγαν
“ἀλλ’ ἐκ γυναικὸς πηγάζει καὶ βελτίω.”
ὁ δ’ αὖ παρῆλθε θαυμάσας τὴν παρθένον,
καὶ δοὺς τὸ μῆλον παρθένῳ Θεοδώρᾳ,
χώραν ἐχούσῃ πατρίδα Παφλαγόνων,

2330 πλὴν εὐπατριδῶν πατέρων κατηγμένη,
κοινωνὸν αὐτὴν ἄγεται κράτους λέχους,
τὴν Εἰκασίαν παραβλέψας, ὥς ἔφην.
ἡ μὲν τυχοῦσα κοσμικῆς σκηπτουχίας

2316 οἷα?

honesto compunctus stigmate, et pictor Lazarus, qui perustis manibus (2310) belle tamen rursus pingebat imagines.

Iam Theophilus appetens vitae sociam, imperii simul torique participem, chorum undecunque collegit virginum, quarum etsi nulla non erat formosissima, (2315) inter has tamen magis emicabat, qualis est lunae cumulus orbis, venusto corpore et generis splendore, sermonisque etiam dignitate Icasia. aureum ergo pomum manu gerens (2320) chorum virgineum rex circumibat, ut hunc gratissimae daret arrhabonem. ut autem vidit in transitu Icasiam, formam eximiam mirans puellae, ait “cuncta obvenere mala per mulierem.” (2325) illa submisit, sed prudenter admodum, “atqui ex muliere meliora manant” ait. rex admiratus virginem praeteriit; pomoque tradito virgini Theodoraе, patriam quidem habenti Paphlagoniam, (2330) sed de patriciis genitae parentibus, hanc simul imperii torique participem fecit, praeterita, ut iam dixi, Icasia; quae ubi

- οὐ νυμφίου τε γηγενοῦς βασιλέως
 2335 πλουτεῖ νοητὸν παντάνακτα νυμφίον
 καὶ βασιλείας οὐρανῶν κληρουχίαν,
 μονάσους δὲ καὶ μονὴν δειμαμένην
 ἔσκειτ' ἐν αὐτῇ, προσλαλοῦσα ταῖς βίβλοις·
 ἥς μεστὰ συγγράμματα χαρίτων ἔφν.
 2340 Ἡ δὲ βασιλὶς, ἥ θεοῦ θεία δόσις,
 στέργουσα κρύβδην εἰκόνας σεβασμίας
 κατεῖχεν ἔνδον εὐλαβῶς κιβωτίου,
 μανίαν ἐκκλίνουσα τοῦ συνεννέτου
 ἦνπερ προσῆγε προσκυνηταῖς εἰκόνων.
 2345 καὶ δὴ ποτ' αὐτῆς προσκυνούσης εἰκόνας
 αἰσχίον ἀνδράριον αὐτοῦ Θεροσίτου,
 παράφορον νοῦν καὶ παρακεκομμένον,
 ἀνακτόροις ἄθυρμα ψυχαγωγία,
 ἡρώτ' ἐπιστὰν "τί τάδ' ἔστιν, ὦ μάνα;"
 2350 οὕτω γὰρ ὠνόμαζε τὴν βασιλίδα.
 ἥ δ' ἀφελῶς εἶρηκε "καλὰ νινία."
 ἐκεῖθεν οὖν ἔδραμε πρὸς βασιλέα
 ἐκεῖνο τὰνθρώπιον, ὡς εἰθιστό οἱ.
 ὁ δ' ἤρειτ' ἐξ ὅτου περ ἦκει καὶ πόθεν·
 2355 τὸ δ' ἐκ μάνας ἔφησεν ἦκειν ἐνθάδε,
 καὶ τήνδε καλὰ προσκεκτῆσθαι νινία.
 συνεῖς βασιλεὺς εἰκόνας τὰ νινία,
 θυμοῦ πνέων ἔπεισι πρὸς βασιλίδα
 καὶ λοιδορεῖται καὶ καθικνεῖται λόγοις.

2345 εἰκόνων V

2354 ἦρετο et ἦκειν V

mundanum non est adepta sceptrum terrenique regis nuptiis excidit, (2335) spiritalem et omnium regem sponsum lucrata est et caelestis regni sortem. monialis enim, condito monasterio, in hoc se exercuit literis dans operam; eiusque exstant pleni lepore libri.

(2340) At imperatrix, inclytum dei donum, sacras imagines clanculum colens, servabat reverenter in arca conditas, insanum odium coniugis declinans, quo cultores imaginum prosequabatur. (2345) cumque illa aliquando has ipsas coleret, homuncio quidam Thersite deformior, dementi mente praeditus et insipiens, regii palatii ludicrum ludibrium, rogavit adstans "quid hae sunt, o Mana?" (2350) hoc enim nomine reginam appellabat. illa pure respondit "sunt pulchrae pupae," protinus ad regem illinc cursu concito homuncio ille venit pro more suo. rex sciscitatur undenam ipse veniat; (2355) vesanus illinc sese redire ait, et reginam possidere pulchras pupas. rex pupas intelligens esse imagines, ira inflammatus pergit ad reginam, eamque obiurgat, compellans verbis asperis.

- 2360 ἡ δ' ἦν σοφιστὴν ἀπατῶσα κακίας,
 τὰς ἐν κατόπτροις ἐμφάσεις λέγουσά πως
 μορφῆς ἐμῆς ἰδεῖν τε φράσαι νινία.
 οὕτω θυμοῦ σβέννυσιν εἰποῦσα φλόγα.
 Οὗτος βασιλεὺς Θεόφιλος πολλάκις
- 2365 καὶ δι' ἑαυτοῦ καὶ στρατηγῶν ταγμάτων
 ἄλλων τε πολλῶν ἀνδρικῶν εὐκαρδίων,
 Μανουὴλ δ' οὐχ ἥμισυ καὶ Θεοφόβου,
 μάχας κατώρθου, κτινῶν ἀντιπάλους·
 ἦσθην γὰρ ἄμφω δεξιῶ ῥωμαλέω
- 2370 καὶ τῶν κατὰ σφῶς οὐδενὸς λελειμμένω
 εὐανδρίαις τε καὶ καλάϊς στρατηγίαις.
 καὶ χεῖρα δ' εἶχε φιλότιμον, πλουσίαν,
 εὐεργετικήν, φιλόδωρον εἰς ὅλους·
 ὄθεν ξενῶνα καὶ φαιινὸν καὶ μέγαν
- 2375 εἰς ἀνάπαιμα τῶν ξένων ἀπαρτίσας
 κλῆσιν ἑαυτοῦ τῷ δομήματι νέμει,
 οἶκον γυναικῶν ὄντα τὸ πρὶν ἀσέμνων.
 ἥττητο δ' οὐδὲν ἀφροδισίων σφόδρα,
 τῇ σωφροσύνῃ προστετηκὼς ἐκτόπως.
- 2380 Ἀλεξίῳ δὲ τῷ Μωσηλὲ τοῦπικλῆν,
 ἐξ Ἀρμενίων Κρηνιτῶν λαμπροῦ γένους,
 ἀνδρὶ στρατηγῷ γεννάδα ῥωμαλέω,
 μετὰ χαρίτων ὄψιν ἡγλαῖσμένω,
 Μαρίαν συνῶκισε τὴν θυγατέρα,
- 2385 τιμήσας αὐτὸν ἀξία τῇ Καισάρων,

(2360) ipsa cavillatorem decipiens improbum, ait se in speculo contemplantem spectra, formam suam appellasse puparum nomine. sic elocuta regis exstinxit iram.

Rex hic Theophilus saepenumero (2365) tum per se ipse tum per duces bellicos, quos multos habuit forti animo praeditos, Manuelem praesertim ac Theophobum, feliciter bellavit cum hostium caede. ambo enim erant dextri fortesque, (2370) neminique cedebant suorum temporum strenuitate vel arte imperatoria. ipse Theophilus liberalem manum munificamque omnibus porrigebat. quare etiam hospitium splendidum magnum (2375) ad peregrinos excipiendos exstruens suimet aedificio nomen indidit, quod antea fuerat scortorum lustrum. nec rei venereae prorsus erat obnoxius, sed castimoniae studebat mirifice. (2380) Alexio autem cognomento Moseli, ex Armeniorum Crinitarum claro genere, strenuo viro et duci magnanimo et venustate vultus exornato, Mariam filiam nuptiis copulavit, (2385) addito honore tituli Cae-

- καὶ σὺν στόλῳ πέπομφε πρὸς Λογγιβάρδους.
 φθονομένον δὲ τοῖς κατ' αὐτὸν ἀνδράσι
 καὶ τῷ βουσιλεῖ γ' ἐνδιαβεβλημένον,
 διαβολῶν σύζυγος ἦν ζῶσα λύτις·
- 2390 ἐπεὶ δ' ἐκείνη κατέλιπε τὸν βίον,
 εὐθὺς περιφάνειαν ἐκλιπὼν βίου
 Καίσαρος ἄξιαν τε, συγγενεῖς, φίλους
 ἄλλα τε πάντα καὶ πλεον τέρβην βίου,
 τὸ κατὰ Χριστὸν ἀμφιέννυται ῥάκος,
- 2395 καὶ τρίχα καρεῖς τὴν μονὴν ὑπεισέδν
 ἦν αὐτὸς ἀνήγειρε, τὴν Ἀνθεμίον·
 ἐν ᾗ μονάζων καταλύει τὸν βίον.
- Τοῦ δ' Ἀμορίου πατρίδος Θεοφίλου
 ταῖς Ἀγαρηνῶν στρατιαῖς ἡλωκότος,
- 2400 ἀπειραριθμήτου δὲ κτανθέντος στίφους,
 καὶ πληθὸς ἥλω μυριάριθμον τότε
 ἀχθὲν δορυάλωτον αὐτοῖς βαρβάροις,
 ἐν οἷς στρατηγοὶ τῶν ἐκεῖδι ταγμάτων,
 δεκάς τετραπλῇ σὺν ἡπλῇ ξυνωρίδι,
- 2405 οἱ μαρτύρων εὗραντο καὶ στέφη τέλος.
 ὦνπερ χάριν πέπομφε πρέσβεις ὁ κράτωρ
 ἀπαγγελοῦντας τῷ κρατοῦντι Περσίδος
 δοῦναι λαβόντα λύτρου τὴν λύσιν σφίσι
 κεντηνάρια πρὸς τέττασι δις δέκα.
- 2410 ἀλλ' οὐ προσέσχεν ἀκοῇ φαύλῃ λόγοις.
 ὅθεν βασιλεὺς ἐκτακεῖς μακροῦ λύπη
 νοσήσας ἀπέροηξε κακῶς τὸν βίον,

sarei; misitque cum classe contra Longobardos. sed enim invidente comitatu atque apud regem calumniantem Caesarem, uxor dum vixit, calumnias dispulit. (2390) sed postquam illa vitam deseruit, statim Alexius mundi se pompa abdicans, Caesarea dignitate, propinquis, caris, profanique omni tumultu saeculi, pauperem Christi exemplo saccum induit, (2395) coenobiumque tonsa coma ingressus est Anthemii, quod ipse construxerat, ibique monachus vitae confecit cursum.

Exin Amorio, Theophili patria, Agarenorum capto exercitibus, (2400) innumerabilis turba gladio periit, aliaque plurima servituti addicta ad barbaros iure belli abacta est; atque in his erant legionum duces illic bellantium quadraginta duo, (2405) qui etiam martyres denique evaserunt. hos ut redimeret rex legationem misit, significantem Persidis tyranno ut hos dimitteret acceptis redimiis centenariis quattuor cum viginti. (2410) sed verba respuerunt aures barbarae. quare imperator longo maerore affectus, contracto morbo misere ab-

πολλὰ δεηθεὶς συζύγου τῶν τ' ἐν τέλει
καθαίρεσει στέργοντας εἰκονισμάτων
2415 τὸν Ἰωάννην λύκον, οὐχὶ ποιμένα,
ἔαν καθέδραν κατέχειν ἐκκλησίας.

Μιχαὴλ ὁ υἱὸς Θεοφίλου σὺν τῇ μητρὶ Θεοδώρα καὶ αὐτοῖς μόνοις.
ὁμοῦ ἔτη καί.

Ἔτα κραταρχεῖ τοῦ κράτους Θεοδώρα
σὺν παιδί, βραβεύουσα γαλήνης δόσιν·
ἥς πρῶτον ἔργον κατάγειν τοὺς φηγάδας
2420 τοὺς τ' ἐν φυλακαῖς ἐκλύειν κατειργμένους,
νεῖμαί τε παῦλαν τοῦ διωγμοῦ κατάπαξ.
μετὰ δ' ἀναστήλωσιν ἔσπευδε δρᾶσαι
τῶν ἱερῶν τε προσκυνητῶν εἰκόνων.
ἔτα κατάγει τοῦ θρόνου Ἰωάννην,
2425 ἀντεισάγει δὲ Μεθόδιον ἄξιως,
οὗ προστατοῦντος ὁρθοδόξων τοῦ στίφους
καθιδόρυσις γένοιτο σεπτῶν εἰκόνων
εἰς τοῦμφανές τε προσκύνησις τοῖς ὄφλοις.
τόθ' ἡ βασιλὶς ποιμεναρχῶν πληθύνος,
2430 πρὸς δ' αὖ λογάδων ἐνθέων μονοτρόπων
δεῖται λιπαρῶς τοῦ ξυνευνέτου χάριν,
ὥς ἂν ἐπ' αὐτοῖς διαλλακταῖς εὐχέταις
θεὸς βασιλεῖ Θεοφίλῳ πταισμάτων
καὶ χριστομάχου τῆς πλάνης λύσιν νέμοι,
2435 συγγνωμονήσας ὥς συμπαθῆς δεσπότης,

2414 στέργοντας τῶν εἰκ. V

rupit vitam, uxorem atque optimates valde exorans ut abolendas curarent imagines, (2415) atque ut Ioannem lupum, non pastorem, ecclesiae cathedram retinere sinerent.

Michael Theophili filius cum Theodora matre, rursusque solus.
summa an. 25.

Postea cum filio regnat Theodora, quae pacis reddidit imperio donum. in primis enim exsules reduxit, (2420) quique tenebantur vinculis emisit liberos, persecutionis cursum omnino inhibens. mox properavit cultui proponere sacras ac venerabiles imagines. deinde eiecto de sede Ioanne (2425) illi Methodium digne substituit, quo praesidente orthodoxis partibus augustarum imaginum fieret restitutio, easque publice populus adoraret. tunc imperatrix episcoporum coetum (2430) nec non sapientium hieromonachorum enixis precibus pro defuncto coniuge oravit, ipsi ut intercedentibus deus augusto Theophilo culparum errorisque haeretici veniam concederet, (2435) misericordia flexus ceu nullis

καὶ τῶνδε προσχὼν ταῖς λήταις εὐξαμένων,
οἷα θεὸς φίλοικτος εὐσπλαγχνος φύσει,
ὥς πρὶν Μανάσσην ἀξιοῖ σωτηρίας.

‘Ο δ’ ἐνδίκως ἔκπτωσιν ὑποστὰς θρόνον

2440 γόης Ἰαννῆς, ἐν μονῇ που διάγων

Χριστοῦ τε μητρὸς τοῦδε λαβὼν εἰκόνας,
ὄμματ’ ἀπεμαύρωσε τῶνδ’ ὁ μαινόμενος·

ὅπερ μαθοῦσα βασιλὶς τρισολβία,

ζήλου φλεχθεῖσα τῷ πυρὶ τὴν καρδίαν,

2445 τοῦδ’ ἐκκοπῆναι τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων

εἰς ἔκτισιν ἐνδικὸν εὐθὺς ἤξλου.

δορυῆς δ’ ἀνελοχθῇ ταῖς τινῶν συμβουλαῖς·

πλὴν πέμψας ἡκίστατο τοῦτον σκντάλλῃ,

πληγαῖς μακραῖς κόψασα-τοῦδε σαρκίον.

2450 Ταύτης κρατούσης Βουλγάρων ἀρχηγέτης,

μαθὼν γυναικὶ σὺν ἀπαλῷ τεχνίῳ

τὴν Ῥωμαϊκὴν ἡγμένην αὐταρχίαν,

σπονδῶν δράσειν σύγχυσιν ἡπείλει μέγα,

ὡς εἶχε συνθεῖς ἄνακτι τῶν Αὐσόνων

2455 καὶ καταδραμεῖν τοὺς ὄρους Ῥωμαΐδος.

πρὸς τόνδε φάναι τὴν βασίλισσαν λόγος

2433 hunc merito recenset inter Graecorum errores Allatius in tractatu de lib. eccl. Graecor. p. 117 sqq. citatque falsae sententiae auctores Synaxarium, Nicephorum, Zonaram, Constantinum Manasse, Gennadium aliosque anonymos; quibus nunc accedit Ephraemius. perniciosum errorem ego ipse nuper refutavi in annotationibus ad orationem Blemmydae a me editam in Vaticanae collectionis secundo volumine. est autem hoc in loco ineptum Manassis exemplum, viventis scilicet hominis in terreno carcere comparatio cum anima corpore soluta infernisque poenis, quas evangelium aeternas esse affirmat, addicta. M.

dominus. horum reapse precibus aures praebens Theophilum misericors clemensque deus, ceu quondam Manassem, salute dignatus est.

Interim is qui sede merito exciderat, (2440) planus Ioannes, in monasterio degens Christi matrisque eius imaginibus forte deprehensis oculos furiosus eruit. quo audito scelere inclyta regina, zeli vicissim flammis cor perusta, (2445) impio pupillas executi oculorum iusto talione protinus imperavit. verum quorundam prohibita consilii, mittens armatos scutica ministros, multis verberibus corpus illi contudit.

(2450) Hac imperante Bulgarorum dominus, audiens mulieri teneroque puero Romani imperii regimen commissum, magnopere minabatur se abrupturum foedera quae sibi cum Caesare intercedebant, (2455) et Romanos fines incursaturum. tunc huic reginam sic rescripsisse aiunt "equidem

- “Θεῷ δὲ κἀγώ, συντρίβοντι τὰς μάχας,
 θαρροῦσα πάντως ἀντιτάξομαι γέ σοι·
 κἂν μὲν νικήσω σὺν Θεῷ μαχομένη,
 2460 μέγαν ὀφλήσεις τὸν κατάγελων ὅλοις·
 εἰ δ’ αὖ νικήσεις, οὐ τὸ νίκός σοι μέγα
 γυναῖκα νικήσαντι θήλειαν φύσιν.”
 ὥς οὖν τὰδ’ ἀπήγγελτο μυσσυχηγέτῃ,
 ὑφῆκεν ὁρμῆς, τὴν ὀφρὺν κατασπάσας,
 2465 ἀνανεοῖ τε τὴν πρὶν εἰρήνην πάλιν.
 Ἀλλὰ καλὸν πῶς πόθεν λόγῳ φράσαι
 εἰς πίστιν ἦκεν εὐσεβῇ Μυσῶν ἔθνος.
 γυνή τις ὄντως εὐγενὴς ἐκ Βουλγάρων,
 ὁμαιμος οὔσα τοῦ Μυσῶν ἀρχηγέτου,
 2470 ἤχθη δορυάλωτος εἰς Κωνσταντίνου·
 ἥ γ’ ἐνδιατρίβουσα τοῖς ἀνακτόροις
 βαπτίσματι πρόσεισι τῷ σωτηρίῳ,
 τὸ Χριστιανῶν ἐκδιδαχθεῖσα σέβας,
 καὶ γνῶσιν ἔσχε γραμμάτων Ἑλληνίων.
 2475 αὕτη λυθεῖσα παρακλήσει συγγόνου
 καὶ τῷδ’ ὀφθεῖσα, Χριστιανοὺς ὥς δέον
 ὑπῆρχε θαυμάζουσα σεμνύνουσά τε,
 καὶ τόνδε βαπτίσματος ἔνθειον χάριν
 ἔπειθε λαβεῖν ταῖς καλαῖς συμβουλαῖς.
 2480 ὁ δ’ ἦν τέως ἄτεγκτος οὐδ’ εἰκὼν λόγοις·
 ἐπεὶ δ’ ἐπεισέφρησε λοιμὸς Βουλγάροις,
 οὐκ ἦν δὲ λύσις οὐδὲ φυλὴ τῆς νόσου,

2466 πῶς καὶ πόθεν?

2482 παῦλα?

cum deo proeliorum arbitro prorsus aperto Marte resistam tibi. quodsi, avente deo, superior fuero, (2460) tu quidem orbi cuncto risu eris: sin contra viceris, laus tua levidensis erit victoriam de muliere rettulisse.” haec ubi relata sunt Moesorum duci, is suum impetum superbiamque fregit, (2465) pacisque veteris renovavit foedera.

Sed est praeclarum verbis iam referre quomodo gens Moesorum ad fidem venerit. femina apprime nobilis ex Bulgaria, natura soror principis Moesorum, (2470) Cpolim captiva ducta est. haec autem degens regio in palatio ad salutare lavacrum accessit, edocta Christianorum religionem simulque literis Graecis erudita. (2475) haec deinde dimissa rogante fratre, atque ad hunc reversa, Christianos, ut par erat omni verborum magnificabat honore; atque ut baptismatis gratiam reciperet, fratrem egregiis hortabatur monitis. (2480) sed is loquentem immota mente audiebat. verumtamen cum Bulgaros corripuisset pestis, nullumque ad-

- θεὸς δὲ λυτὴρ ὤπτο λοιμοῦ παμφάγον,
 προσχὼν γυναικὸς ταῖς λιταῖς χριστωνόμενον,
 2485 ἔγνω θεοῦ δύναμιν ἄμαχον τέως,
 καὶ οἱ σταλῆναι ποιμενάρχην ἤξιον·
 παρ' οὗ σταλέντος καὶ μυεῖται κατ' ἔθος
 καὶ λαμβάνει βάπτισμα τῆς ἀφθαρσίας.
 οὗ χάριν ἔθνος ἔκμανεν τὸ Βουλγάρων
 2490 ἀρχηγέτην σφῶν ἀνελεῖν τόνδ' ἡξίουν·
 ἀλλὰ πεποιθὼς σταυρικῇ παντευχίᾳ
 ἤττησεν αὐτοὺς συμπλακεῖς κατὰ κράτος,
 καὶ τόνδε πάντες εὐσεβοῦσι τὸν τρόπον,
 βάπτισμα θεῖον προφρόνως δεδεγμένοι.
 2495 Ἔως μὲν ὑπῆν ἐγκρατὴς αὐταρχίας
 ἡ Θεοδωρώννυμος, ἀνασσὼν κλέος,
 εὖ εἶχε τὰ πράγματα τῇ Ῥωμαίδι·
 ἐπεὶ δ' ὑπεξίστατο παιδὶ τοῦ κράτους,
 ἅπαντα πεπλήρωτο τῆς ἀκοσμίας,
 2500 σωρὸς Μιχαὴλ χρημάτων καὶ πραγμάτων
 δλαις ἀμάξαις ἐκκενοῦντος ἀφθόνως
 κώμοις μέθαις κόλαξιν, ἔργοις ἀτόποις·
 ὃς ἐκ χρυσοῦ πλάτανον εὖ εἰργασμένην
 γρυπᾶς τε διττοὺς καὶ λέοντας αὖ τούτους
 2505 εἶδη τε πλεῖστα παντοδαπῶν κοσμήων,
 εἰς κόσμον εἰς ἐκπληξιν ὄντα τοῦ κράτους,
 χωνεῖα παρέδωκεν ἐξ ἐμπληξίας.
 Ἄναξ Μιχαὴλ οὐκ ἔχων ἐξ ὀσφύος

esset remedium mali nisi deus fieret summi exitii aversor, Christianae princeps feminae precii annuens (2485) agnovit dei virtutem insuperabilem, sibi que mitti postulavit episcopum; a quo superveniente initiatur rite, et lavacrum recipit incorruptionis. ob id Bulgaricus efferatus populus (2490) principem suum molitus est occidere: sed enim fretus validis crucis armis rebelles conserta princeps pugna domuit. tunc omnes vera pariter fide imbuti dium libentes baptismata receperunt.

(2495) Igitur quoad prae fuit imperio reginarum gloria Theodora, Romanae res feliciter se habebant: sed postquam summa cessit potentia in filium, susque deque permisceri coeperunt omnia. (2500) pecuniae opumque Michael acervos totis, ut aiunt, plaustris effundebat, comissans, potans, inter palpones graecans. idem etiam platanum affabre ex auro factam duosque grypes et leones totidem (2505) atque aliam plurimam variam supellectilem, quae dignitati regiae ornamento erat, stulte conflagavit, ut pecunia fieret.

Rex Michael, quoniam ex proprio genere non suppetebat regi

- κληροῦχον ἀρχῆς καὶ διάδοχον κράτους,
 2510 ἄνακτα Βασιλείον Ἀυσόνιον στέφει,
 συζεύξας αὐτῷ πρὸς γάμου κοινωσίαν
 αὐτοῦ παλλακὴν, Ἵγκερος Εὐδοκίαν.
 χώρας δ' ὁ Βασίλειος ἐξέφν πάλαι
 Μακεδονίας, ἐξ ἀσήμεων πατέρων
 2515 αὐτουργία τε χρωμένων γεωργία,
 ἰσχυρὸς ἀνὴρ, δεξιός, ῥωμαλέος,
 εὐηλίξ, ἡβών, εὐπρόσοιτος, δασύθριξ,
 ψυχὴν ἀγαθός, τὰς φρένας ἔρρωμένος·
 ὃ πολλ' ἐμῷτο σύμβολα κραταρχίαν
 2520 εὐθὺς ἀπ' αὐτῆς παιδικῆς ἡλικίας,
 ἀφ' ὧν βράχιστα σημαίνῃ στιχουργία.
 Θέρονος βρεφικῶς τῷδ' ὑπ' ἀκτῖνα πάλαι
 ὑπνοῦντι, καθὰ γηπόνων ἔθρος τέκνοις,
 ἐπικαταπτὺς αἰτός, θαῦμα ξένον,
 2525 σκιὰν ἀνείς πτέρυγας ἔδρα τῷ βρέφει.
 περὶ βρέφους ἔδεισε μήτηρ ἐκτόπως,
 τὸν αἰτὸν βλέψασα μὴ κατ' ἐλπίδας
 σκιὰν σχεδιάζοντα τῷ βρεφνλλίῳ,
 καὶ τόνδε λίθοις ἀπελαύνει μακρόθεν.
 2530 καὶ τῇσδ' ἀπούσης ὄρνις ὥς πρὶν κατέπτη,
 τελῶν τὸ λειτούργημα παιδίῳ πάλιν·
 καὶ πάλιν ἀπήλαυνεν ἡ γειναμένη.
 καὶ τοῦτ' ἔδρατο πολλάκις τῆς ἡμέρας.
 Ὡς δ' ἐφήβων ἤψατο τῆς ἡλικίας,
 2535 ἀγνώς τις ὧν ἄπυσιν, ἐσχάτως πένης,

successor heres, (2510) Romanorum regem Basilium creat, eique nuptiis copulat Eudociam Inceris filiam, concubinam suam. patria Basilii Macedonia fuit, ubi ex obscuris natus est parentibus, (2515) qui manu propria agrum excolebant, vir fortis, dexter, viribus praepollens, aetate florida, bene comatus, blandus, et bono animo et mente constanti praeditus. huic multa imperium portenderunt (2520) signa iam inde a teneris unguiculis, ex quibus dicam carmine pauca admodum.

Aestivo tempore radiis sub solaribus dormienti, uti mos est rusticorum liberis, advolans aquila, mirum prodigium! (2525) umbram expansis alis puero praebuit. tunc filio timuit mater vehementer, aquilam videns praeter expectationem umbram tenello infanti suppeditantem; lapidumque factu procul abigebat avem. (2530) matre recedente aquila rursus advolat, atque suum puero praebet ministerium. rursus hanc mater abigit; idque saepe per vices illa die factitatum fuit.

Ut vero e pueris excessit Basilus, (2535) omnibus ignotus atque egen-

- βαδίσας ἤκε πρὸς πόλιν Κωνσταντίνου ,
ὥς ἂν ὑπάρξας τῶν τινὸς θῆς εὐπόρῳ
ζῶην τὰ συνέχοντα κτῶτο προσφόρως.
πόλιν δ' ὑπεισδὼς κατέδαρθεν ἐσπέρας
- 2540 Διομήδους μάρτυρος ἐν ναοῦ πύλῃ
ὥς τις πενιχρὸς εὐτελὴς νεανίας.
ᾧναρ δ' ὁ μάρτυρ ἐμφανίζεται νύκτωρ
τινὶ καθ' ὑπνους τῶν ἔσω νεωκόρων,
καὶ οἱ τὸν ἐκτὸς ἐγκελεύεται τάχος
- 2545 εἰσαγαγεῖν ἄνακτα τῆς πύλης ἔσω.
ὁ δ' ὑπέξελθὼν καὶ Βασιλείον μόνον
εὐρῶν ὑπνοῦντα κατὰ λιτοῦ δαπέδου ,
πύλην ὑπῆλθε τοῦ νεῶ καὶ τὸν δόμον,
δόξας ᾧναρ φάντασμα μάταιον πέλειν.
- 2550 καὶ πάλιν εἶχε τὸν νεωκόρον κλίνῃ ,
καὶ πάλιν ὄψις ταῦτά οἱ παρηγγύα·
καὶ πάλιν ἔξέδραμε τῆς πύλης τάχος ,
καὶ Βασιλείον εὔρεν ὑπνοῦντα μόνον.
ἐπεὶ δὲ τρεῖς γένοιτο ταῦτα κατ' ᾧναρ
- 2555 καὶ σύνεσις ἦν οὐδαμοῦ νεωκόρῳ ,
δηλοῖ τὸ τρίτον ἐμφανῶς μάρτυς λέγων
εἶναι τὸν ἐκτὸς κείμενον βασιλέα·
ὃν εἰσαγαγὼν ὥς δέον νεωκόρος
φιλοφροσύνης καὶ ξενίας ἤξιον.
- 2560 εἴτε συνιστᾷ τόνδε τῷ τῶν ἐν τέλει,
κακείνος ᾧκείωσεν ἄνακτι πάλιν·
ὁ δ' ὕψος ἐβράβευσε τῆς κραταρχίας.

tissimus ad Constantini urbem pedester venit, ut alicui diviti navans operam vitae adiumenta sustentandae acciperet. ergo ingressus urbem dormiebat vespere (2540) in valvis templi martyris Diomedis, tamquam egenus vilisque adolescentulus. en autem martyr se conspiciendum obtulit uni ex aedituis noctu per somnium, iubens ut festinanter eum qui cubabat foris (2545) regem, reclusis valvis, introduceret. egressus ille cum Basilium solum nuda humo dormientem offendisset, in templum regressus domum se recepit, vanum se somnium aestimans vidisse; (2550) itaque in lecto rursus se composuit. sed ecce oblata species mandatum repetit. ipse celeriter ianua se proripit, et Basilium dormientem solum reperit. cumque iam tertio somnium occurrisset, (2555) neque rem aedituus prorsus intelligeret, martyr ad extremum aperte dixit eum, qui foris cubabat, esse regem. tunc introductum, ut par erat, aedituus blandis officiis recreavit et hospitio; (2560) tum cuidam optimati commendavit, qui rursus illum regi familiarem reddidit, a quo Basilius regium honorem rettulit.

*Καὶ τις μοναχῶν, ἀρεταῖς ἑστεμμένος
 μέλλοντά τ' εἰδὼς πνεύματι θεῷ λέγειν,
 2565 Κρήτην πατρίδα καὶ μονὴν κεκτημένος,
 ἐκείσε τῷδε πρὸ κράτους ἀφιγμένῳ
 προεῖπεν ἀνάρρησιν εὖ κραταρχίας.*

Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ἐτη ιβ'.

*Οὗτος Μιχαὴλ ἀνελὼν εὐεργέτην
 καὶ βασιλευτήν καὶ δότην τὸν τοῦ στέφους
 2570 αὐτοκράτωρ μόναρχος ὥφθη τῶν ὅπλων·
 ὅθεν συνιὲς αἰκία συνειδότος
 φόνου δυσαχθὲς καὶ μαιφόνον μύσος
 ἔξιλεοῦν ἔσπευδε δεσπότην ὄλων,
 ἄβυσσον ὑπάρχοντα τῆς εὐσπλαγχνίας,
 2575 ἔργοις φιλοίκοις καὶ καλῶν εὐποιαῖς·
 μεθ' ὧν νεῶν κάλλιστον εὐπρεπῇ ξένον,
 πολυτελὲς θέαμα, τέρψιν ὀμμάτων,
 ἐν βασιλείοις καίνισας πρωταγγέλιῳ
 νέαν ἀποκέκλεχε τόνδ' ἐκκλησίαν·
 2580 καὶ πάλιν ἄλλον Ἑλλὰ τῷ Θεοβίτῃ,
 ὃν ἐξόχως ἦν καὶ τιμῶν καὶ σεμνύνων
 πομπαῖς ἑορταῖς δαψιλῶς ταῖς δι' ἔτους.
 οὗτος δι' αὐτοῦ καὶ στρατηγῶν καὶ στόλου
 ἐχθροὺς ὑπῆρχε κτιννύων εἰργων φλέγων,
 2585 καὶ σφῶν πόλεις ἄρπαγμα τιθεὶς τῷ κράτει.
 ναοὺ σοφίας καὶ δυτικὴν ἀψίδα,*

Quin adeo quidam virtute fulgens monachus, spiritu divino futuro-
 rum praescius, (2565) in Creta patria monasterium incolens, illuc ve-
 nienti ante imperium Basilio veraciter praedixit regem creatum iri.

Basilius Macedo an. 12.

Hic Michaellem erga se beneficum regni-que datorem postquam in-
 terfecit, (2570) solus cunctarum dominus rerum exstitit. quare con-
 scientiae stimulis compunctus, dum scelus caedis reputat infandae, pla-
 care aggressus est communem dominum, cuius clementiae nullus est
 terminus, (2575) bonis operibus et largiendo egenis. tum etiam tem-
 plum novum pulcherrimum, mirum gratumque oculis spectaculum, regio
 in palatio angelorum principi condidit, novamque appellavit ecclesiam.
 (2580) rursusque templum aliud Eliae Thesbitae, quem colebat praeci-
 pue per anni cursum pompis, diebus festis, honore lauto. hic per suos
 duces perque exercitum perdebat hostes igne gladio vinculis, (2585) ur-
 besque illorum suo adiungebat regno. hic templi Sophiae apsidem oc-

Ephraemius.

- κάμνουσαν ἤδη τῷ χρόνῳ τῷ παμφάγῳ,
 ἤδρασε χερσὶ τεχνιτῶν εὐμηχάνως·
 ναοῖς τε πολλοῖς γῆς κλόνῳ τεθραυσμένοις
- 2590 τὴν δυνατὴν σίναρσιν εἰσῆξε σφίσιν.
 πολλοὺς δ' ἐπεσπίασατο τῶν Ἰουδαίων
 πρὸς πίστιν ὁρθὴν χρημάτων συνεργία.
 καὶ Ῥῶς ἔθνος πρὶν κεκρατημένον πλάνη
 Χριστῷ προσελθεῖν εὐσεβῶς δράσας ἔχει.
- 2595 σιταῖς γὰρ αὐτοῖς ἀρχιδύτης τῶν πάντων
 ἔπειθε πάντας τῷ Χριστῷ προσίεναι
 εὐαγγελίῳ καὶ Χριστοῦ τεραστίοις·
 οἱ δὲ πρὸς αὐτοῦ κατιδεῖν ἤτουν τέρας
 πρὸς πίστιν ὧν ἔφασκε Χριστοῦ θυνμμάτων.
- 2600 εὐαγγέλων γοῦν πυκτίδα θείαν λόγων
 εὐξάμενον τε καὶ πυρὸς θέντος μέσον
 ἄφλεκτος ὥπτο τῷ πυρὶ τῷ παμφάγῳ·
 οἱ δ' ἐκπλαγέντες προστίθενται κυρίῳ,
 βαπτίσματος δώρημα προσδεδεγμένοι.
- 2605 Καὶ παῖδα τὸν Λέοντα, πεισθεὶς ἀτόποις
 Σανταβυρηνοῦ βασκάνου συμβουλiais,
 γόητος ἀνδρός, φυλακῇ καθειργνύει.
 καὶ τάχ' ἂν ἀπέσβεστο λύχνους ὁμμάτων
 ὁ φίλιτος παῖς πρὸς φυτοσπύρου Λέων,
- 2610 εἰ μὴ πατριάρχης τε καὶ γερουσία
 λιταῖς ἀπεῖρξαν σκέμματος τὸν πατέρα.
 ἔμφρουρος ἦν ὅμως δὲ μακρὸν τὸν χρόνον.

ciduam, iam laborantem temporis iniuria, artificum refecit eleganter manu; multisque aliis terrae motu dirutis (2590) delubris congruam suppeditavit opem: Iudaeos quoque multos ad rectam fidem pellexit, vitae agenda adiuventis praebitis. quin Rossos hactenus errori deditos ad religionem Christi curavit trahere. (2595) egregius etenim missus ad hos episcopus suavitatis cunctis ut ad Christum accederent, Christi evangelica narrans miracula. tum Rossi postulabant signum cernere, quod narratarum rerum fidem faceret. (2600) ergo verbi evangelici divinum librum episcopus cum precibus in ignem misit; hunc autem vis flammaram non laesit vorax. qua re attoniti dominum sunt secuti Rossi, et baptismi munus susceperunt.

(2605) Exin Leonem filium Basilius, Santabareni absurdis consiliis obsequens, invidi pravique viri, in custodiam tradidit. et quidem oculos forte amissurus erat dilectus filius Leo mandato patris, (2610) ni patriarcha cum conscriptis patribus precibus fregissent parentis consilium. sed tamen iamdiu in vinculis manebat Leo.

- δῆμῳ δὲ κοινῆς ἡγμένης πανδαισίας
 πτηνὸν μιμηλόν, ψιττακός, ζῶον ἄλλον,
 2615 Λέον Λέον κέκραγε συχνῶς ἐν πότῳ,
 καὶ συσσίτους δείκνυσι πλήρεις δακρύων.
 καὶ προσπεσόντες λιπαρῶς τῷ δεσπότῃ
 ἐξιλεοῦνται τῷ πατρὶ τὸν νύκτα.
 καὶ σπένδεται οἱ καὶ πάλιν νέμει κράτος.
 2620 Θηρῶν ἐλάφῳ βασιλεὺς ἐντυγχάνει
 ὑπερφνεῖ τε καὶ λίαν κερασφόρῳ,
 ἐφ' ὃν ξιφήρης κατέτεινε τὸν δρόμον,
 καὶ φθῆς ἐπῆρε τὸ ξίφος, πλήξαι θέλων.
 ὁ δ' ἀνθυποφθὰς τοῖς κέρασι σφαγέα
 2625 ἄρας ἀπῆει κατὰ δυσβάτων τόπων.
 καὶ τις προλαβὼν ἐξομαρτούντων νέων
 ζώην τεμὼν σέσωκε τὸν βασιλέα.
 ὃς σῶστρα καλὰ τῷ σεσωκότι νέμει
 τομὴν κεφαλῆς. φεῦ δίκης τῆς ἀδίκου.
 Λέων ὁ σοφὸς ἔτη καί.
 2630 Βασιλείου δὲ τὸν βλὸν λελοιπότος
 διάδοχος παῖς ἀναιδείκνυται κράτους
 Λέων, σοφίας κοσμικῆς πάσης ἵδρις,
 τῆς τετρακτύος τῶν σοφῶν μαθημάτων,
 καὶ μαντικῆς αὖ τῆς ἀπορορήτου πλέον,
 2635 τῆς δι' ἐπωδῶν καὶ δρόμου τῶν ἀστέρων

2634 αὐτῆς V

ecce autem praebito publice convivio psittacus, avis loquax et imitatrix, (2615) Leonis inter epulas nomen coepit ingeminare convivisque expressit lacrimas; qui ad genua domini flagitanter proni reconciliarunt denique filium patri, qui Leoni dignitatem cum gratia reddidit.

(2620) Rex aliquando venans in oerum incidit eximia magnitudine celsisque cornibus, quem statim instructus armis cursu appetiit; iamque occisurus erat elato gladio, cum ille contra irruens hostem cornibus (2625) sublatum in avios locos fuga abripuit. sed enim comes iuvenis praevertens cursu regem praeciso balteo neci eripuit; qui sane egregium servatori praemium contulit, abscisso capite. pro iniustitiam!

Leo sapiens an. 25.

(2630) Exstincto Basilio successor heres filius imperii habenas tractandas cepit Leo, mundanae sapientiae nullius inscius, quadriga doctrinarum apprime exercitus, arcana divinandi praesertim arte, (2635) quae fit incantationibus cursuque siderum, quaeque peritis cuncta futura pan-

- μέσταις διδοῦσας τὴν πρόγνωσιν τῶν δλων.
 τᾶλλα μὲν οὗτος εὐσεβῆς ἦν ὁρθόφρων,
 κοινῶν τε διοίκησιν ἤγεν ὥς δέον·
 τετραγαμία δ' ὠμιληκῶς συζύγων
 2640 καὶ πρὸς νόμων κώλυμα μὴ φέρειν λέγων
 κνδοιμὸν ἐντίθῃσι προστάταις νόμων,
 καὶ ποιμενάρχῃν ἐνστάτην δεδειγμένον
 ποίμνης ἐλαύνει καταγαγὼν τοῦ θρόνου.
 πρώτην δὲ τιμῶν συζύγων βασιλῖδα,
 2645 τὴν μακαριστὴν Θεοφανῶ τὴν πάνν,
 ἄγχιστα ναοῦ κηρύκων ἀποστόλων
 νεὼν ἀνιστᾷ τῇδε τῶν ἐξαισίων,
 ἐν ᾧ σορὸν τίθῃσιν αὐτῆς λειψάνων.
 καὶ πάλιν ἄλλον καινίσας θεῖον δόμον
 2650 Χριστοῦ πάλιν ζῶν γε Λαζάρῳ φιλῶ
 ἐν τῷδ' ἐθυσάυρισε κάκεινον δέμας
 καὶ Μαγδαληνῆς Μαρίας τῆς ὀλβίας.
 πρὸς τοῖσδ' ἀνιστᾷ καὶ μονὴν Κωνσταντίνῳ
 ἐν ταῖς νοσσιαῖς, τῷ Πυφλαγόνι γένος
 2655 καὶ θηλωδρίᾳ, πλὴν δ' ὁμῶς πεφιλμένῳ,

2636 profecto rei divinatoriae artique astrologorum vanissimae male deditus fuit Leo; cuius rei testem me videre mihi codicem perantiquum insignem, e Byzantina aula, ut puto, profectum, in quo mendacis perniciosaeque artis praecepta copiosissime traduntur. ex eo nimirum codice fragmenta tria Iuliani Laodicensis nuper ego edidi. nota quoque sunt oracula, quae Leonis imperatoris nomen prae se ferunt. M.

2646 locutionem *nuntius apostolus*, quae est in editione Eusebii Mediolanensi p. 70, reprehendit ut incredibilem abiiciendamque iudicavit in suis animadversionibus doctus quidam vir Italus. sed ecce tibi *κῆρυξ ἀπόστολος* *nuntius apostolus* apud Ephraemium. quare sic reapse legerat olim interpres Armenius etiam apud Eusebium. M.

dit. hic ceteroquin pius et orthodoxus rem dirigebat aequo iure publicam: sed tamen quartis celebratis nuptiis, (2640) nec legum hac in parte frenum patiens, tumultu perturbavit custodes iuris; et patriarcham adversantem sibi grege procul pepulit detractum throno. tum ut suam primam coniugem reginam (2645) Theophanonem mortuam honoraret, delubro proximam apostolorum aedem huic exstruxit ingentis molis, ibique reliquias eius in arca posuit. rursusque aliam instaurans sacram aedem (2650) amico Christi redivivo Lazaro, ibidem corpus eius clausit loculo, nec non beatæ Magdalenæ Mariae, coenobium insuper struxit Constantino Paphlagoni in eo loco qui nidus dicitur, (2655) turpi viro sed tamen dilecto sibi; quem coma tonsa iussit esse monachum,

ὃν ἀποκείρας πρῶτον εἰς ῥακενδύτην
 λόγοις προαχθεὶς Σαμωνᾶ τοῖς βασκάνοις,
 εἴτ' ἐκδύσας ἄμφια τὰ μονοτρόπων
 ἅξι' τιμῇ τοῦ παρακοιμωμένου·

2660 ὧ καὶ μονὴν ἤγειρε τὴν εἰρημένην.

Τόνδ' ἐν νεῷ μάρτυρος ὄντα Μωκίον,
 ἐσιῶτα δ' ἀγχοῦ κυκλίδος θείου δόμου
 δορυφορίας βασιλικῆς ἡγμένης
 κατὰ χάρας ἐπληξεν ἀνὴρ τις βύκτρον·

2665 καὶ τάχ' ἂν αὐτὴν συνέτριπεν ἰσχάτως,
 εἰ μὴ προσαρράξαν γε βύκτρον λυχνία
 τὸ πλείστον ἀφῆρητο βιαίως ῥύμης.
 δὲ συμβὰν εἰργάσατο θροῦν τοῖς ἐν τέλει·
 προήγορος δὲ καὶ μονοτρόποις μέγας

2670 Μάρκος παρὼν ἔφησε τῷ στεφνηφόρῳ,
 ὃ συννυφῆνας τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ
 μέλος τετραώδιον ἐφνευστάτως,
 “ἐκ τοῦ παρόντος ἐς νέωτ' ἀρροτόως
 δέκατον ἄρξων, βυσιλεῦ, ἵσθι χρόνον.”

2675 καὶ σύνδρομον γένοιτο τοῦργον τῷ λόγῳ.

Ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ μῆνας ιγ'.

Λέοντος ἀρχὴν καὶ βίον λειοπίοτος
 ὁμαιμος Ἀλέξανδρος ἔσχε τὸ κράτος,
 ἀνὴρ ἀσελγής, ἐκδεδιγημένος,
 ἄθυρμ' ἐρώτων, ἀκολασίας φίλος,

verbis instinctus Samonae invidentis; postea detracta monachali veste cubicularii honore condecoravit (2660) illum cui monasterium, ut dixi, struxerat.

Exin imperatorem in templo martyris Mocii versantem, dum regii satellites cancellis propinquant divinae domus, nescio quis fuste percussit in capite; (2665) quod quidem illi prorsus confregisset, nisi pendenti lychno illis fustis multum de vi letali perdidisset. atque id procures valde turbavit facinus. fatidicus autem et clarus inter monachos (2670) Marcus, qui panxit carmen tetraodium sabbati magni pervenusto metro, forte ibi praesens regem sic est affatus “tempore ex hoc certum te esse volo decem adhuc annos fore regnaturum;” (2675) fuitque verbis eventus consonus.

Alexander Leonis frater mens. 13.

Leone deserente cum vita imperium, frater obtinuit sceptrum Alexander, vir impudicus perditisque moribus, servus libidinum, inconti-

- 2680 κώμοις μέθαις χαίρουσα χοιρώδης φύσις,
 ῥέκτης κρυφίων Ἀφροδίτης δολγίων,
 φαύλοις ἀγύρταις, ἀνδράσιν εὐτραπέλοις
 τριωβολιμαίοις τε χειρίζων κράτος·
 ὅστις κατωρχήσατο τῆς κραταρχίας,
 2685 ὡς συγγόνου πρόρρησις, ἔν γ' ἔτος μόνον,
 μῆνας δεκατρεῖς δυστυχεστάτους φέρων.

*Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Λέοντος ὁ πορφυρογέννητος σὺν τῷ πενθερῷ
 αὐτοῦ Ῥωμανῷ τῷ Λακαπηνῷ, ὁμοῦ ἔτη κς'.*

- Τούτου καταστρέψαντος αἰσχρῶς τὸν βίον
 Κωνσταντῖνος, βλάστημα πρῶτος πορφύρας,
 Λέοντος υἱός, παραλαμβάνει κράτος,
 2690 νέος κομιδῇ τυγχάνων ἡλικίαν.
 σὺν μητρὶ διέποντι τῷδε τὸ κράτος
 ἐπιφυνεῖς τις Ῥωμανὸς ἐκ Λακύνης,
 πέλων στολάρχης δρουγγάριος ἀξίαν,
 ἀπεισάτησε τοῦ νέου στεφηφόρου·
 2695 ὄρκοις φοικαλέοις δὲ συνθήκαις θ' ἄμα
 εἰς βασιλείας προσδεχθεῖς κοινωνίαν,
 ὡς συνανάσσει τῷ νέῳ στεφηφόρῳ
 καὶ κηδεμῶν ἢ τοῦ νέου καὶ τοῦ κράτους,
 καὶ τῷδε τηρήσει τὴν κραταρχίαν
 2700 ὡς κληρὸν ὄντως πατρόθεν δεδομένῳ,
 οὐ πάντ' ἐφυλάξατο τῶν συγκαμμένων,*

2691 τὸ om V

2699 συντηρήσει?

nentiae deditus, (2680) commissator, ebriosus, ingenium brutum, atque arcanorum Veneris orgiorum assecla. improbis hic scurris circumforaneis vilibusque rem gerendam tradebat publicam. qui postquam in imperio debacchatus est (2685) anno, ut frater praedixerat, haud plus uno, mense misere interijt tertio decimo.

Constantinus Leonis filius porphyrogenitus cum socero suo Romano Lacapeno an. 26.

Ubi Alexander turpiter vitam clausit, Constantinus purpurae germen primum, Leonis filius, imperium obtinuit, (2690) aetatem prorsus teneram adhuc degens, cum is cum matre rei praesideret publicae, Romanus quidam, Lacapenus patria, dux exercituum munere drungarius, fefellit puero regnatori fidem. (2695) mox ad regni societatem admisus fuit, non sine gravi iureiurando pactoque inito fore ut conregnaret cum rege puero, imperiique et pueri simul tutelam gereret, atque huic incolumem servaret potentatum, (2700) cuius reapse heredem pater fecerat. sed non servavit Lacapenus foedera: quin adeo filios tres desi-

ἀλλ' υἱέας τρεῖς εἰς βασιλείας στέφει,
αὐτῷ ἀπεκλήρωσε κοινῶν πραγμάτων
φροντίδα πᾶσαν καὶ διοίκησιν κράτους.

- 2705 τέως δὲ συνίδνυε καὶ Κωνσταντίνος
τῷ πρεσβύτῃ καὶ νεωτέροις κράτους.
καὶ μακρὸς ἐξήνυστο τῷ μέσῳ χρόνος,
πρὸς εἴκοσιν ἕξ παραρρυνέντων χρόνων.

Κωνσταντίνος μόνος ἔτη ιε'.

- καὶ τηνικαῦτα συλλαβὼν Κωνσταντίνος
2710 ὥς νουνεχῶς τε καὶ λίαν ἐπηβόλως
φίτην τε παῖδας ἄνακτας παρεγγράφους
καθεῖλεν ἀρχῆς καὶ μοναρχεῖ τοῦ κράτους.
ὑπῆρχε δ' οὗτος εὐσεβής τις ὀρθόφρων,
μηδὲν νεοχμῶν τῶν ἰθῶν ἐκκλησίας,
2715 εἰκὼν δὲ ταύτῃ καθὰ μητρὶ φιλιότητι,
ὑπερμαχῶν τε δογμάτων τῶν ἐνθίων,
καὶ πάντα ποιῶν πρὸς φυλακὴν τῶν νόμων.
ἦν ἐν μεθέξει καὶ σοφῶν μαθημάτων
παιδεύσεώς τε τῆς θύρουθεν εἰς ἄκρον·
2720 ὧν καὶ προμηθεὺς ὤπτο συνεῖναι βίῃ,
τῆς σφῶν ἐπιστήμης γε τάξας τεχνίτας.
πλὴν εἶχεν ἅττι μὴ προσήκοντα κράτει·
αὐταρχίαν γὰρ μαλακῶς ἦν ἰθύνων,
ὥρᾱτο καὶ δύσοργος ἡμαρτηκόσιν,

2706 τῷ τε πρ.?

gnavit Caesares, sibi que vindicavit publicarum rerum curam universam imperii que regimen. (2705) interim tamen Constantinus quoque cum senes eiusque liberis imperabat. atque ita tempus lapsus est diuturnum; viginti enim et sex fluxerunt anni.

Constantinus solus an. 15.

tunc demum comprehensus Constantinus (2710) cauto artificio idoneoque tempore patrem cum filiis, regibus insitivis, dominio exiit solusque imperium tenuit. hic pius erat et orthodoxo animo, et nihil in ecclesiae institutis innovans, (2715) immo huic dilectae ceu matri obediens, et divinorum dogmatum defensor, et iuris observantiam in primis exigens. idem doctrinis praeditus sapientibus profanisque literis eximie instructus, (2720) harum quoque gessit semper patrocinium, quibus et tradendis magistris praeposuit. tamen indignae imperio dotes iuerant: namque rem publicam socorditer regebat, nimis irascebatur

2725 πρὸς δ' αὖ κολαστῆς ἀπαράιτητος σφίσιν.

ἀρχαιρεσιάζων δὲ βουλὰς τ' ἐκφέρων,
ἀρχαῖς τε κοιναῖς καὶ στρατηγίαις ὅλαις
ἄνδρας ἐφίστα μηδαμῶς πεφυκότας,
ἀναξίλους δὲ καὶ μοχθηροὺς εἰσάπαν,

2730 ἀρχὰς ἀπάσας χρημάτων δρῶν ὀνόλους.

Τούτου Ῥωμανῶ συνανάσσοντος τότε
εἰκὼν ἀχειρότευκτος Χριστοῦ δεσπότου,
ἐν χειρομάτρῳ διαγραφεῖσα ξένως,
ἐξ Ἑδέσης ἤνεκτο πρὸς Βυζαντίδα.

2735 καὶ Ῥωσικὸς τις μυριάριθμος στόλος,
φέρων ἄριθμὸν ὀλκάδων πρὸς ταῖς δέκα,
ὥς φασι, πέντε χιλιοστύας ὅλας,
ληλατήσων κατέπλευσε πρὸς πόλιν·
σχεδὸν δ' ἅπας ἔφθαρτο τῷ Θεῷ σθένει

2740 καὶ μητρανάνδρον παρθένου συμμαχίᾳ
πρὸς ἀντιπρώρου Ῥωμαϊκοῦ τοῦ στόλου.

Ῥωμανὸς δ' υἱὸς αὐτοῦ ἔτη γ'.

Τοῦ πορφυρανθοῦς δ' ἀπολιπόντος βίον
ὁ παῖς Ῥωμανὸς ἀναδείκνυται κράτῳ,
ᾧπερ συνῆπτο πρὸς γάμου κοινωνίαν

2745 Θεοφανῶ τις ἐκ χαμερποῦς τοῦ γένους,
ἣ τάνδρῃ τίττει παῖδας ἄρρενας δύο,
τὸν Βασίλειον, πρὸς δὲ Κωνσταντῖνον,

2747 δὲ τὸν Κ.?

delinquentibus, (2725) poenisque erat sumendis inexorabilis. idem magistratus senatoriosque gradus praefecturasque et militares ordines viris tradebat prorsus hand idoneis, indignis omnique vitio laborantibus, (2730) officia cuncta auro venalia exhibens.

Hic cum Romano dum regnat adhuc, imago Christi domini haud manu facta, miro artificio in mantili picta, Edessa urbe Byzantium translata fuit. (2735) Rossicus etiam plurimus exercitus quindecies mille naves onerarias, ut fama est, ducens, cunctaque depopulans ad urbem regiam direxit eursum. sed enim prope universus auxilio dei, (2740) virgine quoque matre ferente opem, Romanae classis impetu delatus fuit.

Romanus Constantini filius an. 3.

Exin Porphyrogenito vita functo Romanus filius imperator exstitit, cui matrimonii iure coniuncta erat (2745) Theophano, plebeio prognata genere. haec viro peperit masculos filios duos, Basilium et Constanti-

- οὓς βασιλικῇ ταινίᾳ στέφει φέτης,
 ἀνὴρ τρυφηλὸς ἐκδεδιγνημένος,
 2750 μέθαις τε κώμοις προστετηκὼς ἐξόχως,
 φιληδονίαις ἀφροδισίοις πότοις,
 ἀνδράσι λοιμοῖς συνδιάγων καὶ φθόροις.
 κοινῶν δὲ διοίκησιν ἦν ἐγχειρίσας
 Ἰωσήφ τινι τὴν ἐπίκλησιν Βρίγγᾳ,
 2755 πραιποσίτῳ τε καὶ παρακοιμωμένῳ.
 ὁμῶς στρατηγοῖς ἀνδρικοῖς κεκρημένους
 στόλῳ τε βαρεῖ κατ' ἐχθρῶν ἀντιπάλων
 νίκας κατώρθου, τοὺς ἐναντίους τρέπων·
 Φωκᾶν Νικηφόρον γάρ, ἄνδρα γεννάδαν,
 2760 σὸν συγγόνῳ Λέοντι στρατηγὸς ἔχων
 αἶρεῖ δι' αὐτῶν ὑπεναντίων πόλεις,
 καὶ θρόσος ἐχθρῶν ὑποκλίνει τῷ κράτει.

Νικηφόρος Φωκᾶς ἔτη ῞.

- Τούτου καταστρέψαντος αἰσχυρῶς τὸν βίον
 καὶ κράτος νίοις γαμετῇ λελοιπότες,
 2765 Φωκᾶς Νικηφόρος τις ἀποστάς κράτους
 ἀνηγορεύθη βασιλεὺς αὐτοκράτωρ
 παρὰ στρατηγῶν τῆς ἔω καὶ ταγμάτων.
 οὗτος στρατεύσας κατὰ Σύρων Κιλικῶν
 πολλὰς πόλεις σφῶν εἴλε τῆς μάχης νόμῳ,
 2770 Ἀδαναν, Ῥωσόν, τεῖχος Ἀναζαρβέων,
 πρὸς ταῖσδε Ταρσὸν καὶ Μόψον τὴν ἑστίαν,

num, quos regio quoque stemmate ornavit genitor, vir voluptarius et corruptis moribus, (2750) potando comissando plus nimio deditus, deliciisque et Veneri et conviviis, sodalibus utens pessimis et corruptoriis. rei vero publicae curam gerendam tradidit Iosepho cuidam, cui Bringae agnomen erat, (2755) praepositi gerenti munus et cubicularii. is tamen strenuos habens in armis duces valido cum exercitu victorias rettulit feliciter, suosque hostes in fugam compulit. Phocam quippe Nicephorum, sortem virum, (2760) Leonemque fratrem eius duces habuit; quorum virtute hostium cepit urbes fastumque illorum imperii iugo subdidit.

Nicephorus Phocas an. 6.

Postquam Romanus vitam turpiter clausit relicto imperio coniugi atque liberis, (2765) Phocas Nicephorus, fallens imperio fidem, electus est ad honorem regum ab orientis ducibus et exercitibus. hic bellum gerens contra Syros Cilicas multas illorum urbes vi Martia cepit, (2770) Adanam, Rosum, Anazarbensium murum, praeterea Tarsum at-

- ὣν καὶ πύλας ἤγαγε πρὸς Βυζαντίδα
 ἐχούσας εὖ τέχνης τε καὶ ποικιλίας.
 καὶ θεῖον ἐκτύπωμα Χριστοῦ δεσπότου
 2775 εὐρὼν κεράμῳ προστυπωθὲν ἀτέχνως
 ἐξ Ἱεραπόλεως ἄστεος Σύρων,
 καὶ βόστρυχόν γ' αἵματι συμπεφυρμένον
 ἐκ προδορικῆς κάρας ἀνειλημμένον,
 ἀνακομίζει πρὸς πόλιν βασιλίδα.
 2780 καὶ φρούρια πλεῖστα δὲ τῶν ἐναντίων
 κρύπτει καδυπέταξε τῆς Ῥωμαίδος.
 καὶ ταῦτα μὲν κάλλιστα κατορθωμάτων
 πλὴν τοῦδε λαμπρὸν ἐπισκιάζον εἶχε τι,
 ἥτις τε χρημάτων τε καὶ χρυσαργύρου,
 2785 ἀντιῦθεν εἰς ἃ μὴ δέον παρακλίνας
 δασμοῖς τε καινοῖς κατατρώχων καὶ φόροις
 ἐπήκοον πᾶν ταῖν χεροῖν τῶν πρακτόρων,
 ὥφθη μισητὸς πᾶσι καὶ τοῖς ἐν τέλει,
 καὶ μᾶλλον οἷς ἔθιμα τῆς ἐκκλησίας
 2790 ἀνατρέπειν ἔσπευδε καὶ κακῶς λύνει,
 ψήφους πρὸς αὐτὸν ἐλκύνων ἐπισκόπων,
 καὶ τῷ ταμείῳ ποιμένος τεθνηκότος
 τὰ πτωχικὰ πράγματα τῆς ἐκκλησίας
 συνεισφέρειν δεῖν θεσπίσας παρανόμως.
 2795 οὐχ ἦτον ἐξέμηνε πάντας πρὸς μῖσος
 τὸ κατ' ἐκείνου τείχος ὑπερηγμένον,
 ὃ κυκλόθεν τέτευχε τοῖς ἀνακτόροις,

2774 τύπωμα V

2783 τῷ λαμπρῷ γ' ?

2791 ψήφος V

que Mopsuestiam, quarum etiam portas Byzantium transtulit, insigni arte et vario perfectas opere. divinam quoque Christi domini effigiem (2775) haud manu factam et in olla inventam Syrorum ex urbe Hierapoli, capillique partem concretam sanguine, e praecursoris capite desumptam, ad urbem regiam transtulit. (2780) locos quoque munitos hostium plurimos Romanorum redegit in dicionem. et haec quidem splendide ab eo sunt facta. verum huius lucis nonnullae erant tenebrae: pecuniae laborabat cupiditate, (2785) proptereaque ab aequo declinans iure, novorum tributorum molestia imposita, quaestorum manibus subditos vexabat. hinc plebi et optimatibus exosus erat, praesertim quia canones ecclesiae (2790) per scelus violare molitus est, episcoporum aliquot suffragiis captis. nempe ad regium aerarium defuncto episcopo opes ecclesiae, pauperibus debitas, iniqua lege deferendas sanxit. (2795) nec minus odii publici incendit flammam excitata iussu eius muri moles insignis celsitudinis et magni ambitus, quae palatium undique

- ὑψιτενές τ' ὄν καὶ περιδρομον λαν.
καὶ δόγμα δ' εἰσήνεγκεν οὗτος ἐν μέσῳ
2800 θεοπίζον ὥς δεῖν στρατιώτας ἐξ ἴσου
μάρτυσι τιμᾶν καὶ γεραίρειν τοῖς ὕμνοις
μάχαις σφαγέοντας καὶ λελοπότης βλον.
καὶ τάχ' ἂν ἐξήνυστο πρὸς πέρας τόδε,
εἰ μὴ πατριάρχης τε σὺν ἀρχιδύταις,
2805 πρὸς δ' αὖ λογάδες ἀντέστησαν εἰκότως.
Τούτῳ Τζιμισχῆς ἐγκοτῶν Ἰωάννης
ἐφ' οἷς κακῶς ἔδρασεν αὐτὸν ἀδίκως,
σὺν οἷς ἐθάρρει καττύει τούτῳ λόγον
καὶ σκέμμα δεινὸν καὶ παγίδα θανάτου,
2810 αἰτουργὸν αὐχῶν τοῦ λόγου βασιλίδα.
χρησάμενος δὲ σὺν ἑταίροις σαργάνῃ,
ἦν ἡντρέπισε βασιλὶς εὐμηχάνως,
ἀνῆλθεν ἡλίβυτον ἄνοδον νόκτωρ,
καὶ βασιλεῖω, καθάπερ νυκτιλόχοι
2815 ἦ θῆρες εἰπεῖν ἄγριοι βροτοκτόνοι,
παρεισφθαρέντες θαλάμῳ ξιφηφόροι
σφάττουσι τόνδε τὸν βασιλέα ξίφει.

Ἰωάννης ὁ Τζιμισχῆς ἔτη ε' 5'.

- Μεθ' ὃν Τζιμισχῆς γεννάδας Ἰωάννης
εὐθὺς ἀνηγόρευτο πρὸς παντὸς κράτωρ,
2820 μετὰ δὲ μικρὸν βασιλικῇ ταινίᾳ
παρ' ἀρχιδύτου διαδεῖται τὴν κίβαν,

circumvallabat. is etiam novum protulit decretum, (2800) quo martyrum honore iubebat milites coli, sacrisque hymnis celebrari, qui in proelio caesi vitam amisissent; eamque rem, ut arbitror, perfecisset, ni patriarcha cum ceteris episcopis (2805) proceresque, ut par erat, obstissent.

Huic infensus Ioannes Tzimisches propter acceptas sine merito iniurias audacibus cum sociis insidias struxit, dirum molimen, mortis laqueum, (2810) facinoris ministram reginam habens. quare cum sociis in cistam impositus, quam regina astute praeparaverat, impervium locum noctu conscenderunt, latronumque ritu nocturnorum (2815) vel tamquam ferae saevae ac sanguinae in regium irruperunt. armati gladiis thalamum, ibique regem trucidarunt.

Ioannes Tzimisches an. 6 mens. 6.

Exin egregius Tzimisches Ioannes communi voto factus est imperator; (2820) pauloque post regali etiam stemmate a patriarcha caput eius est cinctum. dux erat hic eximius, incomparabilis, quo nemo ae-

- ἀνὴρ στρατηγὸς ἀπαράμιλλος ξένος,
 τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐν μάχαις διαφέρων
 εὐανδρίαις τε συνεταῖς στρατηγίαις,
2825 ψυχῆς παραστήματι σὺν εὐβουλίᾳ,
 αὐτοκράτωρ ἄριστος, ἥδὺς τοῖς φίλοις,
 ἐχθροῖς δυσαντίβλεπτος ἢ φρικαλὲς.
 οὗτος χαριώννυμος, ὀλβία χάρις,
 πρᾶϋς, ἰλαρὸς, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
2830 ὃς ἡμέρῳς ἤνεγκε τὴν διὰ φόνον
 ἐπιτιμίαν καὶ νεῶ τὴν κωλύμην
 τοῦ ποιμενάρχου καὶ σοφοῦ Πολυεύκτου,
 ὥς πρὶν ὃ Δαυὶδ τοῖς ἐλέγχους τοῦ Νάθαν,
 τοὺς μὲν φυγάδας καταγωγὴν αὐτίκα
2835 οὖς πρὶν ἐφυγάδευσε φθὰς Νικηφόρος,
 ἐν οἷσπερ ἦσαν καὶ λογάδες ποιμένων,
 καθυπογράψαι μὴ θελήσαντας τόμῳ
 ᾧ Θεοπίστας ἦν βασιλεὺς Νικηφόρος,
 ἄνευ ἐκείνου μηδένα προεδρίας
2840 ποιμαντικῆς τε τυγχάνειν προστασίας,
 ὃν περ διατέτμηκεν εἰς λεπτὰ τόμον.
 ὃν δ' εἶχε πλοῦτον διένειμεν ἀπόροις,
 καὶ κανονικὴν ὑπέδν λειτουργίαν
 εἰς ἄφεσιν πταίσματος, εἰς λύσιν φόνου.
2845 εἶτα κατὰ Ῥῶς ἐκστρατεύσας βαρβάρων
 ἥττησεν αὐτοὺς ἐν μάχῃ κατὰ κράτος·
 ἦνίκα καὶ τις ὥπτο πολλοῖς ἐπὶ πότῃς,
 ἄγνωστος ἀνὴρ, Ῥωμαϊκῶν τυγμάτων

tate eius praestantior armis, et manu propria fortis et strategemate,
 (2825) animi audacia praeditus cum consilio, optimus imperator, amicis
 blandus, hostibus intolerandus et formidabilis. hic pro vi sui nominis
 gratosus, hilaris, mitis, subditis benivulus, (2830) passus est etiam ob
 patratam caedem obiurgari se temploque excludi a Polyucto cato pa-
 triarcha, ceu Nathanem obiurgantem audiit David. exsules autem statim
 revocavit, (2835) quos in exsilium truserat Nicephorus; quos inter
 erant praecipui episcopi, qui detrectarant libello subscribere, quo de-
 cernebat imperator Nicephorus, ne quis se inconsulto praesul fieret
 (2840) nec pastoralis honore frueretur. decretum id conscidit Tzimis-
 ches. tum suum divisit egenis peculium: quin et canonicam satisfactio-
 nem praestitit ob culpae veniam caedisque expiationem. (2845) deinde
 contra Rossos profectus barbaros gravi conserto proelio superior fuit.
 tunc etiam quidam visus est a pluribus eques, vir incognitus, qui Ro-

ὑπερμαχῶν ἄριστα κατὰ βαρβάρων.

2850 ἔγνωστο δ' εἶναι Θεόδωρον τὸν μέγαν,
Χριστοῦ στρατιώτην τε καὶ στρατηλάτην.

ἔγνωστο δ' οὕτως ὡς προΐων σοι φράσω.

γυνή τις ὑπὴν εὐλαβῆς καὶ κοσμίᾳ
ναῦ προσεδρεύουσα πρὸς Βυζαντίδι,

2855 ἥτις πρὸ μιᾶς ἡμέρας ταύτης μάχης
ἔδοξεν ἀθρεῖν μητράνανδρον παρθένον,

δορυφορουμένην τε καὶ προηγμένην

ἀνδράσι πολλοῖς καθάπερ βασιλίδα,

καὶ ταῦθ' ὕπαρ ἔδοξε φαιμένης κλύειν

2860 "ὦ Κυριθεόδωρος, ὦ στρατηλάτα,

ἔμδς τε καὶ σὸς προσφιλῆς Ἰωάννης

βαρεῖς ἀγῶνας καὶ δυσηνύτους ἔχει.

σὺ δ' ἄλλ' ἐπικούρησον αὐτῷ ταχύνας."

τόδ' ἦ θεωρὸς τοῖς συνοῦσιν ἐκφέρει.

2865 μνήμη διδοῦσι καὶ γραφῇ τὴν ἡμέραν,

καὶ πάνθ' ὑπῆρχε σύνδρομα χρόνῳ μάχης.

Οὗτος στρατεύσας καὶ κατὰ Κιλικίας

πάμπολλ' ἐχειρώσατο ταύτης φρουρῶν.

δσα δ' ἀφηνίασε τῆς κραταρχίας,

2870 πρὸς τήνδ' ἐπανάγαγε ταῖς στρατηγίαις.

Οὗτος νεὼν ἤγειρε Χριστῷ δεσπότην

πολυτελεῖ κάλλιστον ἐν Χαλκῇ ξένον.

manis favebat pugnans copiis contra barbaros. (2350) porro hunc innotuit esse Theodorum magnum, Christi militem atque ducem. quo autem pacto innotuerit, verbis pandam. femina quaedam erat pia pudica, templo cuidam regia in urbe assidua, (2855) quae die una ante consertum proelium visa sibi est deiparam cernere virorum comitatu permultorum deductam, veluti reginam decet. insuper haec dicentem audire credidit (2860) "o domine Theodore, o dux exercitus, meus itemque tuus amicus Ioannes gravi in agone vertitur et perdifficili; quamobrem ad ferendam operam propera." illa rem visam narravit praesentibus, (2865) qui diem memoriae scriptoque consignarunt. congruit visio cum pugnae tempore.

Idem suscepto bello adversus Cilicas permultas cepit horum munitas arces. quotquot autem negabant subesse imperio, (2870) eas armis motis compulit ad obsequium.

Hic templum excitavit Christo domino in Chalce, dives opum et miro opere.

Βασίλειος ὁ βουλγαροκτόνος ἔτη σ'.

- Τούτου τὸ βιοῦν ἐκμετρήσαντος μόρῳ
 κληροῦχος ἀρχῆς τῆς πατρῴας ἐννόμως
 2875 Βασίλειος δέδεικτο καὶ σκηπτουχίας,
 ὁ Ῥωμανοῦ παῖς, πορφυρόβλαστος κλάδος,
 αὐτοκράτωρ κρῆτιστος ἐν στρατηγίαις,
 αὐταρχίας τάλαντον ἀδξίσαις μέγα
 ὥς πιστὸς ὥς φρόνιμος ὦν ὑπηρετής,
 2880 οὐ πρὸς τρυφάς τε καὶ πρὸς ἀνέσεις βλέπων,
 οὐτ' ἀμελεία μήτε μὴν οἰκουρίᾳ
 ἢ μαλακίᾳ προστετηκὼς μηδ' ὄλως,
 ἀλλὰ στραταρχῶν πάντα καιρὸν τοῦ βίου
 καὶ ταῖς κατ' ἐχθρῶν ἐντρυφῶν ἀεὶ μάχαις,
 2885 ἀνὴρ ἀγαθός, εὐσεβῶν νόμων φύλαξ,
 μηδὲν νεοχμῶν τῶν ἐθῶν ἐκκλησίας,
 ταῖς ἀρετῶν χάρισιν ἡγλαϊσμένος,
 μᾶλλον δ' ἐραστὴς σωφροσύνης ἀνδρείας.
 οὗτος καθάπερ αἰετοῦ λαχὼν φύσιν,
 2890 ἢ πτηνὸς ὦν φρόνησιν ἢ προθυμίαν,
 τὸ μὲν πρὸς αὐτὴν ἐκατρατεύων τὴν ἔω,
 τὸ δὲ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ὄρους τῆς ἐσπέρας
 ἢ πρὸς μέρη βόρεια καὶ μεσημβρίας,
 χώρους ἐπῆει βαρβάρων ἀντιπάλων,
 2895 λεηλατῶν σφῶς, πυρπολῶν, πορθῶν πόλεις

2886 huius religiosissimi principis insigne *κεμήλιον* possidet bibliotheca Vaticana; menologii scilicet Graeci picturatum codicem nobilissimum, cuius mentionem feci in collectionis meae Vaticanae secundo volumine praef. p. 1. M.

Basilius Bulgaricida an. 50.

Ioanne fatis functo, patrium sceptrum heredis iure ac nomine legitimo (2875) obtinuit Basilus cum regio titulo, Romani filius, genitus in purpura, egregius exercituum imperator, qui dicionis fines valde ampliavit. fidelis hic et prudens administrator (2880) delicias haud spectabat requiemve corporis, neque socordiam nec domi desidiam, nulloque captus erat voluptatis genere, sed universam degens in armis vitam pulsandis in proelio hostibus gestiebat, (2885) vir bonus, legum sacrum custos, nihil immutans in ecclesiae moribus, virtutum ornamentis valde rutilans, apprime studens fortis esse et temperans. hic sortitus veluti naturam aquilae, (2890) certe habens mentem efficaciamque volucrum, nunc in orientis bellum gerebat plagis, nunc in Hesperiiis finibus, nunc sub borea, nunc denique per tractus meridionales bello quatiebat barbaros adversarios, (2895) depredans, urens, depopulans urbes muni-

- ἔρμινά τε φρούρια τῆς μάχης νόμῳ.
 καὶ δεῖγμι' ἐναργές ἡ Σκυθῶν ἔρημία
 λεία τε Μυσῶν κατὰ τὴν παροιμίαν,
 Περσῶν τ' Ἀβασγῶν ἐκτριβὴ τῶν τ' Ἀβάρων,
 2900 ὥνπερ καθεῖλε τὸ θράσος κατὰ κράτος.
 καθεῖλε δ' οὐχ ἥκιστα καὶ τυραννίδα
 τὴν τοῦ Σαμουήλ Βουλγάρων ἀρχηγέτου,
 καὶ σφῶν δ' ἀνείλε δυσουρίθμους ἐν μάχῃ·
 συρρήξεως γὰρ συμπεσούσης καὶ μάχης
 2905 Μυσῶν ἔχειρώσατο χιλιοστύας
 πεντάδας εἰς τρεῖς τὰς ὅλας ποσουμένας,
 ὧν ὄμματ' ἐξέκοψε πάντων ἐνδίκως.
 καὶ τῶνδε βραχεῖς παραδοὺς πομπὸς σφίδι,
 καὶ θύτερον σφῆς ὀμμάτων ἐσβεσμένους,
 2910 πάντας ἀφῆκεν ἵεναι πρὸς Μυσίαν.
 οὗς δυστυχῶς ἔχοντας ἰδὼν σφῶν κράτῳ
 τέθνηκε, τρωθεὶς τῆς ἀδυμίας βέλει.
 καὶ τοῦδε Βασίλειος, αὐγανστος μέγας,
 πᾶσιν ἐπωνόμαστο Βουλγυροκτόνος.
 2915 ἑλὼν δὲ Μυσῶν τὰς καθ' ἐσπέραν πόλεις,
 Ἀχρίδα καὶ Σκόπια, Πρεσθλάβας δύο,
 τὰς ἐν Σαρδικῇ καὶ Βιδίνῃ χωρία
 σὺν Περνίκῳ, φρούριά θ' ἐπὶ πεντάδας,
 πάντα καθυπέταξε Ῥωμαίων κράτει.

2898 Mysos dicit pro Moesis perpetuo Ephraemius. proverbium tamen loquitur de Mysis. Zenob. 5 15, Diog. 6 42. M.

tasque arces, prout fas est belli. rei testis est Scythiae solitudo, prae-
 daque Moesorum, ut ait proverbium, Persarum, Abasgorum clades et
 Abarorum, (2900) quorum audaciam aperto Marte fregit. nec vero se-
 cius contudit tyrannidem Bulgarorum principis Samuelis, eiusque gentis
 occidit innumeros. etenim facto pugnae conflictu gravi, (2905) Moeso-
 rum tantum captitavit numerum, ut ea aestimata sint milia quindecim,
 quois cunctis oculos lata sententia eruit. hos autem paucis ducibus in-
 structos, quos uno tantum oculo excaecaverat, (2910) remisit cunctos
 liberos in Moesiam. quos ubi sic adfectos rex suus vidit, maeroris
 ictus telo mortem obiit. atque hinc Basilius augustus magnus vulgo
 vocari Bulgaricida coepit. (2915) Moesorum autem captis Hesperiiis
 urbibus Achride Scopiis et Presthlabis geminis, Sardicae quoque et Bi-
 dinae castellis Pernicoque, cum arcibus triginta quinque, cunctas Romano
 subdidit imperio.

Κωνσταντῖνος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐτη β' δ'.

- 2920 Τούτου μεταλλάξαντος ἐν γῆρᾳ βίον
 Κωνσταντῖνος σὺναιμος ἄρχει τοῦ κράτους,
 ὄγκον μὲν αὐχῶν σωματικὸν καὶ σθένος,
 δειλὸς δὲ πάμπαν καρδίαν, ἀνειμένος,
 ἦθους πεφυκὼς μαλθακοῦ καὶ ῥαθύμου,
- 2925 Θειτρομανῶν καὶ κύβοις προσανέχων
 τρυφαῖς τε, κώμοις ἀφροδισίοις μέθαις
 ἡδυπαθείαις ἐντρυφῶν, συσσιτίοις,
 βίον βιῶν ἀντικρυς Σαρδαναπάλου,
 ἄθυρμα πᾶσι βαρβάροις ἀντιπάλοις,
- 2930 ὧν ὁρμᾶς οὐκ ἔκρινε δεῖν ὅπλοις τρέπειν
 ἢ συνελαύνειν σφῆς ξίφει πρὸς δειλίαν,
 ὑπηκόους δὲ καλαμώμενος φόβοις
 εἰσπράξεισί τε παντοδαπαῖς συχνάκις
 ἐδειξιούτο δωρεαῖς σφῆς ἀφθόνοις
- 2935 τῶν ἀξιομάτων τε τοῖς ὑπερτάτοις.
 οὕτω κατεπράτνε βαρβάρων θράσος·
 διαβολαῖς δ' εὖεικτον οὐς ἦν ὑπέχων,
 ἥττητο θυμοῦ καὶ φθόνου καὶ κυκίας.
 ταῦτ' ἄρα πολλοὺς ἐστέρησε τοῦ βίου,
- 2940 ἄλλων δ' ἐπῆρου τὰς κόρας τῶν δμμάτων
 ἐξ ὑπονομίας καὶ ψιλῆς ὑποψίας.
 ἐπεὶ δὲ τετρύχωτο γῆρᾳ καὶ νόσοις
 καὶ καθεώρα προσδόκιμον τὸ μέτρον,
 Ἀργυρόπουλον Ῥωμανὸν προσλαμβάνει.

Constantinus Basilii frater an. 2 mens. 6.

(2920) Postquam grandaeva aetate hic mortem obiit, Constantinus frater imperium tenuit, vastum quidem corpus viresque iactans, sed tamen corde timidus et infractus, molli morum genere et ignavo (2925) theatri atque aleae studio deditus, deliciis, ganeae, vino et rei venereae, voluptatum mancipium atque gulae, aemulam vitam degens Sardanapalo, barbaris cunctis hostibus ludibrio, (2930) quorum incursum haud armis repellere nec gladiis propulsare ob metum censuit; verum tributis subditos atterens, multaque et varia sine fine exigens, barbaros deleniebat donorum cumulo, (2935) conlatis etiam summis dignitatibus, sic barbarorum mitigans ferociam. calumniis autem facilem aurem praebens, iracundiae, invidiae, malignitati obnoxius, multos mortales spoliavit vita; (2940) oculorum alios orbavit lumine, suspicionum momento impulsus levi. demum senecta et morbis conflictatus, iamque instare cernens vitae finem, Romanum Argyropolium adoptavit,

2945 καὶ τῷδε συνῴκισε τὴν θυγατέρα,
 δόλῳ γυναικὸς τῆς νομίμου χωρίσας.
 εἶτα παραδίδωσι καὶ κραταρχίαν.
 ἐπιβιούς δὲ τοῖσδε μικρὸν ἐκπνέει.

Ῥωμανὸς δ' ἀργυροποῦλος εἰ. ε' σ'.

Καθίσταται δὲ Ῥωμανὸς αὐτοκράτωρ,
 2950 ἀνὴρ ἀγαθὸς εὐσεβής, εὐπατρίδης,
 λόγων ἑταῖρος καὶ τέχνης ἐγκυκλίου,
 τῶν δημοσίων εὐαγῶν ἴδρις νόμων,
 εἰσπράξεως ὀλεθρὸς ἀλληλεγγύου,
 εὐεργετικὸς ἀπορουμένοις ὅλοις,
 2955 δορυαλώτων δυσαριθμῆτων λύτης,
 ναοῦ σοφίας τῆς μεγίστης ἀψίδος
 εὐμήχανός τις φιλότιμος συνδέτης,
 χρυσοῦ χορηγὸς ἀφθόνου κληρουμένοις,
 κοινῶν χρεῶν λύτης καὶ δότης πάλιν.
 2960 οὗτος στρατεύσας κατὰ τῶν ἐν Φοινίκῃ
 σπονδὰς λυσάντων Ἀγαρηνῶν ἀθέων
 πόλεις θ' ἐλόντων τὰς ὑπηκόους κράτει
 καὶ συμπλακείς ἥττητο δυσκλεῶς σφίσι,
 καὶ διεσώθη πρὸς πόλιν Ἀντιόχου,
 2965 κακῆϊθεν ἀνέβηξεν εἰς Κωνσταντίνου.
 καὶ λοιπὸν ἡλλολώτο γνώμην τὴν πάλαι,
 καὶ πάντας ἐξέθλιβε τοὺς ὑπηκόους

2959 τε καὶ?

(2945) eique filiam propriam nuptui dedit, pulsa per dolum coninge legitima. exin imperii quoque pondus tradidit, brevique adhuc superstes efflavit animam.

Romanus Argyropulus an. 5 et mens. 6.

Romanus ergo constituitur imperator, (2950) vir bonus, pius, nobilitate cluens, literarum artiumque amicus omnium, publici recti iuris peritissimus, versurae cum mutua fideiussione eversor, erga egenos omnes largus opum, (2955) et captivorum redemptor plurimorum. maximam templi hic Sophiae absidem pulchro artificio ac splendido compegit, multamque auri vim attribuit clericis, et publicum dissolvit aes alienum. (2960) idem conlatis in Phoeniciam armis contra foedifragos impios Agarenos, qui subditas imperio urbes ceperant, conserta manu pugnavit infelicitèr, fugaque evasit in urbem Antiochiam, (2965) atque illinc semet contulit Byzantium. dein alio ingenio se ostendit praeditum, cunctisque gravis coepit esse subditis insolitis tributorum coactio-

Ephraemius.

- εἰσπράξεισι φόρων τε δασμῶν ἐκτόπων,
 δεικνύμενος πράκτωρ τις, σὺν αὐτοκράτωρ,
 2970 πικρὸς λογιστὴς εἰσφορῶν καὶ παιπάλῃ.
 ταῦτα δὲ πάντα καὶ μακρῶ τούτων πλέω
 κενῶν ὑπῆρχε καὶ δαπανῶν πλουσίως
 ἐν ᾧ καθιδρύσατο σεμνελῶ ξένῳ
 τῇ μητρανάνδρῳ καὶ περιβλέπτῳ κόρῃ,
 2975 ᾧ περ καθυπέταξε κτήσεις παμφόρους,
 πόλεις τε πολλὰς καὶ φόρους ἐτησίους
 καὶ πλέθρα γῆς, πᾶσι πολλὰ καὶ πλείους δόσεις,
 πάντα μοναστῶν ἀκατάλληλα βίω.

- Οὗτος στρατηγοῖς ἀνδρικοῖς βουλευφόροις
 2980 καὶ ταγματάρχαις συνετοῖς κεχηρμένους
 στρατεύματι τε ναυτικῷ ῥωμαλέῳ
 νίκας κατώρθου, κατεναυμάχει στόλους.
 καὶ γὰρ κατακείρουσιν ἐν βαρεῖ στόλῳ
 τοῖς Ἀγαρηνοῖς Ἰλλυρικὰ χωρία,
 2985 καὶ δρῶσι κακῶς τὰς ἐκεῖ κόμας πόλεις,
 Ῥωμαϊκὸς τις ἐντυχὼν σφίσι στόλος
 πυρίφλεκτον σφῶν ἀποδεικνύει στόλον.
 καὶ πάλιν ἄλλος τις χιλιόναυς στόλος
 ἐξ Ἀφρικῆς ἐπλευσε τὰς νήσους φλέγων,
 2990 καὶ πῶς μικροῦ πέφλεκτο Ῥωμαίων στόλῳ,
 ὃς αἰχμαλώτους εἴλε πεντακοσίους
 καὶ δεσμίους ἐπέμποφεν εἰς Βυζαντίδα.
 τῶν πρὸς δ' Εὐφράτῃ κειμένων περ ἁστέων
 στρατηγὸς ἐκράτησεν Ἐδέσσης μάχῃ·

nibus, exactor visus potius quam imperator, (2970) acerbusque quaestor et persubtilis. has tamen omnes multoque plures opes magnificas effudit in impensas, dum sanctuarium extrueret novum virgini matri, venerandae dominae; (2975) cui fructuosa attribuit praedia multarumque urbium annuos redditus, soli iugera multa ac dona plurima, quae res monachis non erant congruae.

Fortibus idem et consiliiosis ducibus, (2980) catisque simul utens centurionibus, pedestri pariter nauticoque exercitu valens, felices rettulit victorias. cum enim Agareni ingenti classe oras haberent infestas Illyrii, (2985) urbesque damnis et pagos afficerent, his superveniens Romanorum classis hostiles naves absumpsit incendio. rursus mille navium advenit classis ex Africa, per insulas incendia iactans. (2990) sed parum abfuit quin omnem inflammarent Romani, qui ceperunt quingentos milites vincisque onustos miserunt Byzantium. quin et ad urbes Euphradites missus dux quidam proelio

2995 ὃς αὐτόγραφον καὶ θεόγραφον πλέον
εἰρῶν ἐπιστόλιον Χριστοῦ δεσπότου
στέλλει βασιλεῖ δῶρον ἡγαπημένον.

Τούτου κρατοῦντος γῆς κλόνος τις συνέβη,
ᾧ πολλὰ κατήρειπε τῶν δομημάτων,

3000 ἃ πάντα λαμπρῶς ἀνεκαίνισε κράτωρ.

Ἐπεὶ δὲ μέτος τοῦ βίου κέκοπτό οἱ,
νόσῳ τακέντι ποικιλῇ φθισιβρότῳ,

Μιχαὴλ ὁ Παφλαγῶν ἐτη ζ'.

Ζωὴ βασίλῃς δεικνύει βασιλεῖα

τὸν τῆσδ' ἐραστὴν Μιχαὴλ Παφλαγῶνα,

3005 ὡραῖον ὄψιν εὐπρεπῇ κεκασμένον,

τῆς φύσεως ἀντικρυς ἔγαλμα ξένον,

πρὸς δ' αὖ ψυχικαῖς ἀρεταῖς ἠνδισμένον,

ἀγαθόν, εὐέντευκτον, ἱλαρὸν τρόπους.

τούτῳ τὸ κάλλος προξενεῖ κράτους στέφος·

3010 γένους γὰρ ἑκφὸς ἐδτέλῶν καὶ ξυγκλύδων,

κάλλους δ' ἔχων ἐδ καὶ μελῶν εὐκοσμίας,

ἐρώμενος δέδεικτο τῆς βασιλίδος,

κάντευθεν ἀνήνεκτο καθάπαξ φάναι

εἰς ὕψος οἶον καὶ θρόνον κραταρχίας.

3015 πλὴν γνοὺς Ῥωμανὸς ὡς ἐνῆν πεπραγμένα,

2996 intellige epistolam ad Abgarum regem Edessenum; quae
recitatur ab Eusebio Caesariensi hist. 1 13 et a Mose Arme-
nio hist. 2 29. quamobrem res quidem iamdiu notissima erat;
Ephraemius autem loquitur de ipso, si credere fas est, auto-
grapho. M. 3000 ἅπαντα V

Edessam cepit; (2995) ibique autographum, immo theographum reper-
tum Christi domini epistolium donum gratissimum misit ad Caesarem.

Hoc imperante terrae motus accidit, quo domorum numerus ingens
corruit, (3000) quas omnes liberaliter refecit Caesar.

Exin tabido morbo multiformi filium abrupti sibi vitae sensit.

Michael Paphlagon an. 7.

Tum Zoë regina Caesarem dixit amasium suum Michaellem Paphla-
gonem, (3005) formoso vultu venustoque praeditum, rarum naturae vel-
uti figmentum, insuper animi florentem virtutibus, bonum et comem et
moribus hilarem. huic forma scilicet regium stemma contulit: (3010) vili
namque stirpe plebeiaque erat, sed venustate praestans atque elegantia
amorem sibi reginae conciliavit, atque hinc conscendit, ut strictim di-
cam, tantum in fastigium regnique thronum. (3015) quem cum amore

ἔτι περιῶν καὶ κρατῶν ἐκ τοῦ κράτους,
 πίστεισιν πυρρῶν ὀρεῖσιν φορικαλλοῖς
 Μιχαὴλ ἠνάγκασε μηδὲν εἰδέναι·
 ὁ δ' εὐπετῶς δέδρακε μὴ δέσους δίκην.

- 3020 ὅθεν τι δαιμόνιον ὡς Σαοὺλ πάλαι
 ἐνοκῆψαν αὐτῷ συνέπνιγεν ἄλλως,
 ὡς ἦν ἀκούειν, τῆς ἑφορκίας χάριν.
 ὅμως διεῖπεν εὐτυχῶς τὰ τοῦ κράτους,
 καὶ δι' αὐτοῦ καὶ στρατηγῶν ἐκκρίτων .
- 3025 ἡμύνετ' ἐχθρούς, καὶ δορυκτῆτους πόλεις
 αἰρῶν ὑπῆγε τῷ κράτει τῶν Ἀδσόνων.
 ἐκ τῆς δ' Ἀφρικῆς αὐθις ἐκπλεύσας στόλος,
 νήσους τε κακῶν καὶ παραλλοὺς τόπους,
 Ῥωμαϊκῷ πῶς κατεποντίωθη στόλῳ.

- 3030 καὶ Μανιάκης εὐσθενῆς στρατηγέτης
 ἐλὼν Σικελῶν νῆσον ἐν στρατηγίαις
 ταύτην καθυπέταξε τῇ κραταρχίᾳ.

Μικροῦ δ' ἂν εἶλεν Ἐδεσσηνῶν τὴν πόλιν
 Ἀραβικὴ τις δραματοργία τότε,

- 3035 εἰ μὴ θεός γ' ἔσφηλεν αὐτὴν αὐτίκα.
 μεγιστῶνες γὰρ Ἀραβῶν ἐθναρχίᾳς
 πόλει προσῆλθον δώδεκα τῆς Ἐδέσης
 πλασάμενοι δῶρ' ἅπαντα βυσιλεῖ φέρειν,
 πεντακοσίας καμήλων ἡγούμενοι,

- 3040 ἄχθος φερασσῶν καὶ ἑκάτερον μέρος
 θίβας μεγίστας, αἷς ἐνὶν τις ὀπλίτης·

3039 τῶν καμήλων V

Romanus rescivisset, superstes adhuc et imperium retinens, sacramento adstrinxit Michaelē ut adfirmaret nihil se tale scire. ille iuravit facile, haud verens deum. (3020) quamobrem daemon irruens in ipsum, veluti Saulem quondam, suffocabat, prorsus, ut fama erat, periurii causa. feliciter is tamen imperium rexit: ipse enim, vel per delectos duces, (3025) pulsavit hostes, et vi captas urbes denuo Romano subdidit imperio. en vero ex Africa rursus profecta classis, insulis nocens maritimisque locis, cuncta a Romanis mersa fuit liburnis. (3030) tum etiam strenuus dux Maniaces Siculam armis expugnatam insulam Romano vectigalem imperio reddidit.

Sed parum absuit quia Edessenam urbem Arabum quoddam strategema caperet, (3035) nisi artificium irritum deus fecisset. namque optimates Arabes duodecim ad Edessenam urbem accesserunt, dona se ferre Caesari simulantē, quingentosque camelos prae se agebant, (3040) onere utrimque singulis imposito, maximis cistis cum

οὔτερ δολίως ἰκέτεον εἰς πόλιν
 συννείσαγαγεῖν θύρας ἐσπέρας σφίσιν,
 ὥς νυκτὸς αὐτοῖς τὸ δροῦμα λάβῃ πέρας.

3045 οὐπω δὲ τοῦτ' ἔσχηκε βαρβάρους τέλος,
 καὶ δροῦμα γνωσθὲν εἰς κακὸν ἀντεστράφη
 τοῖς ἔλλοχῶσι καὶ συνίστορσι δόλου·
 πάντες γὰρ ἀνῆρηντο Ῥωμαίων σπάθῃ.

Ἐπεὶ δὲ τετράχωτο Μιχαὴλ νόσῳ,
 3050 λύσιν δ' ἑώρα καὶ τομὴν ἐγγὺς μόρου,
 τὴν βασιλικὴν παριδὼν ἁλουργίδα
 καὶ βασιλείου σύμβολα πάντα κράτους,
 ἐκ βασιλείων ἀπανίσταται δόμων
 καὶ τὴν πρὸ τειχῶν εὐαγῇ μονὴν φθάνει,

3055 ἣν αὐτὸς ἀνήγειρε δυοὶ συγγόνους
 θανματοβρύταις ἁγίοις ἀναργύροις·
 ἔνθα καταχθεὶς καὶ καρεὶς καλὴν κόμην
 τὸ κατὰ Χριστὸν ἐνδιδύσκειται ῥάκος.
 εἶτα μετὰ βρώχιστον ἐκλείπει βίον,

3060 θερμῆς δεδειχῶς τῆς μετανοίας τρόπους.

Μιχαὴλ ὁ καλαφάτης μῆνας δ'.

Καὶ πάλιν ἦκε πρὸς βασιλίδα κράτος,
 ἥτις ὑπούλοις καταθελχθεῖσα λόγοις
 ὄρκοις τε φρικτοῖς καὶ τινῶν συμβουλίαις
 στέφει Μιχαὴλ Καίσαρα βασιλέα

3056 intellige ss. Cosmam et Damianum. M.

incluso milite. ergo dolose poscebant urbem ingredi, cistasque secum sub vespera inferre, nempe ut per noctem dramatis finem facerent. (3045) antequam tamen barbaris fraus succederet, comperta res convertit in exitium, atque in dolosi caput ruit dolus: etenim cunctos Romanus ensis messuit.

Deinde Michael morbo vexatus gravi (3050) finemque vitae proximum aspiciens, regiae despiciens purpuræ fulgorem suaeque dignitatis insignia reliqua, regali maluit palatio digredi, ac suburbanum monasterium adiit, (3055) quod ipse aedificaverat duobus fratribus, mirificis sanctis Anargyris; in quo receptus, pulchra caesarie tonsa, pauperem, Christi amore, saccum induit. sed enim mox citissime vita excessit (3060) editis fervidae signis paenitentiae.

Michael Calaphates mens. 4.

Rursus imperium ad reginam devolvitur, quae fraudulentis delenita sermonibus, iuratis verbis et quorundam consiliis, Caesarem regemque

- 3065 καὶ κράτορα δεικνύσι τῆς Ῥωμαϊδος,
 ἄνδρα ῥυπαρόν, δυσγενῆ, φαύλου γένους,
 καὶ τῶν τρόπων κάκιστον ὄντα τὸ πλεον,
 ὑπουλον, ἀχάριστον εἰς εὐεργέτας,
 ἀγνώμονα, βάσκανον, ὀργίλον φύσει,
 3070 τὴν γλῶτταν ἀντίφθογγον ἀχούοντα λόγοις·
 ὅστις ἐπείπερ ἐγκατεστάθη κράτει,
 τὸ παγγενὲς μέτεισιν οἰκεῖον γένος,
 ἀποστερῶν σφῆς ἀρρενωπίας ὅλης,
 καὶν ἦν ἀπηνήτης τις ἡ γῆμας πάλοι.
 3075 καὶ μητρὰδέλφον ἐξόριστον δεικνύει,
 δι' οὗ τὸ βασιλεῖον εὗρατο κράτος.
 εἴτ' ἀπελάσκει τῶν ἀνακτόρων βίαν
 δέσποιναν αὐτοῦ κυρίαν εὐεργέτιν,
 κείρει τε ταύτην καὶ κατακτείνει τέλος
 3080 νήσω Πριγκίπου, συκοφαντίας πλάσας.
 αἱ δὴμον ἐξέμηνε μαθόντα τάδε·
 καὶ τῷ τυχόντι δεξιὰν πᾶς ὀπλίσας,
 ὡς σμήνος οἷον τῶν μελισσῶν, συνέθει
 τῶν βασιλείων εὐδὺν σὺν προθυμίᾳ.
 3085 ἀνεργάγῃ γοῦν ἐμφύλιός τις μάχῃ,
 καὶ πληθὺς οὗ βράχιστον ἐν τῇδ' ἐφθάρη.
 τέως Μιχαὴλ ἀπορρηθὴς τοῖς ὅλοις,
 μέλαν τι τριβῶνιον ἐνδὺς ἀθλῶς,
 μωνῇ Στουδίου προσπεφευγὼς ἐκέτης
 3090 ὑπεισέδου τράπεζαν ἱλαστηρίου·
 ἥς ἐκβαλόντες ἐκτυφλοῦσιν ἀθλῶς.

appellat Michaelem (3065) et Romanorum imperatorem creat, impurum hominem, genere vili satum, ob mores tamen suos peiorem adhuc, subdolum atque ingratum beneficiis, vecordem, invidum, iracundo ingenio, (3070) verba immutantem et vane gloriosum. hic regni sedem statim ac obtinuit, genus cognatum suum coepit persequi, et genitalem cunctis vim eripuit, barbatis etiam et maritis iamdiu. (3075) quin et exilium decrevit avunculo, cuius favori culmen debebat regium. deinde regio populit palatio dominam suam beneficam reginam, eamque attonsam clausit ad extremum (3080) Principis in insula, calumnias dictitans. rem ut cognovit populus, furiis arsit, et tumultuariis correptis armis, ut apum ab examine fieri solet, regium ad palatium raptum cucurrit. (3085) ergo civilis pugna conserta est, nec brevis hominum numerus occisus, donec suis rebus desperans Michael, pulla miserabiliter indutus tunica, ad Studii monasterium supplex fugit, (3090) atque sub arae asylo semet condidit; unde protractus excae-

χειρίζεται δὲ δυνὰς ἡ τῶν συγγόνων,
Ζωὴ Θεοδώρα τε, τὴν κραταρχίαν.

Κωνσταντῖνος ὁ μονομάχος ἐτη ιβ'.

- Ζωὴ δ' ἐρῶσα τήνδε κατέχειν μένη
 3095 πρὸς συνάφειαν γαμικὴν σπινθήγῃ
 τῇ Κωνσταντίνῳ, τοῦ πύκλῃν Μονομάχῳ,
 καὶ κράτορα δεικνύουσιν αὐτὸν Ἀυσόνων,
 ὅντ' ἐγγενῶν τε καὶ περιδόξων ἔνα
 ὥς εὐπατριδῶν ἐκφυλόντα πατέρων,
 3100 λόγοις ὁμιλήσαντα πάννυ μετρίως,
 ἐρωτικῶς δ' ἔχοντα πλὴν πρὸς τοὺς λόγους,
 ῥάθυμον ἦθος μαλακόν τ' ἀνειμένον,
 τρυφαῖς προσανέχοντα γλυκυθυμίαις,
 ἐρωτοληψίαις τε συνισχημένον,
 3105 τῶν ἀξίων νέμοντα τὰς τιμὰς χυδῇ
 οἷς οὐ προσῆκεν ἀγοραίοις ἀνδράσιν,
 καὶ δημοσίων χρημάτων ὄλβους ὅλους
 ὅλαις ἀμάξαις ἀναλίσκοντα μάτην,
 οὐκ εἰς τὸ κοινῇ συμφέρον Ῥωμαῖδι
 3110 ἢ χρησιμὸν τι τῷ κράτει συνεισφέρων.
 ἀντήρε τῷδε βασιλεῖ Μανιάκῃ
 ἀποστατήσας καὶ στρατιὰν ἄλλσας,
 ἀνὴρ στρατηγὸς εὐσθενὴς καὶ γεννάδας,
 οὔ περ κλέος μέγιστον ἐν στρατηγίαις
 3115 ὅς μὴδ' ὅτιοῦν ἐν τυραννίδι δράσας

catur miser. duabus autem traditur sororibus Zoae Theodoracque imperii sceptrum.

Constantinus monomachus an. 12.

Sed cum sola Zoë regnare cuperet, (3095) Constantinum cognomento Monomachum, sibi coniunxit foedere coniugii et Romanorum imperatorem fecit. porro hic de coetu nobilium erat atque patriciis ortus parentibus; (3100) et vix quidem literas attigerat, easdem tamen amore dignabatur. ceterum ignavis moribus solutisque erat, deliciis deditus et hilaritatibus, amoris quoque obnoxius illecebris. (3105) tum dignitates conferebat temere viris vulgaribus ac praeter meritum. aerarii quoque publicam pecuniam effuso luxu ac stolido effundebat, qui nec Romanis rebus quicquam proderat (3110) nec imperii commoda adaugebat. adversus regem hunc Maniaces arma rebellans sustulit congregato milite, strenuus imperator et magnanimus, ductandis exercitibus iamdiu clarus: (3115) sed post tyrannidem nulla re patrata, repente periit,

- ἐξαπλῆνης τέθνηκεν ἀρτύων μάχην.
 μεθ' ὃν τις ἄλλος, Τορνίκιος τοῦπύκλην,
 ὅστις ἐπῆλθε σὺν στρατιᾷ τῇ πόλει·
 ἀλλὰ κρατηθεὶς ἐστέρητο τοῦ φάους.
 3120 καὶ Ῥωσικὸς πάλιν δὲ τῇ πόλει στόλος
 ἐπεισέφρησε μυρίον στρατὸν φέρων·
 ὃς ναυμαχίᾳ πᾶς σχεδὸν διεφθάρη.
 καὶ Πατζινάκαι τῶν παριστρίων ἔθνος
 λεηλατοῦντες κατέδραμον τὴν Θορίκην·
 3125 σπονδὰς δεδρακότες δὲ Ῥωμαίοις τέλος
 τὰς πανοπλίας κατέθεντο καὶ μάχας.
 Τοῦτου κρατοῦντος Οἰνικὸν Τοῦρκων ἔθνος,
 ὁρμώμενον πρὶν ἔξ ὄρων Καυκασίων,
 ἐπῆλθε πρῶτον Ῥωμαῖδος τοῖς ὄροις,
 3130 καὶ τοῦδ' ἐθισθὲν τῇ κατ' αὐτῆς μανίᾳ
 ἔληγεν σὺδὲν τῆσδ' ὄρους κατατρέχον.
 ἐκ τῶν μερῶν ὅπως δὲ τῶν προσαρκτίων
 οἶα λόμη τις οὐ καλῶς εἰσεφθάρη
 εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γειτνίασιν λεκτέον.
 3135 Μουχοῦμετ ἀνὴρ ἡγεμὼν τῆς Περσίδος
 ἤρατο μάχην κατὰ Βαβυλωνίων
 Ἰνδῶν θ', ἐαυτῷ δυσμενῶν ἀντιπάλων,
 δι' ὧν τροποῦται τοὺς ἐχθροὺς κατὰ κράτος.
 νικηφόρος γοῦν σὺν σφίσιν ἀφιγμένους
 3140 πρὸς τὴν ἑαυτοῦ Μουχοῦμετ ἐθναρχίαν,
 παλινδρομῆσαι πρὸς πατρίδα συμμάχους

post v. 3140 excidisse videtur versus huiusmodi: Τοῦρκους
 παρακαλεσάμενος συμμάχους.

cum pugnam instrueret. exin tyrannide Tornicius quidam arrepta, ad urbem regiam armatus venit, sed victus oculorum multatur lumine. (3120) Rossica praeterea contra Byzantium classis adventavit plurimum vehens militem, quae prope omnis navali proelio periit. tum Patzinacae, gens Istri accola, Thraciam praedantes concursaverunt; (3125) qui tamen foedere cum Romanis icto arma bellumque posuerunt.

Monomacho regnante gens Turcarum Hunnica, Caucasiis oriunda iugis, Romani primum imperii fines attigit; (3130) quo postquam odio semel est imbuta, nullum iam fecit incursionum finem. porro hi de Boreae quomodo regionibus ceu pestis quaedam omine tristi advenerint iuxtaque nos ad-sederint, dicendum superest. (3135) Persidis princeps Mahumetus nomine, Turcarum auxilio rem bene gessit. igitur victor cum his regressus (3140) ad principatum suum Mahumetus socios ad propriam remeare

- οὐκ οὐκ μεθ' αὐτῶν χρησίμους δεδαιγμένους
 ὅθεν φυχόντες ἀνέδραμον εἰς ὕρη,
 καὶ τῇδε τὴν διάστασιν εἶχον ἐν χρόνῳ,
 3145 καὶ κατιόντες κατεδήουν τὰ πέριξ,
 ἀγροὺς πόλεις κώμας τε τῶν ἐκ τῆς Ἀγαρ.
 στράτευμα τοίνυν εὐτρεπίσας Μουχοῦμετ
 στέλλει κατ' αὐτῶν, μυριάδας που δύο,
 ὃ νυκτὸς ἄρδην τοῖς Τούρκοις κατεσφάγη.
 3150 καὶ τοῦδε θρασυεῖς τῇ νίκῃ δεδαιγμένοι
 καὶ τὴν κατὰ πρόσωπον ἰστίῳ μάχῃ,
 καὶ συμπλακέντες κατὰ μάχην Μουχοῦμετ
 κτείνουσιν αὐτὸν καὶ κρατοῦσι τοῦ τόπου,
 ἀποστεροῦσι τοῦ κράτους τοὺς ἐξ Ἀγαρ,
 3155 καὶ τοῦτο χειρίζουσι τοῖς ἐκ τοῦ γένους,
 τοὺς δ' Ἀγαρηνοὺς ἔσχον εἰς ὑπηκόους.
 Οὗτος βασιλεὺς καὶ μονὴν τῶν Μαγγάνων,
 ἔχουσαν εὖ κάλλους τε καὶ ποικιλίας,
 ἤγειρε λαμπρῶς ἀφ' ὀνόμοις χορηγίας
 3160 Γεωργίῳ μάρτυρι τῷ καλλινίκῳ,
 ἐν ᾗ μυρίας ἀνάλωσε δαπάνας
 πολυταλάντους καὶ δυσσαριθμουμένας.
 ἐπεὶ δ' ἔδειτο χρημάτων ἄλλων πάλιν,
 ἤρξατο κινεῖν ἃ κινεῖν οὐκ ἦν δέον.
 3165 χώραις γὰρ ἀτέλειαν ἀνχοῦσαις τόπων,
 εἰς φυλακὴν δὲ συντελούσαις πάλαι
 καὶ πωλνούσαις βαρβάροις τὰς ἐξόδους,

3165 τῶν τόπων V

3166 τὸ πάλαι?

patriam nolebat, quoniam utiles compererat. quare hi fuga montes petiverunt, ibique vitam aliquamdiu tolerarunt: (3145) mox praedabantur vicinam regionem, agros urbes pagosque Agarenorum. ergo contractos Mahumetus milites viginti mille contra Turcas mittit: sed una nocte cuncti a Turcis pereunt. (3150) qui iam audaces hac victoria redditu aperto Marte gerere bellum incipiunt, et cum Mahumeto consortis manibus ipsum occidunt, potiuntur castris, atque Agarenos spoliant imperio, (3155) suaeque genti publicam rem vindicant, Agarenos autem sibi faciunt subditos.

Monomachus Manganorum monasterium pulchro varioque opere praefulgens laute excitavit maximis impensis (3160) victorioso martyri Georgio; ibique vim ingentem profudit opum, talenta multa vel potius innumera. cumque alia rursus indigeret pecunia, periculosam aleam tractare coepit. (3165) quibusdam enim populis ideo immunibus quia tuendis invigilabant finibus et barbaros accessu prohibebant, tri-

- δασμοὺς ἐπιθεῖς καὶ φόρους τοὺς δι' ἔτους
φρουροὺς καταργεῖ καὶ κατοπτήρας τόπων.
3170 καὶ τοῦδε λοιπὸν πάροδος τοῖς βαρβάροις
ὑπῆρξε ῥᾷστη Ῥωμαῖδος πρὸς τόπους.

Θεοδώρα καὶ Μιχαὴλ ἔτη γ'.

- Μονομάχου δὲ τὸν βίον λειοπύτος,
τὰ Ῥωμαϊκὰ σκῆπτρα παραλαμβάνει
ἢ πορφυρανθῆς παρθένος Θεοδώρα,
3175 ταύτῃ διαφέροντα μᾶλλον πατρώθεν
ἥτις μονῇ τε καὶ μοναχαῖς παιδόθεν
ἐκδρῦσ' ἑαυτὴν καὶ τρίχα κειραμένη
Χριστῷ καθιέρωτο καλῷ νυμφίῳ,
βασιλὶς ἐκλάμπουσα ταῖς ἀγλαταῖς,
3180 ταῖς ἀρετῶν χάρισιν ὠραισμένη,
φαιδρά, κυδίστη, παρθένος διὰ βίου.
ἄρτι δὲ κράτος, ὡς ἔφην, δεξαμένη
ἅπαντ' ἐποίει τὰ προσήκοντα κράτει,
λῆμ' ἀρρενωπὸν δεικνύουσα καὶ σθένος,
3185 ὡς ἀρρενόφρων Δεβώρα θρυλουμένη
καθῆστο καὶ γὰρ ἐν βασιλείῳ θρόνῳ
δορυφορίας βασιλικῆς ἡγμένης,
ἐπιστατοῦσα τοῖς ὅλοις ὥσπερ δέον,
σὸν εὐνομία καὶ δικαιοκρασίᾳ,
3190 ἀρχαιρεσιάζουσα πρὸς τὸ συμφέρον,
ψήφους τιθεῖσα καὶ δίκας κατὰ λόγον,

3175 lege Zonaram 17 20. M.

butum indixit et vectigal annuum; et sic locorum perdidit custodes.
(3170) atque hinc barbaris facilis ingressus in Romanorum terras deinde
patuit.

Theodora et Michael an. 3.

Postquam excessit e vivis Monomachus, purpuræ flosculus Theo-
dora virgo Romanorum sceptrum gestare coepit, (3175) ad quam po-
tiore iure pertinebat. haec monasterio teneris ab annis semet conclu-
dens, tonsaque capillos, Christi coniugium sacrum praeoptaverat. nunc
regina splendida iucundissima (3180) virtutumque ornatibus decorata,
hilaris, gloriosissima, perpetua virgo. quae cum imperium, ut dixi,
adiisset, cuncta pro suo naviter gerebat munere, virilem prae se ferens
vim ac spiritum, (3185) ut illa fortis celebrata Debora. in tribunali
quippe sedebat regio, aulica pompa custodibusque cincta, rei publi-
cae gerendae impendens curam aequis cum legibus iudiciisque rectis,
(3190) officia quoque utiliter conferens, ius rectum dicens et suffragia

- καὶ βασιλικῶς χρηματίζουσα πάλιν
 τοῖς πρέσβεισιν ἤκουσιν ἐξ ἐθναρχίας.
 οὐκοῦν θεὸς κύδιστον εὐδαιμον κράτος
- 3195 παρέσχεν αὐτῇ φυλακῆς χάριν νόμων
 αὐτοῦ τε σεπτῶν ἐνθέων προσταγμάτων,
 καὶ συνδιεῖπε τῇδε τὴν κραταρχίαν,
 εὖ πάντα τιθεὶς ὡς θεὸς παντοκράτωρ.
 οὐ γάρ ποτ' ὥπτο τῆσδε κρατούσης ὄλως
- 3200 ἀποστάτης τις ἢ τυραννίδος ῥέκτης,
 οὐκ ἐνδρομή τις ἐθνικῆς ὁμαιχμίας
 ὅπλα κινούσης κατὰ Ῥωμαίων κράτους,
 οὐ δυσχερές τι καὶ πρόσαντες τῷ βίῳ,
 πάντα δὲ καλὰ καὶ πλέω θνυμηδίας,
- 3205 ὥρῳν κρῶσις εὐκρατος, εὐετηρία,
 εὐθηνία πάγκαρπος, ἄφθονος χύσις,
 καὶ γῇ μέλι ῥέουσα καὶ γάλ' ἀφθόνης,
 καὶ βίος ἡσύχιος, εὐτυχῆς ἄγαν.
 ἐπεὶ δὲ βίον ἐκλιπεῖν πάντως ἔδει,
- 3210 πρὸς τέρμα βίου κράτορα Ῥωμαῖδος
 τινὰ Μιχαὴλ στρατιώτην δεικνύει,
 γηραιὸν ἄνδρα, παντάπασι πρεσβύτην,
 ἄβληχρόν, ἀδέξιον εἰς κραταρχίαν
 ἐκ νοχελίας φυσικῆς γήρους θ' ἅμα,
- 3215 ἔλκοντα σειρὰν ἐκ Βυζαντίου γένους,
 ἐπὶ βράχιστον τοῦ κράτους γεγευμένον
 καὶ μὴδ' ὅτιοῦν τῶν καλῶν πεπραχότα·
 ἐφ' οὗ δυνὰς ἤκμασε τῶν ἀριστέων

ferens; insuper regia cum maiestate excipiens quae mittebantur gentium legationes. ergo gloriosum ipsi deus regimen (3195) concessit propter legum observantiam; et quia divinis non discedebat regulis, iccirco deus, inquam, huic imperium prosperum tribuit, utpote omnipotens. namque hac regnante nullus rebellis exstitit, (3200) nemo tyrannidem uspiam arripuit; nullus incursus coniuratarum gentium armis Romanum pulsavit imperium; nil molestum adversumve mundo accidit, quin omnia fausta plenaque laetitiae, (3205) caeli temperies, fructuum fertilitas, annonae vilitas et copia rerum, terra melle fluens et lacte uberrime, vitae quies, felicitas omnigena. sed quia suprema instabat necessitas, (3210) Romanum moriens imperatorem creat Michaellem quendam agnomine Stratiotam, senem vel potius aevo decrepito, debilem atque ineptum ad imperium segnitie naturali senioque simul, (3215) qui Byzantina in urbe natus erat. hic degustato brevissime imperio nihil memoria dignum regnans fecit. sub eo virorum par floruit egregiorum bel-

- τῶν τε στρατηγῶν, συνέσει τ' εὐανδρία
 3220 βίου τε λαμπρότητι καὶ τῇ τοῦ γένους
 καὶ πᾶσιν εὐδόκιμος ἔνδοξος πάνν,
 ὃ Κατακαλῶ τοῦ πάλιν κεκασμένος,
 πρὸς τῷδ' Ἰσαάκιος Κομνηνῶν γένους,
 ὅστις ἀποστὰς πορφυρίδα καὶ στέφος
 3225 αὐτῷ περιέθηκεν, ἀντάρας κράτει,
 καὶ κράτος ἀδήριτον ἔσχεν εἰσάπαν.
 ἐξίσταται δὲ Μιχαὴλ κραταρχίας.

Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνὸς ἔτη η'. 5'.

- Αὐτοκράτωρ οὖν Κομνηνὸς δεδειγμένος
 Ἰσαάκιος, εὐσθενὲς στρατηγέτης,
 3230 οὐ τῷ θεῷ ἔγραφε τὴν εὐτυχίαν,
 αὐτῷ δὲ μᾶλλον χειρὶ τε ξιφηφόρῳ.
 καὶ τοῦτο δῆλον οἷς ἑαυτοῦ τὸν τύπον
 στατήρι τυπῶν δεξιᾶν τεταμένην
 ἐσπασμένην ἔγραφε γυμνὸν τὸ ξίφος.
 3235 ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ, ἐν κεφαλαίῳ φάνυι,
 ἦθος σοβαρὸς καὶ κατωφρυωμένος,
 δῆδς πρὸς ἔργα, πῦρ πνέων ἐν ταῖς μάχαις,
 δρυστήριος μάλιστα καὶ τολμητίας,
 στρατηγίαν ἄριστος, ἀνδρεία φύσις,
 3240 οὐχ ὠμιληκῶς πλὴν προσανέχων λόγοις.
 χάριτας οὗτος ἐκτίνων ἀρχιθύτῃ
 τῆς εἰς τὸ κράτος συνδρομῆς συνεργίας,

3222 codex κεκασμένος. M.

lica scientia et fortitudine, (3220) splendore simul vitae avitique generis, ille nimirum celebris ac laudatissimus qui cognomento dictus est Catacalo, alter Isaacius Comnenorum genere, qui manifesto ab imperio deficiens (3225) purpuram induit coronamque cinxit, et sine bello stabile regnum tenuit. Michael autem imperio se abdicavit.

Isaacius Comnenus an. 8. mens. 6.

Ergo imperator processit Comnenus, belli fortissimus dux, Isaacius, (3230) fortunam suam nequaquam deo tribuens, sed sibi magis brachioque ensifero. id declaravit, cum suum typum statere cudens, protentam dexteram enseque nudo armatam inscripsit. (3235) erat hic vir, ut summatim dicam, more severo, adducto supercilio, impigra opera, igneus in proeliis, audaci animo, actuosus maxime, egregius dux, Martio corde praeditus, (3240) rudis literarum sed tamen studiosus. hic patriarchae debitam gratiam referens, qui ipsi imperium adeunti fa-

φροντίδα πάντων πραγμάτων ἐκκλησίας
ἐνειμε τῷδε, καὶ δνεῖν ὁφικίων,

3245 οἰκονόμου τε σκευοφύλακός δ' ἄμα,
πρόβλησιν ἀπέταξε τῇ ἐκκλησίᾳ,
πρὸ τοῦ βασιλεῖ τήνδε δρᾶν ἀνειμένην.
καὶ κατὰ Σκυθῶν ἐκστρατεύσας καὶ Οὐγγρων
ἤττησε, τοὺς μὲν καταβυλὼν ἐν μάχαις,

3250 σπονδὰς δ' Οὐγγροῖς ἔθηκεν ἔξαιτουμένοις.

Νικηφόρος γοῦν ἀνθυποστρέφων μάχης
χώρῳ Λοβιτζῷ Μυσίας κεκλημένῳ
χειμῶνος ὥρᾳ πηγνύει σκηνὴν φέρων·
ὑπῆλθε δὲ δρῶν νικητοῦ πεπαυμένον

3255 σὺν τοῖς μεθ' αὐτοῦ προκρίτοις γερονσίαις,
πασῶν μεγίστην καὶ πολὺκλωνον, ξένην,
σκηνῆς προελθὼν τῆς βασιλείου τότε,
ὅπερ συνεστὼς ὠμίλει δεδογμένα.

Θροῦς δ' ἐξαπίνης καὶ βοή τις συμβᾶσα

3260 τοῦτον μεθιστᾷ τῆς δρυὸς τοὺς τ' ἐν τέλει·
ἣ δ' αὐτίκα πέπτωκεν ἐκ ῥιζῶν ὄλη,
καὶ βασιλεὺς πέφηνε σὺν ἄλλοις μόρον.
ᾔθεν χαριστήρια πῶ θειῷ θύων
ἐν βασιλείοις ἰσάποστόλῳ Θέκλῃ

3265 (μνήμη γὰρ αὐτῆς ἐκιδιδράσκει τὸν μόρον)
κάλλιστον ἀνήγειρε ναὸν ἐκ βάθρων.

Θηρῶντι τῷδε πρὸς στενοῦ πον χωρίοις
σὺς ὤπτο φρικτὸς καὶ μέγας, χαυλιόδους,
ὃν ἦν διώκων ἱππότης ξυμφόρος·

verat, cunctarum illi rerum ecclesiae curam tribuit, et duorum simul officiorum, (3245) oeconomi et scenophylacis, creandi potestatem ecclesiae dedit; quae res suffragio regis fiebat antea. deinde Scythas Pan-noniosque aggrediens bello vicit, illos proelio frangens, (3250) his vero postulatam impertiens pacem.

Ergo cum victor bello reverteretur, loco Moesiae quodam cui nomen Lobitzo, hieme desaevente, tentorium statuit. verum cessante nive sub quercu abiit (3255) ramosissimam, grandem et insolitam, cum optimatum comitatu Caesar, regio progrediens tabernaculo, ubi in consilio negotia expediverat: cum ecce subito fragor excitatus (3260) regem eiusque socios de quercu amovit, ipsa autem vulsa radicitus corruit. at Caesar necem cum comitatu effugit. quamobrem grates debitas ut deo redderet, regio in palatio Theclae apostolicae (3265) (eius enim festo die vitarat fatum) pulcherrimum delubrum excitavit.

Huc visus est venanti in angustis locis aper magnus, horrendus,

- 3270 σὺν δ' ὑποδύντα κυματοῦμενον σάλον
 ὀρώσιν ἀθύτου εἶναι παντάπαν.
 ὡς ἀστραπῆς δ' ἄλματι βληθέντα λόγος
 πεσεῖν κρατοῦντα πρὸς χθόνα παραντίκως,
 ἀφρόν τε τοῦ στόματος ἐκπύοντά πως
- 3275 καὶ συνιέντα μηδ' ὅτιοῦν μηδ' ὄλως·
 μικρὸν δ' ἀνανήψυντα δοῦναι τὸ κράτος
 τῷ φύντι Δουκῶν ἐκ γένους Κωνσταντίνῳ,
 αὐτὸν δὲ τριβώνιον ἡμφιεσμένον
 μονῇ προσελθεῖν εἰαγεῖ τοῦ Στουδίου,
- 3280 κακέϊ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου διανύσαι
 καλῶς ἀνασφάλλαντα τῆς καχεξίας.
 τυραννίδος δ' ἔφασκεν αἰτιωμένοις
 ὅτι περ ὥκνον τῷ συνοικέτῃ τέως
 ὑπηρετῶν εὖ εἰκότων μὴ τυγχάνειν.

Κωνσταντίνος ὁ Δούκας ἐτη ιβ'.

- 3285 Ἐπεὶ δὲ Δούκας, ὡς ἔφην, αὐταρχίᾳς
 ἀπραγμόνως ἔτυχε καὶ χωρὶς πόνου,
 πολλοὺς γερούσιαις τε καὶ τῶν στροφάκων
 εἰς ὕψος ἀνήγαγεν ἀξιωματάων,
 ἀνὴρ ἀγαθός, εὖσεβής, πρᾶος φύσει,
- 3290 χρηστός, γαληνός, εὐμενής ὑπηκόοις,
 γνώμων δικαίου καὶ δικῶν ζυγοστάτης,
 γνώμην δὲ νωθρὸς νωχελής τε καθάπνυε,
 ἄνδρας ἐραστὰς ἀρετῆς στέργων πάννυ,

exsertis dentibus, quem Caesar ense stricto dum persequitur, (3270) ille se maris fluctibus submergens spectantium subito evanuit oculis. tunc aiunt fulminis velut ictu percitum imperatorem humi concidisse stratum, spumas ore agentem, nec iam aliquid (3275) intelligentem sensibus, donec paululum mente recepta tradidit imperium Ducarum Constantino familia nato. is autem paupercula indutus tunica ad monasterium Studii se contulit, (3280) atque ibi reliquam exegit vitam, pulchre recedens pravo vitae genere. hic tyrannidis crimen obliquantibus "nolui" respondit "conseruo diu obsequi, qui mihi debitam gratiam non referret."

Constantinus Ducas an. 12.

(3285) Cum Ducas, uti dixi, imperii habenas corripuisset facile et labore nullo, nobiles multos, simul et plebeios, ad dignitates extulit sublimes; vir bonus, pius, mansueto ingenio, (3290) mitis, tranquillus, subditis benevolus, regula iuris, indiciorum lanx quaedam; ignavus ceteroquin atque socors; et fragi quidem homines diligens, sed laborans

- ἦτιων χρυσοῦ δὲ χρημάτων αἶψ' ἐκτόποις,
 3295 ματαιολοιχὸς δυσγρόπιστος καὶ γνίφων,
 ἀνώτερον σπούδασμα τιθεὶς φροντίδος
 σχολῆς τε πάσης ἡμέραν ἔξ ἡμέρας
 πῶς χρημάτων γένοιτο πολλῶν δεσπότης,
 3300 θησαυρὸν ἄβρὸν ἡρυνικῶς χρυσίου
 ἀδρόν τε σωρὸν ἀπλέτων ἀργυρίων.
 τοίνυν ἐπαύξειν εἰσφορὰς ἐτησίους
 δασμούς τε κοινὸν δημοσίον δ' αὖ γέροντος
 ἔσπευδε καὶ πράγμασιν αἰεὶ καὶ λόγοις,
 σφῶς ὧνιους δρῶν χρημάτων ἡρημένους·
 3305 ἢ καὶ τελώναις συλλογὴν τὴν τῶν φόρων
 ἐπὶ γε ῥητῇ κατεπλότευ' ἐκτίσει.
 ἐπιδρομὰς δὲ βαρβάρους ἀντιθέτοις
 οὐκ ἐκστρατείας οὐδ' ὀπλίταις καὶ μάχαις
 ἡγάπ' ἀπείργειν ἔξ ἄκρας γε δειλίας,
 3310 ἀλλὰ χρυσαργύρῳ τε δώροις ἀφθόνοις,
 φιλοφροσύναις καὶ τιμαῖς ὑπερτάτοις
 σφῶς ἡμεροῦν ἔσπευδε πραΰνειν κράτει.
 καὶ τοῦδ' ἔφα' Ῥωμαῖδος χωρία
 ἔφθαρτο πλεῖστα θρασύντητι βαρβάρων,
 3315 ἅσπερ δ' ὑπέσχον ἀνέχνα σφίσι πάλιν
 χῶραί τε πολλαὶ Ῥωμαϊκαὶ καὶ πόλεις.
 ἔπασχεν οὐχ ἦτιον δὲ κακῶς συχνάκεις
 μέρη δυτικὰ στρατιῶς ἀπουσίᾳ·
 Οὕζων γὰρ ἔθνος ἐκ Σκυθῶν παριστρίων
 3320 Ἴστρον διαβάν, μυριάριθμον στίφος,
 ἦ φασίν, ἐξήκοντι χιλιοστῦες,

auri absurdo amore, (3295) minutus, sordidus, minimis lucris inhians.
 nempe praecipuum collocabat studium idque quotidie sedulo curabat ut
 pluris dominus fieret pecuniae, splendidum auri congerens thesaurum
 (3300) et grave pondus argenti innumeris. angendis igitur annuis rediti-
 bus tributis publicis atque vectigalibus instabat impensissime et verbo
 et opere, eaque redemptoribus venalia dabat. (3305) quin etiam pu-
 blicanis exactionem pacta mercede, ut diximus, locabat. iam barbaro-
 rum proximorum incursum nequaquam armis neque virtute bellica ar-
 cere solitus fuit ob nimium metum, (3310) sed vi pecuniae et donis
 abundantibus, blanditiis atque honoribus supremis benivolos imperio
 studebat reddere. ergo Romana in oriente dicio barbaro incursum labo-
 ravit plurimum; (3315) iterum arces iugum subierunt, multaque loca
 urbesque imperii. neque minora patiebatur damna orbis occidentis mili-
 tum absentia. Uzi enim Scythae, Istri accolae, (3320) fluvio trajecto

Θράκης ἐπῆει Μακεδονίας ὄρους
 δροῦν λεηλατοῦν τε καὶ καταστρέφον,
 ὃ καὶ προῆλθε μέχρις αὐτῆς Ἑλλάδος.

3325 πέρας ἦπαν ἔφθαρτο μικροῦ Βουλγάρους,
 θεοῦ συναρῆγοντος αὐτοῖς ὑπόθεν.
 τέως δ' ἄναξ ἔξεισι κατὰ βαρβάρων
 ταῖς παρὰ πάντων μέμψεισιν ὠρμημένους,
 ἄγων μεθ' αὐτοῦ στρατιώτας πρὸς μάχην

3330 πρὸς τοῖς ἑκατὸν πενηκοντάδα μίαν·
 ὃς τὰς φορητὰς οἰκίας καθιδρῶει
 ἐν τοῖς πρὸ τειχῶν χωρίοις Βυζαντίδος,
 οὗ βαρβάρων ὄλεθρος ἠνώτιστό οἱ.

Ἐφ' οὗ κλόνος γῆς συνέβη φρικαλέος,
 3335 δι' οὗ κατηρεῖπωντο ναοὶ καὶ δόμοι·
 Ἑλληνικός τε βωμὸς ἐν τῇ Κυζίκῳ,
 κάλλιστον ἔργον καὶ θείμιά τι ξένον,
 πέπτωκεν εἰς γῆν κατασεισθεὶς τῷ κλόνῳ·
 σεπτὸς δὲ νυὸς πατέρων θεηγόρων

3340 ἐν Νικαίᾳ σέσειστο καὶ διερράγη.
 Οὗτος λόγους ἔστειρε τῶν ἄλλων πλεόν,
 ἄκρῳ λιχανῷ τῶνδ' ἐπερ γεγευμένος,
 καὶ τοὺς λογιόους ἦν τιμῶν τε καὶ σέβων,
 καὶ τῶν λόγων ἔφασκεν οὐχ ἥττον θέλειν

3345 ἢ βασιλείας γνώριμον καθιστάναι.

Οὗτος τὸ βιοῦν ἐκματρῶν λείπει κράτος
 τέκνοις ἑαυτοῦ, συζύγῳ βασιλίδι,

cum immenso numero, (nam sexaginta milia fuisse fama est) Thraciam incursarunt ac Macedoniam, omni exterminii genere saevientes, et ipsam Graeciam usque penetrarunt. (3325) sed demum cunctos Bulgari ceciderunt, numine caelitus ipsis auxiliante. Interim Caesar moverat in barbaros, omnium conviciis domo protrusus, secum ad bellum conficiendum ducens (3330) haud amplius centum quinquaginta homines. ergo tentoriis imperator fixis in suburbanis Byzantii locis, ibi intellexit barbarorum caedem.

Illo regnante terrae motus horridus (3335) multa delubra proru it atque domos; araque Graeca Cyzicenae urbis, opus pulcherrimum et visu mirum, humi delecta incubuit terrae tremitu. templum quin etiam divinorum patrum (3340) Nicaena in urbe concussum dissiluit.

Ducas prae ceteris literas Caesaribus dilexit, summis quas labris attigerat, atque eruditos homines in pretio habuit, seque dicebat a literis malle (3345) quam ab imperio fieri gloriosum.

Is fato urgente tradidit imperium liberis suis reginaeque coniugi, iuratum prius fidem ab hac exigens secundas nuptias haud se petita-

ἔγγραφον ὄρκον τῆσδε πρὶν δεδεγμένος
ὥς οὐχ ὁμιλήσειε δευτέροις γάμοις·

3350 ὃν εἰς φυλακὴν ποιμενάρχῃ χειρίσας
βίον τὸν ἀνθρώπινον ἐκλείπει μόρω.

Ῥωμανὸς δ' Διογένης ἐτη δς'..

Αὕτη γε μέντοι τόνδε λαβοῦσ' ἀπάτη
τῷ Διογένι Ῥωμανῷ συνεζύγη
καὶ κράτορ' αὐτὸν ἀπέφηνεν Αὔσονων,

3355 ἄνδρα στρατηγὸν ἀπαράμιλλον, ξένον,
ἀρήϊον, κράτιστον ἐν πάσαις μάχαις,
βριαρόχειρα καὶ μαχητὴν γεννάδαν,
ἦθος σοβαρὸν ἐμβριθὲς κεκτημένον,
ψυχῆς τε παράστημα πλουτοῦντα μέγα,

3360 ἀνδρεῖον ὄντως καὶ σθένος ῥωμαλέον,
τρόπους τε χρηστὸν καὶ θεῷ πεφιλμένον,
προκινδυνεύειν προφρόνως ἡρημένον
ὑπηκόων ἄριστα καὶ στρατευμάτων·
οὗ τὰς κατ' ἐχθρῶν συμπλοκάς τε καὶ μάχας,

3365 νίκας ἀριστείας τε, γενναίους ἄθλους,
καὶ τᾶλλα καλῶν παραδιδόναι λόγῳ
ἐργῶδές ἐστι συντομίᾳ χρωμένοις.

οὗτος κατ' ἐχθρῶν ἐκστρατεύσας βαρβάρων

Περσῶν, κακούντων τὰ πρόσσοικα χωρία

3370 τὰ πρὸς Κιλικίᾳ τε καὶ τῇ Φοινίκη,

ram; (3350) qua scheda patriarchae Caesar tradita humanae vitae terminum imposuit.

Romanus Diogenes an. 6. mens. 6.

Cum sic regina fefellisset coniugem, Diogeni Romano deinde nupsit, ipsique regiam dignitatem contulit. (3355) erat is summus et invictus dux, fortissimus, in proeliis Martem spirans, maximis viribus audaciaque pollens, severis moribus gravibusque praeditus, animi quoque dotibus praedives, (3360) vir vere strenuus atque pectus validum, optima vita et deo gratissima; et qui libenter pro subiectis populis et pro exercitibus adibat pericula. huius diversas cum hoste pugnans, (3365) victorias, palmas et strenuitates, cetera honesta facta verbis dicere summario in opere admodum difficile. is contra hostes profectus barbaros, Persas videlicet, qui loca finitima, (3370) Ciliciam et Phoeni-

Ephraemius.

- λεηλατούντων καὶ πόλεις τὰς καθ' ἑω,
 καὶ συρραγείσης καρτερεῶς ἀμφοῖν μάχης,
 φεῦ φεῦ, ἑάλω βαρβάροις ὁ γεννάδας,
 ὁ πάντα λαμπρός, ὁ κλονῶν ἐχθρῶν ἴλας,
 3375 ὁ Ῥωμαῖδος ἡγεμὼν καὶ προστάτης.
 ἤχθη τε περσάνακτι δεσμώτης ἄνυξ,
 πρὸς δ' αὖ δορυάλωτος· ἀπυχθεὶς δ' ὅμως
 φιλοφροσύνης καὶ θεραπείας ὄσης
 τιμῆς βασιλείου τε καὶ δόξης πάλιν
 3380 ἔτυχε καλῶς πρὸς κρατούντος Περσίδος
 Ἀζάν ἐκείνου τοῦ περιθρυλουμένου,
 ἀνδρὸς μετρίου τὸ φρόνημα καὶ λόγον
 ἴσου τ' ἐραστοῦ, φιλοτίμου τοὺς τρόπους.
 ἐπανόδου δ' ἔπειτα λαμπρεῶς τυχάνει,
 3385 σὺν αἰχμαλώτοις ἀπολυθεὶς ἐντίμως.
 ἐπεὶ δ' ἐπανεξέζεν εἰς Ῥωμαῖδα,
 ἐπανασωθεὶς ὥσπερ ἐκ τρικυμίας
 ὡς εἰς ἄκλυστον λιμένα κραταρχίαν,
 ἐνταῦθα ναυάγιον, ὃ δεινοῦ φθόρον,
 3390 ἔτλη, στερηθεὶς τοῦ φάους τῶν δμμάτων.
 οὕτω δ' ἔχων ἄπεισι πρὸς καλονύκτιν
 Πρώτην γε νῆσον πλησίον Βυζαντίδος,
 ἐνθα μονὴν ἡγειρεν οὗτος ἐκ βύθρων,
 καὶ κεῖ τελευτῇ σαββατίσας τῶν πόνων·
 3395 ἐφ' οὗ Βλαχερνῶν εὐπρεπὴς νεὼς ἄπας
 ἐνυρπολήθη τῷ πυρὶ τῷ παμφάγῳ.

cen, devastabant, orientis urbes raptim praedaeque habebant; cum his, inquam, gravi conserto proelio captus est a barbaris heu vir strenuus, vir qui hostiles legiones prosternebat, (3375) Romani imperii caput et defensor. ergo ad Persarum regem victus trahitur, sed captivo licet statu nactus est benivolentiam plurimam atque curam. immo et honore regio cultusque est habitus (3380) egregio exemplo apud Pestarum dominum, Azanem illum fama celeberrimum, animo et verbis mitibus uti solitum, aequi amatorem, nominis clari cupidum. quin etiam splendido mox impetrato reditu (3385) cum captivis dimittitur honorifice. sed cum Romani imperii fines attigit, veluti ex summa tempestate incolomis in portum regni sui tutum veniens, ibi naufragium, o dira fati invidia! (3390) fecit, et oculi vivo sunt erepti. sic aeger ergo abiit in insulam (cui nomen Prima) proximam Byzantio, in qua is olim monasterium struxerat; ibique moriens requiem laborum habuit. (3395) illo regnante Blachernorum templum insigne flamma edaci absumptum fuerat.

Μιχαὴλ δ' υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα ἦτοι ὁ παραπινάκης ἔτη 55'.

- Ἔτα Μιχαὴλ παραπινάκης θείον
 Κωνσταντίνου παῖς παραλαμβάνει κράτος,
 χαῦνός τις ἦθος, ἀφελής, ἀνεμμένος,
 3400 ἀπαλός, ἀδέξιος εἰς κραταρχίαν,
 τὰ καθ' ἑαυτὸν διέπειν οὐκ ἰσχύων,
 μήτοι γε κράτος καὶ διοίκησιν ὄλων.
 πρὸς οὐδ' ὅτιοῦν προσπεφυκῶς κρείτιόνων,
 ἄλλους ἐφιστῶν ἡνίοις ταῖς τοῦ κράτους,
 3405 αὐτὸς προσεῖχε τοῖς λόγοις ὁσημέραι,
 οἷς τ' οὐ προσῆκεν ἀμαθῶς κεχηρμένος·
 ὅθεν κακῶς ἐπισχεν κοινὰ πραγμάτων,
 ὀλκὰς τ' ἐκινδύνευε τῆς κραταρχίας
 δειναῖς τρικυμίαις τε καὶ καταγίλῳ
 3410 εἰς Ἀμφιτρίτης τὸν βυθὸν καταδύναι·
 ὡς ἄγριοι γὰρ Καίκαι πεπνευκότες
 ἄνδρες στρατηγοὶ βασιλειῶντες τότε
 ὀλκάδα κράτους κατέδυσαν εἰς βύθος·
 ὡς γὰρ πολυκέφαλος ἄλλη τις ὕδρα,
 3415 οὕτως ἀποστάτιδας ἦν ὄρεᾶν κάρας.
 ἀφίσταται πρῶτα τῶν Ρουσέλιός τις,
 πρὸς τῷδε Καῖσαρ καὶ Νίστωρ τις βεσιτάρχης,
 Νικηφόρος τε Βρυένιος τοῦπύκλην,
 ὃς παρασήμοις ὠραίιστο τοῦ κράτους·
 3420 ἄλλος Νικηφόρος τις Βοτανειάτης,
 ὃς καὶ κατῆρξε τοῦ κράτους τῶν Αὐσόνων.

3398 τὸ κράτος V

3411 καίκαι V

3419 ὡς V

Michael Constantini Ducæ filius sive parapinaces an. 6. mens. 6.

Deinde Michael, vulgo Parapinaces, Constantini filius imperium adiit, ingenium leve, dissolutum, stolidum, (3400) ignavum et ineptum ad imperium, qui ne privatam quidem rem suam gerere, nedum imperii publicam valebat. ergo cum nihil frugi sciret agere, aliis habenas imperii committens, (3405) is se literis quotidie oblectabat ineptisque stolide occupationibus. quare res publica laborare coepit, imperiique navis periclitari, ne saevis undis ac tempestatibus (3410) in Amphitrites barathro mergeretur. namque, ut feroces beluae furentesque, nonnulli duces cupidi tyrannidis navim rei publicae naufragam dederunt. nempe ut fecunda capitibus hydra, (3415) sic apostatici prodibant duces. primus Ruselius quidam rebellat, deinde Caesar, tum Nestor vestarcha; exin Nicephorus agnomine Bryennius, qui ex illustribus erat optimatibus; (3420) denique Nicephorus alius Botaniata, qui et impe-

σὺν οἷς λιμός τε καὶ βροτῶν φθόσις
βαρεῖα κατέτρυχε τοὺς ὑπηκόους,
καὶ τις φόρων εἰσπραξίς ἀδικωτάτη.

3425 Ταῦτα μὲν οὕτω συμβέβηκεν ὥς ἔφην,

Νικηφόρος δὲ Βοτανειάτης ἔτη γ'.

Φημιζεται δὲ Βοτανειάτης κράτῳ,
καὶ διαδεῖται βασιλικῇ ταινίᾳ·
καὶ τηρικαῦτα φιλοτιμίον ξένην
τὴν τῶν χρεῶν ἅπασιν ἐκτομὴν νέμει,

3430 χρεωκοπίαν δημόσιαν θεσπίσας,
ἀνὴρ ἰσαρὸς ἀπαλὸς χρηστὸς τρόπους,
ἄλλως δὲ νωθῆς χαῦνος ἐκκελυμένος,
πρὸς πραγμάτων πρόνοιαν οὐκ εὖ πως ἔχων,
τὸ δ' αὖ ἐτῶν μήκει τε καὶ γήρῳ νόσοις.

3435 ὄθεν παραδουὸς ἡνίας ἄλλοις κράτους
αὐτὸς τρυφαῖς ἔχαιρε καὶ συσσιτίοις
λουτροῖς πανηγύρεσι τε καὶ πανδαισίαις.
ὁ Μιχαὴλ δὲ γίνεται μελαμφόρος,
εἰτ' ἀρχιθύτης καὶ πρόεδρος γ' Ἐφέσου.

3440 τούτου συνένῳ πρὸς γάμον κοινωνίαν
Βοτανειάτης οὐ καλῶς συνέζυγη.
ἀποστασίας δ' εἰσέτι Βρυεννίου
τυραννίδος τ' αὖ οὐ καλῶς ἐξημμένον,
καὶ μὴ θεῖναι δωρεαῖς πεπεισμένον,

3445 στέλλει κατ' αὐτοῦ βασιλεὺς τὰς δυνάμεις,

3444 μήτι?

3422 λιμός τε λοιμός καί?

rium Romanum obtinuit. pestis praeterea hominumque lues gravis afflixit populos imperii, et iniustissima vectigalium exactio.

(3425) Sic ergo res humanae tunc se habebant.

Nicéphorus Botaniata an. 3.

Ergo appellatur rex Botaniata atque sollemni stemmate exornatur; qui sui nominis celebrandi cupidus cunctam aerario debitam pecuniam (3430) remisit, novas tabulas instituens; vir laetus facilis moribusque commodis, ceterum segnis, levis, dissolutus, neque ad rei publicae curam idoneus: nam et senecta et morbis premebatur. (3435) quamobrem alios rei publicae praeponens, ipse deliciis epulis ac balneis commissabundus quotidie indulgebat. Michaël autem clericus tondetur, exin fit primas Ephesi episcopus; (3440) cuius uxorem sibi consociavit haud laudabiliter Botaniata. iam rebellante postea Bryennio tyrannidemque perfide affectante, neque se donis placidum praebente, (3445) mittit in ipsum copias imperator bellique ducem Comnenum Alexium,

- Ἀλεξίῳ δοὺς Κομνηνῷ ταύτας ἄγειν·
 ὃς συμπλακείς ἤττησε τύραννον μάχῃ,
 καὶ φωτὸς ἐστέρησεν αὐτὸν ὀμμάτων.
 πρὸς δ' αὖ τυραννήσαντα καὶ Βασιλάκην
 3450 πεμφθεὶς Κομνηνός, συμπλακείς οἱ πρὸς μάχην,
 ἤττ' αὖ κραταιῶς καὶ στερίσκει τοῦ φάους.
 καὶ Βαράγγων σύστημα τοῦ στεφηφόρου
 κατεξαναστὰν ἠὲ τρέπιστο πρὸς μάχην·
 ἀντιπααρατάξει δὲ χειρὸς δυσμάχου
 3455 καθυπεκλήθη καὶ συνένωσται πάλιν.
 ὅστατον ἀνταίρει δὲ Βοτανειάτῃ
 Κομνηνὸς Ἀλέξιος τυραννοκτόνος,
 ὃς καταλαβὼν Ἀδριανοῦ τὴν πόλιν
 στρατὸν τ' ἀγέλας ἀναδείκνυνται κράτῳ
 3460 καὶ βασιλικοῖς ἀναδεῖται συμβόλοις,
 μεθ' ὧν ἀπύρας τὴν Κωνσταντίνου φθάνει,
 καὶ τήνδ' ἔλῳν μάχῃ τε καὶ στρατηγίᾳ
 εἴσεισιν ἐντὸς τῶν βασιλείων δόμων.
 ἄπεισι δ' αὐτῶν Βοτανειάτης τάχος,
 3465 καὶ τρεῖς καρεῖς ἀμφιέννυνται ῥάκος
 ἐν μητρανάνδρου τῇ μονῇ περιβλέπτον,
 ἔνθα θανὼν ἔτυχε τιμῆς ἐντίμου.

Ἀλέξιος δὲ Κομνηνὸς ἔτη λζ'.

- Οὕτω μὲν Ἀλέξιος εὗρατο κράτος,
 ὃς καὶ τεταινώτο παρ' ἀρχιθύτου,
 3470 κράτῳ ἀγαθὸς καὶ στρατηγὸς γεννάδας,
 φρενὸς μὲν ἐχθροῖς, εὐμενὴς δ' ὑπηκόοις,

qui pugna tyrannum patrata vicit atque oculorum lumine spoliavit. item adversus Basilacem rebellem (3450) missus Comnenus, consertis manibus, fortiter vicit illumque excaecavit. quin et Varangi coniurati in Caesarem publice ad arma seditiosa iverunt: sed manu forti protinus perdomiti (3455) veniam moliminis mox impetrarunt. ipsum postremo Botaniatam aggredditur tyrannicida Comnenus Alexius; atque occupata Hadriani urbe collectisque copiis fit imperator (3460) atque regalibus ornatur insignibus. sic ergo accedens ad Constantini urbem cepit hanc proelio et peritia bellica, et regiam ipsam occupavit domum; qua festinanter exiens Botaniata (3465) monachi tunicam, tonsa coma, induit in monasterio venerandae virginis, ibique moriens sepelitur magnifice.

Alexius Comnenus an. 37.

Sic ergo Alexius nactus est imperium, quin et a summo praesule coronatus, (3470) bonus imperator et dux strenuus, hosti tremendus,

- ἀνὴρ περιδέξιος, δέξῃς ἐν μάχαις,
 εἶδος προδεικνύς ἄξιον τυραννίδος.
 καὶ πρῶον ἦθος καὶ φιλαγάθους τρόπους,
 3475 γένους ἔχων εὖ σώματός τ' εὐρυθυμίας,
 ἔργων στρατηγίας τε καὶ μάχης ἰδρις.
 οὐ χρημάτων ἥτιητο καὶ χρυσαργύρου,
 οὐτ' αὖ θυμοῦ τε καὶ χόλου φθισιβρότου.
 οὐχ ὑπερόπτης καὶ σοβαρός τις τρόπους
 3480 ἢ δυσπρόσιτος ἦν ὑπηκόους ὅλως,
 ἢ πρὸς κόλασιν ἀπαραιτήτως ἔχων,
 ἐπικλινῆς δὲ πρὸς φιλανθρώπους τρόπους,
 μέτριος, ἡδύς, εὐπρόσιτος, χαρῆς,
 πτηνὸς φρόνησιν, ἀγχίνους ἢ κρυψίνους,
 3485 ὑπέρμαχος κάλλιστος ὀρθοδοξίας,
 δίδαιταν ἄβρᾶν οὐ φιλῶν οὐδ' αὖ πότους,
 ἀνδρας λογίους ἀρετὴν τ' ἡσυχκότας
 σέβων τε τιμῶν καὶ προσανέχων σφίσιν.
 Ἦγγελτο τῷδε τοῦ κράτους δεδραγμένῳ
 3490 ὥς τις Ἰταλὸς Ῥομπέρτος κεκλημένος
 εἰς Δαλματίας τὴν Ἐπίδουμον πόλιν
 σὺν στρατιᾷ κατῆρε καὶ βαρεῖ σιόλῳ.
 ἔξεισι τοίνυν ἐκστρατεύσας ὁ κράτωρ;
 καὶ τῇδ' ἐπιστὰς συμπλακείς τ' ἀντιπάλῳ
 3495 πέφενγεν οὗτος δυσκλεῶς ἐκ τῆς μάχης,
 τῆς Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς ἡττημένης.
 καὶ βασιλεὺς μὲν τὴν Κωνσταντίνου φθάνει,
 οἱ βάρβαροι δὲ σὺν στρατάρχη Ῥομπέρτῳ
 λεηλατοῦντες Ῥωμαϊκὰ χωρία

civibus benivoltus, egregius vir, impiger in proellis, vultum prae se ferens
 imperio dignum, mitem consuetudinem honestosque mores. (3475) stirpe
 erat nobili, corpore decenti, operis bellici maxime peritus; nec
 vero auri cupidini obnoxius, nec rursus irae sanguinis sitienti; neque
 superbis fastosissive moribus, (3480) vel umquam subditis aditu difficilis,
 vel poenae exactor inexorabilis; sed in benignitatem propensus magnis,
 suavis, moderatus, gratosus, facilis, prompto et acuto ingenio arcanoque simul,
 (3485) optimus orthodoxae defensor fidei, nec conviviorum amans neque luxus; tum et virtutis doctrinaeque studiosos viros
 honorans et officiis colens. huic in imperii sede collocato (3490) nuntius
 advenit, Italum Robertum Dalmatiae urbem Epidaurum armis cepisse
 et plurimis navigiis. ergo profectus Caesar cum exercitu illuc, et pugna
 cum hoste patrata, (3495) noster profugit proelio infeliciter, eadem
 Romano referente exercitu, atque Byzantium Caesar est reversus.

- 3500 *Λάρισσαν εἶλον καὶ Καστορίαν πόλεις.*
 ἔξισι λοιπὸν κατὰ Ῥομπέρτου πάλιν
 ἀναξ ὁ κλεινὸς σὺν στρατιᾷ μυρία,
 καὶ Καστορίαν ἀναλαμβάνει πάλιν,
 καὶ Ῥομπέρτον μέτεισι δραματοουργία.
- 3505 *ὅπως τε δράμα συμπέπλασται ῥητέον.*
 σχῆμα περιτίθῃσιν ἀρχικὸν κράτωρ
 αὐτοῦ τὰδελφῶ καὶ στρατιᾶν προσνέμει,
 καὶ οἱ κατὰ φύλαγγα τήνδε Ῥομπέρτου
 στήσαι παρηγγήσεν εὐεπηβόλως·
- 3510 *κἂν μὲν κατ' αὐτοῦ συγκινῇ τὰς δυνάμεις,*
στρέψαντα νῶτα προτροπάδην φγγάνειν.
 δι' ἀφανῶν δὲ δυσβάτων τε χωρίων
 ἀναξ διεκδὺς σὺν ὀπλίταις βραχέσι
 λήϊζεται χάρακα πάντα βαρβάρων,
- 3515 *καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ παραδίδωσι ξίφει·*
 ὃ βάρβαρος γνούς, συσχεθεὶς ἀθυμία,
 παρεῖτο χεῖρας καὶ δέμας καὶ καρδίαν,
 καὶ πάντες ἀπώχοντο πρὸς σφῶν πατρίδα,
 ὦφληκότες γέλωτα, πρὸς δ' αὖ αἰσχύνην.
- 3520 *Καὶ Τοῦρκος αὐδὺς Τζαχῦς τις κεκλημένος,*
Χλον κατασχὼν καὶ στόλον καταρτίσας,
αἶρεϊ Σάμον Λέσβον τε νήσους καὶ Ῥόδον
ἄλλας τε δεσποτείας. ἐξελήλαται πάλιν
Ῥωμαϊκῷ στόλῳ καὶ ναυμαχίᾳ.
- 3525 *ἀποστατεῖ δὲ τηνικαῦτα καὶ Κύπρος,*

3523 *δεσποτείας]* πλείσας? nisi quid excludit. 3524 *τε καὶ?*

barbari autem cum Roberto duce populabantur oppida Romana, (3500) captis Larissa Castoriaque urbibus. contra Robertum rursus est egressus inclytus Caesar cum ingenti exercitu, atque Castoriam recuperavit. Robertum autem astu est aggressus, (3505) cuius rationem interest narrare. Caesar ornatum regium circumposuit gèrmano proprio, copiasque tradidit; eumque iussit expositas praebere in acie, coram agmine Roberti; (3510) qui si copias suas contra commovisset, monuerat fratrem cedere effusa fuga. interim Caesar modico cum milite per caeca reptans difficilia loca, tota diripuit barbarorum castra, (3515) quotquot ibi repperit caesis gladio. cognita re barbarus, metu attonitus animo simul viribusque concidit, cunctique sunt reversi in patriam suam risum lucrati, immo et ignominiam. postea Turca, cui nomen Tzachas, Chii iam dominus, adornata classe Samum et Lesbum atque Rhodum capit aliasque praefecturas; sed inde pulsus proeliis maritimis a Romanis fuit. (3525) tunc etiam Cyprus defecit ab imperio, occu-

τοῦ Ῥαψομμάτου τήνδε κατεσχηκός.
καὶ πάλιν ἀμφιρροτον εὐφορον Κρήτην
ἀνὴρ Καρύκης, δυσμενῆς ἀποστάτης,
βία κατασχὼν εἶχε πρὸς κατοικίαν.

3530 ἐπανεσώθη δ' αὖθις Ἀδσόνων κράτει
νήσων δυὰς αὕτη γε Ῥωμαίων στόλῳ.

Τούτου κρατοῦντος καὶ κλόνος γῆς συνέβη
σεισμός τε δεινὸς καὶ λίαν φρικαλέος,
ὅφ' οὗ καλοὶ δόμοι τε καὶ ναοὶ ξένοι

3535 καταπεσόντες συνετρίβησαν βία,
συνηρεφεῖς τε καὶ μακρὰι στοαὶ πάλιν
πιῶσιν παθοῦσαι συνέχωσαν ἀπλείτους.

Καὶ Πατζινάκαι Σκυθικὸν πάλιν ἔθνος
Θράκης ἐπῆει Μακεδονίας ὄρους,

3540 αὐτῶν νομάς τε καὶ τόπους λελοιπότες.
ἀλλὰ κατ' αὐτῶν ἐκστρατεύσας ὁ κράτωρ
καὶ συμπλακείς ἤτητο τοῖσδε βαρβάροις
ὥς στρατιωτῶν τοῖς ὅπλοις πεποιθότων
καὶ μὴ νικητῇ τῷ θεῷ, καλῶν δότῃ.

3545 καὶ πάλιν ἐστράτευσεν κατ' αὐτῶν ἄναξ,
καὶ σώφρονός γε στρατιᾷς δεδειγμένης
ρόπῃς τε θείας ἐλπίδας ἐξυψώσης
συμμύξας αὐτοῖς ἐκνικᾷ κατὰ κράτος,
καὶ σφῶν τὸ πλῆθος ἐκθερρίζουσι ξίφει,

3550 ἄλλους δ' ἐλόντες αἰχμαλώτους ἐν μάχῃ
ῥημένους σφᾶς ἀπέδοντ' ἀργυρίου.
ὁ δ' αὐτοκράτωρ ἐκ Σκυθῶν ἀποκρίνας

pata videlicet a Rhapsommato. fertilem insuper Cretensium insulam rabidus quidam Caryces rebellis vi captam dominus veluti insidebat. (3530) utramque tamen insulam imperio classis Romana denuo restituit.

Hoc imperante Caesare terrae motus admodum vehemens atque terrificus speciosas domos templaque magnifica (3535) diruit passim vique sua contrivit. tum vero opacae proluxaeque porticus stratae mortales oppresserunt plurimos.

At Patzinacae, Scythica gens, denuo Thraciam vastabant atque Macedoniam, (3540) suis relictis patriis atque pascuis. contra hos correptis armis imperator, manu conserta, victus est a barbaris, quia nostri milites confidebant armis, non deo victore bonorumque auctore. (3545) rursus profectus contra eosdem Caesar modesto cum exercitu atque pio, et qui victoriam caelitus sperabat, inito proelio debellavit hostes numerumque plurimum gladio messuit; (3550) reliquam captam belli iure turbam victor exercitus sub corona vendidit. at imperator

νέους σφριγῶντας εὐσθενεῖς καὶ μαχίμους
 ἐν Μογλένων ὤκισε τούτους χωρίοις,
 3555 οἰκείον οἱ σύνταγμα τούτους καλέσας·
 οὗ καὶ μέχρι νῦν ἀπὸ Μογλένου τόπου
 πᾶσι καλοῦνται Μογλενοπατζινάκαι.

Καὶ στρατιὰ τις Ἰταλῶν ἐξ ἐσπέρας
 ἄνεισι βαδίσασα πρὸς Βυζαντίδα,
 3560 ἔχουσα τὸ πρόθυμον ὡς πρὸς τὴν ξω·
 ἥς συγκίνησιν ἐμφανῶς προμηνύει
 πληθὺς ἀκρίδων ἐσπέρας πρὸς τὴν ξω
 διὰ τε Θράκης Μακεδονίας ὄρων
 τὴν ἀέριον πτήσιν ἐξεργασμένη.

3565 Φράγγων ὁμως στρατεύμα πορθμὸν διέβη,
 ἐφίσταται δὲ τῇ Νικαέων πόλει,
 χερσὶ Τούρκων αἰσχιστα τυραννουμένη·
 καὶ σὸν χρόνῳ δὲ καὶ μάχῃ φρικαλέῃ
 φθορᾷ τε πολλῇ πρὸς μερῶν ἐκατέρων

3570 αἰρουῦσι Φράγγοι τὴν πόλιν κατὰ κράτος,
 καὶ τῷ βασιλεῖ τήνδε πολλῶν χρημάτων
 ἀπεμπολοῦσι, καὶ προχωροῦσι πρόσω.
 καὶ προσβαλόντες Ἀντιόχου τῇ πόλει
 αἰρουῦσιν αὐτὴν μηχαναῖς τε καὶ μάχῃ·

3575 μεθ' ἣν ἀγῶσιν ἰσχυροῖς τε καὶ μάχῃ
 καὶ τὴν Σιών αἰρουῦσι τὴν θεοῦ πόλιν.
 καὶ Ῥαῖμοῦνδος, οὗ πατήρ ἦν Ῥομπέρτος,
 τῶν παρ' Ἰταλοῖς εἰς ἐπισήμων πέλων,

sibi de Scythis legit eximios iuvenes validos pugnaces, quos in regione posuit dicta Mogleno, (3555) suam hanc appellans peculiarem manum; hique nunc etiam a statione Mogleni vulgo appellantur Moglenopatzi-naeae.

En autem Italus ex occidente exercitus processit, urbem ad Byzantinam tendens, (3560) sed orientales cursu petens plagas. huius portendit manifeste motum vis locustarum ingens, ex hesperii eos petens locos, ac volatum per Macedoniam Thraciamque dirigens. (3565) Francorum quoque exercitus fretum transiit, atque Nicaenam urbem circumsegit Turcarum manibus turpiter oppressam; quam diuturnis horridisque pugnis multoque utrimque militum excidio (3570) expugnatam Franci per vim summam Caesari Graeco multo repenso pretio divendiderunt, perrexeruntque ulterius; delatique ad urbem Antiochiam hanc artificio et proeliis obtinuerunt. (3575) posthinc certaminum magno labore Sionem quoque ceperunt, urbem dei. tum et Raimundus Roberti filius, nobilis Italus, Caesari nostro fidem iuratam dedit fore

- πίστεις ἐνόρκους ἔδρα πρὸς βασιλέα,
 3580 τὴν δὲ πρὸς αὐτὸν ἐμπεδούσας φιλίαν
 καὶ δουλικὴν εὐνοίαν αἰεὶ καὶ σχέσιν·
 ὄθεν λαβὼν χρήματα πρὸς βασιλέως
 καὶ δωρεὰς αὖ, φιλοτιμίας ξένας,
 πρὸς Συρίαν ὤρμησε καὶ Κιλικίαν.
 3585 τῆς δ' Ἀντιόχου κατακρατήσας μάχῃ,
 οὗς εἶχεν ὄρκους πρὸς βασιλέα δράσας
 σπονδὰς τε φρικτὰς ἡθιετηκῶς αὐτίκα,
 ἄσπονδος ἐχθρὸς εὐρέθη Ῥωμαῖδος.
 ἐκ τῶν ἐώων τοιγαροῦν πρὸς ἐσπέραν
 3590 μέλλων ἀπαλεῖν ἡ βέβηλος καρδίᾳ
 αὐτοῦ κατεψεύσατο θάνατον φόβῳ.
 ὥς νεκρὸς οὖν ἐντεθεὶς ἐψευσμένος
 ἡ νεκρὸς ἔμπνους λαρνακιδίῳ τότε
 ἀπῆκτο χερσὶν οἰκετῶν πρὸς πατρίδα,
 3595 μύτην θρυλούντων τόνδε νεκρὸν τυγχάνειν.
 ἐπεὶ δὲ λαθὼν ἀπεσώθη πατρίδι,
 πολλὰ κατειπὼν τοῦ κρατοῦντος ἀλόγως
 καὶ συναλίσας στρατιῶν ἐκ Λατίνων
 Ἐπιδαμνίων προσκαταίρει τῇ πόλει,
 3600 καὶ τήνδ' ἐλεῖν ἔσπευδε τειχομαχίαις.
 ἀλλ' ἐλπίδων ἐψευστο μῆδὲν ἀνύσας.
 πρεσβεύεται γοῦν ἀπογνοὺς τῶν ἐλπίδων,
 καὶ τῷ κρατοῦντι πρὸς λόγους ἀφιγμένος
 σπονδὰς πρὸς αὐτὸν ἐκτελεῖ καὶ συμβάσεις.
 3605 Τούτου κρατοῦντος αἵρεσις Βογομιλῶν
 3592 οὖν ὅδ'?

ut amicitiam (3580) perpetuam secum eoleret et obsequium devoti animi reverentiamque haberet. ob id accepta a Caesare pecunia, donis affectus insolitisque honoribus, perrexit in Ciliciam moxque in Syriam. (3585) ast Antiochia fortiter potitus, quam regi obtulerat iuratam fidem sacrumque foedus, illico fefellit, perfidum hostem semet imperio exhibens. mox ab oriente rursus in Hesperiam: (3590) homo scelestus cum rediturus esset, metuens sibi mortem simulavit. ergo fallaci dolo, tamque mortuus vel moribundus, conditur in capsula, atque ita a familia defertur in patriam, (3595) falso dicentibus mortuum hunc esse. cum sic in patriam evasisset astu, Caesari multum obtrectavit temere, congregatoque exercitu Latino ad Epidamnium urbem classem appulit, (3600) huiusque moenia machinis pulsabat. sed spe frustratus cum nihil proficeret, omisso bello mittit legationem, et impetrato Caesaris colloquio foedus cum ipso denuo pacemque facit. (3605) Bogomilorum

- Θεοστρυγῆς πέφηνε καὶ βδελυκτέα,
 ἥς μυσταγωγὸς Ἰατρός τις τοῦ πικλῆν
 κλῆσιν δὲ Βασίλειος, Σατὰν ἐργάτης·
 ὃς λάθρα πολλοὺς ἀνεπίμπλα τῆς λύμης
 3610 καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ δογμάτων ψυχοφθόρων,
 πολλῶν ἐτῶν δρόμοις τε καὶ περιδρόμοις
 χώρου ἐπιῶν καὶ πόλεις οἰκουμένης.
 ἐπιπολάζει καὶ τελευταῖον τάλας
 πόλει μεγίστῃ τῇδε καὶ βασιλίδι.
 3615 ἀλλ' ὁ κρατάρχης, ὁρθοδοξίας φίλος,
 μέτεισιν αὐτοῦ πανσόφῳ τέχνῃ πλάνην·
 πλασάμενος γὰρ ὑποκριθεὶς τ' ἐντέχνως
 πίστιν βεβαίαν εὐμένειάν οἱ τρέφειν,
 θαυμὰ προσήει τῷ τρισυλιτηρίῳ,
 3620 ἄγαν προσηνῶς καθομιλῶν συχνάκις,
 σωτήρα καλῶν τόνδε πεπλανημένων.
 τοῖσδ' ὁ βδελυρὸς καταθελχθεὶς τοῖς λόγοις
 ἰὸν κακίας ἔξεμει ψυχοφθόρον,
 ἔκπυστα τιθεὶς δόγματα πονηρίας·
 3625 αἱ γνοὺς ὁ κρατῶν, φιλόχριστος καρδία,
 δλέθρια δόγματα διδασκαλίας
 γόητος ἀνδρὸς μισοχρίστου καὶ πλάνου
 καὶ στηλιτεύει καὶ θριαμβεύει πρόφρων,
 ψήφῳ τε κοινῇ τῷ πνρὶ τόνδε φλέγει.
 3630 Οὗτος βασιλεὺς καὶ Μανιχαίων πάλιν
 πολλοὺς πρὸς εὐσέβειαν ἦν ἐφελκύσας
 διδασκαλίαις καὶ σοφαῖς συμβουλίαις.

sub Alexio haeresis invisā deo emersit et exsecrabilis, cuius Basilus
 quidam auctor erat, medicus vulgo dictus, minister Satanae, qui clam
 permultis pestem suam afflabat (3610) atque dogmata animabus exitiosa.
 hic multos annos hac illacque cursans, orbis provincias atque urbes
 peragrans, tristi postremum omine adventavit in hanc imperii maximam
 metropolim. (3615) sed imperator orthodoxiae tenax hominis fraudem
 cauto artificio aggreditur. nam simulata callide persona credulum se
 benivolumque finxit, saepe ac benigne cum scelesto versans, (3620) ac
 familiari demulcens colloquio, servatoremque errantium appellans. his
 homo impius delentis verbis exitiosum vomuit venenum, pessimae ex-
 ponens dogmata doctrinae. (3625) quae pius Caesar simul ac agnovit,
 scelesti nempe effata magisterii, protinus vulgo patefieri voluit, im-
 postoremque hominem, Christi hostem, tradidit flammis communi suf-
 fragio.

(3630) Multos praeterea Manichaeos Caesar tum magisterio tum

- καὶ παισὶ δ' ἀνήγειρεν ὀρφανοῖς δόμον,
 τάξας σιτήσεις δαψιλεῖς ἐν τῷ δόμῳ ·
 3635 ἐπιμελείας καὶ τροφῆς τούτων χάριν.
 καὶ γραμματικῶν ἀπέταξεν αὐτὸν πάλιν
 μουσεῖον εἰς παιδεύειν ὀρφανῶν νέων
 οὐκ εὐπόρων τε πατέρων πεφηνότων,
 νείμας μαθηταῖς καὶ διδασκάλοις νέων
 3640 πλείστας σιτήσεις δαπάνας χορηγίας.
 Ἐπὶ χρόνων τούτου δὲ τῆς κραυγῆς
 καὶ πυρκαϊαὶ συνέβησαν τῇ πόλει
 καὶ πλείστα τῇσδε κατανήλωσαν μέρη.
 ἔπνευσε δ' ἥρος ἀνέμου τις σφοδρότης
 3645 βιαιοτάτου, προξένου γε κινδύνων,
 ᾧ πολλὰ κατήρειπε τῶν δομημάτων ·
 μεθ' ὧν χαμαὶ πέπτωκεν ἄγαλμα ξένον,
 ἄνωθεν ἐστὼς κίονος πορφύρεον
 τοῦ πρὸς πλακωτῷ τὴν βάσιν ἰδρυμένου ·
 3650 ὃ κατενεχθὲν παρατυχόντων τόπῳ
 πολλοὺς ἀνείλε συντετριπὸς ἐσχάτως.
 κατερράγη δ' ἄνωθεν ὑετὸς μέγας
 χύδην κατιῶν καὶ κατακλύζων μέγα,
 ὅφ' οὗ κατηρείποντο πλείστα δωμάτων,
 3655 ζῶων δ' ὑπῆρξε καὶ βροτῶν πολλὴ φθίσις.
 Οὗτος στρατεύσας κατὰ Τούρκων βαρβάρων
 ἀφῆκτο καὶ μέχρι γε Φιλομυλίου ·
 εὐρῶν δ' ἔρημον ὀπλιτῶν ἄστυ τότε,

catis suasionibus ad religionem veram revocavit. orphanis quoque pueris attribuit domum, et victam assignavit uberem (3635) his et alendis et curandis sedulo. quin et grammaticae ludum aperuit orbis adolescentibus, vel de paupere stirpe progenitis, multosque reditus et larges sumptus suppeditavit (3640) simul discipulis atque magistris.

Commeno Alexio moderante imperium incendia quoque in urbe acciderunt, quibus absumptae multae partes sunt. vehemens quoque tempore sub verno (3645) spiritus multa detrimenta fecit humi deiectis passim aedificiis; quibuscum decidit admiranda statua imposita columnae porphyreticae, cuius in Placoto basis erat posita. (3650) illa cum caderet, forte praesentes ibi multos mortales mole sua contrivit. imbrium quoque nimia vis caelo conchum effusa passimque inundans aedificiorum latam stragem edidit. (3655) bestiarum denique et hominum lues fuit.

Caesar cum Turcis barbaris belligerans pervenit usque ad urbem Philomelium; quam cum desertam milite invenisset, quia metus barbaris

- ἀποδρασάντων τοῦδε βαρβάρων δέει,
 3660 αἰρεῖ τε τοῦτο καὶ στίφος τι φρουρίων,
 κρησφύγετα σπήλαια τῶν ἐγγυρίων.
 καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς προσλαβών, οὕτω κρήνας,
 ὑποστρέφει κάλλιστα πρὸς Βυζαντίδα,
 μετοικίσει σφᾶς κατὰ νοῦν ἄλλη γ' ἔχων.
 3665 τούτων πορείαν τὴν πρόσω ποιουμένων
 οἱ μὲν σφριγῶντες καὶ νεάζοντες χρόνῳ
 ποσὶν ἐχρῶντο καθ' ὁδὸν τοῖς ἰδίοις·
 οὐσπερ λυγρὸν δ' ἔτρυχε γῆρας καὶ νόσος,
 τούτοις ὑποζύγια παμείχε κράτωρ·
 3670 παρειμένους πλάσιν δὲ σώματος πάλιν
 ἄσπλοι μακραῖς ἐντιθεῖς εὐμηχάνως
 νέοις σθεναροῖς σφᾶς παρηγγύα φέρειν.
 αὐτὸς δ' ἄνω κάτω περ ἱππότης θέων
 ὡς σφῶν προμηθεὺς καὶ φύλαξ εὐζωΐας,
 3675 εἴ τινά που βλέψει προσκεκηκότα
 βρωτοῦ ποτοῦ σπάνει τε καὶ μακρῷ δρόμῳ,
 τόνδ' ἀνεκτᾶτο χριστομιμήτῳ τρόπῳ.
 οὕτως ὑποστρέφοντι συντεταγμένῳ
 Σουλτὰν προσῆλθεν ἱππότη στεφηφόρῳ,
 3680 πόρρωθεν αὐτὸς ἀποβὰς ἵππου δρόμου
 καὶ προσκύνησιν ἀποδοὺς ὥσπερ θέμις·
 σπονδὰς τε δράσας φιλικὰς καὶ συμβάσεις,
 σὺν φιλοτίμοις δωρεαῖς ὑποστρέφει.
 ὃ δ' αὐτοκράτωρ πρὸς πόλιν Κωνσταντίνου
 3685 αὖθις ἐπανέζευξε σὺν εὐθυμία·
 ἐνθα νοσῶν ἔκειτο λοιπὸν ἐν κλίνῃ

fugam suaserat, (3660) hanc capit, et simul castella aliquot asyla veluti et specus incolarum. atque hos captos Caesar sibi vindicans cum gloria insigni Byzantium rediit, alio translatos cogitans deponere. (3665) ergo horum longum carpentium iter validi quidem atque aetate vegeti pedibus propriis metiebantur viam; aegrotis autem vel senio confectisve inopia aut longo cursu, hunc imitator Christi recreabat. hoc imperator cum rediret ordine, occurrit ei equitanti Sultanus, (3680) qui et ex equo procul et celeriter descendens debitum obtulit obsequium; tum conventionibus amice initis, cum honorificis donis recessit. porro imperator in urbem Constantinī (3685) laetante animo semet re-

- σφοδρῶς ἐπιρρεύναντος ἐκ καχεξίας
 βύθροις ποδῶν ρεύματος ὕλιδεστέρου,
 παρ' οὗ δαμασθεὶς ἐσχάτως τὸ σαρκίον
 3690 μετ' οὐ πολλὸν δέδεκτο τέρμα τοῦ βίου,
 κατὰ στομάχου μύθρον εἰσδεδεγμένος
 Ἀσκληπιαδῶν προσταγῇ τε καὶ κρίσει.

Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς ἔτη κδ'.

- Τούτου τὸ βιοῦν καὶ κράτος λελοιπότεος
 χειρίζεται κάλλιστα τὴν κραταρχίαν
 3695 Ἰωάννης παῖς, ἀρετῶν συστοιχία,
 ὄντως χαριτώννυμος ὀλβία χάρις,
 ἀναξ ἀγαθὸς καὶ μαχητὴς γεννάδας,
 ἐχθρῶν νικητὴς καὶ παθῶν αὐτοκράτωρ,
 πλήρης ταμεῖον ἀγαθῶν θεοσδότην,
 3700 ἡδύς, ἱλαρὸς, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
 χρηστός, προσηνής, ἐνπρόσιτος, χαρίεις,
 θάλασσα καλῶν φιλοδωρίας πλέα,
 φύσις ἀπαράμιλλος εὐλογημένη,
 ταῖς βασιλικαῖς ἀρεταῖς διαπρέπων
 3705 σὺν τῇ γε λοιπῇ τῶν καλῶν εὐκοσμία,
 γνώμων δικαίου, πρᾶότητος αὐτῷ τύπος,
 καὶ τῆς ἀληθείας γε τῆς ἐν τοῖς λόγοις,
 πρῶτος μετὰ γε πρῶτον εὐσεβανάκτων,
 πιστὸς φρόνιμος οἰκέτης ὑπηρέτης,
 3710 κραταρχίας τάλαντον αὐξήσας μέγα,

3691 μύθρον] iudicent eruditi de huius vocabuli sensu. M.

stituit. sed ibi posthinc aeger in lecto iacuit, cum pravus humor generatus morbo ad imos pedes plurimus descenderet; a quo corruptum denique corpusculum (3690) haud multo post vivendi finem fecit, cum medicorum consulto iudicio ardentem pilulam stomacho recepisset.

Ioannes Comnenus an. 24.

Postquam is vitam imperiumque amisit, rerum dignissimus corripit habenas (3695) Ioannes filius, virtutum congeries, dulce reapse nomen et gratiosum, rex simul bonus bellatorque strenuus, hostium victor, cupidinum domitor, plenus thesaurus divinatorum munus, (3700) suavis, hilaris, subditis benivulus, mitis, benignus, beneficus, comis, mare redundans liberalitate, indoles benedicta incomparabilis, dotibus rege dignis longe rutilans, (3705) atque aliis etiam bonis ornatissima, iustitiae norma, clementiae typus, et in loquendo veritatis tenax. prius hic post primum christianum regem fidelis prudens oeconomus famulus, (3710) qui talentum imperii valde auxit; semper in armis pro

ἀεὶ στραταρχῶν, ὑπεραθλῶν τοῦ κράτους,
πόλεις ἐθνικὰς ὑποτάσσων τῷ κράτει
γνώσει λόγῳ πράγματι καὶ πείρᾳ μάχης,
μυριόνικος πλειστάκις δεδειγμένος,

3715 ὥς πρὶν ὁ Δαβὶδ, κατ' ἐχθρῶν ἀντιμάχων
λιταῖς στρατηγίαις τε σὺν εὐανδρίαις.
οὗ τοὺς ἀγῶνας καὶ νίκας καταλέγειν,
τῶν ἀρετῶν θ' ὁμίλον αἷς ἦν ἐκπρέπων,
καὶ ῥήτορι γένοιτ' ἂν ἔργον ἐξόχῳ.

3720 μίλρ' ἄττα δ' ἡμῖν ἐκ περιττῶν λεκτέον.
Οὗτος κατασχὼν ἀσφαλῶς κραταρχίαν
τιμὰς ἐπεβράβευσε τοῖς ἐκ τοῦ γένους
καὶ πῦσιν ἀπλῶς δωρεὰς ἀναλόγους,
κοινῶν προμηθεῖς ὑποτάξας πραγμάτων

3725 ἐκ τῶν καθ' αἷμα καὶ προσωκειωμένων.
σύστρεμμα τῷδε βασιλεῖ τῶν' ἐκ γένους
κατίνετι σκέμμα τε θανατηφόρον
μετά γε βραχὺν τῆς κραταρχίας χρόνον,
πρωτοεργὸν ἅμα καὶ στρατηγέτιν ἔχον

3730 δμαιομον αὐτοῦ τὴν Καισάρισσαν Ἄνναν·
καὶ φωραθέντων τῶν συνιστιώντων λόχον
ἀεικὲς οὐδεὶς εἰς δέμας πέπονθέ τι,
ὅτι γε μὴ ψίλωσιν οὐσιῶν μόνον,
ὡς ἀποδοῦναι βασιλεὺς κεκτημένοις

3735 μετὰ γε βραχὺν προστέταχεν ἐνθάδης,

3730 similitudinem suam adversus fratrem, doloremque quod is
imperium extincti parentis occupavisset, satis demonstrat
ipsa Anna Comnena in Alexiadis suae calce. M.

salute publica, alienas urbes vindicans imperio, consilio, verbis, opera
et arte bellica, victor saepissime hostium plurimorum, (3715) ceu
quondam David hostes propulsabat prece pia, forti manu, peritia ducia.
huius victorias dicere vel proelia virtutumque numerum et ornatum
rhetori quoque summo operosum sit. (3720) nos ex ingenti acervo
pauca sumimus.

Hic occupato pacifice imperio largitus est honores cognato generi,
cunctisque tribuit pro dignitate munera: nempe gerendis rei publicae
officiis (3725) propinquos sibi sanguine praeponit. hi vero ipsi coniu-
rati in regem exitiosas moluntur insidias paulo post initum ab illo im-
perium. atque his dux erat peragendo operi regis germana soror,
princeps Anna. (3730) quorum cum essent detectae insidiae, nullius corpus
violatum fuit, sed patrimonium tantum sunt erepta; atque haec ipsa
paulo post restitui (3735) mira imperavit Caesar clementia, cunctis re-

αἰτίας ἀφ' ἑστέων πᾶσι προσκεκρουκόσι,
 σπεισάμενος πρώτιστα τῇ Καισαρίσσει
 καὶ πλοῦτον αὐτῇ συνεπιδοὺς ἄξια.
 ὅπως δὲ τοῦτο συμβέβηκε φραστέον.

- 3740 τὴν ἐν χρυσαργύρῳ τε λιθομαργύροις
 ἐσθῆμυσί τε ποικίλοις τιμαλφείῃσι
 οὐσίαν ἀμύθητον, ἐν τινι δόμων
 τῆς κασιγνήτου Καισαρίσσης κειμένην,
 ἀναξ ἐπισκοπῶν ἦν σὺν Ἀξούχῃ Ἰωάννῃ·
- 3745 ἦν ἴκα τόνδε καὶ ταῦτ' εἶναι λόγος,
 ὥς τάξις ἀντίστραπτο καμοὶ τοῦ γένους,
 καὶ συγγενὲς μὲν δύστροπὸν μοι τυγχάνει,
 ἀλλότριον δ' εὖνουν τε καὶ πεφιλμένον·
 ὅθεν κελεύω τὰ προκείμενα τάδε
- 3750 φίλτατον Ἀξούχῃ προσλαβόντα κατέχειν.
 ὃ δ' εὐχαριστεῖ τῆς μεγαλοψυχίας,
 μετὰ δέ γ' εἰπεῖν λιπαρεῖ δεδογμένα.
 καὶ τὸν λαβόντα τοῦ λέγειν ἐξουσίαν
 "εἰ καὶ βιαίων ἀδίκων τε πραγμάτων
- 3755 κατήρξεν, ἀναξ, σὴ κασιγνήτος" φάναι,
 "ἔργοις τ' ἀπωμόσατο φιλαδελφίαν,
 ἀλλ' ἡ φύσις σὺναιμον αὐτὴν δεικνύει·
 νίκησον οὐκοῦν χρηστομιμήτῳ τρόπῳ
 γνώμῃν ὁμαίμον δυσμενῇ κακεργάτιν,
- 3760 καὶ τὰ κατ' ὅψιν πάντα δὸς κατὰ χάριν
 ταύτῃ διαφέροντα μᾶλλον πατρόθεν."

3744 σκοπῶν?

mittens criminis reatum; parcens in primis principi sorori, ipsique opes pro dignitate reddens. id quomodo sit gestum, lubet dicere. (3740) auri atque argenti vasa gemmasque nitidas et multi generis vestem atque insignem, maximi pretii opes, in quadam domo sororis suae principis repositas Caesar spectabat cum Ioanne Axuch. (3745) quin etiam tunc sic ferunt locutum. "hem ut generis mei sors est conversa! utque inimica mihi nunc est cognatio, et qui benivoli olim, nunc sunt mali-voli! quamobrem iubeo praesentes opes (3750) ut tibi sumas, Axuch dulcissime." is liberali regi grates agit; "sed licet" inquit "sensus meos dicere?" rege annuente sic orsus est loqui. "quamquam iniu-stam vim et insidias (3755) contra te, Caesar, soror est molita, et abdicavit factis fraternitatem, natura tamen fecit consanguineam. vin-cesis igitur christiana clementia malum sororis animum et iniuriam, (3760) illique haec omnia largire benevole, ad quam paterno magis iure

ταύτῃ γε πεισθεὶς βασιλεὺς παραιφάσει
πάντῃ προθύμως Καισαρίσση προσένειμει,
“εἶην ἂν” εἰπὼν “τοῦ βασιλείου κράτους

3765 παντάπαν ἀνάξιος, εἰ περὶ γένος
τοῦμὸν κριθείης εὐμενέστερος σὺ γε,
ἀνώτερος κέρδους τε κτήσεως τόσης”.
οὕτως ἀμνησίκακος ἦν ἄναξ ὅδε,
θερμός τ’ ἐραστὴς χριστομιμήτων τρόπων.

3770 Μήτηρ δὲ τοῦδε καὶ βασιλὶς Εἰρήνη,
εἰ καὶ πρὶν ἀπέστεργε τόνδ’ οὐκ ἐνδίκως,
οὐκ ἄξιον κρίνουσα πρὸς κραταρχίαν,
ὥς τῇ θυγατρὶ μνωμένη τὰ τοῦ κράτους
γαμβρῶ τε τῷ Καίσαρι τῷ Βρυεννίῳ,

3775 λόχου φονῶντος οὐ συνίστωρ εὐρέθη·
μᾶλλον δὲ γνοῦσαν εἰς ἔπειτα τὸ δρᾶμα
ἐπήβολον λόγιον ἔξειπεῖν λόγος
γνώμην τε κεδνὴν συνετὴν μάλ’ εὐστόχως,
ὥς οὐχ ὑπὸντα χρὴ διφᾶν βασιλέα,

3780 παρόντα δὲ στέργειν τε τοῦτον καὶ σέβειν.

Οὗτος στρατεύσας κατὰ Περσῶν βαρβάρων
τὰς πρὸς Κομνηνάνακτα συνθήκας πάλαι
διαλυσάντων, καὶ πόλεις Ῥωμαίδος
τὰς πρὸς Φρυγίᾳ καὶ Μαιάνδρῳ κειμένας

3785 κατατρεχόντων καὶ κακῶς δρώντων ὅπλοις,
καὶ συμβαλὼν ἤττησεν αὐτοὺς πολλάκις,
τρεψάμενος σφᾶς εὐκλεῶς ἐν ταῖς μάχαις.

3776 γνοῦσα V

pertinent.” his morem gerens monitis Caesar cuncta libenter tribuit sorori. “etenim” inquit “regno sim (3765) indignus, si meo generi minus sim benivolus quam tu, qui lucri prodigus contemptor nunc tot oblatas respuisti opes.” adeo clemente rex hic erat animo, atque imitator Christi studiosus!

(3770) Ceterum mater ac regina Irene, quamquam Ioanni imminente infensa, quem haud imperio dignum reputabat, idque studuerat olim committere filiae atque genero Caesari Bryennio, (3775) nunc insidiarum tamen ignara fuit. quin certior postea moliminis facta fertur dixisse commodum effatum atque prudentem admodum sententiam, non esse vestigandum latentem regem, (3780) sed huic praesenti amanter obsequendum. idem suscepit contra Persas bellum, qui cum Comneno foedus olim initum fregerant, atque urbibus Romanis in Phrygia et ripa Maeandri positis (3785) armatis incursionibus molesti erant, ergo non semel manibus consertis, profligando hoste gloriam rettulit. urbem

Ephraemius.

- καὶ Λαοδικέων δὲ λαμβάνει πόλιν,
καὶ τήνδε τειχῶν κατοχυρώσας κράτει
3790 καὶ πάντα θεῖς εὖ καὶ καθὼς ἦν συμφέρον,
πρὸς βασιλίδα καθυποστρέφει πόλιν,
οἷα βασιλεὺς ἀγαθὸς νικηφόρος
τοῖς βασιλικοῖς ἀναδούμενος κρότοις.
μετὰ δὲ μικρὸν ἀπανίσταται πάλιν,
3795 καὶ γίνεται δὴ κατὰ τὴν Παμφυλίαν
αἰρεῖ τε Σωζόπολιν μηχανουργία,
πόλιν ἐρυμνὴν καὶ κατησφαλισμένην,
ἄλλα τε πλεῖστα τῶν ἑκὲ πολυχνίων
στρατηγικαῖς τέχναις τε καὶ μύχης νόμῳ,
3800 ἐν ὅσπερ ἡρίθμητο καὶ κεκλημένον
δύσληπτον ὕντως Ἱερακορυφίτον,
ἔρυμα τειχῆρές τι δύσμαχον πάνν,
πάλαι μὲν ὄντα τῷ κράτει Ῥωμαῖδος
ὑπήκοά τε καὶ συνηριθμημένα,
3805 ζυγῶν δὲ Περσῶν καθυπείκοντα τότε.
Ὅδτος περὶ πέμπτον γε τῆς ἀρχῆς χρόνον
ἔθνονς Σκυθικοῦ κατακείροντος Θράκη
καὶ πάντα ταύτης Σκυθικὴν ἐρημίαν,
ὃ φασι, δρωῶτος ἐκδρομαῖς πανημέροις,
3810 κινεῖ κατ' αὐτῶν Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις,
καὶ συμπλακεῖς σφίσι γε τῷ θεοῦ σθένει
κατατροποῦνται Σκυθικὰς πάσας ἴλας,
καὶ τρισαραστεινὸς ἀναδείκνυνται κράτῳ
βουλαῖς στρατηγίαις τε λιταῖς ἐνθέοις·

3801 ὄντων V

quin adeo cepit Laodiceam, quam mox munivit moenium praesidio;
(3790) cunctisque bene ut opus fuit dispositis, ad urbem regiam reditu
se recepit; ibique veluti rex victoriosus plansu solempni populi est re-
ceptus. brevi intervallo discessit denuo (3795) et cum exercitu per-
gens in Pamphyliam vi strategematis cepit Sozopolim, urbem excelsam,
undique munitam, alias quoque plurimas urbeculas partim astutia par-
tim vi bellica (3800) cepit, quas inter aditu difficile castrum, cui no-
men Hieracoryphites, moenibus celsum et inexpugnabile. quae cunctae
arces in Romani imperii finibus positae eidemque obnoxiae (3805) Per-
sarum iugum postea subierant. anno Ioannis imperantis quinto, Scy-
thica cum gens Thraciam vastaret, et solitudinem, ut est in proverbio,
Scythicam faceret perpetuis incursibus, (3810) Romanas copias Caesar
contra eduxit, deque ope proelio commisso Scythicas cunctas disiecit
phalanges, et victoriosus imperator exstitit consilio, manu, precibus ad

- 3815 οὐ γὰρ ἄναξ σύμβουλος ἦν χρηστὸς μόνον
καὶ γε στρατηγὸς ἐν μάχαις ῥωμαλέος,
ἀλλὰ καθὰ τις καὶ Μωσῆς ἄλλος νέος
χεῖρας ἀννυψῶν εἰκόνι σεβασμῆ
τῆς μητρανάνδρου καὶ παννυμήτου κόρης
- 3820 σχήμασιν οἰκτροῖς καὶ σταλαγμοῖς δακρύων
παρεμβολὰς ἔκρινε τὰς τῶν βαρβάρων,
θεοῦ διδόντος τὴν νίκην οὐρανόθεν
περιφανῇ τε καὶ περὶπυστον λίαν.
καὶ γὰρ τοσοῦτον μυριάριθμον στίφος
- 3825 δορυυλάτων συνελήφθη βαρβάρων
ὥς κατὰ ὄνυσσιν Ῥωμαῖκοις ἐν τόποις
ἐκ τῶνδε κώμας καὶ συνοικίας ὅλας
καὶ συσταθῆναι καὶ παραμένειν ἔτι,
ἐπωνυμίαν ἔξ ἔθρους κεκτημένας·
- 3830 τάγμασι δ' ἄλλους συμμάχους ἐν ταῖς μάχαις
καταλεγῆναι Ῥωμαῖκοις καὶ σιτίαις,
μοίρας δὲ πολλὰς ἀποδόσθαι χρυσίου
ἀπὸ στρατιᾶς σφῶν πάλιν ἡρημένοις.
- Μετὰ δὲ μικρὸν ὕστερον πάλιν ἄναξ
- 3835 ἐπιστρατεύσας τοῖς Τριβαλοῖς βαρβάροις,
ὄρκια συγγέουσιν ἐκ κυκουργίας,
σφῶς ἐκνικήσας ἐν μάχῃ κατὰ κράτος
τὸ βάρβαρον τίθῃσιν ἔνσπονδον πάλιν·
λείαν δ' ἐκείθεν ἀπελάσας μυρίαν,
- 3840 πλήσας τε τὸ στράτευμα τῶν σκυλευμάτων

3833 ὑπὸ V.

deum. (3815) non enim tantum rex consiliolus erat atque per pugnas fortis imperator, sed velut alter Moses novellus manus attollens ad augustam imaginem laudatissimae virginis deiparae (3820) supplici gestu profusisque lacrimis barbaricos exercitus superavit, victoriam caelitus donante deo splendidam prorsus et celeberrimam. etenim tantus barbarorum numerus (3825) in potestatem decedit victoris, ut in Romanis terris occiduus pagi et coloniae tunc de his barbaris conflatae fuerint et nunc adhuc maneant, quibus et gentis inditum est nomen. (3830) alii conscripti sunt auxiliares atque Romanis admixti exercitibus. magnam vim quoque sub corona vendidit victor exercitus auro licitantibus.

Paulo post Caesar armis rursus motis (3835) contra Triballos barbaros est profectus, fidem iuratam perfide fallentes; quos debellatos violento Marte denuo pacem facere coëgit; cumque manubias illinc abegisset, (3840) militem proprium praeda replevit, spoliis innumeris,

ὄλβον τε πολλοῦ καὶ λαφύρων μυρίων,
 πλῆθος δορυάλων εἰς ἐπαρχίαν
 τὴν τῶν Βιθυνῶν κατὰ τὴν Νικομήδους
 διαβιβάσας ἐγκατοικίζει φέρων,

3845 καὶ τῶνδε τοὺς μὲν στρατιᾷ καταλέγει,
 τοὺς δ' αὖ παρῆκε συντελεῖν κοινῷ φόρους.

Οὔννοι τὸν Ἰστρον ἐκπεράσαντες θέρους
 κατακρατοῦσιν ἄστεος Βρανιζόβης,
 καὶ τῆσδε πάσας κατερεῖψαντες βάρεις

3850 μετήγαγον πρὸς Ζεύγμιον καὶ τοὺς λίθους,
 ἐπιδραμόντες καὶ Σαρδικῆς χωρία.

οὐκοῦν ἐπὶ σφῶς ἐκστρατεύσας ὁ κράτωρ
 ἐν ὑδροχέρσῳ καὶ σθεναρᾷ δυνάμει,
 κατὰ τὸν Ἰστρον συμπλακεῖς ἀντιπάλους

3855 ἴσῃσι λαμπρὰν κατὰ βερβάρων νίκην,
 καὶ Χράσμον εἴλε σὺν τῷ Φραγγοχωρίῳ,
 γῆς Παιόνων κράτιστον ὑπάρχον μέρος.
 πρὸς δ' αὖ παρεστήσατο τείχος Ζευγμίνον,
 καὶ τοῦδε λείαν ἀπῆλασε μυρία

3860 καὶ λόφυρ' ἐκτήσατο καὶ πλεῖστα σκῦλα
 αὐτός τε καὶ στράτευμα Ῥωμαίων ἅπαν.
 σπεισάμενος δ' ἔπειτα βερβάροις Οὔννοις,
 πρὸς τὴν ἔω στράτευμα διαβιβάσας,
 διὰ Βιθυνῶν χωρίων Παφλαγόνων

3865 ἐφίσταται τάχιστα τῇ Καστυμόνι,
 καὶ τήνδ' ἐπανέσωσε τῇ Ῥωμαίδι

3850 in codicis margine γρ. Ζεύγμιον. M.

opibus copiosis, captivum autem vulgus ultra fretum transtulit in Bithyniam, eique sedes haud procul urbe Nicomedia attribuit. (3845) indeque partim milites conscripsit, partim rei publicae fecit vectigales.

Istrum aestivo tempore transgressi Hunni ceperunt urbem Brantzenben, cuius delectis cunctis aedificiis (3850) lapides etiam Zeugmion tulerunt; tum etiam agrum incursarunt Sardicae. igitur his occurrens imperator inter paludes cum milite pedestri et navali, haud procul Istro hostibus congressus, (3855) claram de barbaris rettulit victoriam, et Chrasmun cepit cum Francochorio, quae pars Paeoniae praestantior erat. tum etiam Zeugmii moenia expugnavit, illincque praedam abstulit innumeram, (3860) manubiis ipse plurimis ditatus simulque omnis Romanus exercitus. pace cum Hunnis barbaris composita, in orientem transtulit exercitum; perque Bithynos transiens et Paphlagonas (3865) celeriter cursu pervenit Castamonem, hancque Romano vindicavit sceptrum,

Περσαρμενίοις κεκρατημένην πάλαι,
 χρησάμενος κλίμαξι τειχομαχίαις
 εἰς τῆσδε τὴν ἄλωσιν ὡς εὐμηχάνως.

3870 Τοιαῦτα δρᾶσας, αἰχμαλώτων τε σῆφος

καὶ λείαν ἀμύθητον εἰληφὼς ἄναξ
 πρὸς βασιλῖδα τὴν πόλιν ὑποστρέφει,
 οἷα νικητὴς ἀναδούμενος κρότοις·
 ἀπὶ τροπαίῳ προσφάτω καὶ τῇ νίκῃ

3875 κατήγαγε θρόμβον ἐν μέσῃ πόλει.

τεύξας γὰρ ἄρμα σὺν τεχνουργίᾳ ξένον,
 χροσαργύρῳ κάλλιστα διειλημμένον,
 ὃ χιονώδης τετρακτὺς συστοιχία
 ἵππων τις εἴλεκεν εὐφυνῶς ζευγνυμένων,

3880 ἐν τῷδε σепτιὴν ἀναβιβάζει κράτῳ

τῆς μητρανάνδρου παρθένου τὴν εἰκόνα,
 ἐν ᾗ πεποιθὼς καὶ κατορθῶν τὰς νίκας
 ὡς συστρατηγέτιδι κατ' ἐχθρῶν μάχης
 προσῆγε τὴν-πρέπουσαν εὐχαριστίαν·

3885 ἧς καὶ προῆγε σὺν ὅλῃ γερονσίᾳ

ποσὶ βαδίζων, σταυρικὸν σκῆπτρον φέρων.

Ἀλλὰ βραχὺς ἤνυστο κατ' οἶκον χρόνος,

καὶ πάλιν ἐστράτευσεν ἄναξ χαρίεις

μετὰ στρατιᾶς ἀρεϊκῆς προφρόνως

3890 ἐπὶ Τανισμάνιον εἰς Κασταμόνα,

στρατηγὸν ἄνδρα παρὰ Περσαρμενίοις,

ταύτην ἐλόντα τειχομαχίᾳ πόλιν

καὶ φύλακας κτείναντα Ῥωμαίους ξίφει.

quam Persarmenii iam pridem tenebant, scalis et machinis arietantibus ad hanc capiendam naviter usus.

(3870) Post haec captivos plurimos ducens rex atque praedam innumerabilem regiam ad urbem rettulit pedem, exceptus plausibus qui decent victorem; atque ob recentem suam victoriam (3875) media deduxit urbe triumphum. adornans enim artificio insolito currum argento auroque fulgidum, quem niveorum quadriga equorum apte et decenter iunctorum trahebat, (3880) huic venerandam imposuit Caesar inviolatae deiparae imaginem; cui quia confusus victor exstiterat, nunc ceu belli sociae et auxiliari convenientes reddebat grates; (3885) praecedens ipse cum toto senatu pedester, sceptrum gestans cruciferum.

Sed brevi domi tempore permansit; rursusque ad bellum rex amabilis profectus impigre cum valido exercitu (3890) venit Castamonem contra Tanimanum, qui dux delectus a Persarmeniis praedictam urbem expugnaverat, gladio Romanum caedens praesidium. hanc ergo Caesar

- καὶ τήνδ' ἐπανάσωσε Ῥωμαίων κράτει.
 3895 πρὸς τοῖσδε Γάγγραν καταπορθεῖ τὴν πόλιν,
 ἐν ᾗ γε φρουρὸς ἀποτάξας ὀπλίτας
 ἐκ Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς δισχίλους
 καὶ πάντα θεῖς εὖ εἰς πόλιν ὑποστρέφει.
 καὶ τῇδε μικρὸν ἐνδιατρίψας χρόνον
 3900 κατακρατοῦντος Ἀρμενίας Λεβούνου
 ἐπιστρατεύει, στρατιὰν πλείστην ἄγων,
 κατηκόνους σίνοντος Αὐσόνων πόλεις.
 οὐκοῦν ἐπιβὰς Ἀρμενοκιλικίας
 Ταρσὸν παρεστήσατο, φαεινὴν πόλιν,
 3905 καὶ τὴν Ἀδάνην καὶ Βακᾶ στρατηγία,
 ἔπειτ' ὀχυρὰν Ἀναζάρβην σὺν βίᾳ
 Περικλυτόν τε καὶ Κολώνειαν πόλιν.
 καὶ δὴ μετελθὼν τὰς πέριξ ταύτας πόλεις
 ἐρυμνά τε φρούρια καὶ κώμας ὅλας,
 3910 ἐφίσταται καὶ τοῖς τόποις τῆς Συρίας
 καὶ τὴν πόλιν εἴσεισι τὴν Ἀντιόχου,
 Ῥαϊμούνδον πρίγκιπος ἅμα τοῖς ὅλοις
 εὖ χερσὶν αὐτὸν ὑπταίῃς δεδεγμένον
 καὶ πᾶσι τιμήσαντος αὐτὸν εἰκόσιν.
 3915 ἐφ' ἡμέραις οὖν ἐνδιατρίψας πόλει,
 αὐτῷ τε τὸν πρίγκιπα λῆzion δρόσας,
 σὺν τῷδε Τριπόλεως κρατοῦντα τότε,
 ἄναξ χαριτώννυμος ἔξεισι πάλιν,
 καὶ πρὸς παρευφράτιδας ἄπεισι πόλεις,

3910 καὶ] δὲ V

recuperavit. (3895) insuper Gangra occupata urbe, ibique impositis praesidiū causa de nostro exercitu bis mille armatis, cunctis pacatis Byzantium rediit. attamen breviter hic commoratus, (3900) profectus est cum ingenti exercitu, imperitante Armenis Levuno, nostrasque urbes damnis afficiente. ergo progressus in Armeno Ciliciam splendidam urbem occupavit Tarsum, (3905) Bacam et Adanem peritia bellica. mox Anazarbum summa vi expugnavit, et Coloneam et Periclytum urbes. proximis quoque subiugatis oppidis cum munitis castellis cunctisque pagis, (3910) venit in Syriae usque regiones, atque Antiochiam urbem ingreditur, Raimundo principe cum cuncto populo hunc excipiente studio proclivi omnique debito cum honore. (3915) in hac paulisper demoratur urbe cum sibi obnoxium effecisset principem cumque eo Tripoleos etiam dominum, rex gratus progressus ulterius ad Euphratesias festinavit

- 3920 παρ' Ἀγαρηῶν οὐ καλῶς κρατουμένας.
καὶ τῶνδε πορθεῖ τειχομαχίαις ὅπλοις
Πεζὰ Χάλεπ Νίστριον Καρφαρᾶ Φέρεπ.
ἐκ τῶν δὲ λοιπῶν ἀστῆων δῶρα ξένα
καὶ πλεῖστα λαβῶν, καὶ λίθους καὶ μαργάρους
- 3925 πολὺν τε χρυσὸν καὶ λαφυραγωγίαν,
καὶ λυχνίτην φέροντα σταυροῦ τὸν τύπον,
χρῆμά τι πανθαύμαστον ἐκπληκτον ξένον,
πρὸς δ' αὖ γε καὶ τράπεζαν ἐκλαμπρον πάνυ,
ἔξ ἀμιμήτου συντεθειμένην τέχνης
- 3930 πολυτελῇ τε, χρυσότευκτον, ποικίλῃν,
ἃ πάντα συνεληπτο τοῖς Πέρσαις πύλαι
συσχοῖσιν αὐτόνακτα τὸν Διογένην,
πρὸς τὴν βυσιλεύουσαν ἔρχεται πόλιν,
ἄγων μεθ' αὐτοῦ κασίγνητον σὺν γόνυ,
- 3935 τὸν σεβαστοκράτορι τὸν πρὶν φυγάδα,
τῷ τηρικαῦτα προσρύνετα γνησίως
ἄνακτι τῷδε καὶ κασιγνήτῳ φίλῳ.
ὃς ἐκλιπὼν πρὶν διατριβᾶς Ἀυσόνων
σχέσιν ὁμογνίου τε καὶ βασιλέως
- 3940 πρὸς Περσάνακτα φυγὰς ἐκ λύπης τρέχει,
μόλις δὲ συνεῖς οὗ γε κακοῦ τυγχάνει,
παλινδρομεῖ κάλλιστα πρὸς βασιλέα,
καὶ δεξιᾶς ἔτυχε τῆς ἐπανόδου.
ἐπανιώντα καὶ γὰρ ἰδὼν ὁ κράτωρ
- 3945 θειῶ χαριστήρια τῶν ὄλων θύει,
οὐχ ἥττον ἥσοθεις ἢ νίκαις ταῖς μυρίαις·

urbes, (3920) quas Agarenī contra fas tenebant. ex his perdomuit machinis et armis Pezan Caleph Nistrion Carpharan Pherep. ex aliis autem urbibus donaria mira multaque rettulit, gemmas margaritas, (3925) magnam vim auri praedaeque cumulum, lychnitem quoque cui crux impressa erat, rem miram et stupendam atque insolitam; insuper mensam multo splendidissimam, elaboratam arte inimitabili, (3930) pretiosissimam, auream, variegatam; quae cuncta Persae quondam diripuerant, cum captivassent Caesarem Diogenem. ad urbem autem rediit Ioannes habens germanum cum nepote secum, (3935) sebastocratorem dico pridem profugum, tunc vero amanter semet permittentem regi Ioanni peramanti fratri. hic derelictis Romanis finibus, spretoque affectu fratris atque Caesaris, (3940) ad Persam regem tactus dolore fugerat: sed sero tandem mali sui conscius consilio egregio rediit ad Caesarem, tutique fidem reditus impetravit. namque reversum cernens imperator (3945) numini gratias reddidit supremo, aequae re gaudens ut

καὶ χαριέντως προσπλακεῖς κατὰ δέον
τὸ φίλτρον ἀπέπειμεν ἀμφοῖν ὡς πύλαι.

- Χρόνον δὲ βραχὺν ἐνδιατρέψας πόλει,
3950 ὥς εἶχεν, ἐξώρμησε πρὸς Βιθυνίαν,
καταφρονήσας σώματος καχεξίας,
Τούρκων κακούντων Ῥωμαϊκὰ χωρία·
οὓς ἐκθροήσας καὶ μόνη παρουσία
πρὸς Λοπάδιον ἀφικνεῖται τὴν πόλιν.
3955 ἔνθα βραδύνων συνάγων τε δυνάμεις
στρατῶ βαρὺς ἔδοξεν ὁ πρῶτος ἄναξ
ὥς διανιστῶν ἀρεϊκὰς πρὸς μάχας
καὶ προσβιάζων καρτερεῖν ἐν τῇ μάχῃ.
τοίνυν ἀπάρας βασιλεὺς Λοπαδίου
3960 ἐπιστρατεύει σὺν στρατιᾷ μυρία
τοῖς κατὰ Πόντον Ἀγαρηνοῖς βαρβάροις
κατακρατοῦσιν τὴν Νεοκαισαρέων,
σπεύδων μετέλθειν καὶ Γαβρᾶν Κωνσταντῖνον
κατατυραννεύοντα Τραπεζουντίων.
3965 ἐφίσταται γοῦν τῇ Νεοκαισαρέων,
καὶ τῇδ' ἐφιστᾷ τὰς δυνάμεις κυκλόθεν.
καὶ τάχ' ἂν εἶλε τήνδε κρατάρχης τότε,
εἰ μὴ τι συμβὰν ἀπρόοπτόν τι πάθος
ἀπεῖρξε τὸ στράτευμα τῆς διαμάχης.
3970 πρὸς βαρβάρους γὰρ ἐνστάσης μάχης τότε,
ἐξ Ἰταλίας διεξιὼν τιν' ἱππότην
ἄνιππον ἰδὼν ἐγκελεύεται κρᾶτωρ

tropaeis mille. ergo complexus officio debito utrumque, ut olim, habuit carissimum.

Brevi moratus apud urbem tempore, (3950) ut sese habebat, transiit in Bithyniam, contempta corporis mala valetudine, Turcis Romanas terras infestantibus; quos ubi sola terruit praesentia, usque ad Lopadium venit civitatem. (3955) ubi dum moratur copiasque contrahit, gravis est visus militi mitis Caesar, quoniam ad fortes exstimulabat pugnas bellique longas ferre cogebat moras. igitur castra commovens Lopadio (3960) rex cum innumero transiit exercitu contra Agarenos barbaros Ponti incolas, iugo prementes Neocaesaream; punire quoque studens Constantinum Gabram tyrannum Trapezuntiorum. (3965) ergo progreditur Neocaesaream, quam circumfuso obsidet exercitu. atque hanc capturus imperator erat, nisi improvisa incidens calanitas suscepto militem bello retardasset. (3970) nam cum instaret pugna contra barbaros, egregium quendam ex Italia equitem equo carentem cernens impe-

- ἀγχοῦ συνιπνέοντα τὰδελφοῦ γόνον
ἵππον παρασχεῖν ἀποβάντα Λατίνῳ.
- 3975 ὁ δ' οὐ νεμεῖν ἔφρασκε μάλ' ἀντιλέγων,
μόλις δ' ἄκων δίδωσιν ἵππον ἱππότῃ.
καὶ τοῦδε πλησθεὶς οὐ μικροῦς ἀθρυμίας,
μικροψυχήσας ἐκ φρενῶν ἀβλεψίας,
ἀδελφόποις οὗτός γε καιρῷ τῆς μάχης
- 3980 ἔξ ὑπογυίου προστρέχει τοῖς βαρβάρους,
καὶ τοῖσδε δεχθεὶς ἀσμενεσιάτῳ πότῳ
μετὰ γε βραχὺ καὶ χριστῶννυμον σέβας
ἐξόμνυται φεῦ, καὶ συνεζύγη τάλας
θυγατρὶ περσάνακτος Ἰκονιέως.
- 3985 Ἐντεῦθεν ἀναξ συσχεθεὶς ἀγωνίᾳ
ὑποστρέφειν ἤρξατο πρὸς πόλιν βάδην,
κλέπτων ἀναχώρησιν ἐξ ἀβουλίας.
ὁμως πεφθακὼς τὴν βουσίλιδι πόλιν,
ἐν τῇδε μικρὸν ἐνδιατρέψας χρόνον,
- 3990 ἔξεισι πάλιν σὺν στρατιᾷ μυρία,
καὶ παραδραμὼν Φρυγίαν καὶ Λυκίαν
τὴν Αἰτάλου πέφθακεν εὐκλεῦ πόλιν.
καὶ τῇδε θεὸς εὖ, ὥς προσῆκον, τὰ πέριξ,
ἐλάν τε λίμνην Πισγοῦσση κεκλημένην,
- 3995 πρὸς Ἰσαυρίας ἀφικνεῖται τὸ κλίμα,
καὶ πρὸς Συρίαν καὶ πόλιν Ἀντιόχου,
ἐπιμέλēs σπούδασμα τιθεὶς καὶ λόγον
ἐλευθερώσαι τὴν Ἀντιόχου πόλιν

3987 εὐβουλίας?

rator, fratris sui filio iuxta adequitanti equum mandavit cedere Latino. (3975) ille enimvero facturum se negavit, vixque coactus equiti cessit equum. ob id dolore maximo percussus, praecipite exiguae mentis consilio, Caesaris hic nepos proelio fervente (3980) ex improvise perfugit ad barbaros; a quibus lubentissimo exceptus animo, paulo post etiam cultui Christiano nuntium heu remittit, ac matrimonio iungitur filiae principis Iconii.

(3985) Exinde Caesar valde maerente animo coepit reverti gradatim Byzantium, reditum dissimulans et consilii inops. tandem in urbem regiam delatus, ibique brevi tempore subsistens, (3990) mox denuo egressus cum ingenti exercitu, Phrygiam praeteriens atque Lyciam, ad nobilem pervenit urbem Aitali. quam ubi cum finitimis ordinavit, palude quoque capta Pasgusaea, (3995) venit in Isauriae fines et in Syriam, atque Antiochiam versus propinquavit, ardente studio moliens hanc urbem gravi depulso Latinorum iugo praestare liberam, atque

- τῆς Λατινικῆς δυσαχθοῦς τυραννίδος,
 4000 καὶ τήνδ' ἐνώσαι τῇ πόλει Κωνσταντίνου,
 ἔπειτα Σιών ἀφικέσθαι πρὸς πόλιν,
 καὶ φιλοτίμοις ἀναδῆσαι καὶ ξένοις
 δώροις ἀναθήμασι δεσπότου τάφον,
 τὸ δ' ἐν κύκλῳ πᾶν βαρβαρικὸν καθῆραι.
 4005 οὐκοῦν ἐπιστὰς Ἀντιοχείων πόλει
 ταύτης ἐδῆρου κατέκειρε τὰ πέριξ·
 ἐπεὶ δέ οἱ πρόθυμον οὐ κατ' ἐλπίδας
 συμβαῖνον ἐσκόπησεν ἀγγέλους ἄναξ,
 πρὸς Κιλικίων ἄπεισι πανστρατὶ μέρη.
 4010 ἐνσκηνοβατεῖ δ' ἐν φαραγγῳδεὶ τόπῳ,
 ἔνθα κοράκων φωλεοὶ κλῆσις τόπῳ,
 καὶ πρὸς κυνηγέσιον ὁρμῇ κατ' ἔθος.
 σὺ δ' ὑπαντῇ κατὰ λόχμην ἀγρίῳ,
 καὶ τόνδε τῷ δόρατι πλήττει καιρίαν·
 4015 τῇ δ' ἀντερείσει τοῦ σὺνδὸς καμουσά πως
 δορυφόρος χεὶρ αὐτάνακτος δεσπότου
 καὶ παρενεχθεῖσά τι μικρὸν εὐθέως
 τῆς πυρὰ πλευρὸν παραψαύει φρετέρας,
 ἰοτρόφῳ βέλεμνα θηρῶν εἰς φόνον
 4020 ἔνδον φερούσης. καὶ χυθέντων ἀτράκτων
 εἰς τῶνδε φεῦ ἐπληξε κράτορος χέρα,
 καὶ φθαρτικὴ δύναμις ἡ τοῦ φαρμάκου
 κατὰ γε μικρὸν ἀπονεκροῖ καὶ φθίνει
 ἄνακτα θεῖον, τρισαριστέα μέγαν,
 4025 καὶ συνελαύνει πρὸς τὸ τοῦ βλοῦ πέρας.

Constantini (4000) urbi devotam rursus restituere. dein Sionem cogitabat accedere, ut pretiosis prorsus et insolitis Christi sepulcrum donis exornaret, cunctosque barbaros accolae deleret. (4005) itaque aggressus Antiochiam urbem huius vastabat milite viciniam. tamen cum votum sibi non succedere rex prudens sensit, moto hinc exercitu transtulit sese Cilicum in terras. (4010) ibi in silvoso praeruptoque loco, quod vulgo dicitur corvorum latibulum, Caesar venatum de more profectus obvium habuit in dumeto aprum, quem hasta statim percussit letaliter: (4015) verum obiectu resistentis apri armata manus Caesaris repressa retroque cito cedere coacta haerentem lateri tetigit pharetram, quae venenata in ferarum perniciem (4020) tela gestabat. his repente effusis, unum, pro dolor, Caesaris fixit manum; moxque veneni vis exitiabilis, sensim dimanans membraque corrumpens, regem divinum victoriosum magnum (4025) vitae mortalis adigit ad terminum.

Μανουήλ ὁ Κομνηνὸς ἔτη λη'.

*Πρὶν ἢ δὲ θανεῖν Μανουήλ βασιλεία,
ὑστατον υἱὸν συνομαρτοῦντα, στέφει
καὶ κράτορα δεικνύσι τῆς Ῥωμαϊδος
στράτευμ' ἐπὶ τούτοις δὲ Ῥωμαίων ἅπαν*

4030 *σὺν τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς ταγμάτων
ἀνείπον αὐτὸν Ἀysonάρχην ἁσμένως.
ἔπειτ' ἐπανέζευξε πρὸς Βυζαντίδα
μετὰ στρατιᾶς Μανουήλ ἄναξ νέος,
ἀνακυμίζων καὶ πατρὸς ναυσὶ νέκυν.*

4035 *καὶ καταλαβὼν τὴν βασιλίδαν πόλιν
βασιλικῆς ἔτυχε τῆς εὐφημίας,
πρῶτον σταλέντων καὶ προηυτρεπικόντων
τὴν εἴσοδον κάλλιστα τὴν εἰς τὴν πόλιν
Ἄξονχ μεγάλου τὴν τιμὴν δομestίκου*

4040 *καὶ Βασιλείου Τζιτζιλούκη τοὑπὲκλην.
πλὴν ὥς ἔφη, φθὰς Μανουήλ πόλιν κράτους
παρ' ἀρχιθύτου ταινιοῦται κατ' ἔθος,
καὶ πᾶσιν ἄστοις προσδέδεκτο προφρόνως
διαγορευθεὶς βασιλεὺς αὐτοκράτωρ,*

4045 *νεανίας ὢν ἀρετικὸς ἐν μάχαις,
κάλλιστος, ἡδύς, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
τοῖς πᾶσιν ἀσπάσιος ὥς μεγαλόφρων,
πρὸς δ' αὖ φρενήρης, χαρίεις, πεφιλμένος,
τῶν δημοτικῶν ἐντριβής γε πραγμάτων,*

4050 *τῇ τοῦ προσώπου καλλονῇ κεκασμένος,*

4041 *codex ἔφθην. M.*

Manuel Comnenus an. 33.

Manuelem moriens pater edixit regem, minimum natu filium, praesentem sibi, atque huic Romanum tradidit imperium. tunc etiam cunctos Romanus exercitus (4030) cum ducibus et ordinum centurionibus ipsum libenter salutavit regem. dein perrexit ire Byzantium Manuel cum copiis, imperator novus, patris adducens nave cadaver. (4035) cumque ad regalem pervenisset urbem, plausu, qui decet regem, est exceptus, praemissis qui recto ordine urbis ingressum regi appararent, Axucho magno in aula domestico (4040) et Basilio dicto Tzitziluca. ingressus autem Manuel metropolim a patriarcha rite coronatur, cunctisque a civibus volente animo rex salutatur atque imperator. (4045) erat hic juvenis strenuus in proeliis, egregius usquequaque, mitis, lenis, cunctis acceptus utpote magnanimus, cordatus insuper, elegans, amabilis, et publicorum prudens negotiorum, (4050) vultus insigni venustate prae-

- καὶ πᾶσι καλοῖς ἐμπρέπων θεοσδότοις,
 ῥώμη τε τοῦ σώματος, εἶδει, συνέσει,
 ψυχῆς παραστήματι φιλοκινδύνῳ,
 ἰδυτενεῖ σχήματι τῆς ἡλικίας,
 4055 ἦθρει προσηνεῖ, χαροπῷ, πεφιλμένῳ.
 ἀνεξικακία δὲ μάλιστα ἑκράτει
 καὶ πραδότητι τῶν κατ' αὐτὸν ἀνάκτων,
 ἦρωσ Ἡρακλεῆς ἀπαράμιλλος φύσει,
 ὑπερμαχῶν κάλλιστα τῆς κληρουχίας,
 4060 ποιμὴν ἀγαθός, ἄγρονυπος ποίμνης φύλαξ,
 λύκους διώκων δυσμενεῖς τοῦ ποιμνίου
 καὶ τῷδε διδὸς τὴν νομὴν ἐλευθέραν,
 ἄναξ προσηγῆς καὶ μαχητῆς γεννάδας,
 Αἴας, Ἀχιλλεύς, καὶ Νέστωρ βουλευφόρος,
 4065 ὑπὲρ Πρίαμον εὐμέλιος ἐπὶότης,
 Ἐκτωρ φάλαγγας ῥηγνύων ἐναντίων,
 ἐπίχαρις ἦθος τε πτηνὸς τὴν φρένα,
 φρικτὸς μὲν ἐχθροῖς, εὐμενὴς δ' ἐπηκόοις,
 ἱλαρὸς, εὐέντενκτος, ἡδεῖα χάρις,
 4070 μυριόνικος τρισαριστεὺς αὐτάναξ,
 Ἑρμοῦ τε παιδείας τε παντοίας φίλος,
 ἀντικρὺς Ἄρης ἐν μάχαις ἀντιπάλων,
 ὀξύρροπός τις πρὸς μάχας καὶ κινδύνους,
 ἀεὶ στραταρχῶν, κατ' ἐχθρῶν κινῶν δόρυ
 4075 καὶ ταῖς κατὰ σφῶν ἀναδούμενος νίκαις.
 Οὗτος στρατεύσας κατὰ Τούρκων βαρβάρων
 κατὰ τὰ Μελλάγγεια τῆς ἑω τόπους,

ditus, atque divinis donis florentissimus, corporis robore, forma, sapientia, prompto ad pericula subeunda animo, artuum procero pro aetate habitu, (4055) laetus, iucundus, comitate obvia. verum patientia maxime excellebat et leni animo prae ceteris regibus, heros Hercules insuperabilis, suique regni validus defensor, (4060) pastor bonus, vigil ovilis custos, luporum rabiem a grege depellens, atque huic libera pascua procurans; comis regnator, validus bellator, Ajax, Achilles, Nestor consiliosus, (4065) eques vel ipso Priamo peritior, Hector phalangas sternens adversas; moribus iucundis, acuto ingenio, hostibus formidandus, bonus subditis, hilaris, accessu facilis, gratiosissimus, (4070) mille relatis rex inclytus palmis, et simul omnis eruditionis amans, Mavorti par decertans in proeliis, alacer ad pugnas atque pericula, semper beligerans hastaque hostes premens, (4075) seque victricibus laureis exornans.

Hic bello moto contra Turcas barbaros, eoīs locis quibus nomen

- Τούρκους μετῆλθεν ἀναχαιτίσας ὄπλοις,
 καὶ τῆς φυλακῆς φροντίσας τῶν ἀστέων
 4080 εἰς τὴν βασιλεύουσαν ἀνθυποστρέφει.
 εἴτ' ἐκστρατεύει κατὰ Περσῶν καὶ πάλιν
 τὰς πρὸς Πιθηκᾶν κατὰ τρεχόντων πόλεις,
 λεηλατούντων καὶ Θρακησίων θέμα.
 τοίνυν ὑπερβὰς Λυδίαν καὶ Φρυγίαν
 4085 ἄναξ ἐπέστη φρουρίοις κακονμένοις,
 καὶ δυνατὴν σύνταρσιν αὐτοῖς εἰσφέρει,
 καὶ Πέρσας ἀπήλυσεν ὡς πορρωτάτω.
 καὶ πρὸς Φιλομύλιον ἀπελθὼν πόλιν
 κἀκέῃσε Τούρκοις βαρβάροις ἐντυγχάνει·
 4090 καὶ πείρεται δὴ τὸν ποδὸς ταρσὸν βέλει
 ὑπ' Ἀγαρηνοῦ λογχοτρώτου κειμένου,
 ἄνω κατὰ πέλματος ἀφέντος βέλος.
 κἀκεῖθεν ὡς τις αἰετὸς ταχυπτέρυξ
 ἔπη πρὸς αὐτὴν Ἰκονιέων πόλιν,
 4095 καὶ τῆσδε πάντα κατακείρων τὰ πέριξ
 πρὸς βυσιλίδα τὴν πόλιν ὑποστρέφει.
 Ὑπῆρξε φροντίς, ὡς πατρὶ τοῦτον πάλαι,
 καὶ τῷδε κοινῶν πράξεων στεφηφόρῳ,
 δς καὶ συνήφθη πρὸς γάμου κοινωνίαν
 4100 ἔξ Ἀλαμανῶν ἐδγενεστώτῃ κόρῃ,
 ταῖς ἀρετῶν χάρισιν ὥραισμένη
 οὐχ ἤττον ἢ σώματος ὥρα καὶ πλάσει.
 Τοῦτον κρατοῦντος ἐκ κλιμάτων ἐσπέρας
 Ἀλαμανῶν στράτευμα καθάπερ νέφος,

Melangia, hostium incursum armis compescuit, impositoque urbibus praesidio (4080) regiam ad metropolim redux se recepit. deinde Persas persequendos censuit, qui ad Pithecam oppida incursabant themaue Thracesium diripiebant, ergo transgressus Lydiam atque Phrygiam (4085) castellis affuit Caesar laborantibus, atque his firmum attulit subsidium, submovitque Persas quam longissime. ad Philomelium postea progressus barbaris Turcis ibi quoque occurrit, (4090) imoque in pede iaculo transfigitur ab Agareno, qui lancea prostratus telum inferius in solem coniecit. indidem autem ceu pernix aquila ad Iconiensem urbem transvolavit, (4095) huiusque omni devastato agro reversus est ad imperii metropolim.

Iam qualem pater olim prae se tulerat curam rei publicae, talem gessit filius. idem coniugii iunxit sibi foedere (4100) ex Alamannis puellam nobilissimam, virtutum ornamentis haud minus miram quam corporis compage et pulchritudine.

Regnante Manuele ex orbe occiduo Germanicus instar turbinis exer-

- 4105 δεινὸν τετριγὸς φθαρτικὸν τε καθάπαξ,
 ἐπεισέφορησεν ἄθροον Ῥωμαῖδι,
 τὴν πρὸς Σιών ἄφρξιν ἀνχοῦν αἰτίαν·
 ὣν ῥῆξ Κορράδος ἦν στρατηγὸς ταγμάτων,
 φιλευσεβὴς ῥῆξ καὶ φιλόχριστος πλέον,
- 4110 ὃς ὄρκια θεῖς ἀνακτι πιστευτέα,
 ἢ μὴν παρελθεῖν φιλίως Ῥωμαῖδα
 αὐτόν τε καὶ στράτευμα καὶ βλάβης δίχα,
 καὶ μέχρῃς αὐτῆς τῆς Κωνσταντίνου φθάνει
 σὺν τῇ στρατιᾷ καὶ λεῶ κατηκόω,
- 4115 μηδὲν νεοχμώσας τι τῶν συγκειμένων·
 ἀφ' οὗ γε πορθμὸν ἐκπεράουσιν τάχος
 ἦνυτον αὐτῶν τὸν προκείμενον δρόμον.
 'Ο δ' αὐτοκράτωρ κεκρικῶς εἶναι δέον
 δι' ὑγροχέρσου στρατιᾶς ῥωμαλέας
- 4120 ἐπιστρατεῦσαι τῇ Κερκυραίων ἄκρα,
 ἐκ Σικελικῆς προσφάτως ναυαρχίας
 ὑποστάσῃ πόρθσιν ἐξ ἀβουλίας,
 πρὸς τοῦτ' ἀπησχόλητο νυκτὸς ἡμέρας.
 καὶ συναλίσας στρατιὰν πανταχόθεν
- 4125 φρεσσουσιν αἰχμαῖς, μυριάριθμον, ξένην,
 χιλιόναυον στόλον τε πρὸς τοῖσδ' ὀπλίους,
 πρὸς νῆσον ἐστράτευσεν τὴν τῶν Φαιάκων,
 καὶ τῇδ' ἐφιστῆ τὰς δυνάμεις κυκλόθεν,
 καὶ κατακρατεῖ τῇσδε λιμῶ καὶ βλα.
- 4130 καὶ τρισυαριστὲς Πελαγονίαν φθάνει,

citas, (4105) gravis et cunctis rebus exitiosus, Romano imperio derепte incubuit, Sioniam praetendens expeditionem. huius Corradus dux erat exercitus, rex pius et Christo maxime devotus; (4110) qui data Caesari iurata fide per fines nostros amice transiturum, nec se nec milites fore nobis nocuos, ad ipsam Constantini devenit urbem cum suis cōpiis populoque subdito, (4115) nec praeter foedus quicquam est molitus, atque hinc traiecto sine mora freto susceptum porro continuarunt iter.

Iam imperator necessarium iudicans cum valido exercitu tam pedestri quam navali (4120) ferre suppetias arci Corcyraeae, quae nuper cladem a Sicula classe ob consilii imprudentiam passa fuerat, huic curae diu noctuque intentus erat; et congregato undecunque exercitu, (4125) armis horrifico innumero miro, et mille navium classe plena milite, cum his accessit ad Phaeacum insulam eamque viribus undequae circumdedit, et fame demum vique debellavit. (4130) mox victor venit in Pelagoniam, unde Triballus invasit ceu leo, qui foedus ante initum irritave-

- ἀφ' ἧς ἐπελθὼν Τριβαλοῖς ὥσπερ λέων,
 σπονδὰς διαλέσασι τὰς συγκειμένας
 καὶ Ῥωμαϊκὰς καταδηοῦσι πόλεις,
 βρυχήματι σφᾶς κατέπληξε καὶ μόνω.
4135 λείαν τ' ἐλάσας καὶ λαφυραγωγίαν
 ἐκεῖθεν ἀμύθητον ἤμ' ἀνδραπόδοις,
 πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἀνθυποστρέφει,
 καπὶ τροπαίῳ προσφάτω καὶ τῇ νίκῃ
 κατήγαγε θρόμβον ἐν μέσῃ πόλει.
4140 Ἄρτι δ' ὑπεκλάμποντος ἤρος καὶ πάλιν
 ἄναξ ἐπέστη Πελαγονίας τόποις,
 καὶ Τριβαλλόρχην Οὔρεσιν κακεργάτην
 μέτεισιν αἰθρῆς, κατὰ Ῥωμαίων δπλα
 κινοῦντα κακῶς Παιόνων συμμαχίᾳ,
4145 ὥστ' ἀναθαρσύνοντα κατὰ συστάδην
 τὴν πρὸς κρατοῦντα μὴ κατοκνήσαι μάχην.
 τέως βασιλεὺς συμπλακεῖς σφίσι μάχῃ
 τρόπαιον ἰστίᾳ κατὰ βαρβάρων μέγα,
 ὅτ' ἀρχιζουπάνος γε κλῆσιν Βακχῆνος
4150 μόνῳ βασιλεῖ κατ' ἐπιλέγδην μόνος,
 μέγας τε φνὴν καὶ βριαρόχειρ γίγας,
 ἄλλος Γολιάθ, ὑπέροφρος τοὺς τρόπους,
 ἀνακτι Δαβὶδ πρὸς μάχην συνεπλάκη.
 καὶ θλαῖ πυραπέτασμα σιδηροῦν κράνους
4155 τὸ πρὸ προσώπου βάρβαρος πλήξας ξίφει.
 ἄναξ δὲ διέπειρε βαρβάρου χέρα,
 τριχῶν τε τοῦτον εὐφυνῶς δεδραγμένος

rant atque Romanis urbibus molesti erant. hos ergo terruit vel solo rugitu; (4135) et praedam inde referens ac manubias innumerabiles cum mancipiis rursus ad regiam urbem pedem rettulit; atque ob recentem nobilem victoriam rite triumphum media urbe egit.

(4140) Tum rursus, vere vix se aperiente, adfuit Caesar Pelagoniae terris et Triballorum principem iniurium Uresim impetit, qui auper arma sociis Paeonibus in Romanos moverat; (4145) quare et audebat manifesto Marte cum nostro Caesare pugnam non respuere. verum patrato cum barbaris proelio tropaeum ingens Caesar reportavit. sed Archizupanus, vulgo Bacchinus, (4150) singulare cum Caesare certamen suscepit, magna praeditus membrorum mole et Briareo par centimano, vel gigas Goliath superbiens in Davidem. barbarus ergo munimentum galeae ferreum, (4155) ori praetentum Caesaris, ense frangit: at manum barbari Caesar configit, eumque coma fortiter correptum per-

- ζῶντα στρατιᾷ ταχέως παριστάνει.
καὶ βαρβαρικοῦ διαλυθέντος στίφους
- 4160 νίκην ἀπηνέγκαντο Ῥωμαῖοι πάλιν.
Ἔτι δ' ἰδρῶτας Μανουὴλ μάχης φέρων,
οὐδ' ἐκτινάξας τοῦ προσώπου τὴν κόριν,
ἐκείθεν ἐξώρμησε κατὰ Παιόνων,
ἔγκλημι' ἐπάγων σφίσι τὴν συμμαχίαν
- 4165 τὴν πρὸς Τριβυλλοὺς Ῥωμαϊκῶν καθ' ὅρων.
Σίουβον οὐκοῦν ἐκπεράσας ὥς δέον,
Φρυγγοχωρεῖ καὶ Ζευγμίνῳ τῇ πόλει
ἐπισπεσὼν ἔκειρε πάντα τὰ πέριξ,
καὶ ἐκείθεν ἀπήλυσεν λείαν μυρίαν,
- 4170 καὶ πλοῦτον εἶλε καὶ λάφυρα καὶ σκῦλα.
καὶ παλινოსτεῖ πρὸς βασιλίδι πόλιν,
καὶ κατὰγει Θρίαμβον εὖσημον πόλει,
δορυαλώτους Τριβυλοὺς Οὐννοὺς ἄγων,
στολὰς τιμαλφεῖς εὐφυῶς ἡσθημένους
- 4175 πομπὴν θ' ὑπέξαίροντας αὐτῶν τῇ θείᾳ.
Καιρὸν δὲ βραχὺν ἐνδιατρέψας πόλει
ἐπιστρατεύει Παιόσιν αὖθις ἄναξ,
καὶ πρὸς Σαρδικὴν ἀφικνεῖται τὴν πόλιν,
καὶ παρὼν τέθεικε συμβάσεις σφίσιν.
- 4180 χωρεῖ δ' ἐκείθεν πρὸς Τριβυλῶν σαυρίπην,
καὶ τόνδ' ὁδοῦ πύρεργον ἔντρομον δρύσας
πειθήνῳν τε τῷ κράτει τῶν Αἰσόνων
πρὸς τὴν βασιλεύουσαν εἵσεισι πόλιν.

trahit vivum ad nostrum exercitum. quare barbarico dissoluto agmine, (4160) Romani denuo referunt victoriam.

Manuel adhuc pugnae sudorem gerens, necdum de facie pulvere deterso, illinc in Paeonas transtulit exercitum, crimen ulturus societatis bellicae (4165) quam cum Triballis contra nos inierant. ergo traiecto cum copiis Savo, et Francochorium Zeugminumque urbem occupans, agros quaquaversus vastans, illincque abductis plurimis manubiis, (4170) opibus auctus praedaeque onustus reversus est ad imperii metropolim, nobilem agens per urbem triumphum, captos Triballos Hannosque ducens splendidis togis decenter indutos, (4175) insignis pompae mirum ornamentum.

Brevi intervallo in urbe demoratus rursus Paeonium bellum est aggressus Caesar, et Sardicam urbem usque venit, ibique pacem hostibus est largitus. (4180) illinc profectus contra Triballum satrapam, hunc in itinere tantopere exterruit, ut obedientem fecerit imperio; et sic By-

- ἦρος δ' ἐπιλάμποντος ἔξεισι πάλιν,
 4185 καὶ πρὸς πεδία Πελαγονίας φθάνει·
 κακεῖ διαγνοὺς βασιλειῶντα δόλῳ
 Οὔννοισι τ' ἐπαλείφοντα πρὸς ξιφουλκίαν
 Κομνηνὸν Ἀνδρόνικον, ἄρχοντα τότε
 Βρανιτζόβης θέματος καὶ Βελλεγράδων,
 4190 ἔπαιυσεν ἀρχῆς, καὶ καθείρξας ἐν πέδαις
 δέσμιον ἀπέστειλεν ἐν Βυζαντίδι,
 καὶ φυλακῇ δέδωκεν ἀσφαλεσιτάτη.
 καὶ τηρικαῦτα Παιόνων ἀρχηγέτης
 σπονδὰς λελυκὼς κατέδραμε χωρία
 4195 Βρανιτζόβης ἑμπαντα καὶ Βελλεγράδων.
 τέως ἐπιστὰς βασιλεὺς κακονόμενος
 ἤμυνεν αὐτοῖς ὡς ἐνῆν παρουσίᾳ,
 καὶ πρὸς βασιλεύουσιν ἀνθυποστρέφει,
 εἰς πράγματα θεῖς πάντα τὰ πρὸς ἐσπέραν.
 4200 Καὶ λοιπὸν ἐστράτευσε πρὸς Κιλικίαν.
 εἰς Ἀδανὰν οὖν καὶ Ταρσὸν ἀφικόμενος
 καὶ ταῖσδε τὰ πρόσοικα θάλασσης ὡς δέον
 ὑπήκοα φρούρια Ῥωμαίων κράτει,
 πύσχοντα κακῶς πρὸς Τοροῦσιν τῷ τότε,
 4205 καὶ μέχρι λαμπρῶς Ἀντιοχείας φθάνει,
 ἧς ἔνδον εἰσῆλασε σὺν δορυφόροις
 καὶ παρασῆμοις βασιλικοῖς ὡς κράτῳ,
 διεκχυθέντων ἐκ πυλῶν οὐκητόρων
 καὶ σκευυσάντων φιλότιμόν οἱ λίαν

4197 ἐνῆν] ἐν V
 Choniata 3 1. M.

4204 de Toruse Armenio Nicetas

zantium redux venit Caesar. sed vere exorto iterum egressus (4185) ad Pelagoniae terras semet transtulit; ibique intelligens moliri tyrannidem Hunnosque ad bellum exstimulare Comnenum Andronicum, tunc regentem Brantizobae thema et Bellegradi, (4190) officio spoliatur, catenisque onustum mittit Byzantium, ibique mandat quam tutissimo carcere custodiri. interim princeps Paeonum violato foedere terras incursabat omnes (4195) Brantizobae atque Bellegradi: sed Caesar praesens damnum perperis tulit suppetias cum vindictis. mox ad metropolim pedem referebat, compositis cunctis in occidente rebus.

(4200) Postea transtulit bellum in Ciliciam, pervectusque Adanam atque Tarsum harum castella instauravit rite, quae Romano imperio obnoxia erant, sed nuper a Toruse vexata fuerant. (4205) et Antiochiam usque progressus est, in quam cum suis custodibus est receptus et cum vexillis regis ut imperator, effusus obviam extra portas civibus, eique Ephraemius.

- 4210 πομπαίαν εἰσελευσιν εὐφύμοις κρότοις.
 ἔνθ'α διάγων Μανουὴλ αὐτοκράτωρ
 ἐν παιδιᾷ δέδειχεν ἁγῶνι σφίσιν
 ἀνδρείας ἔργα καὶ χερὸς ῥωμαλέας,
 ἡρώϊκῃ πρέποντα γενναῖα φύσει,
- 4215 κοντῶν ἁμίλλαις ἐκνικήσας ἵππότης
 Ἰταλιώτας ἀγερώχους πρὸς δόρυ.
 εὐανδρίας οὕτω δὲ δείξας τὸ σθένος
 ἐμπειρίαν τε συνετὴν τὴν ἐν μάχαις,
 καὶ θαύματος ξύμπαντας ἐμπλήσας, ἄναξ
- 4220 οἵκαδ' ἐπανέβη πρὸς Κωνσταντίνου.
 Κοινωνὸν οὗτος τοῦ λόχου καὶ τοῦ κράτους
 ἔγρημε κάλλος εὐπρεπεστάτην κόρην,
 Ἀντιοχείας σατράπου θυγατέρι,
 Ἰταλιώτου Πετεβίνου ἵππότην,
- 4225 πρώτην σύνεννον ἀποβαλὼν θανάτῳ,
 ἐξ Ἀλαμαντῶν ἀρχικῶν οὔσαν γένους.
 Ταῦτα μὲν ὧδε συνέχρυσεν ὡς ἔφη.
 Κομηνὸς Ἀνδρόνικος δ' ἐγκατειργμένος
 δι' ὅσπερ ἰστόρησεν αἰτίας λόγος,
- 4230 εἰρκτῆς διαδραῖς μηχανῇ πολυτρόπῳ
 εἰς Γάλιτζαν ἔδραμε Ῥωσικὴν πόλιν,
 καὶ τῷ σατραπεύοντι ταύτης ὁσμένωσ
 δεχθεὶς παρ' αὐτῷ πλεῖστον ἐμμένει χρόνον.
 οὕτω δὲ συνέδησεν αὐτοῦ πρὸς πόθον
- 4235 καὶ φίλιαν σχέσιν τε σατράπην χρόνῳ

valde gloriosam curantibus (4210) ingressus pompam cum secundis plan-
 sibus. dumque ibi manet Manuel Imperator, in ludorum agone ostendit
 civibus validae manus opera virilia heroicae digna generosaeque indolis,
 (4215) contorum certaminibus vincens equites Italicos hastarum laude
 inclytos. sic fortitudinis indicis editis atque prudentis in proeliis peri-
 tiae, suique admiratione concitata, (4220) ad Constantini rediit urbem
 patriam.

Idem consortem tori atque imperii duxerat forma inclytam puellam,
 Antiochiae satrapa prognatam Petebino, equite ex Italia, (4225) quia
 primam coniugem amiserat ex Alamannis genitum principibus.

Atque haec huiusmodi sortita sunt exitum. Comnenus autem habi-
 tus in vinculis ob iam narratas causas, Andronicus, (4230) versuto
 astu carcere se proripiens in Russicam confugit Galitzam urbem, ibique
 a satrapa prono animo exceptus longo permansit apud ipsum tempore.
 tanta autem sibi iunxit amicitia (4235) et quotidianis satrapam officiis,

- ὥς συνεδρεῦειν συναριστῶν σατράπῃ
καὶ τῷδε συνέστιον αἰεὶ τυγχάνειν.
ὅμως κρίνων ὄνειδος οἰκεῖον κράτωρ
πρωτεξαδέλφου τὴν φυγὴν Ἀνδρονίκου
4240 ἀπόδρασίν τε καὶ τῆς ξένης ἄλῃν,
ἐπιμελὲς τίθησιν ἔργον καὶ λόγον
ὥστ' ἀπολαβεῖν τόνδε πατρίδα πάλιν,
καὶ μᾶλλον οἷς ἡγγελλε φήμῃ καὶ τάδε,
ὅτι Σκυθικὴν στρατιῶν παροξύνει
4245 Θράκης ἐπελθεῖν Μακεδονίας ὄροις.
ἐκείθεν οὐκοῦν εὐμενῶς αὐτοκράτωρ
πίστεις παρασχὼν καὶ λαβὼν ἐπανάγει
Κομνηνὸν Ἀνδρόνικον πρὸς τὴν πατρίδα.
Καθ' ὃν χρόνον Παῖονες ἠθετηκότες
4250 ὡς πρὸς κρατοῦντα συνέθεντο ξυμβάσεις,
χώραις ἐπῆλθον Ἀυσόνων παριστρίοις,
καὶ Ῥωμαῖκοῖς συμβαλόντες τάγμασι
νίκην ἀπηνέγκαντο καὶ πληθὺς σκύλων.
τοίνυν ἐπιστὰς βασιλεὺς τῷ Ζευγμίνῳ
4255 ἡλωκότι Παίοσιν ἄρτι βαρβάροις,
ἐπανασώζει καὶ πάλιν Ῥωμαῖδι
εὐβουλίαις νίκαις τε καὶ στρατηγίαις.
Καὶ μὴν περιώνυμον ἔργον καὶ τόδε
ἀναπέφανται τοῦ καλοῦ στεφηνφόρου.
4260 πόλεις Ἀσιάτιδες εὐχρηστοὶ βίῳ,
Χλινρὰ καὶ Πέργαμος ἄλλαι τ' αὖ πόλεις,
ὧν τὰ περίε πάσχοντα Πέρσαις βαρβάροις

ut illi semper in convictu adesset eiusque mensa assidue uteretur. at Caesar sibi probrosam existimans Andronici fugam patruelis (4240) et in alieno solo vagam vitam, coepit putare qua ratione posset hominem in patriam suam retrahere, praesertim quia didita fama erat arma Scytharum ab illo commoveri (4245) Macedoniaeque et Thraciae adesse finibus. ergo benivola oblata fide Caesar, et recepta invicem, reduxit Comnenum Andronicum ad lares patrios.

Sub idem tempus Paeones, effracta (4250) quam Manueli spoponderant fide, nostras ad Istrum incursabant terras, et cum Romanis congressi militibus victoria et spoliis plurimis sunt potiti. quamobrem Caesar Zeugminum progressus, (4255) quam urbem nuper Paeones occupaverant, rursus Romano vindicat imperio victoriis et consiliis et arte bellica.

Inclutum aliud et famigeratum praeclari regis opus inclaruit. (4260) urbes Asiaticas, utiles rei publicae, Chliaram Pergamum alias-

- δηοῦμένα τε πυρπολούμενα σφίσιν,
 κωμηδὸν ὡς ἔχοντι τὴν συνοικίαν,
 4265 ἄναξ περιέβαλε τείχεσι τάδε·
 καὶ διαλαβὼν φρουρίοις ἀσφαλῆσαι
 τὸν χῶρον ἀπήλλαξε Περσικῆς λύμης.
 οἰκητόρων οὕτω δὲ πλήθουσι τάδε
 καὶ πᾶσι καλῶς τοῖς κατὰ βίον βροῖται,
 4270 ἄγροῖς τε φυτῶσί τε χάρισι ξέναις,
 φρούρια ταῦτα καὶ πόλεις εἰρημέναι,
 ὥς τῶν μεγάλων καυκρατεῖν ἀστέων.
 Ταῦτα μὲν οὕτω συμβέβηκεν ὡς ἔφην·
 ὄρκους δὲ πάλιν συγγεάντων Παιόνων
 4275 ἔξεισιν ἄναξ τῶν βασιλείων δόμων,
 καὶ πρὸς Σαρδικὴν ἀφικνεῖται τὴν πόλιν,
 οὗ συμβαλεῖν τέτακτο Ῥωμαίων ἱλκίς.
 ἐπεὶ δὲ συνήθροιστο πᾶν στρατευμάτων
 κρίσει στρατηγῶν βασιλεὺς βουλευφόρων
 4280 Κοντοστέφανον Ἀνδρόνικον δεικνύει,
 ἄνδρ' ἀρεϊκόν, ἀπτόητον ἐν μάχαις,
 καὶ τὴν κατ' Οὐγγρων ἀνυτίθῃσι μάχην.
 ὃς παραλαβὼν Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις
 ὁρμῇ κατὰ σφῶν σὺν θεῷ νίκης δότῃ·
 4285 καὶ δὴ περάσας Σάουρον Ἰστρον θ' ἄμα
 ὑπεισίδει Ζεύγμινον Ἀδρόνων πόλιν,
 καὶ Παιονικαῖς συμπλακείς ἡλαρχίαις
 περιφανὲς τρόπαιον ἰστίῃ καὶ νίκην.

4269 καλοῖς?

que aliquot, quarum ager misere Persis barbaris obnoxius igne et ferro vastabatur, propterea quod pagatim habitabantur, (4265) moenibus Caesar cunctas circumclusit: et communitam validis castellis provinciam damno Persico prohibuit. sic autem crevit incolarum numerus, sic ampliata sunt vivendi commoda (4270) agris arboribus peregrinisque bonis, ut haec castella praedictaeque urbes vel ipsis magnis urbibus antissent.

His ita gestis, interim Paeonibus fidem iuratam denuo rumpentibus, (4275) relicta regia pergit imperator Sardicam usque urbem, quo conductis Romanis legionibus conventus erat. ubi universae convenerunt copiae, ducum prudentium Caesar de consilio (4280) Andronicum creat Contostephanum, virum mavortium proeliis invictum, ei que bellum committit Hungaricum. is vero assumpto exercitu Romano pergit in hostes cum deo propitio, (4285) traiecitque Savo et Istro fluviis ingreditur Zeugmipum urbem nostram, et cum Paeonicis congressus legionibus

- κακείθεν ἀνέλκευξεν ὡς νικηφόρος,
 4290 καὶ βυσιλεῖ δέδεκτο λίαν ἀσμένως.
 μεθ' ἡμέρας οὖν τὴν βασιλειον πόλιν
 ἄνυξ πεφθακὼς σὺν νίκης παραιτίῳ
 κατήγαγε θρόμβον ἐκλαμπρον πάντῃ,
 στενούμενον πλήθει τε τῶν θεωμένων
 4295 τῶν τ' αἰχμαλώτων καὶ σκύλων καὶ λαφύρων.
 ἤγεῖτο γὰρ τέτρωτον ἐδ' ἥρμισμένον,
 ἀριτρεὺς πῶς, ἐπόχρυσον μετρίως,
 ὃ χιονώδεις εἶλκον ἵπποι τὴν θέαν·
 ἐφ' οὗ γε σιπτὴν ἀναβιβάζει κράτωρ
 4300 τῆς μητρανάνδρου πυρθένου τὴν εἰκόνα
 ὡς συστρατήρου συμμάχου τ' ἀπροσμάχου·
 μετὰ δὲ λαμπροὶ καὶ βυσιλεῖο γένει
 κυδρούμενοι κάλλιστα καὶ ταῖς ἀξίαις.
 ἔπειθ' ὁ κρατῶν ὡς γέρας βριμρόχειρ,
 4305 ἢ μᾶλλον εἰπεῖν νυμφίος γ' ἐκ πιστάδος,
 κύδιστος ἢ μέγιστος, ἀστράπτων φάει,
 ὀχούμενος προῤῥθεν εὐπρεπῶς ἄγαν·
 μεθ' οὖν Κοντοστέφανος αἴτιος νίκης,
 ὑμνούμενος ξύμπασι τῆς στρατηγίας.
 4310 μέγαν δὲ ναὺν πεφθακὼς αὐτοκράτωρ
 καὶ τόνδ' ὑπεισδὼς εὐχαριστεῖ προφρόνως
 τῷ νικοποιῷ παντάνακτι δεσπότῃ,
 καὶ τοῦδε λαμπρῶς αἶνεσιν γλώσση φράσας
 ἐκεῖθεν ἤκει πρὸς βασιλείους δόμους.

splendidum ex hoste tropaeum rettulit; atque illinc venit ornatus adorea (4290) ad Caesarem, qui laetus eum excepit. paulo post igitur ad regalem urbem Caesar reversus cum victoriae auctore duxit triumphum apprime magnificum, confertis plenum spectantium turbis, (4295) militibus captivis ac manubiis. nam procedebat affabre composita quadriga, argento auroque exornata, nivei quam ducebant candoris equi. ibi locari iusserat imperator (4300) virginis angustam deiparae imaginem, belli velut sociae tutelaeque. hanc sequebantur regii cognati, pulcherrime exornati suis insignibus. deinde Caesar ut gigas fortissimus, (4305) vel potius ceu sponsus adveniens thalamo, maximus, admirandus, luce rutilans equitans procedebat decenter admodum. post quem Contostephanus victoriosus, hymnis a cuncto exercitu celebratus. (4310) postquam ad templum devenerunt maximum, illic ingressus Caesar laeto animo gratias egit victoriae auctori deo, eiusque laudes divite lingua dixit; tam se ad regium contulit palatium.

- 4315 Οὗτος Μανουὴλ πορφυρογεννῆς αὐτάναξ
 θεῷ χαριστήρια τῶν ὅλων θύει
 γεννήσας υἱὸν ἐκ γάμων τῶν δευτέρων,
 ἐφ' ᾗ θαλίαις καὶ καλαῖς πανδαισίαις
 ἀστυπολίτας ἐστιακῶς πλουσίως
- 4320 κέκληκεν Ἀλέξιον νῆα φίλον.
 Τούτου κρατοῦντος καὶ Βενετῶν γένος
 ἀνδρῶν ὑπῆρξεν Ἰταλῶν ἀποικία
 ἐκ Βενετίας εἰς βασιλίδα πόλιν,
 καὶ τῆσδ' ἐνεγράφησαν ἀστοῖς γηγασίαις,
- 4325 καὶ τῆσδ' ἐφηπλώθησαν εἰς πᾶσαν χθόνα
 διασπαρέντες Αὐσόνων κραταρχίας.
 ἐνημμένοι πλοῦτον δὲ βαθὺν πραγμάτων
 αὔξην τε μακράν, αὐθάδειάν τε πλεον,
 οὐκ Αὐσονας ἤγγητο δυσμενεῖς μόνον,
- 4330 ἀλλὰ βασιλείων γε καὶ προσταγμάτων
 καὶ τῶν ἀπειλῶν εἶχον ἀνεπιστρόφως.
 τὴν σφῶν τὸ λοιπὸν ὑπεροψίαν ἀναξ
 οὐκ οὐκον φουρητὴν οὐδ' ἰάσιμον κρίνων,
 γράμματα βασίλεια κατ' ἐπαρχίαν
- 4335 Ῥωμαϊκὴν πέπομφεν ἅπασαν λάθρα,
 κατάσχεσιν δηλοῦντα τῶν Βενετῶν
 χρόνον τε καθ' ὃν ταῦτα προαχθῆναι δέον.
 ὧριστο τοίνυν ἡμέρα προθεσμίας,
 ἧς ἐνστάσης πᾶς συνελήφθη Λατίνων,
- 4340 τῆς δυστροπίας εἰσπραχθέντες εὐθύνας.
 Βενετῶν ὅσοι δὲ τὴν Κωνσταντίνου

(4315) Hic Manuel rex atque porphyrogenitus supremo numini gratias persolvit, suscepto filio de secundis nuptiis; ob quem laetitia publici convivii cives universos opipare excepit; (4320) carumque filium appellavit Alexium.

Regnante Manuele gentis Venetae colonia quaedam civium Italorum Venetiis venit ad regiam metropolim, ibique genuinis adscripta civibus (4325) exin in omnes sparsa est provincias Romani imperii, lautosque thesauros opum congescit et potentiam amplam, multoque magis intendit audaciam. nec solum nostro populo diffidebant (4330) Veneti, sed edicta spernebant regia, neque minarum tangebantur metu. horum superbiam hand diutius Caesar ratus ferendam utpote insanabilem, literas regias per provincias omnes (4335) Romani imperii clanculum dimisit, quae ut caperentur Veneti mandabant, et rei gerendas tempus praescribebant. ergo conducta certa dies fuit, qua sunt capti Latini omnes, (4340) improbi moris uti poenas luerent. tamen qui Veneti urbem Constantini

- πόλιν κατώκουν, ἀποδράσαντες τάχος
 ἐπιβεβηκότες τε νηὶς ἐσπέρας
 τοῖς ἀνέμοις λαίφῃ τε δόντες ὥς δέον,
 4345 ἀπήεσαν φεύγοντες ἐς σφῶν πατρίδας.
 καὶ σφᾶς μὲν εἶχεν ἡ Βενετία τότε,
 μετὰ δὲ μακρὸν ἡντρεπικότες στόλον
 νήσους ἐκάκουν ἐκπλέοντες εὐδρόμως·
 ἀλλ' ἀντίπρωρος Ἀυσόνων σταλεις στόλος
 4350 πλοῦ σφᾶς ἀπεῖρξε πειρατικοῦ καὶ μάχης.
 τοίνυν ἀποστάντες γε τοῦ διὰ μάχης
 ἐχθροὺς κακῶς δρᾶν ἀμύνεσθαι τ' αὖ στόλῳ,
 πρὸς ῥῆγα συνέθεντο τῆς Σικελίας
 δοκία πιστὰ συμβάσεις τε φιλίας.
 4355 ὁ γυνὸς βασιλεὺς δὲ προμηθεὺς Ἀυσόνων,
 καὶ τὰς ἐπὶ λέμῃ γε τῆς Ῥωμαῖδος
 συμφωνίας σφῶν ἐννοούμενος λῦσαι
 αἷς ῥῆγι συνέπραξαν ἀμύνης χάριν,
 ἀνεξικákως εὐμενῶς εὐμηχάνως
 4360 πρὸς φίλῳν εἴλκυσεν αὐτοὺς τὴν πύλαι,
 ἀμνηστίαν δοὺς τῶν σφίσι πεπραγμένων.
 πρὸς δ' αὖ ἔθῃ δίδωσιν αὐτοῖς τὰ πύλαι,
 καὶ σφῶν ὅσων εἴληφε τὸ πρὶν οὐσίαν
 καὶ τήνδε βυσιλείος ἐφρούρει στέγῃ,
 4365 τοῖς Βενετικοῖς ἀπέδωκε προφράνως.
 Γενναίαν ἀναξ οὔτοσι πλουτῶν φέειν,
 ὀξύρροπός τ' ὦν ἐν μάχαις ἀντιπάλων,
 δραστήριός τε καρτερόψυχος λίαν,

tunc incolebant, festinanter omnes consensa nave vespertino tempore,
 velaque ventis naviter pendants (4345) in suam patriam fuga deveni-
 runt; sicque Venetiis interim manserunt. multo post tamen, ordinata
 classe, facili cursu infestabant insulas: verum opposita Romanorum
 classis (4350) cohibebat illos a suo latrocinio. quare dimisso decer-
 tandi studio, neque iam hosti navibus nocentes, cum rege Siculo con-
 ventione facta fidem iuratam pangunt amicitiae. (4355) cognita re
 Caesar, imperii tutor, ad Romanorum damna coniuratam deliberavit
 solvere amicitiam, quam studio ultionis cum rege pepigerant. nempe
 patienter callide benivole (4360) illos ad veterem traxit amicitiam,
 facti cuiusvis impertita venia. insuper prisca privilegia indulisit; et
 quicquid Venetae rei captum fuerat et in quaestorio servabatur regio,
 (4365) reddidit ipsis animo lubente.

Hic tam egregio praeditus ingenio Caesar, ad pugnas alacer pan-
 gendas, efficax, animo admodum constante, et per se ipse bella confi-

- καὶ διενεργῶν δι' ἑαυτοῦ τὰς μάχας,
 4370 δεῆσαν ἵππον ἀνέβαινεν αὐτίκα
 καὶ τῆς στρατιᾶς ἦν προμαχῶν εὐθύμως.
 ἔξεισι τοίνυν κατὰ Σουλτάνου πάλιν
 κατατρέχοντος Ῥωμαϊκὰ χωρία,
 καὶ γίνεται δὴ πρὸς Θέμα Δορυλαίου,
 4375 ἐνθα χρονίζων εὖ ἀνακτίζει τόδε.
 τείχει τ' ὀχυρῶ καὶ περιτείχει ξένη
 περιβαλὼν εὖ κατοχυρώσας θ' ἤμα,
 καὶ δοὺς φυλακὴν ὡς ἐνῆν τιῶδ' ἄξιαν,
 μερῶν ἀπανίστατο τοῦ Δορυλαίου.
 4380 ἐφίσταται δὲ φρουρῶν τῷ Σουβλέῳ,
 κἀκεῖν' ὁμοίως ἀνακτίσας ὡς δέον,
 καὶ πάντα θεῖς εὖ, πρὸς πόλιν ὑποστρέγει.
 Βραχὺς ἐφεξῆς παρελήλυθε χρόνος,
 καὶ καθ' ἑαυτοὺς βασιλεὺς καὶ σουλτάνος
 4385 ὑπέσφυγον πῦρ ἐν σποδιᾷ καρδίας,
 ἔναυσμα βραχὺ μνησικακίας χόλου,
 καὶ τοῦτ' ἀνῆλθαι κατέσπενδον εἰς φλόγα·
 ἐκάτερος γοῦν ἐγκαλῶν ἐκατέρῳ
 ὑπῆρχε σαφῶς καὶ διηπελεῖ μέγα.
 4390 ὁθεν βασιλεὺς τὰς ἐπούσας δυνάμεις
 πάσας ἀθροίσας ὡς ἐνῆν πανταχόθεν,
 ἄλλας τ' ἐπ' ἄλλαις συναγαγὼν ὡς δέον
 ἐξ Ἰταλῶν τε καὶ Σκυθῶν παριστρίων,
 καὶ συγκροτήσας μυριάριθμον στίφος,
 4395 ἀφηνίσιον ἤπεισι Περσικὸν φύλον

ciens, (4370) ubi opus erat, statim equo inscensato primus in acie strenue perstabat. iterum ergo pergit in Sultanum, a quo Romanae incur-sabantur terrae, et usque ad thema pervenit Dorylei. (4375) ibi sub-sistens instauravit urbem, validis moenibus miroque vallo ei circum-posito cum propugnaculis; impositoque idoneo praesidio ex agro Dorylei castra movit, (4380) atque Subleo adfuit castello; ipsoque pariter apte communito, et reliquis dispositis, ad urbem redit.

Sed brevi requies intervallo fuit: invicem quippe Caesar et Sulta-nus (4385) ignem fovebant sub cordis cineribus, fomitem promptum meditatae ultionis, atque erupturum protinus in flammam. uterque scilicet accusabant invicem querelis manifestis minisque gravibus. (4390) quamobrem Caesar vires universas undique contrahens, hisque supplementa alia atque alia, ut par erat, addens ex Italis atque Scy-this ad Istrum positis, congregatoque innumero exercitu, (4395) Persi-

- καὶ κατερείψων Ἰκόνιον εἰς ἔδος,
 πρὸς δ' αὖ γε περσάνακτα καθέξων βία
 καὶ συμπατήσων ὡς ἔθος κατ' αὐχένος.
 ἀπύρας οὐκοῦν ἐκ Βυζαντίου τάχος
 4400 μετὰ στρατιᾷς διὰ Φρυγίας μέσης,
 εἰς Χώνας ἦλθεν, εὖ πόλιν ὠκισμένην·
 κακείθεν ἐξώρμησεν εἰς ἔρυμά τι
 ὃ Μυριοκέφαλον ἦν κλησὶς πάλαι,
 ἀφ' οὗπερ εἰσέβλυνεν εὐθὺ Περσίδος
 4405 τειχῶν Ἰκονίου τε τοῦ περικλύτου
 μετὰ στρατιᾷς εὐδοκίμοις ῥωμαλέας
 καὶ ταγματάρχων ἀρείων ἐν μάχαις,
 σταθμοὺς ἀπύρσεις νουνεχῶς καὶ σὺν λόγῳ
 τὰς καθ' ὁδὸν δρῶν χάριν ὑποζυγίων,
 4410 ἃ μηχανὰς ἀνείχε καὶ σφῶν τεχνίτας
 ὄντας ἀόπλους ἀδαιεῖς τε τῆς μάχης.
 πλὴν οὐδ' ὁ σουλτὰν ἡμέλει στρατευμάτων,
 συμμαχικὸν δ' ἤθροισεν ἐκ τῶν συμφύλων
 πρὸς ἀντιπαράταξιν ἡτρεπισμένον.
 4415 πρέσβεις δ' ὅμως πέπομφε πρὸς βασιλέα
 αἰτῶν ἐνόρκους φιλίας καὶ συμβάσεις
 ἐξάνυσίν τε βουσιλεῖ βουλευτέων.
 ἐπεὶ δ' ἐώρα συμβάσεις ἀνηνύτους,
 αἶρεῖ προφθάσας σουλτάνος δυσχωρίας
 4420 καὶ τὰς στενωποὺς ἀτρυπῶν πορευσίμων
 κλεισοῦρας, ἣ κέκλητο Τζιβρίτζη πάλαι,

4420 τοὺς V

4421 αὖ κέκλητο? cf. Nicet. p. 232 24.

cam pergit cum deleturus gentem Iconiumque humi prostraturus, eiusque regem insuper capturus, ut pede collum de more calcaret. igitur raptim profectus Byzantio, (4400) cum suis copiis Phrygiam pertransiens, Chonas devenit, elegantem urbem. illinc ad castrum quoddam est progressus cui nomen vetus erat Myriocephalum: nec vero pervasit in dicionem Persicam, (4405) tendens ad moenia inclyti Iconii, cum exercitu valido fortissimo et cum expertis proeliandi ducibus, itineris stationes prudenter metiens propter iumenta machinis onusta (4410) cum artificibus suis inermibus neque gerendi belli peritis. nec vero Sultanus non coegbat copias, immo gentiles accersebat suppetias et defensionem strenue apparabat. (4415) tamen legatos misit ad Caesarem, iuratum foedus qui memorarent fidemque ratam esse postularent. sed enim irrita foedera cernens Sultanus, locos occupat difficiles (4420) atque viarum obsidet angustias, clausuram olim dictam Tzibritzen, per quam Romanus

- δι' ἧς στρατιὰ Ῥωμαϊκὴ καὶ κράτωρ
 ἔσπευδον ἔλθειν ἐκ Μυριοκεφάλου·
 οὗ παραβύει σουλτάνος τὰς δυνάμεις,
 4425 λόχον καθίσας ὡς ἔθος τοῖς βαρβάροις,
 ὡς ἂν ἐπεισπέσωσι Ῥωμαίοις δόλῳ.
 ἔστι δ' ὁ χώρος ἀπόκρημνος εἰσάπαν,
 στενὸς κομιδῇ δυστίβεντός τε πλέον,
 Ταίναρον Αἰδου καὶ Χαρώνεια πέδα,
 4430 αὐλῶν προήκων δυσπόρευτον εἰς τρίβον.
 ἄψαμένης οὖν στρατιᾶς δυσχωρίας,
 στρατεύματα μὲν καὶ λοχαγοὶ ταγμάτων,
 οἷς ἦν προάγειν στρατιᾶς τεταγμένον,
 διεκδρομῶντες ἀπαθεῖς κακῶν τόπον
 4435 εἰς πλάτος ὑλίσθησαν ἔξω κινδύνου·
 ἀγχοῦ δὲ κράτωρ παριῶν οὐραγίας
 ἐπεισπεσόντων ἐξ ἐνέδρας βαρβάρων
 βέλη τ' ἐπ' αὐτὸν ἀφιέντων καὶ λίθους,
 ὡς κατὰ πρᾶνοῦς ἐξ ἑκατέρου μέρους,
 4440 οὐκ ἔχει ῥᾶστα τὴν ὁδὸν παρίναί,
 ἥγουν ἑαυτῷ κινδυνεύοντ' ἀμύνειν.
 ἀλλ' οὐδὲ πάλιν ἐκ στρατιᾶς τις δρᾷσαι
 γενναῖον ἡδύνατο μαχητῇ πρέπον,
 βοῶν, ἁμαξῶν, τειχομάχων ὀργάνων
 4445 ὡς ἀντίφραγμα τῆς ὁδοῦ προκειμένων.
 καὶ κατὰ νότον Περσικὴ φύλαγ' ἄλιν
 βελῶν νιφάδας ἀφιῖσα μυρίων
 παλινδρόμησιν χαλεπὴν ἔδρα πάνυ.

4440 εἶχε?

cum Caesare exercitus gressurus erat, veniens Myriocephalo. illuc
 Sultanus suas copias coniiicit, (4425) more barbarico latens in insidiis,
 ut mox dolose Romanos invaderet. est autem locus undique praeruptus,
 angustus valde et prorsus impervius, Taenarus infernus, Charontis
 campus, (4430) vallis difficiles ducens in anfractus. illapso igitur in
 angustias exercitu, velites quidem et ordinum praefecti, quois praee-
 dendi ceteris cura data, praetereuntes sine damno locum (4435) ad spa-
 tiosa tuti devenerunt, at imperator in extremo agmine, post iam exor-
 tos insidiis barbaros telaque in ipsum, saxaque iacientes, utpote acclivi
 ex utroque latere, (4440) nec iter persequi facile poterat, nec propul-
 sare a semet periculum. nec quisquam aliquid agere in exercitu mi-
 lite dignum strenuumque poterat, curribus bobus machinisque bellicis
 (4445) aggeris instar viam impredientibus. a tergo autem Persicus exer-
 citus nimborum instar iacula coniiiciens arduum prorsus reddebat regres-

- ἐπιπτε τοίνυν βοῦς ἅμα βοηλάτῃ,
 4450 ἵππεδς σὺν ἵππῳ συναπέψυχον βία
 ἐν Περσικῷ βλήματι θανατηφόρῳ,
 καὶ πάντες ἐσφάττοντο κατὰ πληθύναι
 ὡς ἀγέλη τις θρεμμάτων φεῦ ἀλόγων,
 καὶ πάντες ἐφθείροντο συγκεκλεισμένοι
 4455 ἐν δυσπορευτῇ δυσβάτῳ τε χωρίῳ.
 τῶν νεκριμαίων σωμάτων αἱ κοιλάδες
 τέμπη τε καὶ σήραγγες ὑπῆρχον πλείαι.
 προῦβαινον, οἵμοι, ῥύακες λύθρων ὄλαι
 ἐξ ἀλόγων αἵματος, ἐκ βροτῶν ἅμα,
 4460 καὶ πάντα μεστὰ συμφορᾶς ἦν καὶ γόων.
 καὶ ταῦτ' ἐδρῶτο κράτορος δεδορκότος
 καὶ συμπαρόντος, μὴ σθένοντος δ' ἀμύνειν,
 ἐν χορῷ δὲ μᾶλλον κινδύνου πεφυκότος.
 μόλις μετὰ τραύματα, τῷ θεοῦ σθένει,
 4465 ὅμως διαδρὰς τὰς λαβὰς τῶν βαρβάρων
 θεοῦ συνάρσει καὶ κραταιᾷ δυνάμει,
 σκιὰν ὑπελθὼν ὁ κρατάρχης ἀχράδως,
 ἰσχὺν καμοῦσαν ἀνεκτῶτο μετρίως,
 πρὸς δ' αὖ ἑαυτὸν ὡς ἐνῆν ἀναψύχων,
 4470 μὴ σώματος φύλακα, μὴ δορυφόρον
 ἔχων συνεστῶτά γε τῷ τηνικάδε.
 οὕτω δ' ἔχοντα κατιδὼν τις ἱππέων
 Ῥωμαϊκῆς φάλαγγος, ἀσήμεον γένους,
 τῆς συμφορᾶς ὥκτειρεν αὐτὸν τῆς τότε·
 4475 ὁθὲν προσελθὼν ἀσμένως στεφηφόρῳ

sum. cadebat ergo bos cum bubulco suo, (4450) cum equo eques ex-
 spirabat misere Persarum telis confixus mortiferis; atque turmatim cae-
 debantur omnes tanquam brutarum grex beluarum, et circumclusi ferie-
 bantur cuncti (4455) imperviis in furcis et sine exitu. et plenae valles
 erant cadaveribus faucesque hiantes montium et cavernae. rivi cruoris
 decurrebant heu! mixto brutorum hominumque sanguine. (4460) cuncta
 erant plena miseriae et gemituum. atque haec fiebant Caesare spectante
 qui suis nullam ferre opem poterat. quin summo erat ipse in discrimi-
 mine: nam post accepta vulnera, deo favente, (4465) vix barbarorum
 manibus elapsus, dei profecto auxilio et magna ope, piri silvestris um-
 bram imperator subiit, fessas refecitque vires, solus, ut poterat semet
 refocillans, (4470) orbatus omni corporis custode, nullo cum armis mi-
 lite praesente. sic solitarium conspicatus quidam exercitus Romani gre-
 garius eques, acerbis casus misericordia tactus (4475) ad Caesarem ac-

- διακονεῖν ᾗρειτο τὰ κατὰ σθένος,
 καὶ τῇ κεφαλῇ κυνέην συνηρμόκει
 τῆς ἐν κεφαλῇ παρακλίνας ἔδρας,
 καὶ σύμμαχος δ' ἦν τῆς ἐνεστώσης τύχης.
 4480 τούτου βασιλεὺς εἰς χεῖρα λαβὼν δόρυ
 Πέρσας ἐπ' αὐτὸν ἐσρέοντας ἀπλέτους
 καὶ τόνδ' ἐλεῖν σπεύδοντας ἢ καὶ κτεννύναι
 ἀπώσατο σφᾶς τῇ θεοῦ συμμαχίᾳ,
 καὶ διαπείρει τῶν ἐπιόντων ἓνα,
 4485 ἄλλον τε πάλιν ἱππότης κτείνει ξίφει.
 μετ' οὐ πολὺ δὲ τῶν ὀπλιτῶν Ἀδσόνων
 περὶ κρατοῦντα συναλισθέντων δέκα,
 σὺν τοῖσδε τὴν ἔμπροσθεν ἦνυσε τρίβον,
 τοῖς φθάσασι τάγμασι συμμῖξαι θέλων.
 4490 πρὶν ἢ δὲ ταῦτα συμπεσεῖν, ὅπ' ἀχράδα
 ἑαυτὸν ἀνέψυχεν ὥς εἶχε κράτωρ.
 Πέρσης δ' ἐπελθὼν εἵλκεν αὐτὸν ἡρίας,
 ὁ δ' αὖ κεφαλῆς κατενεγκὼν καιρίαν
 δορατίου τμήματι τοῦ μετὰ χέρους
 4495 τοῦτον θανατοῖ, καταλαβὼν εἰς χθόνα.
 Ἔπασχε δὲ τάγματα χειρόνως λῖαν,
 ὅσα γε συγκέκλειστο τῇ δυσχωρίᾳ,
 καὶ πλὴν ὀλίγων πάντα κακῶς ἐφθάρη.
 εἰ γὰρ παρῆλθον καὶ φάραγγα τὴν μίαν,
 4500 ἀλλά γε λοιπὰς οὐκ ἐνῆν διεκδύναι
 ἀκινδύνως ἔξ τὰς ταφρώδεις κοιλάδας,

4494 τῷ V

cessit prompto animo, opemque ferre pro viribus coepit; atque illi in
 capite galeam composuit quae capitalia prohiberet vulnera, praesentia-
 que sociis fortunae aderat. (4480) huius correpta imperator lancea
 plurimos Persas contra se ruentes, ut vel captivum ducerent vel occi-
 derent, repulit omnes numinis auxilio; atque unum quidem ipse irruen-
 tem fixit, (4485) alium similiter eques ense occidit. paulo post circa
 Caesarem armati decem de nostro exercitu adstiterunt, cum quibus iter
 reliquum coepit prosequi, praeviis coniungi cupiens ordinibus. (4490) sed
 haec priusquam fierent, atque Caesar solus sub piro adhuc se reficeret,
 Perses accurrens hunc trahebat loro: sed imperator Persae caput ictu
 mortali vulneravit hastae fragmine, (4495) eumque exanimatum stravit
 humi.

Ergo miserrime tunc laboravit in illis furcis clausus exercitus, pau-
 cisque exceptis perierunt cuncti. nam etsi anfractum unum transierant,
 (4500) adhuc supererant ad evadendum omne periculum sex profundae

Περσῶν ἐφεστώτων γε ταῖς διεξόδοις.
 πρὸς τοῖσδε καὶ πνεύσαντος ἀνέμου τότε
 καὶ θῖνα βαθεῖάν γε παρακειμένην

4505 ἐκ γῆς ψαμμώδους ἀνακνῶντος βίᾳ
 δεινῶς τ' ἀναφέροντος εἰς ὕψος μέγα,
 καὶ νύκτα δρῶντος ἀτεχνῶς τὴν ἡμέραν,
 Ῥωμαϊκαὶ φάλαγγες, ὥς δὲ βαρβάρων,
 φύρδην ἀναμιῖς συμπλακεῖσαι πρὸς μάχην

4510 ἐν νυκτομαχίᾳ καθὰ καὶ σκότει,
 ἔκαινον ἀπέσφαττον ἀλλήλους ξίφει,
 μηδὲν διακρίνοντες ἔξ ἀβλεψίας.
 ἐπῆγε φίλος τὸ ξίφος κατὰ φίλον,
 καὶ βύρβαρος δ' ἔσφαττε τὸν συμφυλέτην

4515 ὥς ἀντίμαχον δυσμενῇ κακεργάτην,
 ὥστ' ἀτεχνῶς φάραγγα πεπλῆσθαι τάχῃ,
 ὥς τις βλέπων ἔφησε κατ' ἄλλον λόγον,
 τῶν νεκριμαίων πτωμάτων καὶ σωμάτων
 τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀναμιῖς καὶ βαρβάρων,

4520 καὶ θνησιμαίων παντοδαπῶν ἀλόγων,
 ἵππων βοῶν ὄνων τε σὺν ἡμιόνοις,
 τάφον τε κοινὸν τοῖς ὅλοις χρηματίσαι,
 μᾶλλον πολυάνδριον, εἰ χρεὼν φάναι,
 ἐκ γηγενῶν πάμμικτον ἀλόγων θ' ἄμια.

4525 πεπτῶκασι πλείους δὲ Ῥωμαίων μάχῃ,
 καὶ τῶνδε πλείους τοῦ βασιλείου γένους.

4506 ἀναφέροντα V 4510 καθάπερ? 4517 sine
 dubio designat Ephraemius Nicetae Choniatae historiam 6 3,
 ubi haec ipsa partim verba leguntur. se autem interfuisse
 rebus gestis Manuelis Caesaris, ait ipse Nicetas in historiae
 prooemio. M.

valles, quarum Persae obsidebant exitus. praeterea validus spirabat
 ventus, qui circumiectum pulverem multum (4505) ex arenoso solo sus-
 tollens late spargebat cum molesto turbine, diemque noctis instar effi-
 ciebat. quare Romanus miles cum barbaro tumultuario conflictu mixtus
 (4510) tanquam in nocte pugnam conserebat. caedebant invicem et in-
 gulabant, nullum discrimen patiente tempore. sic ergo amicus amicum
 feriebat, barbarus occidebat gentilem suum (4515) quasi sibi adversa-
 rium et maleficum. sic vallis indiscretim complebatur, ut quidam dicit
 oculatus testis, scriptor historiae, mortuis corporibus Romanorum pari-
 ter ac barbarorum (4520) cum interfectis variis animalibus, equis ac
 bobus, asinis, mulabus, quasi in communi conditis sepulcro. immo erat
 hominum coemeterium, si fas ita loqui, admixtis beluis. (4525) Romani
 sane perierunt plurimi, quos inter ingens regiae stirpis numerus.

- Καὶ ταῦτα μὲν πέπρακτο τόνδε τὸν τρόπον·
 ὁ δ' αὐτοκράτωρ, ὡς ἔφην, ἠπειγμένος
 ἱλαῖς συνελθεῖν ταῖς προσηγησαμέναις,
 4530 Τούρκοις πορείας εἰργεταί τῆς εἰς πρόσω,
 οὐδὲν δὲ μεῖον καὶ κυλωνοῖς πτωμάτων.
 ὁμῶς διελθὼν δυσπόρους μόλις τόπους
 καὶ τὸν παραρρέοντα χειμάρρον ῥόον,
 καὶ στίφος ἄλλο Ῥωμυϊκὸν ἁλίσας,
 4535 ὡς εἶχε, διήνυτε τὴν προκειμένην.
 ὃν παριόντα βαρβαρική τις φάλαγξ,
 ἵπποις ὀλισμοῖς ἐκπρεπῆς Ἀρραβίοις,
 ἰδοῦσ' ἐπ' αὐτὸν ἐμμανῶς πῶς συνέθει,
 ὡς θήρμα σπεύδουσα τόνδ' ἐλεῖν τάχα.
 4540 ὁ δ' ἄρρενώσας τῶν συνόντων τὰς φρένας
 ὀδοσιότηας ἤτιτσε ῥᾶστα βαρβύρους.
 κατὰ βραχὺ δὲ συμπροῖων καὶ βύδην,
 νῦν μὲν νόμῳ μάχης τε καὶ μεθ' αἱμάτων,
 ἐνιαχοῦ δὲ καὶ μάχης πάλιν δίχα,
 4545 τρισάσμενος μέμικτο τοῖς ποθουμένοις,
 οὐ μᾶλλον αὐτῶν δυσχεραίνουσι χόριν
 ἤπερ δι' αὐτὸν μὴ παρόντα ταῖς ἱλαῖς
 ἀγωνιῶσι καὶ δεοικόσι σφόδρα.
 Μήπω δὲ τοῖς τάγμασι συμμίζας κράτῳ,
 4550 ἄλλ' ἐν παραρρέοντι χειμάρρῳ πέλων,
 πιεῖν ὕδωρ ἤτησε, διψήσας μέγα·
 καὶ τις ὕδωρ ἤνεγκεν αὐτῷ πρὸς πόσιν.
 σπάσας δὲ τοῦδε καὶ περικλύσας στόμα

Atque haec talem habuerunt exitum. imperator autem dum conatur assequi legiones suas, ut dixi, praecedentes, (4530) a Turcis vetabatur ulterius progredi, nec acervatis minus cadaveribus. tamen difficiles eluctatus locos, nec non torrente superato fluvio, alio et adiuncto Romanorum globo, (4535) viam, ut poterat, absolvebat reliquam. quem transeuntem conspicata phalanx Arabum equitum, splendide ornatorum, ruit in ipsum violento cursu ut quasi praeda potiretur ilico. (4540) is vero hortatus animos suorum barbaricum manipulum vicit facile. paulatim autem lenteque progrediens, modo cruenta pugna decertans, modo etiam hoste liber, ad extremum (4545) magno cum gaudio ad suos pervenit, qui quidem nihil gravius dolebant, quam quod cum ipsis non adesset Caesar, summoque erant metu solliciti.

Antequam autem miseretur suis (4550) Manuel, rivos decurrentes nactus aqua levare depoposcit sitim; cumque ei quispiam aquam obtulisset, hac summis labris leviter gustata, statim ex ore reliquam prole-

- τὸ λοιπὸν ἐκ στόματος ἐκχεῖ σὺν τάχει,
 4555 ὡς τοῦ ποθέντος μὴ κατωλισθηκότος
 δι' οἰσοφάγου πρὸς τὰ κάτω κοιλίας.
 εἴτα ποτὸν γνὸς συμπεφυρμένον λείθρῳ
 ὤμωξεν, εἰπὼν οὐ καλῶς γεγενυμένοι
 ὕδατοφύρτων Χριστιανῶν αἱμάτων.
 4560 καὶ τις παρεστὼς ἱταμὸς θρασὺς τότε,
 τὴν γλῶτταν ἀκόλαστος, ἀναιδής, λάλος,
 κατὰ Σεμεὶ λοιδορεῖν εἰθισμένος,
 Χριστῷ κυρίου λοιδορούμενος λέγει
 "οὐκ ἔρτι πρῶτως ἀλλὰ πολλάκις, ἄναξ,
 4565 πλήρη κρατῆρα Χριστιανῶν αἱμάτων,
 ἐπήκοον πᾶν καλαμώμενος, πίνεις·
 ἢ καὶ πεπείρους καθὰ συνθλίβων βότρυν,
 εἰσπράττει φόρων τε καὶ τελῶν βάρει
 αἵματος αὐτῶν ἐμφορῇ κατωκέρως."
 4570 ὁ δ' ἡμέρως ἤνεγκε τὴν παροιλίαν,
 ἀνεξικάκως τονθορούσας μὴδ' ὅλως,
 μὴδ' ὅπ' ὀδόντα γρύψας ὁ πρᾶϋς ἄναξ.
 καὶ πάλιν αὐτοῦ καθορῶντος θυλάκους
 τοὺς τοῦ χρυσοῦ φύλακας ἐκρηγνύμενους
 4575 ἐκ θρασυτήτος καὶ βίας τῆς βαρβάρων,
 καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ῥωννύοντος ὡς δέον
 ἐπεισπεσεῖν τε σφίσι καὶ κτῆσθαι τὰδε
 ἄμεινον αὐτῶν συμφερώτερον πᾶνν,
 ἀδθις ἐπιστάς ὁ θρασὺς μωμοσκόπος
 4580 ἐλοιδορεῖτο τῷ κρατάρχῃ καὶ πάλιν,

cit, (4555) ceu si potus ille non descenderet ad imum stomachum renitente oesophago. mox ubi agnovit tinctam aquam tabo, ingemuit, sibi haud placuisse dicens aquam Christiano sanguine foedatam. (4560) tum quidem praesens importunus audax impudens blatero et lingua intemperans, Semei novellus, conviciari solitus, sic Christo domini coepit maledicere. "haud nunc primum, sed antea saepe, (4565) plenum cratera Christianorum sanguine bibisti, subditos divexans populos maturus veluti racemus comprimitur, per tributorum gravium exactiones potans illorum abundanter sanguinem." (4570) tulit patienter Caesar hanc vesaniam, nec contra quidem quicquam mussitavit mitis monarcha, nec infrenduit dentibus. iterum Caesar cum videret sacculos publici nummi custodes diripi (4575) a persequentium barbarorum impetu, atque ad tutelam hortaretur suos, ut aliena pulsa vi servarent futuram ipsis utillem pecuniam, denuo adstans ille audax nebulo (4580) novo convicio

- ἀνακτι Δαβιδ Σεμεὶ καθὰ πάλαι·
 “ἐκὼν πρὶν ἐχρῆν ταῦτα Ῥωμαίοις νέμειν,
 οὐκ οὖν γε νυνί, δυσχερὲς κτήσις ὅτε.
 εἰ δ’ αὐτὸς ἀνὴρ τυγχάνεις ὦν ἰσχύος,
 4585 ἥρπαγμέν’ ἀνύσωσον Ἀῦσοσι πάλιν.”
 ὁ δ’ αὖ προσηνῶς κεκτόμον φέρει λόγους
 ὥς κωφὸς αὐτόχρημα, μὴ κλύων ὅλως.
 Ἐπεὶ δὲ παύει νῦν ἐπελθοῦσα μάχην,
 καθῆστο πᾶς ἔμφροντις, ἀσχάλλων μέγα,
 4590 ἐν κῷ προαθρῶν τὸν προκείμενον μόρον.
 ὁ δ’ αὐτοκράτωρ τῆς φρενὸς καὶ τοῦ κράτους
 ἀναξίαν ἔφρασε βουλὴν ἐν μέσῳ,
 οἷς εἶχε θαρρεῖν ἀνδράσι βουλευφόροις.
 ἡ δ’ ἦν λαθραία δυσκλεὲς φυγὴ νύκτωρ,
 4595 ψυχῶν δὲ λοιπῶν ἐπαγωγὴ πρὸς μόρον
 πρὸς ἀλχμαλωσίαν τε δυστυχεστάτην.
 ἦν πᾶς διωλύγιον ἡμῶξε κλύων,
 καὶ βαρέως ἤνεγκε τὰ δεδογμένα,
 παραφρονοῦντος, οὐχ ὕγιους δεσπύτου
 4600 τὸ σκέμμα κρίνας καὶ κατακρίνας πλέον.
 τούτοις μαλαχθεὶς Μυνοῦηλ τὴν καρδίαν,
 καὶ σχῶν λογισμὸν ποιμένος καὶ προστάτου,
 πάντ’ ὥπτο καὶ δρῶν καὶ λέγων πρὸς συμφέρον.
 Θεὸς δ’ ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετὰτρέπων,
 4605 ὁ μυστιγῶν τε καὶ θεραπεύων πάλιν,
 ὁ θανατῶν τε καὶ πνοῇν αὐθις νέμων,
 ὁ ῥύβδον ἀφείς ἀσειβῶν οὐκ εἰς τέλος

regem verberabat, velut ille Simei quondam Davidem. “sponte oportebat hunc nobis antea nummum dare, non nunc aegre recipiendam. quodsi tu validus vir es et frugi, (4585) raptam recupera nobis pecuniam.” Caesar tranquille conviciantem pertulit, praeteriitque verba surdis auribus.

Sed postquam pugnam nox diremit, sedebat unusquisque valde maerens, (4590) mente praesentem fati vim revolvens. tum Caesar animo et dignitate sua indignam prorsus protulit sententiam inter adstantes viros consiliarios: nempe nocturnae auctor erat fugae, (4595) fato permissa reliqua multitudine miserrimaeque captivitati. quam quisque audiens magnopere ingemuit, aegroque tulit animo sententiam, idque consilium veluti insanientis (4600) Caesaris iudicans ultro reprobavit. ergo iam mentem Mannel immutans seque pastorem atque ducem praebens exin salutem consulebat publicae. sed deus auctor mutatorque rerum, (4605) plagas imponens vicissimque curans, mortificans et vitam rursus

- κλήρω-δικαίων καὶ λάχει χριστιωνύμων,
ὁ πρὶν λεόντων ἡμερώσας τὸ θρόνος
- 4610 Ἰν' ἀσπινῆς γένοιτο δίκαιος πάλαι,
κακῆϊνος οὗτος ἡμεροῖ τοῦ βαρβάρου
τὴν θηριώδη καὶ φονῶσαν καρδίαν.
πρεσβείαν οὐκοῦν ἐκπεπομφῶς σουλτάνος
σπονδὰς ἀπαιτεῖ καθαρὰς καὶ φιλίαν.
- 4615 καὶ σπένδεται δὴ βασιλεὺς τῷ σουλτάνῳ·
εἴτ' ἀπαναστὰς τῶν στυγνητῶν χωρίων,
δι' ἧς προῆκεν ἀσμένως ὑποστρέφων,
οἰκτρὸν βλέπει θέαμα, μεστὸν δακρύων,
καὶ συμφορὰν οἴκτιστον, ἀξίαν γόων,
- 4620 τραγῳδίαν τ' ἄρρητον. ὦμοι τοῦ πάθους,
Ἰερεμίον τῆς φιλοῦς καρδίας
τῇδ' ἂν ἀποχρήσοντος εἰς θρηνηδίαν,
ὃς ἔξισοῦν ἀτόιδε πάθεισι γόους.
ὠρῶντο γὰρ φάραγγες ἄλση κοιλάδες
- 4625 πεδία τέμπη καὶ νύμψαι καὶ χαράδραι
τῶν νεκριμαίων σωμάτων πεπλησμέναι,
ὥς εἰς κολωνὸν ὑπερανψισμέναι.
καὶ κειμένων πᾶς ἦν σεσσημένος δέρας
τὸ τῆς κορυφῆς καὶ φαλὸς τετμημένος,
- 4630 ὥς ἦν ἀκούειν, βαρβάρους πεπραγμένον,
ὥς ἂν τὸ νικῶν ἀμφίδοξον τυγχάνῃ,
ἐκατέρωθεν μυρίων πεπτωκότων.
Ὅμως βασιλεὺς πεφθακὼς Χώνας πόλιν

tribuens; qui virgam impii non sinit perpetuam contra iustorum sortem Christianorum; olim leonum qui inhibuit impetum, (4610) ut iustus ille maneret incolumis; idem nunc barbari ferinam regis et sanguinariam mitigavit indolem. itaque missis Sultanus legatis sincerum foedus amicitiae obtulit. (4615) sic inter Caesarem pax Sultanumque convenit. inde digressus, per infaustos locos quibus processerat, nunc lubens revertitur Manuel, et cernit lugubre spectaculum, dignam infinitis stragem lacrimis, (4620) malorum ineffabilem tragoediam, cui gemebundum Hieremiae pectus pro merito defendendae opus foret, atque exaequando lacrimis tanto malo. nam videre erat foveas, lucos, valles, (4625) campos, saltus, voragine, fauces montium, interfectis corporibus oppletas, quorum acervi passim consurgebant. incensum autem cutis detracta erat capitibus, et virilia quoque exsecta; (4630) barbarorum opus, ne circumcisi victor a victo incircumciso iam differret, quoniam utrinque innumeris ceciderant.

Denique Caesar Chonas urbem tenuit, ibique requievit cum omni Ephraemiis.

- ἐκεῖσ' ἐνηλλίστατο σὺν πάσαις ἱλαῖς,
 4635 αὐτὸν τε στρατὸν ἀναπαύων ἐκ πόρων.
 εἴτ' εἰς Φιλαδέλφειαν ἦκε τὴν πόλιν,
 καὶ κεῖ διατέτριφε συχνὰς ἡμέρας·
 ἀφ' οὗ πεπομφῶς ἀγγέλους Βυζαντίοις
 τὰ συμβεβηκότα γε πάντα μηνύει
 4640 καὶ γ' ἐκτραγωδεῖ συμφορᾶς ὄγκον λόγῳ.
 ἐπεὶ δὲ Δορύλαιον οὐ κατεσκάφη,
 καταστροφῆς γε κειμένης ἐν ὀρκίοις,
 πρεσβεύεται δὴ πρὸς κρατοῦντα σουλτάνος,
 καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν ἀνέμνησεν ὀρκίων·
 4645 ὁ δ' οὐ προσίσχιν τοῖς κατ' ἀνάγκην φράσας
 πρέσβεις ἀπράκτους ἐξαποστέλλει πάλιν.
 μανεῖς δ' ὁ Πέρσης, στρατιὰν ἀποκρίνας
 πρὸς εἴκοσι τέτταρας ἀριθμουμένην
 ἐς χιλιάδας, εὐσθενῇ, ῥωμαλέαν,
 4650 καὶ ταγματάρχην τῇδ' ἐπιστήσας ἔνα
 τῶν ὅφ' αὐτὸν ἐκπρεπῶν μεγαστάνων,
 κατ' ἀστέων πέπομφε τῆς Ῥωμαίδος
 τῶν πρὸς Μαϊάνδρῳ τῷ ποταμῷ κειμένων·
 ὃς καὶ παρεστήσατο Τράλλεις τὴν πόλιν
 4655 Λοῦμ' αὖτ' Ἀντιόχειαν τὴν πρὸς Φρυγίαν
 καὶ Πεντάχειρα σὺν ἐρύμασιν ὅσοις,
 κώμας σκυλεύσας καὶ παραθαλαττίους.
 ἀλλὰ βασιλεὺς ἐκπεπομφῶς δυνάμεις
 ἱλας τε συχνὰς καὶ καλοὺς στρατηγέτας
 4660 ἡμύνει· ἐχθροὺς ἀνελὼν κατὰ κράτος,

exercitu, (4635) semet et militem relaxans laboribus. Philadelphiam postea progressus ibi permultis perstitit diebus. illinc praemissis nuntiis Byzantium omnem rei gestae ordinem exponit, (4640) et dirum casum verbis non imminuit. tum quia Dorylaeum non diruerat, cuius eversio rata erat foedere, misit legatos Sultanus ad Caesarem, qui de iurata admonerent fide. (4645) Caesar coactis non standum dicens legatos re infecta ad eum remisit. Persa furens, iterum collecto exercitu, viginti quattuor armatorum milibus ex validiore delectorum numero, (4650) praeponeus ipsis bello gerendo ducem de suis nobilibus satrapis unum, mittit in nostrae dicionis urbes quae ad Maeandrum flumen sunt positae. is dux Tralles urbem sibi vindicat, (4655) Luma et Antiochiam in Phrygia sitam, item Pentachira cum castellis aliquot, atque maritimos populatur pagos. sed Caesar missis suis exercitibus, multis legionibus cum egregiis ducibus, (4660) hostes praevalida manu cecidit;

- ὥς ἐκ τοσούτων ἰαχῦσαι βραχυτάτους
τὸν ἐκ ξίφους θάνατον ἐκπεφευγέναι.
πολλὴν δὲ τουτὶ τὴν ἀνάρρωσιν φέρει
τοῖς Ἀυσόνων πράγμασι τοῦτογον τῷ τότε,
4665 φρόνημα Περσῶν καταβαλὼν καὶ θράσος.
Τούτου κρατοῦντος καὶ πόλις ἡ Κλαυδίου
ἔπασχε κακῶς βαρβάροις τοῖς ἐξ Ἀγαρ·
ὃ γνοὺς Μανουὴλ εὐσταλῶς μάλ' αὐτίκα,
ὥς εἶχεν, ἐξώρμησεν εὐθὺ φρουρίον,
4670 ἀνακτορικὴν οὐ κλίνην, οὐ στοιβάδα,
ἀλλ' οὐδὲ βασιλειῶν αὐλαίαν φέρων
ἐν τῷ προφθάσαι τειχομαχοῦντος θέλειν.
οὐκοῦν λαύων ἀνύπνους καὶ τὰς νύκτας
ἐχρῆτο φωτὶ πρὸς πορείαν λαμπάδων,
4675 διὰ Βιθυνῶν δυστιβήτων χωρίων
σφοδρῶς ἐλαύνων τὸν προκειμενον δρόμον.
ὅπου δ' ἐχρῆν γε διαναπαῦσαι δέμας,
ἦν καθέδρα τοῦδαφος αὐτῷ καὶ κλίσις,
πάλιν φορυτὸς ὑπεβέβλητο κλίνη.
4680 καταρραγέντος ὑετοῦ ποτ' οὖν λάβρου
ἐν ᾧπερ ὑπνοῦν ἡντρέπιστο χωρίῳ,
ταῖς σταγόσιν ἄνωθεν ὠχλεῖτο σφόδρα
καὶ κατιόντι ρεύματι κάτω κλίνης.
ὃ δ' ὑπερήσθη συμβεβηκότι πλέον
4685 ἢ βασιλικῶν στρωμάτων οἱ κειμένων
ἀνακλιθεὶς ὑπνωττεν ἔξω φροντίδων.
ὁμῶς πεφθαρκῶς πλησίον τῆς Κλαυδίου

quorum ex tanto numero paucissimi necis cruentae fatum vitarunt; multamque attulit recreationem rebus Romanis facinus praesens, (4665) quoniam Persarum fregit audaciam.

Sed et Claudiopolis sub idem tempus ab Agarenis tentata est barbaris. cognita re Manuel expedite admodum atque e vestigio itineri se commisit, (4670) sine regali lecto, sine culcita, ne proprium quidem ferens tentorium, dum obsessores satagit praevertere. itaque noctes agebat insomnes, et viae duces adhibebat lampadas (4675) per Bithynorum asperas regiones, valde festinans destinatum iter. sicubi corpori quies tribuenda erat, scamnum praestabat ad residendum tellus, stramineumque supponebat lectum. (4680) ergo quandoque ruentes pluvia, sicubi rex decreverat dormire, molestae desuper perluebant guttae et subter rivus aquae decurrebat. attamen Caesar magis his gaudebat, (4685) quam si regali stromate supinus curisque liber somnis indulgeret. tandem progressus prope Claudiopolim barbaros Persas coniecit in fu-

φυγάδας εἰργάσατο Πέρσας βαρβάρους,
 ἀστυπολίταις καὶ προσοίκοις δ' αὖ πάλιν
 4690 θάρσος παρέσχε καὶ φῶς θνητῆς.

Οὗτος μὲν ἤγειρεν ἐν Κατασκέπῃ,
 κατ' αὐτὸ Πόντου κειμένην ποντὶ στόμα,
 τῷ τῶν ἀνδρῶν στρατιῶν ἀρχηγέτῃ
 πιστῶν δ' ὁδηγῷ, Μιχαὴλ πρωταγγέλῳ,
 4695 καθ' ἣν τι κτησίδιον οὐδὲν οὐδ' ὄλως
 οὔτε πλεῖθρα γῆς οὐδ' ἀγρούς, οὐ χωρία.
 μονοτρόπων δὲ συναγωγῶν προκρίτους
 ἐν τῇδε προνύνησεν αὐτοὺς ἀνύτειν
 ἀπράγμονά τε καὶ φιλήσυχον βίον.

4700 τὰς σφῶν σιτήσεις καὶ διαίτας δι' ἔτους
 κοινοῦ ταμείου θεσπίσας προσλαμβάνειν.

Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις γε θεσμοῦ κειμένου,
 κρατυόντος οἶμαι τοῦδε κατὰ βαρβάρους,
 τοῖς στρατιώταις τὰς δόσεις διηκνῶν
 4705 ἐκ τοῦ ταμείου παρέχεσθαι δι' ἔτους,
 καὶ τοῦσδ' ἀκριβοῦν εἰ πεπείρανται μάχης,
 εἰ τόξον εὖ οἶδασιν ἐντέλλειν μάλα
 δόρυ τε κινεῖν καὶ κραδαίνειν ἐντέχνως,
 εἰ σώματος φέρουσι ῥώμην καὶ σθένος
 4710 ψυχῆς τε παρὰ στήμα πρὸς τοὺς κινδύνους,
 κατ' ἐγγράφεσθαι σὺν λόγῳ καταλόγοις,
 οὗτος σιτηρέσια τῶν στρατευμάτων
 κατέσχε λαβὼν ὡς λίαν ὑπερβόρως,

4695 corruptus locus aut hiulcus.

gam, simulque civibus et agri incolis (4690) fiduciam attulit et lumen laetitiae.

Hic imperator struxit in Catascepe ad ipsa Ponti ostia monasterium duci fidelium Michaeli archangelo atque militiae spiritualis principi: (4695) nil tamen prorsus possidendum tribuit, non agri praedia, non villarum reditus; sed monachorum selectiores congregans, illic eos voluit in coenobio degere caris expertem et quietam vitam. (4700) annui porro victus subsidia publice iussit ex aerario accipere.

Iam cum Romanis aequae barbarisque usque ad hunc Caesarem firma lex fuisset ut cibartorum demensa militibus (4705) exhiberentur ex aerario annua, atque horum peritia exploraretur, num arcum apte in primis scirent tendere, movere hastam et vibrare ex arte; num corpus firmum validumque haberent, (4710) nec non audacem ad pericula animi, atque ita in albo scito scriberentur; hic imperator militum cibaria sustulit, lucro rei publicae damnosae; hisque incolarum pensiones

- ἐπινοεῖ δὲ τῶν παροίκων τὰς δόσεις,
 4715 καὶ ταῖσδε δέψος σφῶν θεραπεύειν θέλει.
 ἐντεῦθεν οὐκοῦν οὐκ ἐπιλέγδην ἅπας
 τάγμασι κατείλεκτο τῶν στρατευμάτων,
 ἀλλὰ θελήσας ἐγκριθεὶς ἦν αὐτίκα.
 ταῦτ' ἄρ' ἀνατίτραπτο τὰ τῶν Ἀυσόνων,
 4720 καὶ χειρόνως πάσχουσιν, ὥς ἔστι βλέπειν.
 Ἐμφυτον ἄναξ εὐτυχῶν χάριν λόγων
 εὐγλωττίας κλέος τε καὶ φρενῶν βᾶθος,
 οὐ λαμπρῶς ἦν συντιθεὶς γράφων μόνον
 ἐπιστολῶν χάριτας οἷς δέδοκτό οἱ,
 4725 ἀλλ' ὠδίνων γε καὶ κατηχητηρίους
 ἥ παιδας ἀπέτικτεν ἐγγενεῖς λόγους,
 οὓς φασὶ σελέντια, συνετοῦς ἄγων.
 ὁδῶ προῖων ἡμίμενος καὶ δογμαμάτων
 περὶ Θεοῦ λέγειν τι καὶ κλύειν θέλει.
 4730 νοῦν δυσσεφίκοις δόγμασι δ' ἐπισκάνων
 πεύσεις προσῆγε καὶ λύσεις τούτων πέρι
 ὥς ἂν μνηθεὶς πρὸς Χριστοῦ τούτων πέρι.
 ζητήσεως οὖν τήνικαῦτα συμβάσης
 διεξιόντων γραφικοῦ ῥήτου πέρι
 4735 ὥς προσδέχεσθαι προσφέρειν τε συνάμα
 σάρκα λαβόντα τὸν Θεόν τε καὶ λόγον,
 καὶ τῶν τότ' ἀνδρῶν ἐν λόγοις τεθραμμένων
 ἀποχωρδέντων εἰς ἐναντία μέρη,

4714 τῶν] τὰς V

4723 οὐκοῦν?

4733 ex hoc

versu usque ad v. 4751 exstat locus apud Allatium contra
 Creyght. p. 526. M.

substituit, (4715) quibus ingluviem militum satiare. hinc nemo rite iam miles conscriptus adlegebatur in copiarum ordines, sed voluntarius quisque fiebat miles; et sic Romana pessum res est data, (4720) et quam videmus patimur ruinam.

Caesar doctrinis a pueritia imbutus, verborum gloria, sensuum altitudine, non solum splendido stilo componebat epistolarum pro libito gratiam, (4725) sed catecheticos etiam sermones cum genuinam parturiebat sobolem, vulgo silentia dicta, cate admodum. hinc sumpta audacia etiam de dogmatibus divinis voluit dicere et audire; (4730) mentemque abstrusis inserens mysteriis horum quaestiones ambiebat solvere tanquam edoctus esset a Christo interpres. ergo tunc orta quadam controversia super scripturae loco disputantium, (4735) in quo et accipere simul et offerre dicitur incarnatum verbum dei, cum eius temporis eruditi homines discordes ferrent hae de re sententias, verba fiebant ex utraque

- τῶν πρὶν δ' ἀνάκτων καθικνούμενον μάλα
ὥς λοιδορούντων ἀμαθῶς θεῷ λόγον.
- 4785 εἰς ἀκρόασιν ἐκδίδωσι τὸν τόμον·
ὁ πατριάρχης ἀντίβη θαρσαλέως,
καὶ πᾶς συνιῶν συνομαρτεῖ ποιμένι.
καὶ μᾶλλον ὁ πρόεδρος Θεσσαλονίκης,
περιβόητος ἀρετὴν τε καὶ λόγον,
- 4790 τῶν ποιμενυχῶν Εὐστάθιος τὸ κλέος,
ζήλῳ θεϊκῷ καταφλεχθεὶς καρδίαν·
ἤλεγξε δόγμα καινοφανὲς καὶ νόθον,
"εἶην ἂν ἀνάξιος" εἰπὼν "παντάπαν
τῆς ποιμεναρχῶν καὶ στολῆς καὶ τοῦ θρόνου,
- 4795 ἡλιθίος δὲ καὶ νομιζοίμην πάλιν,
εἰ παιδεραστὴν καὶ καμηλώδη πλάρον
μύστην τε πάσης πράξεως βδελυκτέας
καὶ μυσταγωγὸν ἀσεβῶν διδαγμάτων,
ὁλόσφυρόν τι καὶ πεπλασμένον τέρας
- 4800 ψιλῆς ἐπινοίας γε καὶ στυγητέας,
θεὸν καλοῖν ἀτρεκέῃ, κτίστην ὄλων."
ὁ δ' ὥς πεπονητῶς ἐσχάτην παροινίαν
ὀνειδέσκειν ἔπλυνε τοὺς ἀρχιδύτας,
κόσμον τὰ μωρὰ τούσδε καλῶν ἀλόγως·
- 4805 καὶ περὶ μεγάλης δικάσασθαι συνόδου
πρὸς τούσδ' ἀπειλῶν ἐμμανῶς ἐκεκρόγαι,
πάπα παρόντος, τῶν προκειμένων χάριν.
ὁμως θυμοῦ λήξαντος ὁ πρῶτος ἀναξ,
σπουδῇ προέδρου τῆσδε τῆς Κωνσταντίνου,

Mohametis faventem fidei, ac superiores castigantem Caesares tanquam inscite maledixissent deo; (4785) atque hunc libellum edidit legendum. sed patriarcha restitit audacter, et cum pastore conspirarunt omnes; Thessalonicae praesul inter primos, vir celebratus virtute ac literis, (4790) atque pastorum gloria, Eustathius, zelo divino viscera percutus, novum ac spurium improbavit dogma, dicens "enimvero forem ego indignus episcopali stola atque selio, (4795) prorsusque insanus merito aestimarer, si a paederasta vafro mulione, magistro omnis actus execrandi et doctrinarum scelestarum mysta, qui monstrum quoddam finxit holosphyron (4800) vili mentis partu et detestando, deum dicere omnium creatorem." at Caesar oestro percitus insano probrosus verbis obruit episcopos, mundi quisquillas stolidè appellans; (4805) aeque oecumenica minabatur synodo disceptatarum, furiose inclamans, papae interposito de his iudicio. mox ira omissa mansuetas Caesar praesulis

- 4810 τῷ Θεσσαλίας ἀρχιερέϊ συνέβη,
ἐνδοὺς τὰ οἱ δόξαντα φάναι προφρόνως.
τέλος δ' ἐπειπὼν καὶ βασιλεὺς τοιάδε,
ὥς δεῖ σοφὸν τε συνετὸν πεφυκότα
μηδὲν παρακαίρια λαλεῖν θρασέως
- 4815 μηδὲ προβάλλειν ῥήματ' αἰσχροῦ καθάπαξ,
τοῦ μηνιᾶν ἔπαυσε πρὸς τὸν ποιμένα.
οὕτω μὲν ἐξήνυστο τὰδ' ὥς ἂν ἔφην·
τὰ δόγματα δ' ὤριστο τῇδε συνόδῳ
ὥς τῶν βιβλίων ἀπαλειφῇ παντάπαν
- 4820 “ἀνάθεμ' εἴη τῷ θεῷ τοῦ Μωάμεθ,”
ἀντεγγραφῇ δ' ἀνάθεμα τῷ Μωάμεθ
καὶ τῇ διδαχῇ τοῦδε καὶ πάσῃ πλάνῃ.
καὶ τοῦτο κυρώσαντες οἱ τῆς συνόδου
τῶν συνόδων λήγουσι καὶ τῶν συλλόγων.
- 4825 Περιπεσὼν δὲ βασιλεὺς δεινῇ νόσῳ
καὶ γνοὺς ἑαυτὸν πλησιάζοντα μύρῳ,
σκῆπτρα παριδὼν καὶ τὰ λαμπρὰ τοῦ βίου,
ἐλθὼν τε κακῶν εἰς συναίσθησιν ὄλων,
τὸ τῶν μοναχῶν ἀμφιέννυται ῥάκος·
- 4830 εἶτ' ἀπολείπει τὸν βίον καὶ τὸ κράτος,
ὀκτὼ κατάρξας καὶ τριάκοντα χρόνους,
ταφείς πατρῷα πρὸς μονῇ σεβασμῖα,
κλῆσιν φερούση παντοκράτορος λόγον,
ἥσπερ δομήτωρ βασιλεὺς Ἰωάννης,
- 4835 γυναικὶ λιπὼν σὺν αἰώρῳ τεχνίῳ
κραταρχίαν τε καὶ διοίκησιν ὄλων.

opera Byzantinae urbis (4810) cum Thessalo pastore pacem fecit, illi concedens liberam sententiam. postremo id quoque dixit imperator, frugi et prudentem virum non decere aspere quicquam inhonestumque loqui, (4815) nec turpia verba prorsus effutire: atque in pastorem furere desivit. hic fuit dicti exitus negotii. tamen in synodo definitum fuit ut e libellis prorsus delerentur (4820) verba “sit anathema Mohametis deo,” sed scriberetur “Mohameti anathema eiusque magisterio et omni errori.” atque hoc perscripto decreto patres fecerunt coetuum synodique finem.

(4825) Postea Caesar gravi morbo implicitur, seque iam mortis proximum cognoscens, sceptrum contemnens splendoremque mundi praeteritaeque vitae iam paenitens pauperem induit monachi tunica; (4830) moxque cum sceptro vitam deseruit post annos regni octo et triginta, sepultus sacro patris monasterio, omnipotente cui nomen a verbo, Caesare auctore aedificii Ioanne. (4835) reliquit autem Manuel imperium uxori et aevi teneri filio.

Ἀνδρόνικος δὲ Κομνηνὸς σὺν Ἀλεξίῳ τῷ υἱῷ Μανουὴλ ἔτος α' καὶ μόνος ἔτη β'.

- Ἐπιβεβηκότες δὲ τῆς κραταρχίας
 παιδὸς Μανουὴλ σὺν τεκούσῃ φιλτάτῃ,
 ἡλικίαν ἄγοντος ἀπαλὴν ἔτι,
 4840 ἀκοσμίᾳς πέπληστο Ῥωμαίων πρᾶγη
 καὶ πλημμελῶς ἔπασχε καὶ σφόδρ' ἀτάκτως,
 καὶ χεῖρον ἤπερ Φαέθων παῖς ἡλίου,
 ὅτ' ἦν ἐπιβὰς χρυσοκολλήτου δίφρου,
 ὡς μῦθος αἰρεῖ, καὶ τὸ πᾶν ἐφθαρκότες
 4845 ἀπαλότητι καὶ πλεόν γ' ἀπειρία.
 οὗτος γὰρ Ἀλέξιος ἀπαλὸς κράτωρ,
 κνηγεσίῳι προστετηκὼς ἐκτόπως
 ἐπηλασίαις καὶ μίμοις καὶ παιγνίοις,
 κοινῶν ὀλίγα φροντίδων γε προυνόει.
 4850 μήτηρ δὲ πάλιν καὶ βασιλὶς Μαρία,
 φροντίδα κοινῶν ἀναθεῖσα πραγμάτων
 πρωτοσεβαστῷ πρωτοβεστιαρίῳ,
 ἄφροντις ἐξήννευ αὐτὴ τὸν βίον.
 τοίνυν ἀπεπνίγοντο τοῖς τελουμένοις
 4855 οἱ τῆς γερουσίας τε καὶ τῶν ἐν τέλει,
 πρωτοσεβυστὸν ὑφορώμενοι λίαν
 ὡς ἀτεχνῶς τύραννον ἐκ τῶν πραγμάτων.
 Κομνηνὸς δ' Ἀνδρόνικος, οἰκήσεις ἔχων
 καὶ διατριβὰς κατὰ χώρον Οἶναλον,
 4860 ἐπεὶ πύθαιτο τοῦ κρατοῦντος τὸν μόρον,
 ἐκείθεν ἦει πρὸς πόλιν Κωνσταντίνου,

*Andronicus Comnenus cum Alexio Manuclis filio an. 1.
 et solus an. 2.*

Cum Manuclis filius ad imperium cum sua dilecta matre pervenisset, teneram adhuc exigens aetatem, (4840) Romana res susque deque perturbata pessime habebat valdeque incomposite, magis quam cum Phaethon solis filius aureum regens, veluti est in fabulis, currum, mandata cuncta exurebat (4845) ob puerilem suam imperitiam. Alexius hic tener imperator, assiduus vacans perditae venatibus, equitationi, mimis, et aliis ludicris, tenuem rei publicae curam gerebat. (4850) Maria item genitrix regina, negotiorum commisso regimine protosebaste protovestiariorum, expertem curis vitam agitabat. suffocabantur interim tributis (4855) cuncti optimates ac senatores; atque suspectam magnopere habebant protosebastum veluti tyrannum. Comnenus autem Andronicus, habitans longa iam mora in Oenaeo oppido, (4860) postquam rescivit de monarchae obitu, illinc Byzantium coepit accedere, omnes decipiens fallensque sermonibus

- πάντας ἀπατῶν καὶ φενακίζων λόγοις
 οἷς ἐντύχοι γ' ἄν, τοῖς δ' ἀποῦσι καὶ γράφων,
 ὑπὲρ κρατοῦντος τὴν ἔλευσιν τιθέναι
 4865 καὶ τοῦ φυγεῖν κίνδυνον ἔρποντα θέλειν
 ἄνακτι τῷδε τοῦδε τῇ συμμαχίᾳ,
 καὶ τοῦ φυλάξαι βιβλίον τῶν ὀρκίων,
 ὃ πρὸς βασιλεῖς ἦν ὁμωμοκῶς πάλαι,
 ὅτε προσῆλθεν ἄνακτ' ἐκ τῆς Χαλδίας.
 4870 τοῦτον γὰρ Ἀνδρόνικον ὄντα φυγάδα
 ἐθνῶν τε πολλῶν διαμεψαντα τόπους,
 παρὰ δ' Ἀλτούχῳ τῷ κρατοῦντι Χαλδίας
 τέλος καταλύσαντα καὶ πεπαιυμένον
 ἄλλης τε πικρᾶς καὶ μακρῶν περιδρομῶν,
 4875 μετακαλεῖται Μανουὴλ αὐτοκράτωρ
 καὶ δεξιῶνται δωρεαῖς φιλοφρόνως,
 καὶ πρὸς πόλιν Οἴναιον στέλλει διάγειν,
 ὄρκους πρὸς αὐτοῦ πρὶν γε προσδεγμένους
 ὁρθῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης καὶ φιλίας.
 4880 ἔπειτ' ἀπῆρεν, ὡς ἔφην, ἐξ Οἴναιου
 Κομνηνὸς Ἀνδρόνικος, Σίσυφος τρόπους,
 χώρας δ' ἐπιστὰς τοῖς ὄροις Παφλαγόνων
 πολλοὺς ἐπεσπίασατο πρὸς συμμαχίαν
 καὶ συνερῖθους τῆς ἑαυτοῦ κακίας.
 4885 μεθ' ὧν ἐπιὼν πάντα κυκῶν ἐστράβει,
 καὶ μᾶλλον ὥπερ προυτίθει δελητίῳ,
 ὡς ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ νέου βασιλέως
 ἅπαντα καὶ δοῶν μηχανῶτο καὶ λέγειν.

4882 δ' om V

praesentes verbis, literis longinquos, seque pro Caesaris salute adesse,
 (4865) atque ut periculum latens effugeret novus monarcha per suum
 auxilium; denique ut fidem tueretur datam regiae domui, sacramento
 adhibito, cum e Chaldaea redux ad aulam venit. (4870) hunc Andro-
 nicum enim, qui exsul fuerat multasque gentium sedes permutaverat,
 atque apud Altuchum Chaldaee principem postremo versabatur, ibique
 demum finem molesti erroris cursuumque fecerat, (4875) Manuel impe-
 rator revocavit, donisque exceptum perhumaniter in Oenaeo urbe hospi-
 tari iussit, iuratum tamen antea promissum exigens fore in officio ac
 fide permansurum. (4880) Oenaeo discessit posthinc, ut dixi, Comnenus
 Andronicus Sisyphii moris, atque Paphlagonum occupatis locis multorum
 sibi suppetias adiunxit suaeque improbitatis socios fecit. (4885) quibus
 stipatus cuncta perturbabat, illa praesertim abutens fraude, quod se pro
 novi Caesaris salute cuncta fingeat agere atque dicere. sane protose-

- πρωτοσεβαστὸς δ' ἦν πάλιν μισητός
 4890 καὶ πᾶσιν ἀπόστοργος ἐκ δυσπρηξίας,
 ὡς τῶν καθ' αὐτὸν ὑπερόπτης τυγχάνων
 καὶ βασιλείας ἀνέχων τὰς φροντίδας·
 οὐδὲν γὰρ ὑπῆν τῆς ὅλης κραταρχίας
 ὃ μὴ διεξήγνωστο τοῦδε τῷ κράτει.
- 4895 τῷ τοι πρὸς Ἀνδρόνικον ἅπανα πόλιν
 ἐλπίδας ἀνέτεινε τῆς σωτηρίας,
 καὶ τόνδ' ἐκάλει τῆς τυραννίδος λύτην,
 καὶ παρεκάλει γραμμασι λαθριδίοις
 τὴν εἰς βασιλεύουσαν εἴσοδον πόλιν
- 4900 καταταχῆσαι μηδένα δεδοικέντα,
 ἀλλ' ὑπτίαις, ὃ φασι, χειρὸν ἀσμένως
 ἀναπετασόντων γε τῷδε τὰς πύλας.
 ὃ δ' ἀσμένως μὲν καὶ τάδ' ἦν δεδευμένος,
 αἰεὶ δ' ἐχώρει πρὸς σαφῇ τυραννίδα,
- 4905 χώραις ἐπιὼν φρουροῖς τε καὶ τόποις.
 ἐπεὶ δ' ἐπέστη καὶ Βιθυνῶν Νικαίᾳ
 καὶ τήνδ' ἐλεῖν ἔσπευδεν αἰμύλοις λόγοις,
 οὐκ ἔσχεν αὐτοῦ τοῖς λόγοις πειθηνίαν,
 ἀλλ' ἐμφανῶς ἦν ἀτίνακτος ἀπύταις.
- 4910 ἀλλ' ὡς ἐπιβέβηκε τῆς Νικομήδους
 καὶ τήνδ' ἐπεσπάσατο πρὸς συμμαχίαν,
 μεθ' ἱκανῆς ἔσταλτο ταξιαρχίας
 στρατηγὸς Ἀνδρόνικος Ἀγγελος θέειν
 πρὸς ἀντιπαράταξιν ἅμα καὶ μάχην·
- 4915 ὃς ἐκτομῇ συμπλακεῖς Ἀνδρόνικον,

4915 τοῦ Ἀνδρονίκου V

bustus in odio erat (4890) vulgoque detestabilis ob actus suos, quoniam mortales cunctos despiciebat sibi que uni rem publicam vindicabat: nil enim erat in universo imperio quod huius potestati non pareret. (4895) quare cuncta metropolis spem salutis in Andronico reponebat uno, atque hunc tyrannidis appellabat vindicem, et clandestinis invitabat literis ut ad regalem adventare urbem (4900) omni seposito festinaret metui: nam se prompto cives dicebant studio urbanas illi portas aperturos. hos ille audiebat perlibenter nuntios, iamque affectabat manifesto tyrannidem (4905) castellis occupandis ac provinciis. accessit etiam Nicaeae Bithyniae, eamque blandis tentavit sermonibus: sed illa verbis minime gessit morem, eiusque fraudibus fuit insuperabilis. (4910) sed cum occupavisset Nicomediam eamque suis iam partibus adiunxisset; missus est cum iusto copiarum numero dux Andronicus cognomento Angelus, ut bello aperto hostibus resisteret: (4915) qui cum

- ἐκ Πιπυλαγόνων στρατιᾶς ἡγουμένῳ
καὶ γηπονούντων, ἀδαῶν ὅλως μάχης,
ἤττητο κακῶς, καὶ τρέχει πρὸς τὴν πόλιν.
ἤττημένον γοῦν εἰσδραμόντα τὴν πόλιν
4920 χρήματ' ἀπῆλθον καταθέσθαι σὺν τάχει,
ὅσα πρὶν ἀνάλωσε πρὸς μάχας φθάσας.
ὁθεν λυπηθεὶς πρὸς φυγὴν εὐθὺς βλέπει
μεθ' υἱέων ἔξ, ὀπλιτῶν ῥωμαλέων,
καὶ τῆς πρὸς Ἀνδρόνικον ἄπτεται τρίβου,
4925 ὃς θάρσος ἄρας Ἀγγέλου παρουσίᾳ,
πορθεῖν ἑάσας καὶ κατατρέχειν τόπους,
εὐθὺ μετ' αὐτοῦ τῆς Κωνσταντίνου τρέχει.
καὶ δὴ πεφθακῶς πλησίον Χαλκηδόνος
σκηπὴν ἐκεῖ πῆγνυσι καὶ παραμένει.
4930 πρωτοσεβαστὸς δ' Ἀλέξιος οὐκ ἔχων
πέζῃ στρατιᾷ καθελεῖν ἀποστάτην,
τόνδ' ἀπελάσαι δεῖν κρίνει ναυμαχίᾳ.
πλείστας τριήρεις τοιγαροῦν ἑξαρτύσας,
καὶ ταῖσδε καλύνψας γε τὴν Προποντίδα,
4935 καὶ τὸν μέγιστον Κοντοστέφανον Δουῦκαν
δείξας στολάρχην τοῦ στόλου καὶ προστάτην,
πρὸς τὴν κατ' ἐχθροῦ δυσμενοῦς πέμπει μάχην
ἣ καὶ φυλακὴν τῇσδε τῆς Κωνσταντίνου.
μετὰ βραχὺ δὲ πρόσβις ἐκ βασιλείῳ
4940 σταλείς πρὸς Ἀνδρόνικον ὁ Ξιφιλῖνος,
εἷς τῶν ἀρίστων ἐντρόφων ἐκκλησίας,

4924 Ἀνδρόνικον V

eunucho Andronici congressus, duce copiarum Paphlagoniarum, rudium quamvis belli agricolarum, turpiter profligatus Byzantium fugit. ergo cum victus rediasset ad urbem, (4920) ab eo pecuniam statim repetebant cives, quam bello gerendo insumperat; quod aegre ferens maturavit fugam cum sex armatis fortibusque liberis, et rebellem recta ad Andronicum contulit. (4925) qui roboratus Angeli praesentia, aliosque omit- tens occupare locos, cum Angelo Byzantium direxit iter; et cum Chalcedonia esset in vicina, ibi tentorium fixit substititque. (4930) proto- sebastus haud potius Alexius exercitu pedestri rebellem opprimere, nau- ticiis copiis resistendum censuit; cum ergo plurimas instruxisset triremes, ita ut totam implerent Propontidem, (4935) et Contostephanum maxi- mum Ducam scholarcham creavisset summumque ducem, iussit cum hoste invisio decertare, vel certe Byzantinam tutari urbem. paulo post missus legatus a Caesare (4940) ad Andronicum ivit Xiphilinus, unus illustrium

- ἐπαγγελίας ἀφθόνων δωρημάτων
 αὐτῷ προσῆγεν ἄξιων τε μειζόνων,
 εἰ σκέμ' ὑφεικῶς τὸ προκείμενον τάχος
- 4945 παλίνδρομος γένοιτο χωρὶς αἱμάτων.
 ὁ δ' οὐ προσέσχεν· ἐμβριθῶς δὲ μηνύει
 (παραιφύσει δ', ὥς φησι, τοῦ Ξιφιλίνου)
 ὥς εἴ περ Ἀνδρόνικον ἀθροῆσαι θέλεις
 πάλιν ἐπανήκοντα σὺν ἡσυχίᾳ,
- 4950 πρωτοσεβαστὸν ἀπέλασον ἐκ μέσσου,
 καὶ πλημμυλείας εὐθύνας ἐκτιννύτω.
 σὲ δ' ἡ τεκοῦσα βασιλὶς, ἄναξ, πάλιν
 κατὰ μοναχὸς τὴν τρίχα κειραμένη,
 βίον βιούτω καθ' ἑαυτὴν ὥς δέον.
- 4955 σὺ δ', ὥς πατρώα διαθήκη βούλεται,
 κληροῦχος ὢν ἄνασσε τῆς κραταρχίας.
 οὐπω παρῆλθον ἡμέραι σὺναι πάνν,
 καὶ παραλαβὼν τὰς τριήρεις δοῦξ μέγας
 χωρεῖ πρὸς Ἀνδρόνικον ὑπτέρῳ τάχει·
- 4960 καὶ τοῦτ' ἐπῆρε τοῦ τυράννου τὸ θράσος,
 πρωτοσεβαστὸν δ' ἠφάνισε καθάπαξ.
 τοίνυν ἀποστάς τοῦδ' ἅπας τῶν ἐν πόλει,
 βαλὼν τε τοῖς σκώμμασιν ἀνέδην,
 ἠροσιθεται δὴ φανερῶς ἀποστάτῃ,
- 4965 καὶ τοῦδε γῆρας καὶ φνὴν ἦν σεμνύνων.
 πρὸς τοῖσδ' ἀνείντο παῖδες εἰρκτῆς ὥς τάχος
 αὐτοῦ τυράννου καὶ κατακλείστων στίφορ·

4963 αὐτὸν ἀνέδην?

ecclesiae alumnorum, ipsi oblaturus plurimam pecuniam et dignitatum titulos summarum, si, quod susceperat, omisso molimine (4945) statim incruentus retro cederet. renuit ac superbe respondit ille, ut fama est, hortante Xiphilino, "si quidem, Caesar, Andronicum aves retro pacifice cedentem cernere, (4950) protosebastum loco depelle, criminumque poenas ab eo reposce. praeterea regina parens tua, monacharum instar attonsa comam, vitam, ut par est, solitariam degat: (4955) tu vero, ut est in patris supremis tabulis, heres imperii regnato legitimus." paucis deinde elapsis diebus dux magnus, sumptis secum triremibus, ad Andronicum celeri cursu fugit; (4960) quae res tyranni extulit audaciam, protosebastum autem prorsus fragit. passimque populos in urbe rebellans hunc impudenter appetebat conviciis, apostataeque partibus adhaerebat, (4965) eius demirans formam et senectam. insuper filii liberantur carcere tyranni eiusdem, aliique plurimi: clauditur autem,

- καθελγννται δέ, φεῦ τύχης τῆς ἀσάτου,
 πρωτοσεβαστὸς ἐν μέσοις ἀνικτόροις,
 4970 καὶ σβένννται δὴ τὰς κόρας τῶν δμμάτων,
 Ἀνδρονίκου κρίναντος ὧδ' ἀποστάτου
 μετὰ φαινεῶν προκρίτων γερονσίας.
 ὅστις ἀπῆρε πρὸς πόλιν βασιλῖδα,
 καὶ τῷ βασιλεῖ προσκύνῃσιν προσνέμει
 4975 βαθεῖαν, εἰς γῆν τανυθεῖς καὶ δακρύων.
 κοινῶν ἔπειτα πραγμάτων δεδραγμένος
 ἐχρητο τοῖσδε καθ' οἱ δεδογμένον,
 κυνηγεσίῳ βασιλεῖ προσανέχειν
 ἐνδοὺς ὁ δεινὸς παιδίαῖς τε προσφόροις
 4980 μετὰ φυλάκων δυσμενῶν κατασκόπων.
 Ἐπειτ' ἀνεζώσατο κοινῶν φροντίδα
 βροτῶν Ἐριννὸς καὶ φιλαίματος κύων
 ῥέκτης τε κακῶν Ἀνδρόνικος, ὃ πάθους,
 καὶ φανερώς ἤψατο τῆς τυραννίδος.
 4985 ἀμείβεται μὲν δωρεαῖς ἄβραῖς πᾶν
 ἄλλους τε πολλοὺς καὶ πλεον Παφλαγόνας
 τοὺς τῷδε συμπράξαντας ἀποστασίαν,
 τιμῇ δὲ λαμπραῖς καὶ μεγάλαις ἀξίαις
 οὗς εἶχε πιστοὺς καὶ συνεργοὺς κακίας.
 4990 ἀνδρῶν ἐριτίμων δὲ καὶ λαμπρῶν γένει
 οἱ μὲν φυλακαῖς ἐγκαθελγνντ' ἀλόγως,
 οἱ δ' οἰκίας τε συγγενῶν καὶ πατρίδος
 μακρὰν ἀπηλαύνοντο χωρὶς αἰτίας,

4968 τῆς τύχης τῆς V

4975 τανυθεῖς?

o fortunae inconstantia! protosebastus regio in palatio, (4970) eique lumen oculorum exstinguitur, sic decernente Andronico rebelle cum splendorum procerum corona. tum ipse ad urbem adventavit regiam, regique humile obtulit obsequium, (4975) humi prostratus, lacrimas profundens. exin correptis rei publicae habenis coepit ad arbitrium cuncta suum gerere. et regem quidem occupabat venatibus astutus homo et lusiis idoneis, (4980) custodia septum vigili et malivola.

Ipse regendi imperii suscepit curam, mortalium dira Erinnys, cruentus canis, maleficus Andronicus, proh calamitas! ac manifestam invasit tyrannidem. (4985) et praemiis quidem ornavit eximiis cum alios multos tum apprime Paphlagonas, qui rebellandi sibi auxilium tulerant; ac dignitates splendidas sublimes amicis suis attribuit et noxae sociis. (4990) illustres autem viros et stirpe nobiles partim iniusto carcere conclusit, partim domo, cognatis, patria procul nullius pepulit

- ἄλλοι δ' ἀπεσβέννυντο λύχρους δμμάτων.
 4995 καὶ πάντα μεστὰ συμφορᾶς ἦν καὶ πᾶθους,
 πλήρη δακρύων καὶ στεναγμῶν καὶ γόων.
 ἔσπευδε καὶ γὰρ Ἀνδρόνικος ἐκ μέσου,
 ὡς συνελὼν εἶποιμι, θεῖναι ταχέως
 προύχοντας ἄνδρας, εὐγενεῖς βουλευφόρους,
 5000 ῥώμῃ διαφέροντας ἢ καὶ συνέσει,
 ὡς δ' ἀδεῶς τε κωλύμης πάσης δίχα
 ἄρδην τὸ βασιλεῖον ἐκτρίψῃ γένος.
 ὃ δ' αὖ σουλτάνος, Μανουὴλ γνοὺς τὸν μόρον,
 κατέσχε Σωζόπολιν ἄλλας τ' αὖ πόλεις
 5005 καὶ τὸ Κοτυάειον ἄστυ τῇ μάχῃ,
 Ῥωμαϊκὰ δὲ καὶ πρόσοικα χωρία
 πλεῖστα παρεστήσατο τῇ μάχης νόμῳ.
 ἔπασχον οὐχ ἦττον δὲ δυστυχεστάτως
 Ἀσιαναὶ κῶμαι τε καὶ πολλαὶ πόλεις
 5010 ἔξ ἐμφυλίου στάσεως φθισιβρότου.
 Εὐνους βασιλεῖ καὶ φιλόστοργος θέλων
 δοκεῖν πανοῦργος Ἀνδρόνικος τυγχάνειν,
 χερσὶ στεφθῆναι ποιμένος σπεύδει τάχῃ
 τὸν Ἀλέξιον αὐτοκράτορ' Ἀδσόνων,
 5015 ὄντιν' ἐπ' ὤμων ὡς ἄνακτα βασιτάσας
 ἐπ' ὀκρίβαντος ἀνάγει δακρυχέων·
 ὅθεν τισὶν ἔδοξε πατρὸς βελτίων
 καὶ κηδεμῶν εἶναι τις ἄνακτος νέου.
 ἄρας δὲ τόνδε κατέρραξεν εἰς χάος,

criminis convictos; alios denique oculis privavit. (4995) ergo ubique miseria, ubique dolor, suspiria ubique, lacrimae, eiulatus. nam properabat Andronicus homines, breviter ut dicam, tollere de medio vel genere conspicuos vel consilio (5000) vel forti manu praeditos vel prudentia, ut tuto, remoto obice, regium genus funditus extereret. at Manuelis Sultanus morte cognita Sozopolim occupavit aliasque urbes (5005) et Cotyaeam arcem armata manu; insuper terras Romanorum proximas plurimas sibi vindicavit bellans. nec vero interea minus laborabant per Asiam pagi rustici multaeque urbes (5010) civili seditione cum variis caedibus.

At enim callidus Andronicus, volens studiosus regis ac peramans videri, a patriarcha mox coronari iussit imperatorem Romanorum Alexium, (5015) quem ipse propriis humeris ut regem extulit sublimem in suggestum cum fictis lacrimis; quamobrem vulgo est creditus patre melior, regisque adolescentis tanquam tutor. sed enim hunc proiecit mox

- 5020 ὥς που μελωδεῖ Δαβὶδ ὁ προφητᾶναξ.
μετὰ δὲ τὸ ξύμπαντας ἐκ μέσου δρᾶσαι,
ὥς κυριεύων τῆς ὅλης κραταρχίας
καὶ τήνδε καθὼς ἐσκόπει διεξάγων,
ἀναπολῶν ἦν κατὰ νοῦν ὁσημέραι.
- 5025 καὶ πρῶτα μὲν, φεῦ τῆς ἀπανθρώπου δίκης,
μόρον κατακέκριεν ἄδικον πάνν
τῆς βασιλίσσης, αἰτίας ἀναπλάσας·
ἦν ἀπαγαγὼν πνιγμονῇ πικρᾷ βίου
(σῆς ἀνοχῆς, εὖσπλαγχνε Χριστέ μου λόγε!)
- 5030 ψάμμω κρυβῆναι τῆσδε νεκρὸν ἀτίμως
ἄκταις κελεύει τῆς θαλάσσης ὥς τῆχοι.
σπουδῇ δ' ἔπειτα φρατρίας Ἀνδρονίκου
συμβασιλεύειν Ἀνδρόνικος προεκρίθη
νέω βασιλεῖ καὶ κράτος συνδιέπειν.
- 5035 καὶ καταλαβὼν τὸν Θεοῦ μέγαν δόμον
καὶ ταινωθεὶς ὥς ἔθος στεφηφόροις,
ἄρτον δεῆσαν οὐράνιον λαμβάνει,
καὶ κατὰ φρικτῶν δυνύει μυστηρίων
ἧ μὴν φυλάξειν τῷ νέω στεφηφόρῳ
- 5040 πίστιν ἀκραιφνή, καὶ νειεῖν τοῦδε κράτει
τὴν δυνατὴν σύναρσιν ὥς πατὴρ φίλος.
ἐπεὶ δ' ἔσω γένοιτο τῶν ἀνακτόρων
ἀναγορεύθεις βασιλεὺς αὐτοκράτωρ
ἔφορκος Ἀνδρόνικος, αἰμύλος φύσει,
- 5045 μνήμην φέρων ἑναυλον ὀρκίων ἔτι
ὥς θῆρ ἐφορμᾷ τῷ νέω στεφηφόρῳ,

in baráthrum, (5020) ut David ait allucubi, rex fatidicus. iam postquam omnes sustulit e medio, mente agitabat sedula quotidie quo pacto totum raperet imperium proque suo voto gereret ac libito. (5025) in primis igitur, o diram sententiam! morte reginam damnat iniustissima crimini- bus confictis, eamque laqueo crudeli suffocatam vita spoliatur; atque, o patientiam, Christe bone, tuam! (5030) arena iubet obrui cadaver, ma- rino abiectum littore sine honore. mox coniuratae suae factionis studio socius imperii Andronicus dicitur, ut iuvene cum rege rem summam ge- reret. (5035) igitur progrediens in templum maximum, more solemn- i, redimitur stemmate, atque caelesti rite pane vescitur; ibique formidan- dis in mysteriis iurat se fidem adolescenti regi (5040) immotam serva- turum, eiusque imperio pro viribus fauturum, ut patrem decet. deinde regium ingressus palatium acclamatusque rex et imperator, perfidis An- dronicus blanditiis usus, (5045) recentem sacramenti memoriam gerens,
Ephraemius.

- καὶ τόνδ' ἐθoinήσατο. φεῦ οἰκτροῦ πάθους·
 τόξου γὰρ αὐτὸν πνιγμονῇ νευρῶς νύκτωρ
 βίου παρόντος δυστυχῶς ὑπεξάγει,
 5050 ἐπεισπεσόντων τῷδε τινῶν ἀδίκως.
 καὶ σῶμα μὲν δίδωσι θαλάττης βύθῃ,
 τὴν δ' αὖ κεφαλὴν σώματος τετμημένην
 ἐν παραβύστῳ κατακοντίζει τόπῳ.
 Οὕτως Ἀλεξίου δὲ λιπόντος βίον
 5055 Ἀνδρόνικος μόναρχος ᾤφθη τοῦ κράτους,
 πολὺς ἀνὴρ, ἀποφράς, κακῶν ῥέκτης,
 ἀνδρῶν Ἑριννὸς καὶ φιλαίματος κύων,
 δράκων δαφεινός, σκορπίος βροτοκτόνος,
 κακὸν τι τερμέριον, Αἰδῆς παμφάγος,
 5060 Στυξ συμφορῶν γέμουσα δακρύων γόων,
 φέναξ, σοβαρός, ἀγέρωχος τὸν τρόπον,
 ἀπατεῶν, θάψ, ποικίλος χαμαιλέων,
 τῶν καθ' ἑαυτὸν ὀργιλώτατος γέρων,
 καὶ μισοφαγῆς, δυσμενῆς ὑπηκόοις,
 5065 δῆμιος ἀνδρῶν εὐγενῶν ἀριστέων,
 καὶ βασιλείου τοῦ γένους ἀναρέτης.
 ὃς παραλαβὼν τὴν ὄλιαν αὐταρχίαν
 μνηστὴ συνήφθη πρὸς γάμους Ἀλεξίου
 λίαν ἀθέσμως, φιλόπορνος ὢν γέρων.
 5070 ἐκλιπαρεῖ δὲ πατριάρχην ποιμένας
 τοῦ πρὸς Μανουὴλ ὀρκίου λαβεῖν λύσιν·
 οἱ δ' ὥς τὰ πάντα πρὸς χάριν καὶ φιλίαν

Illico regem iuvenem aggreditur, eumque mactat, proh lugubre facinus! etenim arcus nervo noctu strangulat, sicque infelicem vitae imponit finem, (5050) usus ad id quorundam iniquo officio. et corpus quidem mergit profundo mari, avulsam autem cervicibus caput secreto loco sepeliendum curat.

Sic ergo Alexie deserente vitam (5055) solus imperium tenuit Andronicus, vir canus, detestandus et maleficus, civium Erinnyes, caedique anhelans canis, draco cruentus, scorpiusque letifer, horrendum monstrum, Orcus insatiabilis, (5060) Styx plena miserie gemitibus lacrimis, dolorum, tetricus, moribus superbis, deceptor, assentator, versipellis, varius, senex suorum temporum furiosissimus, luctifugus, et in subditos ira plenus, (5065) natorum loco nobili virorum carnifex, denique regiae extinctor prosapiae. qui summo rerum occupato imperio Alexii sponsam sibi nuptiis iunxit scelere manifesto scortator senex. (5070) quin sacramenti Manuelli praestitum a patriarcha petiit atque episcopis absolutionem; qui servientes gratiae pro suo ligandi solvendi arbitrio divinitus con-

- δεσμῆν τε λύειν πρὸς Θεοῦ δεδεγμένοι,
 ἀμνηστίαν ἔνειμον ἡγορημένων
 5075 καὶ λύσιν δοκῶν δυσλύτων τῷ πεμπέλω.
 καὶ φαῦλον ἔσχον ἀντιμισθίαν γέρας,
 σφᾶς συνεδρεύειν, εἰ τύχοι, καθημένῳ.
 Τούτου τυραννήσαντος, ὡς ἔφη λόγος,
 ἀποστατοῦσι τοῦ κράτους τῶν Αὔσονων,
 5080 εἶκιν τυράννῳ μὴ θέλουσαι πρὸς βίαν,
 Προῦσά τε καὶ Νίκαια Βιθυνῶν πόλεις.
 στρατιὰν οὐκοῦν Ἀνδρόνικος ὀπίστας
 εὐθὺ Νικαίας ἵεται, θυμοῦ πνέων,
 καὶ τήνδ' ἐλεῖν ἔσπευδε τειχομαχίαις
 5085 καὶ μηχαναῖς γε καὶ μάχαις πολυτρόποις.
 οὐδὲν πλέον δ' ἦνεν ἰστάς τὴν μάχην,
 ἀλλ' ἦν ἀσυνῆς ἀτίνακτος ἡ πόλις
 ταῖς μηχαναῖς τε καὶ βελῶν ταῖς νιφάσιν.
 ὁμῶς ὑπείκει βασιλεῖ συμφωνίᾳ,
 5090 καὶ τὴν πρὶν ἀπέλαβε τάξιν ἐννόμωζ,
 Νίκαια καλλίπυργος, εὖ ὤκισμένη.
 ἐφίστατο δὲ καὶ Προουσαίων πόλει
 μετὰ στρατιᾶς βασιλεὺς ῥωμαλέας,
 καὶ χάρακα θεῖς τειχομαχίαις ὅλαις
 5095 καὶ μηχαναῖς ἔσπευδε κατελεῖν πόλιν·
 ἀλλ' ἡ πόλις ἦν ἀντέχουσα ἔρρωμένως,
 καὶ μηχανὰς λύουσα ῥᾶστα καὶ μάχας.
 καὶ συμπλοκαὶ δ' αὖ ἔξ ἑκατέρου μέρους
 πολλύκις ἦσαν ἡμέρας πεπραγμέναι.

cesso dederunt veniam, (5075) tam gravi sacramento solventes senem; ridiculumque rettulerunt praeium, ut cum ipso interdum considerent.

Hoc exercente, ut diximus, tyrannidem a Romanorum defecere imperio, (5080) propterea quod tyranno parere nollent, urbes Bithyniae Prusa et Nicaea. Igitur Andronicus instructo exercitu statim Nicaeam pergit, iram spirans; quam nitebatur capere moenia quatiens, (5085) et machinis et vario pugnae genere. nec tamen bene evenit oppugnatio, sed firma urbs perstabat atque incolumis machinas contra telorumque nimbos. sed regi demum, acceptis condicionibus, (5090) cessit, ad pristinum ordinem revertens, Nicaea pulchris domibus turrisque instructa. tunc Prusam Andronicus castra transtulit exercitu cum valido, structisque vineis et vallo circumiecto variisque machinis (5095) urbem summis viribus conabatur capere. sed tamen illa resistebat fortiter, propulsa- batque machinas et aggressiones. sic pugnabatur ab utroque exercitu,

- 5100 καὶ τοῦτ' ἐπὶ μέγιστον ἰδρᾶτο χρόνον.
τέλος λεπισθέντος δὲ τείχους βραχὺ τι
καὶ τοῦ σεσεῖσθαι δόξαν ἄστοις εἰσάπαν
κλίσιν τε παθεῖν ἐμβολόντος ἐσχάτην,
πᾶς τις μαχητῆς ἔνδον ἀνείδη χέρας,
5105 ἐναποθανῶν παρὰ βραχὺ τῷ δέει.
ἐντεῦθεν εἰσῆλασαν ἔνδον εἰς πόλιν
οἱ τήνδ' ἔλειν σπεύδοντες ἄνευ κωλύμενης,
χρησάμενοι κλίμαξι πρὸς συνεργίαν.
ὁ δ' Ἀνδρόνικος εἰσπεπαικῶς εἰς πόλιν,
5110 ὥς ἄγριος θῆρ, ὥς λέων βρυχητίας,
πάντας παρανάλωμα θυμοῦ καὶ ξίφους
μικροῦ κατειργάσατο, φεῦ τοῦ πάθους,
τοὺς μὲν παραδοὺς πικροτάτῳ θανάτῳ,
τοὺς δὲ στερήσας τοῦ φάους τῶν ὀμμάτων.
5115 ὣν δ' αὖ πόδας τέτμηκεν ἄμφω πρὸς βίαν,
καὶ χεῖρας ἄλλων, αἰμοχαρὲς καρδία·
οὗς δὲ στερεῖ φάους τε καὶ τῶν δακτύλων,
ποδῶν πάλιν ἄλλους τε καὶ τῶν ὀμμάτων.
Θεόδωρον δ' Ἄγγελον, οἰκτίστον πάθους,
5120 ἤϊθεον κάλλιστον, ἄνδρα γεννάδαν,
ἐξ ὀμμάτων θεῖς δυσανάλγητος γέρων,
ὄνῳ τ' ἐπιθεῖς εὐτελεῖ πομπῷ δίχα,
γῆς Ῥωμαϊκῆς ἀπελαύνει μακρόθεν·
ἀλώμενον Τοῦρκοι δὲ τόνδ' εὐρηκότες,
5125 ἀπαγαγόντες εἰς ἐαυτῶν οἰκίας,

5112 φεῦ φεῦ?

saepe repetitis per diem proeliis, (5100) bellumque longo trahebatur tempore. postremo cum laborasset murus leviter, subrutam cives prorsus crediderunt, et mox ruinam tracturum extremam; quae res bellantium intus resolvit manus, (5105) mortaliq[ue] animos pulsavit metu. tunc obsessores, repugnante nemine, in urbem irrumpebant studio alacri, superabantque appositis moenia scalis. porro Andronicus ipse in urbem irruit (5110) ceu violenta fera leoq[ue] rugiens, suaeq[ue] irae et gladio, pro dolor! cives cunctos propemodum consumendos tradidit. atq[ue] alios quidem diro supplicio enecuit, aliis exstinxit lumen oculorum, (5115) aliis utrumque pedem abscidi iussit, at manus aliis, heu sanguinarium animum! hos oculis digitisque privavit simul, illos vicissim pedibus atq[ue] oculis. at Theodorum Angelum, heu diram poenam! (5120) adulescentem nobilem et pulcherrimum, effossis oculis senex crudelissimus asino vili imposuit absque duce, Romanisque finibus procul expulit; quem errabundum invenientes Turcae (5125) suis receperunt domibus et ho-

ἐπιμελείας ἀξιοῦσιν ἀξίας.

Λέοντα δ' αὖθις Συνέσιον τοῦπικλῆν
καὶ τὸν Λαχανᾶν Μανουήλ, ἄνδρας ξένους,
μετὰ δεκάδος τετραπλῆς ποσομένης

5130 ἀνδρῶν ἀρίστων, εὐγενῶν ἀριστέων,
οἰκτρῶς ἀπηώρησε δένδρων τοῖς κλάδοις
παραπεφυκῶτων γε Προυσαίων πόλει.
ποιναῖς δ' ἀπηνῶς ὑποβαλὼν μυρίους
ἐκείθεν ἦκε πρὸς Λοπάδιον πόλιν,

5135 καὶ κεῖ παραπλήσια τοῖς πρῶτῃν δρύσας,
ἐπισκόπων ἓνα τε θεῖς ἐξ ὁμμάτων,
οὐκ εὐαφρόμως ἀλλὰ συνθεὶς αἰτίαν,
πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἔρχεται πόλιν,
γαυρούμενος Καδμεῖα δυσκλεῶς νίκη,

5140 γαννύμενός θ' αἵμασι τοῖς ἐμφυλοῖς.

Ἦν Ἀνδρονίκῳ καὶ Θρασὺς ὑπηρέτης,
ὄμιος, ἣ λέγουσι, παραπλησίῳ,
θερμοουργός, αἰσχρός, ἀποφράς, μιμιφόνος,
προαιρέσει σύμμορφος αὐτοῦ δεσπότη,

5145 τῶν συμφορῶν ὄργανον, ἀνὴρ αἱμάτων,
πλήρης κακίας καὶ χόλου καὶ πικρίας,
ἀκαμπὲς ἀμελικτον ἥθος εἰσφέρων,
καλούμενος Στέφανος ἔξέτι νέον,
τῆς ὕβρεως στέφανος αἰσχύνῃς ἅμα,

5150 ἐπώνυμον δ' Ἀγιοχριστοφορίτης,
ἣ μᾶλλον εἰπεῖν Ἀντιχριστοφορίτης.

spitio, et qua par erat confoverunt cura. Leonem item cognomine
Synesium et Manuelem Lachanam, egregios viros, cum quadraginta
circiter ornatisimis (5130) deque primaria nobilitate hominibus, mise-
rabiliter ramis suspendit arborum, quae circa urbem Prusam germina-
bant. sic post inflictas quamplurimis poenas illinc ad urbem transiit
Lopadium, (5135) ibique pari grassatus saevitia, excaecatoque etiam
uno episcopo, non quasi temere sed conficta causa, ad principalem ur-
bem pedem rettulit, gaudens Cadmea misere victoria, (5140) atque ci-
vili sanguine fuso gestiens.

Habebat Andronicus audacem famulum similem prorsus, ut aiunt,
suo simili, acrem, audacem, turpem, sanguinarium, seque studiose
conformantem domino; (5145) malorum instrumentum, cruentum virum,
plenum malitia acerbitate bile, immitti rigidaque natura praeditum, Ste-
phanum, id est coronam; a puero dictum, coronam nempe infamiae et
contumeliae; (5150) martyris quidem nomen prae se ferentem, sed An-

- τούτῳ βασιλεὺς δογάνῳ κεχρημένος
 πλείστον ἀνῆρει κατέλευν ἡδίκη·
 δι' οὗ γε κατέλευσεν ἀδίκῳ κρίσει
 5155 καὶ Δούκῳ Ἀνδρόνικον σὺν Μακροδοῦκῳ,
 ἄνδρας ἀρίστους, εὐγενεῖς στρατηγέτας·
 τειχῶν γὰρ ἐκτὸς ἐν βασιλείοις δόμοις
 ἄνακτος ὄντος, Μαγγάνῃ κεκλημένοις,
 ὁρμῆς τε πλείστης συνδρομῆς παντὸς γένους
 5160 ἐκεῖσε προστάγματι συνηθροισμένον,
 ἐξάγεται δὴ τῶν ἐκεῖ που δωμάτων
 ἀνδρῶν λεχθεῖσα θνῶς ὡς θανουμένη,
 καὶ παρὰ πάντων λιθολευστεῖται τάχος,
 Στεφάνου κατάρχοντος ἀνόμου φόβου
 5165 καὶ πάντα θαρρύνοντος εἰς φονουργίαν.
 εἶτα νεκροὺς σφῶν, ᾧ μισανθρώπου τρόπον,
 ξύλοις ἀπώρησαν ἄστεος πέραν.
 Τοιοῦτ' ἐνησμένιζεν ἔργοις ἀτόποις
 ποιναῖς ἀπάνθρώποις πράξειν ὀσημέραι
 5170 καὶ θανασίμοις τε καὶ στυγηταῖς
 φονουργὸς Ἀνδρόνικος, ἡ φαύλη φύσις.
 Τούτου κρατοῦντος Θεσσαλονίκη πόλις,
 πόλις περιώνυμος, ἀρίστη κλέος,
 πρόεδρος οὔσα Θετταλικῶν ἀστῶν,
 5175 φεῦ φεῦ, ἐάλω Σικελῶν δμαιοχμία
 καὶ βαρβαραὶ κατεδουλώθη κράτει.

5169 an ποιναῖς τ' ἀπάνθρώποις ὀσημέραι μικροῦ καὶ πρά-
 ξειν θανασίμοις στυγηταῖς? 5175 σικελικῶν V

Christi opera patrantem. hoc Andronicus instrumento utens plurimos
 laesit mactavit lapidavit. per hunc iniuste lapidavit etiam (5155) An-
 dronicum Ducam cum Macroduca, viros egregios nobilesque duces.
 nam cum in regia extra muros domo, Mangane dicta, imperator dege-
 ret, atque illuc plurima plebis infinitae (5160) ipsius iussu turba coacta
 esset, producti sunt in publicum ex iis domibus duo praedicti viri ad
 supplicium, perque omnium manus sunt lapidati, caedis faciente initium
 iniquae Stephano, (5165) atque ad cruentum facinus exhortante. deinde
 extinctos, o crudele facinus! lignis suspenderunt e regione urbis.

His se oblectabat immanibus operibus, suppliciis inhumanis et exe-
 crandis (5170) et exitiosis actibus quotidie crudelis Andronici ingenium
 pessimum.

Hoc imperante urbs Thessalonica, nobilis illa gloriosa civi-
 tas, Thessalicarum urbium regina, (5175) heu Sicularum capta est
 exercitu et in barbaricum cessit dominatum. etenim quidam Comnenus

- Ἀλέξιος γὰρ ἐκ Κομνηνῶν τις γένους,
 κάκιστος ἀνὴρ καὶ φθορεὺς Ῥωμαῖδος,
 παρ' Ἀνδρονίκου φυγαδευθεὶς εἰς Σκύθας,
 5180 φυγὰς ἀπαίρει πρὸς Σικελίαν τρέχων,
 καὶ τῷ τυραννεύοντι τῆσδε Λατίνῳ
 εἰς ὄψιν ἐλθὼν εἰς ὁμιλίαν λόγων,
 ὥς εἶχεν, ἔξέμνηε κατ' Ἀνδρονίκου·
 ὄθεν στρατιὰν ἐδρεπίσας μυρία,
 5185 πεζὴν τε ναυτικὴν τε, ῥῆξ Σικελίας
 ἐπὶ πόλεις πέπομφε χώρας τ' Αἰσώνων,
 ἐπὶ μὲν Ἐπίδαμνον στρατὸν ἱππέων,
 τὸν ναυτικὸν δὲ κατὰ Θεσσαλονίκης.
 καὶ τὴν μὲν Ἐπίδαμνον ὡς νόμος μάχης
 5190 στρατὸς κατέσχε, καὶ σὺν αὐτῇ τὰ πέριξ·
 καὶ διαδραμῶν καὶ σκυλεύσας τὰν μέσῳ
 ταῖς ναυτικαῖς μέμικτο ταξιαρχλαῖς,
 Θεσσαλονίκης προσμενούσαις τοῖς ὄροις.
 καὶ συνδραμούσης στρατιᾶς ἐκατέρας
 5195 καθ' ἅλα κατ' ἤπειρον εἰς ὁμαιχμίαν,
 καὶ προσβαλούσης τῇ πόλει πανταχόθεν,
 φεῦ φεῦ, ἔάλω Θεσσαλονίκη πόλις,
 πόλις προεδρεύουσα τῶν Μακεδόνων,
 καὶ Σικελοῖς ἔκλινε πρὸς βίαν κάραν.
 5200 καὶ λοιπὸν οἷας τῶν κακῶν Ἰλιάδας
 καὶ συμφορῶν πέλαγος ἢ τραγωδίας
 πέπονθεν εἶδεν ἄθλως αὕτη πόλις,
 οὐκ ἐτραγωδήσειεν ἂν τις ἀξίως.

Alexius, pessimus homo patriaeque exitium, ab Andronico relegatus in Scythiam, (5180) profugus exsul venit in Siciliam, atque Latinum insulae tyrannum conveniens, atque admissus ad colloquium, hunc Andronici tanto inflammavit odio ut congregatis copiis innumeris (5185) nauticis et pedestribus rex Siciliae contra Romanas expediret terras, equestres quidem Epidaurum copias, nauticas autem ad Thessalonicam, et Epidaurum quidem virtute bellica (5190) cepit terrestris miles cum vicinia; populatusque terras interpositas cursu pervenit illinc ad classem suam Thessalonicae in finibus exspectantem. utroque igitur concurrente exercitu (5195) a continente terra ac mari, et quaquaversus urbem circumdante, heu heu, capta est Thessalonica civitas, illa, inquam, Macedonum metropolis, et Siculis coacta cervicem flexit. (5200) deinceps quantas malorum Iliadas, calamitatum tragoediaeque pelagus perpressa ait ac viderit infelix civitas, nemo pro meritis sane

- τῶν Σικελῶν γὰρ εἰσρρέντων εἰς πόλιν
 5205 ἤβηδὸν ἐσφάτιοντο πάντες τῷ Ξίφει,
 ἄλλοι δὲ πάλιν ἐσκυλεύοντ' ἀθλίως.
 γυναικες ὑβρίζοντο παρθένους ἅμα,
 καὶ πᾶς νεὺς τις παρθεναίων τε καὶ δόμος
 τῶν ἔνδον ἡρήμωτο πάντων πρὸς βίαν.
 5210 πᾶσα δ' ἄγνια καὶ στενωπὸς καὶ τρίβος
 αἱματοφύρτοις ἦν κεχραμένη λύθροις
 καὶ νεκρικαίων σωμάτων πεπλησμένη.
 πανταχόθεν γοῶν δάκρυα θρήνος γόος
 καὶ κώκυτός τις καὶ τραγωδία ξένη,
 5215 ἵνα καθάπαξ συτελὼν τὸ πᾶν φράσω,
 καὶ συμμιγῆς θροῦς ἀνεπέμπετ' ἀθρόον.
 τοιοῦσδ' ἐτετεύχωτο κακοῖς ἡ πόλις.
 'Ο δ' Ἀνδρόνικος τῶν κακῶν οὐκ ἡμέλει,
 ἀλλ' οἷα δοῦλος ἀτεχνῶς Ἐρινύων
 5220 ἡ Τελχίνων ὧν δαιμόνων ὑπηρέτης,
 ἤγονν ἀπηγῆς ἔχετος ἡ Καμβύσης
 ἡ Φάλαρις ἄγριος ἡ Ταυροσκούθης,
 ἐπήκοον πᾶν ἐκρεανόμει τάλας.
 ὀμαίμονας μὲν Σεβαστιανοὺς δύο
 5225 κακῶς ἀναρτᾷ καὶ θανατοῖ τῷ ξύλῳ.
 Ἀλέξιον δὲ Μανουὴλ παῖδα νόθον,
 ὃν εἶχε γαμβρὸν εἰς θυγατέρα νόθην,
 ἐξ ὀμμάτων τίθησιν ἀδίκῃ δίκῃ,
 καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐκτυφλοῖ τοὺς βελτίους,
 5230 ἵνα δὲ τὸν Μάμαλον ὑπογραφείων

narrare queat. Siculis enim in urbem irrumpentibus (5205) puberes cuncti caedebantur gladio, matronae virginesque dehonestabantur; omnia templa et parthenopaea despoliabantur violenta manu; (5210) plateae omnes, angiportus, viae morticinis corporibus plenae erant, cruentique tabi rivis redundabant. ergo lacrimae ubique, luctus, clamor, ululatus et horribilis tragoedia: (5215) sic enim paucis dicere rem verbis iuvat; mixtusque ferebatur ad caelum clamor. atque his civitas atterebatur malis.

At Andronicus malitiam suam non desinens, quin adeo ceu Furiarum quidam famulus, (5220) et lymphatorum daemonum minister, aut crudelis Echetus vel Cambyzes, vel Phalaris ferinus vel Seytha Tauricus, subditos cunctos miser devorabat. etenim fratres Sebastianos duos (5225) diro suspensos interfecit ligno. Alexium, Manuelis nothum filium, cui spuriam filiam suam iugarat nuptiis, oculis cassum fecit sententia iniqua, eiusque potiores assecclas excaecavit. (5230) scribam

πυρὶ πυραδέδωκεν ἐν τῷ σταδίῳ.
καὶ Τρίψυχον δ' αὖ (ὥς ἐπαινῶ σ' ὦ δίκη),
ὃς ἔδρασεν χεῖριστα πολλοὺς ἀδίκως,
ἔθηκε τυφλόν, μὴ βλέποντα φωσφόρον.

5235 ὥς ἐν κεφαλαίῳ δὲ καὶ βραχεῖ φάναι,
ἐφ' ἡμερῶν τούτου γε Τίμωνος τρόπον
θλίψις, ὁδύνη, συμφορῶν μυρμηκία
πάντας κατεῖχε, συνοχή τε δακρῶν
καὶ χαλεπῶν σύρροια καὶ τρικυμίας·

5240 καθ' ἣν γὰρ οὐκ ἔδρασε κακῶς ἡμέραν
τῶν τινὰ λαμπρῶν τιμῶν τῶν ἐν τέλει,
παντάπαν ἀβλῶτον ἡγεῖθ' ἡμέραν.
ἔθεν γυναῖκες ἄνδρες ἡγμένοι βία
φρουρᾷ τε λιμῷ καὶ κολάσει καὶ μόρῳ

5245 ὥπῳ σβέσει τε, σωματικαῖς αἰκίαις
ἄλλαις τε ποιναῖς πυρεδίδοντ' ἀδίκως.
Τοιαῖσδ' ἐνησμένειζε πράξεων ἀναξ.
ὄμως μετεῖχεν ἀγαθῶν καὶ μετρῶν·
ἔθαλπε καὶ γὰρ θυρεαῖς ὑπηκῶν

5250 τοὺς ἐνδεεῖς τε καὶ πένητας πλουσίως,
ἣν εὐνοοῦντας ἥσθετο σφᾶς ἀδόλως.
καὶ τῶν δυνατῶν ἄρπαγὰς τὰς ἀδίκους
καὶ κακιῶν πίδακα πλειονεξίαν
ἐκ Ῥωμαΐδος ἀπελάσας χωρίων

5255 ἐπαρχίας ἤγαγεν εἰς ἐπιδόσεις.
οὐκ ἦν ἀπειλὴν πράκτορος κλύειν τότε,

5239 τρικυμία?

autem quemdam dictum Mamalum flammis exurendum in stadio tradidit. Tripsychum quoque, o iustum dei iudicium! inique multis pessima qui fecerat, caecum solisque radiis carentem fecit. (5235) atque ut summarim breviterque dicam, huius novelli tempore Timonis poenae, tristitiae, calamitatum cumulus cunctos tenebant, lacrimaeque iuges, et malorum quidam torrens ac tempestas. (5240) qua die enim nemini male fecerat nobilium hominum atque procerum, hoc se vixisse non putabat die. feminae ergo et viri rapti domibus vinculis, fame, mortibus, vexationibus, (5245) oculorum orbitate et cruciatibus aliisque poenis plectebantur innocui.

His se oblectabat actibus imperator. sed boni quiddam aequique simul inerat: nam beneficiis recreabat plurimis (5250) pauperes subditos tennesque, siquidem vere sibi benivolos comperiret; ac praepotentium iniustas direptiones criminumque fontem avaritiam cuncto Romano submovens imperio, (5255) meliori conditioni provincias reddidit.

- καὶ τὰ πενήτων πάντα καλαμωμένον
 ἐν τῇ μόνον πρόφασιν εὑρεῖν κακίας·
 οὐδ. δημοσίων ὠνίους τὰς ἐκτίσεις
- 5260 ὄρᾱν τελουμένας γε τοῖς ἡρημένοις,
 ἀλλ' ἀποδοῦς τις Καίσαρι τὰ Καισάρων
 ὑπῆρχε λοιπὸν ἀπαθῆς κακῶν ἔτι,
 ὡς δημόσια πᾶς τις εἰσπράττων τότε
 ὀψωνίοις ἦν τὰδ' ἀπαιτῶν ἐν δίκῃ,
- 5265 ἀρχαιρεσιῶν προῖκα παρεσχημένων
 πιασῶν ἀριστίνδην τε καὶ κατ' ἀξίαν,
 οὐδὲν δὲ πλουτίνδην γε τοῖς ἐκ τριόδων.
 ἢ Δαβὶδ οὐκοῦν ἐμμελῶς ψάλλων λέγει,
 δικαιοσύνης, πρὸς δέ γ' εἰρήνης χάρις
- 5270 συνῆλθον ἡσπάσαντο φιλίῳς τότε.
 ἔθος δ' ἐναγὲς καὶ παράνομον λίσαν
 καὶ πρᾶξιν ἀπάνθρωπον ἀδικωτάτην,
 τῶν ναυαγουσῶν φορτίδιον κατὰ τόπους
 ἐκ πνευμάτων βίας τε καὶ καταιγίδος
- 5275 καὶ συντριβεισῶν, εἴτ' ἀκταῖς ἐρριμμένων
 ἀγωγίμων σκύλευσιν ἀρπαγὴν λύσιν,
 πρὸς τῶν προσοικῶν ἀσεβῶς τελουμένους,
 ἔστησεν οὗτος, ἀντιπνεύσας ὡς κράτωρ
 σφοδραῖς ἀπειλαῖς, προσταγαῖς ἐμβριθέσιν,
- 5280 ἀσυμπαθῶς θάνατον ἔξειν ζημίαν
 πάντα παραβαίνοντα προστεταγμένα
 παρεγγυώσαις καὶ κυρούσαις εἰσάπαν.
 "εἴ τις γὰρ" εἶπε "χωρίων παραλίῳν

tunc nusquam exactoris audisses minas, qui tenuiorum patrimonia qua-
 teret, quamlibet obtendens malitiae causam. neque venalia exposita
 vidisses (5260) tunc vectigalia publica redemptoribus: verum qui Cae-
 sari rem dedisset Caesaris, de reliquo securam agebat vitam. iam qui
 tributa publica exigebat, stipendiis ipse instructus id iuste agebat,
 (5265) quia gratis dabantur dignitates cunctae cuique optimo ac me-
 renti, iustitiam indigno qui pecunia emeret. ergo ut carminibus psalter
 David cecinit, iustitia simul et venusta pax (5270) tunc coniuratae
 amice osculabantur. insuper morem impium scelestissimum, facinus in-
 humanum iniustissimum, uti naves alicubi naufragae, ventorum vio-
 lentia et tempestatis (5275) confractae, et mox ad littora proiectae sar-
 cinae direptionem ac perniciem contra fas omne ab accolis paterentur,
 sustulit Andronicus regio nutu; qui gravi iussu ac minis vehementibus
 (5280) certam constituit mortem ac supplicium his qui decretum viola-
 rent suum, idque cum poena aeternum ratumque voluit. si quis loco-

- κύριός ἐστιν ἐγγενῶν ἐριτίμων,
 5285 ἢ παρ' ἐμοῦ πέφυκεν ἀρχὴν διέπων,
 πρῶτισθ' ἐαυτόν, ἐθ' ὑπηκόων στίφος
 καταρτισάτω πρὸς θεοῦ θεῖον φόβον
 ὑποστολήν τε τῆς ἐμῆς κραταρχίας·
 ἢ δεσπότης πᾶς κτήματος παραλλόν
 5290 ἐπαρχίας ἄρχων τε, κἂν ἢ τιμίω,
 ὃ παρὰ νηῶν ναυαγουσῶν λαμβάνων
 ἀγωγίμων τι, φανερώς γινωσκέτω
 πρόστιμον ἔξων τὸν θάνατον ἐνδίκως,
 κἂν ἢ μὲν αὐτὸς καθαρὸς τῇ καρδίᾳ
 5295 χερσὶ δ' ἀθῶος ἀμέθεκτός τ' εἰσάπαν,
 οἱ δ' ὑπὸ χεῖρα κάτοχοι ταῖς αἰτίαις·
 ἄρχοντι καὶ γὰρ ἔξιουσθαι προστάτῃ
 εἴωθεν ἅπαν ὑποχείριον θέλειν.
 τίσει δὲ πότμον ἐντολῶν παραβάτης
 5300 φρικαλέον τε καὶ δυσήκουστον τάχα,
 παθὼν κρεμιάθραν ἀνάτασιν τ' ἀθλίαν
 νεὼς ἐφ' ἵστοῦ συντριβείσης τῷ σάλῳ.”
 τοιόνδ' ἐπισείσας γε σύμπασι δέος
 θεοστνγὲς πέπαυκε κρατῆσαν ἔθους·
 5305 καὶ λοιπὸν οὐκ ἦν καθορᾶν τὰς φορτίδας,
 περιπεσοῦσας ἐκ σάλου ναυαγίῳ,
 ἀγωγίμων σκύλευσιν ὑφισταμένας,
 ἀλλ' ἦν γαλήνην ἐκ τρικυμίας βλέπειν
 διαγελῶσαν ναυαγούσαις ὀλκάσιν.

5295 ἀμέθεκτός V

rum, inquit, maritimorum possessor est de genere optimatum, (5285) seu magistratum traditum a me gerens, primo se ipsum dein subditorum ordinem ad dei sanctum timorem instituat, atque ad imperii nostri reverentiam. tum praedii si quem dominum maritimi (5290) provinciaeve praesidem, quamvis nobilem, de naufragarum navium quidpiam sarcinis percepisse certo constabit indicio, hunc manet dirum merito supplicium, etiamsi forte ipsemet mente purus (5295) manuque prorsus incontaminatus fuerit, si tamen eius subditi se reos fecerint, quandoquidem rectori praesidentique subditi cuncti conformari solent. transgressor autem legis perpetietur (5300) inauditam illico horrendamque mortem: triste suspendium extensionemque in malo navis naufragae experietur. cum talem cunctis incussisset metum, inveterati moris cessavit scelus. (5305) exin iam nulli continebat navi ut spoliaretur onere a praedonibus, si forte in mari faceret naufragium; sed tempestatum serenitas successerat, periclitantibus favens onerariis.

- 5310 Ἦν καὶ κολαστῆς χειροδόκαις ἀνδράσι,
 ποινὴν τε τιθεὶς ἀδικοῦσι καὶ δίκην,
 αἶν ἦν ἀδικῶν εὐγενῶν λαμπρῶν γένει,
 ὥς μὴ κατ' ὄψιν ἀλλὰ δικαίως κρίνων,
 καὶ κατὰ μικρόν, ἥ φασί, καὶ τὸν μέγαν.
- 5315 Καὶ τῶν τεσσαράκοντα Χριστοῦ μαρτύρων
 ναδὸν περιώνυμον ἡγλαῖσμένον,
 χρόνῳ παλαιωθέντα καὶ κεκηκῶτα,
 ἀνανεοὶ κάλλιστα πλείσταις δαπάναις·
 οὗ καὶ δόμους ἤγειρε πρὸς κατοικίαν,
- 5320 δαΐσαν ἐλθεῖν πρὸς νεῶν τῶν μαρτύρων,
 πολυτελεῖς τε ποικίλους τέχνη, ξένους.
 καὶ πατέρας δὲ τῶν λόγων καὶ τοὺς λόγους
 οὗτος βασιλεὺς ἀξιῶν τιθεὶς λόγου
 σφῶς δωρεαῖς ἤδυνεν ἄβραϊς ὡς θέμις.
- 5325 Ὡν δ' ἀτεχνῶς μάγειρος ἀνθρώπων ὕδε,
 μᾶλλον δὲ Σατὰν ἄλλος ἀνθρωποκτόνος,
 ἥ φησὶ Δαβὶδ, ὠδινήσας δὴ πόνον
 παρανομίας ἀποτρίπτει φεῦ μόρον.
 ὥριστο τοῖνον, ὃ μισανθρώπου τρόπου,
- 5330 καθειργμένους ξύμπαντας εἴτε φρυγάδας
 ἄρδην βυθῷ τε καὶ ξίφει καὶ θανάτῳ
 παραδοθέντας τὸν βίον καταστρέφειν,
 αὐτοὺς τε πάντας καὶ προσήκοντας γένει·
 τί γάρ, κεφαλῆς εἰ μιᾶς τετμημένης

5321 τε] τε καὶ V

(5310) Insuper Andronicus iniustos homines poena adficiebat debitaque ultione, quantumvis reus nobilis clarusque foret: scilicet hand pro persona sed iuste iudicans, et tenuem atque magnum perinde aestimans.

(5315) Is etiam Christi quadraginta martyrum celebrem valde aedem et ornatisissimam, tunc laborantem temporis iniuria, instauravit optime impensa plurima; ibique aedes ad habitandum struxit, (5320) si quando ad dictum templum ipse accederet, vario artificio sumptuosoque miras. insuper literas cum suis professoribus hic imperator plurimi aestimavit, largisque fovit donis, prout fas erat.

(5325) Iam cum hic esset prorsus lanius hominum, immo vero Satan alter homicida, ubi concepit, ut ait David, dolorem, iniquitatis peperit eheu mortem. decretum fit, pro inhumanum facinus! (5330) ut cuncti inclusi carcere vel exsules mari vel gladio vel alio mortis genere, nemine excepto, vitae finem cernant, ipsi et coniuncti omnes iure generis. "cur enim" ait "uno resecto capite (5335) alia consurgent plura

- 5336 φνήσεται κάρηνα χείρω καὶ πλέω;
 ὦ παμμιάρου καὶ θεοστρυγῶς δίκης
 καὶ σατυνικοῦ σκέμματος μισητέου,
 κατακρίνοντος παντὸς ἀνθρώπου μόρον.
 σέμμα πονηρὸν ἐγγραφὲν τόμοις τόδε
- 5340 πρὸς τῶν κρινόντων ἄνομα δικασπόλων
 εἴληφεν Ἀνδρόνικος φυλάττειν κράτωρ·
 ὃ τάχ' ἂν ἐξήνυστο, φεῦ φεῦ, πρὸς πέρας
 καὶ πάντες ἐσφάττοντο θρεμμάτων δίκην
 οἱ πανταχοῦ γῆς Ἀδούων καθεργμένοι
- 5345 σὺν τοῖς καθ' αἷμα καὶ προσήκουσι γένει,
 εἰ μὴ βροτουργὸς τῶν ὄλων καὶ δεσπότης
 ἔθνηκεν Ἀνδρόνικον ἐκποδῶν φθάσας,
 σέμματα δ' ἀπέδειξεν ἄκυρα τάδε.
- Ὅστος στενά οἱ καθορῶν πανταχόθεν
- 5350 πράγματα συμβαίνοντα, δύσκολα πύον,
 ἐκ Σικελικῶν δυσμάχων στρατευμάτων,
 ἅπερ παρεστήσατο Θεσσαλονίκην,
 ὡς ἀνόπιν εἶρηκεν ἱστορεῖν φθάσαν,
 καὶ μέχρι Σερρῶν καὶ Βολεροῦ πεφθάκει,
- 5355 πρὸς δ' αὖ ἐαυτῷ δυσμενοῦς ὑπηκόου,
 ἀπεῖδε πρὸς πρόγνωσιν ὧν μέλλων χρόνος
 τὴν ἔκβασιν δίδωσιν ἠρωτηκόσι,
 τὴν διὰ πλυνοῦ μαντικῆς τε φευκτέας.
 ἀλλὰ παρεῖναι τοῖς τελουμένοις τότε
- 5360 αὐτὸς μὲν ἀπείπατο, μῶμον ἐκκλίνων;
 ὑπηρέτη δ' Ἀγιοχριστοφορίτῃ

et peiora?" hem exsecranda horribilis sententia! hem maledictum satanicum decretum, a quo tot leto destinabantur homines! atque hoc inscriptum libellis decretum, (5340) ab iniquissimis acceptum indicibus, Andronicus imperator custodiebat; idque heu quantocius exsecuturus erat, pecudum instar tot homines ingulans quot per imperium in vinculis erant, (5345) cum consanguineis cunctis et affinibus, nisi creator generis humani ac dominus praeoccupasset perdere Andronicum taliaque in cassum vertere consilia.

Interim Andronicus cuncta cernens (5350) adversa sibi fieri et difficilia propter victores Siculos exercitus, qui Thessalonicam occupaverant, prout superior narravit historia, et nunc iam Serras Bolerumque advenerant, (5355) insuper gnarus subditis se invisum, ad divinandum temporis futuri casus per homines hariolos convertit animum, abominanda utens hydromantia. et interesse quidem cum hariolis (5360) noluit ipse, derisionem cavens: verum haec ministro commisit Stephano

- φέρων ἀνατίθῃσι νικητεργασίαν·
 ὃς παρλαβὼν τινα Σήθ' κεκλημένον,
 πηρὸν μὲν ὄψεις μαντικὴν δ' ἡσκημένον,
 5365 οὐ χάριν ἐκκέκοπτο τὰς κόρας πάλαι
 πρὸς πορφυρανθοῦς Μινοῦ ἢ μὲν ἐνδίκως
 πυρθάνεται δὴ τῶν πονηρῶν πνευμάτων,
 φαύλης ἐπωδῆς μαντικῇ πεπραγμένης,
 ὅστις μετ' Ἀνδρόνικον ἄρξων τυγχάνει
 5370 ἢ παρὰ λίσσων τόνδε τῆς κραταρχίας.
 πνεῦμα δ' ἀνείλεν ἐκ πλυντοῦ βεβυσμένα,
 μῦλλον δ' ἀμυδροῦς ὡς ἐν ὕδασι λέγον.
 σκιαγραφεῖ γράμμασι πεπλανημένοις
 Ἰσαάκιον, ὡς ἐντὴν ἀπεικάσαι,
 5375 οὐ κλήσεως γράμματα συντάξαν ὅλα,
 ὥσπερ σελήνης δ' ἀμφικύρτου φαντάσαν
 ἡμίτονον σχῆμά τι καὶ πεπλασμένον,
 καὶ τοῦδ' ἰῶτα προγράφει λοξῶς τύπον.
 ἤκουσεν Ἀνδρόνικος πένσεως λόγους,
 5380 καὶ καιρὸν εἰπεῖν ἄξιον καθ' ὃν τάδε.
 πεῦσις τὸ λοιπὸν γίγνεται δὴ δευτέρα,
 καὶ πνεῦμ' ἀνείλε δι' ἐπασμάτων τάδε,
 ὡς ἡμέρας ἐντοσθεν ὑπάρξει τάδε
 καθ' ἣν τὸ τρισόλβιον ὑψοῦται ξύλον.
 5385 μίαν δ' ὁ Σεπτέμβριος ἦγε πρὸς δέκα,
 ἐπὰν ἐδρῶτ' ἀρχαῖς ἀρητηουργίας.

5378 scilicet antiquus typus graeci sigmatis est C, cui prae-
 posita I satis portendebat nomen Isaacii, IC. verum Nicetas
 Choniates, 2 9, ait litteram I non praepositam sed subiun-
 ctam fuisse ob augendam ambiguitatem. M.

sacra nocturno tempore peragere. qui ad se vocans Sethum quendam
 nomine caecum, sed arte hariolum, ob idque olim (5365) iusta sen-
 tentia oculis privatum a Manuele purpurae regiae flosculo, interrogare
 coepit malos daemones per nefariae artis incantationes, quisnam post
 Andronicum Caesar foret, (5370) vel huius quisnam raperet imperium.
 daemon ex pelvi rettulit ambigua, et perobscure dum per aquam loqui-
 tur, delineavit literis fallacibus, quantum coniecere licuit, Isaacium.
 (5375) nec vero nominis cuncta elementa scripsit, et semiplanae obtulit
 tamquam lunae figuram dimidiatam, atque ambigue ei lunae iota litteram
 praeposuit. oraculi Andronicus verbis cognitis, (5380) tempus poposcit
 scire quo haec fierent. iterum ergo rogatur oraculum. tum sic compo-
 sito carmine daemon ait "haec intra diem exitium sunt habitura quo
 venerandum solet exaltari lignum." (5385) porro Septembris iam erat

- ἃ λῆρον ἡγήσατο γνούς ταῦτα κράτως,
 “πῶς ἂν τότ’ ἰσχύσειεν” εἰπὼν “Κυπρόθεν
 πλεύσας Ἰσαάκιος ἐν βραχεῖ χρόνῳ
 5390 οὕτω καταστρέψαι με τῆς κραυαρχίας;”
 τὸν Κυπρίων τύραννον οἰηθεὶς πέλειν
 τὸν καθελεῖν μέλλοντα τόνδε τοῦ κράτους,
 ἄνδρα Κομνηνῶν ἐκ γένους κατηγμένον,
 ἀποσιώτην δὲ τοῦ κράτους δεδεγμένον,
 5395 ἀρχὴν τε τὴν ὑπαρχον εἰς ἀναρχίαν
 τυραννίδα τε δυσμενῶς τεθεικότα,
 τὴν Ἰσαάκου κλῆσιν δὲ πεπλουτηκότα.
 Οὕτω νομίσας Ἀνδρόνικος καὶ Γεώργιος
 εἰς ἀρχικὰ δώματα τὰ πρὸς Ἀνάπλῳ
 5400 πρὸς διατριβὴν καὶ διάχυσιν ἔβη.
 ὃ δ’ αὖ κακοῦργος ἀντιχριστοφορίης
 τρέχων ἀφῖκτο σὺν ὀλίγοις οἰκέταις
 πρὸς οἰκίαν εὐκτιστον Ἰσαακίου,
 καὶ τόνδ’ ἐφώνει τῶν δόμων κατιέναι
 5405 καὶ τῷδ’ ὁμαρτεῖν οὗ δοκεῖ πορευτέον.
 ὃ μὲν δεδιὼς τὴν ὁμοκλήν αὐτίκῃ
 Θεοκλυτῶν ὑπῆρχε ὄυσσῆναι μόρου·
 ὃ δ’ ἀγρίῳ βλέμματι καὶ βοῇ πάλιν
 αὐτὸν κατελθεῖν ἐγκελεύεται τάχος.
 5410 ἄλλ’ ὥς ἑώρα βραδύνοντα καὶ πάλιν,
 τοῖς οἰκέταις ἦν ἐγκραγῶν μετὰ χόλου
 σύροντας αὐτὸν κατὰγειν οἰκημάτων.

dies undecima, cum haec arcana divinatio fieret. has imperator nugas esse credidit: “quomodo enim” inquit “Cypro poterit huc navigare Isaacius tam brevi tempore, (5390) meumque regni solium evertere?” existimabat enim tyrannum Cyprium ad eversionem sui venturum throni, virum Comnena de gente progenitum, qui perduellem se imperio exhibens (5395) insulae praefecturam ad se rapuerat, ibique saevam exercebat tyrannidem, atque Isacus nomine appellabatur.

Sic Andronicus dicens atque existimans ad regias aedes ivit quae sunt in Anaplo, (5400) ut sese in illo oblectaret hospitio. interim tamen maleficus Stephanus cum paucis raptim venit familiaribus ad pulchras aedes Isaacii Angeli, eumque voce iussit prodire domo, (5405) seque ducem sequi quorsum tenderet. ille minaci consternatus voce, ut se morti subduceret deum rogabat. Stephanus torvis oculis inclamans iterum ut sine mora sequeretur iubet. (5410) verum ut vidit demorantem adhuc, intendit vocem ad satellites suos, ut eum correptum aedibus

- μόλις κατελθεῖν ἐκβιωσθεὶς τῇ βίᾳ
 ἵππον τ' ἀναβάς ἡδύτρεπισμένον τότε
 5415 ἐξ Ἀγγέλων Ἰσακος, ἀνδρειοφρόνως
 σπασάμενος φάσγανον ἡκονημένον,
 ἐφάλλεται δὴ ἀντιχριστοφορίτῃ,
 καὶ κατενεγκὼν τοῦδε πληγὴν καιρίαν
 διχῇ κεφαλὴν διέκοψε τῇ σπάθῃ.
 5420 ὃν καὶ προκείσθαι τοῖς κυσὶ λιπῶν ἔλωρ,
 ὅλω ὄντηρι πρὸς νεῶν τρέχει μέγαν
 δι' ἀγορᾶς τε καὶ λειωφόρου μέσης,
 καὶ χειρὶ γυμνὸν τὸ ξίφος φέρων ἔτι
 πᾶσιν τορὸν κέκρωγε τῷδε τῷ ξίφει
 5425 τεμεῖν κεφαλὴν ἀντιχριστοφορίτου.
 ἐπεὶ δὲ νυδὸν εἰσέδραμε τὸν μέγαν,
 πὸν τῶν φρονουργῶν ἔσχεν εἰς στάσιν τόπον.
 εἴτι συνέρρει κατὰ χιλιοστύας
 ἄπειρα πλήθη πρὸς θείαν Ἰσακίου,
 5430 οὗς καὶ καθικέτευσε τῷδ' ἐπαμύνειν
 καὶ τὴν θυνατὴν εἰσφέρειν συμμαχίαν,
 ὄντι πρὸς αὐταῖς τοῦ θανάτου ταῖς πύλαις.
 ὧ καὶ κατανεύοντας εἶχεν εἰς τόδε
 ἄλλους τε πολλοὺς καὶ προσήκοντας γένει.
 5435 ἐπεὶ δὲ παρῇν οὗτις ἐκ βυσιλέως
 ἐπαγανακτῶν οὐδ' ὅλως τοῖς δρωμένοις,
 οἱ συλλεγόμεντες θάρσος ἀνειληφότες
 ἐκρῶντο γλώττῃ παντῶν αὖτις ἀπύλω,

5427 cf. Nicetas Choniates 2 10. M.

protraherent. tum demum tali vi coactus equum, qui bene instructus aderat, conscendit (5415) Angelus Isaacius, sumptoque animo acutum gladium de vagina promens impetu contra Stephanum impium ruit, atque eum mortali consecutus ictu caput bifariam ensis acie secuit; (5420) et praedam canibus hominem relinquens, effuso cursu magnum ad templum venit per viam publicam perque forum medium; nudumque adhuc manu gladium gerens cunctis inclamabat "hoc ego gladio (5425) capite obtruncavi scelestum Stephanum." at ubi in magnum pervenit templum, homicidarum pulpitum insedit. deinceps conflente turba maxima innumereque populo ad Isaacium, (5430) hos obsecrabat ut sibi suppetias ferrent et validam defensionem, in ipsa posito mortis ianua. et erant permulti ad hoc fautores, maxime quidem genere propinqui. (5435) cumque a rege nemo superveniret qui coepta illa minis disturba- ret, praedicti fautores sumpta audacia liberis iam succlamabant voci-

καὶ τῷδ' ἐπηγγέλλοντο σὺναρσιν ξένην.

5440 ὥς οὖν ἐκείνη παρέδραμεν ἡμέρα,
ἄλλη δ' ἐπῆλθε, πρῶτας οὔσης ἔτι
ἄμιλος ἅπας ἀστικὸς Βυζαντίδος
κατὰ ποταμῶν ῥεύματα ταχυρρόων
εἰς ναὸν εἰσέφρενσε τοῦ θεοῦ μέγαν.

5445 καὶ τί με δεῖ γράφοντα μηχανεῖν λόγον;
βάλλουσιν Ἀνδρόνικον ταῖς δυσφημίαις,
κρίνουσι δ' Ἰσαάκιον ἄξιον στέφους.
πρὸς τοῖσδε πάντας φυλακαῖς καθευργμένους
ἀνέντες εἰρκτῆς πλεῖστον ἤθροισαν στίφος.

5450 ἦν λοιπὸν ἰδεῖν μυρίους ξιφηφόρους,
πεφραγμένους θώραξιν ἀσπίσιν ὄπλοις,
ἄλλους ῥοπαλίοις καὶ ξύλοις ὥπλισμένους.
καὶ συναγωγῆς παμμυγοῦς ἡθροισμένης
Ἰσαάκιος βασιλεὺς αὐτοκράτωρ

5455 φημίζεται δὴ παρὰ πάντων χειλέων,
ἐφαρμόσαντός τινος αὐτοῦ τῇ κάρῃ
στέφος μεγίστου κράτορος Κωνσταντίνου,
ἄνω τραπέζης μυστικῆς ἡρτημένον.
τούτου τὸ πρῶτον Ἀνδρόνικον τῷ δέει

5460 στεφροφορίαν ῥᾶστα μὴ δαδεγμένον,
θεῖος συνεστῶς οἱ Δούκας Ἰωάννης,
ἀνὴρ πολὺς φυλακρὸς βαθυγέρον,
κάλυμμα κάρας ἐκβαλὼν ἐλιπάρει
ἐπὶ κεφαλὴν ἰδίαν θεῖναι στέφος.

5465 δῆμος δ' ἰδόντες ἐψιλωμένην κάραν,

bus, atque Isaacio firmam spondebant opem. (5440) ergo ut illa prae-
teritū prima dies, iamque alia advenerat, summo mane populus cunctus
Byzantinae urbis fluminis instar ociter ruentis ad praecipuum confluit
templum dei. (5445) cur autem ego longos sermones nectam? inces-
sunt maledictis Andronicum, Isaaciumque dignum edicunt stemmate.
Insuper omnes carceribus clausos emittunt, atque turbam faciunt ma-
ximam. (5450) tunc vero innumeros vidisses ensiferos, thoracibus et
scutis armisque accinctos, alios denique lignis clavisque instructos. sic
ergo adstante concione omnigena rex atque imperator Isaacius (5455) con-
cordi labio a cunctis acclamatur, cum ei quidam in caput imposeret
imperatoris maximi Constantini coronam, quae de sacra pendebat mensa.
cum Andronicum tamen adhuc timens (5460) coronam Isaacius aegre ad-
mitteret, patruus eiusdem praesens Ioannes Ducas, vir canus, immo
et calvus et senecio, denudans caput pileo, obsecrabat ut suam fron-
tem redimerent stemmate. (5465) populus recalvastrum caput cornens,

λαβεῖν ἀπηγόρευσαν αὐτῷ τὸ στέφος,
 γέροντ' ἐπ' αὐτοὺς βυσιλεύειν μηκέτι
 δι' Ἀνδρόνικον μὴ θέλειν εἰρηκότες,
 πολλὰ παρ' αὐτοῦ τῶν κακῶν πεπονθότες.

5470 Τέως δ' ὑπάρξας δημοπρόβλητος κράτῳ

Ἰσακος, ὡς ἄνωθεν ἱστορεῖν ἔφη,
 ἦει πρὸς οἴκους τοὺς βασιλείους βάδην
 σὺν πατριάρχῃ καὶ λεῷ πλείστον σίφει.
 Ἀνδρόνικος δ' ὢν ἐν Μηλουδίου δόμοις,

5475 ἐπέπερ ἡνώτιστο τὰ πεπραγμένα,
 ἦχε τριήρει πρὸς παλάτιον μέγα
 ἐν ὑπτέρῳ δὴ τινι πεπλευκῶς τάχει.
 ὡς οὖν ἀφῆκτο καὶ νεόχριστος κράτῳ,
 ἀντιμαχεῖν ἤρξατο κρατάρχης γέρον,

5480 ἱστοὺς ἀφίεις ὑψόθεν σὺν βρυχέσσιν
 πῦσιν ἐπιούσῃ τε καὶ στεφηφόρῳ.
 ὡς τηνύλλως δ' ἔγνωκε μοχθεῖν τριγέρον,
 πέδιλα ῥίψας κοκκοβαφῇ καὶ στέφος,
 καὶ τοῦ τραχήλου σταυρὸν ἐκβαλὼν τάλας,

5485 ἐνθεις δὲ κρατὶ βαρβαρικόν τι πῖλον,
 ἐμβὰς τριήρει πρὸς Ταυροσκύθας ἔπλει.
 εἶσω δ' Ἰσαάκιος ἀρχικῶν δόμων
 εὐθὺς παρελθὼν, βασιλεὺς τ' αὐτοκράτῳ
 ἀναγορευθεὶς Ῥωμαῖδος τῆς ὅλης,

5490 ἔστειλεν Ἀνδρόνικον ἄξοντις τάχος.
 ὃν κατὰ Χηλὴν ἔστιν συνειληφότες,
 ὡς φθὰς ἔφην, φεύγοντι πρὸς Ταυροσκύθας

negavit huic coronam se donaturum; atque regem senem se iam nolle, Andronici causa, a quo malorum tantam nuper congeriem perpassi erant.

(5470) Tunc ergo a populo electus imperator Isaacius, ut meum hactenus carmen dixit, ad regiam pedetentim ibat domum cum patriarcha populoque plurimo. at Andronicus in Meludii regia (5475) versans, ut gestam rem inaudīit, venit trireme ad palatium magnum, volucris nempe cursu fretum permeans. superveniente tunc novello Caesare, repugnare coepit armis senex dominus, (5480) tela cum paucis desuper coniciens contra adventantes omnes atque Caesarem. sed cum se frustra laborare senex sensit, purpureas crepidas et coronam abiecit, crucemque miser collo abstulit; (5485) barbaricumque capiti imponens pileum, trireme incensa ad Tauridem fugiebat; ingressus autem palatium Isaacius, statim Romani universi imperii dominus acclamatus atque imperator, (5490) misit qui Andronicum ad se retraherent; quem prope urbem Chelen compre-

ἄνακτι παρέστησαν Ἰσαάκῳ.

καὶ λοιπὸν οἷαις ἐξέτρυνεν αἰχλαῖς

5495 ὅσαις τε ποιναῖς Ἰσαάκιος κράτωρ
τὸν ἄθλιον γέροντα τόνδε καὶ βλαῖς,
οὐκ ἂν τις ἰσχύσειεν εἰπεῖν ῥαδίως·
ὅμως φράσαιμ' ἂν συνελὼν κατὰ σθένος.

Καθελογνυται πρώτα μὲν οὗτος εἰς πόλιν,

5500 δεσμοῖς σιδηροῖς ἐνδεθεὶς δειρὴν πόδας·

εἴτ' ἐμφανισθεὶς ἀθλίως οὕτως ἔχων

τῷ βασιλεῖ σκώμμασι βάλλεται τάλας

καὶ λοιδορησῶν νιφάσιν ὑπερίτων.

ῥαπίζεται μάλιστα γλοντοδὲς καὶ ῥάχιν,

5505 κάραν ψιλοῦται τῶν τριχῶν καὶ τὴν γένυν,

καὶ τοὺς ὀδόντας ἐξεκρούσθῃ πρὸς βίαν.

ἐκδίδοται παίγιον ἄθυρμα γέλως

μισοῦσιν αὐτὸν καὶ κακοῦν ἤρημένοις.

φέρει παροινίας τε μαστιγὰς ὕβρεις,

5510 πυγμὰς κατὰ στόματος, ἄλλας αἰκνίσεις,

κακῶν Ἰλιάδα τε καὶ τραγωδίαν

καὶ συμφορῶν πέλαγος οὐ μετρούμενον.

καὶ πρὸς γυναικῶν ἐμπαροινεῖται πλέον

πρὸς τοῦδε φάος ὀμμάτων ἐσβεσμένων,

5515 ἥ καὶ παθοῦσιν ζημίαν τῶν συζύγων,

τυχὸν δὲ καὶ σφῶν ἐκτόφλωσιν ὀμμάτων,

πρὸς μισοφμοῦς τοῦδε φάουλῃς καρδίας.

τέλος καθεσθείς, ὃ ξένων ἀκουσμάτων,

ἐπὶ καμήλου ψωριώσης ἀθλίως

hensum, cum fugeret, ut diximus, ad Scythas Tauricos, imperatori obtulerunt Isaacio. quantis deinde attriverit cruciatibus (5495) quotque supplicii Isaacijs imperator infelicem hunc senem quotque poenis, vix est humano effabile eloquio, attamen dicam breviter pro viribus.

Urbano primum concluditur carcere, (5500) collum catenis vinctus atque pedes; atque hac tristi exhibitus in specie regi convicijs appetitur miser maledictisque obruitur innumeris; verberibus lumbos teritur et nates, (5505) barba et capillo carptim nudatur caput, excutuntur dentes inflictiis ictibus, ludibrique gratia ac risus traditur suis inimicis et carnicibus. fert petulantias contumelias verbera. (5510) tunditur os alapis, varie affligitur, malorum Iliadem tragoediamque patitur et miseriarum infinitum pelagus. maxime vero vexatur a feminis, quibus oculorum lumen eripuerat, (5515) vel maritos partim abstulerat partim effossis oculis excaecaverat pro sua saevitia mortalis hic pessimus. postremo impositus, hem auditu horribile! scabioso infeliciter camelo,

- 5520 ὁ πρὶν βασιλεὺς αὐτοκράτωρ Ἀνδόνων,
ὁ βασιλικοῖς ἀναδούμενος κρότοις,
δι' ἀγορᾶς τε καὶ μέσης λεωφόρον
πομπεύεται κάκιστα συνειλεγμένοις,
σῶμα καλύπτων εὐτελεῖ τῷ ῥακίῳ,
- 5525 ἀκαλυφές τε δεικνύων τὸ κρανίον,
οἰκτρὰ τις ὄψις, ἀκοή φρικαλέα,
πηγὰς δακρῶν ἐκκαλούμεναι τάχα
οἷς ἡμέροις ὄμμασι πρὸς κακούμενους
καὶ συγγενὲς πέφυκεν ἀθρεῖν ἐνθάδε.
- 5530 ὁ ξυγκλύδων ὄχλος δὲ καὶ τῶν συρφεάκων,
ἀλλαντοπῶλαι βυρσοδέψαι καὶ ῥάπται,
παλιγκαπήλων ἀλόγιστος φρατρία,
πομπῇ πυρόντες καὶ θριάμβῳ τῷ τότε,
ἀτιμοποιῶ καὶ γελοιῶδει πλέον,
- 5535 οὐδὲν παρῆκαν αἰκίας τιμωρίας
εἰδὺς τι λοιπῆς κακίας βδελυρίας,
δὲ μὴ προσῆγον ἀσεβῶς Ἀνδρονίκῳ.
οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν, ὧ περιττῆς μανίας,
ἔτυπτον ἐσπάραττον αὐτοῦ κραινίον
- 5540 καὶ νῶτ' ἀφειδῶς ταῖς κορόναις καὶ ξύλοις·
οἱ δ' αὖ γε πλευρὰς καὶ νεφροὺς πρωκτὸν πάλιν
ξιφιδίοις ἔπειρον ἢ καὶ ῥαπίσιν.
ἄλλοι δ' ἐμίνθουν τὴν ῥίνα τοῖς βολβίτοις,
τῶν δ' ὄψεων λύματα τὰ τῶν γαστέρων
- 5545 σπόγγοις κατηκόντιζον αὐτοῦ συχνάκις.

5536 ττ?

(5520) qui Romanorum nuper imperator, quem circa regii resonabant plausus, per forum ducitur perque vias publicas, triumphum turba spectante turpissimum, ipse vix tectus villi tunica, (5525) tegmine nudum cranium ostentans; lugubre visu narratque horribile, uberes lacrimas sine dubio eliciens mitibus ex oculis, qui solent miseros naturaque socios, prout fas est, aspicere. (5530) at plebeiolorum vilissima colluvies, factorum et coriariorum ac sutores, dardanariorum stolidi collegia, pompam ducentes triumphumque huiusmodi, vel potius id ludibrium et deridiculum, (5535) nullum praetermittebant poenae genus, opprobrii, maleficii, contumeliae, quin Andronico per nefas impingerent, alii siquidem, o vesanum furorem! percussum discorpebant ipsius cranium (5540) dorsumque ligneis inclementer clavis; alii latus renes atque podicem suffodiebant cultris atque subulis; alii inquinabant fimo nares bubulo; alii spurcitiis corporum in vultum eius (5545) spongiis expressas saepe

- οἱ δὲ θρασεῖς τε καὶ πλεον τολμηταί
 ἐλιθολεύουσιν, ἀποκαλοῦντες κύνα
 καὶ Κέρβερον θῆρά τε καὶ μαιφόνον
 καὶ τοῖσδε τὰ σύστοιχα. φεῦ τῆς μανίας.
 5550 ὥς ἂν δὲ φαίην ἐν βραχεῖ τὸ πᾶν λόγῳ,
 οὐδεὶς ὑπῆρχε συναλισθείσης θέας
 ᾗς οὐ κακοῖς ἔβαλλε βλήμασι λόγοις
 τὸν δυστυχῇ γέροντα τῷ τηρικᾷδε.
 μία δὲ γυνὴ πορνικὴ λαγνιστάτη
 5555 ἔξ ὀπτανείου σκεῦος ἤρπασσά τι
 σφοδρῶς γε καχλάζοντος ὕδατος πλεον
 τούτου παρειῶν ἑμμανῶς καταχέει.
 τόσα δὲ παθῶν καὶ πολὺ τούτων πλέω
 καὶ τηλικαῦτα δυσχερῶν ὃ γεννάδας
 5560 πρὸς συμφορῶν κύματα καὶ καταιγίδας
 καὶ χαλεπῶν πέλαγος ἀντέχων ὅμως
 καὶ νιφάδας φέρων τε κακῶν ἐννύχως,
 ἐν πᾶσιν εὐχάριστος ἦν πρὸς δεσπότην,
 ἐρρωμένον φρόνημα κἂν δεινοῖς ἔχων.
 5565 οὕτως δ' ἀπαχθεὶς ἀτίμως ἐν σταδίῳ
 ποδῶν ἀπηώρητο, βραχύ τι πνέων,
 ἐν τοῖς ἐκεῖ που καθιδρυμένοις στύλοις.
 μετὰ δ' ἀπηώρησιν ἄφρονες πάλιν,
 ὥς μὴ λαβόντες τοῦδε τῶν σαρκῶν κόρον,
 5570 αἰδῶ τε κακῶς παιδικούς τε διδύμους
 χιτῶν' ἀναστέλλοντες ἔδρων, ὃ πάθους.

consciebant: audaces autem quidam ac ferociiores lapidibus adpetebant, dicentes canem et Cerberum atque feram sanguinariam, atque his similia per summum furorem. (5550) verum ut verba ad compendium conferam, nemo in immenso illo fuit spectaculo quin molestis ictibus et conviciis tunc infelicem senem verberaret. scortum denique quoddam impudentissimum (5555) correptam de culina in viam deferens ollam, fervente admodum aqua plenam, in Andronici effudit furiose genas. atque haec perpetuens multoque plura, contra tot mala durans vir magnanimus (5560) in tot dolorum fluctibus et procellis, tantoque miseriarum oblectans pelago, malorum inquam nimbo quamvis pressus, fortiter tamen domino agebat gratias, constantem in supplicii mentem retinens. (5565) sic ergo in stadium ductus cum ignominia, parumper adhuc spirans ad columellas prostantes illic pedibus est suspensus. furiosus tamen populus necdum satur vorandis eius carnibus, suspensi miseri (5570) membris etiam genitalibus insultavit, tunicula reducta,

- καὶ κατὰ τοῦ φάρυγγος ὥσέ τις ξίφος,
καὶ τις Λατίνων καὶ ἔδρας ἀκινάκην·
λοιποὶ περιστάντες δὲ τὸνδε Λατίνων
5575 τοῖς ξίφεσιν ἔπαιον αὐτοῦ σαρκίον,
συχνὰ καταφέροντες αὐτοῦ συντόνως,
πεῖραν δοκιμὴν προσλαβεῖν ἡρημένοι
ὁποῖον αὐτῶν τμητικώτερον πέλει.
οὕτως ἐναθλῶν ἐν τοσαύταις βυσάνοις
5580 καὶ τηλικαύτῃ συμφορῶν τρικυμία
ψυχὴν ἐναπέρρηξεν αὐτοῦ πρὸς βίαν
ἐπὶ στυλίσκων ἀτίμως ἡρημένος.
Τοιοῦτο τέρμα τοῦ κράτους καὶ τοῦ βίον
πολύτλας Ἀνδρόνικος ἔδρεν ἐν βίῳ,
5585 χρόνοις μὲν ἄρξας δυσὶ που στεφηνόφορος,
κοινῶν δ' ἐνὶ κύριος ὢν τῶν πραγμάτων
ἄνευ χλαμύδος καὶ πολυτίμου στέφους.
ἦν οὖν φυχὴν σώματος εὐφυῆς πάνν,
ἡρωϊκὸν τ' ὄρθιον εὖ φέρον δέμας,
5590 ἀγῆτὸς εἶδος καὶ γεραρὸς εἰσάπαν,
σῶμα προδεικνὺς ὑγίης τ' ἐρρωμένον.
μεθ' ἡμέρας δὲ κατενεχθεὶς ἐνυόθει
ὁ τοῦδε νεκρὸς ἐν μιᾷ τῶν ἀψίδων
ἀτημελήτως ἐρρίφη τοῦ στυλίου·
5595 εἶτα περὶ που τὴν μονὴν τὴν Ἐφόρου
ἐν τινι κατέθεντό τινες χωρίῳ.
ὁπταίνεται δὲ σῶμα τοῦδ' ἡρημένοις
ἀκριφινὲς ἀλώβητον εἰσέτι μένον.

hem pudorem! quidam acutum gladium per guttur egit, alius Latinus podicem ense fodit: Latini vero circumstantes reliqui (5575) gladiis caedebant miserum corpusculum ingeminatis continenter ictibus, spon- sione velut mutua utri acutius acinaces ferirent experientes. sic An- dronicus in suppliciiis luctans (5580) in tantoque cruciatum mari nau- fragus spiritum sibi violenter raptum in columellis illis effudit turpiter. atque hunc imperii vitaeque finem habuit homo aerumnosus, postquam imperaverat (5585) biennio fere stemmate revinctus, uno praeterea do- minatus anno absque corona et purpurae decore. erat is egregia forma corporis, proceritate praeditus heroica, (5590) augusta facie et prorsus admirabili, praevalidaque utens valetudine. post aliquot autem dies de suspendio detractum eius cadaver in quodam stadii fornice sine cura proiectum iacuit, (5595) donec ad Ephori tandem monasterium compo- suerunt quidam in brevi loculo, ubi adhuc corpus spectatur a capidis,

- ψυχὴν δὲ παντάπασιν ἦν ἐκλιμπάνων
 5600 εἰς τοὺς θεαυγεῖς κήρυκος Παύλου λόγους,
 ἀφ' ὧν ἀπαντῶν ἐκ πίδακος ὡς ξένης
 ἐπιστολὰς ἤρδενεν αὐτοῦ καὶ λόγους,
 ἃ συντιθεῖς ἦν εὐφυνῶς καὶ συγγράφων.
 οὗ καὶ θεόπτον Παύλου σεπτὴν εἰκόνα
 5605 καλλύνας Ἀνδρόνικος ἐν χρυσαργύρῳ,
 νεῷ τεσσαράκοντα Χριστοῦ μαρτύρων
 ἀνατεθεικίως, προσκυνῶν ἦν καὶ σέβων.
 ἥτις ἀπεστάλαττεν διμμάτων δάκρυ
 Ἀνδρονίκου φθάνοντος οἴκτιστον μόρον.
 5610 ὃ γνούς ἀκριβώσοντας ἐκπέμπει τάχος
 τὴν ἀκοήν τε καὶ τὰ τῆσδε καθάπαξ
 τὸν πιστόν οἱ Στέφανον ἄλλοις συνάμια.
 ἐπεὶ δ' ἀπῆλθον, ἀντιχριστοφορίης
 σπουδὴν ἐτίθει πάντα σαφῶς εἰδέναι,
 5615 ὥς πάντ' ἄληθῶς μὲνύσῃ πεπομφότι.
 ὑφάσματι γοῦν ἀθιγεῖ Παῦλον κόρας
 σεπτῶς ἐναπέψῃσεν· αἱ δ' ὥσπερ πίδαξ
 δάκρυον ἀπέλειβον ὡς ψυχρὸν νῦμα.
 ἃ πρὸς θεατῶν Ἀνδρόνικος γνωρίσας,
 5620 μέγα στενάζας θαυμάσας τε πλειόνως,
 κάραν ταλαντεύσας τε τῇδε κἀνθάδε,
 αὐτοῦ χάριν εἶρηκε Παῦλον δακρύειν,
 κακὸν προσημαίνοντα τῷδὲ που τάχα·
 φιλεῖν γὰρ αὐτὸν ἐκθύμως ἄγαν ἔφη,
 5625 καὶ οἱ τιμαλφῶν ἐξέχεσθαι ῥημάτων,

integritatem suam prorsus retinens. is autem toto deperibat animo
 (5600) apostoli divinas Pauli epistolas; a quibus, admiranda velut sca-
 tebra, in orationes suas et scripta ducebat rivulos, quae componebat
 nobili artificio. quin sacram Pauli caelispicis imaginem (5605) auro ar-
 gentoque insignem Andronicus in quadraginta martyrum delubro a se
 dedicatam colebat admodum. haec autem Andronici instante fato oculis
 lacrimarum profudit guttas. (5610) audita re Andronicus statim misit
 ad explorandam famam studio sedulo fidelem sibi Stephanum cum comi-
 tibus. ergo profectus impius ille Stephanus curam impendit probe ut
 rem cognosceret (5615) veridicoque ore mittenti diceret. quamobrem
 Pauli oculos linteolo-puro absternit reverenter: is autem veluti fons la-
 crimarum frigidum fudit rivum. id quod ubi intellexit a spectatoribus,
 (5620) ingemuit Andronicus, miransque plurimum, caput hac illac quas-
 sans, Paulum ait lacrimas illas sua causa profundere, aliquid forte mali
 portendentem: nam se Paulum amare effictum dixit, (5625) eiusque

πρὸς τοῦδε λοιπὸν ἀνταπιλεῖσθαι δέον.
 δ τι δὲ κακὸν προύλεγον τὰ δακρύων,
 εἶρηκε σαφῶς ἀνὸπιν πεφρασμένα.

Ἰσαάκιος ὁ Ἄγγελος ἔτη θ' 5'.

- Ὡς οὖν ἐπιβέβηκεν οὕτω ῥαδίως
 5630 Ἰσαάκιος Ἀνδρόνων κραταρχίας,
 ἱλαρὸς ἐδέντευκτος ἦν ὑπηκόοις,
 ἡδὺς προσηγῆς καὶ φιλοικτίρμων ὅλοις.
 παρ' Ἀνδρονίκου τοὺς κακῶς πεπονθότας
 ἢ τῶν ἐνότων ἐκπεσόντας ἀδίκως
 5635 ἢ σώματός τι τῶν μελῶν τετμημένους
 ἐδέξιοῦτο δωρεαῖς σφᾶς ἀφθόνης,
 ἀφαιρεθεῖσιν ἀποτιννὺς οὐσίας.
 ἀναξ γὰρ οὗτος, ἵνα συλλήβδην φράσω,
 ὑπῆρχεν ἐκφρὸς εὐγενοῦς λαμπροῦ γένους
 5640 Κομνηνιδῶν Ἀγγέλων ὑμνουμένων,
 νεανίας κάλλιστος, εὐπρεπὴς λίαν,
 ἀκμαῖος εὐμήκης τε καὶ ῥωμαλέος,
 εὐρωστος ἰσχνὸν καὶ σθεναρὸς τὰς χεῖρας,
 μελιχος, εὐπρόσιτος, εὐσεβὴς ἄγαν,
 5645 ἐς μητρᾶνανδρον παρθένον πίστιν τρέφων
 ἄρρητον εἰπεῖν καὶ τιμὴν σέβας σχέσιν,
 λόγων ἐταῖρος ἐρμαῖκός χαρίεις,
 τιμῶν λόγους εὖ καὶ λόγων τοὺς πατέρας,
 οἶκτῳ πενήτων καὶ φιλευσπλάγχχοις τρόποις

summe verba pretiosa colere; quare se amari ab illo vicissim aequum. quid autem mali lacrimae praedicarent, a me superius dicta perspicue docent.

Isaacius Angelus an. 8 mens. 6.

Igitur postquam tam facile obtinuit (5630) Romani imperii thronum Isaacius, hilaris erat, subditis accessu facilis, suavis, mitis, erga omnes clemens. is ab Andronico male passos vel iniuste bonis pulsos propriis (5635) vel membro aliquo corporis mulcatos prolixis beneficiis recreabat, reddens ablata cunctis patrimonia. hic enim Caesar, ut summam dicam, genitus erat nobili illustri genere, (5640) e Comneniadis agnomento Angelis, speciosus valde iuvenis et pulcherrimus, floridus, validus, corpore procero, viribus praepollens fortisque manu, comis, benivolus, apprimeque pius, (5645) erga deiparam miram fiduciam gerens eamque summa religione colens, literarum amans, graciosus, doctus, literas ac literatos honorans simul; misericordii animo erga ege-

- 5650 εὐποιᾶ τε τὴν ψυχὴν κεκασμένος,
 μεταδοτικὸς συμπαθῆς στερομένοις,
 εὐεργετῶν ἅπαντας ἀπορουμένους,
 πτωχοὺς πένητας ὀρφατοὺς χήρας ξένους.
 ἦν καὶ χορηγῶν παρθένους τὰ πρὸς γάμους,
- 5655 καὶ πανδοχεῖα καὶ καχεκτούντων δόμους
 ἀνανεῶν τε φιλοτίμως καλλύνων
 εἰς ἀνάπαυσιν, εἰς ἱασιν τῆς νόσου
 τῶν συνιόντων ἀσθενῶν πτωχῶν ξένων,
 τὰ πρὸς διαπάνην προσνέμων μάλα σφίσιν,
- 5660 ἦθος μαλακός, νωχελής, ἀνιμένος,
 πολυτελὲς διαίταν ἐσθῆτας ἅμα,
 τράπεζαν αἰεὶ Σολομώντειον φέρων
 καὶ καινοφανεῖς στολὰς καθ' ἡμέραν,
 μεταδοτικὸς βρωμάτων διακόνοις.
- 5665 ἐχρῆτο λουτροῖς ἐβδομάδος πολλάκις,
 ὡσφραίνεται αἰεὶ καὶ μύρων εὐωδίας,
 καὶ φιλόκαλος ὡς τιῶν καὶ νυμφίος
 αἰεὶ προΐει τῶν βασιλείων δόμων.
 ὀργίλος ἦν τις καὶ θυμῷ πλέον νέμων.
- 5670 πλὴν εἶχε θυμὸν συμπαθεῖ κεκραμένον.
 οὐ διέπων κάλλιστα τὴν κραυροχίαν
 καινουργὸς ὑπῆν πραγμάτων παραλόγων,
 λουτρὰ διαιτήσεις τε καὶ λαμπροὺς δόμους
 δομούμενος κτίζων τε καινίζων ξένως,
- 5675 ἐκκλησίας ἔθιμα καινουργῶν φύρων,

5663 δὲ στολὰς?

nos, (5650) ad beneficia conferenda pronus, largus opum, indigos caritate fovens, cunctis subveniens necessitatibus, inopibus mendiciis viduis pupillis advenis, virgines quoque dotabat ad nuptias; (5655) publica hospitia atque nosocomia instaurabat studioseque ornat ad requiem corporum morborumque curam; quicumque convenissent infirmi, pauperes, omnia ad victum affluenter tribuens. (5660) ceterum mollis moribus, ignavus, socors, et sumptuosus valde victu et vestibus. convivium aemper Solomonteum apparans, semetque novis stolis quotidie exornans, lautasque suis ministris largiens epulas. (5665) saepe utebatur balneis in hebdomada, unguentorum semper odore fragrans; exornatusque ut sponsus vel ut pavo procedere de regis solebat aedibus. idem promptus ad iram eique indulgens, (5670) misericordiam tamen irae admiscens. nec vero imperium administrans optime, sed inconsultas potius novator rerum; caenacula, balinea, domos splendidas fundans aedificans sumptuoseque instaurans; (5675) statuta ecclesiae inno-

ὅν μὲν καθιστὰς ποιμεναρχῶν εἰς θρόνον,
ὃν δ' ἐξάγων αὐ καὶ μόνη προαιρέσει.

Τούτῳ προσῆλθε τοῦ κράτους τετευχότι
ἀνδρῶν ἀπειράριθμον εὐσθενῶν στίφος

5680 ἐκ Ῥωμαϊκῶν ἀστῶν πανταχόθεν

χώρων τε λοιπῶν τῆς ἑω τῆς ἐσπέρας,
οὓς εἰς στρατιὰν ἀποτάξας ὡς δέον
Ῥωμαῖκοῖς τάγμασιν ἐγκαταλέγει.

καὶ τοῖς θύραθεν οὔσι ταγματῶν πάλιν

5685 ὁπώνια πέπομφε καὶ πλείστας δόσεις,

πρὸς τὴν κατ' ἐχθρῶν παραθαρρόνιον μάχην,
κεκτηνάρια χρυσίου στείλας σφίσι
ποσούμενα ξύμπαντα τετράκις δέκα.

ἦν δ', ὡς ἔφην, στράτευμα Σικελῶν ἄνω

5690 πόλεις ἐπιδὺν Ῥωμαϊκὰς καὶ τρύχον.

Σέρρας μὲν ἐμαύρωσε Στρυμόνος τόπους,
Ἀμφίπολιν δὲ τειχομαχίᾳ πόλιν
ἤδη παρεστήσαντο σὺν τοῖς ἐν κύκλῳ.

εἶλον Βολερόν, Μοσυνόπολιν πόλιν,

5695 καὶ τὴν βασιλεύουσαν αἰρήσειν πόλιν

ὡς νοσσιᾶν ἔρημον ἔοντ' αὐτίκα,
κύκλῳ περιστήσοντες αὐτῶν δυνάμεις.

καὶ σφῶν στόλος δὲ νησίσιν ἀμφιρρότοις
ἐλλιμενίζει ταῖς περὶ πόλιν φθάσας.

5700 ἀλλὰ στρατηγὸς στρατιᾶς τῆς Ἀδύσωνων

Βρανᾶς, ἀνὴρ τις γεννάδας βουληφόρος,
ἐχθροῖς Ἰταλοῖς συμπλακεῖς κατὰ μάχην

vans perturbans; pastores alios in sede constituens, alios per solum de-
turbans arbitrium.

Ad hunc regnantem convenerunt undique fortium virorum innume-
rae catervae (5680) ex urbibus Romanis aliisque terris tum orientalis
orbis tum occidenti, e quibus iustum conscribens exercitum adnumeravit
Romanis legionibus. militibus quin etiam extra metropolim, (5685) ut
propulsandis hostibus promptis faceret, victum submisit lautaque stipen-
dia, auri summam cuius pondo centenarios quadraginta appenderet. iam
vero, ut retro diximus, miles Siculus (5690) Romanas urbes vexabat
concursans: Serras orasque Strymonis devastaverat; urbem Amphipo-
lim expugnatis moenibus ceperat nuper cum propinquis locis; Boleroa
occupaverat cum Mosynopoli; (5695) ipsamque urbem se capturum re-
giam ceu nidum derelictum autumabat, copiis suis moenia circumdans.
iamque etiam classis Sicula stationem in suburbanis insulis insederat.
(5700) verum Romani ductor exercitus Branas, vir magnanimus et co-

- Θεοῦ συνάρσει συντρίβοντος τὰς μάχας,
 τρόπαιον ἰστᾷ κατὰ βαρβάρων μέγα,
 5705 καὶ πλεῖστον ἐργάσατο Σικελῶν φόνον,
 ζωγρεῖ τε καὶ σφῶν τοὺς λοχαγοὺς ταγμάτων,
 τὸν Ῥικάρδον τε καὶ Βαλδοεῖνον κόντον,
 οὓς βασιλεῖ πέπομφε πρὸς πόλιν κράτους.
 ζωγρεῖ δὲ σὺν οἷς ἐρρέθη στρατηγέταις
 5710 Κομνηνὸν Ἀλέξιον, πατρίδος φθόρον
 ῥέκτην τε κακῶν κυκλώνά τε ζάλης,
 καὶ φωτὸς ἐστέρησεν αὐτὸν δμμάτων.
 ὅσοι δ' Ἰταλῶν ἐξέφυγον τὸν φόνον,
 Θεσσαλονίκην καταλαβόντες πόλιν
 5715 ναυσὶν ἀπηλλάττοντο πρὸς τὴν πατρίδα.
 ὅσοι δ' ἐναλύνοντες ἦσαν τῇ πόλει,
 κακοὶ κακῶς ὥλλοντο δικαίως ξίρει,
 ἐπιφθασύσης στρατιᾶς σφᾶς Ἀυσόνιον.
 πάντες δ' ἀπεσφάττοντο Σικελοὶ σπάθῃ
 5720 ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνδράσιν εὐκαρδίους,
 τοῖς δ' Ἀλανοῖς μάλιστα συμμάχοις τότε·
 ἀντίρροπα δρῶντες γὰρ οὗτοι Λατίνους
 ὦν πρὶν καθυπέστησαν ἀσπλάγχνῳ τρόπῳ
 ἐπὶ κατασχέσει γε Θεσσαλονίκης,
 5725 ἐπῆγον εὐθὺς τὸ ξίφος κατὰ κάρας
 "ποῦ σύγγονος" φάσκοντες "ἢ συμφυλέτης;"
 οὓς πρὶν ἀνείλον δηλαδὴ κατὰ πόλιν.
 τούτων δὲ ναοῖς προσπεφυγότας πάλιν
 σφάττοντες ἀνέκρουζον ἐν παρρησίᾳ

siliosus, Italo cum hoste consertis manibus, numinis proelia inclinantis
 ope, magnum de barbaris rettulit tropaeum (5705) et Siculorum pluri-
 mam stragem edidit. vivos quin etiam legionum duces Ricardum cepit
 Balduinumque comitem, quos in metropolim misit ad Caesarem. capti-
 vum fecit cum praedictis ducibus (5710) exitium patriae Comnenum
 Alexium, malorum causam et procellae flabrum, atque oculorum lumine
 privavit. quotquot autem Itali effugerunt caedem, Thessalonicam pro-
 perantes urbem (5715) navibus abierunt in patriam suam. qui vero
 in illa substiterunt urbe, malos male iustus ense perdidit, superveniente
 exercitu Romano. ergo omnes Siculi peribant gladio (5720) magnani-
 morum domiti virorum manibus, praesertim ab Alanis tunc auxiliariis,
 talionem siquidem reddentes Latinis, saevitiaque memores recentis
 Thessalonica capta quam exprompserant, (5725) recta capitibus enses
 impingebant, fratrum suorum gentiliumque vindices quos illi nempe per
 urbem mactaverant. quodsi qui ad sacra asyla confugiebant, hos in-

5730 "ποῦ ποῦ παπᾶς πέφυκεν ἀνηρημένος;"
 οὗς ἐν νεῷς ἔκτειναν οἱ μαιφόνοι.
 ἐπὰν ὑπῆρχε καθορᾶν τι καὶ ξένον,
 τοὺς κύνας οὐ θίγοντας ὁσίων σωμάτων
 τῶν νεκριμάτων ἀμφοδούς ἐρριμμένων,

5735 τοῖς δ' Ἰταλῶν πτώμασι τῷ τηρικᾷδε
 ἐπιμανέντας ἐσθλεῖν κατὰ κόρον
 καὶ τυμβορυκτεῖν, εἰ δεήσει, πολλάκις.

Οὕτως ἀπηλάθη μὲν ἐκ Θεσσαλίας
 ἡ Σικελικὴ στρατιὰ σὺν αἰσχόρῃ·

5740 αἱ δὲ τριήρεις αἱ κατὰ Βυζαντίδος
 ἐκπλεύσασαι σφῶν, ὥς ἔφαμεν ἀνόπιν,
 κακῶς παθοῦσαι πρὸς στρατιᾷς Ἀυσόνων
 πλείστους τε ναυτῶν ἀποβαλοῦσαι μόρφῃ,
 οὔσαι περὶ που δις ἑκατὸν καὶ πλεον,

5745 ὄχοντ' ἀγεννῶς ἀκλεῶς πρὸς πατρίδα·
 ὦν, φυσί, πολλὰ κατέδυσαν εἰς βάθος
 κατὰ γε τὸν πλοῦν πνευμάτων καταιγίσαι
 περιπεσοῦσαι καὶ κλύδωνι καὶ σάλῳ,
 ὥς ἀπολέσθαι κατὰ τάσδε τὰς μάχας

5750 ἀνδρῶν Ἰταλῶν μαχίμων πρὸς Αὐσόνων
 πλείους σχεδὸν που χιλιοστύων δέκα,
 καὶ συσχεθῆναι κατὰ διπλὴν μάχην
 ἄνδρας Σικελὸς τέτταρας χιλιάδας,
 οἳ δημοσίαις φυλακαῖς καθειργμένοι

5755 ὤλοντο λιμῷ καὶ κρύει καὶ τῇ νόσῳ.

5752 κατὰ τήν?

gulgantes clamabant ferociter (5730) "ubinam est occisus per vos sacerdos?" nam et se sacris caedibus impiaverant. tum et mirandum quidam videre licuit, canes parcentes civium corporibus, si quae protecta iacebant in vicis, (5735) at Italorum certatim cadavera avida fame ibidem devorantes, quin et sepulchris saepe protrahentes.

Sic e Thessalicia pulsus fuit finibus cum ignominia Siculus exercitus. (5740) triremes autem, ut superius diximus, Byzantina urbe fugientes procul male a Romano milite sunt mulcatae, atque amiserunt plurimam turbam nauticam; cumque ducentae essent vel etiam plures, (5745) turpiter victae fugiebant in patriam. quarum permultas fama est in cursu, ventorum vim perpassas et tempestatis naufragas medio periisse mari. quare in his proeliis bellatores Itali (5750) contra Romanum decertantes militem occubuerunt decies ferme mille; terrestrique simul et maritimo bello sunt capti quater mille Siculi, qui carceribus publicis conclusi (5755) frigore sunt enecti et morbo et fame.

Ἡγάγεθ' οὗτος καὶ σύννευον δευτέραν,
 πρώτης θανούσης, παῖδα ἔγγος Οὐγγρίας·
 ἧς οὐ θελήσας νυμφικὴν δαῖτα γάμους
 ἐκ δημοσίων χρημάτων ἐστιᾶσαι

5760 φειδοῖ τε τούτων καὶ φιλοχρόσῃ τρόπῳ,
 ἐκ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀστέων ὑπηκόων
 χωρῶν τε λοιπῶν ἦν τάδ' ἡρανισμένος.
 ὦν χάριν Μυσῶν ἐκταραχθέν πως ἔθνος
 κατ' Αἶμον οἰκοῦν, οὐ κικλήσκονται Βλάχοι,

5765 ἀπεισότησεν Ἀυσόνων κραταρχίας,
 ἀφαιρέσιν σφῶν θρεμμάτων εὐρηκότες,
 τὴν Πάτροκλος πρόφασιν, ἧ φησὶν λόγος,
 καὶ συνεπαλείφουσιν αὐτοὺς πρὸς τόδε
 δυνάδ' ἀδελφῶν, Ἀσύνην τε καὶ Πέτρον,

5770 καὶ τούσδε Μυσοὺς καὶ γένος καὶ τὸν τρόπον·
 οἱ πρὶν ὀκνοῦντας βυρβάρους συμφυλίας
 ἀποστισίαν καὶ τὸ φυγῆναι κράτους,
 σφᾶς πυραθαρήννουσι δραματουργία
 ἢ μᾶλλον εἰπεῖν δαιμονιώδει πλάνῃ.

5775 περιφανῇ κτίζουσιν ἱερὸν δόμον
 μυροβλύτῃ μάρτυρι τῷ Δημητρίῳ,
 εἰς ὃν θιασώτας γέ τινας δαιμόνων
 ἐνθουσιῶντας ἐμβιβάσαντες δόλῳ,
 διαστρόφους κόρας τε χαίτας ἀνέτους,

5776 cognomentum hoc s. Demetrio attribuitur etiam in argentea tabella cum his literis in Christianis inscriptionibus αὕτη ἡ στάμνος φέρει μύρον ἅγιον ἐκ τοῦ φρέατος ἀντλήσασα, ἐν ᾧ τὸ σῶμα τοῦ μυροβλύτου θείου Δημητρίου τοῦτο ἀναβλύζον κείται. M.

Alteram duxit Isaacius coniugem, mortua priore, Ungarici regis filiam: quarum nuptiarum sponsalisque pompae nolens de fisco regio impensas facere, (5760) dum huic parcit victus avaritia, coepit pecuniam subditis ex urbibus et reliquis castellis coacervare. unde commoti populi Moesorum, incolae Haemi, qui dicuntur Blachi, (5765) fidem Romano negarunt imperio, propterea quod suis gregibus spoliabantur: Patroclus occasio, ut est in proverbio. ad id praeterea facinus sunt compulsi a fratribus duobus Asane et Petro, (5770) Moesis et ipsis genere et ingenio. hi populares suos, qui deficere a partibus imperii subtimebant, exaceruerunt callido artificio, seu daemoniaca fraude, ut rectius dicam. (5775) splendidum isti condiderunt fanum Demetrio martyri unguentifluo, ibique quosdam familiares daemonum, lymphatos homines, dolose collocarunt, oculos distortquentes, effusis comis;

- 5780 τοιάδε θείας ἔξ ἐπιπνοίας τάχα
λέγειν ὑπηγόρευον αὐτοῖς εἰς ὅλους,
ὅτι θεὸς Μυσῶν τε Βουλγάρων γένους
ἐλευθερίαν εὐδοκεῖ, ζυγοῦ λύσιν·
ταῦτ' ἄρα λιπεῖν καὶ Δημήτριον μέγαν
- 5785 Θεσσαλονικὴν καὶ νεὸν κάλλος ξένου
διατριβάς τε Ῥωμαϊκὰς καθάπαξ,
ἔλθεῖν πρὸς αὐτοὺς συμμαχήσοντα σφίσι·
μέλλειν τὸ λοιπὸν οὐδὲ βραδύνειν ἔνι,
χρεῶν δὲ κινεῖν κατὰ Ῥωμαίων ὄπλα,
- 5790 ἀγγελίῳς κτείνειν τε τούτους ἐν μάχῃ,
ζωγρεῖν δὲ μηδέν, μηδ' ἐπὶ λύτροις λύειν.
τοιαῦτ' ἀνακράζοντες οἱ θεοπρόποι
ὀπλων γενέσθαι κατέπεισαν βυρβάρους,
καὶ τὰ κατ' Αἷμον Ῥωμαϊκὰ χωρία
- 5795 κατέδραμον ξύμπαντα κείροντες βίβη.
Πέτρος δ' ἀναδεῖ καὶ χρυσῷ στέφει κάρην
καὶ φοινικοῦν πέδιλον εἰλίσσει πόδας.
ᾤθεν κατ' αὐτῶν ἐκστρατεύσας ὁ κρότωρ
ἐτρέψατο σφᾶς καὶ τίθησι φυγάδας.
- 5800 Ἀσὸν δὲ Πέτρος, κακίης ἀρχηγέται,
Ἰστρον διαβαίνουσι σὺν ἀποστάταις
καὶ συνέμειξεν βυρβάροις παριστροφίσι·
ἄναξ δ' ἐπελθεῖν Μυσίας πάσης ὄρους
καὶ τὰ κατ' αὐτὴν εὖ διαδέσθαι πᾶν
- 5805 τῇ κωλυσόντων ἰσχύων ἐρημία,
τοιούτον οὐδὲν ὥπτο κατειργασμένος,

(5780) atque his mandarunt ut tanquam inspirati sic loquerentur inter multitudinem, deum Bulgaros atque Moesos in libertatem vindicare velle; propterea Demetrium quoque magnum (5785) Thessalonicam cum suo templo insigni atque Romanos deserentem sedes huc demigrasse opem allaturum. quare iam mora protinus abrupta armis Romanos commotis appeterent, (5790) eosque in proelio sine venia occiderent, neminem vivum pretio dimitterent. haec inclamantes Bacchici divini persuaserunt barbaris ut arma caperent; qui Romanam dicionem ad Haemum sitam (5795) concursaverunt totam diripientes. Petrus quin etiam aurea corona caput vinxit, et pedes calceis purpureis, hos ergo aggressus armis imperator proelio victos compulit in fugam. (5800) Asan vero Petrusque, auctores sceleris, Istro transmissi cum suis rebellibus adiunxere se barbaris loci accolis. Caesar cum posset universam Moesiam percurrere rectoque eam componere, (5805) quoniam nusquam quisquam resistebat, utile nihil ad tutelam praestitit. inflammatis igitur frumenti

- πυρὶ δὲ καρπῶν παραδοὺς θημωνίας,
 καὶ ταῖς ἀπάταις ὑπαχθεὶς ταῖς τῶν Βλάχων,
 παλινδρομεῖ δὴ πρὸς πόλιν βασιλίδαν,
 5810 τὰ κεῖ λελοιπῶς ὠδίνοντα πραγμάτων.
 Ἀσὺν δὲ Πέτρος σὺν Σκύθαις εἰς πατρίδα
 αὐθις ἐπανέδραμον ἀνυποστύλως.
 ἐπήγεσαν οὖν Ῥωμαῖκοῖς χωρίοις,
 λείαν Μυσῶν ἅπαντα δρῶντες, ὡς λόγος.
 5815 Καθ' ὧν ἀφῆκτο σὺν στρατιᾷ μυριά
 στρατηγὸς Ἀλέξιος Βρανῆς τοῦ πύκλῃν·
 ὃς δὴ τρέφων ἔρωτα πάλαι τοῦ στέφους
 καὶ τηλικαῦτα συνδρομὴν σχὼν ταγμάτων,
 ἂποστατήσας, σύμβολα τὰ τοῦ κράτους
 5820 αὐτῷ περιθεὶς πρὸς Βυζαντίδα τρέχει.
 καὶ δὴ πρὸ τειχῶν ἡλλίστατό που φθίσας,
 πειρώμενος λόγοις τε τοῖς ὕπλοις πλέον
 ἀστυπολιτῶν ὡς ἐνῆν καθ' ἡμέραν.
 καὶ βασιλεὺς δὲ στρατιῶν συναλίσας
 5825 ἀνδρῶν ὀπλιτῶν ἐκφύλων ἄλλοθρόων,
 Σκυθῶν Ἰταλῶν Ἀγαρηνῶν Ἰβήρων,
 Ἰταλιῶτον Κορράδου συμβουλίαν,
 ἀντεκατέστη τῷ τυράννῳ πρὸς μάχην.
 ὑπῆρχε δ' ἐκφύς εὐπατριδῶν πατέρων
 5830 τῶν παρ' Ἰταλοῖς ἀρχικῶν ὁ Κορράδος,
 ἀνὴρ περιώνυμος ἐν καλοῖς ὄλοις,
 λαχὼν φυσικὴν εἰ γέ τις εὐκληρίαν

5823 ἐνὸν V

cumulis, simul Blachorum fraudibus deceptus, ad urbem regiam rettulit inde pedem. (5810) relictis ibi rebus in discrimine. tum Asan atque Petrus assumptis Scythiis in patriam redeunt, prohibente nemine, rursusque ingressi Romanas regiones Moesis exercent dignum latrocinium.

(5815) Contra hos venit cum innumero exercitu Alexius dux cognomento Branas, qui regiae iamdiu inhians coronae, nunc conspirantes legiones nactus, a Caesare deficiens sumpsit purpuram, (5820) atque Byzantium concito cursu veniens constitit improvisus ante moenia; ibique civium, verbis et armis magis, sollicitabat valde quotidie animos. sed imperator congregato exercitu (5825) ex viris militaribus externi generis, Italia Scythia Iberia Turcia, Italici Corradi consilio impulsus ausus est pugna tyranno resistere. nobili genitus fuerat de genere (5830) Italicorum principum Corradus, vir clarns, omni laude florentissimus, naturae dotibus praeditus eximiiis, mentis sapientia viribus cor-

- φρενῶν τε βυθύτητα, σώματος σθένος,
 δρυστήριος μάχας τε καὶ ῥωμαλέος,
 5835 γαμβρὸς κρατοῦντος εἰς σύναιμον τυγχάνων,
 θεόδοτον δώρημα φανείς τῷ τότε
 ἄντατι τῷδε κατὰ τήνδε τὴν μάχην.
 ὅς ἐκ Λατίνων συναγείρας ἱππότης
 ἀρειμιανίους δις ἑκατὸν καὶ πλέον,
 5840 πιζοὺς καταφράκτους δὲ πεντακοσίους,
 ἡγεῖτο τῶνδε καὶ κατορθοῖ τὴν νίκην.
 παρὴν δὲ κατάφρακτος ὄπλοις καὶ κρύτωρ
 μετὰ στρατηγῶν εὐσθενῶν τε ταγμάτων.
 ἐπεὶ δ' ὑπῆρχε συμπλοκῆς καιρὸς μάχης,
 5845 εὐώνυμον μὲν εἶχε Καμμύτζης κέρας,
 πρωτοστράτωρ ὦν εὐγενὴς βουληφόρος,
 τὸ δεξιὸν δὲ βασιλεὺς ἦν διέπων,
 σὸν Ἰταλοῖς δ' ἴθυνε Κορράδους μέσον.
 καὶ Βρανᾶς δ' ἐξήταζεν αὐτοῦ δυνάμεις,
 5850 μέσον μὲν αὐτὸς κατέχων τῶν ταγμάτων,
 τὰ δ' αὖ ἐκατέρωθεν ἰλάσθαι πάλιν.
 καὶ συρραγείσης παρ' ἐκατέρων μάχης,
 ἔν' ὥς ἔπος φράσαιμι συνελὼν λόγῳ,
 πίπτει Βρανᾶς αἰσχίστα Κορράδου ξίφει,
 5855 καὶ τὴν κεφαλὴν τέμνεται παρηντίκα,
 καὶ τέρμα μάχη καὶ τυραννὶς λαμβάνει.
 ἐπεὶ δ' ἐπρεσβεύσαντο πρὸς βασιλεῖα
 οἷς περ μετὴν σθένους τε λαμπροῦ καὶ γένους,
 ἐκλιπαροῦντες λύσιν εὐρεῖν πταισμάτων,

peris, strenuus patrandis proeliis et praevalidus, (5835) Caesaris sororem in coniugio habens, vere caeleste per id tempus donum regi concessum ob imminens discrimen. hic Latinis collectis equitibus, Martem spirantibus, paulo plus ducentis, (5840) cataphractisque peditibus quingentis, ducem se praebeuit victoriamque rettulit. Caesar quin etiam loricatorum affuit cum ducibus ac fortibus ordinibus. cumque iam acies essent in procinctu, (5845) sinistro cornu praefuit Cammytzes prostrator et nobilis consiliarius; dexterum ipse Caesar cornu rexit; medium tenuit Corradus exercitum. aciem et Branas ordinavit suam, (5850) mediam ipse occupans phalangem, alas tribunis regendas attribuens. mox concurrentibus utrimque aciebus, ut paucis verbis tantam rem complectar, Corradi Branas cedit ensae turpiter (5855) eique caput statim amputatur, fitque simul pugnae finis et tyrannidi. deinde nobiles, qui rebelles fuerant, legationem ad Caesarem submiserunt, criminis

- 5860 ἀναξ βραβεύει πᾶσι τὴν ἀμνηστίαν,
καὶ προσδραμόντας εὐμενῶς δεδεγμένος
πᾶσι κεχρῆσθαι γνησίῳ μεταμέλῳ
ἐπὶ παραβάσει γε φρικτῶν ὀρκίων
τῶν πρὶν πρὸς αὐτὸν ὑπετίθει σὺν λόγῳ,
- 5865 λύσιν δ' ἀναθέματος αἰτεῖν αὐτὸς πάλιν
παρ' ἀρχιδύτου τῆσδε τῆς Κωνσταντίνου,
ὃ σφᾶς καθυπέβαλον ἄστοι πρὸ τρίτης
ἑστῶτες ἄνω τειχέων πυργωμάτων
καὶ δρώμενα βλέποντες αὐτοῖς ἀνόμως.
- 5870 καὶ τῶνδε πολλοὶ τῶν κακῶν ἡσθημένοι
θερμῶς προσῆλθον τῷ μεγάλῳ ποιμένι·
ἄλλοι δὲ δόξαν εἰσδοχῆς δεδωκότες
τῇ τῆς κεφαλῆς κατανέουσι καὶ μόνῃ,
ὥς λῆρον ἡγήσαντο τὴν συμβουλίαν.
- 5875 Κατὰ Μυσῶν ἔξαισιν καὶ πάλιν ἀναξ,
καὶ τὰς κατ' αὐτοὺς ἐκδρομὰς τὰς ἀσχετοὺς
πάννυ τι μικρὸν ἀναχαιτίσας ὅπλοις
τὴν Ἀδριανοῦ καταλαμβάνει πόλιν.
Μυσοὶ δὲ κώμας κατέκειρον καὶ πάλιν
- 5880 τὰς πρὸς Φιλιππούπολιν κατοικουμένους.
ἀφιγμένου δ' ἀνακτος εἰς πάσχον μέρος,
ἀφ' ὧν ἀπανίστατο χωρίων ἀναξ,
ἐκεῖσ' ἐπῆει δύνστροπον Μυσῶν ἔθνος.
οὗτος θέλων οὖν ἀμύνασθαι βαρβάρους
- 5885 ἐφίσταται δὴ τοῖς ὄροις Τριαδίτζης,
καὶ μηδ' ὅτιοῦν ἐκ κρύους διανύσας

veniam sibi deposcentes. (5860) Caesar se prae-buit cunctis indulgentem, atque accedentes benivole excipiens, cunctis prudenter veram paenitentiam violatorum foederum suadebat, atque ut sacri vinclis anathematis (5865) a patriarcha Byzantinae urbis peterent solvi, quibus ante triduum a civibus obstricti rite fuerant, cum summis moeniis stantes atque turribus mala rebellium spectarent facinora. (5870) atque in his multi tacti paenitentia ad magnum praesulem fervide accedebant: at alii vanam speciem consensus capitis nutu tenus simulantes, exhortationem Caesaris ridebant.

(5875) Ipse profectus iterum in Moesiam hostium effusas passim excursiones sane parumper armis compescuit, progressus usque ad urbem Hadriani, interim Moesi devastabant rursus (5880) circa Philippi civitatem pagos. dum laboranti rex parti succurrit, locum quem vacuum abiens reliquerat, contumax statim Moesa gens tenebat. barbaros ergo debellare studens (5885) ad Triaditzae contulit se fines. sed cum rigente Ephraemius.

- εὖζωνος αὐτὸς τὴν Κωνσταντίνου φθάνει,
 στρατὸν παρεικῶς αὐτόθι παραμένειν,
 ἵππων ἀμύλλαις ἐντροφῶν καὶ παιγνίοις.
 5890 ἥρος δ' ἀπαίρει τῆς Κωνσταντίνου πάλιν,
 καὶ τοὺς Μυσοὺς μέτεισιν αὐθις τοῖς ὅλοις.
 περὶ δὲ παράστασιν ἰδρώσους πᾶν
 τινὸς Λοβιτζοῦ φρουρίου τῶν αὐτόθι,
 καὶ τοῦργον ἀνήνυτον ἀφεικῶς πάλιν
 5895 πρὸς τὴν βασιλεύουσαν εἴσεισι πόλιν·
 αἱ χάριτες γὰρ τῆς καλῆς Προποντίδος
 αἱ καλλοναὶ τε τῆσδε καὶ κάλλη δόμων,
 τερπνὰ κυνηγέσια σὺν ἱππασίᾳ,
 τῶν ἰχθύων ἄγρια τε σὺν εὐθυμίᾳ
 5900 μακρὸν θυραῖον τυγχάνειν οὐκ ἤφει,
 ἀλλὰ τρέχειν ἤπειγον αὐτὸν πρὸς τάδε.
 κατέσχεν ἄναξ γαμετὴν Ἀσὺν τότε,
 καὶ θάτερον δὲ συγγόνων Ἰωάννην
 εἴληφε, δόντιον εἰς ὀμηρεῖας λόγον·
 5905 ὃς ὕστερον δέδρακε Ῥωμαίων πόλεις
 χάκιστα πάντων, φεῦ μισανθρωπὸν τρόπον.
 Τοῦτου κρατοῦντος τοῦ βασιλεῖος κράτους,
 ἀποστατήσας καὶ Μαγκαφᾶς τοὑπὲρ κλην
 Θεόδωρός τις, Φιλαδελφεὺς τῷ γένει,
 5910 κατατυραννεῖ πατρίδος καὶ Λυδίας,
 καὶ πλείστα δεινῶν ἐργάσατο τὰς πόλεις
 κώμιας τε λοιπὰς, αἷς ἐπῆει σὺν ὕλοις.
 ἄναξ δ' ἐπιστὰς Φιλαδελφείας ὁροῖς

hieme nil proficeret, expeditus ipse Byzantium venit; dumque illic miles manet sub Iove frigidus, circi spectabat ludicra certamina. (5890) attamen verno tempore Byzantio rursus discedens Moesos armis petiit: cumque ob capiendum laborasset diu Lobitzum, quoddam Moesiae castellum, inconsummatam operam omittens, (5895) iterum regiam rediit in urbem. scilicet pulchrae gratia Propontidos, aedificiorum commoda et ornatus, venatio dulcis et simul equitatio, piscium praeda, cum hilaritatibus, (5900) diu longinquum non sinebant Caesarem, sed ad fructum sese compellebant. Asanis quoque uxorem Caesar cepit, tertiumque ex eius fratribus Ioannem obsidis loco traditum accepit. (5905) nihilo hic tamen minus postea nocuit pro sua malitia pessima Romanis urbibus.

Adhuc tenente imperium Isaacio defecit quidam Manaphas cognomine, Philadelphensis civis, Theodorus, (5910) Lydiaeque et patriae invasit tyrannidem atque urbes plurimis mulcavit damnis cum harum pagis, circum arma ferens. Philadelphiae Caesar ad fines veniens sua

- ἔμφρουρον αὐτὸν ἐγκαθιστᾷ πατρίδι,
 5915 ἥνικ' ἐπωνόμαστο καὶ μάλ' ἐνδίκως
 ὁ μωροθεόδωρος ἐκ τῶν πραγμάτων.
 πλὴν μὴ θυνηθεὶς τὴν Φιλαδέλφον πόλιν
 ἄναξ ἐλεῖν ὅπλοις τε καὶ στρατηγαίς,
 πρὸς συμβιβάσεις δεύτερον πλοῦν ἐτράπη,
 5920 ὥς ἂν Μαγκαφᾶς παράσημα τοῦ κράτους
 ῥήγας καθ' αὐτὸν τὸν βίον διανύτῃ,
 ἥθη δὲ τὰ πρὶν ἢ πόλις ἀναλάβῃ
 καὶ πάλιν ἰθύνοιτο παρ' οὗ καὶ πάλαι.
 Μαγκαφᾶς οὗτος προσρνεῖς τῷ σουλτάνῳ,
 5925 Τούρκους τε λαβὼν συμμάχους κατ' Ἀδυσίνων,
 χώρας ἐπῆει Ῥωμαϊκὰς ἐκτρίβων.
 σταλεις δὲ σὺν χρήμασι πρέσβεις σουλτάνῳ,
 καὶ τόνδε λαβὼν κατανέουσι σουλτάνου,
 πρὸς βασιλίδι τὴν πόλιν ἀναφέρει,
 5930 καὶ δεσμὰ καὶ κάθειρξιν ἄλλακτα φέρει.
 καὶ τοῦτο παρώξυνε σουλτὰν συγγόνους
 πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ καὶ μάχην καὶ μανίαν,
 ἔγκλημά οἱ φέροντας ἄδικον δίκης
 καταπροδόντι πρόσφυγα δώρων χάριν.
 5935 καὶ τάχ' ἂν ἡμίναντο τοῦτον τοῖς ὅπλοις,
 εἰ μὴ τιθεὶς πρόφασιν εὐλογον τάχα
 ἔφασκεν αὐτὸν ἀποδοῦναι πατρίδι
 ἐπ' ἀσφαλείᾳ μήτε θανεῖν μηδ' ὅλως
 μήτ' εἰς δέμας τι τῶν κακῶν πεπονθέναι.

5921 τὸν om V

patria conclusit rebellem, (5915) quī tunc idoneum nactus est agnomen
 dictus ab actis fatuus Theodorus. cum Philadelphi tamen haud posset
 urbem capere Caesar vi peritiaeque bellica, quod fuit reliquum, condi-
 ciones obtulit; (5920) ut depositis imperii insignibus privatam annuatim vitam
 Mancaphas exigeret, urbs autem veterem ordinem reciperet, seque
 priori domino submitteret. Mancaphas tamen profugiens ad Sultanum,
 (5925) Turcis assumptis secum auxiliaribus, Romani imperii fines in-
 cursabat. missus cum donis legatus ad Sultanum Mancapham annuente
 reduxit Sultano regiam ad urbem, ibique Caesar vinculis (5930) perpe-
 tuoque illum addixit carceri. cognita res Sultani exacuit fratres ad ira-
 cundiam plurimam atque ad arma, perfidiam criminales quod prodiderat
 munerum gratia transfugam sibi supplicem. (5935) iamque armis Sul-
 tanum aggressuri erant, nisi hic speciosis rem purgasset verbis: ait
 enim hominem a se patriae redditum fide interposita, ne moreretur neve
 quid malī pateretur corpore.

- 5940 Τῷ τηνικαῦτα καὶ ῥῆξ Ἀλαμαντίας
 ἔστειλε πρέσβεις, ἄξιων βασιλέα
 αὐτῷ παρυσχεῖν σὸν στρατιᾷ φιλίῳς
 γῆς παραδραμεῖν Ῥωμαῖδος τοὺς ὄρους,
 πρὸς Παλαιστίνης τοὺς τόπους ὥρμημένῳ.
- 6945 πρὸς ῥῆγα τοίνυν τοῦ δρόμον λογοθέτην
 ἄναξ πεπομφῶς συμβιβάσεις ἀρτύει·
 λαβίων τε πίστεις καὶ δεδωκῶς αὐτῷ πάλιν,
 ὥς ἔμπεδα κέοιτο τὰ τῆς φιλίας,
 αὐθις ἐπανέδραμε πρὸς βασιλέα.
- 6950 καὶ ῥῆξ ἐπιστὰς τοῖς ὄροις Ῥωμαῖδος
 καὶ πρὸς Φιλίππου τὴν πόλιν ἐπεφθάκει,
 καὶ δὴ μετὰ γε τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις
 καὶ φιλονείκους διενέξεις καὶ μάχης
 βασιλικῶν τε ῥηγικῶν τε ταγμάτων
- 6955 Ἀλαμανῶν στράτευμα πορθμὸν διέβη,
 καὶ πρὸς Φιλαδέλφειαν ἦκε τὴν πόλιν.
 διὰ δὲ Φρυγίας τε Λαοδικείας
 ἐφίσταται τάχιστα Φιλομιλίῳ,
 ἐν ᾧ μάχην ἴστησι ῥῆξ πρὸς σούλτανον
- 5960 καὶ τόνδε νικᾷ καὶ κρατεῖ πολυχρίον,
 ὅπερ σκυλεύσας ἐμπιμπρᾷ μετὰ τόδε.
 εἴτα πεφθακῶς Ἰκονιέων πόλιν,
 καὶ τήνδ' ἐλὼν ὅπλοις τε καὶ μάχης νόμῳ,
 ὠδευσε λοιπὸν τὴν προκειμένην τρίβον.
- 5965 εἰς δ' Ἀντιόχου τὴν πόλιν ἡπειγμένος
 ἐναπεπνήγῃ, φεῦ θεοῦ τῶν κριμάτων,

(5940) Per illud tempus rex quoque Alemanniae misit legatos, qui rogarent Caesarem ut sibi atque exercitui pacificum Romanam per dicionem annueret transitum, proficiscenti ad Palaestinae locos. (5945) ad regem autem cursus logotheta Caesar prae misso foedera composuit. accepta vicissimque oblata fide stabilem fore cum rege amicitiam, logotheta ad Caesarem est reversus. (5950) rex autem fines imperii ingressus usque ad Philippi urbem promovit castra. exin alternabant vario affectu, insuper contendebant dimicabantque regis praedicti Caesarisque milites, (5955) donec Alemannum agmen fretum transiit et Philadelphi usque ad urbem venit, praeteriensque Phrygiam et Laodiceam celeri cursu pervenit Philomelium, ubi rex pugnam cum Sultano ciēt, (5960) eoque victo potitur oppidulo, idque directum consumit incendio. pergit deinde ad Iconium urbem, quam postquam expugnavit virtute bellica, propositum sibi prosequabatur iter. (5965) iamque ad Antiochi urbem properabat, cum suffocatus est, o dei iudicia! rapidis undis An-

ἐναποληφθῆις ταῖς δόλαις τῶν ἐδάτων.

εὐδὸς δ' ἐκείνου τὸ κράτος δεδεγμένος
καὶ μέχρις αὐτῆς Ἀντιοχείας φθάνει,

5970 καὶ κεῖθεν ἤκων Συριακὰς πρὸς πόλεις
ἐλευθεροῖ ταύτας γε τῶν ἐκ τῆς Ἀγαρ.
πολλὰ δὲ καμῶν κλήσεως Χριστοῦ χάριν
ἐκεῖ καταλέλυκε καὶ τὸν βίον·
οἱ δ' Ἀλαμανοὶ ναυσὶ πρὸς τὴν πατρίδα

5975 αὐθις ἐπανάχθησαν εὖ σεσωσμένοι.

Καὶ Φραγγίλος ῥῆξ Γερμανῶν τ' ἄρχων πάλιν
ναυσὶν ἐπῆλθον ὀπλῆται τοῖς ἐξ Ἀγαρ,
οὐκ ἴσχυσαν ὁμως δὲ Σιών ἀγίλας
σφᾶς ἐξελάσσει καὶ νεμεῖν χριστωνόμοις,

5980 ὥχοντο δὲ πλῶ καὶ πύλιν ἐς πατρίδα.
ὁ δ' Ἰγκλίνων ῥῆξ κατάρας ἐς τὴν Κύπρον
ταύτης τε κρατεῖ τοῖς ὅπλοις κατὰ κράτος,
δεσμεῖ δὲ συσχὼν καὶ τύραννον τῆς Κύπρου
Κομνηνὸν Ἰσάκιον, ἔχετον τρόπους·

5985 καὶ καταπλεύσας πρὸς Παλαιστίνης τόπους
στράτευμα κατέλιπεν οἰκεῖον Κύπρω,
ὁ Γερμανῶν ῥῆξ δηλαδὴ τῶν Ἰγκλίνων,
καὶ τῆσδ' ἐκυρλέυσεν ὡς ἐπηκόου,
ζῶης δ' ἀφορμὰς αὐτόθεν κεκτημένος.

5976 Γερμανῶν] ita codex. et quidem infra Ephraemius declarat Germanos hoc loco se intelligere Anglos, qui olim scilicet in Britanniam e Germania commigraverant. M.

5984 Ἰσάκιον] codex Ἀλέξιον, manifesto errore, quem coarguit Nicetas, immo ipse Ephraemius, qui de Isaacio Cypri tyranno in superioribus verba fecit. M.

minis abreptus. ipsius autem filius suscepto imperio usque ad Antiochi progreditur urbem; (5970) unde ad Syriacas pergens civitates Agarenorum iugum ab illis depulit; Christique causa plurimum laborans et ipse vitae terminum illic habuit. tum Alemanni navibus inscensis (5975) reversi sunt in patriam incolomes.

Rex quoque Galliae et Britanniae dominus cum classibus armatis supervenerunt; cumque Agarenos pellere ex urbe sancta frustra tentassent, ut Christianis traderent, (5980) marino rursum cursu in patriam redeunt. antea tamen in Cyprum exscenderat Anglorum rex, et insula potitus fuerat, eiusque vinculis tyrannum tradiderat, Comnenum Isaacium, novellum Echetum. (5985) tum Palaestinas navigans ad terras praesidium suum in Cyprio reliquerat, Germanicorum, inquam, rex Anglorum, eiusque dominum se gerebat insulae, et comneatum militi hinc subve-

- 5990 ἐν τῷ μέλλειν δὲ πρὸς πατρίδ' ἀπίεσαι
 ῥῆγ' ἰ Κύπρον δέδωκε τῆς Παλαιστίνης
 οἰκεῖν τε ταύτην, εἰ σχολὴν ἄγει μάχης,
 καὶ κυριεύειν καὶ κρατεῖν τῆς Κυπρίων
 ὥς ὑπ' ἐκείνου προσνεμηθείσης πόθῳ
- 5995 ζωηφόρῳ μνήματι τῷ τοῦ κυρίου
 καὶ συναφθείσης τοῖς ὄροις Παλαιστίνης.
 " Ἀγων μετὰ γων συγχέων μετατρέπων
 ἀνθρώπινα θεῶν τε πράγματα κράτῳ,
 καὶ δραματοποιῶν ὥς δέδοκτό οἱ μόνῳ,
- 6000 εὐθὺς ἐρείσας τὸν πόδα κραταρχίᾳ
 τὸν πατριάρχην τοῦ θρόνου παραλύει
 τὸν Καματηρὸν Βασίλειον ἀδίκως,
 τὸν Μουντιάνην δὲ Νικήταν ἀντεισάγει,
 τριπέμπελόν τε καὶ χρόνῳ παρειμένον.
- 6005 οὐπερ καταγνοὺς ἀφέλειαν αὐτίκα
 ἄκοντα κατήγαγεν ἱεροῦ θρόνου,
 καὶ τινα Λεόντιον ἐγκαθιδρύει,
 ἄνδρα μοναστήν, ἀρετῆς ὄντ' ἐργάτην.
 ὃν τῷδε δεῖξαι τὴν ἀπείρανδρον κόρην
- 6010 ἔφασκε νυκτὸς συλλόγων ἡθροισμένων,
 εἰδὸς τε κλήσιν ἀρετὴν τοῦδ' εὐστόχως
 μάλα διαγράψασαν ὥς ἐν εἰκόني.
 ἀλλὰ γε καὶ τόνδ' ἀπελαύνει τοῦ θρόνου,
 πάντα παριδὼν τὰ προηγορευμένα,
- 6015 μετὰ θείσιν δὲ δραματοποιεῖ ποιμένος.
 ἀρχιδύτην γὰρ τῆς Σιών τῆς ἁγίας,

hebat. (5990) verum in patriam reversurus postea Cyprus donavit Palaestino regi, ut illic pacis tempore vitam degeret et Cypriorum regem se gereret, quod ipsi regnum tribuit affectu pio (5995) propter vivificum domini sepulcrum, quia prope Palaestinae fines erat.

Interim imperator susque deque agebat, cuncta humana et divina ferens, rapiens, commutans, ut sit in scenis, pro suo arbitrio, (6000) summa fretus potestate. sede deiecit iniusta sententia Camaterum Basilium patriarcham, substituitque Nicetam Montanum vel potius depontanum, confectum senio; (6005) quem mox despectum ob ineptitudinem pontificali invitum honore exuit. porro Leontium quandam in sede posuit monachum et virtuti navantem operam, quem sibi demonstratum a sancta virgine (6010) noctu affirmavit in publica concione, sibi nomen eius virtutem formam descriptam esse caelitus ceu in tabula. verumtamen hunc quoque solio pepulit, pensi non habens quicquid ante dixerat. (6015) deinceps vero pastorem transferre maluit:

κλήσιν Θεοδόσιον, φόντα Λατίνων,
 ἐθάδα τῷδε καὶ προήγορον κράτους,
 εἰς πατριαρχῶν ἀνάγει προεδρίαν.

6020 ἀλλ' οὐδὲν ἀπώνατο τῆς καινουργίας·

ἀμφοῖν γὰρ ἐκπέπτωκεν ἱεραρχίαν,
 Σιών τε τῆς πρὶν καὶ βασιλίδος πύλιν,
 καὶ τῶνδ' ἀτίμως ὁ προβληθεὶς ἀκρίτως.
 ἔπειτα Γεώργιος ὁ Ξιφιλίνος

6025 ποιμὴν ἀναδέδεικτο τῆς Κωνσταντίνου.

Ἐκ τῶν πρὶν εἶχεν αὐτοκράτωρ σπερμάτων
 παῖδας φυτεύσας καλλιπαρθένους δύο,
 ὧν ἀποκίρει κατ' ἔθος πρεσβυτέρων,
 καθιερώσας ὡς ἀμνάδα κυρίῳ·

6030 μεταβεληκῶς δ' εἰς μονὴν ἀσκουμένων

καὶ παρθενῶν δαπάναις ὡς ἀφ' ὀνόμοις
 Ἰωαννίτζῃ τὸν κεκλημένον δόμον,
 ἐνταῦθ' ἐνυσκεῖν καὶ κατοικεῖν προσνέμει.
 ῥηγὸς δὲ συνέξευξεν νιῷ δευτέρῳ

6035 τῆς Σικελίας τοῦ Ταγγρεὶ κεκλημένον,
 κληροῦχον ἀρχῆς πατρικῆς ἀνατρέφων
 τὸν υἱὸν Ἀλέξιον ὕστατον χρόνον,
 ὃς συμφορᾶς ἤνεγκε πατρίδι βάρος.

Οὐ Λυδὸς Θεόδωρος, οὐ Βρανῆς μόνον

6040 πτερισμὸν ἤραν κατὰ τοῦ στεφηφόρου,
 ἀλλὰ σὺν αὐτοῖς καὶ δυὺς Ἀλεξίων,
 οἳ σφῶς ἐπωνόμισαν αὐτοὺς νείας

quippe sanctae Sionis archipraesulem nomine Theodosium, Latinum genere, sibi familiarem atque imperii vatem, ad patriarchae summum honorem transtulit. (6020) sed nihil huic profuit facti novitas: utroque enim excidit sacerdotio, Sionis ac regiae metropoleos, admissus inconsulte, eiectus turpiter. ad extremum Georgius Xiphilinus (6025) Constantini pastor est datus urbi.

Caesari natae fuerant ex primis nuptiis virgines pulchri adspectus filiae duae; quarum priorem rite comas tonsam instar agnae domino sacratam obtulit, (6030) proptereaue vertit in monasterium parthenonemque maximis impensis palatium dictum antea Ioannitzae: hoc, inquam, attribuit natae diversorium. alteram autem tradidit nuptam filio (6035) regis Siciliae nomine Tancredi. apud se vero imperii paterni heredem alebat Alexium, filium natu minimum, qui patriam suam oppressit malorum cumulo.

Nec soli Branas Theodorusque Lydus (6040) calcaneum extulerunt contra Caesarem, verum post illos etiam Alexii duo, qui se iactabant

- τοῦ πορφυρανθοῦς Μανουὴλ βασιλέως·
 ἀφ' ὧν ὁ μὲν γε προσλαβὼν ἐκ σουλτάνου
 6045 συμμαχικὸν τι Περσικὸν πλεῖστον στίφος
 πόλεις ἐπιὼν κατέκειρεν Ἀυσόνων·
 ὃν νυκτὶς ὑπνώττοντα καὶ Ἀρμαλά που
 κτείνας θύτης τις καὶ τεμὼν αὐτοῦ κάραν
 ἤνεγκεν αὐτὴν ταγματῶν στρατηγέτῃ.
 6050 καὶ ἄτερος δὲ κτείνεται κατὰ μάχην
 πρὸς Βασιλείου χαρτουλαρίου Χαύμνου.
 καὶ τις δὲ Βασιλείος, Χοτζῆς τοὑπὶκλην,
 ἀποστατήσας κατὰ Ταρσίαν πόλιν
 χώρας ἐκάκου Ῥωμαϊκὰς καὶ πόλεις·
 6055 ὃς συσχεθεὶς ὄμματα πηροῦται τάλας.
 καὶ πάλιν ἄλλος, καπὶ τῷδ' ἄλλος πάλιν,
 ὡς ἐκ χθονὸς γίγαντας αἰρεῖ τις μῦθος,
 καὶ πληθὺς ἀντέστησαν Ἰσαακίῳ,
 καὶ πάντες ἀπώλοντο τῇ Θεοῦ κρίσει.
 6060 Ὁργίλως ὧν φίλαντος οὗτος ὁ κράτωρ,
 καὶ ὑπονοίας καὶ λαβῆς μικροῦς μόνης
 καὶ ζηλοτυπῶν καὶ φθονῶν ὑπηκόοις,
 πολλοὺς ἀρίστων παρέβλαψεν εἰς δέμας.
 φάους μὲν ἐστέρησε τοῦ τῶν ὀμμάτων
 6065 Κομνηνὸν Ἀνδρόνικον ἄνευ αἰτίας
 καὶ Κωνσταντῖνον Ἀσπιέτην τοὑπὶκλην.
 ἄλλους δ' ἐναπέκειρε φροντιστηρίοις.
 Λεηλατούντων σὺν Κομάνοις τῶν Βλάχων

titulo ficticio de Manuele imperatore genitos. alter ex his, instructus a Sultano (6045) militum Persicorum ingenti numero, praedam agebat ex Romanis oppidis; cui noctu consopito prope Harmala sacerdos quidam caput amputavit caesareique exercitus duci obtulit: (6050) alter autem in proelio occisus fuit a Basilio chartulario Chumno. Basilios etiam quidam, vulgo Chotzas, a Caesare deficiens in urbe Tarsia Romanae dicioni molestus erat: (6055) sed tandem captus est excaecatus miser. rursusque alius, et posthinc alius denuo, tellure ceu gigantes adducit fabula, immo permulti obstiterunt Isaacio: sed omnes, deo lente, perierunt.

(6060) Hic princeps quia sui nimium amans erat, iracundus, levi de causa suspicax, invidia quoque flagrans adversus subditos, multos mulcavit membris optimates. oculorum quidem eripuit lumen (6065) Andronico Comneno immerenti, et Constantino cognomento Aspietae. alios addixit tonsos monasteriis.

Cum praedarentur Blachi cum Comania Romanas terras ad occi-

- τὰ κατὰ δύσιν Ῥωμαϊκὰ χωρία,
 6070 ὅπλα κατ' αὐτῶν βασιλεὺς αἶρει πάλιν.
 Ἀγχίαλον οὖν παραμείψας τὴν πόλιν
 εἰσεισιν Αἴμον τὴν Βλάχων παροικίαν,
 πάντα δὲ τὰ κεῖ φρουρίων πολιχνῶν
 εὐρὼν ἐρυμνὴν ἰσχνὴν ἐνδεδυμένα
 6075 καὶ τέλχεσι πύργοις τε διεκλυμμένα,
 Μυσοὺς δὲ βλέψας ἁγρίων αἰγῶν δίκην
 τοὺς ἀποκρήμινους καταλαβόντας τόπους
 ὡς Ῥωμαϊκὴν συμπλοκὴν δεδιότας,
 πρὸς δ' ἑὸν Σκυθικὸν ὑποφώμενος στίφος,
 6080 ὑποστροφῆς ἤψατο τῆς πρὸς τὴν πόλιν.
 διὰ δὲ τεμπῶν δυσβάτων τε χωρίων
 καὶ τρυμαλιῦς οἶον εἰπεῖν δυσπόρου,
 ἀδλῶνι σαφῶς πάντα παρεικασμένης,
 τὴν ἐς Βερρόην ἐκδρομὴν τεθειμένος
 6085 ἀπώλεσε πλείστον τε τῶν στρατευμάτων,
 κακῆινος ἂν ἔφθαρτο παρὰ βραχύ τι,
 εἰ μὴ βοηθοῦ τοῦ θεοῦ τέτευχέ πως.
 ὡς γὰρ ἑαυτοὺς παρέβυσαν εἰς μέσον
 ἄναξ τε καὶ στρατεύμα δδσπόρου πόρου,
 6090 ἡγούμενα μὲν διέβη στρατευμάτων
 κακῶν ἀπαθῇ κινδύνον τε καὶ μάχης·
 μέσον δὲ τῆς φάλαγγος ὁ κρατῶν ἔχων
 ἐπίθεται εὖρατο πρὸς τῶν βαρβάρων
 ἱστοῖς βαλόντων καὶ δόρασι καὶ λίθοις

dentem positas, (6070) rursus hos contra capit arma Caesar. quamobrem urbe Anchialo praeterita Haemum ingreditur, Blachorum sedem. sed cum castella ibidem cunctasque urbeculas praesidiis invenisset unitas validis, (6075) moenibus atque turribus convestitas, Moesos item cerneret, tanquam capreas, praerupta atque inaccessa tenentes loca, ne cum Romanis pugnam statariam gererent; Scytharum quoque incursum pertimesceret, (6080) reditum ad urbem regiam instruere coepit angustos per anfractus locosque impervios, et per convallem prorsus similem foramini, ut ita dicam, impenetrabili, Berroen versus militum direxit iter, (6085) quorum amisit scilicet partem maximam; atque ipse summo haud aberat exitio, ni sospitator deus tulisset opem. nam cum se in medias coniecissent fauces Caesar exercitusque tam stricti trami-tis, (6090) prima quidem transiit frons exercitus sine molestis proelii atque incolumis: sed media phalanx, in qua Caesar erat, incursum barbarorum coepit perpeti, qui telis lanceis saxis utroque ex latere

- 6095 ἑκατέρωθεν αὐτὸν ὀπλίταις ἄμα,
ὥς παρὰ μικρὸν τόνδε φυγεῖν τὸν μόνον,
πείσῃν δὲ πολλοὺς στρατιώτας γεννάδας.
ὁμῶς διεκδὺς δυστήβητον χωρίον
καὶ πρὸς Βερρόην ἀποσωθεὶς σὺν βία
- 6100 ἔμφροντιν εἶρεν στρατιὰν τούτου χάριν,
φήμη δυσήχῳ μάλα τεθρομένην.
τῷ τοι βασιλεὺς τὴν Κωνσταντίνου φθάσει,
ἐκ τοῦδε φήμην οὐ καλὴν ἀνατρέπων.
μικρὸν δ' ὄφρ' οὗτος καθυφῆκε καὶ τύφον
- 6105 ἐπαναδραμὼν εἰς πόλιν τὴν τοῦ κράτους,
ἀθυμίας δόρασιν ἐμπεπαρμένην
ἐφ' οἷς κακῶς πέπονθε τὴν ψυχὴν ἔχων.
πρὸ τοῦ δ' ἀνασπῶν τὰς ὀφρῦς ἐπηρμένως
μετὰ σοβαριῶς καὶ φρενὸς καὶ καρδίας
- 6110 ἐπιστράτευσε κατὰ Μυσῶν βαρβάρων,
ὁμῶς προφητῶν κατὰ νοῦν περιστρέφων,
ὥς ἔξοδον μὲν θεῖτο σὺν θυμηδία,
ἐπάνοδον δὲ μᾶλλον ἀγαλλιᾷσει,
βουνοὶ τε προσδέξαντο χαίροντες μάλα,
- 6115 καὶ πάντα χαρήσαιντο τὰ δρυμοῦ ξύλα
τοῦδ' ἐξιόντος εἰσιόντος αὖ πόλιν.
Οὗτός γε δόξαις ἀπαδούσαις ἐμμένων,
χάριν ἑαυτοῦ γνωματεύων ἦν τάδε,
ὥς οὐ δι' αὐτὴν πέπρακτο πλημμελημάτων
- 6120 ἥπυσιν κοινῇ τῇ Θεοῦ θείᾳ κρείσει
θεῶν δίκην τίννυμεν ἀμυρτημάτων,

(6095) ipsum eiusque agmen impetebant. quare vix is supremum vitae fatum, multis amissis strenuis militibus. sed tamen tam difficilem emensus locum, magno conatu incolumis Berroen venit, (6100) ubi sua causa invenit anxium militem, tristi rumore valde perturbatum. igitur imperator Byzantium properat, expeditionis famam non pulchrum referens; et sic remisso superbiae supercilio (6105) ingressus est imperii metropolim, maerulis aculeis transverberatum propter acceptam cladem gerens animum. antehac enim elato supercilio, superbia inflatus ac tumente animo (6110) adversus Moesos barbaros processerat, dicta prophetica mente revolvens, cum laetitia fore exitum, reditum autem etiam magis laetum; exultantesque colles se excepturos, (6115) ipsasque laetaturas saltus arbores, se procedente ex urbe vel redeunte.

In his se oblectans canticis propheticiis sibi blandiens haec se cum reputabat, nequaquam ob communia quae sunt peccata (6120) inter mortales celsi dei iudicio persolvere nos debitas malitiae poenas, cum

- λαῶ παραδοθέντες ἄφρονι τέως
 πρὸς σωφρονισμόν μασιτίῳσιν μετρίαν,
 ἥπερ φιλοῖκτου συμπαθοῦς θεοῦ νόμος·
 6125 ὅτι δ' ὀπίσω τῆς Βρανᾶ τυραννίδος
 ὑπῆρξε λαός, τοῦδ' ἀποστάς τοῦ κράτους,
 τοιοῖσδε κακοῖς ἐκδεδύσθαι συνέβη·
 ὧ τῶν πονηροῦ σκευμάτων καὶ σπερμάτων,
 εἰ ταῦτά τινές εἰσιν ὑπειληφότες,
 6130 ὥς μυριάδας εὐσεβῶν ἐκδοὺς ἔχει
 θεὸς πρὸς ἀπώλειαν ἔθνει βαρβάρῳ
 οὐτινοσοῦν ἀντήνυχον παροινίας,
 ὄντος καθ' ἡμᾶς τοῦ κακῶς πεπονθότος.
 πρὸς τοῖσδε προουφοίβαζεν ὥς μοναρχίαν
 6135 περιβαλεῖται, καὶ Παλαιστίνην πάλιν
 ἔλευθερώσας προσνεμεῖ κρατυρχία,
 καὶ γάλα δ' ἐθνῶν θηλάσει κατὰ κόρον,
 καὶ πλοῦτον αὐτῶν φύγεται καὶ τὰ πάχῃ
 ἐκμυελιεῖ κατὰ τὴν θεοπτίαν.
 6140 καὶ τοῦτ' ἀμυθῶς συλλόγων ἡλισμένων
 ἔφρασκε λαμπρῶς, ὥς Ἀνδρόνικος χρόνων
 ἐμελλεν ἄρξῃν ἐννάδα Ῥωμαῖδος,
 θεὸς δὲ συνέστειλεν εἰς τὴν τριάδα,
 κακοῦ φανέντος Ἀνδρονίκου τῷ κράτει·
 6145 ἡ δ' ἐξὰς αὕτη τῶν χρόνων Ἀνδρονίκου,
 ὥς πορφύρα ῥάκος τι διερρηγμένον,
 ἐπιβέβληται τυῦδε τῇ κραταρχίᾳ·
 καὶ κατὰ τούτους οὐκ ἀγυθὸς τοὺς χρόνους

tradimur barbarico insano populo ad punitionem iustam correctionemque,
 qui dei misericordis mos esse solet: (6125) sed quia Branae tyrannidem
 secutus erat Christianus populus ab imperio deficiens, iccirco his esse
 implicitum aiebat malis. o scaeva ingenia stultaque consilia, si quis
 hanc mentem gerit et sententiam, (6130) piorum innumeras a deo ca-
 tervas barbarae genti ad interitum tradi quamlibet propter erroris insa-
 niam, qua laesus sit fortasse mortalis dominus! quin adeo universalem
 monarchiam sibi (6135) vaticinans spondebat, et Palaestinam iugo sub-
 tractam redditurum se imperio, et se lac populorum ebibiturum, divitias
 vocaturum, et pinguedinem medullis exhausturum, ut ait propheta.
 (6140) effutivit etiam palam in concione disertis verbis, Romano An-
 dronicum praefuturum annis imperio novem; ni redegisset deus ad trien-
 nium, ex quo Andronicus sceptro abuti coeperat: (6145) subtractum au-
 tem Andronico sexennium, ceu purpurae segmentum vi directum, ad sui
 fuisse adiectum regni spatium, seque propterea per id sexennium for-

γένοιτ' ἂν ἴσως, οὐδὲ βελτίων πάνν.

- 6150 ἐπεὶ δὲ παρέδραμεν ἕξας τῶν χρόνων,
αὐτὸς πάλιν ἦν οὐχ ἑαυτοῦ βελτίων.

Βλάχων ὑπῆρξεν ἀνυπόστατον φύλον,
πλησθὲν λευφύρων Ῥωμαϊκῶν καὶ σκύλων
καὶ πλοῦτον ἄβρὸν ἐνδυθὲν πρὸς τῆς μάχης.

- 6155 τοίνυν ἐπῆει Ῥωμαῖκοῖς χωρίοις,
καὶ Βάρναν εἴλε σὺν Ἀγχιάλῳ πόλεις,
καὶ Τριωδίτης κατέδραμε τοὺς ὄρους,
καὶ Νίσσον ἠφάνισε σὺν τῷ Στουμπίῳ,
λείαν ἐκείθεν ἀπαγαγὼν μυρία

- 6160 ἀνδρῶν, γυναικῶν, παντοδαπῶν ἀλόγων.
κυκλούμενος γοῦν τοῖς ἐχθροῖς πανταχόθεν
καὶ μὴ σθένων πάσχουσιν ἀμύνειν ἄναξ,
εἰς τοὺς στρατηγὸς στρατιὰν κερματίσας,
τὴν μὲν μέρει πέπομφε πρὸς ἐσπέραν,

- 6165 ἄλλη δὲ τήνδε πρὸς ποιοῦν πάντως μέρος.
καὶ Βάρναν ἀνέκτισε σὺν Ἀγχιάλῳ,
καὶ ταῖσδε φρουρὰν ἱκανὴν ὑπεισάγει·
αὐτὸς δ' ἐπιστὰς τῇ Φιλίππου καὶ πάλιν
Μυσῶν τε Σκυθῶν ἀνεχαίτιζε στίχας

- 6170 καὶ δι' ἑαυτοῦ καὶ στρατηγῶν εὐόπλων.
καὶ Τριβαλάρχου καταδηοῦντος πόλιν
σὺν τοῖς πέριξ ἄπασι τὴν τῶν Σκοπίων,
ὁρμῇ κατ' αὐτοῦ βουσιλεὺς σὺν δυνάμει,
καὶ συμπλακεῖς ἤτησεν αὐτὸν ἐσχάτως.

6164 τῷ πρὸς?

6174 καὶ om V

tasse haudquaquam fore prorsus optimum. (6150) verum ne elapsis
quidem praedictis annis visus est mores suos conferre in melius.

Blachorum gens iam erat intolerabilis, Romanis spoliis manubiisque
dives eximisque opibus instructa ad bellum; (6155) quare Romanam
incursans provinciam oppidum Varnam cepit cum Anchialo, et Tri-
ditzae quoque invasit agrum, Naissum delevit denique cum Stumpio,
abductis inde innumeris manubiis, (6160) viris cum feminis et gregibus
omnigenis. conclusus ergo quaquaversus hostibus nec iam tueri victos
valens Caesar exercitum bifariam divisit ducibus, partim ad locos iubens
abire Hesperios, (6165) partim ad terras nupero afflictas bello. Var-
namque instauravit cum Anchialo, idoneumque imposuit his praesidium.
ipse profectus denovo Philippopolim Moesorum ac Scytharum repressit
impetum (6170) et sua praesentia et ducibus pugnacibus. cumque Tri-
ballus princeps Scopiorum urbem cum universo agro popularetur, impe-
tum fecit Caesar cum exercitu illumque triumphali prostravit prosilio.

- 6175 χῶρον παραλλάξας δὲ πάντα τοῦ Νίσου
καὶ πρὸς Σάουβον πεφθακῶς βαθυδίνην
ἐκείσε συνέμιξε κηδεστῇ φίλῳ,
Οὐγγρίας ῥηγὶ τῷ Βελᾷ κεκλημένῳ,
καὶ οἱ προσαγόμεναι ἀποτινύει
- 6180 καὶ τὴν περὶ αὐτὴν δεξιῶσιν καὶ οὐχέσιν.
ἔπειτ' ἐκείθεν ἀπαναστὰς ὡς δέον,
μεθ' ἡμέρας εἴσεισι Φιλίππου πόλιν,
καὶ ἐκείθεν ἀνέβηξεν εἰς Κωνσταντίνου.
- Ἐπεὶ δὲ Μυσῶν καὶ Σκυθῶν δεινὸν φῶλον
- 6185 ἐπεστράτευσεν καὶ πάλιν Ῥωμαῖδι,
δηρὸν δὲ φθάνει μέχρι τῆς Ἀρκαδίων,
καὶ στρατιὰν ἤτιθσεν αἰσχροῦς Αὐσόνων
πρὸς ἀντιπαράταξιν ἐκτεταγμένην,
ἔγνω δι' αὐτοῦ σφᾶς μετελθεῖν ὁ κράτωρ.
- 6190 ἀπογραφὴν οὖν συλλογὴν καθ' ἡμέραν
ὁρᾷν ὑπῆρχε Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων,
πρὸς δὲ ξενικὸν συμμαχικὸν μυρίον,
μισθοῦ συνιδὸν ἐξ ὅλης ἐθναρχίας.
ὡς οὖν ἀπειράριθμον ἡθροίσθη στίφος,
- 6195 ἔξισιν ἦρος τῆς Κωνσταντίνου κράτωρ,
χρυσοῦ κεκτηνάρια πέντε πρὸς δέκα,
ἀργυρίου δ' αὖ ἐξήκοντ' ἐπηγμένους.
καὶ πρὸς Ῥαιδεστόν τὴν πόλιν ἀφιγμένους,
ἐκτὶ θύσας ἔφαγε μυστικὸν πύσχα,
- 6200 ἑορτάσας ἔγερον ἡμῶν δεσπότην
πρώτην κυριώνημον, ὡς πιστοῖς ἔθος.

(6175) exin praeteriens cunctum Naissi agrum, progressusque ad ampli fluēta Savi, ibi in congressum venit cum caro socero, cui Belae nomen erat, Ungariae rege; cuius colloquio fruitus, atque ut decuit (6180) invicem impertitis amoris signis, illinc reversus est, vocante officio, brevique post pervenit Philippopolim, atque hinc concessit Cpolim.

Sed quoniam Moesi et Scythae gentes efferae (6185) rursus molesti erant Romanis terris praedantesque pervenerant Arcadiopolim, exercitu Romano victo turpiter, qui contra exire in aciem ausus fuerat, bellum constituit Caesar per se gerere. (6190) conscribebatur itaque quotidie exercitus, Romanique ordines centuriabantur; plurimus etiam advena et auxiliaris conducebatur miles in cuncto imperio. iamque collectis copiis prope innumeris, (6195) vere ineunte Caesar Byzantio exivit, auri quidem centenarios quindecim, argenti sexaginta secum ferens. et ad Rhædestum usque progressus urbem mysticum ibi manducavit pascha, (6200) resurrectionem Christi solemnem peragens, primam dominicam,

- συνγίνεται δ' ἐνταῦθα Βασιλακίῳ,
 ἀνδρὶ βιοῦντι βίον ἐξηλλαγμένον
 καὶ διαγωγὴν ἀσυνήθη τοῖς ὅλοις·
- 6205 ὅστις τὰ πρόσθεν προῤῥέπειν εἶχε κλέος·
 εἰς ὃν συνέρρει πῶς τις ὥς εἰς Λυξίαν.
 οὐδὲν διεξήκει δὲ τρανὲς συνόλως
 οὐδ' ἡγίης τε καὶ διηυκρινημένον,
 ἀλλὰ γριφώδη πάντα πεπλανημένα.
- 6210 ἐν δ' αὖ γε πολλοῖς ἀπεφλυῖται λόγους
 εὐτραπέλειας καὶ γέλωτος ἄξιους,
 μαστοὺς γυναικῶν ἀναδιφῶν παλάμαις,
 περιαθρῶν τε καὶ σφυρὰ τούτων πάλιν,
 ἔφ' οἷς συνεῖρε καὶ μακρὰς ληρωδίας.
- 6215 ὅμως ἐπισπάσατο συρφάκων ὄχλον,
 καὶ οἱ προσεῖχον ἅλα καὶ προηγόρω.
 συνείπει' αὐτῷ καὶ τινα γραιδίῳν
 οἰστρηλατουμένων τε καὶ παραφόρων,
 τὰ δρώμενά οἱ πάντα καὶ λελεγμένα
- 6220 διατρανούστων ἀφικνουμένοις ὅλοις.
 τοῖς πλείοσι δ' ἔδοξε τοῦτον εἰδότην
 προφητικὸς τις καὶ θεῶ πεφιλμένος·
 οἷς σύνεσις δ' ἦν καὶ φρένες κρίνειν δέον,
 γελῶτος ἐπείληπτο ληρωδὸς γέρον.
- 6225 ἔδοξε δ' ἄλλοις πνεῦμα Πύθωνος φέρειν.
 ὅστις ἐπιστάντι γε τῷ στεφηφόρῳ
 καὶ τόνδ' ἱλαρῶς εὐλογήσαντι τότε
 οὐδὲν κατηξίωσε προσχεῖν συνόλως,

Christiano more. ibi in colloquium venit cum Basilacio, viro vivente insolitum vitae genus, nulli suetos proficiente mores, (6205) qui futura canendi cluebat gloria, cunctis ad eum venientibus ceu ad Loxiam. nec tamen is dicebat perspicue quicquam, neve quid sanum probeque definitum, verum fallacia cuncta et perobscura. (6210) profecto eius sermones plerumque erant acurriliter effusi risuque digni, papillas feminarum contrectans manibus inspiciensque pariter illarum talos, longas tum demum nectebat cantilenas. (6215) plebeiam tamen turbam is illexerat, praebentem aures sibi tanquam vati. comitabantur illum et quaedam vetulae, vecordi oestro percitae atque insanae, quae gestus eius pariter et dicta omnia (6220) edisserebant populi coronae. vulgares ergo homines qui hunc noverant, prophetae loco habebant deoque cari: verum cordati et sano iudicio praediti ridiculum nugacemque putabant senem; (6225) alii postremo pythonicum credebant. is accedentem per id tempus principem et salutantem comiter ac benivole nullo dignatus

- ἄνω δὲ κάτω βακχικῶς πως ἡγμένους
 6230 ἀνέιδουσιν ἔβαλλε συνειλεγμένους,
 τοὺς δ' ἐν τέλει μάλιστα καὶ γερονσίας.
 καὶ κράτορα θ' οὐχ ἤττον ἦν κακῶς λέγων,
 καὶ οἱ κράτους δ' ὥρμησεν ὑρπᾶσαι πῖλον.
 μόλις δὲ λήξας πωλικῶν κινημάτων,
 6235 τῇ διὰ χειρὸς εὐτελεῖ βυκτηρίᾳ
 ὄμματ' ἄμωροῖ βασιλικῆς εἰκόνας
 ἐπὶ πίνακος αὐτόθ' ἐγγεγραμμένης.
 τοῦ δ' ὥς μεμνηνός καταγνοὺς ἄναξ
 ἄλλαις ἐαυτὸν φροντίσιν ἐνησχύλει.
 6240 Ἐκείθεν εἰς Κύπελλα φρούριον φθάσας
 πρὸς θήραν ἐξώρμησε τέρψεως χάριν,
 καὶ συνεκάλει καὶ σύναιμον πρὸς τόδε.
 σκηψόμενος δὲ τὴν φλεβὸς σχάσιν ὅδα
 τοῦ πρὸς κυνηγέσιον ἐκκρούει δρόμον.
 6245 ἔξις δ' οὕτως αὐτοκράτωρ καὶ μόνος.
 συνίστορες δὲ προσλαβόντες σκεμμάτων
 σύναιμον Ἀλέξιον ἄγουσι τάχος
 σκηπὴν πρὸς αὐτὴν καὶ βασιλῆιον θρόνον,
 καὶ τόνδ' ἀνεῖπον αὐτοκράτορ' Αἰσώνων,
 6250 τοῖς βασιλικοῖς ἀλαλάζοντες κρότοις.
 καὶ γνοὺς Ἰσαάκιος τὰ πεπραγμένα
 Θεοκλυτῶν ἦν κίνδυνον πεφευγέναι.
 ἐπεὶ δὲ συνέξοντας αὐτὸν ἱππότας
 ἑώρα συντρέχοντας ἀπτέρω τάχει,

6233 κράτος V

6238 αὐτάναξ?

6243 σκεψόμενος V

est respectu, auditu: immo hac illac discurrens tanquam Baccha (6230) conviciis circumstantes onerabat, praefectos praesertim ac senatores, nec minus ipsi Caesari maledicebat; quin et detrahare capite tentavit apicem. tandem desistens equinis saltationibus, (6235) vili quem forte manu gerebat baculo oculos violavit regiae imaginis, quae prostabat ibidem picta in tabula. tunc homine ut insani contempto cerebri, Caesar ad alias animum convertit curas.

(6240) Illinc promotis ad Cypsella castris animi causa venatum est profectus, invitavitque fratrem ut secum iret. hic autem venae simulans sectionem venatorium excursum declinavit; (6245) quare imperator solus est profectus. tunc coniurati idoneum nacti tempus germanum eius Alexium raptim ducunt intra tentorium regium thronoque collocant, et Romanum salutant imperatorem, (6250) plausibus, ut fit regibus, concrepantes. audita re Isaacius deum rogabat ut se praesenti discrimini eriperet. tum missos cernens equites qui se caperent, celeri cursu instan-

- 6255 ἀνείς χαλινὰ πρὸς φυγὴν μετετρέπη,
καὶ ῥοῦν ποταμοῦ διαβὰς προκειμένον.
ἤλαυνεν ἵππον φυγαδεύων ἢ σθένος.
πλὴν συσχεθεὶς γε κατὰ Στάγειραν πόλιν
ἐκκόπτεται δὴ τὰς κόρας τῶν δμμάτων
- 6260 κατὰ σεμνεῖον εὐαγὲς τὸ τῆς Βήρις,
οὐπερ δομήτωρ σεβαστοκράτωρ ἔφν
τοῦδ' Ἀνδρονίκου καὶ τοκεὺς στεφηφόρου.
οὕτω δ' Ἰσαάκιος ἐκκοπεῖς κόρας
ἐν βυσιλείοις ἐγκαθεύρονται δόμοις,
- 6265 οὐχὶ μετασχὼν οἰασοῦν ἐδητύος
διὰ τὸ πάθος ἡμερῶν συχνῶν πάνυ.
ἔπειτ' ἐκέθεν ἔσχεν αὐτὸν οἰκίᾳ
ἢ κατὰ δαπλοῦν κλονα Προποντίδος,
σὺν μηνσὶν ἑπτὰ λυκάβαντας ἐννέα
- 6270 κρυταρχίας ἄρξαντα τῆς τῶν Ἀυδόνων.

Ἀλέξιος ὁ Ἄγγελος ἐτὶ η' Σ'.

Οὕτω δ' ἐπιβὰς Ἀλέξιος τοῦ κράτους
καὶ τῶν ὅλων σχὼν καθαρῶς αὐταρχίαν
οὐκ εὐθὺς εἰσέδραμε πρὸς Βυζαντίδα,
ἀλλὰ κακῶς πάσχονσι τοῖς κατὰ δύσιν

6269 atqui Ephraemius in titulo scripserat notam Σ', quae in Graecorum scriptis significat partem dimidiam. quamobrem et ego perpetuo scripsi *mens*. 6, quae anni pars est dimidia. sed tamen tum ex hoc loco tum etiam aliunde necessario constat, praedictam notam liberiore sensu ab Ephraemio usurpari ob significandum quemlibet anni excessum. quis enim tot Caesares annis N cum mensibus ad amussim sex regnavisse credat? M.

tes habentis lexis, (6255) coepit et ipse in fugam se conicere; oppositque fluvii transtis fluctibus cursum equi calcaribus urgebat. sed tamen captus in oppido Stagira orbatus est oculorum luminibus (6260) in venerando monasterio Berae, cuius fundator fuerat Sebastocrator imperatoris Andronici genitor. sic Isaacius luminibus cassus regio in palatio clauditur seu carcere, (6265) ubi propter doloris acerbiteriam nullum per dies complures gustavit cibum. exin ad duas columnas (sic locus dicitur) domus ipsi assignatur in Propontide, postquam Romanum dominus imperium (6270) rexerat annis novem cum septem mensibus.

Alexius Angelus an. 8 mens. 6.

Atque ita Alexius imperio potitus rerumque summam solus administrans, non tamen festinavit Byzantium statim, sed occiduis partibus

- 6275 παρὰ Μυσαρχῶν κασιγνήτων δυστρόπων,
 Ἀσὼν τε Πέτρου, τῆς κακῆς ξυνωρίδος,
 προστρέχει πράγμασι καὶ τοῖσδ' ἀμύνει.
 δημοῖ δ' ἐπ' αὐτῷ τὸ πραχθὲν τῇ συζύγῳ,
 γερονσίας μέρει τε τῷ κατὰ πόλιν,
 6280 κλήρῳ τε παντὶ καὶ πολιτείᾳ πάλιν·
 καὶ πᾶς τις ὡσὶν ἀκοὴν πεπραγμένων
 ἄγαν ἱλαρῶς ἡδέως ἠκηκόει.
 τῆς δ' Εὐφροσύνης Δουκαΐνης βασιλίδος
 πρὸς τὸν μέγιστον ναδὸν ἀφικνουμένης,
 6285 στίφος βανούσων φρατρίαν δεδρακότες
 ἄνδρα Κοντοστέφανόν τινα τοῦπικλην,
 Ἀλέξιον κλήσει δέ, συνειληφότες
 ἐν τῷ μεγίστῳ τοῦ Θεοῦ θείῳ δόμῳ
 ἀνεῖπον ὡς ἄνακτα τῆς Ῥωμαΐδος·
 6290 λαμπρῶν δ' ἐνίοις συσχεθεῖς παραντίκα
 φρουρὰν ὑπέστη καὶ κάθειρξιν ἐνδίκως.
 καὶ λοιπὸν ἑπὰς προστρέχων θείῳ δόμῳ
 τὴν Εὐφροσύνην ἀνύμνει βασιλίδα.
 μεθ' ἡμέρας δ' εἴσεισι καὶ κράτῳρ πόλιν,
 6295 οὐ πᾶσιν ἀσπάσιος ὦν χάριν ἔδρα·
 εἰς σύγγονον φίλον τε καὶ βασιλέα·
 οἱ καὶ παρεφθέγγοντο δῆπουθεν τάδε
 “ἂν οἶδεν ὕδωρ τοὺς πεπωκότας πνίγειν,
 τί λοιπὸν ἄλλο καὶ πιδὼν ζήσεται τις;
 6300 εἰ δ' οὐ λυτροῦται τὸν σύναιμον κινδύνου

6277 τε πράγμασι?

laborantibus (6275) propter molestos principes Moesorum Asanem atque Petrum, infaustos fratres, opem curamque censuit impendendam. significavit tamen coniugi dignitatem suam senatusque parti quae in urbe erat, (6280) cleroque toti civibusque simul. atque hanc novarum notitiam rerum nemo non libenter hausit auribus. cum tamen Euphrosyne Ducaena ad magnum templum regina procederet, (6285) plebeiae turbae conspirata manus virum cognomine Contostephanum, Alexium autem nomine, deductum in magnum dei venerandum templum, imperatorem Romanum salutavit. (6290) verum is captus statim ab optimatibus meritam habuit carceris custodiam. deinde cunctus populus ad templum currens imperatricem salutabat Euphrosynem. post dies aliquot Caesar quoque in urbem (6295) haud cunctis gratus venit ob suum facinus contra germanum fratrem suumque dominum. atque convicians aliquis sic forte aiebat “si bibentes praefocat aqua, quis iam alio potu vitam toleret? (6300) et si fratrem non redimit a discrimine

Ephraemius.

ὁ φίλος αὐτάδελφος, οἶχεται φύσις.”
 ὁμῶς παρελθὼν εἰς νεῶν θεοῦ μέγαν
 καὶ ταινιωθεὶς τοῖν χεροῖν ἀρχιθύτου,
 ἔξεισιν αὖθις ὡς ἔθος στεφηφόροις.

6305 ἵππος προσήχθη γαῦρος εἰς ἵππυσίαν,
 φατνιστός, Ἀρράβιος, εὖ ἡσκημένος.
 ὡς οὖν ἐπῆλθεν ἐγκαθιζῆσαι δίφρῳ,
 ἵππος φριμάσων γανυριῶν ἦν ἐκτόπως·
 ἐμπροσθίους δ' ἄνωθεν ἀννυῶν πόδας

6310 καὶ βλοσυρόν τι καὶ μανιῶδες βλέπων,
 τὸ δάπεδον δ' ὄνυξι κόπτων συχνάκις,
 τὸν ἀναβάτην ἀπεσείλει' ἑξόχως.

ἐπεὶ δὲ λαθὼν ἐμβεβήκει τῷ δίφρῳ
 ἥνια λαβὼν ἐν χεροῖν αὐτοκράτωρ,

6315 οὐχ ἤτιον ἵππος ἀγέρωχος ἡτάκτει,
 πόδας ἀννυῶν καὶ κροαίνων ἀγρίως
 μετ' ἑξακούστων χρεμετισμῶν καὶ κρότων.
 καὶ ταῦτα ποιῶν οὐκ ἔληξε παρύπαν,
 ἕως κεφαλῆς τοῦ κρατοῦντος τὸ στέφος

6320 χαμαὶ πεσεῖν δέδρακε, καὶ τούτου μέρος
 θραυστὴν τε παθεῖν δυσκλεῖα τ' ἀκοσμίαν,
 αὐτὸς δ' ἐπεσφαίριστο μάλ' ἐφεστρίδι.
 ἵππον δ' ἀναβὰς ἄλλον ὁ στεφηφόρος
 πομπὴν ἐπεισόδιον εἶχεν ἀνύσας

6325 σὺν τῷ πεσόντι καὶ τεθραυσμένῳ στέφει.
 ἀπαίσιος δ' ἔδοξεν οἰωνὸς τόδε.

6304 στεφηφόρος? cf. v. 6565.

6322 ἀπεσφαίριστο M.

germanus frater, periit natura.” attamen progressus ad templum manum, et patriarchae coronatus manibus, exiit ad pompam Caesaribus solitam. (6305) ad quem sublimis, ut insideret, ducitur equus Arabs de praecipibus et bene exercitus. verum dum Caesar in ephippium insilit, subsultans equus valdeque ferociens, seque anteriores arrigens in pedes, (6310) torvis et iracundia suffinis oculis, et pavimentum ungulis saepe quatens, miro sessorem recusabat nisu. sed cum repente ephippium occupassetprehendissetque frenum imperator, (6315) nihilo tamen ferociebat minus equus elatis pedibus, terramque verberans, sonorisque hinnitibus aërem complens; neque a furore huiusmodi prins destitit, quam capite coronam excussit Caesari (6320) humi proiectam, cuius etiam partes con fractae sunt infauste atque indecore. sessor autem strato corrui purpureo. quamobrem alio incenso Caesar equo qualemcumque demum absolvit pompam (6325) cum stemmate con fracto et deciuo; quod laevum omen visum est spectantibus.

- Ὑπῆρχεν οὗτος ἀγαθὸς τρόπος κρατῶρ,
 μείλιχος, ἡσύχιος, ἡπία φύσις,
 ἱλαρὸν εὐέντευκτον ἦθος εὖ φέρων,
 6330 μεταδοτικὸς καὶ φιλοικτίρμων πλέων,
 πᾶσι προσιτός, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
 ἡδύς, χαρίεις, εὐπρεπὴς ὕψιν ἄγαν,
 ὀρθίος, εὐῆλξ τε, Νιρέυς τις νέος,
 οὔτινα βλάβας εἰς δέμας εἰς οὐσίαν,
 6335 οὔτ' αὖ νεοχμῶσας τι τῆς ἐκκλησίας,
 οὐ καίνίσας ἔθιμα τῆς κραταρχίας,
 μισῶν διαβόλους τε θῶπας καθάπαξ,
 αἰσθητικὴ τις καρδία, σῆς ὁστέων,
 τῆς εἰς ἀδελφὸν ἀδίκου παροινίας
 6340 ἐν συντριβῇ πνεύματος εὖ ἡσθημένος
 καὶ κατανύξει καρδίας δακρυχέων·
 ἔφ' οὗ γυνή τις οὐκ ἐφάνη γαμέτου
 ἐκ τοῦδε κακῶς εἰς δέμας πεπονθότος
 παρειᾶς ἀμφίδρυφος ἢ καὶ λυσιθριξ,
 6345 οὐδ' ἀπελαθεῖς ὧπτό τις τῆς πατρίδος.
 πλὴν νωχελὴς ἦν καὶ μαλακὸς τὴν φύσιν,
 οὐδ' εὖ πεφυκὼς πρὸς διοίκησιν ὅλων
 ἐκ τῆς φυσικῆς νωθρότητος συντρόφου
 καὶ τῆς τρυχούσης τοὺς πόδας καχεξίας.
 6350 Οὗτός γε τοίνυν ἀσφαλῶς σχὼν τὸ κράτος,
 καὶ βασιλεῖος ἐνδιατρέψας δόμοις,
 καὶ δωρεαῖς πλείστον καταπιάνας

6345 τῆς om V

6349 τοὺς om V

6352 τε πλείστον?

Erat hic Caesar indole bona praeditus, comis, tranquillus, mansueti ingenio, hilaris, accessu affatuque facilis, (6330) clemente animo, manu liberali, cunctorum precibus patens, et benivulus, blandus, graciosus, formosusque admodum, procerus, virente aetate, alter Nireus. neminis hic corpori reive nocuit, (6335) neque in ecclesia quicquam innovavit, nec abrogavit item imperii legibus, assentationis aequae et calumniae osor. cumque esset tenero imbutus animo, crimen adversus fratrem, ut cariem ossium, (6340) exulcerata fixum gerebat mente, gemitibusque et lacrimis expiabat. ipso regnante nulla unquam mulier propter mariti mutilatum corpus vel laceravit genas vel solvit comam; (6345) nec quisquam patria pulsus est in exilium. ceterum socors remissoque ingenio, neque ad remque regendam idoneus propter natura insitam segnitiam, et quia pedibus etiam laborabat.

(6350) Quietus ergo moderans imperio atque in regali desidens palatio plurimos donis largiter ditabat eximiisque augebat dignitatibus.

- καὶ φιλοτίμοις ἀξίαις καθιδύνας,
μετὰ στρατιᾶς ἐκπερῶ πρὸς τὴν ἔω·
- 6355 ἤκουστο καὶ γὰρ ὡς ἀποστάτης πάλιν
Ἀλεξιὸς τις Κιλίκων ἐπαρχίας,
προσηγορίαν ὑποδὺς Ἀλεξίου
οὐπὲρ τοκεὺς ἦν Μανουὴλ αὐτοκράτωρ,
κώμας ἐπιὼν ἀνέσσει τὰς πόλεις.
- 6360 τοίνυν ἐπιστὰς φρουρίοις Μελαγγείων
καὶ τοῖς ἐκεῖσε βασιλεὺς αὐτοκράτωρ
ἀναγορευθεὶς πρὸς πόλιν ὑποστρέφει.
Εἰτ' ἀνεφύη Ῥωμαῖδος τῷ κράτει
κακόν τι τερμέριον ἄελπτον πάλιν,
- 6365 Ἰσαάκιος τύραννος αἰσχροὺς Κυπρίων,
δς ἑξαπίνης προσρueὶς τῷ σουλιτάνῳ
κἀκεῖθεν εὐρῶν συμμαχικόν τι σίτφος
χώρας ἐκάκου καὶ πόλεις Ῥωμαῖδος.
ἄλλυντο δ' ἄμφω παραπεμφθέντες μῆρῳ.
- 6370 Φροντίδα τιθεὶς δυτικῶν χωρῶν ἀναξ
μετὰ στρατιᾶς ἱκανῆς εὐκαρδίου
ἄνδρα στρατηγόν, τοῦπικλὴν Ἀσπιέτην,
κατὰ Μυσῶν ἐπομψεν ἐχθρῶν βαρβάρων.
χρησάμενος δὲ μὴ δειόντως τῇ μάχῃ
- 6375 αὐτοῖς ἐάλω βαρβάροις ἀντιμύχοις.
ποιούμενος λόγον δὲ πλεόνα πάλιν
κράτῳ δυτικῶν ἀστέων κακουμενων,
Ἰσαάκιον γαμβρὸν εἰς Θυγατέρα,
τὸν σεβαστοκράτορα, πέμπει δευτέρως

in orientem postea cum copiis transiit: (6355) audivit enim denuo rebellem Alexium quendam in provincia Cilicum, nomine adsumpto Alexii Caesare Manuele nati, pagos incursu urbesque perturbare. (6360) ad Melangiorum ergo praesidia pergens, atque illic etiam salutatus dominus reversus est in urbem imperator.

Obortum est deinde Romano imperio molestum monstrum atque inexpectatum (6365) tyrannus ille Cypriorum Isacius; qui ad sultanum repente profugiens atque ibi nactus auxiliares copias, Romanas terras urbesque divexabat. sed enim ambos mors oppressit tandem.

(6370) Caesar de terris occidentis sollicitus peritum ducem cognomento Aspietam cum numero validoque exercitu adversus Moesos barbaros hostes misit: verum infelici commisso proelio, (6375) captus est a barbaris Aspieta Moesis. plurimam rursus Caesar gerens curam occidentarum urbium afflictarum Isacium, cui tradiderat filiam nuptui, sebastocratorem dignitate, misit (6380) denuo cum praevalido ingente

- 6380 σὺν δυσαρλίθμῳ στρατιᾷ ῥωμαλέα·
 κάκεινος Ἀσάν σπασθεὶς τῷ βαρβάρῳ
 χρόνια δεσμὰ καὶ κάθειρξιν ὑπέδν,
 ἐν οἷς ἐναπέψνξε βιαίῳ μόρῳ.
 πλὴν ἀλλὰ καὶ βάρβαρος Ἀσάν ἐφθάρη
 6385 κλῆσιν Ἰβανκῷ τινὶ Μυσῶν ἐκ γένους·
 καὶ Πέτρος ἀρχὴν τὴν Μυσῶν λαβὼν ἔχει.
 καὶ τοῦδε κακῶς ἀποκτανθέντος ξίφει
 Ἰωάννης δέδεικτο Μυσαρχηγέτης,
 Ἀσάν Πέτρον σύναιμος, αἰσχιστος τρόπους,
 6390 τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀστῶν καθαιρέτης.
 ὁ δ' οὖν Ἰβανκὸς προσρνεὶς στείγηφόρῳ
 καὶ παρὰ τοῦδε προσδεχθεὶς μάλ' ἀσμένως
 χρήσιμος ὦπτο τῷ μέρει τῶν Αὐσόνων,
 ἀκμαῖος ὢν τις καὶ χέρας ῥωμαλέος,
 6395 δξύροπος δ' οὖν πρὸς θυμὸν καὶ μιανίαν.
 τούτῳ κατηγγύησε πρὸς συνοικίαν
 τὴν θυγατριδὴν βασιλεὺς ἀφιγμένῳ,
 ὑπαρχὸν ἀρχὴν τῆς Φιλίππου χειρίσας·
 δς ἦν ἐπιτελίσμα Μυσοῖς καὶ Σκύθαις
 6400 τειχῆρες Αὐσόνων δὲ χωρίων μέρει.
 Τοῖς Ἀλαμανοῖς βαρβάροις Σικελίας
 αἰσχυρῶς ἀλούσης, ἐν Ἰταλίᾳ τότε
 δορυάλωτος συναπῆχθη πρὸς βίαν
 καὶ θυγάτηρ ἄνακτος Ἰσαυκίου,
 6405 καὶ κασιγνήτῳ ῥηγὸς Ἀλαμανίας

6386 codex λαβήν. M.

exercitu: sed ab Asane captus etiam hic barbaro, vincla diuturna et carcerem perpressus, ibidem violenta morte obiit. verum et ipse barbarus Asan periit (6385) manu cuiusdam Moesi Ibanci domitus; Petrusque obtinuit Moesiae principatum. sed cum etiam hic gladio fuisset caesus, princeps Moesorum exstitit Ioannes Petri Asanisque frater, ingenio pessimo, (6390) et Romanarum urbium perniciēs. Ibancus autem ad Caesarem confugiens atque libente animo receptus Romanis partibus utilem se praebeuit, floridus iuvenis, forti manu, (6395) sed ad sumendam iram paratissimus. huic collocavit Caesar in matrimonium in aulam advenienti neptem suam, et praefecturam tradidit Philippopoleos. is autem contra Moesos et contra Scythas (6400) firmum Romani imperii munimen erat.

Iam cum Sicilia ab Alamannis barbaris turpiter esset domita, tunc in Italiam vi deportata est cum praeda belli filia quoque Caesaris Isaacii; (6405) et regis Alamanniae germano fratri Philippo iuncta est nu-

Φιλίππῳ συνέξενκτο πρὸς γάμον σχέσιν,
 πόσιν ἑαυτῆς ἀποβαλοῦσα μόρῳ,
 τοῦ Σικελῶν ἄρξαντος υἱὸν πρὸ χρόνων.
 ἣ κυκεῶνα πικρίας ἀπινθίου,

6410 ποτήριον δ' οὐχ ἤττον ὀργῆς κυρίου
 ὀλέθριον κίρνησι τῇ Βυζαντίδι.

Πάσγων τὰ τοῦ σώματος ἄρθρα καὶ βάρτρα
 οὐ συνεχῶς μὲν καὶ διὰ βίον κράτωρ,
 κατὰ δὲ κύκλους καὶ τινας περιόδους

6415 ἔκ τινος ὕλης σώματος καχεξίας,
 ὀδύνας εἶχε καὶ δυσπολίστους πόνους
 ἐπεισφρέντος τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ πάθους.
 ἕαρος οὐκοῦν τηνικαῦτ' ἀφιγμένου
 πόνοις νικηθεὶς καὶ περιωδυνλαῖς

6420 τολμᾷ τι πρᾶγμα κινδυνῶδες καὶ ξένον,
 ὄλεθρον αὐτῷ προξενοῦν παραβόλως·
 σιδήρια γὰρ πυρακτωθέντα σφόδρα
 σκελοῖν ἐπιτίθῃσιν ἀμφοῖν καὶ βάρτροιν,
 καὶ πρὸς βάθος δέδρακε καυτῆρα μάλα.

6425 καὶ πρὸς βραχὺ μὲν ῥαϊσάντων τῶν πόνων
 μεθ' ὕβρειων ἅπαντες Ἀσκληπιάδαι
 μακρὰν ἀπηλαύνοντο κράτορος λόγῳ·
 μετὰ δὲ τοῦτο φλεγμοναὶ καυτηρίας
 κατέτρυχον κρατοῦντα καὶ ποδαλγαί,

6430 καὶ πᾶς ἱατρὸς εἰσκέκλητο σὺν τάχει.
 καὶ πάντας ἐπέθραττεν οὐ φαῦλον δέος,
 μήπως ἀνειροχθὲν καθόδου τῆς πρὸς πόδας

ptiali foedere, quoniam priorem ipsi mors abstulerat sponsum, Siciliae quondam regis filium. haec femina conditum amaro absinthio (6410) dominicaque tamquam ira plenum calicem propinavit patriae suae.

Pedibus et arthritide laborans Caesar, haud quidem sine requie vel intervallo, sed temporibus certis ac periodis, (6415) propter vitiosum corporis humorem dolores patiebatur intolerabiles, cum se per corpus morbus circumageret. igitur verno tunc instante tempore, cum angere-tur solitis doloribus, (6420) novum audacter tentavit remedium, quod ipsi summum adtulit discrimen: fervidis enim admodum ferri laminis utrique cruri et pedibus impositis inussit grave carnibus cauterium. (6425) et sedatis quidem parumper doloribus, non sine conviciis omnes Asclepiadas procul a se facessere iubebat Caesar: verum cauterii post-hinc inflammatio dolorque pedum Caesarem cruciabat, (6430) revocati-que medici sunt celeriter, quos omnes haud vanus invasit timor, ne prohibitus quominus in pedes fluere solitus humor sanguinis et saniei,

- εἰωθὸς αἶμα σὺν ὕλῃ καταρρέειν,
 ἐνσκήψαν εἰς καίρια σώματος μέλη
 6435 οἷσι κρατάρχη θάνατον παραντίκα,
 μεταπεσεῖται δ' ἄλλαχού κραταρχία.
 τούτων λόγος μάλιστα τῇ βασιλίδι,
 κληροῦχον υἱὸν οὐκ ἐχούση τοῦ κράτους,
 μόνην ξυνωρίδα δὲ τῶν θυγατέρων,
 6440 χῆτιν παθουσῶν τῶν συνεύων πρὸ χρόνων·
 ὣν Εἰρήνη μὲν ἡ χρόνῳ πρεσβυτέρα
 συνῆπτο καλῶς πρὸς γάμον κοινωνίαν
 Κοντοστεφάνων ἐκ γένους Ἀνδρονίκῳ,
 μόρῳ μαλακῷ καταλύσαντι βίον,
 6445 ἡ δευτέρα δ' Ἄννα γε συνώκει πάλιν
 Ἰσαακίῳ Κομνηνιάδῃ νέῳ,
 Μυσῶν καθεῖρξει τὸν βίον λελοιπότι,
 ὡς ἱστορῶν ἔφρασεν ἀνόπιν λόγος.
 Ταῦτα μὲν οὕτω τῷ βασιλεῖ συνέβη·
 6450 ὅμως ῥαῖσας, ἀπάρας Βυζαντίδος,
 ἐφίσταται γε Θεσσαλονίκῃ πόλει,
 κάκειθεν ὁρμᾷ κατὰ Χρύσου τοῦ Βλάχου,
 ὃς παραλαβὼν Στρούμμιτζαν σὺν τοῖς πέριξ,
 καὶ τι κατασχὼν εἰς τυραννείου λόγον
 6455 ὑπερφυῖς τειχῆρες αἰπεινὸν λίαν
 ἔρυμα δεινόν, Πρόσακον κεκλημένον,
 ὃ σὺνδραμοῦσαι φύβις ἅμα καὶ τέχνῃ
 ἀπρόσμαχόν τ' ἅμαχον εἰργάσαντό πως,

6440 in margine glossa στήρῃσιν. M.

in corporis praecipuis stagnaret partibus, (6435) aegrumque subitanea morte opprimeret, atque ad extraneas sceptrum abiret manus. sermo hic fiebat apud reginam maxime, quae masculum heredem haud pepererat, sed filiarum tantum par, (6440) quarum iam erat utraque sponso vidua. Irene natu maior iuncta fuerat splendidis sane nuptiis Andronico, progeniem suam trahenti de Contostephanis; sed is abruptit vitam ob suam mollietiem. (6445) iunior aequae nupta fuerat Anna Comnenorum surculo Isaacio, qui apud Moesos obiit in vinculis, ut nostra historia desuper narravit.

Atque ita Caesaris se res habebant; (6450) qui male firmus adhuc Byzantio excedens Thessalonicam contulit se in urbem. inde perrexit contra Chrysum Blachum, qui Strummitza occupata cum vicinia, tenensque quoddam, veluti regiam suam, (6455) peridoneum munitissimum et sublime ingens castellum cui nomen Prosacon, quod ars certatim cum natura effecerat bellantibus inaccessum et inexpugnabile, Romanae illic

- ἦν Ῥωμαῖκοῖς γειτνιάζουσιν ὄροις
 6460 μέγα τι κακόν, ἀφανίζουσα λύμη.
 τοίνυν ἐπιστὰς βασιλεὺς τῷ Προσάκῳ
 μετὰ στρατιᾶς ἀξιαγᾶστος λίαν,
 καὶ συγκροτήσας καρτερὰν Μυσοῖς μάχην,
 σπουδὴν ἐτίθει τοῦ Χρύσου κατασχῶσαι
 6465 ἐλεῖν τε καὶ φρούριον αὐτοῦ τοῖς ὅπλοις.
 μετὰ φόβον γούν καὶ κύματον μυρίον
 εἰς συμβάσεις βλέψαντος αὐτῷ τοῦ Χρύσου
 τοῦ καθυπείκειν βασιλεῖ διὰ βίον,
 ἔρμα κατέχειν βασιλεῖ διὰ βίον,
 6470 καὶ σύζυγον σχεῖν ἐκ βασιλείου γένους,
 ἄναξ μεταστὰς τῶν μερῶν τοῦ Προσάκου
 εἴσεισιν αὖθις τὴν πόλιν Κωνσταντίνου.
 Ἀφίσταται δὲ τοῦ κράτους Ῥωμαῖδος
 πρόσφυξ Ἰβαγκός, ὢν ἐν Φιλίππου πόλει,
 6475 καὶ πλεῖστα δεινῶν Αὔσονας κατειργάκει,
 καὶ στρατιὰν ἤτησεν αὐτῶν πολλάκις,
 ἔλὼν πρωτοστράτωρα Καμμύτζην μάχῃ,
 ἐπιδραμῶν δὲ καὶ πόλεις Ῥωμαῖδος
 τὰς πρὸς Βολερὸν μέχρις αὐτῆς Ξανθείας,
 6480 καὶ πάντα Μυσῶν, ἧ φασί, λείαν δράσας,
 ἀνὴρ ἀτεχνῶς αἰμοχαρὲς καρδία,
 κύων μανικὸς καθυλακτῶν Αὐσόνων·
 ὃς ἐς τοσοῦτο μανίας ἐληλάκει

6469 βασιλεῖ διὰ βίον] δὲ καθὰ κατεῖχεν? v. Nicet. p. 672 16.

proximis dicionis finibus (6460) grave imminabat malum et exitium. accedens ergo Prosacon imperator cum florente exercitu et permirō, consertaque gravi cum Moesis pugna, vi nitebatur debellare Chrysum (6465) eiusque arcem armis occupare. post multam autem caedem ac laborem ad pacis condiciones respexit Chrysus, se Caesari fore subditum, si retinere hanc sibi liceret arcem, (6470) et si daretur regia de stirpe uxor. sic re confecta Caesar discedens Prosaco regressus est ad urbem Constantini.

Exin Romano imperio fidem fregit perfuga Ibancus in Philippi urbe, (6475) detrimentisque affecit nostros plurimis: nam et acie saepe discessit victor, Cammytze quoque capto protostratore, et incursavit nostrae dicionis urbes quae sunt Boleron versus usque Xanthiam, (6480) omnia late diripiens agens ferens; vir sine dubio praeditus ferino corde, rabidi canis instar Romanos allatrans; qui eo vesaniae fu-

- ὥς συσχεθέντας Αὐσόνων κατὰ μάχην
 6485 τέμνειν μεληδὺν ἐν πότῳ ξιφειδίῳ.
 ὅθεν βασιλεὺς ἀπάραις Βυζαντίδος
 Ὀρεστιάδα καταλαμβάνει πόλιν.
 ὁρῶν ἀποστάτην δὲ δύσμαχον πάνυ
 καὶ συνὸν αὐτῷ Ῥωμαϊκὸν τι στίφος
 6490 πρὸς συμπλοκὴν φρίσσον τε καὶ θνήσκον δέει,
 ἔξηπορεῖτο φροντίσι προσανέχων.
 πλὴν προυκαλεῖτο πρὸς φιλίαν ἐνοστάτην,
 μηδὲ στρατιᾶς ἀμελῶν καὶ τῆς μάχης.
 καὶ παραλαβὼν τὰς δυνάμεις τὰς ὅλας
 6495 καὶ τῆς Φιλίππου τὴν ἐπαρχίαν φθάσας
 Στενίμαχον ὄρουριον εἶλεν ἐκ μάχης,
 ἐνθα συνῆκτο βαρβάρων πλείστον στίφος,
 οὗς κατεδουλώσατο πορθήσας πόλιν.
 ἔπειτα συσχὼν ἀπάτῃ ψευδορκίαις
 6500 Ἰβραγκὸν ὦμὸν δέσμιμαχον κακεργάτην,
 εἴσεισι καλλίνικος τὴν Κωνσταντίνου.
 Τοῦτου κρατοῦντος Κομνηναγγελωνίμου,
 Ἰωάννου δὲ Καματηροῦ τὸν θρόνον
 Βυζαντιάδος ἰθύνειν εἰληχότος,
 6505 δόγμ' ἄνεφύη καινοφανές καὶ νόθον,
 γεννήτορά τε καὶ διδάσκαλον φέρον
 τινὰ μοναχὸν Σικιδίτην τοῦπικλήν,
 λαλοῦντ' ἄληθῶς ἀπὸ γῆς καὶ κοιλάς.
 ζητήσεως οὔσης γὰρ εἰ χρηὴ καὶ λέγειν
 6510 νοεῖν τε σαφῶς σῶμα Χριστοῦ δεσπότου,

rorisque evasit ut milites Romanos in proelio captos (6485) frustatim ense caederet in convivio. quare imperator abiens Byzantio semet Orestis contulit ad urbem; cumque rebellem cerneret fortem admodum, Romanos autem semet comitantes (6490) proelio abhorrere atque metu exanimis, inops consilii curis aestuabat. igitur condiciones rebeli obtulit, armorum pugnaeque interim non immemor; exercitumque omnem secum trahens (6495) contulit se in provinciam Philippopoleos, ibique castrum cepit vi Stenimachum, ubi barbarorum erat ingens numerus, quos urbem populatus captivavit. deinde capto falsis promissionibus (6500) crudeli Ibanco, pessimo adversario, victor reversus est Cpolim.

Regnante Alexio de Comnenis Angelis, Ioanne autem Camatero ecclesiae sacrum tenente solium Byzantinae, (6505) novum emersit spuriumque dogma, cuius magister erat et creator monachus quidam dictus Sigidites, infima vere blaterans et ventriloquus. nam controversia exorta utrum dicere, (6510) immo et diserte credere nos oporteat cor-

- δ ληπτόν ἐστιν ἡμῖν ἐν μυστηριοῖς,
 ἄφθαρτον εἶναι καθάπερ μετὰ πάθος
 καὶ θείαν ἀνάστασιν, ἣ φθαρτὸν λέγειν,
 ὁποῖον ἦν πρὸ θανάτου καὶ τοῦ πάθους,
 6515 ἄφθαρτον οἱ μὲν ἀπεδείκνυνον τόδε,
 διδασκαλικάις χρώμενοι μαρτυρίαις
 σοφοῦ Κυρίλλου καὶ πατρὸς Χρυσοστόμου
 Εὐτυχίου τε ποιμένος Βυζαντίδος
 καὶ Γρηγορίου φωσφόρου Νυσσαέων,
 6520 οἵπερ παριστάνουσι διδασκαλαῖς
 ἐκεῖνο σῶμα δεσπότην πεφυκέναι
 τὸ νῦν πρὸς ἐστίαις ἡμῖν τυγχάνον,
 ὃ κρεῖττον ὁφθέν θανάτου μετὰ πάθος
 ζωῆς κατήρξεν ἀφθίτου βροτῶν χάριν·
 6525 οὗ καὶ μέρος τις τυγχάνῃ δεδεδυμένος,
 ἅπαν λαβὼν ἅπεισι σῶμα κυρίου,
 καὶ προσθεουργεῖ τοὺς μετασχόντας ξένως.
 οἱ δ' ἐκ μερίδος τῆς ἐναντίας πάλιν
 ἔφασκον αὐτὸ μηδὲ τύπον παρέχειν
 6530 σεπτῆς μακαρίας τε παλινζωίας,
 τελούμενον δὲ θυσίαν μόνην φέρειν,
 κἀντιῦθεν ἄνουν φθαρτὸν ἄψυχον πέλειν,
 καὶ τὸν μετασχόντα δὲ λαμβάνειν μέρος,
 οὐχ ἅπαν τὸ σῶμα Χριστοῦ δεσπότην·
 6535 εἰ γάρ, φασίν, ἄφθαρτον ὑπῆν καθόλου,
 ἦν ἂν ἀναφῆς ἀθάτατον τοῖς ὅλοις.

6534 δὲ τὸ ?

pus dominicum in mysteriis sumptum incorruptivum esse, ut post passionem admirandamque anastasim, an corruptivum, quale ante mortem fuerat ac passionem, (6515) altera pars aiebat incorruptivum, freta doctrinis atque testimoniis cati Cyrilli et patris Chrysostomi Eutychique Byzantini praesulis et Nyssenorum phosphori Gregorii, (6520) qui scripto suo suadent magisterio istud a nobis sumptum in mysteriis domini corpus prorsus esse eiusmodi, quale devicta morte post passionem aeternam accepit vitam nostri gratia; (6525) neque aliquantam partem nos percipere, sed universum Christi corpus domini, a quo sumentes sanctificamur mire. verum contrariae partis defensores dicebant ipsum haud praeferre typum (6530) sacrae ac beatae domini anastaseos, sed sacrificium unice mysterio fieri; hinc esse corruptivum, sine sensu, exanime. a nobis autem sumi partem tantum, non universum corpus Christi domini: (6535) nam si hoc esset prorsus incorruptivum, nec

τοιαῦτα συνείροντες οἶδε δυστρόπως
 ἀπλουστέρους ἔπειθον ὑπείκειν σφίσι·
 τῇ κρείττονι δόξῃ δὲ προστεθεὶς ἄναξ

6540 εἷα φθινύθην τηνάλλως τοὺς θυτέρας.

Μυσῶν γένος κάκιστον, εἰς συμμαχίαν
 στίφος Κομάνων προσλαβὼν παριστρῶν,
 χώρας ἐπήει Ῥωμαϊκὰς ἐκτρέβον,
 καὶ λείαν ἀμύθητον αἰχμαλωσίαν

6545 καὶ σκῦλα πλεῖστα κερδᾶναν ὑποστρέφει.
 καὶ τοῦτ' ἂν εἶχεν εἰσαεῖ δρῶν ἐξ ἔθους,
 εἰ μὴ τὸ χριστῶνυμον εὐσεβὲς φῶλον
 τῶν Ῥῶς ἀπεῖρξε σφᾶς κακῆς προθυμίας.
 ὁ γὰρ Γαλίτζης ἡγεμῶν, παραινέσει

6550 τοῦ ποιμενάρχου Ῥωσικῆς ἐκκλησίας,
 στίφος στρατιᾶς ἡλικῶς ὡς μυρίον
 ἐπῆλθε τῇ γῇ τῶν Κομάνων ἀθρόον
 καὶ χώραν ἠφάνισεν αὐτῶν ἐσχάτως·
 καὶ τοῦτο δράσας πλειστάκις φιλοφρόνως
 6555 εἰς εὐσεβῶν καύχημα τῶν χριστιανύμων,
 σφᾶς συμμαχεῖν ἔπανσε Μυσοῖς βαρβάροις.

Καὶ τις Κομνηνῶν ἐκφυεὶς Ἰωάννης,
 ἀνὴρ πιθώδης σωματικὴν τὴν πλάσιν,
 προκοιλίος τε καὶ λιπόκρεως λίαν,

6560 παχὺς ἐπὶ κλῆν ἐκ θέας φερωνύμου,
 ἀντάρας ὥπτο βασιλεῖ κατὰ πόλιν.
 νεῶν γὰρ εἰσδὺς τὸν θεοῦ θεῖον μέγαν

palpabile fore nec visibile. haec isti falso blaterantes ore imperitiori turbæ faciebant fucum; sed imperator obsequens meliori dogmati (6540) sivit contrarios frustra laborare.

Pessima gens Moesorum cum socia manu accollarum Danubii Comanorum terras Romanas incursabat vastans, praedamque agebat plurimam ac captivos, (6545) quibus ditata in patriam se recipiebat. atque id deinceps semper actura fuerat, nisi Rossorum pia gens Christiana cohibuisset barbaros a maleficio. Galitzæ quippe princeps, adhortante (6550) ecclesiae summo Rossicae pastore, plurima militari coacta manu in Comanorum agrum repente irruit, eumque extrema affecit vastitate; quod cum egisset saepe amico animo (6555) ad solatium piorum Christianorum Comanicum auxilium Moesis abstulit.

Ioannes quidam de Comnenis genitus, corporis mole dolii formam referens, projecto ventre, carnibus pinguisimis, (6560) nomine idoneo dictus vulgo Crassus, Caesari se rebellem in urbe praebeuit. ingressus enim templum dei maximum, coronam ex iis quae mensa pendebant sa-

- καὶ τῶν περὶ τράπεζαν ἡωρημένων
 στέφανον ἐνθεις τῇ κρατὶ παρανόμως,
 6565 στεφανίτης ἔξεισι τοῦ θεοῦ δόμον.
 καὶ σὺν φρατρὶ καὶ συνιστόρων στίφει,
 ὄντων ἐπισήμων τε λαμπρῶν ἐκ γένους,
 εἴσεισιν εὐθὺς εἰς παλάτιον μέγα,
 τοῖς βασιλικοῖς ἀναδούμενος κρότῳ.
 6570 καὶ βασιλεῖον καθίσας ἐπὶ θρόνου
 τινὰς ἐδωρήσατο λαμπραῖς ἀξίαις.
 ὃ συρφάκων ὄχλος δὲ καὶ τῶν ξυγκλύδων
 ἀνὰ στενωποὺς ἀμφόδους Βυζαντίδος,
 πρὸς δ' αὖ ἀγνῶς ἐκτρέχοντες λιμένας,
 6575 ἀνηγόρευον Αὐσόνων βασιλεῖα
 ἔλευθέρῳ στόματι τόνδ' Ἰωάννην,
 τιθέντες εἰς ἄρπαγμα λαμπρὰς οἰκίας.
 νυκτὸς δὲ χανδὸν ἐμφορηθεὶς ἀκράτου
 παχὺς φρένας κλῆσίν τε τύραννος νέος,
 6580 ἀνείς τε πύλας ἀνέτους ἀνακτόρων
 ὀπλιτικῆς φάλαγγος ἐσκειδασμένης;
 ἔλαθεν ἄλούς ὀπλίταις βασιλέως
 καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκκοπεῖς παναθλίως.
 Καὶ δέσμιος δὲ πρωτοστράτῳ Καμμύτζης,
 6585 ὃν φθάσας εἶπον τοῖς Μυσοῖς ἠλωκέναι,
 εἰρκτῆς τε δεσμῶν ἐκλυθεὶς παρὰ Χρύσου,
 σὺν τῷδ' ἀπειστάτησεν Αὐσόνων κράτους,
 καὶ κατακρατεῖ Πελαγονίας ὅλης.
 συνέσχε καὶ Πρίλαπον ἄστῃ ῥαδίως,

cra ausu scelesto imposuit in caput suum, (6565) atque ita coronatus templo exiit; et cum favente conspirato globo hominum splendidorum de classe nobili, recta processit ad palatium magnum, plausibus concupantibus in morem regium. (6570) mox cum regali consedisset throno, splendidis quosdam donavit dignitatibus. miscella vero populi colluvies, per angiportus vias vicosque urbis perque plateas currens atque portus, (6575) Romanum proclamavit imperatorem libera lingua clamitans hunc Ioannem, et simul opulentas spoliabat domos. verum sequente nocte mero oppressus crassus hic mente et nomine tyrannus, (6580) regiae patentibus per socordiam ianuis, cum eius per urbem esset dilapsa cohors, a Caesaris militibus repente captus calamitosum caput ensi obtulit.

Cammytzes quoque protostrator, tentum (6585) quem supra dixi in vinculis apud Moesos, effracto sibi Chrysi manu carcere, cum hoc conspirans defecit a Caesare, et Pelagoniam cunctam occupavit; tum

- 6590 κατατυραννεῖ Θεσσαλικῶν χωρίων,
 παρακινεῖ τε ῥῆστα καὶ τὴν Ἑλλάδα,
 παλίμβολον τίθῃσι Πέλοπος κλίμα.
 πρὸς τῷδ' ἀποστάτης γε δεύτερος πάλιν,
 σπαρτοὺς κατὰ γίγαντας, αἶφνης ἀνέφν,
- 6595 Ἰωάννης Κύπριος Σπυριδωνάκης,
 τοῦπάννυμον σχὼν ἐκ πατρῴας ἐστίας,
 αἰσχρὸς τις εἶδος ἡλικίαν καὶ τρόπους,
 χειρωνάκτης τέχνην τε, τὰς ὕφεις στράβων,
 τύχην χαμερπῆς καὶ χθόνιος παντάπαν,
- 6600 ὑπηρετῶν ἀνακτι τὰ κατὰ δόμους,
 φύλαξ ταμείων τῶν ἔσω τεταγμένος,
 εἶτα Σμολένων κλίμα λαχὼν διέπειν·
 ὃς κατεπαρθεῖς ἀξίαις παραλόγοις
 ῥῆσθι πρὸς ἀπόνοιαν ἀποστασίας.
- 6605 ὑπὴν βασιλεῖ καὶ κακὸν τρίτον τότε
 εἰωθὸς οἱ νόσημα τῆς ποδαλγίας.
 στρατευμάτων τοῖσιν διελὼν πᾶν εἰς δύο
 τὸ μὲν παρέσχε κατὰ Σπυριδωνάκου
 γαμβρῷ Παλαιολόγῳ τῷ Ἀλεξίῳ,
- 6610 τὸ δ' εἶχε πέμπας Οἰνοπολίτῃ πάλιν
 εἰς ἀντίμαχον κατὰ Καμμύτζῃ μάχην·
 καὶ συμβαλὼν ἥττησε τοὺς ἀποστάτας,
 καὶ φονγάδας τίθῃσι τῷ Θεοῦ σθένει,
 καὶ Χρύσον ἀπῆλασε χώρας Στρονυμμίτζης.

6607 στράτευμα?

6610 Ἰνοπολίτη V

etiam cepit Prilapum levi nisu, (6590) atque Thessaliae dominum se gessit; nullo obsistente demum commovit Helladem, rebellemque fecit Peloponnesum. tum et rebellis alius repente apparuit, tanquam illi quondam gigantes sparti, (6595) Ioannes Cyprinus vulgo Spyridonaces, hoc habens cognomentum paterna ex domo, foedum quid visu, moribus et corpore, oculis homo strabis, arte opifex, humili sorte genitus et terrae filius, (6600) Caesaris olim palatinus famulus, interioris fisci custodiae impositus; exin Smolenam praefecturam nactus, inexpectata dignitate elatus ad apostasiae proruit vesaniam. (6605) tertiam habebat Caesar tunc miseriam, suetos sibi podagrae dolores, bifariam igitur distributo exercitu, partem ducendam contra Spyridonacem genero Alexio tradidit Palaeologo, (6610) alteram vero traditam Oenopolitae ad debellandum misit Cammytzem hostem. proelio conserto utrumque rebellem vicit, eiecique imperio cum dei ope; et Chrysum quoque pepulit Strummitza.

- 6615 Ἐφ' ἡμερῶν τούτου γε τῆς κραταρχίας
 Ἰωάννης ἔξεισι Μυσαρχηγέτης,
 σύναιμος Ἀσάν καὶ Πέτρον, τῆς Μυσίας
 μετὰ στρατιᾶς κατὰ Ῥωμαίων ὄρων,
 καὶ διαλαβὼν ὀπλιτῶν πολλῶν ἵλαις
- 6620 κατὰ Ῥοδόπην τὴν Κωνσταντίαν πόλιν
 ὤκισμένην εὖ καὶ κολώνειαν πόλιν,
 ταύτην παρεστήσατο ῥῆσται τῇ μάχῃ.
 καὶ κατερείψας τὸν περίβολον τέλας
 εἰς Βάρναν ἤκε τὴν παρύλιον πόλιν,
- 6625 καὶ τήνδε τρισὶ κατασεύσας ἡμέραις
 παραλαβὼν τε, κατεδαφίσας ἕμα,
 καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ καταχώσας, φεῦ πάθους,
 ζωὸς ἀλάστωρ παρακειμένη τάφρῳ
 κατὰ μέγα σάββατον ἐδλογημένον,
- 6630 μηδὲν σεβασθεὶς τὰ Χριστοῦ θεῖα πάθη,
 ἐκείθεν ἀνέζευξεν εἰς τὴν πατρίδα.
 Φαῦλον τραγῳδὸν οὐκ ἔδει παριέναι,
 τοιοῦτον οἶος ὢν ἐγὼ γε τυγχάνω,
 εἰς συμφορῶν πέλαγος, εἰς τόσον βάθος
- 6635 τραγῳδίας τε καὶ κακῶν Ἰλιάδος,
 ἃ πάντα συμβέβηκε τῇ Κωνσταντίνου·
 ἀλλ' ὅστις ἂν ἤμελλεν ἐκ διαμέτρου
 ἅπαντα νικᾷν τραγικὸν πρὸς τὸ κλαίειν
 καὶ δραματοουργὸν συμφορῶν ἀνθρωπίνων,
- 6640 οἷοί περ ὄντες τυγχάνουσιν ἐκτόπως
 Σοφοκλεῖς Αἰσχύλοι τε σὺν Εὐριπίδαις.

(6615) Adhuc Alexio retinente imperium, Asanis atque Petri Moessorum frater, in principatu patriae successor, Ioannes arma extulit contra imperium; statimque aggressus cum plurimo exercitu (6620) in Rhodopeiis iugis Constantiam urbem bene munitam fastigiisque impositam facili proelio sibi vindicavit. huius deiectis moenibus scelestus homo Varnam perrexit urbem ad mare sitam, (6625) quam continenter tribus diebus quassam, postremo captam exaequavit solo, eiusque cives in subiecta fossa hic daemon obruit vivos, heu dolorem! sabbati magni et benedicti die, (6630) Christi sacram passionem nil reveritus. tum demum in suam patriam est reversus.

Nunc opus haud inepto tragoedo foret, qualis sum ego, ut caneretur digne calamitatum pelagus et abyssus, (6635) malorum inquam Ilias et tragoedia, quae Constantini simul urbi contigit. immo opus foret contra summo vate, qui quemvis superaret plorando tragicum humanarumque actorem miseriarum, (6640) quales fuerunt scilicet illi eximii

πίσυνος ὦν ὁμως δὲ καὶ γὰρ τῷ λόγῳ,
αὐτοῦ διδόντος, ἔξερῶ τι πρὸς σθένος.

Καθεῖλεν Ἀλέξιος Κομνηνὸς κράτῳ

6645 σύνναιμον Ἰσακίον ἀρχικοῦ θρόνου·

καὶ τάχ' ἂν ὑπὴν συμφέρον κραταρχίᾳ,
εἰ τοῦδε μηδὲν φυλακῆς κατημέλει.

νυνὶ δὲ διάγοντι τῷδ' Ἰσακίῳ
κατὰ γε διπλοῦν κίονα Προποντίδος

6650 ἀνείθυνον ξύμπασιν ἦν προσίεναι

καὶ καθομιλεῖν πάντα τε δρᾶν ἀνέδην.
διακόνοις οὖν Ἰταλοῖς κεχρημένος,
ἀνδράσι φίλοις, γράμματ' ἐκπέμπει λάθρα
φίλῃ θυγατρὶ τῇ συνκύνῳ Φιλίππου

6655 Ἀλαμανῶν ἄρχοντος εὐτυχῶς τότε,

δηλοῦντά οἱ ξύμπαντα συμβεβηκότα.
κάκειθ' ἐν ἀντίγραφῳ προσδεδεγμένος
πέμπει πρὸς αὐτὴν Ἀλέξιον νῆα,
ὃν καὶ λιπεῖν ἤλπιζε κληροῦχον στέφους,

6660 λαθόντα τὴν αἰσθησιν οἷς τούτου λόγος.

ὅπως δὲ λαθὼν διέδρασε, λεχτέον.
οὗτός γε συνέξεισι τῷ στεφηνφόρῳ
στράτευμα κινήσαντι κατὰ Καμμύτζη,
εἰς δ' οὖν Δαμοκράνειαν ἐσκηνημένου

6665 ἀπώχ' αὐτὸς ἀποδράς πρὸς Ἀθύραν.

ἐφόλκιον δὲ νηὸς εὐρείας πᾶν,
Ἑλλησποντίαις Πηγαῖς καθωρμισμένης,

Sophocles Aeschylusque atque Euripides. verum et ego fretus facundiae viribus, harum ope aliquid conabor fari.

Comnenus Caesar expulerat Alexius (6645) germanum Isaacium regali throno; idque fortasse fuerat imperio utile, nisi custodiam pulsi neglexisset. nunc cum Isaacius domum habitaret ad duas columnas sitam in Propontide, (6650) erat cuique liberum accedere, colloquia atque negotia audacter agere. ergo Isaacius usus ministris Italis, amicis sibi viris, arcanas literas mittit ad filiam suam Philippi uxorem (6655) tunc Alamannis imperantis feliciter. in his significabat fortunam suam; receptisque illinc vicissim literis mittere Alexium filium ad ipsam statuit, quem et sperabat regni heredem linquere, (6660) clam illis scilicet qui observabant iuvenem. sed ut latuerit fuga, iuvat eloqui. profectus hic cum Caesare nuper fuerat bellum Cammytzae, ut diximus, inferente: cum autem Damocraniae mora fieret, (6665) fuga adulescens contulit se Athyram. cumque famulus lembus ingentis navis, cuius nauarchus erat Pisanus civis, ad Pegas Hellesponti urbem progressus

- ἥς ἡγεμὼν ἦν ἐκ Λατίνων Πισσαῖος,
 προευτρεπισθὲν εἰς δοχὴν τοῦ δραπέτου,
 6670 ἐκεῖ κατῴραν ἐξεπίτηδες τότε,
 ἥρπακὸς ἐξέπλευσε τὸν νεανίαν,
 καὶ πρὸς μέγ' ἀπήνεγκε πλοῖον Λατίνου.
 ἐπεὶ δὲ δρασμὸς διέγνωστο τοῦ νέου,
 στελλας ἐρευνᾷ βασιλεὺς πλοῖον μέγα.
 6675 οὐδὲν δὲ καὶ δράσαντες ἀπεσταλμένοι
 παλίνδρομοι φθάνουσι πρὸς βασιλέα·
 κειράμενος γὰρ εὐφυνῶς οὗτος κόμην,
 ἐσθήμασι τε σχηματισθεὶς Λατίνων,
 εἰλούμενός τ' αὖ ἀναμιῖς αὐτῶν ὄχλῳ,
 6680 ἄγνωστος ἦν ἅπασι καὶ τοῖς εἰδόσιν.
 οὕτως ἀποδρὰς Ἀλέξιος, ὥς ἔφην,
 πρὸς κασιγνήτην ἐν Σικελίᾳ πλέει,
 καὶ τῇδ' ἐποφθεῖς ἐκτραγωδεῖ τὰ πάθη.
 ἥ δ' ἐκλιπαρεῖ τὸν σύκυνον ἀμῦναι
 6685 φίλῳ τε πατρὶ δυστυχῶς πεπραγότε
 καὶ συγγόνῳ πλάνητι γυμνῷ τ' ἀστέγῳ.
 Ταῦτα μὲν οὕτω συνέκυρσε τῷ τότε,
 ἐπὶ δ' Ἐριννὸς φθαρτικὴ καὶ πρὶν πόλει,
 Ἐρίκος τις Δάνδουλος δοῦξ Βενετίας,
 6690 ἀνὴρ ἀγύρτης καὶ παλαιὸς κακίαν,
 Ἄδερ ἀλιτήριος, Αὐσόνων λύμη,
 δς ὑποτύφων ζώπυρον βασκανίης,
 ἔναυσμά τ' αὖ μήνιδος ἔνδοθεν φέρων
 ὥς ἐν σποδιῇ τῆς ἑαυτοῦ καρδίας,

esset, paratus nempe ad excipiendum profugum, (6670) repente admo-
 tus Athyrae littoribus recepto adulescente altum tenuit, atque ad Pisani
 navem eundem transtulit. sed mox ut fuga innotuit adulescentis, navi-
 gium magnum Caesar scrutari iussit (6675) ministros a se missos: sed
 isti tamen ad eum reversi sunt negotio infecto. etenim apte tonso ca-
 pillο iuvenis vestimentoque simulans se Latinum, cum se permiscuisset
 turbae nauticae, (6680) cunctis vel familiaribus fuit incognitus. sic fuga
 elapsus, ut dictum est, Alexius ad sororem confert se in Siciliam, atque
 apud illam casus flet domesticos; quae sponsum exoravit ut vindex fie-
 ret (6685) parenti suo tam gravibus oppresso malis, fratrique nudo ex-
 sulī et sine laribus.

Dum haec peraguntur, Erinnys alia exitiosa Byzantinae urbi dux
 Venetiarum erat Ericus Dandulus, (6690) vir fraudulentus, veterator
 pessimus, Ader execrandus, imperii pestis, qui arcanam flammam na-
 triens livoris, atque odii fomitem iamdiu gerens tamquam sub mentis

- 6695 τῆς δῆθεν, ὡς ἔφασκεν, εἰς συμφυλέτας
παρ' Αὐσόνων πρὶν ζημίας παροιτίας,
εὐκαιρίαν πνεύματος ἦν ἀναμένων,
ὡς πυρσὸν ἀνάψειεν αὐτοῦ κακίας
περιφανῇ μέγιστον ἐπιταπλασίως
- 6700 κατὰ κραταρχίας τε καὶ Ῥωμαίδος.
δραξάμενος γοῦν τηνικαῦτ' εὐκαιρίας,
τὴν πυρκαϊὰν ᾗρεν εἰς μέγα φθόνον,
ἔλην χορηγοῦντος δὲ καιροῦ τῷ φθόνῳ,
συνωμότας σχὼν εἰς σύναρσιν κακίας
- 6705 ἄνδρας τοπάρχας ἐγγενεῖς ἐκ Λαυτίνων,
ἐκπλεῖν ἐτοίμους εἰς Παλαιστίνης ὄρους
πρὸς ἐκδικίαν μνήματος ζωηφόρου.
βουλεύεται δὲ κατὰ Ῥωμαίων σφίσιν.
οὔτοι δ' ὑπῆρχον ἀρεῖκοι γεννάδαι,
- 6710 Μόντης Φεράντης μαρκέσιος ἀξίαν,
κλῆσιν Βονιφάτιος, ἀκμαῖος σθένος,
Βαλδουῖνος κόμης τε χώρας τῆς Φλάντρας,
πρὸς δ' αὖ Ἑρῖκος ἀγίου Παύλου κόμης,
καὶ Δολόικος κόμης τῆς χώρας Πλῆης,
- 6715 πλείστοις σὺν ἄλλοις ἀνδράσι τολμηταίσι.
πλοῖα δ' ἐτύχθη παντὸς ὡς εἶπεῖν στόλου
εἰς Βενετῖαν ἐν τρισὶν ὅλοις χρόνοις,
δρόμωνες ἵππων εἰσδοχεῖς πρὸς τοῖς δέκα
ἑκατόν, εὖ πως τῇ τέχνῃ πεπηγμένοι,
- 6720 ἐξήκοντα νῆες τε τριήρεις πάλιν.

6703 γε?

cinere repositum, (6695) ob suis illata, ut aiebat, civibus a nobis detrimenta atque iniurias, aurae secundae flabrum expectabat, ut suae malitiae facem inflammaret maximam luculentam et septemPLICEM (6700) contra Romani columen imperii. tunc ergo idoneam nactus occasionem, facem ingentium sustulit irarum, suppeditante tempore materiam ignibus. is conspiratos habuit ad facinus (6705) viros toparchas nobiles Latinos, in Palaestinam mox navigaturos ab liberandum domini sepulchrum. cum his ad nostram coniuravit luem. erant hi bellica virtute insignes, (6710) Montisferrati dignitate marchio nomine Bonifacius, vir fortissimus, Balduinusque comes provinciae Flandriae, insuper sancti Pauli Ericus comes, praetereaque Pleae Doloicus comes, (6715) cum audacibus aliis viris plurimis. ac navigia universae prope classis constructa sunt Venetiis per triennium, celeres naves decem supra centum, equis vehendis, optime compactae; (6720) sexaginta praeterea triremes.

Ephraemius.

- ἔτι δὲ συνήλπιστο πλοῖα στρογγύλα
 πανταχόθεν μέγιστα τῆς Ἰταλίας,
 πληροῦντ' ἀριθμὸν ὑπὲρ ἐπτάκις δέκα.
 οἷσπερ συνηρθίμῃτο πλοῖόν τι τέρας
 6725 πελώριον, μέγιστον ὧν ποτ' εἶδε τις,
 κόσμος σφίσιν οὕτω γ' ἐπικεκλημένον.
 εἴσεισι τοίνυν ἵππος αὐτὰ χίλια,
 ὅπλοις γε κατάφρακτος, εἷ ὥπλισμένη,
 ἄσπις δ' ὁμοίως, μυριάδες πον δέκα,
 6730 εἰς παντοδαποὺς ὀπλίτας τετμημένη,
 εἰς τζαγρατοξότας δὲ τῶν ἄλλων πλέον.
 Ὡς δ' ἦν πρὸς ἔκπλουν ἡντρεπισμένος στόλος,
 ἐνταῦθα βυθὸς ἀνεσφάγη κακίας
 καὶ συμφορῶν θάλασσα κορυμμένη,
 6735 ἐπὶ κακῷ κακὸν τι προσβάλλον πόλει·
 δαλὸς γὰρ Ἀλέξιος τῆς Κωνσταντίνου,
 Ἰσακίου παῖς τοῦ βεβασιλευκότος,
 ὃ πρὶν ἀποδρᾶς λάθρα τῆς Βυζαντίδος,
 γράμμασι πάπα τῆς παλαιτέρας Ῥώμης
 6740 Ἀλαμανῶν τε ῥηγὸς ὠχυρωμένος,
 τοὺς ἐν στόλῳ πλέοντας εἰς Παλαιστίνην
 ἐκπλεῖν σὺν αὐτοῖς ἤξιόν πρὸς πατρίδα,
 συναξιούντων τῷδε ῥηγὸς καὶ πάπα,
 οἳ χάριτας ἔφασκον ὀφλήσειν σφίσιν,
 6745 εἰ τουτὶ μειράκιον εἰς κραταρχίαν
 αὐθις ἐπανάζουσιν τὴν φυτοσπόρον.

6729 rectius sine dubio Nicetas 3 9 scribit ἄσπις τρις-
 μυρία. M.

tam et rotundae sunt collectae naves undique versum ex Italiae oris perampleae molis ad septuaginta; quibuscum erat prodigiosum quoddam (6725) maximum quotquot umquam visa fuerant navigium, cui mundi nomen fecerant. impleverunt autem classem mille equites, armati omnes, immo cataphracti, scutatorum autem militum centum milia, (6730) in varios armaturae distincti ordines; plerique tamen erant ballistarii.

Iam cum parata esset ad cursum classis, tunc dilatavit fauces abys-
 sus mala, inhorruit procellosum aerumnarum mare, (6735) incubuit urbi
 malorum cumulus, infaustus namque Alexius, Isacii filius imperatoris
 quondam Byzantini, is qui clam antea fugerat ex urbe, literis papae
 senioris Romae (6740) atque Alamanniae regis communitus, navigaturis
 adfuit in Palaestinam, petens reverti in patriam cum ipsis, suffragio ad-
 iutus, inquam, et papae et regis, qui se praedictis viris habituros
 (6745) gratiam aiebant, siquidem reponerent adulescentem in paterno

“πρὸς τοῖσδ’ ὑμᾶς καὶ τοῦτο σωροῖς χρημάτων
ἀμείψεται γε καὶ θεραπεύσει τάχα,
εἴπερ δι’ ὑμῶν ἀπολήψεται κράτος.”

6750 ἄνδρες πανοῦργοι λοιπὸν εἰσδεδεγμένοι,
πολυτρόποις πράγμασιν ἐντεθραμμένοι,
παῖδά τιν’ ἀπλοῦν, εὐχολον πρὸς ἀπάτην,
σύμπλονν, δημοτράπεζον, ἀλήτην, ξένον,
ὄρκοις ἀναπείθουσι συνθέσθαι σφίσιν

6755 ἂ μηδαμῶς πέφυκε δέξασθαι πέρας.
οὐ γὰρ θαλάσσας κατένευσε χρημάτων
τούτοις παρασχεῖν, ἀλλὰ καὶ συμμαχίδας
νῆας τριήρεις πεντήκονθ’ ἅμ’ ὀπλίταις
κατ’ Ἀγαρηνῶν ἀπόπλονν ποιουνμένοις.

6760 πρὸς τοῖσδ’ ἐπηγγεῖλατο, φεῦ ἀμαθίας,
ἐθῶν ἀνακαίνισιν ἀρχαίων πύπα,
ἔθῃ νεοχμῶσαί τε τῆς ἐκκλησίας,
καὶ πίστewς δὲ παραποιήσιν δρᾶσαι,
ἣν στερκτέαν κρίνουσι παῖδες Λατίνων.

6765 Ἀλλὰ τὰ πρυμνήσια λύσας ὁ στόλος,
πρὸς Ἰάδαρὰ τὴν πολλήνῃν κατάρας,
ἐμάχει’ αὐτοῖς, τοῦτο δάξαν Δανδούλῳ.
ὥς δ’ οὖν παρεστήσατο φρούριον στόλος,
Ἐπιδαμνίων ἐγκαθώρμισται πόλει,

6770 καὶ τοῖσδ’ ἀνηγόρευτο Ῥωμαίων ἀναξ
Ἀλέξιος παῖς, Ἰταλοῖς δὲ συμπλέων.

6760 hoc loco schismaticum se demonstrat aperte Ephraemius. M.

imperio; praeterquam quod innumera pecunia idem et officio gratus foret, si illorum ope imperium reciperet. (6750) callidi homines variisque agendis exerciti negotiis tunc exceptum simplicem puerum, fraudibus expositum, navis mensaeque socium, errantem, advenam, iuratis verbis adigunt spondere (6755) quae numquam poterant exitum sortiri: neque enim tantum maria pecuniae promisit se daturum, sed quinquaginta cum auxiliari milite triremes Agarenorum profligando bello. (6760) praeterea promisit, heu stultitiam! restitutum prisca se papae iura, ritus ecclesiae nostrae reformatum, talem se denique in Graeciam reductum qualem Latini profitentur fidem.

(6765) Postquam sublati demum classis ancoris ad parvam urbem Iadara pervenit, hanc suadente expugnavit Dandulo. quam ubi cepit arcem, progressa classis ad Epidaurum urbem obvertit proras; (6770) ibique est acclamatus Romanus Caesar puer Alexius, cum Italis navigans.

- ταῦτα σαφῶς γνούς ὁ κρατάρχης Ἀδσόνων
 ἤρξατο σαθρὰς καὶ παλαιὰς τῷ χρόνῳ
 νῆας τρίηρεις ἀνακαινίζειν τέχνη,
 6776 εἰς εἴκοσιν μόλις ἀναριθμουμένους.
 ὄρμιον δ' ἀναχθεῖς ἐξ Ἐπιδάμου στόλος,
 τυγῶν ἐπιφόρον τε πνεύματος λίαν
 αὔριος τε λιμπρῆς ἐκ πρόμνης ποντιάδος,
 ἐφίσταται τάχιστα τῇ Κωνσταντίνου,
 6780 ἀστυπολιτῶν μήτινος κατειδότης
 σχεδὸν κατάπλουν Ἰταλῶν ἐναντίων.
 καὶ τί με δεῖ γράφοντα μηκύνειν λόγον;
 γνόντες Λατῖνοι δειλίαν τῶν Ἀδσόνων
 οἷς σφᾶς ἰώρων τῷ δέει τεθνηκότητας,
 6785 πιτυοῦσιν ἀκταῖς εὐχερῶς ἔξω φόβου,
 στράτευμα δ' ἐξάγουσιν εἰς γῆν ἱππέων.
 νῆες δὲ πλοῖα καὶ δρόμωνες αὖ πάλιν
 πρὸς κόλπον εὐθὺς εἰσπλέουσι τὴν πρόσω.
 ἀλύσειως δὲ προσβυλόντες φρουρῶν
 6790 ἐνάλιοι τε καὶ χθόνιοι κυκλόθεν,
 οὓς μὲν φυλάκων εἰργάσαντο φυνγάδας,
 οὓς δ' αὖ θαλάσσης παρέπεμψαν τῷ βάθει,
 κατὰ μάχην κτείναντες ἀνθισταμένους.
 ἀλύσειως δ' ἔπειτα ῥαγείσης μέσον
 6795 εἰσρύεται πᾶς εὐχερῶς ἔνδον στόλος,
 καὶ κακὸν ἀνύποιστον ἦν ἀργαλέον.
 στράτευμα λοιπὸν ἱππικὸν πεζὸν θ' ἅμα
 καὶ πᾶς προσέσχον τῷ Κοσμιδίῳ στόλος.

his intellectis Romanus imperator triremes putres et senio fatiscantes instaurari iussit ab opificibus, (6775) quas vix viginti numero fuerunt portu discedens Epidauri classis, ventis propitiis utens ad miraculum, quippe marina aura urgente puppes Cpolim tenuit celerrime, (6780) nemine prope civium sciente adhuc Italicorum hostium adventum. nec vero longas loquar per ambages. gnari Latini quantus esset civium metus, quo cunctos cernebant exanimes, (6785) classem secure ac facile advertunt oris: ipsi cum equis in terram desiliunt; cuncta diversi generis navigia in ulteriorem provehuntur sinum usque ad castellum quod catenae dicitur. (6790) sic oppugnantes terra marique urbem partim custodes mbenium fugabant, partim classarios mari demergebant, eratque caedibus inquinatum proelium. ut autem media fracta est catena, (6795) omnis continuo classis introibat, eratque malum nimium, ineffabile. reliquus miles, pedes equesque simul, tum classis etiam pergit

- στρατὸς δ' ἔκει χάρακα πείδς πηγνύει,
 6800 ἐπιπεφυκὸς γε χώρῳ γηλόφον,
 τάφρῳ περιδρόμῳ τε διειλημμένον
 στεινῶμασί τε ξυλίνοις ἐν τῷ μέρει·
 ἄφ' οὗ θεατὰ τὰ βασιλεία πέλει.
 ταῖς ῥόσι δ' αὖ ναυλοχεῖ πάλιν στόλος.
 6805 ἦν οὖν τὸ λοιπὸν καρτερὰς μάχας βλέπειν
 ἑκατέρωθεν πολλῆς τῆς ἡμέρας·
 ἄνδρες δ' ὀπλῖται, γεννάδαι στρατηγέται,
 εὐνοὶ βασιλεῖ καὶ προσέκοντες γένει,
 μετὰ στρατιᾷς ἵππικῆς πεζῆς θ' ἅμια
 6810 συνεπλέκοντο Λατίνους εὐκαρδίας,
 τὸ μὲν παριστάνοντες ὡς ἔνδον πόλις
 ὀπλιτικὸν μάχιμον εὐσθενὲς φέρει,
 τὸ δ' αὖ ἑαυτῶν ἐν μάχαις εὐανδρίαν·
 ἦν δ' ἀθρεῖν ἦν οὐκ ἀγενῆ τ' Αὐσόνων,
 6815 οὐδ' ἀρεῖκῃς ἀνδραγαθίας ξένα,
 καὶ μῦλλον ἔνθα γαμβρὸς ἦν βασιλέως
 μάχας στρατηγῶν καὶ διευθύνων. ξένως,
 Θεόδωρος Λάσκαρις, ἐν μάχαις λῶν·
 οὗτος τολυπείων γὰρ ἄριστα μάχας
 6820 ἔπληττε κατέπληττε τοὺς ἀντιπύλους.
 Συσπειραθὲν στράτευμα λοιπὸν Λατίνων
 χερσαῖον ὕδραῖόν τε, φεῦ τῆς μανίας,
 ἔγνωκε δεῖν πως προσβλεῖν Βυζαντίδι,
 ἵν' εἰ μὲν ἰσχύσειεν· εἰ δ' οὖν συμβάσει
 6825 δρᾶσαν ἀπὴρ πρὸς κελεύθους ἰδίας.

ad Cosmidium. ibi pedester miles castra struit (6800), in eminentis stationis loco, e regione regii palatii; quae partim fossa circumducta munit, partim decussim trabibus defixis, cuncta item classis constitit in littore. (6805) tum vero utrimque Martis opus grave per diem saepe peragi vidisses. magnanimi correptis armis duces, bene volentes Caesari vel stirpe proximi, cum peditatu simul equitatuque (6810) Latinis resistebant forti animo, portisque se efferebant, ut ostenderent bellicis viribus urbem non destitui, neque se aleam pugnae detrectare. profecto tum Romanos vidisses strenuos (6815) atque Mavortiae memores virtutis, praesertim ubi imperatoris gener bellum ducatu regebat mirifico, Lascaris Theodorus, in proeliis leo. hic enim pugnas fortiter sustentans (6820) caedebat concidebat adversarios.

Quare collectus Latinus exercitus terrestris et maritimus, prohi-
 rabiem diram! impetu statuit capere Byzantium, si modo praevaleret;
 sin minus, (6825) oblati condicionibus hinc recedere. ergo Latini ho-

- οἱ μὲν τὸ λοιπὸν ἀντιμάχων Λατίνων
 πλοῦι φέροντες ἰστᾶσι πρὸ Πιτρῶν,
 διὰ κάλων κλίμακας ἴσχοντα ξένας,
 ἰστοῖς πρὸς ὕψος εὐτέχνως συνδουμένας·
- 6830 οἱ δὲ κριὸν τεύχουσι, μηχανήματι
 καθαιρετικὸν τειχέων πολισμάτων,
 κύκλω περιστήσαντες ἄνδρας ὀπλίτας
 τζαγρατοξότας εἰς μάχην ἀντιμάχων.
 καὶ τηνικαῦτα συγκροτοῦσι τὴν μάχην
- 6835 ὥς κρατεράν τε καὶ σφόδρα φρικαλέαν.
 ὁ τειχεσιπλήτης δὲ κριὸς ῥαδίως
 ἔρρηξε τείχος πρὸς θάλασσαν τὸ βλέπον,
 καὶ ἀπεκρούσθη συμμάχοις τοῖς Ἀδσόνων.
 πλοίοις δ' ἰνόντες ἐκ κλιμάκων ὑψόθεν
- 6840 ἤφλεσαν λίθους τε κοντοὺς καὶ ξίφη
 φύλαξι πύργων καὶ προμάχοις τειχέων,
 καὶ πρὸς φυγὴν τρέπουσιν αὐτοὺς ῥαδίως.
 λοιπὸν κρατοῦσι τειχέων πυργωμάτων,
 καὶ πυρπολοῦσιν οἰκίας ἰδρυμένας
- 6845 ἐκ τῶν Βλαχερνῶν ἐς μονὴν Εὐεργέτου.
 Ἰδὼν δὲ δυστύχημα τοῦτ' αὐτοκράτωρ
 καὶ συνοχὴν δάκρυα τῶν ὑπηκόων,
 μέμψεις δὲ τούτων εὐλαβηθεῖς καὶ πλέον,
 μόλις ὀπλίτης γένεται καὶ σὸν βίᾳ.
- 6850 τῶν βασιλείων δ' ἔξιπὸν ὠπλισμένος
 πλείστους ἐπεσπάσατο λαμπροὺς ἱππεῖας
 καὶ πεζικὴν φάλαγγα γενναίων νέων.

stes in aciem prodeunt atque naves promovent usque ad Petrium, grandes habentes in antennis scalas funibus alligatas arte mira. (6830) arietem alii machinam obiectant, solitum urbanorum flagellum moenium, et circumponunt homines armigeros, ballistarios, qui hostem verberent. tunc atrox exardescit ad moenia bellum, (6835) terrore plenum, maximis conatibus. ariete expugnatore ruperunt facile obversum mari murum; sed sunt repulsi a nostris auxiliariis, qui in urbe erant. at classarii desuper e scalis (6840) lapidibus feriebant telis gladiis turrium custodes moeniumque vindices, brevique eos in fugam coniecerunt. deinde hostes moenibus potiti urbanis ignem domibus iniciunt (6845) inde a Blachernis ad aedem Euergetae.

Tunc dirum casum cernens imperator, trepidationem lacrimasque civium, horumque verens maxime querimoniam, aegre et coactus tandem in arma rapitur, (6850) et cataphractus prodians palatio traxit nobilium equitum catervam peditumque iuvenem fortem manum. et fortasse ali-

- καὶ τὰχ' ἂν ἔργον εὐκλεῆς πέπρακτό οἱ,
 σωτήριον πόλει τε καὶ κραταρχίᾳ,
 6855 εἰ συνεπλάκη τοῖς ἐχθροῖς ἐναντίος,
 ἢ συμπλοκὴν Λάσκαρι γαμβρῷ γεννάδα
 δογῶντι μάλα συγκεχωρήκει τότε.
 νῦν δ' ὑπὲρ αἴσαν ἢ στρατιᾶς δειλία
 εἰς ἔσχατον κίνδυνον ὥσε τὴν πόλιν·
 6860 μόνον γὰρ εἰς ἔνδειξιν αὐτὸν ὀπλίσας
 μικρόν τε φανείς ὁ κρατάρχης ὀπλίτης
 εὐθὺς ἀπεκρόψατο, μηδὲν τι δρώσας,
 ἀσπύσιος μὲν ἑξίων πρὸς τὴν μάχην,
 ἐπανιών δ' αἰσχιστος ἐκ μάχης τάχα,
 6865 θρασυτέρους θεῖς ἀντιμάχους Λατίνους.
 ὕμῳς ὑπεισδὺς τοὺς βασιλεῖας δόμους
 Κομνηνὸς Ἀλέξιος Ἀδσονοκράτωρ,
 ἔγνωκε δεῖν οἱ συμφέρον τε τυγχάνειν
 ἀντιφερόμεν μηδὲν ἄκμῃ κινδύνου.
 6870 ἔξισι νυκτὸς τοιγαροῦν λεληθότως,
 πρὸς Δεβελτὸν δ' ἄπεισι φρουρίον Θράκης,
 ἔνθα προητοίμασε τὴν κατοικίαν,
 ὅκτω κατασχὼν τὴν βασιλείαν χρόνους
 σὺν μησὶ τρισὶν, ἡμέραις αὖθις δέκα.
 Ἀλέξιος δ' υἱὸς Ἰσαάκου μῆνας ε'.
- 6875 Αὖθις δ' Ἰσαάκιος ἄρχει τοῦ στέφους
 σὺν Ἀλεξίῳ τεχνίῳ πεφιλμένῳ·
 ἐπεὶ γὰρ Ἀλέξιος ἀπέστη κράτους

quod peracturus erat utile urbi facinus et imperio, (6855) si cum hostibus manum conseruisset, vel certe Lascari, genero fortissimo, maxime optanti pugnam permisisset. nunc conservandae vitae dum studet miles, acceleravit urbi discrimen summum. (6860) nam Caesar armis sumptis in speciem tantum, postquam se paulisper armatum ostendit civibus, nulla re digna gesta recessit statim; et qui iucundus nuper in proelium venerat, mox ignominia plenus ex eo discessit, (6865) aucta Latinis hostibus audacia. cum recepisset ergo se in palatium Romanus Caesar, Comnenus Alexius, utile sibi censuit ac necessarium instanti iam periculo non resistere. (6870) clam igitur per noctem elapsus aedibus abiit Debelum Thraciae castellum, ubi iam sibi instruxerat diversorium, postquam tenuerat regnum annis octo, tribus praeterea mensibus, diebus decem.

Alexius Isaacii filius mens. 6.

(6875) Tunc iterum Isaacius potitur stemmate cum dilecto suo filio Alexio: nam postquam prior Alexius cessit regno atque Debelum,

- καὶ πρὸς Λεβελτὸν ἀπέδρασεν, ὡς ἔφην,
 εὐθὺς ἀνηγόρευτο πρὸς γερουσίας
- 6880 Ἰσαάκιος βασιλεὺς πηρὸς φάη,
 εἰρκτῆς τε δεσμῶν ἀνεθεὶς παραλόγιως,
 καθεύδοντι δὲ βασιλὶς Εὐφροσύνη.
 ὥς δ' ἐγκατέστη καὶ πάλιν κραταρχία,
 τίθησι δῆλον πᾶν τὸ συμβᾶν Λατίνοις.
- 6885 οἱ δ' οὖν ἐκπέμπουσιν αὐτῷ σὺν τάχει,
 ὃς ἤξιότω πατρικῆς συνεδρίας
 κοινωνίας τε τοῦ βασιλείου κράτους·
 καὶ πᾶς προσιῶν δημοτῶν τῶν ἐν τέλει
 ἄμφοιν προσῆγε προσκύνησιν καὶ σέβας.
- 6890 μετὰ βραχὺ δὲ καὶ πρόκριτοι Λατίνων
 τοῖς βασιλείοις παραβαλόντες δόμοις,
 τιμῶν τυχόντες δωρεῶν τ' αὖ ἀφθόγων
 αὐθις ἀπηλλάττοντο σὺν εὐταξίᾳ.
 τούτοις βασιλεὺς δαψιλῶς καθ' ἡμέραν
- 6895 ὅλας θαλάσσας χρημάτων ἦν παρέχων,
 εἰ καὶ σφίσι κέκριτο ῥανίς τις τάδε.
 χρήζων τὸ λοιπὸν πλειόνων εἰς δαπάνην
 τῶν ἱερῶν ἤψατο φεῦ κειμηλίων
 σκευῶν τε θείων καὶ σεβαστῶν εἰκόνων·
- 6900 καὶ τῶνδε κόσμον ἀθεμέλως λαμβάνων
 ὥς κοινὸν ἀργύριον ἢ καὶ χρυσίον
 παρεῖχεν ἐχθροῖς Ἰταλοῖς τόνδ' ἀφθόγως.
 Οὗτος Πισσαίους Ἰταλοὺς τοὺς ἐν πόλει,
 διαφόρους ὄντας γε τοῖς Βενετίκοις,

6886 ὡς V

ut diximus, profugit, a senatu protinus imperator (6880) caecus Isaacius est acclamatus, carcere suo praeter spem emissus. contra regina Euphrosyne custodiae traditur, ille recepto iterum imperio peractam rem significat Latinis; (6885) qui statim ipsi remiserunt filium, ut consideret cum parente domino sociumque honorem obtineret regni. tunc universus populus cum magistratibus utrique simul domino obsequium obtulit. (6890) paulo post etiam duces Latinorum cum ad regales aedes se contulissent, honoribus affecti donisque innumeris quieti recesserunt cum recto ordine. his imperator affatim quotidie (6895) maria pecuniae in sinum ingerebat, quanquam haec ipsis videbantur guttae. mox ad impensas indigus pecuniae coepit diripere sacros thesauros, vasa divina, venerandas statuas, (6900) quibus illicite detrahens ornatum, argenteosque et aureos nummos confians, hostibus large profundeabat Italia.

Is et Pisanos urbis inquilinos antehac a Venetis odio dissidentes,

- 6905 ἐπὶ κακῷ φεῦ τῆς ὅλης Ῥωμαίδος
 σπεύσας φιλοῖ καὶ καταλλάσσει τότε.
 οἱ δ' ἀντιμάχοις προσρύντες αὐτίκα
 ἀεὶ διῆγον σύσσιτοι συνημμένοι
 ὅθεν Φραγγίσκοι προσλαβόντες τι μέρος
- 6910 τῶν προσρύντων Πισσαίων Βενετίκων,
 δι' ἀκατίων προσπεπλευκότες πόλει,
 συνεισπεσόντες ὀπλῖται ξιφηφόροι
 τῇ συναγωγῇ κρυφίως τῶν ἐξ Ἄγαρ,
 ἅπαντα ληστεύουσι τᾶνδον καθάπαξ.
- 6915 τέως δ' ἀπεκρούσθησαν Ἰσμαηλίταις
 ἀστυπολίταις σφίσι συμμαχουμένοις.
 οἱ δ' ἐκμανέντες πῦρ ἐνιᾷσι δόμοις,
 καὶ πυρπολοῦσι τῷ πυρὶ τῷ παμφάγῳ
 τὰ πλεῖστα καὶ κάλλιστα τῆς Κωνσταντίνου.
- 6920 ἀφ᾽ ἧ μὲν ἀπήρξατο πυρὸς τῷ τότε
 ἐκ συναγωγῆς, ὡς ἔφην, τῶν ἐξ Ἄγαρ,
 τὸ καὶ Μιτάτον τοῖς ὅλοις κεκλημένον,
 δὲ πρὸς θύλασσαν Εἰρήνης τῆς ἁγίας
 ἀγχωμάλως ἴδρυντο ναῶ τιμίῳ.
- 6925 καὶ πάντα φλέξαν ἀφανίσαν τὰ πέριξ
 διεσπύη πῦρ, πάντ' ἐρημοῦν τὰ κύκλῳ,
 ἄχρι μεγίστου καὶ περικλύτου δόμου
 Θεοῦ σοφίας καὶ παναγίου λόγου.
 διῆκε μέχρι καὶ θαλάσσης θατέρας,
- 6930 κατὰ τε μῆκος πυρπολοῦν καὶ πρὸς πλάτος.
 οὐκ ἦν τότε ἀκίνδυνος ἡ φλίων θεία,

(6905) heu cum perniciē universi imperii inter se studuit iungere amicitia. illi adversariis enim reconciliati cum his curabant quotidie convivia. tum etiam Franci, socia cohorte (6910) Pisana Venetaque quae ultro accessit, cymbis in urbem subito delati impetum faciunt simul armata manu in synagogam clam Agarenorum, eiusque omnem rapiunt supellectilem: (6915) verum a Turcis demum sunt repulsi, opem ferentibus Byzantii civibus. illi efferati faculas iniiciunt civium tectis, consumuntque incendio plurima et optima urbis aedificia. (6920) magni fuit autem incendii initium a synagoga, ut diximus, Agarenorum, qui locus vulgo dicitur Mitatum; idque aedificium pertinet ad mare, ubi et Irenes divae templum surgit. (6925) illinc progrediens amburensque omnia, propagatumque gravi cum exitio, devenit usque ad inclytum circum maximum; qui sanctissimae Sophiae templo adiacet; atque ad oppositum venit usque mare, (6930) longe lateque media omnia concremans. nec tutum erat ad amicos accedere, nisi quis cymba semet circumve-

DE ALEXIO ISAACI FILIO.
 ὁ φεῶ τῆς διπλῆς κατατάσσεται τότε.
 ὁ φεῶ τῆς διπλῆς κατατάσσεται τότε.
 ὁ φεῶ τῆς διπλῆς κατατάσσεται τότε.
 ὁ φεῶ τῆς διπλῆς κατατάσσεται τότε.

κραυγαλῶν τε καὶ ῥυπαίνειν τὸ στέφος,
 καὶ ξύμματα δρῶντα τοῦ κράτους.
 στυγνῆτος πᾶσι καὶ τοῖς ἐν τέλει.

ἦτον ὑπὴν καὶ πατὴρ στυγνῆτος,

ας λόγια συνθεῖς ἀσέμνως,

ἤρεν οἱ μοναρχίαν,

δοξομανῶν ἀλόγως.

νοντα δύσει τὴν ἔω

ἢ νοῶν ὃ τι λέγοι,

ιον ἔξοντα τότε.

ωσιν ἦν περιφέρει,

ἔποδα γλάν

λεβηρίδα.

οναχῶν καὶ ληγνοί,

ν τ' εἰθισμένοι,

τιῶ

οἱ λόγοις,

ου,

ῥας

αἰνισιν σθένους.

απλανέσι σφίσι,

ημισι ταῖς ληρωδίαις

ρηθῶς σφῶν ἐπεσκήρτα μέγα.

προσκειμένος τ' ἦν ἀστρολόχαις καὶ μάλα,

6959 καὶ συγκραυγαλῶν V

6978 invectionem hanc a

Niceta sumit Ephraemius; quae si veritate nititur, sine dubio vituperandi sunt monachi illi. sed enim quam saepe haec crimina vel falso dicantur vel exaggerentur a scriptoribus parum piis aut odio aliquo imbutis, satis novimus. M.

quotidie alea cum Italis commissariique, et dignitatem regiam (6960) decorare singulos per actus. ergo hunc oderant populus et optimates.

Nec minus odio dignus pater erat, qui concinnatis ridiculis oraculis, quae universale sibi spondebant regnum, (6965) ut laeso cerebro iudicabat fatue, a se coniunctum iri occiduum orbem deblaterans aiebat orienti totiusque mundi dominum se fore; quam patiebatur insuper caecitatem, (6970) arthritidisque morbum atque podagram se positurum veluti exuvias. haec ei suadebant catillones monachi, omnia ventris causa et fari et gerere imperatoris soliti in convivio; (6975) qui huic monarchiam verbis despondentes interim mero sese ingurgitabant, eiusque infirmas manus deosculantes mox recepturas robur praedicebant. credulas senex his praebebat aures (6980) deliramentis atque vaticiniis, atque laetitiis incedebat omnibus, astrologis quin etiam apprime deditus,

- εἰ μή τις ἐχρήσατο πορθμείῳ τάχα.
 ταῦτα μὲν Ἰσαάκιος ἤχθητο κλύων,
 υἱὸς δὲ τούτου πυρπολητῆς πατρίδος
 6935 ἔχαιρε τῆσδε συντελεσμῷ καὶ φθίσει.
 Οὕτως δ' ἐχόντων πραγμάτων Ῥωμαῖδι
 ὁ πρὶν κρατάρχης ἀπάρας Δεβελτόθεν
 τὴν Ἀδριανοῦ καταλαμβάνει πόλιν·
 ὁ γινὸς ὁ δαλὸς Ἀλέξιος πατρίδος
 6940 ἔξεισιν ἅμα στρατιῷς Βυζαντίδος,
 ἔχων μεθ' αὐτοῦ συστράτηγον Λατίνων
 Βονιφάτιον μαρκέσιον Φεράντης,
 συνεκστρατεῦσαι πείσας αὐτὸν χρυσίου
 κεντηναρίοις ἕξ ὅλοις πρὸς τοῖς δέκα.
 6945 περιδραμὼν οὖν Θρακικὰς οὐτος πόλεις,
 καὶ πάντα θεὶς εὖ εἰς ἑαυτοῦ συμφέρον,
 ἄχρι Κυνέλλων κατιῶν πολυχνίου,
 αὐθις ἐπανέστρεψεν εἰς Βυζαντίδα,
 καὶ λοιπὸν ἐξήρτητο κακῆς φρατρίας
 6950 ἥ συνδιεπράξατο πῆρῳσιν φίτου
 τῷ πατραδέλφῳ καὶ καθαίρεσιν κράτους.
 ἐφ' οἷς ἀπηγγόνιστο πηρὸς αὐτάναξ·
 ἐκαιροφυλάκει γὰρ ἔκτισιν τέως
 τῶν τόνδε κακῶς εἰς φάος δεδρακότων.
 6955 ὅθεν τὸν υἱὸν λοιδορῶν οὐκ ἀνεί,
 καὶ μᾶλλον οἷς ἔκλυεν ἀνδράσι φθόροις
 χαίρειν τε τοῦτον καὶ μάλα γεγηθέναι,
 καὶ συγκυβεῦειν Ἰταλοῖς καθ' ἡμέραν

heret. haec Isaacius cum maerore audiebat: sed huius filius, patriae perniciēs, (6935) tanto gaudebat urbis exterminio.

Romanis rebus ita se habentibus nuper eiectus Caesar Debelto veniens armis insedit urbem Hadriani. infaustus invenis, re cognita, Alexius (6940) Cpoli cum exercitu exivit, habens Latinum in comitatu ducem, Montisferrati marchionem Bonifacium, quem mercede conduxerat ad bellum, sedecim auri datis centenariis. (6945) igitur Thraciae peragratis urbibus, reque confecta ex animi sententia, usque ad Cypsella oppidulum progressus; mox ad metropolim retro pedem tulit. dein sceleratis partibus adhaesit (6950) hominum qui parentem excaecaverant thronoque deturbaverant, faventes patruo; quam rem aegerime caecus rex ferebat, qui moliebatur iamdiu supplicium sumere de viris qui se tanto malo affecerant. (6955) hinc maledictis filium incessabat, quem versari cum pessimis audiebat, tali gaudentem maxime consortio; ludere

- συγκραιπαλᾶν τε καὶ ῥυπαίνειν τὸ στέφος,
 6960 ἀνάξια ξύμπαντα δρῶντα τοῦ κράτους.
 ἦν οὖν στυγητὸς πᾶσι καὶ τοῖς ἐν τέλει.
 Οὐχ ἦτιον ὑπὴν καὶ πατὴρ στυγητέος,
 ὁμφάς τινας λόγια συνθεῖς ἀσέμνως,
 ἤπερ προηγόρευέν οἱ μοναρχίαν,
 6965 ὡς ᾤετ' αὐτὸς δοξομανῶν ἀλόγως.
 αὐτόν τε συνάψοντα δύσει τὴν ξω
 ἔφασκεν εἶναι, μὴ νοῶν ὃ τι λέγοι,
 κράτος τε παγκύσμιον ἔξοντα τόδε.
 πρὸς τοῖσδε καὶ τύφλωσιν ἦν περιφέρει,
 6970 ἀρθρίτιδα νόσον τε καὶ ποδαλγίαν
 ἀποξέσασθαι καθάπερ λεβηρίδα.
 ὥσθ' οἱ προτένθαι τῶν μοναχῶν καὶ λίχνοι,
 οἱ πάντα γαστρὶ δρᾶν λέγειν τ' εἰδισμένοι,
 τοῦτῃ συνεσθιόντες ἐν συσσιτίῳ
 6975 μόναρχον ἀρχὴν συγκαθίστων οἱ λόγοις,
 ἀνθοσμὶαν πίνοντες ἄχρι καὶ κόρου,
 καὶ κατεφίλουν ἀπατώντες τὰς χέρας
 καὶ προύλεγον σφῶν ἀνακαίνισιν σθένους.
 ὃ δὲ προσεῖχεν ὡς ἀπλανέσι σφίσι,
 6980 καὶ θεσπιωδῆμασι ταῖς ληρωδαῖαις
 ἐπιγεγηθῶς σφῶν ἐπεσκίρτα μέγα.
 προσκελμένος τ' ἦν ἀστρολέσχαις καὶ μάλα,

6959 καὶ συγκραιπαλᾶν V 6978 invectionem hanc a
 Niceta sumit Ephraemius; quae si veritate nititur, sine dubio
 vituperandi sunt monachi illi. sed enim quam saepe haec
 crimina vel falso dicantur vel exaggerentur a scriptoribus
 parum piis aut odio aliquo imbutis, satis novimus. M.

quotidie alea cum Italis commissarique, et dignitatem regiam (6960) de-
 decorare singulos per actus. ergo hunc oderant populus et optimates.

Nec minus odio dignus pater erat, qui concinnatis ridiculis ora-
 culis, quae universale sibi spondebant regnum, (6965) ut laeso cerebro
 indicabat fatue, a se coniunctum iri occiduum orbem deblaterans aiebat
 orienti totiusque mundi dominum se fore; quam patiebatur insuper cae-
 citatem, (6970) arthritidisque morbum atque podagram se positurum
 veluti exuvias. haec ei suadebant catillones monachi, omnia ventris
 causa et fari et gerere imperatoris soliti in convivio; (6975) qui huic
 monarchiam verbis despondentes interim mero sese ingurgitabant, eius-
 que infirmas manus deosculantes mox recepturas robur praedicebant.
 credulas senex his praebat aures (6980) deliramentis atque vaticiniis,
 atque laetitiiis incedebat omnibus, astrologis quin etiam apprimè deditus,

- καὶ τοῖσδ' ὑπείκων πρὸς τὸ δῆθεν συμφέρον
 ἔπραττε πολλὰ τῶν ἀθέσμων ἀλόγως·
 6985 καὶ σὺν Καλυδώνιον, ἔργον τι ξένον,
 ἔδρας ἐφ' ἧς ἴδρυτο καταβιβάσας
 ἤνεγκεν εἰς μέγιστον ἀρχεῖον βία,
 δήμου σωδὴ μανικὴν ἀταξίαν
 παύων, ἐπιφρόσσουσιν ἀτασθαλίαις.
 6990 'Ο δ' ἔλλοχῶν ἦν τῇ βύσιλίδι πόλει
 στρατὸς Λατίνων ἵππικὸς καὶ νῆπτης,
 φιλαργυρίας ὧν ἐραστῆς εἰσάγαν,
 ἄπληστος ὄντως πῖθος, ὡς παροιμία.
 συχνῶς ἐπιόντες δὲ καὶ Προποντίδα
 6995 καὶ τὰ περίξ ἅπαντα τῆς Βυζαντίδος,
 ναοὺς τε θείους καὶ περικλύτους δόμους
 πάντας ἐληΐζοντο κατεπυρρόλον.
 ὄθεν πολιτῶν συναλισθέντες στίφος
 ἦτον λαβεῖν στρατιὰν ἐξ ἀνάκτων
 7000 ἡγήτορα σφῶν κατ' ἐχθρῶν ἀντιπάλων.
 ἀλλ' ἐξεκώφει πᾶς τις ἐν τούτοις λόγος,
 μάλιστα δ' ἀνέκρευον οἱ στεφηφόροι,
 μὴδ' ὥσιν ἄκροις τὴν πρὸς Λατίνους μάχην
 ἀκουστέαν κρίνοντες ἐξ ἀμαθίας.
 7005 ὁ Δούκας δὲ Μούρτζουφλος ἐξελθὼν μόνος
 τοῖς Ἰταλοῖς πον συνεπλάκη πρὸς μάχην·
 καὶ μὴ τιнос τούτῳ γε συνησπικότος,
 σῆτω βασιλεῖ δόξαν ἐκ βασκανίας,

6994 καὶ om V

6999 στρατηγέτην?

dum his obsequitur in gerendis rebus, absurda multa fecit et illicita. (6985) nam et suam Calydonium, opus mirum, de base sua commetum, in qua steterat, in maximum transferri palatium voluit, quasi cohibiturus hac re ferociam populi horrentem atque petulantiam.

(6990) Insidiabatur interim urbi regiae exercitus Latinus terra et mari, profundae deditus semper avaritiae, dolium vere inexplebile, ut ait proverbium. is sine fine excurrrens per Propontidem (6995) perque Byzantii cuncta suburbana, sacra delubra cum nobilium villis passim subiecto praedabatur igne. quare conspirans civium multitudo exercitum a regibus postulabat, (7000) qui sibi contra hostes suppetias ferret. verum hae preces canebantur surdis, et renuebant maxime regnatores, qui ne mentionem quidem, ob suam stultitiam, bellandi cum Latinis ferre poterant. (7005) solus Murtzuflus Ducas armis sumptis cum Italis conflixit aliquando: verum cum nemo ferret ei suppetias, propter invi-

- τάχ' ἂν ἐκινδύνευσεν, εἰ μὴ τοξόται
 7010 ἐπήμυναν πόρρωθεν ἐκ τοξευμάτων.
 ταῦτ' ἄρα δῆμος πᾶς ὁ τῆς Βυζαντίδος
 συσπειραθέντες ἀπετόξευον λόγους
 αἰσχροὺς κατ' ἀμφοῖν τοῖν κρατούντων Αὐσόνων,
 1 καὶ τιν' ἐδίφων εἰς κρατάρχην ἐκπόνως.
 7015 καὶ τινα Νικόλαον συνειληφότες
 νεανίαν ἄκοντα, Καναβὸν θέσιν,
 εἰς κράτορα χρίουσι τῆς Ῥωμαίδος.
 τοῦτον προαχθέντος Ἀλέξιος δεῖν ἔγνω
 σὺν μαρκεσίῳ Λατινικὰς δυνάμεις
 7020 ἐν βασιλείοις εἰσαχθῆναι ταχέως·
 ὁ γὰρ Ἰσαάκιος λοίσθια πνέων
 ἔκειτο, μηδὲν γῆινων ἥσθημένος.
 ὥς οὖν τὰδ' ἠνώτιστο δημῶδες στίφος
 καὶ ταραχὰς ὥδινε καὶ τρικυμία,
 7025 τὸν καιρὸν ἀρμόδιον ἀρπάσας Δούκας
 πρὸς ἥνπερ εἶχε σκέψιν ἐν τῇ καρδίᾳ,
 Ἀλέξιῳ πρόσεεισι νυκτὸς σὺν δόλῳ,
 καὶ τόνδ' ἀπατᾷ καὶ δεδίδτεται λόγοις,
 ὥς δῆθεν αὐτὸν ἀνελεῖν σπεύδων ὄχλος
 7030 ἐπὶ θύραις ἔστηκε πᾶς ξιφηφόρος,
 ἐφ' οἷς Λατίνοις συμμετέσχε σκευμάτων.
 ὁθὲν λιπαρεῖ τὸν Δούκαν νεανίας
 αὐτῷ συνοῖσον ὑποθέσθαι πρὸς τάδε.
 ὁ δ' αὖ περισχῶν τουτονὶ καταμόνας
 7035 δι' ἀφανοῦς ἄπεισι πυλίδος λάθρα

diam sic volente Caesare, in summo fuit discrimine, ni sagittarii (7010) illi afflissent eminus coniectis telis. igitur universus Byzantii populus seditiose murmurans conviciis turpibus appetebat utrumque Caesarem, studioseque alium quaerebat dominum. (7015) et quendam cognomento Canabum, nomine Nicolaum, invitum iuvenem imperatorem cives constituerunt. tunc enimvero Alexius cum marchione (namque Isaacius animam agebat, (7020) nihil iam rerum terrenarum sentiens) ad palatii custodiam sine mora Latinos admovendos censebant milites. sed res perlata ad populi notitiam tumultum statim peperit et seditio-nem. (7025) tempus id idoneum ratus Ducas ad exsequenda mentis suae consilia, noctu ad Alexium fraudulenter venit, eumque falsis ter-ritat sermonibus, nempe ipsius neci intentum (7030) in foribus stare populum districtis gladiis, propterea quod Latinis faveret partibus. tunc enixe Ducam rogabat iuvenis ut sibi adesset ultor in discrimine; quem ille pallio obtectum in solitudine (7035) per occultum posticum

εἷς τι βαθὺ σκήνωμα τῶν ἀποκρύφων,
 κῆκεῖσε δεσμεῖ τόνδε καὶ καθειργνύει,
 μετὰ δὲ βραχὺ θανατοῖ δι' ἀγχόνης.
 αὐτὸς δ' ἀνηγόρευτο Ῥωμαίων κράτωρ,
 7040 τοῖς βασιλικοῖς ὠραῖσθεῖς συμβόλοις.

Ἀλέξιος ὁ Μούρτζουφλος μῆνας β' S'.

Ὡς οὖν κατέσχε τὴν κραταρχίαν Δούκας,
 χρυσῶνας εὐρὼν ἐν στενῷ πεφυκότας,
 συσχὼν τελῶνας πράκτορας τῶν πρὶν φόρων
 ὄγκον παρ' αὐτῶν εἴλε χρημάτων μέγαν,
 7045 καὶ τοῖσδ' ἐχρῆτο πρὸς διοίκησιν ὄλων.
 καὶ τοῖς Ἰταλοῖς ἀντεπιὼν ὀπλίτης
 τὰς ἐκδρομὰς σφῶν ἀνέκοπτε ῥαδίως·
 δῶκεν ποθεινὸς ὑπῆρχεν ὑπηκόοις,
 ἔξαιρέτως δὲ στρατιωτῶν ταῖς ἱλαῖς.
 7050 καὶ Βαλδουίνου τοῦ κόμητος τῆς Φλάντρας
 τὰ πρὸς Φιλέα κατακείροντος μέρη,
 ὁ βυσιλεὺς ἔξεισι κατ' αὐτοῦ τάχος·
 καὶ συρραγείσης ἐξ ἐκατέρων μάχης
 ἡ Ῥωμαϊκὴ στρατιὰ νῶτα κλίνει.
 7055 ἔνθ' ἂν παραπῶλλυτο μικροῦ καὶ κράτωρ·
 εἰκὼν τε σπετὴ τῆς μητρανάνδρου κόρης,
 ἦν ἀνακτες πλουτοῦσι συστρατηγέτιν,
 ἐχθροῖς ἐάλω κατὰ τήνδε τὴν μάχην.
 ἀφείντο δ' ἡμέληντο καὶ συμβιβύσεις.

clam deducit in depressum quoddam tentorium abditum, ibique vinctum miserum custodiae tradit, pauloque post funesto exstinguit laqueo; Romanus autem ipse fit imperator, (7040) assumptis regii culminis insignibus.

Alexius Murtzuflus mens. 2 cum dieb. 15.

Ducas imperii adeptus potestatem, aerarium cernens vacuum pecunia, a superiorum temporum publicanis in ius vocatis aurum exegit plurimum, (7045) idque ad gerendam contulit rem publicam. tum armis captis, Italiam resistens, horum excursus cohibebat facile; quamobrem gratus admodum erat civibus, praesertim vero militum cohortibus. (7050) et quia Flandriae comes Balduinus Phileae regionem milite vastabat, adversus illum statim Caesar exiit: sed enim perpetrato Martis opere, terga Romanus convertit exercitus, (7055) parumque affuit Caesar ab interitu: imago vero virginis deiparae, quam nostri reges belli sociam vocant, pugna fervente capta est ab hostibus. tum pacis

- 7060 καὶ λοιπὸν ἡντρέπιστο φάλαγξ Λατίνων
 πρὸς ἄστεος πόρθησιν ἄλωσίν θ' ἅμα.
 ἡϊόνων οὖν ἀποπλεύσαντα σκάφη,
 ἐφ' ὧν ὑπῆρχον κλίμακες σὺν ὀργάνοις,
 ἀκτῇ προσίσχει τῆς μονῆς Εὐεργέτου,
- 7065 ἕως Βλαχερνῶν συνεχῶς ἀφειγμένα·
 καὶ Δούκας αὐθις πηγνύει σκητὴν φέρων
 ἐπὶ κολωνοῦ πλησίον παντεπόπτου,
 ἔνθα θεατὰ τῶν ἐχθρῶν ἦσαν σκάφη.
 αὖ καὶ προσέσχε τείχεσι σὺν ὀπλίταις,
- 7070 οἱ συμπλακέντες ταῖς πρὸ τειχέων ἱλαῖς
 καὶ τοῖς ἐπὶ πύργων γε καθισταμένοις
 πρὸς σφῶς ἀγῶνα καὶ μάχην συνεκρότουν.
 ἦτιον δ' ἀπηνέγκυντο τὴν τόθ' ἡμέραν.
 ἐξῆς δὲ προσβάλλουσι πανσυνδὶ πόλει·
- 7075 καὶ δύο δ' ἄνδρες ἐκ μιᾶς τῶν κλιμάκων,
 ἰδρυμένης ἄγχιστα χώρου Πιερῶν,
 εἰς χῶρον ἀφῆλαντο τὸν συνημμένον,
 καὶ φυλακικὸν ἐκθροήσαντες ἕλπει
 σύσσημον ἦραν χαρμονῆς τοῖς φυλέταις,
- 7080 καὶ πᾶν Ἰταλῶν συνδεδράμηκε στίφος.
 περὶ βασιλέα δὲ τοῦτ' ἡθρογκότες,
 καὶ Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς ἱλαρχία,
 ὄχοντο πάντες ἀπιόντες ἐν φόβῳ,
 κατὰ χιλίους ὕφ' ἐνὸς πεφευγότες·
- 7085 καὶ τὰς χρυσεῖας καταλαβόντες πύλας,

7065 ἀφειγμένη V

conciliandae omissa cura, (7060) ad capiendam urbem diripiendamque se comparabat exercitus Latinus. ergo sublatis ancoris navigia, in quibus erant machinae cum scalis, ab Evergetae monasterii ora (7065) usque ad Blachernas coram constiterunt. vicissim Ducas transtulit tentorium, proximi collis statuens in specula, unde conspicua classis hostium erat, moenibus iam cum milite appropinquans. (7070) moxque congressi cum propugnatoribus urbani muri et turrium custodibus Latini pugnam validam ciebant: sed inferiores illa fuerunt die. postea totus rediit exercitus; (7075) duoque viri per scalam prorepentes, quam inter alias fixerant ad Petria, in apprehensam turrin desiluerunt, praesidioque gladiis profligato signum laetitiae sustulerunt suis. (7080) tunc Italorum omnis cohors irruit. qui vero Caesarem circumstabant aulici atque Romani exercitus rectores, in pedes cuncti se coniecerunt, atque unum mille timidi fugiebant. (7085) qui cum ad portam pervenissent

- καινὸν τε τεῖχος ῥᾶστα καθηρηκότες,
 ἐξήεσαν τρέχοντες ἄκλεῶς πάννυ.
 ἀντίμαχοι δέ, φεῦ ξένης τραγωδίας,
 διασπαρέντες πολλαχῇ Βυζαντίδος
- 7090 συλῶσι ληστρεύουσι λαμπρὰς οἰκίας,
 καὶ πάντα τὰ χεῖριστα δρῶσι τὴν πόλιν.
 κατακρατοῦσι καὶ βασιλείων δόμων,
 τὸν τοῖσδ' ἐνόντα πλοῦτον ἐσκυλευκότες.
 ἄναξ δ' ἀγνιάς τριόδους περιτρέχων
- 7095 ἔσπευδε λαὸν συναγείρειν εἰς ἱλας
 πρὸς ἀντιπαράταξιν ὑπεναντίων·
 οἱ δ' οὐχ ὑπέϊκον κρείττον' ὑψηλουμένῳ
 καὶ συμφέροντα καὶ σφίσι καὶ τῇ πόλει,
 τῶν οὐσιῶν δ' ἔκαστος ἡττούργει τάχος
- 7100 μετὰθεοῖν τε καὶ κατάρχουσιν πλέον.
 ἰδὼν δ' ὁ Δούκας ὡς ὄνησις οὐκ ἔνι,
 ἥ καὶ δεδιὼς ὑπὲρ αὐτοῦ πλειόνως
 μὴ συσχεθῆς τίσειν ἀθλίως δίκας,
 τοὺς βασιλείους εἰσδραμῶν λαμπροὺς δόμους,
- 7105 βασιλίδι παρὰλαβὼν Εὐφροσύνην
 σὸν θυγατράσι τ' ἐμβάλων λεμβαδίῳ,
 ἁλοὺς μιᾷ ἔρωτι τούτων ἐκτόπως,
 ἔξεισι φεύγων πατρίδα Βυζαντίδα,
 ἀνὴρ ὑπάρχων ἀρεϊκὸς ἐν μάχαις,
- 7110 στερρὸς μαχητῆς, γεννάδας, ῥωμαλέος,
 σοφισματίας κρυψίνους τε τὸν τρόπον,

7096 πρὸς δ' ἀντιπ. V

7105 καὶ βασιλίδι V

auream, novo deiecto festinatim muro, misere foras semet proripiebant. at inimici, heu lugubrem tragoediam! late palantes passim per Byzantium (7090) latrocinando spoliant nobilium domos nihil nefandum urbi non efficiunt. regali quoque occupato palatio, inclusas opes penitus diripiunt. Caesar plateas triviaeque percurrrens (7096) centuriare nitabatur populum, suadebatque ut hostibus resisterent: at meliora consilia nemo audiebat, quamlibet urbi et sibi profutura, sed unusquisque suis raptim opibus (7100) studebat transferendis aut infodiendis. cum ergo Ducas hilum non proficeret, sibiue vehementer iam timeret ne captus graves poenas hosti lueret, regias ad aedes festinatim convolans, (7105) atque illinc sumptam Euphrosynem reginam parvo in phaselo cum filiabus collocaans, quarum unam ipse efflictim deperibat, exsul profugit patria Byzantio, vir sine dubio strenuus in proeliis, (7110) constans bellator, magnanimus, fortis, callidus, et consilia celare solitus,

- πεφυκέναι πράγμασι κομπάζων ὅλοις,
 οὐ σωματικῆς εὖ ἔχων συμμετρίας,
 ἀχῶν τὰς ὀφρῦς μάλα συνεσπασμένας,
 7115 καὶ βραγχιῶν φάρυγγα, δύσσηχος λόγον,
 ἡλικίαν μέσος τε καὶ κοῖλος φῦσει,
 ἄδικος εὐνήν, φιλογόνις καὶ λάγνος,
 πρωτοβεστιάριος ὢν τὴν ἀξίαν,
 ὅταν κατῆρξε τοῦ βασιλείου κράτους,
 7120 ἔξ ἡμέρας δέκα τε σὺν μηνὶ δύο
 τῆς βασιλείας τὸ κράτος διειθύνas.

Θεόδωρος δ' Λάσκαρις ἔτη ιθ'.

- Ἐπεὶ δ' ὁ κρατῶν ἀπέδρασεν ὡς ἔφην,
 Δούκας τε καὶ Λάσκαρις ἤρισαν κράτους,
 καταλαβόντες τὸν Θεοῦ μέγαν δόμον,
 7125 ἄμφω μαχηταὶ καὶ καλοὶ νεανῖαι.
 κλήρω δὲ λαχὼν Λάσκαρις κραταρχίαν.
 τέως μὲν ἀπέλπατο σύμβολα κράτους,
 συνεξιὼν δὲ τοῦ νεῷ τῷ ποιμένι
 κατὰ Μίλιον καὶ μέρη Βυζαντίδος
 7130 τοὺς συνιόντας εὐμενῶς ἡντιβόλει
 καὶ παρεκάλει πρὸς μάχην ἀντιπάλων.
 μάλιστα πάντων τοὺς περὶ βασιλέα
 σείοντας ὧμων ἀρεῖκ' ἄττα ξίφη

7126 sortem intelligo, non clerum; et falli mihi videtur Wol-
 fii Nicetae interpres, qui dictionem ἐκ δὲ κλήρου τὸ πρω-
 τεῖον εἰληφώς explicat a clero praelatus. alibi quoque idem
 mihi Nicetae interpres non semel peccare videbatur. confer
 v. gr. in hoc volumine p. 116 n. 1. M.

cunctis se iactans idoneum negotiis; corporis forma non satis concinna,
 adductum semper gerens supercilium, (7115) faucibus raucis, aspera
 loquela, statura media et valgis a natura, lascivus mulierosus et adulter.
 is dignitate protovestiarius erat, cum summam potestatem est adeptus,
 (7120) cuius regales tenuit habenas diebus sedecim supra menses
 duos.

Theodorus Lascaris an. 19.

Post fugam Caesaris de capiendo imperio Lascaris et alius Ducas
 decertarunt, in dei templum maximum profecti, (7125) fortis uterque
 egregiusque iuvenis: verum sors Lascari contulit imperium, qui regia
 tamen non sumpsit insignia, sed comitante patriarcha egressus ad Mi-
 lium atque ad alias urbis partes, (7130) populi turmas blande compel-
 labat ad resistendum hostibus adhortans. praecipue vero stipatores re-

Ephraemius.

709

7100

ἔ

ἢ

μῆ

τοῦ.

7105 βουσι

σὸν εἰ

ἄλουν

ἔξεσι

ἀνὴρ ὅτι

7110 στεροῦς

σοφισμῶν

7096 πρ

auream, novo deiec
at inimici, heu lugu
tium (7090) latrocin.
non efficiunt: regali
diripiunt. Caesar pla
batur populum, suadeb
nemo audiebat, quamli
raptim opibus (7100) st
Ducas hilum non profice.
graves poenas hosti lu
(7105) atque illinc sump
cum filabus collocans, qua
fugit patria Byzantio, vir
stans bellator, magnanimus.

καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐκχυθέντες ἀσμένως
 ἐτὰ κρότων αἰῶν τε φωνῶν αἰσίῳ
 οὗτος τε παρέδωκαν ἅμα καὶ πόλιν
 ἄκτι τῷδε Βαλδουίνῳ προφρόνως·
 καὶ καθικέτευσαν αὐτὸν συντόνως
 αὐτὸν ἢ στράτευμα παρελθεῖν ἔσω
 σαλονίκης ἀξιῶσαι τειχέων.
 ἰ δεδρακὼς εὐμενῶς Βαλδουῖνος
 καὶ καθυπέστρεψεν εἰς Βυζαντίδα.
 πένδεται γε Λανδούλου συμβουλία
 ἢ ἰν δι' ἔχθρας τυγχάνοντι καὶ μάχης,
 αὐτρίβοντι, τῷ μαρκεσίῳ.
 ποστὰς Διδυμοντείχου θέλων
 αὐτὰ τάχιστα Θεσσαλονίκη,
 πόλιν εἰσεισι ταύτην ἀμάχως,
 πύσας τοὺς πολίτας ἀδίκως
 αὐτὰ τε καὶ τιμαλφεῖς οἰκίας,
 αὐτὰς τὴν σύνευνον αὐτόθι
 αὐτὰς πρὶν γαμετὴν Ἰσακίου,
 αὐτὰς ἀπορρηξεν τάγμασιν ἅμα,
 αὐτὰς εἰς μέτεισι τὰς πρὸς ἐσπέραν.
 αὐτὰς ἐστήσατο σὺν τῇ Βερροίᾳ,
 αὐτὰς ἑσσης Ἑλλάδος τε τῆς ὅλης,
 αὐτὰς Πέλοπος, ἄλλας αὐτὰς πάλιν
 αὐτὰς ἔγγιστα χώρας καὶ πόλεις·
 αὐτὰς κροῦ τὸ πρὸς ἐσπέραν κλίμα
 αὐτὰς ἐστήσατο Λατίνων κράτει.

lausibus processit et laudationibus, (7215) seque
 cum civitate obtulerunt subditos. tamen enixis
 se pariter eiusque exercitus urbis introitu vel
 quod clementer Balduinus annuit, moxque se
 exin obtemperans Danduli consiliis reconci-
 lio cum armis procul urbe stanti; (7225) qui
 veniens Thessalonicam contulit se in urbem,
 stant; cuius iniuste multavit cives, pecunia
 tis. (7230) ibi relicta coniuge Maria, quae
 erat, inde discessit comitante exercitu, terras
 etas. Serris potitus est, nec non Berroea,
 etque Helladem, item Peloponnesum et
 provincias; cunctamque paene re-
 gionem imperio.

- Κελτοὺς λιπαρῶν προτρέπων οὐκ ἀνίει.
 7135 ἐπεὶ δὲ θωπεύων τε καὶ παροτρύνων
 οὐκ εἶχε τινα τὸν κλύοντα μηδ' ὄλωσ,
 ἥδη δὲ καὶ φάλαγξ τις ὥπτο Λατίνων,
 μεθίσταται τάχιστ' ἐκεῖθεν ὡς δέον,
 καὶ πρὸς φρυγὴν ἔβλεψε καὶ σωτηρίαν.
 7140 ἀντίμαχοι δὲ κατ' ἐρημίαν τάχα
 τῶν κωλυσόντων ἐκδρομὰς σφῶν ἀνέτους
 ἐπήεσαν, κτείνοντες ἀφειδῶς ἕλπει
 τὸν προστυχόντα καὶ σκυλεύοντες βίαν,
 λεηλατοῦντες πυρπολοῦντες τὴν πόλιν,
 7145 καὶ πάντα δρῶντες, ᾧ δυστυλοστον θείας,
 κόσμον· συλῶντες ἱερὸν θείων δόμων,
 σεπτὰ τε κειμήλια καὶ θείους πέπλους,
 ἔκτυπα Χριστοῦ, μητρὸς αὐτοῦ πανάγονου
 εἰς γῆν καταρράσσοντες, ἄλλων θ' ἁγίων,
 7150 καὶ τὸν παρ' αὐτοῖς κόσμον ἐκ χρυσαργύρου
 ὄντα διαρπάζοντες οἱ παραβάται,
 σεμνὰς γυναικας ἱεράς τε παρθένους
 ἔλκοντες εἰς ὕβριν τε καὶ φθορὰν βίαν,
 καὶ τᾶλλα κακῶν δρῶντες ᾧδ' εἰπεῖν ἔπος
 7155 σύστιχα τούτοις, καθ' ἅπαξ ἰοικότα.
 ἐν οὖν στενωποῖς τριῶδοις λεωφόροις
 ναοῖς σεμνέοις, γωνίαις ἀποκρύφοις,
 ὁδοῖς ἀγνιαῖς καὶ πλατείαις ἀμφόδοις,
 θρήνων στεναγμάτων τε, κωκυτῶν γόων
 7160 εἶδους τε λοιπῆς δυστυχοῦς τραγῳδίας

gios, grandes gestantes humeris bipennis, Celtas enixis perurgebat precibus. (7135) sed cum nec blandis suadenti verbis neque adhortanti quispiam auscultaret, iamque appareret cohors Latinorum, Lascaris illinc, ut par erat, abiens fuga salutis consulendum censuit. (7140) interim hostes obvianti nemine qui cohiberet liberos excursus, Orco mittebant inclementer animas civium caesorum, opes auferebant, igitur latrociniiisque vastantes urbem. (7145) o intolerandum lugubre spectaculum! sacer templorum ornatus diripitur; veneranda cimelia almaeque vestes, icones Christi matrisque sanctissimae aliorumque superum sternuntur humi, (7150) atque his pretiosum impia vi detractum metallum sibi vindicant apostatae. matronas venerandas sacrasque virgines ad stuprum rapiunt violenta manu. alia scelestia (nam dicendum breviter) (7155) facinora committunt his similia. ergo angiportus, trivia et ambulacra, sancta delubra et anguli reconditi, fora, viae, vici, compita, plateae, luctu gemitibus clamore et ululatibus (7160) virorum feminarum

ἀνδρῶν γυναικῶν ἦν παριοῦσι κλύειν.
 ἐπεὶ δ' ἱκανῶς εἶχε τῶν σκυλευμάτων,
 ἔπαυσε λείας καὶ λαφυραγωγίας
 ἔχθιστον ἔθνος Ἰταλῶν μαιαιφόνων.

7165 ἔδοξε δὲ σφῶν προκρίτοις στρατηγέταις
 εἶν ἀπαίρειν πάντας ἐκ Βυζαντίδος
 οἷς ἡδὺ καὶ πρόθυμον ἦν ἐξιέναι.
 ἐξήρσαν οὖν κατὰ χιλιοστύας,

οἰκτροί, κατηφεῖς, ῥακίοις εἰλημένοι,
 7170 αἵμασι μᾶλλον ἢ δάκρυσιν, ὥς λόγος,
 κλαίοντες οἷτοι τῆς ἐνεστώσης τύχης.

Οἱ δ' Ἰταλοί, φεῦ ὑπεροψίας τόσης,
 ὥσπερ γε τετράκλιμον ἴσχοντες κτίσιν
 ἢ καὶ βασιλεῖς ἐγκαθεστῶτες τάχα

7175 βασιλέων πάντων γε τῶν ἐπὶ χθόνα,
 αὐτοῖς διεῖλον σφίσιν τὴν οἰκουμένην,
 χώρας πόλεις ἕκαστος εἰς κληρουχίαν
 καὶ δεσποτείαν λαμβάνοντες ἐν λόγοις.
 Βενετῶν δόξαν δὲ δουκὶ Δανδούλῳ,

7180 πηρῷ μὲν ἀνδρὶ τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων,
 νοδὸς φρένας δὲ καὶ λῖαν ἐρρωμένῳ,
 ψήφῳ κρατάρχην ἐκλεγῆναι Λατίνῳ,
 ἔκ τε Φραγγίσκων Βενετῶν Λαμπάρδῳ
 ἐπιλεγέντες εὐγενεῖς ψηφηφόροι

7185 εἰς ἀνακτα χρύουσι τῆς Κωνσταντίνου
 Βαλδουῖνον κόμητα χώρας τῆς Φλάντρας,

7169 εἰλημένοι V

alioque genere multiplicis tragoediae personabant. sed postquam spoliis explevit ingluviem, finem praedando tum denique imposuit crudelium detestanda gens Italorum. (7165) visum deinde est primariis ducibus annuere omnibus liberum ex urbe discessum, quibus solum vertere placeret. ergo millenae exhibant catervae miserabiles, tristes et pannosae, (7170) sanguine potius, ut aiunt, quam lacrimis praesentem deplorantes fortunam suam.

Itali vero tumidi superbia, ceu si quadrifidum iam tenerent orbem regesque regum se effecissent, (7175) quotquot sub Phoebi radiis imperitant, inter se cunctum dividebant mundum, provincias, urbes, singuli sortientes, et potentatum verbis occupantes. Veneto duce suadente Dandolo, (7180) homine caecos oculos gerente, luce sed mentis heu nimis instructo, ut imperator fieret Latinus de Venetis Lombardis Franciae electus, datis suffragiis electores nobiles (7185) imperatorem faciunt Byzantii Balduinum comitem provinciae Flandriae, eximia adule-

- νεανίαν κάλλιστον, ὥραϊον φύσει,
 φιλευσεβῆ τε καὶ φιλόχριστον λίαν,
 πραῦν, ἱλαρόν, σωφρονέστατον μάλα,
 7190 μερίδα καὶ μέλλοντι διδόντα βίω,
 πολλῶν ταμίειον ἀρετῶν Θεοσδότων,
 μάλιστα ἔραστον σωφροσύνης καὶ δίκης,
 ὥς εἶχε δις κήρυκα τῆς ἐβδομάδος
 τορὸν βοῶντα μὴ καθεύδειν μηδένα
 7195 τῶν βασιλείων ἔνδοθεν καθ' ἐσπέραν
 μηδὲν νομίμῳ γυναικὶ συνημμένον,
 πόρνη δ' ἀθέσμως συμβιοῦν ἡρημένον.
 ἦν καὶ φύλαξ νόμων τε δίκης τ' ἐννόμον,
 γυναικὶ προσχεῖν οὐ θελήσας οὐδ' ὄλως,
 7200 μηδ' ἂν μέγχι βλέμματος ἐμπαθεῖ θῆε,
 ὅσον περ ἀπὴν τῆς συνείνου τὸν χρόνον.
 Αὐτοκράτωρ οὖν ἀναδειχθεὶς ὥς ἔφην,
 ἔξεισιν εἰτα πρὸς μέρη τῆς ἐσπέρας,
 οὐχ ὥς κρατήσων τῶνδε τῆς μάχης νόμῳ,
 7205 ἀλλ' ἵνα γνωσθῇ βασιλεὺς αὐτοκράτωρ
 καὶ προσκυνηθῇ πᾶσι τοῖς ὑπηκόοις.
 ταῦτ' ἄρα τύγμυ στρατιωτῶν Ἀδρόνων
 δεῖν οὐκ ἔκρινε προσλαβέσθαι συνόλως.
 εἰς Ἀδριανοῦ τὴν πόλιν δ' ἀφιγμένους
 7210 καὶ τὴν Φιλίππου Θρακικὰς τ' ἄλλας πόλεις,
 καὶ ταῖσδε φρουρὰν ἐμβάλων ἐκ Λατίνων,
 Θεσσαλονίκην καταλαμβάνει πόλιν.

7193 ὅς?

scentem forma praeditum, pium et Christo maxime devotum, hilarem
 mitem apprimeque castum, (7190) eleemosynis etiam indulgentem, cumu-
 latum multis a deo virtutibus, sed pudicitia in primis ac iustitia. hic
 per praeconem bis in hebdomada maxima voce iubebat edici (7195) ne
 quis in regia noctu cubitaret, qui non coniunctus coniugi legitimae sed
 meretrici contra fas conviveret. erat et legum iustitiaeque custos, fe-
 minam quamvis renuens attingere, (7200) nec teneriore contaens ad aspectu,
 quamdiu propria tori socia abesset.

Ergo imperator electus Balduinus abiit ex urbe ad partes occiduas,
 haud tanquam illas pugna subacturus, (7205) sed imperator volens sa-
 lutari obsequioque a cunctis coli subditis. quare nec veteris imperii
 milites in suum voluit conscribi exercitum. Hadrianopolim Philippopo-
 limque (7210) aliasque ad urbes Thraciae profectus, Latinoque his im-
 posito praesidio, Thessalonicam postea concessit; cuius omnis obviam

- καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐκχυθέντες ἀσμένως
μετὰ κρότων αἰῶν τε φωνῶν αἰσίῳν
7215 αὐτοὺς τε παρέδωκαν ἅμα καὶ πόλιν
ἄνακτι τῷδε Βαλδουίνῳ προφρόνως·
οἱ καὶ καθικέτευσαν αὐτὸν συντόνως
μήτ' αὐτὸν ἢ στράτευμα παρελθεῖν ἔσω
Θεσσαλονίκης ἀξιῶσαι τειχέων.
- 7220 ὃ καὶ δεδρακῶς εὐμενῶς Βαλδουῖνος
αὐθις καθυπέστρεψεν εἰς Βυζαντίδα.
καὶ σπένδεται γε Λανδούλου συμβουλία
τῷ πρὶν δι' ἔχθρας τυγχάνοντι καὶ μάχης,
ἔξω διατρίβοντι, τῷ μαρκεσίῳ.
- 7225 ὅστις ἀποστάς Διδυμουτείχου θέλων
ἐφίσταται τάχιστα Θεσσαλονίκη,
καὶ τὴν πόλιν εἴσεισι ταύτην ἀμάχως,
καὶ ζημιώσας τοὺς πολίτας ἀδίκως
εἰς χρήματά τε καὶ τιμαλφεῖς οἰκίας,
- 7230 Μαρίαν ἀφείλ τὴν σύνευνον αὐτόθι
τὴν κράτορος πρὶν γαμετὴν Ἰσακίου,
ἐκεῖθεν ἐξώρμησε τάγμασιν ἅμα,
καὶ τὰς πόλεις μέτεισι τὰς πρὸς ἐσπέραν.
Σέρρας παρεστήσατο σὺν τῇ Βερροίᾳ,
- 7235 κρατεῖ Λαρίσσης Ἑλλάδος τε τῆς ὅλης,
αἰρεῖ τε τὴν Πέλοπος, ἄλλας αὖ πάλιν
συνκειμένας ἄγχιστα χώρας καὶ πόλεις·
καὶ πᾶν γε μικροῦ τὸ πρὸς ἐσπέραν κλίμα
δοῦλον παρεστήσατο Λατίνων κράτει.

populus hilariter cum plausibus processit et laudationibus, (7215) seque libenter Balduino regi cum civitate obtulerunt subditos. tamen euixis precibus rogarunt ut ipse pariter eiusque exercitus urbis introitu vel-
lent abstinere; (7220) id quod clementer Balduinus annuit, moxque se
redux contulit Byzantium. exin obtemperans Danduli consiliis reconci-
liatur marchioni irato, immo cum armis procul urbe stanti; (7225) qui
statim lubens Didymoticho veniens Thessalonicam contulit se in urbem,
eamque nullo resistente obtinuit; cuius iniuste multavit cives, pecunia
et domibus exuens praecipuis. (7230) ibi relicta coniuge Maria, quae
Caesaris Isacii iam uxor fuerat, inde discessit comitante exercitu, terras
percurrrens ad occidentem positas. Serris potius est, nec non Berroea,
(7235) Larissam occupavit totamque Helladem, item Peloponnesum et
alias rursus hisce confines urbes et provincias; cunctamque paene re-
gionem occiduam subditam fecit Latinorum imperio.

- 7240 Καὶ Βαλδουῖνος ἐν πόλει διατρίβων
πέπομφεν Ἑρρὴν σύγγονον πρὸς τὴν ἔω
καὶ Πέτρον ἄνδρα γεννάδαν, ῥωμαλέον
ἡρωϊκὸν τε τὴν φυχὴν καὶ τὸ σθένος.
ἀφ' ὧν Ἑρρῆς μὲν προσλαβὼν συμμαχίαν
- 7245 ἔξ Ἀρμενίων τῶν ἐνοίκων Τρωάδος
χώρας ἐκάκου κατέκειρε καὶ πόλεις
αἱ μὴδὲν ὑπέκυπτον Ἰταλῶν κράτει,
διὰ δὲ τεμπῶν καὶ στενῶν τῶν τῆς Ἰδης
εἰς τὴν Ἡετίωνος πεφθάκει πόλιν.
- 7250 ἔξ ἄστεος Πέτρος δὲ Πηγῶν ἀπάρας
ῥῆι πρὸς Λοπάδιον εὐχερῶς πόλιν·
ὧ̃ πρὶν ἀπήντων Ῥωμαϊκαὶ δυνάμεις
Θεοδώρου Λάσκαρι κρατάρχου τότε,
εἰς ἀντίμαχον εὖ μάχην ὥπλισμέναι,
- 7255 ἐν Ποιμανηνῷ χωρίῳ κεκλημένῳ.
εἶτα Λατίνων οὐκ ἐνεγκοῦσαι σθένος
ῥῆγοντο λοιπὸν εἰς φυγὴν τετραμμέναι,
κρατεῖ δὲ Πέτρος εὐχερῶς Λοπαδίου
ἐκ γειτόνων ἄλλων τε λοιπῶν ἀστέων.
- 7260 ἔπει δὲ προσβάλλει καὶ Προῦση πόλει,
ἀνηννητόις ἔγνωκεν ἐγχειρεῖν μάτην·
μεθίσταται γοῦν καταλιπὼν τὴν πόλιν.
Προναόλις δ' ἴσα καὶ Φιλαδέλφου πόλις
δουλείας ἀνάλωτος Ἰταλῶν μένει·
- 7265 Θεόδωρος γὰρ Μαγκαφᾶς τις τοῦπῃλεην,

7241 τὴν om V

(7240) Interim Balduinus in urbe residens fratrem Erricum ad orientem misit cum Petro forti magnanimo viro, heroïcis praedito viribus et statura. Erricus quidem, roboratus auxilio (7245) Armeniorum Troadis incolarum, terras vastabat, urbes diripiebat, quaecunque Italii negabant obsequium. dein per Idaei montis angustas fauces ad Eetionis urbem est progressus. (7250) de Pegis autem urbe procedens Petrus itinere pergebat Lopadium facili; ubi Romanas primum offendit vires sub Theodoro principe Lascareo ad decertandum instructas egregie (7255) haud procul oppido Poemaneno dicto. hae tamen robori Latino-rum impares castris exutae in fugam se dederunt; Petrusque facile potitur Lopadio atque hinc proximis aliis civitatibus. (7260) sed cum Prusensem quoque tentasset urbem, irritam novit ludere se operam, urbi molestus nec fuit diutius. aemula Prusae Philadelphi civitas Latino-nae servituti haud subiacuit. (7265) nam Theodorus Mancaphas cogn-

- ἄνωθεν αὐχῶν ἄστν πατρίδα τόδε,
 Ἐρρῇ συνάψας Λατίνων ἀρχῇ μάχην
 ἐν τινι χώρῳ τῷ πρὸς Ἀτραμνυτίῳ
 αὐτὸς μόρον πέφευγε τὸν ἐκ τοῦ ξίφους,
 7270 οὐδὲν δὲ μείον καὶ πόλις ἀνωτέρα
 τῆς Ἰταλῶν ἔμεινε κυριαρχίας.
 Μαρκέσιος δὲ τὰς πρὸς ἐσπέραν πόλεις
 αἰρῶν ὑπῆγε τῷ κράτει τῶν Λατίνων,
 ἔχων ποδηγούς τινας ἐκ τῶν Αἰσόνων.
 7275 Λέων δὲ Σγουρὸς ὑποκαθίσας λόχον
 ἐν Θερμοπύλαις Ἀττικῆς τῷ χωρίῳ
 πρὸς δῆθεν ἀντίμαχον Ἰταλῶν μάχην,
 μηδὲν δὲ γενναῖόν τι καὶ δρώσας ὅλως,
 ἐκείθεν εἰς Κόρινθον ὄχρεο τρέχων·
 7280 ὃς ἐξέφν μὲν ἐκ κλίματος Ναυπλίου,
 πατρώας ἄρχων μετρίας κληρουχίας,
 ἀνωμαλία καιρικῇ δὲ πραγμάτων
 φορᾷ τε τύχης ἀσάτου καὶ συγχύσει
 αἰὲ προῖων ἐκ μικροῦ μέγας ἔφν.
 7285 ληΐζεται δὲ καὶ Κορινθίων πόλιν,
 Ἄργος παρεστήσατο πᾶν λησταρχία.
 τέλος προσαρρώσει δὲ καὶ ταῖς Ἀθήναις·
 ἀλλ' ἀποκρουσθεὶς ἀρχιποιμένος λόγοις
 τοῦ Χωνειᾶτου Μιχαῆλ τοῦ πανσόφου,
 7290 Θήβαις ἐφορμῇ ταχέως ἐπταπύλοις.
 καὶ τάσδε συσχὼν ῥᾶστα τῆς μάχης νόμῳ,
 πρὸς Λαρίσσης ἔξεισι τὰς διεξόδους,

mine, generis stirpem ab hac urbe repetens, pugna conserta cum Latino Errico quodam in loco haud procul Atramyttio, ipse vix quidem necem evitavit, (7270) nihilo tamen minus ipsa civitas Latino immunis mansit dominatu.

Interim marchio Hesperias civitates bellans Latino subigebat nomini, quibusdam nostris utens viae ducibus. (7275) Sgurus autem Leo, cohorte imposita Atticae loco celebri Thermopylis, ut ibi proelians Italia resisteret, nulla re digna laudibus patrata raptim Corinthum fuga se proripuit. (7280) hic erat ortus Nauplii regione, modicum nactus a patre principatum: verum reciproco temporum euripo, praepostero varioque fortunae cursu, usque progrediens magnus e parvo evasit. (7285) is et Corinthum oppidum diripuit, et Argos simili posthinc latrocinio. postremo Athenas etiam invadebat, verum repulsus verbis archipraesulis, Michaëlis Choniatae sapientissimi, (7290) Thebas celeriter excurrit septem portis instructas, easque sibi facili bello vindicat. et

- ἔνθα βασιλεῖ συνέμιξ' Ἀλεξίῳ,
 ὃς ἀπαναστὰς ἐκ μερῶν προσαρχτῶν
 7295 ἀλώμενός τε τῇδε κἀκεῖσ' ὥς πλάνης
 καὶ Θετταλικοῖς τέμπεισι προσερχύη,
 ἄγων μετ' αὐτοῦ παῖδα τὴν Εὐδοκίαν,
 ἥνπερ κατηγγύησε τῷ Σγουρῷ τότε.
 συνῆπτο δὲ πρὸς γάμου κοινωνίαν
 7300 ἀρχηγετοῦντι τῶν Τριβαλῶν Στεφάνῳ,
 ὃς ἐκβαλὼν ἔπεμψε τήνδ' εἰς πατρίδα·
 ἧ Δούκας συνώκησε, Μούρτζουφλους θέσιν,
 μετὰ στέρησιν καὶ κράτους καὶ πατρίδος·
 ὄντινα συσχὼν Ἀλέξιος σὺν δόλῳ,
 7305 ἄναξ πλάνης ἄνακτα πλανήτην ἴσον,
 ἔθηκε τυφλόν, ὁμμάτων λύχνους σβέσας.
 εἴτ' εἰς Λατίνων ἐμπεισὼν δεινὰς χέρας,
 δέσμιος ἀχθεὶς εἰς πόλιν τὴν τοῦ κράτους,
 δίκας ὑπέσχε τοῦ δι' ἀγχόνης μόρου
 7310 ὄντιν' ἐπῆγεν Ἀγγέλων Ἀλεξίῳ·
 εἰς κλῶνα γὰρ ἀναχθεὶς Ταύρου μέγαν
 ἐκείθεν ἡκόντιστο, φεῦ δίκης, κάτω,
 καὶ συντριβεὶς ὥλλυτο βιαίῳ μόρῳ.
 Μαρκέσιος δὲ τὴν Βοιωτίαν φθάσας
 7315 ταύτην παρεστήσατο ταῖς στρατηγίαις.
 κρατεῖ προῖων Ἀττικῆς σὺν Εὐβοίᾳ.
 ὥς ἐν κεφαλαίῳ δὲ συντεμῶν φράσω,
 μήπω πάριππεύσαντος ἀκριβῶς ἔτους,
 ἔῳον ἐσπέριον Ἀυσόνων κλίμα

dum Larissae faucibus exit, imperatori quondam Alexio occurrit, qui borealibus partibus digressus, (7295) exsulum more hac et illac errans, nunc ad Thessalica Tempe pervenerat, habens in comitatu Eudociam filiam, quam tunc desponsam collocavit Sguro. ipsa quidem olim matrimonio fuerat. (7300) principi iuncta Triballorum Stephano, qui repudiatam remisit in patriam. eadem Murtzaffo Ducae deinde nupsit, postquam hic imperium patriamque amiserat. sed hunc deinde captum Alexius dolo, (7305) rex erro errothem regem sorte pari, lumine cassum oculorum reddidit. saevis postremo Latinorum manibus Ducas exceptus Byzantiumque ductus pertulit poenam, quod Alexio Angelo (7310) gulam funesto laqueo fregisset. nam de sublimi Tauri columna praecipitatus est, proh dei iudicium! et sic collisus violenter obijt.

Interim marchio venit in Boeotiam, (7315) eamque sibi bello fecit subditam; Atticam quoque obtinuit cum Euboea. atque ut paucis rem verbis expediam, integro nondum praeterlapso anno eoa simul dicio at-

- 7320 ἄπαν ὑπείκει τῷ κράτει τῶν Λατίνων.
 ἄναξ δὲ φρυγὰς Ἀλέξιος σὺν χρόνῳ
 εἰς ὅψιν ἑλθὼν Λατίνῳ μαρκεσίῳ
 τὰ σύμβολ' ἀφῆρτο τοῦ κράτους ἄκων,
 εἰς Ἀλμυρὸν δ' ἔσταλτο χῶρον ἐσπέρας,
- 7325 ἐκεῖ διάγειν καὶ διανύειν βίον
 σὺν Εὐφροσύνῃ συζύγῳ βασιλίδι,
 σχόντες τύχῃ σύμφωνον ἀτεχνῶς τόπον.
 ὅσοι δὲ συνείποντο τῷ στεφηνφόρῳ
 ἄνδρες μαχηταὶ καὶ γένους ἐριτίμου,
- 7330 πόλεις Θρακικὰς πατρίδας κεκτημένοι,
 ἤροῦντο συνεῖναι γε τῷ μαρκεσίῳ
 καὶ δυνατὴν σύναρσιν οἱ συνεισφέρειν,
 καὶ λιπαροῦσιν ὑπὸ τῷδε τυγχάνειν·
 ὃ δ' οὐ προσέσχε τῇ δεήσει σφῶν ὄλως,
- 7335 μὴ χρεῖαν ἴσχειν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων
 ἢ τῆς παρ' αὐτῶν φάμενος συμμαχίας.
 ὥς δ' ἰκέται γένοιντο καὶ Βαλδουίνου,
 ὥς σφίσι τὸ πρόθυμον ἦκη πρὸς πέρας,
 καὶ τι προβαῖνον οὐχ ἑώρων εἰκότων,
- 7340 προσῆλθον ἀρχῷ Μυσίας Ἰωάννῃ,
 Ἀσὸν συνυμῶ καὶ Πέτρου τῶν ἐξ Ἀίμου,
 ἀνδρὶ στρατηγῷ γεννάδῃ τολμητίᾳ,
 πάσας διαφθείροντι Ῥωμαίων πόλεις
 χώρας τε λοιπὰς κειμένας πρὸς ἐσπέραν
- 7345 Σκυθῶν ὁμαιχμία τε καὶ συμμαχία·
 ὃς Λατινικὴν ὑφορώμενος βλάβην,

que occidua (7320) nostra in Latinum cessit dominatum. Alexius posthinc, exsul imperator, cum in Latinum marchionem incurriasset, exiit invitatus imperii insignibus; tum ad Hesperium salsi aëris locum (7325) mittitur, ut vitam sibi suam clauderet, non sine Euphrosyne coniuge regina, sedem fortunae congruam sortiti. Caesaris autem stipendiosos regii, strenui viri stirpis generosae, (7330) Thracias urbes patriam habentes, ut cum marchione facerent stipendia, validam ipsi offerebant operam, eiusque imperio postulabant obsequi. Ille tamen preces prorsus respuit, (7335) nec sibi Romano opus esse milite dixit, nec illorum expetere auxilia. iidem Balduino fuerunt supplices, si forte fierent voti sui compotes. verum cum spe frustratos semet cernerent, (7340) ad Moesiae principem Ioannem veniunt, Petri Asanisque fratrem, in Haemo natum, audacem virum, bellatorem strenuum, et Romanorum urbium perniciem, quas cum Hesperii vastabat regionibus, (7345) fretus Scytharum foedere et auxiliis. is ut Latinis detrimentum faceret, supplices illos ex-

- ἐνθα βασιλεῖ συνέμιξ' Ἀλεξίῳ,
 δς ἀπαναστὰς ἐκ μερῶν προσαρχτῶν
 7295 ἀλώμενός τε τῇδε κἀκεῖς' ὡς πλάνης
 καὶ Θετταλικοῖς τέμπεισι προσεφρόνῃ,
 ἄγων μετ' αὐτοῦ παῖδα τὴν Εὐδοκίαν,
 ἦν περ κατηγγύησε τῷ Σγουρῷ τότε.
 συνῆπτο δὲ πρὶν πρὸς γάμου κοινωνίαν
 7300 ἀρχηγετοῦντι τῶν Τριβαλῶν Στεφάνῳ,
 δς ἐκβαλὼν ἔπεμψε τήνδ' εἰς πατρίδα·
 ἧ Δούκας συνώκησε, Μούρτζουφλους θέσει,
 μετὰ στέρησιν καὶ κράτους καὶ πατρίδος·
 ὅντινα συσχὼν Ἀλέξιος σὺν δόλῳ,
 7305 ἄναξ πλάνης ἄνακτα πλανήτην ἴσον,
 ἔθηκε τυφλόν, ὁμμάτων λύχνους σβέσας.
 εἴτ' εἰς Λατίνων ἐμπεσὼν δεινὰς χέρας,
 δέσμιος ἀχθεὶς εἰς πόλιν τὴν τοῦ κράτους,
 δίκας ὑπέσχετο τοῦ δι' ἀγχόνης μόρου
 7310 ὅντιν' ἐπῆγεν Ἀγγέλων Ἀλεξίῳ·
 εἰς κίονα γὰρ ἀναχθεὶς Ταύρου μέγαν
 ἐκεῖθεν ἠκόντιστο, φεῦ δίκης, κάτω,
 καὶ συντριβεὶς ὥλλυτο βιαῶ μορῷ.
 Μαρκέσιος δὲ τὴν Βοιωτίαν φθάσας
 7315 ταύτην παρεστήσατο ταῖς στρατηγίαις.
 κρατεῖ προῖων Ἀττικῆς σὺν Εὐβοίᾳ.
 ὥς ἐν κεφαλαίῳ δὲ συντεμῶν φράσω,
 μήπω παριππεύσαντος ἀκριβῶς ἔτους,
 ἐῷον ἐσπέριον Αὐσόνων κλίμα

dum Larissae faucibus exit, imperatori quondam Alexio occurrit, qui borealibus partibus digressus, (7295) exsulum more hac et illac errans, nunc ad Thessalica Tempe pervenerat, habens in comitatu Eudociam filiam, quam tunc desponsam collocavit Sguro. ipsa quidem olim matrimonio fuerat. (7300) principi iuncta Triballorum Stephano, qui repudiatam remisit in patriam. eadem Murtzuflo Ducae deinde nupsit, postquam hic imperium patriamque amiserat. sed hunc deinde captum Alexius dolo, (7305) rex erro errorem regem sorte pari, lumine cassum oculorum reddidit. saevius postremo Latinorum manibus Ducas exceptus Byzantiumque ductus pertulit poenam, quod Alexio Angelo (7310) gulam funesto laqueo fregisset. nam de sublimi Tauri columna praecipitatus est, pro dei iudicium! et sic collisus violenter obiit.

Interim marchio venit in Boeotiam, (7315) eamque sibi bello fecit subditam; Atticam quoque obtinuit cum Euboea. atque ut paucis rem verbis expediam, integro nondum praeterlapso anno eoa simul dicio at-

- 7320 ἅπαν ὑπείκει τῷ κράτει τῶν Λατίνων.
 ἄναξ δὲ φρυγὰς Ἀλέξιος σὺν χρόνῳ
 εἰς ὕψιν ἔλθων Λατίνῳ μαρκεσίῳ
 τὰ σύμβολ' ἀφῆρητο τοῦ κράτους ἅκων,
 εἰς Ἀλμυρὸν δ' ἔσταλτο χῶρον ἐσπέρας,
- 7325 ἔκει διώγειν καὶ διανύειν βίον
 σὺν Εὐφροσύνῃ συζύγῳ βασιλίδι,
 σχόντες τύχῃ σύμφωνον ἀτεχνῶς τόπον.
 ὅσοι δὲ συνείποντο τῷ στεφηνφόρῳ
 ἄνδρες μαχηταὶ καὶ γένους ἐριτίμον,
- 7330 πόλεις Θρακικὰς πατρίδας κεκτημένοι,
 ἤρουντο συνεῖναι γε τῷ μαρκεσίῳ
 καὶ δυνατὴν σύναρσιν οἱ συνεισφέρειν,
 καὶ λιπαροῦσιν ὑπὸ τῷδε τυγχάνειν·
 ὁ δ' οὐ προσέσχε τῇ δεήσει σφῶν ὅλως,
- 7335 μὴ χρεῖαν ἴσχειν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων
 ἢ τῆς παρ' αὐτῶν φάμενος συμμαχίας.
 ὥς δ' ἰκέται γένοιοντο καὶ Βαλδουίνον,
 ὥς σφίσι τὸ πρόθυμον ἦκη πρὸς πέρας,
 καὶ τι προβαῖνον οὐχ ἑώρων εἰκότων,
- 7340 προσῆλθον ἀρχῷ Μωσίας Ἰωάννῃ,
 Ἀσὸν συναίμῳ καὶ Πέτρον τῶν ἐξ Αἰμον,
 ἀνδρὶ στρατηγῷ γεννάδα τολμητῆα,
 πάσας διαφθείροντι Ῥωμαίων πόλεις
 χώρας τε λοιπὰς κειμένας πρὸς ἐσπέραν
- 7345 Σκυθῶν ὁμαιχμία τε καὶ συμμαχία·
 ὃς Λατινικὴν ὑφορώμενος βλάβην,

que occidua (7320) nostra in Latinum cessit dominatum. Alexius posthinc, exsul imperator, cum in Latinum marchionem incurrisset, exiit invitatus imperii insignibus; tum ad Hesperium salsi aëris locum (7325) mittitur, ut vitam sibi suam clauderet, non sine Euphresyne coniuge regina, sedem fortunae congruam sortiti. Caesaris autem stipatores regii, strenui viri stirpis generosae, (7330) Thracias urbes patriam habentes, ut cum marchione facerent stipendia, validam ipsi offerebant operam, eiusque imperio postulabant obsequi. ille tamen preces prorsus respuit, (7335) nec sibi Romano opus esse milite dixit, nec illorum expetere auxilia. iidem Balduino fuerunt supplices, si forte fierent voti sui compotes. verum cum spe frustratos semet cernerent, (7340) ad Moesiae principem Ioannem veniunt, Petri Asanisque fratrem, in Haemo natum, audacem virum, bellatorem strenuum, et Romanorum urbium perniciem, quas cum Hesperii vastabat regionibus, (7345) fretus Scytharum foedere et auxiliis. is ut Latinis detrimentum faceret, supplices illos ex-

- πρόσφυγας ἄνδρας ἀσμένως δεδεγμένους
 πρὸς τὰς ἑαυτῶν ἀποπέμπει πατρίδας,
 τούτοις κελεύσας δρᾶν τι κακὸν Λατίνους
 7350 οὐκ εὖ πρὸς αὐτὸν διακειμένους τέως,
 φόβους δ' ἐπισείοντας αὐτῷ καὶ μάχας,
 ἔκπτωσιν ἀρχῆς καὶ σκύλευσιν πατρίδος,
 εἰ προσφέροίτο μὴ σφίσι ὥς δεσπόταις
 καὶ πάνθ' ὑπέλκοι τοῖς παρ' αὐτῶν ῥαδίως.
 7355 ὥς οὖν ἑπανήκον γε πρὸς τὰς πατρίδας
 πόλεις δυτικὰς Αὔσονες τοῦτον τρόπον,
 τὰς τῶν Θρακῶν τε καὶ Μακεδόνων πόλεις
 ἀφημιᾶσαι δρῶσι Λατίνων κράτους,
 Θεοῦ συνάρσει καὶ Μυσῶν συνεργίᾳ
 7360 πολλοὺς Ἰταλῶν παραπέμψαντες μόρῳ,
 μάλιστ' ἐνοίκους τῶν Διδύμων τειχέων,
 οὓς δ' αὖ φυγάδας εἰς πόλιν δεδρακότες.
 καὶ τοῦτο τοῦργον Λατινικῆς κακίας
 ἐλευθέρων ἔδρασε πᾶσαν τὴν ἔω,
 7365 πρὸς κατεπεῖγον Ἰταλῶν ὥρμημένων,
 καὶ σφᾶς φρονεῖν μέτρια τίθησι τέως
 τοὺς Ἑλλάδα νῆσόν τε Πέλοπος ξένην
 ὄπλοις ἐλόντας καὶ κατωφρωμένους.
 Πλὴν Ἀδριανοῦ Διδυμότειχον πόλεις
 7370 κάλλιστα κρατύναντες Αὐσόνων στίφος
 κατεῖχον αὐτάς, συμμαχοῦντων καὶ Βλάχων.
 Ἰωάννης δὲ συντεταχὼς δυνάμεις

cipit libenter inque suam singulos patriam remittit, mandans ut damnis
 Latinos afficerent, (7350) quos sibi infensos iamdiu sciebat, terroremque
 belli, direptionem patriae et principatus iacturam minantes, nisi serviret
 dominis Latinis iussaue prompto faceret obsequio. (7355) reversi in
 patriam milites, quos diximus, urbibus Hesperiiis Thraciaeque simul
 itemque Macedoniae suaserunt ut a Latino imperio deficerent, deo fa-
 vente, Moesis auxiliantibus. (7360) Italos multos demiserunt Orco
 Didymotichi incolas potissime; alios Byzantium coegerunt fugere. at-
 que haec caedes Latino flagello eoas etiam terras liberavit, (7365) dum
 ad graviora damna accurrunt Itali. et simul illos modestiores reddidit,
 qui fastu elati Pelopis tenebant armis provinciam magnam atque Hel-
 ladem.

Didymotichum simul et Hadrianopolim (7370) Romani egregio im-
 posito praesidio auxiliantibus retinebant Blachis. Ioannes autem con-
 trahebat copias atque accersebat Scythica subsidia, idque Latinis clam

- καὶ συμμαχίδας ἐκ Σκυθῶν μυριάδας
 σπονδὴν ἐτίθει Λατίνους λεληθέναι.
- 7375 ἐπεὶ δ' ἐπανάστασιν Ἀυσόνων μάθοι
 ἄναξ Ἰταλῶν Βαλδουῖνος καὶ δρᾶμα,
 στέλλει στρατιὰν πρὸς πόλεις ἀποστάσας,
 ἣ συνέσχε Τζουρουλδὸν σὺν Βιζύῃ
 καὶ ταύτας ὑπέταξε Λατίνων κράτει.
- 7380 ἀνδρῶν κενὴν δ' εὗρηκε τὴν Ἀρκαδίου
 ῥυηφενῶν τε καὶ περιόπτων γένει·
 ὁμῶς ἐνόντες ἐκχυθέντες τῆς πύλης
 καὶ συμπλακέντες Ἰταλοῖς κατὰ μάχην,
 τραπέντες ἀπώλοντο πάντες τῷ ξίφει,
- 7385 φειδῶ Λατίνων οὐδενῶν εἰληφότων.
 ἀλλ' οὐδ' ὅσας τῶνδ' ἔτυχέ τις ὅλως.
 ἣ δ' αὖ γε λοιπὴ στρατιὰ τῶν Λατίνων,
 ἥς Βαλδουῖνος ἡγεμιῶν ὑπὴν ἄναξ,
 Ὀρεστιάδα καταλαβοῦσα πόλιν,
- 7390 ἐκεῖθι πον χάρακα βαλοῦσα μένει,
 ταύτην ἐλεῖν σπεύδουσα παντὶ τῷ τρόπῳ.
 πρεσβεύεται γοῦν ἡ κακουμένη πόλις
 πρὸς Ἰωάννην τὸν κρατοῦντα Βουλγάρων,
 τὴν δυνατὴν σύναρσιν ἐξαιτουμένη
- 7395 ἐπικρεμαμένον τε κινδύνου λύσιν·
 ὃ δ' ἀσμένως δέδεκτο πρεσβείας λόγους,
 καὶ συμμαχικὸν Σκυθικὸν λαβὼν στίφος,
 ἐπεισπεπαικὼς Ἰταλῶν στρατῷ λάθρα,
 τοῦτον τροποῦται καὶ νικᾷ κατὰ κράτος·

curabat fieri. (7375) sed conspirantium Romanorum motibus rex Italo-
 rum Balduinus cognitis, militem mittit ad rebelles urbes, a quo cum
 Bizya capitur Tzurulus Latinoque iugo utraque subiicitur. (7380) urbem
 Arcadii cuncti deseruerant cives pecunia vel stirpe conspicui: reliquus
 tamen portis egressus populus pugnam cum Italis maluit committere.
 verum fugati omnes caeduntur gladio, (7385) dum Latinorum furor
 parcat nemini, ac ne sepulchri quidem gratiam annuit. reliquus autem
 Latinus exercitus, quem Balduinus ipse ducebat Caesar, ad Orestiadem
 contulit se urbem, (7390) eamque structis obsidens aggeribus summo
 conatu nitebatur capere. tunc urbs periclitans legationem mittit ad Bul-
 garorum principem Ioannem, validum petens militum auxilium, (7395) qui
 se impendente discrimine eriperet. ille libenter legationem audiit, cum-
 que auxiliarium agmine Scytharum exercitum Latinum repente aggressus
 in fugam versum penitus devicit, (7400) cepitque vivum Balduinum

7400 ζωγρεῖ τε καὶ σφῶν κράτορα Βαλδουῖνον,
κομῶντα πολλαῖς ἀρετῶν νεανίαν,
μάλιστα πασῶν σωφροσύνη καὶ δίκη,
ὥς φθὰς προῖστόρησεν ἀνόπιν λόγος.
δνπερ καθεύξας μακρὸν ἐν τῷ Τρινόβῳ

7405 δράσας τε δεινὰ μυρία κακοτρόπως,
πέρας καθυπέβαλεν οἰκτροῦ θανάτω
κατ' ἡλιβάτων κατακρημνίσας τόπων.

Μεθ' ὃν κραταρχεῖ Λατίνων τῶν ἐν πόλει
κλῆσιν Ἐρρῆς, σύναιμος ὢν Βαλδουῖνον,

7410 ἀνὴρ ἱλαρός, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
πρὸς δὲ στρατηγὸς εὐσθενὴς τολμητίας,
δξύρροπός τε πρὸς μάχας ἀντιπάλων
καὶ στρατιώτας γεννάδας ῥωμαλέους,
Ἕλληνας ἄνδρας, συντεταγμένους ἄγων,

7415 ἐπὶ λεκτον φάλαγγα καὶ νικηφόρον.
οὗτος μάχης αἴτιος ὄφθη πολλακίς
τῶν Ἀυσόνων ἄνακτι τῷ Λασκαρίῳ,
καὶ σφῶν παρεστήσατο χώρας καὶ πόλεις.
πλήθει στρατιᾶς καὶ ψυχῆς προθυμία,

7420 Λεντιανὰ τε Ποιμανηνὸν τὰς πόλεις
καὶ τὰς Ὀχυρὰς καταπορθήσας μάχῃ·
καθ' ἣν τριάς ὄλωλεν ἀνδρῶν τῷ ξίφει
πανευγενῶν τε καὶ περιόπτων βίῳ,
Δερμοκαίτης ἡγεμὼν στρατευμάτων,

7425 Πυλαιολόγων Ἀνδρόνικος ἐκ γένους,
γαμβρὸς κρατοῦντος εἰς Εἰρήνην τυγχάνων

Caesarem permultis iuvenem ornatum virtutibus, sed castimonia in primis ac iustitia, ut mea superior rettulit historia. quem diu Ternobi carcere detentum (7405) exercitumque plurimis cruciatibus tandem miserando supplicio affecit praecipitatum rupibus altissimis.

Post hunc Latinis imperat Byzantii Balduini frater nomine Erricus, (7410) vir comi adaspectu, subditis benivulus, et simul fortis dux et animosus atque ad ciendas pugnas paratissimus. hic habuit Graecos milites fortissimos, quos bene instructo agmine ducebat, (7415) triumphalem phalangem et selectam. idem saepe gravem belli ludit aleam cum Romanorum principe Lascareo, nostrasque urbes cepit et provincias animi fortitudine et copia militum. (7420) Lentiana urbem ac Poemanenum, Ochyras quoque armis superavit; quibus in certaminibus tres perierunt nobilitate et opibus insignes viri, Dermocaites, qui dux erat exercitus, (7425) et Andronicus gente Palaeologus, cui nuptui Caesar Ironem tra-

τὴν πρωτόπαιδα φιλότατην θυγατέρων,
πρὸς τοῖσδε τοῦδε καὶ φίλων εἰς συγγόνων.

Ἐρρῇ κρατοῦντος τοῦδε τῆς Κωνσταντίνου

- 7430 Πελάγιός τις ἀρχιδύτης Λατίνων,
θερμουργὸς ἀνὴρ, ὑπερόπτης τῶν νόμων,
πρὸς πάπα πεμφθεὶς εἰς πόλιν βασιλίδα
ὥς ποιμενάρχης καὶ λεγάτος τοῦ πάπα,
ἐνημμένος δίκαια τοῦ πεπομφότος,
7435 πάντας θυηπόλους τε καὶ μονοτρόπους
οἰκήτορας ἔδρασε τῆς Κωνσταντίνου
πάνθεν κακὰ καὶ καθεύξεις ἀτόπους
χάριν ἐθῶν τε δογμάτων ἀμφιβόλων·
ὃ δὴ λύπην ἤνεγκεν ἀστοῖς καὶ βάρους,
7440 μάλιστα τοῖς προύχουσι καὶ τοῖς ἐν τέλει,
οἱ πρὸς τὸν Ἐρρῇ τὸν κρατοῦντι ἀφιγμένοι
ῥητοῦντο λύσιν δυσχερῶν τοῖς φυλῆταις,
καὶ τὰδ' ἐπιλέγοντες ἐν παρρησίᾳ,
ὥς πρὶν μὲν ἡμεῖς ἀλλοδαπῆς ἐκ φύτης
7445 φύντες, βασιλεῦ, καὶ νομῆς ἐλευθέρως,
ἄλλοις τ' ἐθίμοις παρ' ὑμᾶς κεχρημένοι,
σοῦ πλὴν ἐκόντες ὑπετάγμεν κράτει,
καὶ σωματικὴν ἐκτίνειν ὑπουργίαν,
οὐ πνευματικὴν ψυχικὴν κοινωνίαν
7450 ἡμᾶς παρεσχέκαμεν αὐτούς σοι τάχα.
ἢ γοῦν τὰ δεινὰ λῦσον ἡμῖν εὐθέως,

7431 verba sunt schismatici hominis et a pontificiis partibus
alieni. M.

diderat, maiorem natu filiam et carissimam; postremo unus de Caesaris
fratribus.

Byzantii imperium retinente Errico (7430) Latinus quidam, Pela-
gius cardinalis, homo temerarius, contemptor legum, a papa missus in
regiam metropolim tanquam legatus eius et summus praesul, digna mit-
tente aggressus committere, (7435) monachos omnes atque sacerdotes,
quotquot incolebant Cpolim, coepit vexare et carceribus claudere ob
controversa dogmata ritusque. quam rem gravate aegreque ferebant
cives, (7440) praesertim optimates ac senatores; qui Erricum adeuntes
imperatorem, mala suorum deprecantes gentilium, hoc usi sunt sermone
confidenter. "nos, imperator, ex aliena gente (7445) alioque grege et
libero prognati, discrepantesque a vestris habentes ritus, sponte tamen
tuo paremus imperio. sed enim ministerium praebere corporum, non
spiritualium rerum communionem (7450) exhiberi tibi hercle parati su-
mus. vel ergo statim fac malorum finem, vel manumitte, ut liberi pos-

- ἡ χειρὸς ἀπόλυσον ὡς ἐλευθέρους
 παλινδρομῆσαι πρὸς νομὰς τῶν Αὔσονων.
 ταῦτα βασιλεὺς εὐμενῶς δεδεδυμένος,
 7455 καὶ Πελαγίου μὴ θέλοντος λεγάτου,
 τὴν συμφορὰν ἔλκυε τοῖς καθειρογμένοις,
 δεσμώτας ἀφείς καὶ νεὼς βατοὺς ὅλοις.
 Ταῦτα μὲν οὕτω συμβέβηκεν ἐν πόλει·
 εἰμι δὲ λοιπὸν πρὸς κρατοῦντας Αὔσονων,
 7460 καὶ τὰ κατὰ σφᾶς ἱστορήσω τῷ λόγῳ.
 Ὡς οὖν ἔάλω τοῖς Ἰταλοῖς ἡ πόλις,
 Θεόδωρος μὲν ὁ Λάσκαρις τοῦ πύκλῃν,
 ὃν γαμβρὸν ἐγνώρισε κρατοῦντος λόγος,
 ἀπῆρε προφθὰς τῆσδε σὺν ὁμοζύγῳ,
 7465 καὶ καταλαβὼν τὴν Νικαίων πόλιν
 ὁμειννέτιν φιλιτατα τῇδ' ἐνείσάγει,
 αὐτὸς δὲ Προῦσαν χωρία τε τὰ πέριξ
 περιπολῶν ἄλλας τε κώμας καὶ πόλεις
 τῷδ' ἐὼνοεῖν ἔπειθε τάσδε τοῖς λόγοις
 7470 καὶ τόνδ' ἔχειν ἄνακτα δεσπότην μόνον.
 καὶ τῶν κατὰ νοῦν οὐδ' ὅλως ἁμαρτάνει·
 πολλοῦ γὰρ οὕτω παραδραμόντος χρόνον
 καθίσταται δὴ βασιλεὺς αὐτοκράτωρ
 πρὸς ποιμενάρχου Μιχαὴλ Βυζαντίδος
 7475 ἄρτι λαβόντος τὴν λεῶ προεδρίαν,
 τῇ βασιλικῇ ταινιωθεὶς ταινίᾳ.
 Λάσκαρις οὕτως βασιλεὺς δεδειγμένος,
 σφόδρ' ἀρρενωπῶς πραγμάτων κραταρχίας

simus ad gentis nostrae pascua reverti." haec imperator audiit libenter, (7455) invitoque licet Pelagio legato vincula solvit, molestias expeditit, cunctis patere sacra templa voluit.

Haec in regali contigerunt urbe. nunc ad Romanos principes transgredior, (7460) horumque historico res dicam sermone.

Post regiam captam ab Italii metropolim Theodorus dictus cognomento Lascaris, quem Caesaris Alexii scimus generum, illinc secessit festinans cum coniuge; (7465) cumque in Nicaenam pervenisset urbem, ibi deposuit coniugem dilectam. ipse autem Prusam cum locis circumiectis, aliosque pagos peragrans et urbes, idoneis populis conciliabat sermonibus, (7470) ut se unum regem dominumque agnoscerent. neque non compos voti sui fuit: haud enim longo praeterlapso tempore rex creatur et imperator, eumque Michael, Byzantinae urbis (7475) nuper sortitus patriarchae titulum, rite regali redimit corona.

Lascaris ergo creatus imperator imperii pondus admodum viriliter,

- ἢ μᾶλλον εἰπεῖν βασιλικῶς ἡμμένος
 7480 ταύτην διεῖπεν, ἀντέχων πρὸς κινδύνους
 μάχας τε δεινὰς τὰς πρὸς ἑχθροὺς Λατίνους,
 ἀναξ ἀγαθὸς καὶ στρατηγὸς γεννάδας,
 ὀξύρροπός τε πρὸς μάχας καὶ κινδύνους,
 ὑπερμαχῶν κράτιστα τῆς κραταρχίας,
 7485 ἀπορραπίζων ὡς ἐνῆν ποίμνης λύκους,
 φρικτὸς μὲν ἑχθροῖς, ἡμερος δ' ὑπηκόοις,
 μικρὸς τὸ σῶμα, πλὴν μαχητῆς ἐν μάχαις,
 ἀεὶ στρατεύων, κατ' ἑχθρῶν κινῶν δόρυ,
 αὖξων πλατύνων τοὺς ὄρους τῶν Αἰσόνων
 7490 καὶ Ῥωμαῖδος ἀναλαμβάνων πόλεις,
 ἐλευθερῶν τε τάσδε τῆς τυραννίδος
 ὅπλοις στρατηγίαις τε καὶ μάχης νόμῳ,
 φίλοις τε, εὐέντευκτος, εὐσπλαγχνος πάνν,
 μεταδοτικός, φιλοδωρίας χάρις,
 7495 καθειμένον γένειον εἰς μέγα φέρων,
 φοβός, μελᾶγχρους μετρίως, οὐ πρὸς βιάθος,
 ἔρωτος ἥτις, ἀφροδισίων, χόλου,
 μακροὺς ἀνατλὰς κινδύνους καὶ καμάτους
 ἐν ταῖς κατ' ἑχθρῶν δυσμάχους ἀγωνίαις
 7500 χάριν γε κοινῶν πραγμάτων ὑπηκόων·
 ὧ τῶνδ' ὀφείλει πᾶς τις ἐκτίθειν χάριν,
 καὶ πάλιν οἷς εὖ ἀναθηλῆσαι κράτος
 ἥδη μαρνανθὲν Αἰσόνων ἀπειργάκει.

7484 ὡς κράτιστα V

7485 ὡς ἐνῆν] ἐνὸν V

immo potius regaliter sustinuit, (7480) semet periculis ingiter obliiciens, pugnasque graves cum Latinis conserens, rex simul bonus et fortis imperator, ad durum Martis opus paratissimus, et pro re publica strenue decertans, (7485) lupos ovili pro viribus submovens, hostibus formidandus, blandus subditis, corpore parvo sed ad proelia vivido, lanceam semper contra hostes quatens, Romani fines proferens imperii, (7490) urbes Latina liberans tyrannide atque ad antiquum dominatum revocans armis et vario belli strategemate. idem erat clemens, misericors, comis liberalique manu ac munifica; (7495) demissam gerens ad pectora barbam, capite acuto, subnigro colore, ad Venerem proclivis atque ad iram. hic diu graves pertulit labores, duris cum hoste luctans certaminibus (7500) pro suis subditis atque pro re publica. huic certe omnes gratiam debemus, quod iam exstinctum Romanum imperium ipsius opera maxime revixerit.

- Τούτῳ κραταρχήσαντι φροντὶς μυρία
 7505 ἐκ τῆς ἑφῶς ἐξελάσαι Λατίνους
 καὶ Ῥωμαϊκῷ τήνδ' ὑποκλῖναι κράτει,
 ἐπεὶ Λατίνοι κωλυσόντων τῇ σπάνει
 οὐ χώρας ἐκράτησαν ἐσπέρας μόνον,
 ἀλλὰ γε μικροῦ καὶ μερῶν πάσης ἔω·
 7510 καὶ γὰρ κατέσχον Βιθυνῶν ἅπαν θῆμα,
 Λεντιανὰ τε Ποιμαμηνὸν καὶ Βάρην
 Λοπάδιόν τ' αὖ Ὀχυρὰς καὶ τὰ πέριξ.
 προῆλθον ἄχρις Ἀτραμυττίου τόπων,
 καὶ πάνθ' ἅπλως πάραυτα χωρία πόλεις
 7515 αὐτοῖς καθυπέταξαν ἐσκυλευκότες.
 οὐχ ἦττον ἐπέθραυτον ἄγαστα πάλιν
 αἱ κατὰ χώρους Αὐσόνων τυραννίδες·
 αὐτίκα καὶ γὰρ τοῦ Σαμψίων πολυχνίου
 σὺν τοῖς προσοίκοις ἦρχε τοὑπὶκλήν Σάβας,
 7520 καὶ Μωροθεόδωρος Φιλαδελφείας,
 Δαβὶδ Κομνηνὸς Παφλαγονίας ὅλης,
 Ἀλεξίου σὺναιμος ὢν τοῦ πρὸ χρόνων
 κατατυραννήσαντος Τραπεζουντίων,
 ὅστις ἐπωνόμαστο Κομνηνὸς μέγας·
 7525 κατηγέτην ἄμφω δὲ σείραν τοῦ γένους
 ἐξ Ἀνδρονίκου τοῦ βασιλευκότες,
 ἐκ τοῦδε παιδὸς Μανουὴλ πεφνκότες.
 ἀλλ' ἐνχερῶς μὲν Θεόδωρόν τε Σάβαν
 ἄναξ μετήλθε τῇ Θεοῦ συμμαχίᾳ,

7528 τε om V

Hic enim Caesar summopere studuit (7505) ut ex oriente Latinos eiiceret ibique nostrum firmaret imperium. etenim Latini prohibente nemine non solum terras tenebant occiduas, sed orientis quoque partem maximam. (7510) namque Bithyniae insederant provinciam, Lentiana, Poemanenum atque Barim, Lopadium atque Ochyrum cum viciniis, quin et devenerant Atramyttium usque, maritimosque locos urbesque omnes (7515) abactis praedis sibi subiugaverant. nec minus animum Caesaris mordebant circa suam natae dicionem tyrannides. ecce enim parva Sampsonis in urbe eiusque villis imperabat Sabas; (7520) et Philadelphiae Theodorus fatuus; David Comnenus cunctae Paphlagoniae, illius frater Alexii, cuius pridem Trapezuntiorum civitas iugum tolerat. hic porro dicebatur Comnenus magnus: (7525) ambo autem proprii generis originem ab Andronico Caesare trahebant, ex huius filio Manuele sati. et Theodorum quidem atque Sabam Lascaris deo favente statim

- 7530 *κάντεῦθεν ὥπτο Κελβιανοῦ δεσπότης,
Φιλαδελφείας Μαϊάνδρου Νεοκάστρον.
καὶ Παφλαγονίης δὲ κρατεῖ τῷ χρόνῳ,
καταπαλίσας Κομνηνὸν Δαβὶδ μάχη·
ᾧ παριστήσατο σὺν Ἡρακλείᾳ*
- 7535 *Ἀμάστριδα Κύτωρον Κρώμναν τὰς πόλεις
πρὸς τοῖς πέριξ ἅπασι καὶ πολυχνοις,
καὶ κατεκυρίευσεν καὶ Παφλαγόνων.
Πέρσας δ' Ἰταλὸς ταῖς καθ' ἡμέραν μάχαις
οὐκ εὐχερῶς μὲν, ἐτροποῦτο δ' σὺν ὁμῳ*
- 7540 *σθένει θεικῶ συμμαχοῦμενος τάχα.
Παρέσχε δ' αὐτῷ πράγματι δυσθεμίας
ὁ φυγὰς Ἀλέξιος Ἀνσόνων ἄναξ,
ὣν πενθερὸς τούτου γὰρ τοῦ βασιλέως·
οὗτος γὰρ οὗτος ἐκπεσὼν κραταυρχίας,*
- 7545 *καθάπερ ἰσότηρῃσε φθάσας μοι λόγος,
ἀλώμενος πέφθακε Θεσσαλονίκην,
καὶ πρὸς Μαρίαν Ἀλαμανῶν ἐκ γένους,
ἣ πρὶν συνῶκει συγγόνῳ Ἰσακίῳ,
μαρκεσίῳ δὲ τηρικᾷ θ' ὠμεννέτι,*
- 7550 *ἄριστα δεχθεὶς καὶ φιλοφρόνως πάντῃ,
ἐκέῖσε διέτριβε σὺν τῇ συζύγῳ.
ὥς δ' αὖ ἀνασείων τὴν πόλιν ἐφωράθη,
ἅμα γυναικὶ καὶ τέκνοις ἀπηλάθη,
καὶ πρὸς τυραννέοντα τῶν Κορινθίων*
- 7555 *Σγουρὸν βαδίσας πρὸς γάμον κοινωνίαν*

7552 vel αὖ vel τὴν tollendum

vicit. (7530) atque hinc Celbiani se fecit dominum, Philadelphæe Maeandricæ Neocastorum. sed Paphlagoniam aegrius obtinuit, Comneno debellato armis Davide; unde acquisivit cum Heraclea (7535) Amastridem Cytorum Cromnamque urbes cum circumiectis agris atque oppidulis, et Paphlagonum dominus evasit. Turcas vero Italosque perpetuis proeliis aegre mehercle, sed tamen devicit, (7540) vires fortasse ministrante deo.

Sed conturbavit animum Lascareos exsul Alexius olim imperator, socer ipsius sceptrum nunc tenentis. etenim ille post amissum regnum, (7545) ut mea superior rettulit historia, Thessalonicam errabundus venit; atque a Mariâ genere Alamanna, quæ coniux fuerat fratris Isaacii, nunc in Marchionis nuptias conceaserat, (7550) exceptus peramanter et honorifice diversabatur ibi cum sua uxore. verum cum civium animos tentaret, mox cum uxore et liberis est deiectus. is ad Corinthi protinus tyrannum (7555) Sgurum profectus, foedere coniugii huic copulatam

- τούτω κατηγγύησε τὴν θρυγατέρα.
 κἀκεῖθεν ἀπέπλευσε πρὸς Αἰτωλίαν
 πρὸς τὸν κρατοῦντα Μιχαὴλ ταύτης τότε,
 πρὸς δ' αὖ παλαιῷς Ἡπείρου κεκλημένης,
 7560 πρωτεξάδελφον συγγενῇ πέλοντά οἱ.
 ἄλίσκεται δὲ πειραταῖς Λογγιβάρδοις,
 ἀπεμπολεῖται πρὸς Μιχαὴλ χρυσίου.
 ἐφ' ἱκανὸν γοῦν ἐνδιατετραφὸτος
 τοῖς τοῦ Μιχαὴλ χωρίοις Ἀλεξίου,
 7565 θνήσκει βασιλὶς Εὐφροσύνη πρὸς νόσου,
 καὶ θάπτεται δὴ τῷ πολυχρῶ Ἀρτις.
 αὐτὸς δ' ἀπέπλει πρὸς πόλιν τὴν Ἀττάλον,
 ἐνθα πεφθακὼς τῷ κρατοῦντι Περσίδος
 Ἰαθατίνῃ προσδέδεκτο γνησίως,
 7570 ὃν αὐτὸς ἐκφεύγοντι τᾷδελφοῦ χέρας
 καὶ πρὸς πόλιν ἤκοντα πρὶν δεδεγμένως
 θετὸν κατωνόμασε παῖδα βαπτίσας,
 καὶ οἱ συνέξῃει γε τῆς Κωνσταντίνου.
 ἔπειτ' ἐκεῖθεν ἀποδράς οὐκ οἶδ' ὅπως,
 7575 παλινδρομήσας εὐχερῶς πρὸς πατρίδα
 Ἰκονίου δέδεικτο σουλτὰν Περσάναξ,
 καὶ τηρικαῦτα δυστυχοῦντ' Ἀλεξίῳ
 ὦφθη παρηγόρημα καὶ σωτηρία.
 οὗτός γε τοίνυν ἰκέτη τίνων χάριν
 7580 πρεσβεύεται δὴ πρὸς νέον στεφηνφόρον,
 καὶ παραχωρῆσαί γε τῆς κραταρχίας
 τῷ πρὶν κρατοῦντι πενθερῷ παρηγγύα·

tradidit filiam suam. mox illinc navi recessit in Aetoliam ad Michaëlem hinc dominantem et simul Epiro, quam veterem vocant (7560) (erat enim Alexii ex fratre nepos): sed interceptum piratae Longobardi ad Michaëlem, auro repenso, mittunt. dum ergo longi hospitematur tempore in Michaëlis dicione Alexius, (7565) moritur ex morbo Euphrosyne regina atque in oppidulo sepelitur Arta. ipse navigavit ad urbem Attali, ubi est susceptus animo lubente a Turcarum sultano Iathatine, (7570) quem ipse olim profugum a fratre Cpoli hospitem exceperat et in baptismo filium adoptaverat, quicum Byzantium quoque deseruerat. sed postea Iathatines nescio quomodo (7575) feliciter reversus in patriam suam Turcarum rex et Sultanus Iconii evasit. hic ergo tunc aegrum Alexio ara salutis fuit et solamen. etenim reddens supplicanti gratiam, (7580) misso ad novellum Caesarem legato hortatus est ut imperio decederet socero suo, domino priori. deinde sumptis contra no-

- εἶτ' ἐκστρατεύσας καὶ κατὰ Ῥωμαῖδος
 μετὰ στρατιᾶς δνσαριθμήτου μάλα,
 7585 ἄγων μετ' αὐτοῦ καὶ κρατοῦντα φρυγάδα,
 τὴν Ἀντιόχου καταλαμβάνει πόλιν
 τὴν πρὸς Μαιάνδρῳ τῷ ποταμῷ κειμένην.
 ἀλλ' οὐδ' ὁ κρατῶν τῶν καθ' αὐτὸν ἡμέλει,
 ἀλλὰ προσοῦσαν στρατιὰν συναλίσας,
 7590 ἐλπίδας ἐξάψας τε Χριστοῦ δεσπότην,
 ἐπὶ σουλτάνον ἵεται θαρραλέως.
 συρρήξιος γοῦν συμβολῆς τε συμβάσης
 τὸ πλεῖστον ἡφάνιστο τῶν στρατευμάτων
 ἀνακτος, ὃν μάλιστα Λατίνων γένους,
 7595 ἔργ' ἀρείκᾳ καρτερὰ δεδειγμένον·
 Ῥωμαϊκὴ δ' ἔφευγεν ἀκόσμως φάλαγξ,
 ταύτης μενόντων μετρίων κατὰ μάχην
 ἀγωνίας τέρμα τε πᾶν σκοπομένων.
 οὕτω δὲ νίκης μειδιώσης βαρβάρους,
 7600 ἄνω θείων κάτω τε σουλτᾶν ἐππότης
 ἀναδιφῶν ἦν τὸν κρατάρχην Ἀδσόνων·
 καὶ τύνδε καθ' ὅμιλον εὐρῶν ἐππότην,
 ῥώμῃ πεποιθὼς καὶ σθένει βραχιόνων,
 πλήττει κορύνη κατὰ κάρους αὐτίκα,
 7605 καὶ κατὰ γῆν βέβληκε ῥίψας ἐκ δίφρου,
 πλησθέντα τύψει συστροφῆς τε καὶ σκότους.
 ἐν χρῶ δὲ κινδύνου γε τῇδε τυγχάνων,
 αἶφνης ἑαυτὸν ἀναλαβὼν ὁ κράτωρ
 πλησθεὶς τε θείας ἐξ ἐπιπνοίας σθένους,

7595 δεδειγμένων V

stros armis egressus est cum innumero exercitu, (7585) exsulem habens
 in comitatu Alexium; Antiochiamque occupavit, urbem illam ad Maean-
 drum sitam. at neque Lascaris rebus suis deerat; qui congregatis quot-
 quot habuit viribus, (7590) spemque suam collocans in Christo domino,
 contra Sultanum exiit audacter. sed mox conserto proelio gravissimo,
 maxima pars exercitus Caesarei caesa est, Latinis constans stipendiariis,
 (7595) postquam ediderat strenua facinora: gentilis autem nostra confuse
 phalanx acie profugit, paucis exceptis qui pugnae reliquum exspectarunt
 exitum. dum sic victoria barbaris arridet, (7600) hac illac eques Sul-
 tanus oberrans Romanum vestigabat imperatorem. quem ubi vidit equi-
 tem in turba, robore proprii brachii confisus, clava percussit Caesarem
 in capite, (7605) eumque ephippio proruit in terram, ictu patientem
 vertiginem et tenebras. in tanto versans Lascaris discrimine illico ta-
 men spiritum recepit, divinitusque robore repletus, (7610) pedibus in-

- 7610 σταθεὶς ἐπὶ πόδας τε γενναίως μάλῃ,
 σπάθην τ' ἐρύσας κουλεοῦ, τέμνει πόδας
 θηλείας ἵππου Περσάνακτος εὐψύχως,
 καὶ τόνδε χαμαὶ κατέβαλεν ἐψόθεν.
 εἴτ' ἔξαπίνης, μηδενὸς πῶς εἰδότος,
- 7615 σουλτὰν κάραν τέτμητο τὴν μισοφρόνον,
 καὶ λοιπὸν ἠνέγκατο τὴν νίκην κράτωρ.
 τουτὶ τροπαιοῦχημα τὸν βασιλεῖα
 ποιεῖ μὲν ἐχθροῖς βαρβάρους φοβικαλέον,
 ἥδ' ὃν ὑπηκόοις δὲ καὶ πεφιλμένον·
- 7620 πρὸς τοῖσδ' ἱκανῆς ἐμπιμπλᾷ θυμηδίας
 καὶ λήματος θάρσους τε τούτους εἰκότως.
 ἐντεῦθεν ἐσπείσατο Ῥωμαίων κράτει
 ἢ πρὶν ἁλαζῶν Περσικῇ χώρα πρόφρων,
 καὶ λοιπὸν ἐσχόλαζε Ῥωμαίων κράτωρ
- 7625 ταῖς πρὸς Λατίνων συμπλοκαῖς τε καὶ μάχαις.
 καὶ πενθερὸν δὲ προσλαβὼν ἐκ τῆς μάχης,
 τμήσας εἰκότα τε καὶ παρ' ἐλπίδα,
 ἀπαγαγὼν δὲ πρὸς πόλιν Νικαίων
 καὶ παράσημα τοῦ κράτους ἀπεκδύσας,
- 7630 μονῇ διάγειν Ὑακίνθου προσνέμει,
 ἔνθα θανὼν ἔτυχε ταφῆς ἐντίμου.
 Ταῦτα μὲν οὕτω συνέβη Λασκαρίῳ·
 νῦν βούλεται λόγος δεδηλώσθαι πάλιν
 περὶ Μιχαὴλ ἀγγελωνυμουμένου
- 7635 τοῦ πρὶν κυριεύσαντος, ὥς ἔφη λόγος,
 παλαιᾷς Ἠπείρου τε σὺν Αἰτωλίᾳ.

sistens vigore magnanimo, evaginato ensē succidit pedes fortiter equus Sultanum gestantis, atque hunc humi praecipitem sternit. mox improviso, incertoque auctore, (7615) crudele caput Sultano praeciditur; statimque ad nostros transiit victoria. atque hic successus triumphalis Caesarem barbaris fecit hostibus terribilem et subditis iucundum ac gratissimum; (7620) insuper populi recreavit animos idoneaque fiducia replevit. exinde pacem cum Romano imperio superba gens Turcarum libens fecit. quare imperator postea Latinis (7625) gerendis bellis expeditior fuit. nunc media ex pugna socero recepto exhibuit iustam praeter spem honorem; atque eum Nicaenam transferens in urbem, imperii tantum detractis insignibus, (7630) dat Hyacinthi pro sede coenobium, in quo defunctus sepelitur magnifice.

Atque ita se res Lascareos habebant. nunc nostra historia iterum convertitur ad Michaëlem cognomento Angelum, (7635) qui retinebat, ut supra diximus, subditam Epirum veterem cum Aetolia.

Τούτῳ τριὰς ὑπῆρχε συγγόνων φίλη,
Μανουὴλ Θεόδωρος καὶ Κωνσταντῖνος,
ἀπ' ὧν ὁ Θεόδωρος ἐν Νικαίῳ

7640 παρὰ βασιλεῖ διέτριβεν Ἀυσόνων·
ἐπεὶ δὲ παιδὸς γνησίου διαδόχου
ἀρχῆς Μιχαὴλ ἰδίας οὐκ εὐπόρει
(ὃ γὰρ παρ' αὐτῷ Μιχαὴλ κεκλημένους
νόθους τις ὑπῆν ἐκ παρανόμων γάμων),

7645 δαῖται κρατοῦντος τοῦ Θεοδώρου πέρι,
ἵνα παρ' αὐτὸν ἀφαιθῆς καταλάβῃ.
πεισθεὶς ἄναξ πέπομφε τοῦτον εὐθέως,
πίστοις ἐνόρκους βασιλεῖ δεδοκότα
ἧ μὴν φυλάξεν εὐνοϊκὴν οἱ σχέσιν

7650 καὶ πίστιν ἀνόθεντον εἰς τέλος βίῳν,
αὐτῷ τε δῆπον καὶ διαδόχοις κρύτους.
οὕτως ἐπιστὰς Θεόδωρος ἐσπέρα
συνῆν ἀδελφῷ Μιχαήλ, ὥς ἂν ἔφην,
Αἰτωλίας ἄρχοντι καὶ τῆς Ἠπείρου.

7655 ἐπεὶ δ' ἄπηνώς Μιχαὴλ σφαιγὲς ἔσφει
πρὸς ἀνδρὸς οὕτω· Ῥωμαῖον κεκλημένον,
νυκτὸς καθεύδων ἐν Βελλεγοράδων ὕροις,
ἐξαπλῆγς λέλοιπε τόνδε τὸν βίον,
ἀρχὴν ἀδελφοῦ Θεόδωρος λαμβάνει,

7660 ἀνὴρ στρατηγός, ἐσθενῆς καὶ γεννάδας,
γίγας βριαρόχειρ τις, ὃξὺς ἐν μάχῃς·
ὃς παραλαβὼν συγγόνου κληρουχίαν
ἀρχὴν τε μικρὰν εὐόριστον καθάπαξ,

Huic tres erant Michaëli fratres, Manuel Theodorus et Constantinus, ex quibus Theodorus Nicaena in urbe (7640) apud Romanum versabatur Caesarem. iam quia filio legitimo herede principatus sui Michaël carebat (nam quem habebat dictum Michaëlem, spurium de vetita susceperat copula), (7645) oravit Caesarem ut ex aula sibi Theodorum illum liberum remitteret. annuens Caesar statim misit hominem, fide iurata sibi promittentem conservaturum se animum benivolum (7650) atque sinceram, quoad viveret, fidem ipsi et imperii successoribus. sic Theodorus ad occidentem veniens cum Michaële versabatur fratre, Aetoliae, ut dixi, principe et Epiri. (7655) sed postquam Michaël crudeliter caesus a viro cui Romano nomen erat, noctu sopitus apud Bellegradum, vitam repente cum nece commutavit, fratris principatum Theodorus excipit, (7660) dux bellicosus, strenuus pugnator, alter Briareus gigas in proeliis; qui mox fraternalium patrimoniam augens e parvo

- ἤρξησεν ἐπλάτυνε ταύτης τοὺς ὄρους,
 7665 ἐκ Βουλγάρων γῆς, Ἰταλικῶν ἀστέων
 Ἰλλυριῶν τε καὶ Τριβαλῶν χωρίων
 ταύτην ἐπιυῖξων εὐρύνων μεγαλύνων.
 ἔθνη καὶ γὰρ ὑφ' ἐαυτὸν, ὥς ἔπος,
 Ἀχρίδα καὶ Πριλαπον, Πελαγονίαν
 7670 σὺν τοῖς πέριξ ἅπασι χωρίοις τόποις·
 κρατεῖ Θεσσαλίας τε σὺν Ἀχαΐᾳ,
 Μακεδονίας καὶ μέρους τινὸς Θράκης·
 αἶρεϊ Δαλματίαν τε σὺν Ἐπιδάμνῳ,
 Ἰλλυρίδα γῆν, Ἀλβανὸς ὀριτροφούς.
 7675 εὐρὺν δέ οἱ τίθῃσι μᾶλλον τὸ κλέος
 ἢ κατὰ Πέτρου Λατίνου λαμπρὰ νίκη.
 γαμβρὸς γὰρ οὗτος εἰς ἀδελφὴν τυχάνων
 Ἐρρῇ Βαλδουίνου τε τῶν βασιλείων,
 πρὸς πάπα χρισθεὶς εἰς κρατάρχην Λατίνων
 7680 Ἐρρῇ θανόντος εἰς Βύζαντος ἐστάλη,
 εἰς Ἐπιδαμνίων δὲ κατάρας πόλιν
 δι' Ἀλβανῶν ἔσπευδε τὴν Κωνσταντίνου
 μετὰ στρατιᾶς καταλαβεῖν εὐόπλου·
 ἀλλὰ προφθάσας Θεόδωρος γεννύδας
 7685 τοῦτον τροποῦται καὶ νικᾷ κατὰ κράτος,
 αὐτὸν τε καὶ στρατεύμα δούς ἄρδην ἕλφει.
 πρὸς τοῖσδε Δυρράχιον αἶρεϊ τὴν πόλιν,
 καὶ στρατιὰν μὲν ἐμπιμπλᾷ λείας σκύλων,
 αὐτὸς δὲ βασιλείων εἴληφε στέφος,
 7690 Πέτρου πεσόντος κατὰ μάχην, ὥς ἔφην.

magnum spatiosumque reddidit, proferens huius dilatansque fines, (7665) Bulgarorumque et Italarum urbibus, Illyricis oppidis et Triballicis efficiens opulentum et amplificans. ut enim paucis dicam, sibi subdidit Achridem, Prilapum, Pelagoniam (7670) cum suis agris et oppidis finitimis. Thessaliam occupavit cum Achaia, et Macedoniam cum Thraciae particula; Dalmatiam acquisivit cum Epidauro, Illyrii tractum, monticolae Albanos. (7675) sed nihil huic tantam gloriam peperit quam Petri Latini clades splendida. hic quia sororem in coniugio habebat Errici et Balduini imperatorum, a papa coronatus Latinus Caesar, (7680) defuncto Errico, missus est Byzantium. atque Dyrrachium delatus ad urbem mox per Albanos itinere pedestri ibat Byzantium cum instructo exercitu. sed antevertens Theodorus strenuus (7685) Petrum insigni percussit victoria, ipsum cum toto exercitu delevit. urbem quin etiam tenuit Dyrrachium, suumque praeda ditavit exercitum. ipse regalem induit coronam, (7690) in acie Petro, ut diximus, occiso. nam

οὗτος πλατύνας εὐτυχῶς ἀρχῆς ὕρους,
ταῖς ἁλλεπαλλήλοις τε κεφωθεῖς νίκαις,
ἐν οἷς ὑπῆρχε προσμένειν οὐκ ἡγάπυ,
ἀλλὰ φρονεῖ μέγα τι καὶ παρ' ἀξίαν.

7695 φημῖται γοῦν βασιλεὺς αὐτοκράτωρ
τῶν ὧν κατήρχεν ἀστέων καὶ χωρίων,
στεφθεῖς κεφαλὴν βασιλικῇ ταινίᾳ
παρ' ἀρχιδύτου Βουλγάρων Δημητρίου.
θεὸς δ' ἐπευδόκησε τούτοις οὐδ' ὅλως·

7700 μισεῖ γὰρ ὄντως ὑπερηφάνους γένσεις.
ὄθεν δίκην δέδωκεν ὕστερον θράσους,
σβέσιν ὑποστάς τοῦ φάους τῶν ὀμμάτων.

Κατὰ μάχην οὕτω δὲ κτανθέντος Πέτρου,

παισί τ' ἐπὶ τέτρυσι λιπόντος βίον,

7705 Ῥομπέρτῳ Φιλίππῳ τε καὶ Βαλδουίνῳ,
πρὸς τῇδε μιᾷ θυγατρὶ τῇ Μαρίας,
τούτων κραταρχεῖ Ῥομπέρτος Βυζαντίδος
πράγμασι κοινοῖς μαλακῶς κεχρημένος,
μετ' Ἑρρῆν κατάρξαντα τὸν τεθνηκότα,

7710 ἀνδρεῖον ἄνδρα καὶ πάνν ῥωμαλέον.
εἶτα μετ' αὐτὸν σύγγονος Βαλδουῖνος,
μέτριος ἀνὴρ, σωφρονικός, χαρίεις,
ἐφ' οὗ κρατοῦντος ἡ Κωνσταντίνου πόλις
ἐπανεσώθη Ῥωμαίων κραταρχία.

7715 ἡ δ' αὖ Μαρία πρὸς γάμον κοινωνίαν
τῷ Λασκαρίῳ βασιλεῖ συνεζύγη,

7706 τοῖσδε?

aucta sua feliciter dicione et cumalatis elatus victoriis non fuit contentus acquisitis opibus, sed ad maiora praeter fas anhelans (7695) imperatorem Caesarem se dixit eius quae ipsi suberat dicionis; atque regali coronatur stemmate a Bulgarorum Demetrio archipraesule. sed deus rem gestam minime probavit, (7700) qui mentes odit hominum superbas. quamobrem Michaël seram luit poenam, utroque lumine orbatus oculorum.

Petrus in pugna spoliatus vita quattuor reliquit liberos superstites, (7705) Robertum et Philippum ac Balduinum, praeterea filiam Mariam. ex his Robertus imperavit Byzantii, sed administrans ignave rem publicam, post vita functum Caesarem Erricum, (7710) strenuum virum et plane fortissimum. post illum frater regnavit Balduinus, modestus vir et temperans ac gratus; quo dominante Constantini civitas ad Romanorum rediit imperium. (7715) Petri Maria filia nuptiali vinculo impe-

πρώτης γυναικᾶς ἐκλειοπίδας βίον,
τῆς δ' ἐκ Κιλικίων δευτέρας εἰς πατρίδα
διὰ τι μῖσος ἀποπεμφθείσης πάλιν.

7720 οὕτως γυναικάδελφον αὐτοῦ Ῥομπερτον
εἰς Εὐδοκίαν τὴν τρίτην θυγατέρα
σπεύδων ἀγαγεῖν γαμβρὸν ἀθέσμως τρόπῳ,
ἔριν ἐνῆκε ποιμενάρχῃ τῷ τότε,
τῷ φιλοσόφῳ Μυνοῦλ κελημένῳ,

7725 μὴ συγκατανεύοντι τῷδε τῷ γάμῳ.
θεὸς δὲ λύει τὴν ἀθεσμογαμίαν,
πρὶν ἢ γενέσθαι τήνδε, τοῦ βασιλέως
βίον τὸν ἀνθρώπινον ἐκλειοπίδος.

Ἔτι κραταρχοῦντί γε τῷ Λασκαρίῳ
7730 πράγματα πολλὰ καὶ μακρὰς ἀγωνίας
Ἐρρῆς παρῆχεν ὁ κρατῶν Βυζαντίδος,
τιθεὶς ὑφ' αὐτὸν Ῥωμῶν χωρὶς
λεηλατῶν τε καὶ κατατρέχων πόλεις·
δραστήριος γὰρ καὶ σθεναρὸς ὢν χεῖρας
7735 καὶ πρὸς μάχας ἔτοιμος, ἀντικρὺς Ἄρης,
τὰ Ῥωμῶν δ' ἡσθενηκότα βλέπων,
καὶ μᾶλλον ἅψ' οὐ σουλτάνου κατισχύσας
Λάσκαρις ἄναξ ἀπέβαλεν ἱππότας
ἄνδρας Ἰταλοὺς ἀρεϊκοὺς γεννάδας,
7740 συγχῶς ἐπεστράτεψε Ῥωμαίων ὄρους,
τῶν κωλυσόντων οὐδενῶν ὀρωμένων,
παρὰ τοσοῦτον τοῦ θράσους ἀφιγμένους
ὥς καταδραμεῖν καὶ μέχρις Ἰωνίας

rateri Lascari coniungitur, qui uxorem primam fieverat extinctam, secundam autem Cilice gente natam nescio quo odio in patriam remiserat. (7720) idem Robertum coniugis germanum optabat generum, contra fas ecclesiae ingando tertiam filiam Eudociam. cum Manuele patriarcha iurgium hinc ortum est, philosopho appellato, (7725) huiusmodi vetante ne fierent nuptiae. sed deus abruptis illicitum coniugium: priusquam enim fieret, ipse Caesar humanae vitae terminum imposuit.

Ceterum adhuc imperante Lascare (7730) molestias multas et proelia diutina Byzantii dominus Erricus exhibuit, cum sibi Romana oppida subiceret, susque deque urbes diriperet ageret. vir enim erat efficax, forti manu, (7735) alacer ad pugnas semper, et Marti par; qui cum Romanos laborantes cerneret, praesertim quia, dum Sultanum debellat Lascaris Caesar, equites amiserat Italos viros strenuos mavortios, (7740) perpetuo nostros lacescebat bello. quin cum in finibus obvirent nulli, tanta est elatus confidentia Erricus, ut usque in Ioniam fi-

ληλατοῦντα τὰ μεταξὺ χωρία,

7745 δροῦντ' ἀφανίζοντα τῆς μάχης νόμῳ,
σκηνάς τε πῆξαι κατὰ χῶρον Νυμφαίων,
εἰθ' ὑπονοστήσαντα τὴν πόλιν φθάσαι.
ταῦτ' ἄρα Λασκάρως Ἐρρη συνέβη·
εἰς σπονδὰς ἀμφοῖν συμβάσεις τ' ἀφιγμένων

7750 αἱ συμβιβάσεις τάδε καὶ συμφωνταί,
ὡς ἂν Ὀχυρὰν τὴν πόλιν καὶ τὰ περίξ,
τὰ κατ' ὄρος τ' αὖ τοῦ Κυμινᾶ χωρία,
τυγχάνον ἀγχοῦ φρουρίου λελεγμένου,
φῦλον κατάσχη καὶ νέμηται Λατίνων·

7755 Κάλαμος ἡ κώμη δέ, παρ' οὗ τὸ κλίμα
τῶν Νεοκάστρων τὴν καταρχὴν λαμβάνει,
ἔρημος ἀόκητος ἦ τε καὶ μένη.
τὰ δ' ἀπὸ τοῦδε καθ' ἧν νενευκότα
(Νεόκαστρα ταῦτ' ἔστι, Πέργαμος πόλις

7760 Κελβιανόν τε καὶ Χλιαρὸν καὶ Σμύρνα)
σὺν τοῖς κατ' εὐθὺ καίμεινους καὶ πλαγίως
ἅπαντ' ἀνείται βασιλεῖ Λασκαρίῳ.

Πρόθυμον ὁρμῇ καὶ τὰ παρὰ Βουλγάρων
ἐπεισπεσόντα Ῥωμαῖδι τῷ τότε

7765 τῆς ἱστορίας παραδοῦναι τῷ λόγῳ.

Καὶ πρὶν μὲν, εὖ ἔχοντος Ἀυσόνων κράτους,
πολλῶν κακῶν αἴτιον ἔθνος Βουλγάρων
ὑπῆρξε Ῥωμαιοῖς τε καὶ κραταρχία.
Ἰσάκιον γὰρ ἀγγελώννυμον πύλαι

ceret excursus, vastatis late terris interpositis, (7745) nil bello intactam linquens, donec tandem ante Nymphaei regiam tentorium figeret. sed mox Byzantium reducem tulit pedem. ideo Lascaris cum Errico convenit. deinde pacis foedere coaluerunt, (7750) cuius huiusmodi condiciones erant, ut urbs Ochyra cum agro suo et pagi monti circumiecti Cymino, qui mons ab urbe Ochyra prope abest, Latinis dominis inco-lisque cederent; (7755) Calamus autem pagus, unde incipit Neocastro-rum quae dicitur provincia, neutrius partis esset ac deserta. regiones autem ad orientem versae, Neocastra videlicet atque urbs Pergamus, (7760) Celbianum, Chliara atque Smyrna cum circumiecto regionum latere Lascari cuncta Caesari parerent.

Nunc iam fert animus omnia quae Bulgari per illud tempus contra nos fecerunt (7765) historiae reliquo pandere sermone.

Ahuc florente Byzantino imperio causa multorum exstitit malorum rei nostrae publicae Bulgarica natio. nam et Isacium, Angelum cogno-

- 7770 κατὰ Βερρόην ἐκνικᾷ κατὰ κράτος,
 ὥστε πρὸς ἄλλοις καὶ σεβάσμιον ξύλον
 σταυροῦ διαρπάσαντας αὐτοὺς κερδᾶναι,
 ὃν Ἀδσόνων ἄνακτες ἐχθρῶν ἐν μάχαις
 ᾗγήτορ' εἶχον καὶ τρόπαιον καὶ σθένος,
 7775 ἀμήχανον κάλλος τε καὶ ποικίλλαν,
 χρυσῷ τιμαλφέσι τε λίθοις μαργάροις
 καὶ τεχνικαῖς χάρισιν ὠραισμένον,
 τούτου μέσον φέροντα τιμίον ξύλον
 ᾧ σωματικῶς προσπαγεῖς ὁ δεσπότης
 7780 Χριστὸς καθηγίωσεν αἵματι τόδε,
 θήκας τ' ἐφεξῆς ἕξ ἑκατέρου μέρους
 χρυσοῦ τεχνίτη προσφυῶς ἐργασμένας,
 ἐν αἷς προσῆν λείψανα Χριστοῦ μαρτύρων
 καὶ μητρανάνδρου παρθένου σεπτὸν γάλα,
 7785 τεμάχιον ζώνης τε τῆσδε τιμίας,
 καὶ πλεῖστα τιμήεντα καὶ θαυμαστά.
 καὶ τῷ μετ' αὐτὸν παραλαβόντι κράτους
 Ἀλεξίῳ γε κομνηναγγελωνύμφῳ
 πολλοὺς ἀγῶνας προυξένησαν καὶ μάχας.
 7790 ἄρτι δ' ἁλούσης Ἰταλοῖς Βυζαντίδος
 καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν καταλυθέντος κράτους,
 ὁ κυριεύων Βουλγάρων Ἰωάννης,
 σκαιὸς τις ἀνὴρ καὶ φιλαίματος κύων,
 Ἄζαν Πέτρου σύναιμος ὢν ἀλαστόρων,
 7795 ἐν Ἀδριανοῦ Λατίνοις σκηνοῦμένοις

7782 εἰργασμένος V

mine, (7770) magna devicit apud Berroen clade, ita ut cum cetera praeda diripuerit crucis dominicae sacrosanctum lignum, quod erat nostris regibus in proeliis ducis instar, robur, victoriae omen. (7775) theca fuit, specie eximia et ineffabili, auro gemmisque rutilans pretiosis et laborati operis artificio, sinu complectens venerandum lignum, quod dominus suffixo quondam corpore (7780) sanctificavit sanguine perfusum. inerant et aliae ex utroque latere thecae, ab aurifice pervenuste effictae, martyrum Christi reliquias gestantes, deiparaeque virginis lac sanctissimum (7785) cum venerandae zonulae segmento mirisque aliis rebus religiosissimis. Alexio quoque Isacii successor, aequae Comnenis Angelis progenito, permultas Bulgari pugnas obtulerunt. (7790) mox occupata ab Italis Byzantio eiusque imperio ad nihilum redacto, regnator Bulgarorum Ioannes, homo inhumanus vel cruentus canis, Petri Asanisque frater detestandorum, (7795) Latinos obsidentes Hadrianopolim eamque

- καὶ τήνδ' ἐλεῖν σπεύδουσι παντὶ τρόπῳ
ἐπιστρατεύει σὺν στρατιᾷ Σκυθίδι,
καὶ κατὰ κράτος ἐκνικᾷ σφῶς τοῖς ὅπλοις,
ὥς καὶ κρατάρχην σφῶν ἀνεξωγηκέναι
7800 τὸν Βαλδοῦνον, ὡς ἀνόπιν ἐρρέθη.
ἐπεὶ δ' ἐλεῖν ἔσπευδεν Ὀρεσιάδου
καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν ὑπαγαγεῖν φρουροῖς,
ἀλλ' ἦν χανὼν ἀντικρὺς ὡς λύκος μιάτην·
ἐντεῦθεν οἷον ἐκμανεῖς ὁ μαινόλης
7805 καὶ κατεπαρθεῖς, Σεναχηρεῖμ ὡς πάλαι,
ἄλλως τε μηδὲν ἐμποδῶν ἔχων ὅλως,
Μακεδονίαν καὶ Θράκην κατατρέπει,
κώμας ἐρημῶν καὶ κατασκάπτων πόλεις,
δηῶν, σκυλεύων, ἐκ βάρθρων ἀνατρέπων.
7810 καταστρέφει πρῶτα μὲν Φιλίππου πόλιν,
πόλιν περιώνυμον εὐκλειεστάτην.
ἔπειτα κατήρειψε τὰς ἄλλας πόλεις,
κίδιστον Ἡράκλειαν καὶ Σηλυβρίαν,
Ῥαιδεστόν καὶ Πάνιον σὺν Δαονίῳ,
7815 Τραιῖανού τε καὶ Μάρωνος τὰς πόλεις,
πόλιν Μοσυνόπολιν καὶ τὴν Στάγειραν
καὶ πλείστας ἄλλας ἢ βέβηλος καρδίᾳ.
οὕτως ἐρημῶν καὶ σκυλεύων τὰς πόλεις
φθάνει περιώνυμον Θεσσαλονίκην,
7820 κακεῖ βιαίως τὸν βίον καταστρέφει
πλευρίτιδι μὲν, ὡς ἀκούειν ἦν, νόσφ,

7796 ἐλεῖν γὰρ?

summa vi nitentes capere adgressus est cum Scythico exercitu, et summa clade adfectos debellavit; quorum etiam principem Balduinum (7800) ab ipso vivum captum supra diximus. deinceps Orestiadem tentavit Bulgarus, ut suae dicionis oppidis adiungeret: sed inhiavit frustra tamquam lupo. hinc ergo malo percitus furore, (7805) superbusque ut alter Senacherimus, cum nihil uspiam ipsi iam resisteret, Thraciam Macedoniamque concursabat, pagos desolans, civitates diruens vastans depraedans, a fundamentis quatiens. (7810) in primis quidem evertit Philippopolim, famigeratam urbem et nobilissimam; deinde et alias prostravit civitates, inclytam Heracleam ac Selybriam, Rhaedestum, Panium cum Daonio, (7815) Maroneam insuper et Traianopolim, itemque Mosynopolim et Stagiram aliasque plurimas, hic pessimus mortalis. sic vastitati indulgens et latrociniiis Thessalonicam denique illustrem venit, (7820) ubi inimmaturum habuit vitae finem, pleuritidis, ut fama

- ὥς δ' αὖ κλέειν πέφυκε σαφῶς εἰδότεων,
 ᾧ τίθεται πῶς, χριστομάρτυρος ξίφει
 Θεσσαλονίκης προστάτου Δημητρίου.
- 7825 τοῦτου δ' ἀπορρήξαντος ὡς ἔφην βίον,
 ἀδελφόποις τις Βορίλας κεκλημένος,
 Σκυθίδα θείαν γαμετὴν παρανόμως
 γήμας, ὑπῆρξεν ἐγκρατὴς καὶ Βουλγάρων.
 Ἄσάν δὲ παιῖδα παιδαγωγός τις λάθρα,
- 7830 νέον κομιδῇ, παραλαβὼν ὡς τάχος
 πρὸς Σκύθας ἀπήγαγεν εἰς σωτηρίαν.
 Ἄννα βασιλὶς συζύγῳ Λασκαρίῳ
 θυγατέρας τέξασα τρεῖς λείπει βίον,
 Εἰρήνην Μαρίαν τε σὺν Εὐδοκίᾳ.
- 7835 ἀλλὰ Μαρίαν δευτέραν κατὰ γένος
 εἰς κῆδος ἐξέδωκε ἥγηδός Παιόνων
 νύμφην ἐφ' υἱῷ βασιλεὺς φυτοσπόρος,
 ἐπαυρόντος ἐκ Σιῶν πρὸς πατρίδα·
 πρώτην δ' Εἰρήνην ἡμερόσατο πρὸς γάμον
- 7840 Παλαιολόγων ἐκ γένους Ἀνδρονίκῳ,
 ὃν δεσποτικῆς ἡξίωσεν ἄξιλας.
 τοῦτου θανόντος, ὡς προφθὰς ἔφη λόγος,
 ταύτην συνῆψε κατὰ δευτέρους γάμους
 πλήρῃ χαρίτων ἀνδρὶ χυριτωνύμῳ
- 7845 Βατάτζῃ, Δουκῶν ἐκ γένους κατηγμένῳ,
 σχόντι Διδυμότευχον ἄστρῳ πατρίδα,
 ἀύχοντι τιμὴν πρωτοβεστιαρίτου·
 ᾧ πενθερὸς λέλοιπε θνήσκων τὸ κράτος,

fuit, extinctus morbo. vel eum potius, ut aiunt recte conscii vulgoque creditur, Christi martyr perculit Thessalonicam protegens Demetrius. (7825) postquam tyrannus vivis exemptus fuit, huius ex fratre nepos dictus Borilas, Scythidi iunctus amitae incestis nuptiis, Bulgaræ gentis excepit dominatum. Asanis autem paedagogus filium (7830) puerum adhuc, clandestina fuga consulens vitæ, transtulit ad Scythas.

Anna regina coniugi Lascario tribus filiabus editis vita excessit, Irene et Maria atque Eudocia. (7835) Mariam, quæ nata erat secundo loco, regis Pæoniæ filio in matrimonium Sione revertenti in patriam suam genitor Caesar tradidit desponsam. maiorem natu Irenem nuptui tradidit (7840) Palæologorum surculo Andronico, quem etiam despotæ dignitate ornavit. quo tamen extincto, ut retro diximus, eandem collocavit secundis nuptiis Ioanni, et re et nomine gratioso (7845) Vatatzæ. de Ducarum stirpe genito et oriundo urbe Didymotieho, protovestiarii dignitate ornato. atque huic socer moriens imperium tradidit. ipse

ἐν δ' Ὑακίνθου τῇ μονῇ τούτου νέκυν,
 7850 ἐγγὺς βιώσας πεντήκοντά που χρόνων,
 ἐξ ὧν ἐβασίλευσεν ὀκτὼ πρὸς δέκα.

Ἰωάννης ὁ Δούκας ἦτοι ὁ Βατάτζης ἔτη λγ'.

Ἰωάννης οὕτω δὲ τυχὼν τοῦ κράτους
 εὐθὺς τεταινίωτο παρ' ἀρχιερέων
 τοῦ φιλοσόφου Μανουὴλ κεκλημένον,
 7855 ὅστις μετὰ Μάξιμον ἔσχε τὸν θρόνον,
 καὶ λοιπὸν ἐδράξατο τῆς κραταρχίας
 κοινῶν τε λοιπῶν ἀρρενωπῶς πραγμάτων.
 ἦν γὰρ στρατηγὸς συνετὸς βουλευφόρος,
 ψυχῆς παραστήματι σὺν εὐτολμῳ,
 7860 ῥώμῃ βραχιόνων τε σώματος σθένει
 κοσμούμενος μάλιστα, συνέσει πλεον,
 καὶ καρτερικὸς ἐν μάχαις ἀντιπάλων,
 ἀναξ ἀγαθὸς καὶ μαχητὴς γεννάδας,
 εὐεργετικὸς καὶ φίλοικτος εἰσάγαν,
 7865 ὑπηκόοις μὲν εὐμενὴς ἡδὺς μάλα,
 ἐχθροῖς δὲ φορικτὸς καὶ δυσάντητος θεία,
 προκινδυνεύων προφρόνως κληρουχίας,
 ταμεῖον ὄντως τῶν ἀγαθουργημάτων,
 ὄντως χαριτώνυμος, ἔνθεος χάρις,
 7870 αὖξων πλατύνων τοὺς ὅρους Ῥωμαῖδος
 δπλοῖς στρατηγίαις τε σὺν εὐβουλίαις,
 συχνῶς στραταρχῶν, καρτερῶν ἐν ταῖς μάχαις,
 ἐπανασώζων τὰς πόλεις Ῥωμαῖδι

in Hyacinthi sepelitur coenobio, (7850) aetatis anno ferme quinqua-
 gesimo, duodeviginti dominatus annos.

Ioannes Ducas Vatatzes an. 33.

Sic adsecutus Ioannes imperium statim a patriarcha est coronatus
 Emmanuele, cui cognomen philosopho, (7855) post Maximum tenente
 sacrum thronum. ille deinceps ad imperii regimen remque gerendam
 publicam gnave incubuit: dux enim erat sapiens et consiliolosus, animo
 instructus alacri et audace, (7860) robusto brachio viribusque reliquis;
 praecipue tamen praeditus prudentia, et sustinendis proeliis invictissi-
 mus, rex bonus pariter bellatorque strenuus, beneficus, misericors ap-
 prime, (7865) benivulus in subditos et benignissimus, hostibus formi-
 dandus intolerabilis, creditum sibi imperium prudenter tuens; verus recte
 factorum fons et thesaurus, et suo consentiens nomini, id est gratiosus;
 (7870) augens dilatans dicionis fines armis, peritia bellica et consilio,
 semper in aciem ducens pugnisque occurrens, urbes Romano vindicans

- γνώσει λόγῳ πράγματι καὶ πείρᾳ μάχης,
 7875 ὡς ὅφ' ἑαυτοὺς ἐπέταξαν Λατῖνοι
 τῶν Ἀδόνων τ' αὐτὸ καλῶς ἀποστέται,
 προσηγνὲς ἐδέντευκτον ἥθος δεικνύων,
 μέτριος, εὐθύς, εὐπρόσιτος, χαρίεις,
 τιμῶν μοναχὸς καὶ Θεοῦ θυηπόλους.
 7880 ἴσα προσεῖχε δ' ἀγγέλοις ἀρχιθύταις,
 ἐκκλησίας ἔθιμα μὴ παρατρέπων,
 ἀποστολικῶν δογμάτων ἐπαινέτης
 καὶ τῶν πατρικῶν καὶ νόμων τῶν κειμένων,
 γνώμην μεγαλόψυχον ἐν καλοῖς ἔχων.
 7885 δεῖγμά τι σαφὲς τῆς μεγαλοδωρίας,
 μονὴ περιθρύλητος ἢ τῶν Σωάνδρων,
 ἢ μᾶλλον εἰπεῖν θαῦμα τῆς οἰκουμένης.
 πλὴν εἶχε μικρὸν συσκιᾶζον βραχέως
 τῶν ἀρετῶν ἥλιον αὐτοῦ τι νέφος.
 7890 ἦττητο βραχὺ τῆς ἐρωτοληψίας.
 Ὑπῆρχεν αὐτῷ καὶ σύζυγος δλβλα,
 Εἰρήνη λαμπρά, βασιλισσῶν τὸ κλέος,
 μερίς ἀγαθῆ καὶ φίσις ἑξαισία,
 βοηθὸς ἀνδάμιλλος εἰς τὰ πρακτέα,
 7895 ἀνδρεία γυνὴ καὶ θεὸν φοβουμένη,
 σεμνή, μεγαλόψυχος, ἄλλη Δεβώρα,
 οὐχ ἦττον ἀνδρὸς διέπουσα τὸ κράτος
 καὶ συνδιαφέρουσα τῷδε φροντίδας,
 πανευλαβὴς τε κοσμία, ξένη γένεισι,
 7900 κέρας Ἀμυλθείας τε σαφῶς ὡς λόγος.

imperio prudentia, voce, manu, et Martis opere, (7875) quas vel Latini subditas sibi fecerant, vel alii contra imperium rebelles perfidi; mitem comemque indolem prae se ferens, modestus, aditu facilis, liberalis, monachorum reverens et sacerdotum, (7880) episcopos angelorum instar habens, nihil in ecclesiasticis immutans moribus, apostolicorum dogmatum laudator statutarumque a patribus regularum; ingenti ad res praeclaras instructus animo, (7885) cuius demonstrat liberalitatem martyrum salutarium coenobium nobile, quod mundi dicitur merito miraculum. sed enim brevis quaedam interdum nebula virtutum eius solem infuscabat; (7890) amoris vincebatur quandoque illecebris.

Erat ipsi et splendida tori socia. Irene, decus inclytum reginarum, pars optima coniugii, eximia indoles, ad res gerendas aemula auxiliatrix, (7895) virilis mulier animi, dei reverens, magnanima, pudica, novella Debora, aequae cum viro publicam rem gubernans, gravesque cum illo regni curas dividens, femina piētissima, morata admodum,

ἥς ἔργον ἀμήχανον εἰς κάλλους λόγον
 εὐτεχνίας τε μαρμάρων ποικιλίας
 ὁ προδρόμου κάλλιστος ἐν Προύσῃ δόμος,
 ὃν εἰς σεμνεῖον καθίδρυσεν ἐνθάῳς

7905 μονοτρόπων εὖ καὶ λατρευτῶν κυρίον.
 αὕτη λόγων ἔστεργε πατέρας μάλα,
 μονοτρόπους αὖ καὶ θεοῦ θυηπόλους,
 καὶ τῶν πενήτων ἦν χορηγέτις ξένη.

Τῷδ' οὐκ ἀνεκτὸν ἦν βλέπειν στεφθεφόρῳ

7910 τοὺς Ῥωμαῖκούς ἐνπεριγράπτους ὄρους
 τὴν ἄμπελόν τε τῆς ὅλης κραταρχίας
 σοσι καθάπερ Ἰταλοῖς λωβουμένην·
 ὁθεν πεποιθῶς συντρίβοντι τὰς μάχας
 καὶ νικοποιῶ πανσθενουργῷ δεσπότῃ

7915 μάχην συνάπτει Λατίνοις φρικαλέαν
 ἐν Ποιμανηνοῦ χωρίοις κεκλημένον,
 οὗ ταγματέρχη τῶν ἄνω στρατευμάτων
 νεὼς ἀνεῖται Μιχαὴλ πρωταγγέλω.
 ἡγοῦντο τοῖνυν στρατιᾷς μὲν Ἀυσόνων

7920 ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ βασιλεύς, ἐμπρέπων
 πᾶσιν ἀρίστοις ὥς ἐν ἡρώων ἱλαῖς
 τὸ πρὶν Ἀχιλλεύς, ἀπολάμπων τοῖς ὅπλοις
 καὶ ταῖς κατ' ἐχθρῶν ἀναδούμενος νίκαις·
 τοῦ Λατινικοῦ δ' ἀναριθμήτου στίφους

7925 ἄλλοι τε πάλιν καὶ δυὰς δμαιομόνων
 Θεοδώρου Λάσκαρι τοῦ βασιλέως,
 οἳ πρὶν ἀποδράσαντες ἐκ βασιλείας

(7900) atque Amaltheae verum, ut aiunt, cornu. huius opus mirum et pulcherrimum arte simul et marmorum varietate Prusaea in urbe praecursoris templum; quod sanctuarium tradidit incolendum (7905) a se fundatum monachis deiq̃ue famulis. ipsi placebant docti apprime homines, monachi quoque et dei sacerdotes; et sublevabat opibus laute egenos.

At vero Caesar aegro ferebat animo (7910) Romanos brevi linea conclusos fines atque universi vineam imperii ab Italis vastatam tamquam suis. quare confusus proeliorum arbitro, victorioso omnipotenti domino, (7915) pugnam cum Latinis commisit asperam in Poemaneni oppidi territorio, ubi caelestium ordinum tribuno templum consurgit Michaëli archangelo. Romanum ergo ducebant exercitum (7920) cum alii multi tum Caesar, praecellens fortibus cunctis, tamquam in heroicis Achilles quondam splendidus ordinibus, victoriarum gloria clarissimus. Latinum vero innumerum exercitum (7925) ducebant, praeter alios, fratres duo Lascareos Theodori regnantis nuper, qui a Caesare

- τῷ τῶν Ἰταλῶν ὑπεκλίνθησαν κράτει,
 καὶ τηρικαῦτα κατὰ Ῥωμαίων σφίσι
 7930 καὶ συνεμάχον καὶ συνεκρότον μάχην.
 καὶ συρραγείσης ἔξ ἑκατέρου μάχης
 νίκην ἀπηνέγκατο Ῥωμαίων ἄναξ,
 κατὰ κράτος δ' ἤτηντο Λατῖνοι πάλιν.
 ἔνθα βασιλεὺς ᾤπτο ῥηγνύων τρέπων
 7935 ἐναντίων φάλαγγας ἐνθάῳ σθένει,
 πῦσι κελεύων, ἐμπιπλῶν προθυμίας.
 ἔνοπλος, ἱππότης δὲ λογχίτης ἄμα,
 ἄνω κάτω θέων τε καὶ περιθέων,
 ἔβαλλεν ἐχθροὺς τῷ δόρατι καιρίαν,
 7940 αὐτὸς δι' αὐτοῦ τὴν μάχην καταρτύνων.
 καὶ σὺν ὀλίγοις, ὥς Γεδειὼν τις νέος,
 ἄλλοθρόων ἤτησεν τὰς μυριάδας,
 οὓς μὲν παρανάλωμα μαχαίρας δρούσας,
 οὓς δ' αἰχμαλώτους ἀπαγαγὼν δεσμίους.
 7945 ἔλῶν δὲ τυφλοῖ καὶ Λασκαρίους τότε.
 τουτὶ τροπαιοῦγμα Λατίνων θρούσος
 ὀφρὺν τε καὶ φύσημα συνέσπειλέ πως,
 ἔψωσε Ῥωμαίων δὲ τὴν κραταρχίαν
 καπὶ μέγ' ἀνήγαγε τῆς εὐτολμίας.
 7950 Ἄλλη δὲ πάλιν Λατινικὴ τις φάλαγξ
 Σέρρας κατατρέχουσα τὴν πόλιν τότε,
 ὄλεθρον ἤτταν φυλετῶν γνοῦσα, τάχος
 ἐκείθεν ἀπέδρασε σὺν ἄκοσμῳ,

7948 τὴν om V

Ioanne deficientes ad Italorum partes se contulerant; nunc conspirantes cum hostili exercitu (7930) adversus nos in aciem prodierant. ergo exercitibus utrimque concurrentibus Caesar Romanus rettulit victoriam, et Latinorum sunt prostratae vires. tunc cernebatur Caesar pererrumpens fugans (7935) hostium phalanges robore divino, cunctos imperio regens, audacia complens, vectus equo cataphractus et hastam tenens, susque deque currens, ordines perlustrans, hostes letifera lancea percutiens, (7940) ipsemet manu propria bellum gerens, paucisque comitantibus, oeu novus Gedeo, hostium magnas proterens catervas, quos partim gladio messuit in acie, partim constrictos vinculis abduxit. (7945) Lascars quoque captos excaecavit. atque hoc tropaeum contudit audaciam superbosque spiritus Latinorum, nostratium autem extulit fortunam, et confidentiam plurimam restituit.

(7950) Tunc alius quoque exercitus Latinus, qui Serras bello quatibat urbem, clade suorum cognita celeriter illinc tumultuaria recessit fuga,

- καλῆς στρατιᾶς Ἀγγέλου Θεοδώρου,
 7955 ὃν φθάσας ἰστόρησε τὸ πρόσθεν λόγος,
 ἐπίθειςιν δείσασα προσδοκωμένην.
 οὗτος γάρ, ὥς ἔφημεν, ἄρξας ἀστέων
 Ὀρεισιᾶδος Σερρών Θεσσαλονίκης,
 ἄλλων πολυχνίων τε καὶ χώρας ὅσης,
 7960 καὶ βασιλικοῖς ὠραιῖσθεις συμβόλοις,
 ἀντίμαχος κράτιστος ἦν τοῖς Λατίνοις,
 ἀντίθετος δὲ καὶ κραταρχοῦντ' Αὐσόνων.
 οὗτος μὲν αὐτὸν ἤξιον μάλ' ἐνδίκως
 τῶν δευτερεῶν ἀπολαύειν τοῦ κράτους
 7965 καὶ τῶν ὑφ' αὐτὸν κυριεύειν ἀστέων.
 αὐτὸς δ' ἀπριῖξ ἦν τοῦ στέφους δεδραγμένος.
 προυβάλλειτ' οὐκοῦν δεσπότης παραλόγως
 καὶ σεβαστοκράτορας καὶ δομειστικούς
 ὀφφικίων ἄλλα τε καθάπερ κράτωρ.
 7970 Ὁ δ' αὐτοκράτωρ ἐκνικήσας, ὥς ἔφην,
 τὴν τῶν Ἰταλῶν στρατιὰν κατὰ κράτος,
 καὶ καθελὼν σφῶν μεγαλόψυχον τύπον
 ἔρει πόλεις χώρας τε ταῖς στρατηγίαις,
 Λεντιανὰ τε, Ποιμανηρὸν αὐτίκα,
 7975 καὶ Βερβενίκον καὶ Χαρίορον πάλιν.
 πηξάμενος δὲ καὶ νεῶν μακρῶν στόλον
 παρείχε πολλὰ πράγματα τοῖς Λατίνοις,
 ἐκ γῆς ἐπιὼν καὶ θαλάσσης πολλάκις,
 καὶ σφᾶς σκυλεύων καὶ κακῶς δρῶν ὥς σθένος,

7972 τὸν μεγαλόψυχον V

metuens ne Theodori Angeli, (7955) cuius iam nostra meminit historia, in se ruentem cerneret exercitum. hic enim, ut iam diximus, urbium dominus Serrarum Orestiadus Thessalonicae, oppidorumque aliorum cum agris suis, (7960) et iam adsumptis regiis insignibus, Latina proelia egregie sustinebat. sed nostro quoque resistebat Caesari, qui sane patiebatur aequo animo secundum esse Angelum in imperio (7965) suarumque urbium dominum se gerere. sed hic coronam retinebat mordicus, designabatque absurde sebastocratoras despotas et domesticos atque alia huiusmodi nomina dignitatum tamquam Caesar.

(7970) At imperator post victoriam illam quam de Latino rettulit exercitu, compressa hostium tumida superbia, urbes cum territoriis occupavit, Lentiana statim atque Poemanenum, (7975) Charioron deinde et Vervenicum. idem longarum navium classe instructa multam Latinis praebebat molestiam, aggrediens ipsos terra marique saepius, praedas

7980 καὶ τὰς ὑπ' αὐτοὺς παραλαμβάνων πόλεις.
Μάδυτον εἴλε καὶ πόλιν τὴν Καλλίου
σὺν τοῖς πέριξ ἅπασι χωρίοις τόποις.

Ταύταις κρατοῦντος ἐμβραδύνοντος μάχαις
κατιύεται οἱ παρ' Ἀνδρονίκου λόχος

7985 πρωτέξαδελφον, Νεστόγγου γε τοῦπίκλιν,
συνίστορας ἔχοντος ἄνδρας ἐντίμους,
Ἰσάκιον σύναιμον Ταρχανιώτην
καὶ Συναδηνὸν καὶ Φλαμούλιον μέγαν
ἐταιρειάρχην Μακρηνόν, ἄλλο στίφος·

7990 ὃ γνοὺς βασιλεὺς καὶ πρὸς δοὺς τὸν στόλον
πρὸς τὰς Ὀχυρὰς τὴν πόλιν ἀποτρέχει,
καὶ κεῖ τὸ πρᾶγμα δοὺς ἐτασμίῳ καὶ κρίσει
ὑπευθύνους εὗρηκε τοὺς εἰρημένους.
καὶ Νεστόγγου μὲν σύγγονον πρωτεργάτου

7995 καὶ τὸν Μακρηνὸν ἐστέρησεν ὁμμάτων·
καθεῖρξεν ἄλλους· τὸν δ' Ἀνδρόνικον πάλιν
εἰρκτῇ παραδίδωσιν ἐν Μαγνησίᾳ,
ἀφ' ἧς ἀποδρᾶς ὥχει· εἰς τὴν Περίσιν.
ἐκ τοῦδ' ἐαυτῷ λοιπὸν ὁ στεφανηφόρος

8000 φρουροὺς περιέστησε καὶ ξιφηφόρους
πρὸς φυλακὴν σώματος ἢ σωτηρίαν,
ἐλευθερίας τῆς πρὶν ἐκλελησμένους
τῆς θ' ἁπλοϊκῆς βιοτῆς τῆς ἀτέχρου,
ἔχων βοηθὸν καὶ συνεργὸν εἰς τόδε

8005 κοινωνὸν εὐνῆς καὶ βοηθὸν τοῦ βίου,

7987 Acropolita tribuit hoc cognomen Synadeno; at Ephraemius videtur Isacio dare. M. 7991 hoc cognomen v. 7751 singulari numero scribitur. M.

abducens, pro viribus atterens, (7980) urbes illorum armis capiens, quas inter Madytum et Calliupolē cum circumiectis pagis ac territoriis.

Atque in his bellis dum versatur Caesar, ab Andronico patitur insidias, (7985) patruelis filio, Nestongo dicto, qui coniuratos habuit viros nobiles, fratrem Isacium atque Tarchaniotam Synadenum et Phlamulium et Macrinum, hetaeriararcham magnum, aliosque plures. (7990) recognita imperator, cremata classe, celeri cursu se recepit Ochyra; ubi quaestione de negotio instituta, praedictos culpae reperit affines. quare Nestongum primarii rei fratrem (7995) Macrinumque simul multavit oculis, alios inclusit; Andronicum pariter vinculis Magnesiae custodiendum tradidit, unde is elapsus abiit ad Turcas. ex illo autem tempore imperator (8000) armatis se custodibus circumsepsit ob corporis tutelam atque vitae, omissa iam priore facilitate simplicis moris et procal auspitione. atque ad hoc etiam adiutricem habuit (8005) tori consortem et

τὴν ἀρρενωπὸν λῆμα προσεκτετημένην
ἡθὺς τε βασιλεῖον ἐν τοῖς πρακτέοις
Εἰρήνην βασιλίσσαν, εἰρήνης δότιν.

Ἀσύμφορον κρῖναντες αὐτοῖς τυγχάνειν

- 8010 ἰστᾶν Ἰταλοὶ πρὸς βασιλέα μάχας
συνῆλθον αὐτῷ, συμβάσεις δεδρακότες
καὶ παραδόντες ἄστν Πηγῶν εὐθέως,
ἔπειθ' ὑπεκατάντες δὲ χωρῶν ἁστέων
τῶν πρὸς νότον γε κειμένων κραταρχία,
8015 τῶν δ' αὖ πρὸς ἄρκτον πλησίον Βυζαντίδος
ἔτι κρατοῦντες σὺν Βιθυνίας τόποις.
καὶ λοιπὸν ὑπὴν ἀνακωχὴ τῆς μάχης.

Οὕτως ἐχόντων ὡς ἔφην τῶν πραγμάτων,
οἰκήτορες στέλλουσι πρὸς βασιλέα

- 8020 Ὀρεστιάδος λιπαροῦντας ἱκέτας,
ὡς ἂν σταλείσης στρατιᾶς τούτων πόλιν
ἐλευθέρα γένοιτο χειρὸς Λατίνων.
μετὰ στρατιᾶς τοῖς προῦν πέμπει τάχος
Ἰσὴν πρωτοστράτην σὺν τῷ Καμμύτζῃ,
8025 οἱ τὴν πόλιν φθάσαντες, ἔνδον τειχέων
εὖ προσδεχθέντες, εἰσέδραμον ἁσμένως.
ἐπεὶ δὲ Θεόδωρος Ἀγγέλων γένους
σχεδὸν κατήρχε Μακεδονίας ὅλης
τῆς γείτονος Θράκης τε σὺν τοῖς ἐν κύκλῳ,

- 8030 ἄνευ Ροδόπης Ἀχρῖδοῦ Μελενίκου
(τούτων γὰρ ἦρχε Σθλάβος ὠνομασμένος,
οὗ τὰ κατ' αὐτὸν ἔξερεῖ τάχα λόγος),

vitae subsidium, virili praeditam spiritu reginam atque regali ad res gerendas indole, Irenem, parem nomini, auctorem pacis.

Iam cum Italici cernerent inutile (8010) a se susceptum bellum contra Caesarem, pacis cum ipso foedus pepigerunt; et urbe quidem Pegis excesserunt atque aliis oppidis territoriisque, quotquot ad austrum nobis erant posita, (8015) sed borealem Byzantii viciniam retinuerunt cum Bithyniae partibus. deinceps vero quies a bellis erat.

Hoc rerum statu cives Orestiadus mittunt ad Caesarem legationem supplicem, (8020) valde rogantes ut submisso exercitu ipsorum urbem gravi Latinorum ereptam iugo libertati redderet. is ergo cum exercitu statim misit protostratorem Isem et Cammytzen, (8025) qui progressi illuc in urbem facile excepti votis penetrarunt. at Theodorus ille stirpe Angelus cunctae erat prope Macedoniae dominus finitimaeque Thraciae cum viciniis, (8030) Rhodope excepta Achride Melenico: namque his terris imperabat Stihlabus. nunc age res gestas,

- ἐπεὶ κατήρχεν, ἐκ Θεσσαλλίας ἄρας
 τὴν Ἀδριανοῦ καταλαμβάνει πόλιν,
 8035 καὶ τῆσδ' ἐπῆρξεν ἐγκρατὴς συμφωνίᾳ.
 ἐξηλάθη γοῦν στρατιὰ βασιλέως
 κακῶν ἀπαθής, καὶ τρέχει πρὸς τὴν ἔω.
 Οὕτω κατασχὼν Θεόδωρος τὴν πόλιν
 αἰὲ παρεῖχε πρῶγματα τοῖς Λατίνοις,
 8040 τὰς σφῶν σκυλεύων καὶ κατατρέχων πόλεις.
 ἐπῆλθε μὲν Βιζύη Λατίνων πόλει,
 πρὸς δ' αὖ γε Βρύσει χωρίοις θ' ὑπηκόοις,
 καὶ πάντα πορθεῖ καὶ σκυλεύει τὰ πέριξ.
 ἐπιστρατεύει καὶ μέγχι Βυζαντίδος,
 8045 καὶ τοῖς Ἰταλοῖς ἐντίθησι δειλίαν.
 οὗτος πρὸς Ἀσὸν τὸν κρατοῦντα Βουλγάρων
 σπονδὰς ἔθηκε συμβάσεις τ' ἐνωμότους.
 Ἀσὸν δ' ἐπῆρχεν οὗτος νίδς Ἀσάνη
 τοῦ Βουλγάρων ἄρξαντος ἔμπροσθεν χρόνον·
 8050 ὅστις θανόντος τῷδε τοῦ φυτοσπόρου,
 καὶ τοῦ Βορλα Βουλγάρων σχόντος κράτος,
 καθάπερ ἰστόρησε φθάσας μοι λόγος,
 φυγὰς ἀπέδρα πρὸς Σκύθας παριστρίους·
 εἶτα Σκυθικὸν Ῥωσικὸν λαβὼν στίφος,
 8055 ἐπιστρατεύσας τῷ κρατοῦντι Βορλα
 ἀνακαλεῖται τὴν πατρὸς κληρουχίαν,
 καὶ κατὰ μάχην συμπλακεῖς τοῦτον τρέπει,
 ἐλὼν τε τυφλοῖ καὶ κραταρχεῖ Βουλγάρων.
 πρὸς τόνδε τοῖσιν Ἀσάνην Ἰωάννην

Theodori fabor. hic e Thessalia cum armis progrediens ad Hadriani urbem semet contulit, (8035) quam occupavit incolis faventibus. quam-obrem inde expulsae regiae copiae in orientem redire incolumes.

Sic Theodorus urbe hac potitus numquam Latinis non erat molestus, (8040) horum concursans urbes et depraedans. is Byziam quoque Latinorum urbem insedit atque Brysin pagosque subditos, cunctamque late diripuit viciniam. tandem Byzantii moenia progressus usque (8045) magnum Italicis intulit timorem. hic cum Asane Bulgarorum rege iuratum foedus amicitiae pepigit. erat hic autem Asan Asanis filius eius qui olim imperabat Bulgaris; (8050) isque excedente vita parente suo, Bulgaricumque regnum rapiente Borila, veluti nostra historia iam retro dixit, fuga trans Istrum in Scythiam evaserat. mox comitante Scythico Rossoque milite (8055) dominatori Borilae bellum inferens recuperavit patrium imperium: aemulum enim acie profligatum, captum caecavit, ipse regnum tenuit. cum hoc, ut dixi, Asane Ioanne

- 8060 ἄναξ ἑπακτὸς Θεόδωρος, ὥς ἔφη,
 εἰρηνικὰς θεῖς συμβάσεις μεθ' ὀρκίων
 καὶ κῆδος ἔδρα, τοῦδε παῖδα Μαρίαν
 τὴν ἐκ νοθείας προσλαβὼν νύμφην φίλην
 εἰς αὐτάδελφον τὸν Μανουὴλ ἐννόμως.
- 8065 μετὰ δὲ μικρὸν συμβάσεις διαλύσας
 καὶ συναλίσας στρατιᾷς πλείστον στίφος
 ἐπεστράτευσεν Βουλγάρων ἀρχηγέτη·
 καὶ συρραγείσης ἔξ ἑκατέρων μάχης
 ἦνται ὑπέστη Θεόδωρος ἰσχάτην,
- 8070 αὐτοῦ στρατιᾷς ἀκλεῶς λελυμένης.
 καὶ συσχεθεὶς αἰσχιστὰ Μυσοῖς βαρβύροις
 πρὸς Ἀσὰν αἰχμάλωτος ἀπήχθη τάλας
 μετὰ λογάδων προσγενῶν ξεριτίμων
 ἄλλον τε πολλοῦ μυριαριθμοῦ στίφους.
- 8075 ἀλλ' Ἀσάνης μὲν Θεόδωρον κατέχων
 πολλῆς θεραπείας τε τιμῆς ἤξιον,
 πλῆθος δ' ἄλωτον ἐκλύει πρὸς πατρίδας
 πυσὶν ἐλευθέρους τε καὶ δίχα φόβου
 ἐπαναδραμεῖν ἐκ φιλανθρωποῦ τρόπου,
- 8080 τάχα δ' ἑαυτῷ καὶ τιθεὶς τὸ συμφέρον·
 μετὰ γὰρ ἀπόλυσιν αὐτῶν εὐθέως
 μετὰ στρατιᾷς ἔξιὼν πρὸς τὰς πόλεις
 ἦρει τε ταύτας εὐχερῶς ἄνευ μάχης,
 καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν συνέταττε φρουροῖς.
- 8085 τὴν Ἀδριανοῦ παραλαμβάνει πόλιν,
 μεθ' ἣν Διδυμότειχον ἀσφαλῆ πόλιν,

(8060) Caesareae dignitatis usurpator foedus pacificum statuit Theodorus, tum etiam affinitatem: nam Mariam iustius notham filiam iustis nuptiis germano fratri Manueli iunxit. (8065) sed enim paulo post contempto foedere, contractoque plurimo copiarum numero, Bulgaro regnatori bellum intulit. mox concurrentibus utrimque viribus extremam cladem Theodorus pertulit, (8070) eius dilapso turpiter exercitu. ipse indecore captus a Moesis barbaris infelix ad Asanem vinctus ducitur cum selectis nobilibus et praecipuis et cum ingenti vulgi multitudine. (8075) verum Asanes captum Theodorum benignitate multa et honore habuit, captivumque vulgus militum in patrias suas libero pede solutumque metu sivit reverti ob clementem suum animum; (8080) quin et fortasse ob utilitatem suam. nam post emissos vinculis captivos, statim cum proprio exercitu percurrit urbes, easque obtinuit facile et sine proelio, suaeque adiunxit dicionis oppidis. (8085) Hadrianopolim occupavit urbem, munitumque oppidum Didymotichum, deinde Thraciam

- ἔπειτα Θράκην Μακεδονίαν ὅλην,
 Βολερὸν εἴλε καὶ Ξάνθειαν καὶ Σέρρας,
 ἄστυ Πριλάπου, Πελαγονίας πλάτη
 8090 σὺν τοῖς περίξ ἄπασι χωρίοις τόποις.
 αἰρεῖ τε Πρέσπαν Δεάβολιν Ἀχρίδα,
 Ἀλβανὸν ἅπαν, Ἰλλυριῶν τὸ κλίμα,
 καὶ τῆς Βλαχίας τοὺς ὄρους κατατρέχει.
 ἔπειτ' ἐπανεΐζευξε πρὸς τὴν πατρίδα,
 8095 καὶ φρουρίων μὲν τινα Ῥωμαίοις νέμει,
 ἄλλα δ' ἀφῆκεν ὅφ' ἑαυτὸν τυγχάνειν.
 ἐντεῦθεν οὖν ἔδοξεν αὐτὸς Ἀσάνης
 θανυμαστὸς ἀνὴρ μακαριστὸς τοῖς ὅλοις.
 ἦν γὰρ ἀληθῶς συμπαθὴς πρῶος πάνυ·
 8100 οὐ γὰρ ἐχρῆτο καθ' ὑπηκόων φόνους,
 οὐδ' εἶχεν ὠμότητα τὴν ἐν βαρβάροις
 σύμφυτον οἷον συμπεφυκυῖαν γένει,
 ἢ Ῥωμαῖκοῖς αἵμασιν ἐνετρύφα,
 ὥς πρὶν κρατάρχει Βουλγάρων κακοτρόπως,
 8105 ἀλλ' ἦν ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος φύσει.
 τῷ τοι ποθεινὸς Ἀὔσοσιν ἦν Βουλγάροις.
 Φρουρούμενος δὲ Θεόδωρος ὥς ἔφην,
 φιλοφροσύνης τ' ἀπολαύων ἐν χρόνῳ,
 ἐπεὶ τυρεῦεν μηχανὰς ἐφωράθη,
 8110 τοὺς δμμάτων ἔσβεστο λύχνους ἐνδίκως.
 αὐτοῦ δ' ἀδελφὸς Μανουὴλ ὁ δεσπότης,
 κατὰ μάχην ὦν καὶ φυγῇ κεχρημένος,
 Θεσσαλονίκην καταλαμβάνει πόλιν,

cunctamque Macedoniam. Bolerum quoque cepit Xanthiam Serras Prilapum, latos Pelagoniae campos, (8090) cum circumiectis omnibus castellis. cepit et Prespam Deabolin Achrin, Albaniam cunctam, Illyricam provinciam. Valachiae quoque concursavit fines. postremo in patriam reducem tulit pedem. (8095) oppida vero partim nobis concessit, partim in sua retinuit potestate. ob has res gestas visus est Asanes vir admirandus, cunctis laudabilis: clemens vere erat mitisque admodum, (8100) nec subditorum caedibus indulgebat; neque saevitia barbaris ingenita stirpis velut propria hic laborabat; nec rursus nostro sanguine gaudebat, velut priores impii reges Bulgari, (8105) sed bono erat clementique ingenio, et nostris aequae ac Bulgaris gratissimus.

Captivus vero, ut dixi, Theodorus, et iam expertas diu benivolentiam, postea moliri fraudes deprehensus (8110) meritam poenam execratus pertulit. eius autem frater Manuel despota, praedicto e proelio

καὶ τῆσδ' ἐκυρίευσεν πραγμάτων δίχα

- 8115 σὺν τοῖς γε λοιποῖς ὁστέων καὶ χωρίων
τοῖς κατὰ δύσιν ἐγκαταλειμμένοις.
οὗτος καλεῖσθαι δεσπότης ἡρημένος
ἐχρῆτο μᾶλλον βασιλικοῖς συμβόλοις,
ἐν ὑπογραφαῖς διὰ κόκκινου γράφων.

- 8120 πρὸς ὃν τις ἀπέσκηψεν εὐστόχως μάλα,
ὥς σοὶ προσάδειν ἀρμόδιον τυγχάνει
σέ τὸν βασιλεῖα τε δεσπότην ἅμα.

Καὶ Σθλάβος ἀνὴρ, οὐπερ ἐμνήσθην ἄνω,
ἐκ Βουλγάρων φύς, προσγενὴς ὢν Ἀσάνη,

- 8125 λαβὼν κατεῖχε φρουρίον Μελενίκου,
καὶ τῆς Ῥοδόπης ἦρχε σὺν τοῖς φρουροῖς
καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ χωρίοις ἀραρότως,
καὶ δεσποτικῆς ἀξίας γε τυγχάνει
πρὸς τοῦ κρατοῦντος Ἐρρη τῆς Κωνσταντίνου,

- 8130 οὗ καὶ συνήφθη τῇ θυγατρὶ τῇ νόθῃ.
ἐνίοθ' οὗτος συνεμάχει Λατίνοις,
ἐνίοτ' αὖθις Βουλγάροις τοῖς φυλέταις,
καὶ Θεοδώρῳ τῷ Κομνηνῷ πολλάκις.
τίνι δ' ἀπάντων οὐ συνήρχει' εἰς λόγον,

- 8135 ἄλλοπρόσαλλος εὐρήκιστος τυγχάνων;
Τοῦ δὲ κρατοῦντος Ἰταλῶν τοῦ Ῥομπέρτου
βλον καταστρέψαντος ἐν Βοιωτίᾳ,
σφῶν Ἰωάννης παραλαμβάνει κράτος,
ἔξωρος ἀνὴρ, τῆς Σιῶν ῥῆξ τυγχάνων.

- 8140 ὃς καὶ μάχην ἴσται πρὸς βασιλεῖα,

fuga se subducens, Thessalonicam urbem cursu petiit, eiusque nullo resistente dominum (8115) se gessit, atque urbium ceterarum, quae ad occidentem reliquae sibi fuerant. hic cum vocari despota voluisset, regiae tamen usurpabat tesseras, rubrica utens in subscriptionibus. (8120) in quem iocatus est acute admodum nescio quis dicens "congruit vocari, ut est in psalmo, te regem et despotam."

Ille etiam Sthlabus, cuius antea memini, Bulgaris gente Asamisque affinis, (8125) insederat praesidium Melenici et Rhodopem tenebat cum castellis eiusque montis pagis dominio firmo; despota quoque acceperat dignitatem a Byzantino imperatore Henrico, (8130) cuius et notam filiam habebat coniugem. hic nunc Latinas sequebatur partes, nunc Bulgaris favebat popularibus, Comneno quoque saepe Theodoro: nemini vero firmam servabat fidem, (8135) homo desertor atque versipellis.

Iam cum Robertus Italus imperator vivendi finem in Boeotia fecisset, Byzantii sceptrum Ioannes excepit, decrepitu vir, qui Sionis rex erat, (8140) atque hic nostro Caesari bellum intulit in orientem na-

- μετά γε νηῶν ἐκπεπλευκῶς εἰς ἔω
καὶ τῆς Λαμψάκου κατάρας νευρήω.
πλέον δὲ μηδὲν δεδρακῶς ὑποστρέφει·
ὁ γὰρ βασιλεὺς Αὐσόνων Ἰωάννης
- 8145 γενναῖος ἀντίμαχος ἦν ἀντιστάτης,
εἰ καὶ καθυπέστρεψεν ἄρτι τῆς μάχης
τῆς πρὸς Καίσαρα Γαβυλᾶν ἀποστάτην,
εἰ καὶ τριήρεις καὶ δυνάμεις αὖ πάλιν
Παλαιολόγῳ παραδούς Ἀνδρονίκῳ,
- 8150 ὃν εἶχε δομέστικον μέγαν τῷ τότε,
πρὸς τὴν Ῥόδον πέπομφε κατ' ἀποστάτου.
ἀλλ' οὖν μετρίους παραλαβὼν ὀπλίτας
ὄπλοις ἀπεΐργεν ἐκδρομὰς τοῖς Λατίνοις.
καὶ τὰ κατὰ μάχην δὲ τὴν ἀποστάτου
- 8155 αἰσίον ἔσχε Παλαιολόγῳ πέρας,
καὶ κατὰ νοῦν τείνοντα τοῦ βασιλέως.
Τοῦ Λατινάρχου δ' ἐκλειοιπότης βίον
κληροῦχος ἀρχῆς Βαλδουῖνος γίνεταί,
ἥπιος ἀνὴρ, σωφρονικός, χαρίεις.
- 8160 Ἄναξ δὲ τιθεὶς τοῖς ὑπηκόοις σθένος
καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἄσπεσι καὶ χωρίοις
εἰρηρικὴν σύναρσιν εἶτε καὶ πλάτος,
ἐναντίοις δὲ συστολὴν καὶ δειλίαν,
κῆδός τε κατήλλαξε μνηστείαν θ' ἄμα
- 8165 πρὸς τὸν κρατοῦντα Βουλγάρων τὸν Ἀσάνην,
καὶ πιστὰ συντέθεικεν ὅρκια πάλιν,
σπονδὰς ἐνωμότους καὶ συμφωνίας,

8167 τί καί?

vibus directis atque occupato Lampsaci navali. verum nil ultra aggressus retro cessit. Ioannes enim imperator noster (8145) validus erat obex et adversarius. qui quamquam bello vix perfunctus fuerat adversus Gabalam Caesarem rebellem, et quamquam naves etiam cum militibus Andronico traditas Palaeologo, (8150) qui magnus illi tunc erat domesticus, rebellis causa Rhodum amandaverat, attamen paucis stipatus militibus armis Latinas incursiones reppulit. insuper pugnam adversus rebellem (8155) prospero eventu gessit. Palaeologus et ex sententia Caesaris Ioannis. Imperatore Latinorum mortuo heres imperium Balduinus adiit, vir mitis ac modestus et graciosus.

(8160) At Caesar noster subditorum auctis viribus, et securae pacis munere per cuncta imperii oppida florente, perterrefactis hostibus et repressis, affinitatem quoque quaesitis nuptiis (8165) cum Bulgarrum rege Asane iunxit, iurataque fidem rursus obtulit et firmas ani-

- ὥς, εἰ παρείκοι, συγκροτοῖτο προσφύρωσ
καὶ συμμαχοῖτο πρὸς μάχας ἐναντίων,
8170 καὶ πάλιν εἰ δέοιτο, χειρὸς Ἀῤυσόνων,
καταπολαύοι Βουλγάρων ἀρχηγέτης.
τούτων πραχθέντων ὅνπερ εἰρήκειν τρόπον,
συνέρχεται δὴ πρὸς πόλιν τὴν Καλλίου
μετὰ συνεύνου καὶ θυγατρὸς Ἑλένης
8175 Ἀσὰν βασιλεῖ καὶ βασιλίδι τότε,
καὶ συντελοῦσι συνάφειαν νύεων,
Θεοδώρου Λάσκυρι συνεζευγμένον
Ἀσὰν θυγατρὶ κατὰ νόμους Ἑλένη.
ἐπευλόγει δὲ τοὺς γάμους ἀρχιδύτης
8180 θεῖος Γερμανός, συμπαρῶν τελουμένοις,
τῷ τηνικαῦτα ποιμενάρχης Τρινόβου,
τῷ Βουλγαρίας ὑποκείμενος θρόνῳ.
οὐκ οἶδ' ὅπως κέκριτο συνόδου κρίσει
θεσπίσματί τε τοῦ κρατοῦντος Ἀῤυσόνων
8185 τιμὴν πατριάρχου γε καὶ κλῆσιν ἔχειν,
κῆδους τινόντων τῶν κρατούντων οἱ χάριν.
ἐπεὶ δ' ἐπεπλήρωτο τὰ κατὰ γάμους,
βασιλὶς Εἰρήνη μὲν ἅμα νυμφίοις
οἴκαδ' ἀπῆει κατὰ τοὺς ἔω τόπους,
8190 πρὸς Μυσίαν δ' αὖ ἡ βασιλὶς Βουλγάρων
δνὰς δ' ἀνάκτων σὺν δυνάμεσι πάλιν
Μακεδονίαν κατέδραμε καὶ Θράκην,

8182 rectius Acropolita ait *Κωνσταντινουπόλεως*. neque certe Ioannes Graecus Imperator decretum condidisset de episcoporum Bulgarorum inter se praerogativis. M.

citiae condiciones, ut si utilem operam conferret sibi Bulgarus et bello-
rum socius fieret, (8170) idem vicissim, si Romano auxilio forte indi-
geret, frustra non requireret. his quemadmodum dixi constitutis, pro-
fectus est Asanes Calliupolim cum tori socia filiaque Helena (8175) ad
Caesarem reginamque praesentem ibi, et liberorum celebrarunt nuptias:
Asanis enim filia datur Helena Lascari Theodoro in matrimonium; be-
nedixitque nuptiis patriarcha (8180) rei gestae praesens Germanus ve-
nerabilis. tempore illo Ternobi archipraesul, metropolitae Bulgaro an-
tea subditus, patriarchalem titulum obtinuit nescio quo sacrae synodi
iudicio (8185) decretoque simul nostri Caesaris, qui affinitati tribuit
hanc regiam gratiam. post celebratos nuptiarum ritus regina Irene cum
novitis sponsis in orientem redux domum petiit, (8190) et Bulgara re-
gina in Moesiam rediit. at reges ambo stipati exercitibus Thraciam
Macedoniamque percurrerant, et Latina castella urbesque captas absque

- καὶ Λατινικὰ χωρία τε καὶ πόλεις
αὐτοῖς διεῖλον καὶ κατέσχον ἀμάχως. [†]
- 8195 τὰ Μάδυτα μὲν καὶ Χερρονήσου πλάκα,
πόλιν Καλλίου σὺν ὄρει τε τοῦ Γῆνου
μάχη παρεστήσατο προφθὰς ὁ κράτωρ,
οὗ καὶ πόλιν ἔκτισε πρὸς πόδας ὄρους·
ἀρχῆς δ' ὄρους ἔπηξεν ἄχρι Μαρτίτζης.
- 8200 τὰ δ' αὖ κατ' ἄρκτον προσενευκότα μέρη
κληρουχίαν εἴληφε Βουλγάρων ἄναξ.
καὶ μέχρι δ' αὐτῶν τειχεων Βυζαντίδος
ἄνακτες ἄμφω προσπελάζουσιν ὅπλοις,
καὶ πτοίαν οἶαν ἐντιθοῦσι Λατίνοις.
- 8205 ἐκάτερος δ' ἔπειτα τῶν βασιλέων
χειμῶνος ὑπέστρεψεν εἰς κραταρχίαν.
Ὁ μὲν γε Θεόδωρος ἄνακτος γόνος,
ἄνηβος ὣν τις καὶ νεώτατος φύσει,
εἰ καὶ συνῆι μηδαμῶς γε τῇ κόρη,
- 8210 πλὴν ἄλλ' ἀνῆκτο σὺν Ἑλένῃ συζύγῳ
πρὸς βασιλίδος εὐμενῶς φιλοφρόνως.
μεταμεληθεὶς δ', ὥς ἐνῆν ἀπεικάσαι,
ἐφ' οἷς Ἀσὰν δέδρακε πρὸς βασιλέα,
στείλας πρὸς αὐτὸν ἐκλιπαρεῖ σὺν δόλῳ
- 8215 αὐτῷ σταλῆναι τὴν φίλην θυγατέρα
πρόσρῆσεώς τε καὶ φίλης θεᾶς χάριν
ἐν Ἀδριανοῦ τῇ πόλει σκηνομένῳ
μετὰ στρατιᾷ καὶ συνένου φιλιότης,

8195 τὰ Μάδυτα] hoc nomen v. 7981 effertur singulari numero. M.

labore bellico dividebant. (8195) Madyta quidem et tractum Chersonesi, Ganum etiam montem et Calliupolim antea noster bello Caesar cepit, oppidum quoque ad montis pedem struxerat, finesque imperii protulit Maritzam usque. (8200) verum regiones reliquas ad Boream sitas rex Bulgarorum sibi vindicavit. quin adeo Byzantina usque ad moenia cum armis ambo reges appropinquant, incutientes mirum Latinis metum. (8205) verum instante hieme rex uterque in suum reversus est deinde imperium.

Iam Theodorus imperatoris filius, impubes adhuc teneraque aetate, quamquam puellae nondum idoneus erat, (8210) diversabatur tamen cum sponsa Helena apud reginam matrem amantissimam. sed enim Asan, ut credere par erat, gestae cum nostro Caesare rei paenitens, misso legato precibus fallacibus (8215) ad se reduci petiit filiam suam, ut eius alloquio et visu frueretur, quoad versaretur in Hadriani urbe

μετὰ δ' ἐπανήκειν γε πρὸς τὸν γαμέτην.

8220 σταλεῖσαν οὐκοῦν προσλαβὼν φυτοσπόρος
οὐκουν μεθῆκε καὶ δακρύουσαν μάλα
ἐπαναδραμεῖν, ὡς ἐπόσχεις, πάλιν·
ἀλλὰ σὺν αὐτῇ πρὸς Μυσοὺς ἀποτρέχει,
μεθεὶς ὁπαδοὺς ἵκναι παλινδρομοῖς.

8225 Εἴτα Σκυθικὸν μυριάριθμον στίφος
Ἰστρον περῶσαν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις,
ἄκοντος Ἀσάν, δι' Αἰμου καὶ Ροδόπης
χρῶδην ἐπῆλθε Μακεδονίας τόποις,
καὶ τήνδ' ἐλπίσαντο σὺν πάσῃ Θράκῃ,

8230 εἰς Αἶνον αὐτὴν πεφθακότες τὴν πόλιν
καὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν γε νέοντα μέρη·
ὧν οἱ μὲν εἶχον τὰς νομὰς ἐλευθέρως
κατὰ ποταμὸν Ἐβρον ὠνομασμένον,
ὃς ἐκβολὰς τίθεισιν εἰς Ἀμφιτρίτην·

8235 οἱ δ' αὖ ἐνηυλίζοντο τοῦδε χωρίοις
κὰν τοῖς πεδίοις καὶ τόποις παραλίοις,
ἐφ' ὧν ἐδήγουν ἐσκύλευον τὰ πέριξ,
αἰροῦντες ἄσθη, πυρπολοῦντες χωρία,
καὶ πάντα δρῶντες Σκυθικὴν ἐρημίαν.

8240 τοὺς δ' αἰχμαλώτους εἰς πόλεις τὰς Αὐσόνων
πωλοῦντες ἦγον ἀργύρου καὶ χρυσίου.
τὸ δ' Ἰταλῶν ἔσπονδον ἀναιδὲς γένος,
κατ' Αὐσόνων μῆνιν τε καὶ χόλον τρέφον

8233 κατὰ] καὶ V εὔρον V 8237 ἀφ' ?

coniuge cum dilecta et cum exercitu, ad sponsum suum postea reversuram. (8220) igitur missam filiam parens perfidus haud iam remisit, lacrimantem licet, neque promissum reditum concessit; verum cum ipsa abiit in Moesiam; comites tantum retro iussit cedere.

(8225) Mox infinita Scytharum multitudo Istro traiecto cum feminis ac liberis, invito Asane, per Aemum atque Rhodopen effusa est in agrum Macedoniae, cum universa Thracia hunc depopulans; (8230) Aemumque usque pervenerunt urbem atque ad occiduas item partes Scythae. quorum alii liberis vagabantur tribubus qua se flumen Hebrus in mare exonerat; alii occupatis villulis utrimque (8235) in huius ora stationem fixerant, et per planitiem locaque maritima; unde ruentes praedis indulgebant urbes capiendo, pagos exurendo, Scythica ubique facta solitudine. (8240) denique captivam turbam in Graecis urbibus hastae suppositam pecunia commutabant. at Italorum impudens gens foedifraga, ingenti adversus nostros ira exaestuans ob inflictas a Cae-

- ἐφ' οἷς κακῶς πέπονθεν ἐκ βασιλέως,
 8245 συνῆλθεν Ἀσάν καὶ Σκυθαὶς εἰς συμβάσεις,
 καὶ σὺν στρατιᾷ Σκυθικῇ καὶ Βουλγάρων
 ἐπ' αὐτὸν ὁρμῇ τὸν κρατάρχην Ἀνδρόνων.
 ὥς δ' ἦκον ἐνθ' ἔρυμα Τζουρουλοῦ πέλει,
 περιλαβόντες μηχαναῖς πάσαις τόδε
 8250 μάχην ἐπ' αὐτὸ καρτεράν συνεκρότουσαν,
 τόξοις λίθοις βάλλοντες ἐξ ἐναντίας,
 καὶ μηχαναῖς τύπτοντες αὐτοῦ τὰς βάρεις,
 καὶ πάντα δρωῖντες ὥστε πορθῆσαι τόδε.
 ἀλλ' ἦσαν αὐτοῖς μηχαναὶ τόξα βέλη
 8255 ἔωλα πάντα καὶ σαφῆς ληρωδία·
 ὁ γὰρ ἔσω φρούραρχος ἡ στρατηγέτης
 Νικηφόρος κλήσει τε καὶ τρόποις πλέον,
 Ταρχανειωτῶν ἐκ γένους κατηγμένος,
 ὁ τοῦ μεγάλου δομεστικῶν νυμφίος,
 8260 Παλαιολόγων ἐκ φυλῆς Ἀνδρονίκου,
 εἰς πρωτόπαιδα Μαρίαν θυγατέρα,
 τῆς βασιλείου τραπέζης ὑπηρέτης,
 μετὰ δὲ δομεστικός ὀφθαίς τις μέγας,
 ἀνδρεῖος ἀνὴρ συνετὸς καὶ γεννάδας,
 8265 θεοῦ θεράπων νουνεχής θ' ὑπηρέτης,
 ταῖς εὐτυχίαις καὶ στρατηγίαις μέγας·
 ὃς ταῖς κατ' ἐχθρῶν ἀναδούμενος νίκαις
 στερερός τις ἀντίμαχος ἦν ἀντιστάταις,
 ἀποτρέπων φάλαγγας αὐτῶν εὐψύχως
 8270 θεοῦ σθένει τε καὶ στρατηγίᾳ τέχνη.

sare clades varias, (8245) cum Scythis et Asane foedus pepigit, et sic cum armis Scythicis et Bulgaricis contra Romanum Caesarem commovit bellum. ergo accesserunt ad Tzuruli arcem, atque hanc machinis undique cinctam (8250) summis oppugnabant conmissi viribus, iaculis ex adverso saxisque iactis; atque tormentis muros suffodientes nihil excidio idoneum omitebant. verum omnes machinae arcus tela (8255) in irritum lasumque recidebant. erat enim arcis praeses duxque belli Nicephorus et nomine et factis victor, Tarchaniotarum genitus familia, qui domesticus magni gener erat, (8260) Andronici gente Palaeologi, cuius maiorem filiam Mariam duxerat. idem et regiae mensae pincerna erat; mox et magnus domesticus fuit creatus, vir sane fortis prudens et magnanimus, (8265) admodum religiosus dei famulus, fortuna et rebus bellicis praeclarus. hic ob relatas nobiles victorias hostibus erat firmus adversarius, quorum phalanges repellebat fortiter, (8270) divino auxilio fretus et arte bellica.

- Οὕτως ἐχόντων ὡς ἔφην τῶν πραγμάτων,
 Ἀσὰν τὸ λυπεύοντι τὰ κατὰ μάχην
 ἀγγέλλεται μῆνυμα μεσιτὸν παρίας,
 ὡς σύζυγός τε καὶ σὺν αὐτῇ παιδίον
 8275 καὶ Τρινόβου πρόεδρος αὐτίκα μάλα
 τεθνῶσιν ἤδη, τὸν βίον λελοιπότες.
 ὡς οὖν ταῦτ' ἠνώτιστο, λύσας τὴν μάχην
 εὐθὺς ἐπανεῖξε πρὸς τὴν Μυσίαν,
 πυρὶ παραδοὺς τειχέων καθαιρέσεις.
 8280 μόνον δὲ φῦλον Ἰταλῶν λελειμμένον,
 καὶ τοῦτ' ἐπανεῖξε πρὸς Βυζαντίδα,
 ἄστυ λελοιπὸς ἀσινὲς βλάβης δίχα.
 Ἀσὰν δὲ συνεῖς συμφορᾷς τὴν αἰτίαν,
 ὡς ἔκτισις πέφυκε τῆς ἐφορκίας,
 8285 πρεσβεύεται τάχιστα πρὸς βασιλέα,
 ἀνανεῶν κῆδός τε καὶ συμβιβάσεις,
 ἃ δέδρακε πρὶν, ἡθάρτησε δ' ὑστέρω.
 ὃ δ' ἀσμένως ἤκουσε πρεσβείας λόγους,
 καὶ σπένδεται δὴ συγγινώσκει τ' αὖ μάλα
 8290 μετανοοῦντι Βουλγάρων ἀρχηγέτῃ
 ἐφ' οἷς κακῶς ἔπραξεν ὄρκους συγχέας.
 ὅς λοιπὸν ἐκπέπομφε καὶ θυγατέρα,
 καὶ συμβιβάσεις ἐμπεδοῖ καὶ φίλων.
 καὶ πάλιν Ἀδσόνων τε Βουλγάρων μέσον
 8295 ὑπῆρχεν εἰρήνης καὶ φιλίας κλέος.
 Ἐξαπορηθεὶς τοῖς ὅλοις Βαλδουῖνος

8295 τε καὶ V

Ecce autem rebus ita se habentibus Asani, ut dixi, ad bellum incumbenti nuntius venit plenus amaritiae uxorem simul eius ac filiolum (8275) atque archipraesulem Ternobi repente vitam cum morte nuper commutasse. quibus ille auditis, omisso bello, statim in Moesiam maturavit reditum, ipse consumptis bellicis tormentis. (8280) tunc et Latina derelicta phalanx Byzantium sibi redeundum censuit, et sic Tzarulus perstitit incolumis. tunc vero Asanes infortunium suum iustae perii poenam esse intelligens, (8285) protinus misit ad Caesarem legatos pacem instaurans et affinitatem, quam olim is compositam mox resciderat. Caesar libenter legationem audiit foedusque renovavit, et veniam obtulit (8290) resipiscenti Bulgarorum regi de violato fidei iuratae iure; qui mox et filiam remisit ad sponsum, et confirmavit foedus amicitiae. atque ita rursus inter nos ac Bulgaros (8295) benivolentiae ac pacis munus floruit.

At Balduinus rebus suis desperans, propterea quod in urbe Cpoli

- ὡς συνελαθεῖς εἰς πόλιν πανταχόθεν
 πρὸς τοῦ κρατοῦντος Ἀῶσόνων Ἰωάννου,
 πρὸς ῥῆγα Φράγγων ἐν τριήρεσι πλείε,
 8300 καὶ συμμαχικὸν προσλαβὼν πλεῖστον μάλα,
 καὶ διοδεύσας Γαλλίας Ἰταλίαν,
 εἰς Παιόνων ἔφθασε λιπαρὰν χθόνα·
 ἄφ' οὗ περάσας τὸν βαθυδίνην Ἰστρον
 προσέσχε Μυσῶν τοῖς ἀποκρήμνοις τόποις,
 8305 οἳ καὶ παρέσχον δίοδον τοῖς Λατίνοις,
 τὰς πρὸς κρατοῦντα σπονδὰς ἡθεταιηκότες.
 εἶλον δ' Ἰταλοὶ καὶ Τζουρουλὸν τῷ τότε,
 Σκύθας ἔχοντες συμμάχους παριστρίους,
 τοῦ Πετραλίφα πρὸς φυλακὴν φρουρίον
 8310 ἔντοσθεν ὄντος, εὐγενοῦς στρατηγέτου.
 Ἄναξ δ' ἐπελθὼν Νικομηθείας τόποις
 δι' ὑδροχέρσου στρατιᾶς ῥωμαλέας
 Λακιβύζης φρούριον εἶλε τῇ μάχῃ,
 ἔρυσά τ' ἄλλ' ὧ κλησὶς Νικητιάτου,
 8315 καὶ λείαν ἀπήλασε, πλήθος λαφύρων.
 πέπονθε δ' ἄλλως ἐν στόλῳ δυστυχίαν·
 τοῦ γὰρ Κοντοφρὲ Μανουὴλ κεκλημένον,
 ἀνδρὸς στρατηγοῦ, δεξιῶ ναναρχίαν,
 ὄντος στολάρχου τὸ πρὶν εὐτύχει στόλος·
 8320 ὡς δ' Ἰαφρὲ ναύαρχος ἐκ βασιλείως
 ἀντικαταστάς Ἰταλοῖς σενεπλάκῃ,
 ἦρταν ὑπέσχε παρὰ τούτων ἐσχάτην,
 τρεῖςκαίδεκα ναῦς ἀποβαλὼν ἐν μάχῃ.

prorsus conclusus esset a nostro Caesare, adnavigavit ad Francorum regem, (8300) a quo permagnis instructus auxiliis permeatisque Gallis atque Italia ad Paenonum pervenit pingue solum; ubi traiecto maximo Danubio accessit ad montanas Moesorum sedes, (8305) qui transitum Latinis concesserunt contra promissas Caesari condiciones. tunc Tzurulum quoque ceperunt Itali auxiliantibus Scythis Istri accolis, quanquam illius arcis custodia tradita (8310) nobili duci Petraliphae fuerat.

Nicomediensem Caesar invadens agrum, forti ac potente stipatus exercitu, vi superavit Dacibyzae castellum aliamque arcem dictam Nicetiatæ, (8315) magnamque praedae copiam inde abegit. verum accepit mari detrimentum. quoad enim Manuel Contophreus, dux sapiens et rei nauticae peritus, navarchus praefuit, classis bene habuit: (8320) sed postquam id officium obtinuit Iaphreus a Caesare, et cum Italis pugnam iniit, summam ab his perpersus cladem est, in proelio amissis tredecim navigiis.

Ταῦτα μὲν οὖν ἔσχηκε τόνδε τὸν τρόπον·

- 8325 ὁ δ' Ἀσάνης ἔστειρε συμβάσεις τέως,
εἰ μὴ καθαρῶς, ἀλλὰ τὸ πλεόν μέρος.
τούτῳ θανούσης ὡς ἔφην τῆς συζύγου
τῆς ἐξ Οὐγγρίας, πρὸς γάμους γε δευτέρους
ἡγάγετ' ἀθέσμως τε καὶ παρανόμως
8330 τὴν Θεοδώρου παῖδα Κομνηναγγέλον,
ὃν φωτὸς ἐστέρησε τὸ πρὶν ὀμμάτων,
κλῆσιν Εἰρήνην, ἀγαθὴν ὄψιν πάνν,
μὴ κασιγνήτου κῆδος ἐν νῷ λαμβάνων.
παίδων δ' ὑπῆρχε τετρακτὺς Θεοδώρῳ,
8335 Ἰωάννης τε Δημήτριος σὺν Ἄννῃ,
Εἰρήνῃ τ' αὖ, σύνευνος Ἀσάν Βουλγάρου,
ἣ παῖδός οἱ τρεῖς ἀποτέξασα φθάνει,
Μιχαὴλ Μαρίαν τε καὶ Θεοδώραν.
εἰρκτῆς δὲ δεσμῶν ἐκλυθεὶς κήδους χάριν
8340 ὁ μνημονευθεὶς Θεόδωρος πολλάκις
Θεσσαλονίκην καταλαμβάνει πόλιν·
μετὰ φενάκης δ' εὐτελῶν τε ῥακίων
εἴσω παρελθὼν τῆσδε λαθὼν τευχέων
συνιστόρων σθένει τε καὶ συνεργίᾳ
8345 δεσμοῖ τ' ἀδελφόν, ἐν κεφαλᾷ φάναι,
καὶ τὸ πρὶν ἀνείληφε τῆς χώρας κράτος.
εἶτ' Ἰωάννην νύκων φίλων ἓνα
τοῖς βασιλικοῖς ὠραῖσας συμβόλοις,
πρὸς δ' αὖ καλεῖσθαι θεσπίσας βασιλεία,

8333 recole v. 8062.

Atque hic fuit praedictae eventus rei. (8325) Asanes autem in foedere manebat, etsi non prorsus, attamen ex parte. is defuncta sibi, ut supra diximus, Ungarica consorte, secundis nuptiis duxit uxorem contra ius canonicum (8330) Theodori filiam Comnenangeli, quem ipse olim oculis orbaverat, nomine Irenem, adspectu formosissimam, fratris affinitatem haud reveritus. erant huic Theodoro quattuor liberi, (8335) Ioannes et Demetrius atque Anna, denique Irene uxor Asanis Bulgari, quae apud ipsum peperit tres liberos, Michaellem Mariam et Theodoram. carcere porro emissus ob istas nuptias (8340) Theodorus ille, de quo saepe diximus, Thessalonicam venit haud absque dolo: nam cum galero pannosaque veste clam intra moenia oppidi receptus, coniuratorum conspiratis viribus (8345) fratrem, ut dicam breviter, in vincla coniicit, pristinum ipse dominatum recipit. mox unum e suis liberis Ioannem insignibus ornari regiis voluit, atque hunc regem appellari iussit;

- 8350 αὐτὸς διεῖπε πραγμάτων τὰς φροντίδας.
τὸν σύγγονον δὲ πρὸς πόλιν τὴν Ἀττάλουν
ἔπεμψεν ἐξόριστον, αὐτοῦ δ' εὐνέειν
Ἄσαν πατρὶ πέπομφεν. ἀστιάτου τύχης.
ἀλλὰ Μανουὴλ ἀπάρας ἔξ Ἀττάλου
- 8355 πρὸς τὸν χαριτώνυμον ἄνακτα τρέχει,
καὶ τοῦδε τυχὼν εὐμενοῦς γε προστάτου,
φιλοφρονηθεὶς δ' ἱκανῶς ὥσπερ δέον,
χρήματα λαβὼν καὶ τριήρεις ἔξ ἄλλιν,
δι' ὧν κατασχεῖν ἡδυνήθη τὸν τόπον,
- 8360 πρὸς τὰ Βλαχίας ἐξαπεστάλη μέρος.
καὶ καταλαβὼν Δημητριάδος τόπον,
στράτευμ' ἱκανὸν ἐν βραχεῖ συναλίσας,
ἄρχει Φαρσάλων Πλαταμῶνος Λαρίσσης·
εἶτα συνῆλθε τοῖν δυοῖν ὁμαιμόνοισιν,
- 8365 πηρῷ Θεοδώρῳ τε καὶ Κωνσταντίνῳ.
καὶ τοῖσδε πεισθεὶς ἀμελεῖ τῶν ὀρκίων
ἔκων ἄκων, ὥς φασι, καὶ συγκειμένων
τῶν πρὸς κρατάρχην Ἀνδρόνῳ Ἰωάννῃν,
ἐσπείσατο σφίσι δὲ καὶ συνεκράθη.
- 8370 μετ' οὐ πολὺ θνήσκων δὲ Μανουὴλ ὅδε
ἔχρητο πολλῷ καὶ πικρῷ μεταμέλῳ
παραβασίας ὀρκίων φρικαλέων.
Λαίπει δὲ βίον καὶ βασιλὶς Εἰρήνην,
καὶ πρὸς μονὰς βέβηκε τὰς οὐρανίους,
- 8375 γυνὴ φιλοικτος, ἀρχική, σώφρων, ξένη,
χάρισι πολλῶν ἀγαθῶν κοσμουμένη.

(8350) ipse suscepit rei publicae curam. porro germanum exsulem ad urbem Attali expulit, eiusque coniugem remisit, o fortunae inconstantiam! ad patrem Manuel profectus Pergamo (8355) ad Caesarem Iohannem supplex venit, eiusque nactus pium patrocinium atque, ut par erat, peramanter habitus, pecunia instructus itemque sex triremibus, quibus ad terram posset tuto exscendere, (8360) ad Valachiae oras direxit cursum. cumque appulisset naves Demetriadem, contractis brevi copiis occupavit Pharsala Platamonem et Larissam. mox in colloquium venit cum duobus (8365) fratribus, Theodoro caeco et Constantino; quibus obtemperans iusiurandum violat, volens nolens, ut ait proverbium, quod nuper nostro Caesari praestiterat; et cum germanis societatem iniit. (8370) sed enim paulo post hic Manuel moriens amaram prae se tulit paenitentiam ob violatam fidei religionem.

Regina quoque Irene vita excessit atque ad caelestes transiit stationes, (8375) misericors, pudica, imperio digna, mirabilis et affluens virtute mulier.

- Μετὰ βραχὺ δὲ καὶ κρατάρχης Βουλγάρων
 ἀνθρώπινον λλοπεν Ἀσάνης βλον,
 ἥπιος ἀνὴρ καὶ φιλοικτίρμων φύσει,
 8380 ἄριστος ὀφθαλμοὶ παρὰ Μυσοῖς βαρβάρους,
 εὐεργετικὸς Αὔσοσι καὶ φυλῆταις,
 πᾶσιν ἐπαρκῶν τὰς σιτήσεις ἀφθόγους,
 μερίδα καὶ μέλλοντι προσνέμων βίῳ.
 τούτου τελευτήσαντος ἀρχὴν Βουλγάρων
 8385 παῖς Καλλιμάνος παραλαβὼν κατέχει,
 ὃν βασιλὶς ἔτικτεν αὐτῷ Μαρία,
 ἐκ Παιόνων ἔχουσα σειρὰν τοῦ γένους.
 ὑπῆρχεν αὐτῷ καὶ σύναιμος ἡ Θάμιαρ,
 ἐκ δ' Ἀγγελίνης Εἰρήνης Ἀσὰν ἔφν
 8390 Ἄννα Μιχαὴλ καὶ σὺν αὐτοῖς Μαρία.
 Καλλιμάνος γοῦν κράτος ἀνέζωσμένος
 τὰς πρὸς κρατάρχην ἐμπεδοῖ συμβιβάσεις,
 καὶ πάλιν εἰρήνη τις ἦν ἐν τῷ μέσῳ.
 πηρὸς δὲ Θεόδωρος σὺν Ἰωάννῃ
 8395 Θεσσαλονίκης ἐκράτει καὶ τῶν πέριξ·
 μεθ' οὗς ὑπῆρχε δεσπότης Κωνσταντῖνος
 πηροῦ σύναιμος καὶ Μιχαὴλ ἑγγονος,
 Μυσῶν κραταρχῶν Μανουὴλ τε τοῦ λάχους.
 Οὕτως ἐχόντων πραγμάτων Ἰωάννης,
 8400 στρατηγετῶν κράτιστος, ἀνάκτων κλέος,
 βουλευέται δὴ καθελεῖν Ἰωάννην
 τῆς βασιλικῆς ἀξίας καὶ τοῦ θρόνου,
 ὥς τήνδε κατέχοντα μάλ' ἀναξίως.

Paulo post etiam Bulgarorum dominus deseruit mortalem Asanes vitam, vir clemens et misericors natura, (8380) optimus sine dubio inter Moesos barbaros, beneficus in nostros et cives suos, cunctis dilargiens vitae subsidia, partem repopulens futuro saeculo. hoc vita functo, regnum Bulgarorum (8385) ipsius filius excepit Callimanus, quem ex regina suscepit Maria, genus de populo Paeonum trahente. erat huic etiam Thamar germana soror. Irene verò peperit Angelonyma (8390) Asani Michaelē Mariam Annam. iamvero Callimanus imperio adito cum nostro Caesare foedus renovavit; eratque rursus pax ambobus populis. Theodorus autem caecus cum Ioanne (8395) Thessalonicam cum locis finitimis regebat, et sub illis caeci frater despota Constantinus, et Michael Manuelis nepos partem Moesiae.

Hoc rei publicae statu Caesar noster, (8400) optimus imperator et gloria regum, Ioannem illum Thessalonicensem imperatorio statuit detrahere gradu, quem iste nullo possidebat iure. quare in orientem pra-

- ὅθεν παρ' αὐτὸν ἐσκαλεῖται κατ' ἔω
 8405 τὸν Ἰωάννου Θεόδωρον πατέρα
 ἀναξ φρενῆρης, καὶ τιμᾷ φιλοφρόνως
 εἶτα δυνάμεις Ῥωμαῖκὰς Σκυθίδας,
 ὡς εἶχε κλῆρον ἰδιαίτατον δρᾶσιν,
 εὖ συναθροίσας ἐκστρατεύει προφρόνως
 8410 καὶ Ἰωάννου διὰ Μακεδονίας.
 Χριστοῦ πόλιν οὖν παραμείψας Στρυμόνα,
 προσέσχε φρουρῶν γε τῷ τῆς Πεντίλης,
 πάντων ἐρήμῳ τῶν συνοικούντων ἔσω,
 ἀποδρασάντων τῶν φυλάκων ἐκ φόβου·
 8415 ὁ καὶ λαβὼν φίλακας ἔνδον εἰσάγει.
 ἔπειτ' ἐκείθεν σὺν στρατῷ καὶ δυνάμει
 ἐφίσταται τάχιστα Θεσσαλονίκῃ·
 ἥς τειχέων ἄγχιστα πηγνύει γέρων
 σκηρὰς βασιλείους τε καὶ πυντευχίας,
 8420 παρὰ δ' ἐν τῷ τῶν στρατευμάτων στίφος,
 ἅ πάντ' ἐδήκον ἐκδρομαῖς κεχρημένα,
 ληλατοῦντα τὰ πρόσκοινα χωρία.
 Σκύθαι δὲ μάλλον ἠφάνιζον πλειόνως,
 συχνῶς ἐπιόντες γε πάντα τὰ πέριξ
 8425 καὶ ταῦτα δρῶντες Σκυθικὴν ἐρημίαν.
 ὁ δ' αὖ στόλος πύραυλα κατεπυρπόλει,
 οὗ περ στολάρχης Κοντοφρέ τις γεννάδας.
 εἶποντο τῷδε βασιλεῖ στρατηγέται
 ἄνδρες λογάδες ἀρεῖχοι γεννάδαι,
 8430 ἄριστος Ἀνδρόνικος ἐν στρατηγίας,

8421 ἐκδρομῆς V

dente consilio (8405) Ioannis patrem Theodorum vocat, atque benivolis excipit officiis. deinde coplis propriis atque Scythicis, quarum selectam manum sibi adsciverat, egregie comparatis in Macedoniam (8410) contra Ioannem pergebat alacriter; praetervectusque Strymona et Christopolin ad Rhentinae castellum castra transtulit, quod sane offendit incolis desertum, dilapsis prae metu custodibus; (8415) ipse occupatam munit praesidio. illinc deinde cum potente exercitu Thessalonicam prope contendit, et prope moenia fixit tabernacula Caesar cum omni bellico apparatu: (8420) cuius dispersi copiarum manipuli omne vastabant late territorium, praedam agentes proximis e villis. praecipue vero Scythae molesti erant, cum perpetuis per agrum incursionibus (8425) Scythicam facerent ubique solitudinem. interim classis litora infestabat, cuius navarchus fortis Contophreus erat. Caesaris castra sequebantur duces viri praecipui strenui mavortii, (8430) Andronicus inclytus Palaeologus,

- Παλατολόγος ἐν δομestikοῖς μέγας,*
πρωτοβεστιάριος Ῥαοὺλ τοῦ πικλῆ,
Τορνίκης Δημήτριος ἀγαθὸς φύσιν,
πράγματα κοινὰ φροντίδας τ' αὖ ἀνέχων
 8435 *Ταρχανειωτῶν ἐκ γένους Νικηφόρος,*
πρωτοσεβαστὸς Κοντοστέφανος ἄλλιν,
καὶ Πετραλίφας χαρτουλάριος μέγας
μετὰ γε πολλῶν ἐδκλεῶν βουλευφόρων.
ἀμφιπονουμένων δὲ τῇδε ταγμάτων
 8440 *ἀφ' ἑκτό τι μήνυμα πρὸς βασιλέα,*
ὡς Ταχαρίων ἔθνος ὠνομασμένον
Τούρκοις συνελθὼν ἐκνικᾷ σφᾶς ἐν μάχῃ.
ταῦτ' ἐμβραδύνειν μὴ δυνάμενος κράτῳ,
ἀφίεις τὸ πορθεῖν, ἀφορᾷ πρὸς συμβάσεις,
 8445 *πρέσβιν μεσιτεύοντα ταύταις λαμβάνων*
τὸν Ἰωάννον Θεόδωρον πατέρα.
τὰ δ' ὀρκίων ἦν ὡς ἅπαντ' Ἰωάννην
τὰ σύμβολα ῥέψαντα τῆς κραταρχίας,
πέδιλ' ἐρυνθρὰ καὶ πυραμίδος λίθον,
 8450 *κλῆσιν κεκτῆσθαι καὶ τιμὴν τὴν δεσπότου,*
καὶ φίλον εὖνον βασιλεῖ καθεστάναι.
οὕτω δεδρακὼς βασιλεὺς ὑποστρέφει,
κατεμπεδώσας ὀρκίοις τὰς συμβάσεις,
Θεόδωρον δ' Ἄγγελον λιπὼν φιλάτῳ.
 8455 *Ὡς οὖν ἐπανεῖνυξε πρὸς τὰ τῆς ἑω,*
Ἰαθατίνης σουλτὰν Ἰκονιέων
ἐπεμψε πρέσβεις, λιπαρῶν βασιλέα

expertus dux et magnus domesticus, Raulus item protovestiarinus, egregiusque Tornices Demetrius, et qui consilium publicum regebat (8435) Tarchaniotarum de gente Nicephorus; protosebastus item Contostephanus, et Petraliphas magnus chartularius, cum aliis multis claris senatoribus, dum ibi incumbit ad bellum exercitus, (8440) ecce defertur nuntius ad Caesarem Tachariorum gentem commisso proelio vires Turcarum penitus fregisse. morari Caesar nequiens, ommissa obsidione condiciones obtulit, (8445) et mediatorem rei legatum misit ipsum Ioannis patrem Theodorum, mandabat autem Caesar ut Ioannes imperii cuncta deponeret insignia, calceos rubros, pyramidis lapillum; (8450) nomenque et dignitatem haberet despotaе, benivolumque animum servaret Caesari. his actis imperator inde abscessit post confirmatum sacramento foedus, Theodorumque Angelum filio tradidit.

(8455) Reverso autem Caesari in orientem Iathatines sultanus Iconii

- τυχεῖν βοηθείας τε καὶ συμμαχίας
 κακῶς πεπονθώς, ὥς ἔφην, Ταραχίους,
 8460 καὶ κινδυνεύων ἀπολλέσθαι παντάπαν.
 συνεῖς βασιλεὺς ὥς ἑαυτῷ συμφέρει
 εἰ δυστυχοῦντι συμμαχήσει σουλτάνῳ,
 πρὶς βίαν εἰσδέδεκτο καὶ μάλ' ἀσμένως.
 ὅθεν κρατάρχης καὶ σουλτὰν σὺν ἡλθέτην
 8465 ἐν τῇ Τριπόλει τῇ πρὸς Μαϊάνδρῳ πόλει·
 σπεισάμενοι δὲ καὶ δράσαντες συμβάσεις
 ὥς ἂν συνασπίζοιεν ἀλλήλοις μάχη,
 · πρὸς πατρίδας ὥγοντο καὶ κραταρχίας.
 Μετὰ δὲ μικρὸν ἀπολείπει τὸν βίον
 8470 ἐν Θεσσαλίᾳ δεσπότης Ἰωάννης,
 ἀνὴρ ἀγαθός, εὐλαβής, νόμων φύλαξ,
 σώφρων, ἰλαρός, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
 αἰὲ σχολάζων ἱεραῖς ὑμνωδίαις
 καὶ ναζιραίων προκρίτοις ἐντυγχάνων.
 8475 τούτου θανόντος λαμβάνει κληρουσίαν
 καὶ δεσποτικὴν ἔξ ἀνακτος ἀξίαν
 Δημήτριος σὺναιμος, οὐ καλὸς τρόπος,
 ἔρωτος ἦταν, δοῦλος ἀφροδισίων,
 τὰ πολλὰ συνῶν ἀνδράσιν ἀβελτέροις
 8480 καὶ μεираκίοις συνομιλῶν δυστρόποις.
 Ἄγων δὲ μάχης ἀναχωρῆν ὁ κρᾶττωρ,
 περάσας Ἑλλήσποντον ἅμα βραχέσιν
 ἐπιστρατεύει τοῖς κατὰ δύσιν τόποις.

misit legatos, atque enixis precibus ab eo suppetias petit et societatem,
 male mulcatus scilicet a Tachariis (8460) deque rerum summa iam periclitans.
 utile sibi Caesar esse intelligens si laboranti sultano subveniret,
 libente animo excepit legationem, et cum sultano venit in colloquium
 (8465) Tripolitana in urbe ad Maeandrum, ubi conscriptis firmiter conditionibus
 de sufficiendis invicem auxiliis in suum quisque rediit imperium.

Brevi post illud tempus in Thessalia (8470) excessit vita despota
 Ioannes, vir bonus, pius, legum servantissimus, modestus, comis, clemens
 erga subditos, et semper sacrae deditus hymnodiae cumque potioribus
 monachis conversans. (8475) huius defuncti stationem excipit
 despotaque a Caesare dignitatem frater Demetrius, moribus incomptis,
 amor obnoxius, Veneris mancipium, viris plerumque pessimis se socians
 (8480) et corruptorum juvenum familiaris.

Tunc otiosus a bellis imperator, paucis stipatus, Hellespontum traiecit
 occiduasque terras armis appetit. Cissum castellum Thraciae praes-

- Κισσὸν παραμείψας δὲ φρουρίον Θράκης,
 8485 Ἔβρου τε τὸν ῥοῦν ἐκπεράσας ἐπιότης,
 εὐθὺ Ζιχνῶν ἤλαυνε τοῦ πολυχνίου.
 μήνυμα δ' ἦκεν ὡς ὁ Βουλγάρων ἄναξ
 Καλλιμάνος λέλοιπεν ἡλίου φάος·
 βαίνων δ' ὁμως πέφθακε Σέρρας τὴν πόλιν,
 8490 ἦν καὶ παρεστήσατο ταῖς ἐβουλλίαις,
 Μυσοῦ Δραγωτῷ παραδόντος τὴν πόλιν,
 τοῦ τῆσδε φρουράρχου τε καὶ πρωτοστάτου.
 φιλοφρονηθεὶς δ' ἐκ βασιλέως ὅδε
 πρὸς Μελενίκου τὴν πόλιν ἀπεστάλη.
 8495 εἶτα, τί πολλὰ μηκύνοντα δεῖ γράφειν;
 σὺν Νικολᾷ Μαγκλαβίτῃ τοῦπικλήν,
 ἀνδρὶ φρονίμῳ καὶ πάνν δραστηρίῳ,
 παραδιδούσι τῷ κρυτάρχη τὴν πόλιν,
 τὸ πρὶν προβάντων χρυσοσημάτων λόγων
 8500 ἐρυθρογράφων ἐξ ἀνακτος ὡς ἔθος,
 πόλει τυπούντων δωρεὰς χορηγίαις.
 τούτων τελεσθέντων δὲ τόνδε τὸν τρόπον
 οἱ κρείττονές τε καὶ περίβλεπτοι γένει
 οὐκητόρων ἤκουσι πρὸς βασιλέα,
 8505 καὶ μᾶλλον οἷς Ἄρης τε καὶ μάχη φίλα,
 ἄνδρες σθεναροὶ γεννάδαι ῥωμαῖοι,
 πλείους ἀριθμῷ πεντακοσίων τάχα,
 καὶ βασιλεῖ τίνουσι πρόσφορον σέβας.
 εἶτα κατῆρξεν ἀμαχεὶ στεφηφόρος
 8510 Στενομάχον τε Τζεπαίνης πολυχνίων,

teriit, (8485) Hebrumque flumen vœtus equo tranans Zichæorum illico
 affuit urbeculæ. ibi intellexit Bulgarorum regem Callimanum vitali pri-
 vatum luce. attamen pergens Serras usque venit, (8490) quam et sa-
 gace obtinuit consilio, Moeso Dragota oppidum tradente, cuius praesi-
 dio et curae mandatum fuerat. hic delinitus a Caesare officiis legatus
 est ad urbem Melenicum. (8495) is autem (ne rem longo sermone dif-
 feram) cum Nicolao conspirans manglavita, sagacis mentis viro et effi-
 caci, imperatori nostro urbem tradidit, praemisisse tamen aureo libello,
 (8500) quem Caesar rite minio subscripserat, urbi spondente largitiones
 plurimas.) rebus igitur hoc modo compositis, ecce optimates et genere
 conspicui incolae urbis ad Caesarem venerunt, (8505) praecipueque viri
 sueti bellis, asseciae Martis, strenui, pugnaces, quorum quingenti aut
 paulo plures debitum obtulerunt obsequium Caesari. ipse deinde sine
 proelio obtinuit (8510) urbeculas Stenimachum et Tzepaenam terrasque

- χώρας τε πάσης πρὸς Ῥοδόπην κειμένης,
 καὶ Βελέσβου Δίου γε σύμπαντος τόπου.
 καὶ Βελεσδὸν εἴλε δὲ σὺν τοῖς Σκοπίοις·
 κατέσχε καὶ Πριλαπον ἅμα τοῖς πέριξ,
 8515 Πελαγονίας τοὺς ὄρους καὶ τὰ πλάτη,
 καὶ φρούριον Πρόσακον ἡμ' Ἐϋτζᾶ πόλει.
 ταῦτα καθυπέταξε τῇ κραταρχίᾳ
 ἄναξ χαριτώνυμος ἄνευθεν μάχης·
 ἔφ' οἷς παρέσχευ αἰτήσασι Βουλγάροις
 8520 ἐχέγγυνον μόνοις γε τούτοις ἐμμένειν.
 ἔπειτ' ἐπῆλθε Θεσσαλονίκης ὄροις,
 καὶ τῆσδε κρατεῖ τῇ θεοῦ συμμαχίᾳ.
 ὅπως δ' εἶλω, συνελὼν δῆπον φράσω.
 Ταύτης κρατοῦντος, ὥς ἔφην, Δημητρίου,
 8525 ἀτασθάλον τε δυσαναγώγον νέου,
 καὶ παιδιαῖς χαίροντος αἰὲ καὶ μέθαις,
 καταμειλοῦντος ἀστικῶν δὲ πραγμάτων,
 κατινύεται οἱ σκέμμα καὶ σκεωρία
 παρὰ πολιτῶν γνωρίμων τῇ πατρίδι,
 8530 Ἰατροπούλου Σπαρτηνοῦ Κουνσουλάτου,
 σὺν οἷς Καμπανός, Σίσυφος ἄλλος τρόπους,
 ἐκ δ' ἐγγενῶν Λάσκαρις καὶ τινες Τζιρίθων.
 οἳ καὶ δόλῳ πέμπαντες ὥς βασιλεῖα
 σκηνοῦμένον που καθ' ὄρους Μελενίκου
 8535 τοῦτον Καμπανόν, τῶν συνιστόρων ἕνα,
 τῇ μὲν προφάσει πραγματεύσεως χάριν,

8512 τίς?

cunctas ad Rhodopen positas, Belesdum, Dium cum omni territorio.
 Belessum insuper occupavit cum Scopiis, Prilapum quoque cum locis
 finitinis, (8515) et Pelagoniae fines cum sua planitie, Prosacum castrum
 cum oppido Eutza. haec, inquam, omnia subdidit imperio absque cruore
 Ioannes imperator. Bulgaris autem promisit postulantibus, (8520) his se
 contentum terminis futurum. Thessalonicam postea perrexit, atque hac
 favente potitus est numine; cuius rei ordinem breviter expediam.

Urbem tenente, ut dixi, Demetrio, (8525) scelesto iuvene et pes-
 sime morato, perpetuae dedito crapulae et lasciviae et negligente publi-
 cae rei curam, fit contra ipsum conspiratio civium in patria minime
 obscurorum, (8530) Iatropuli, Sparteni, Cunsulati, quibuscum erat Cam-
 panus, alter Sisyphus, nobiles autem duo, Lascaris et Tziritho. hi
 fraudulentem miserunt ad Caesarem, tunc Melinici in agro demorantem,
 (8535) Campanum illum, ut dixi, coniuratum, praetextu quidem publici

- τῷ δ' ὄντι λαβεῖν χρυσοσημείτων λόγων
 ἐρυθρογράφων ἀσφάλειαν πατρίδι,
 ἃ πάντα κρατῶν ἐκπεραίνει προσφρόνως,
 8540 ἀλώσεως ἤνυσαν ἅπαντα λόχον.
 ἐπαναδραμὼν Καμπατὸς γοῦν εἰς πόλιν
 ἕκαστα σαφεῖ λάθρα τοῖς συνωμόταις.
 ἔτα βασιλεὺς μηνύει Δημητρίῳ
 ὥς αὐτὸν ἐλθεῖν προσκύνησιν ἐκτίσιον,
 8545 καθάπερ ἐστοίχησε τὸ πρὶν ὀρκίοις,
 τὴν δεσποτικὴν ἀξίαν δεδεγμένος·
 ὁ δ' ἀκλινὴς ἦν, μηδαμῶς ἐπαῖων.
 τοῖνον ἐπιστὰς Θεσσαλονίκη κρύτωρ
 πάλιν ἐδήλου ταῦτα τῷ Δημητρίῳ·
 8550 ἀλλ' ἦν ἀπειθὴς ἀμελῶν συμβουλίας.
 τῶν πραγμάτων οὖν τῇδε διακειμένων
 βοή τις ἔνδον ἀθρόως ἐξεργάγῃ
 ὥς πυλὶς ἀνέωκτό τισιν ἀνδράσι
 ἢ καθ' ἅλα νείουσα, καὶ συνερρῶν.
 8555 ὀπλιτικὴ τις ἔνδον τειχέων φάλυξ.
 ἐν τῷδὲ τις θροῦς παμμιγῆς ἤρθη μέγας,
 καὶ τῶν πυλῶν ἔντοσθεν ἀνεωγμένων
 στρατιᾷ συνήλασεν ἔνδον καὶ κρύτωρ.
 φεύγει δὲ Δημήτριος εἰς ἄκραν πόλιν·
 8560 ἐχέγγυον δὲ προσλαβὼν σωτηρίας
 αὐτόν τε φρουρὰν τῷ κρατάρχῃ προσνέμει.
 Οὕτως ἐάλω Θεσσαλονίκη πόλις·

8539 ἄκοντα V

negotii, revera ut bullam auream impetraret, minio subscriptam, ad salutem patriae. annuit cunctis libenter imperator; (8540) illi dedendae urbi navarunt operam. namque Campanus in urbem profectus rem omnem gestam sociis patefecit. mox imperator significat Demetrio ut ad se veniat obsequium praebiturus, (8545) quod se facturum sacramento obstrinxerat, cum dignitatem despotae impetraret. morem iubenti iuvenis non gessit. Thessalonicam igitur accedens Caesar idem mandatum Demetrio significat, (8550) qui id rursus surdis praeteriit auribus. quae cum ita se haberent, en repente fama clamorque diditur per urbem portam a viris patefactam aliquot mare spectantem, et moenibus receptam (8555) phalangem armatorum iam irrumpere. ibi tumultus maximus est ortus, et reseratis foribus introrsus, ingreditur exercitus Caesarque simul: Demetrius autem fugit in acropolin; (8560) qui mox salutis fide accepta semet cum arce imperatori tradidit.

Sic urbs Thessalonica capta fuit; ubi imperator substitit parumper,

- οὗ διαγαγὼν βασιλεὺς βραχὺν χρόνον,
καὶ διαθεῖς ἅπαντα καθ' ἅπερ δέον,
8565 χαίρων ἐπανεῖξεν εἰς ἔω τόπους,
ὕμνουμένος ξύμπασιν ὡς νικηφόρος,
ἄφεις στρατηγὸν τῶν δυτικῶν ταγμάτων
πάντων ἐπιστάτην τε χωρῶν ἀστέων
Παλαιολόγον ἐν δομestikοῖς μέγαν,
8570 ἄνδρα στρατηγίας τε καὶ μάχης ἴδριν
καὶ παντοδαπαῖς καλλοναῖς ἡνθισμένον·
τὸν δ' αὖ Κομνηνὸν Μιχαὴλ τούτου γόνον,
τὸν ὑστέροις ἄρξαντα Ῥωμαίων χρόνοις,
ἐπιστατῆν Σερωῶν τε καὶ Μελενίκου
8575 καὶ τοῦ μεταξὺ καὶ πέριξ τούτων τόπου.
καὶ πάλιν ἄλλους ἀλλαχοῦ γῆς καὶ τόπου
ἄρχειν ἐφῆκε καὶ διενθύνειν πόλεις.
Λημήτριον δὲ Λεντιανῶν ἐν πόλει
ἔμφρουρον εἶχεν ἐν μακρῷ καθειργμένον.
8580 Τοῦ δ' ἀρχιθύτου Γερμανοῦ Βυζαντίδος
βίον λιπόντος καὶ σὺν αὐτῷ τὸν θρόνον,
ἀναδραμόντος δ' εἰς μονὰς αἰωνίους,
Μεθόδιος τις ἐκ μονῆς Ὑακίνθου
ἐπὶ βράχιστον παραλαμβάνει θρόνον.
8585 τούτου θανόντος εἰς μακρὸν χρόνον θρόνος
ἔρημος ὑπῆν ποιμένος καὶ προστάτου.
Μετὰ δὲ μικρὸν καὶ δομestikος μέγας
Παλαιολόγος ἐξαμείβει τὸν βίον,
τὰ τῶν μοναχῶν ἐνδυθεὶς πρὶν ὥς θάμης·

ordinatisque rebus ex sententia (8565) laetus ad eas provincias rediit, a cunctis celebratus ceu triumphator. reliquit autem exercitus occidui generalemque urbium rectorem magnum domesticum Palaeologum, (8570) ducendi pugnandique scientissimum atque ornamentis abundantem omnibus. huius vero filium Michaellem Comnenum, qui dein Romanum tenuit imperium, Serris praefecit atque Melenico (8575) et circumiectis omnibus regionibus. alios praeterea statuit praefectos regendis variis urbibus ac provinciis. Demetrium autem in urbe Lentianis diu retinuit custoditum carere.

(8580) Iam patriarcha Byzantii Germano vitam sedemque simul relinquente, ut in aeternas stationes pergeret; Methodius quidam de Hyacinthi coenobio insedit solium tempore brevissimo; (8585) quo mortuus sedes Byzantina per diu caruit praeside pastore.

Paulo post etiam magnus domesticus mortali excessit vita Palaeologus, monachi in speciem rite convestitus: (8590) missus est autem

- 8590 καὶ Φιλῆς Θεόδωρος ἔξαπεστάλη
 ἄρχειν στρατηγεῖν ἀντ' ἐκείνου ταγματῶν.
 Θεσσαλονίκη καὶ Βέρροια μὲν πόλεις
 τὸν Αὐσονάρχην δεσπότην εἶχον τότε·
 πηρὸς δὲ Θεόδωρος ἐκφύς Ἀγγέλων
- 8595 κατήρχεν αὐθις Βοδηῶν Σταριδόλων
 σὺν Ὀστροβοῦ κλίματι καὶ τῶν ἐν κύκλῳ·
 τῶν ἐκ Πλαταμῶνος δὲ καὶ κατωτέρῳ
 μερῶν κλινόντων ὡς πρὸς ἐσπέρας τόπους,
 σὺν Ἀχαΐᾳ Βλαχίας καὶ τῶν πέριξ,
- 8600 παλαιᾷς Ἡπείρου τε σὺν Αἰτωλίας
 ἅμ' Ἐλλυρικῷ καὶ Δυρραχίῳ πόλει,
 ἔτι Πριλάπου, Πελαγονίας ὅλης,
 κλεινῆς Ἀχρίδος, σελασφόρου καὶ Πρέσπης,
 ὃ Μιχαὴλ ἦν δεσπότης ὁ δεσπότης,
- 8605 ὃς ἐκ νοθείας Μιχαὴλ πρὶν ἐξέφν
 Κομνηναγγέλου, συγγόνου Θεοδώρου,
 ὡς ἀνόπιν εἴρηκε φθάσας μοι λόγος.
- Οὕτω μὲν ἔσχε τὰ πρὸς ἐσπέραν μέρη·
 ἀναξ δὲ λιπὼν βασιλείαν Νυμφαίου
- 8610 ἦρος φανέντος Ἑλλήσποντον διέβη,
 καὶ βύλλεται χάρακα κατ' αὐτὸν φθάσας
 τὸ τῆς Τζουρουλοῦ, καὶ νόμῳ τῷ τῆς μάχης
 καθαιρετικῶν μηχανημάτων τέχνη
 ῥᾶστα παρεστήσατο φροῦρόν τόνδε·
- 8615 οὗ κασιγνήτην Εἰρήνης βασιλίδος

8598 ἐσπέραν V

Theodorus Philes qui copiarum regimen exciperet. tunc urbs Thessalonica et Berroea imperatorem ipsum habebant dominium. Theodorus autem caecus Angelonymus (8595) Bodenii imperabat et Staridolis, cum Ostrobi provincia et confinibus. a Platamone autem atque inferius in partibus ad hesperum conversis, nec non Blachiam Achaïam et viciniam, (8600) antiquamque Epirum cum Aetolia, Illyriumque et oppidum Dyrrachium, Prilapum etiam, Pelagoniam cunctam, nobilem Achraï splendideque Prespam, cum dignitate despotae regebat Michael, (8605) quem clandestinis nuptiis genuerat Michael Theodori frater Comnenangelus, cuius iam nostra meminit historia.

Hic erat rerum in occidente status. Caesar relicta regia Nymphaei, (8610) vere appetente, Hellespontum transiit, valloque statim circumclusit arcem Tzuruli, et mox adhibito Martis opere, admotis machinis obsidionalibus, facile arcem sibi vindicavit; (8615) ubi sororem reginae

- Εὐδοκίαν ἔντοσθεν εὐράν, εὐνέτιν
 παρ' Ἰταλοῖς ἄρχοντος Ἀσελδεκάε,
 κέλῃτι παρέπειμην εἰς Βυζαντίδα,
 πάντων γυμνώσας τῶν ἐνότων πραγμάτων
 8620 αὐτὴν τε προσπόλους τε καὶ δορυφόρους.
 ἔκεισε δ' ὧν σύννευος αὐτῆς ἀπέδρα
 πρὶν ἢ κρατάεχην προσβαλεῖν τῷ φρουρῷ,
 τρόμῳ τε ληφθεὶς καὶ ψυχῆς ἀγνία.
 ἤδη παριστήσατο καὶ τὴν Βιζύην,
 8625 πέμψας κατ' αὐτῆς στρατιάν, αὐτοκράτωρ.
 Τούτοις ἑάλω τοῖς χρόνοις νῆσος Ῥόδος
 τοῖς Γεονύταις Ἰταλοῖς μετὰ δόλου·
 ἐπεὶ γὰρ ἀπόδημος ἦν ἐπιστάτης
 Ῥόδου Γαβαλῆς Ἰωάννης τῷ τότε,
 8630 δμαιομὸς ὧν Καίσαρος ἄρξαντος Ῥόδον,
 συνέστρατεύων Ἀνσούρχῃ δεσπότη,
 νῆσον κατέσχον οἱ λελεγμένοι λάδρα.
 ὃ γνοὺς βασιλεὺς ἐν Θράκῃ διατρίβων
 Καντακουζηνῶν ἐκ γένους Ἰωάννην
 8635 σὺν στρατιᾷ πέπομφε Ῥοδίων πόλει·
 ὃς ἐκπεπλευκῶς καὶ κατάρως ἐν Ῥόδῳ
 κατέσχε Φιλέρημαν ἄστυ τῇ μάχῃ,
 ἀφ' οὐπερ ἐχθροῖς ἀκτεπιὼν εὐψύχως
 ῥᾶστα κατέσπα τὴν ὄφρ' ἐν σφῶν καὶ θράσος.
 8640 καὶ τάχ' ἂν εἴλε καὶ πόλιν κατὰ κράτος,
 εἰ μὴ πρὶν γὰρ ἤμυνε τῆς Ἀχαιᾶς
 ὀπλίτας αὐτοῖς συμμάχους δοὺς ἱππότας.

uxoris suae Eudociam deprehensam, quae nupserat Aseldecao Italo dynastae, celeti equo impositam Byzantium misit, erepto omni ornata et supellectile (8620) ipsi comitibusque et satellitibus. nam sponsus eius fuga se subduxerat, percitus metu, consternatus animo, priusquam arcem Caesar obsideret. neque diu post cepit quoque Bizyam (8625) missis infestis copiis imperator.

Per idem tempus astu fuit capta ab Italis Ianuensibus Rhodus insula. nam cum abesset exteris in terris Rhodi praefectus Gabalas Ioannes, (8630) Caesaris frater, qui Rhodi princeps fuerat, imperatoria domini castra sequens, hostes praedicti clam ceperunt insulam. rem ubi in Thracia novit imperator, Cantacuzenum cum copiis Ioannem (8635) ad Rhodiensium oppidum direxit. ille cum classem Rhodum appulisset, oppidum cepit proelio Phileremum; ex quo progressus fortiter in hostes ipsorum facile contudit audaciam. (8640) iamque capturus erat et metropolin, nisi obstitisset ipsi Achaiae princeps, qui armatos equites ho-

- ὥς οὖν ἐπανέζευξεν ἐκ μάχης ἄναξ,
 ναῦς ἱππαγωγὸς εὐτρεπίσας καὶ στολόν,
 8645 ἵππους ἐν αἷς ἔβαλε τριακοσίους,
 εἴτ' ἀποτάξας καὶ στολάρχην τοῦ στολόν
 τινὰ Κοντοστέφανον, ἄνδρα γεννῶδαν,
 πρωτοσεβαστοῦ τὴν τιμὴν ἐλληχότα,
 εἰς νῆσον ἀπέστειλε τὴν τῶν Ῥοδίων.
 8650 καὶ κατὰ μάχην συμπλακεῖς Γενοῦτταις
 κατὰ κράτος σφᾶς ἐκνικᾷ καὶ συντρίβει,
 καὶ νῆσον ἀνέσωσεν Αὔσοσι πάλιν.
 Ὁ δ' αὐτοκράτωρ πρὸς Μιχαὴλ δεσπότην
 κῆδός τε ποιεῖ συμβάσεις τ' ἐνωμότους.
 8655 παῖς δεσπότην γὰρ Μιχαὴλ Νικηφόρος
 εἰς γαμετὴν ἐλληφε τὴν Θεοδώρου
 ἄνακτος υἱοῦ Μαρίας θυγατέρα,
 τῆς τοῦ Μιχαὴλ συζύγου Θεοδώρας
 δι' Ἑλλησπόντιον φθασάσης χώρους ἔω.
 8660 μετὰ γε παιδὸς φιλτάτου Νικηφόρου,
 καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ συγγένειαν θρασάσης,
 εἶτα σὺν αὐτῷ πρὸς δύσιν χωρησάσης.
 ἀλλὰ Μιχαὴλ Αἰθίοψ ὢν, καρκίνος,
 οὐκ εὖ βαδίζειν οὐδὲ ῥύπτεσθαι θέλει.
 8665 συμφωνίας γὰρ ἡθελήκως συμβάσεις
 ἀναπέφονται δυσμενὲς ἀποστάτης,
 σύμβουλον εὐρὼν πατρᾶδελφόν εἰς τόδε
 Θεόδωρον Ἄγγελον; εὐριπον τρόπους.
 ὥς οὖν τὰδ' ἠνώτιστο τῷ στεφηνφόρῳ,

stibus concessit. sed suo bello redux imperator equestribus naviglis cum classe instructis (8645) trecentos eques imposuit. tum et navarchum classi praepositum, Contostephanum quendam, virum strenuum. proto-sebasti dignitate praeditum, in Rhodiensem ire iussit insulam; (8650) qui Ianuenses in proelium vocatos potenter debellavit ac protrevit, et sic imperio insulam restituit.

At imperator cum Michaelē despota affinitatem panxit et amicitiam; (8655) filius enim despotae Nicephorus uxorem sibi Theodoro genitam, imperatoris filio, Mariam iunxit. et Theodora Michaelis coniux per Hellespontum ivit in orientem (8660) una cum dulci filio Nicephoro ad copulandas nuptias praedictas; exin cum ipso rediit in patriam. attamen Michael Aethiops et cancer nec recte incedere poterat nec albescere. (8665) namque deletis pacis condicionibus rabidum semet praebuit rebellem, nactus ad hoc conspirantem patrum Angelum Theodorum versipellem. haec imperator cum intellexisset, (8670) Romanas vires denuo

- 8670 τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις συναλίσας
καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν εὐσθινεῖς στρατηγέτας,
Ταρχανειωτῶν ἐκ γένους Νικηφόρον,
κληῖσιν ἀληθεύουσας ἐξ κεκτημένον
τὴν ἀξίαν τε τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης,
8675 πληροῦντα δ' ἔργα μεγάλου δομειστικου,
Στρατηγόπουλον Ἀλέξιον γεννάδαν
καὶ φίλον υἱὸν μεγάλου δομειστικου,
Παλαιολόγον Μιχαήλ, κλέος νέων,
καὶ τὸν Μακρηρὸν καὶ Τύραννον Βουδελόν,
8680 παραλαβὼν τούτους τε καὶ τὰς δυνάμεις
Θεσσαλονίκην καταλαμβάνει πόλιν,
κάκειθεν ἄρας ἐν Βοδηρῶν φρουρίῳ
ἀνακτορικὰς σκηρὰς ἐγκαθιδρύει,
καὶ τοῦτο πορθεῖ μηχαναῖς καὶ σὺν χρόνῳ.
8685 ἔφθη δ' ἀποδράς Θεόδωρος φρουρίου,
καὶ τῷ Μιχαήλ δεσπότη προσηρσέη.
εἶτα βασιλεὺς Ὀστροβοῦ φθάνει λίμνην,
καὶ στρατιὰν πέπομφε κατὰ δεσπότην.
μετὰ δὲ μικρὸν παρὰ πῦσαν ἐλπίδα
8690 προσηλθέτην ἄνακτι Γλαβῦς τοῦπικλην
ἐκ Καστορίας ἀγγελεὺς τῶν κρειττόνων,
καὶ Πετραλίφας εὐγενῶν τῶν ἐν τέλει,
γαμβρὸς Τορνίκη τυγχάνων Δημητρίου,
γυναικάδελφος Μιχαήλ δεσπότην.
8695 ὥς οἷν προσῆλθε βασιλεῖ Πετραλίφας,

8694 δὲ δεσπότην?

collegit, suosque duces robore praecipuos; Tarchaniotam scilicet Nicephorum, nomen gerentem meritis idoneum, regii insignitum pincernae officio, (8675) domesticique magni gerentem vices; Strategopulum strenuum Alexium; filium praeferea magni domestici, Palaeologum Michaellem, decus iuvenum; postremo Macrinum et Tyrannum Budelam. (8680) his ducibus stipatus atque exercitu Thessalonicae contulit se in urbem; atque illinc pergens ad Bodenum castram defixit regium tentorium, diuque moenia perstans oppugnabat. (8685) sed Theodorus evolarat arce, ad Michaellem despotam profugiens. mox ad Ostrobi lacum ivit Caesar, exercitumque misit contra despotam. paulo post venit insperatus nuntius (8690) ad comitatum Caesaris, Glabas quidam gratam Castoria referens notitiam; simulque Petraliphas senator nobilis, qui Demetrii Tornicae gener erat, et Michaelis despotae uxori frater. (8695) ut ergo ad Caesarem pervenit Petraliphas, ipsum exercitumque

- αὐτὸν τε χαρᾶς ἐμπιπλᾷ στρατεύμα τε·
 εὐθὺς προσερρύνῃ γὰρ ἡ Καστορία
 καὶ τὰ περίῃ ἅπαντα σὺν Λεαβόλει.
 καὶ Γολεάμος Ἀλβανῶν εἰς ἐντίμων,
 8700 αὐτανεψιὺν Εἰρήνης βασιλίδος
 σύνεννον αὐχῶν, εἰς ὁμηρα φιλίας,
 γράμμασι πεισθεῖς, αὐτεπάγγελτος φθάνει.
 οὐσπερ κρατάρχης εὐμενῶς δεδεγμένος
 πολλαῖς ἐδωρήσατο ταῖς ἐνποιαῖς.
 8705 ταῦτ' ἄρα μαθὼν Μιχαὴλ ὁ δεσπότης
 ἔπειμψε πρέσβεις, ποιμένα Ναυπακτίων,
 Μαλιασηνὸν ἐγγενῆ καὶ Λαμπέτην,
 πρὸς τὸν κρατοῦντα, καὶ τιθοῦσι συμβάσεις·
 καὶ παραχωρεῖ Μιχαὴλ τοῦ Προλάπου
 8710 Βελεσσοῦ Κροῶν ἀστῶν στεφηφόρῳ,
 εἶτ' ἀσφαλεῖς τίθησιν ὅρκους ἐγγράφως·
 καὶ Μιχαὴλ πέπομφεν ἄναξ δεσπότη
 δι' ἀρχιδύτου Φωκᾷ Φιλαδελφείας,
 Ἰσακίου Δούκα τε καὶ Ὑαλέα,
 8715 οἳ πρὸς Λαρίσση Μιχαὴλ εὐρηκότες
 σπονδὰς πεπληρώκασι καθάπερ δέον.
 ἔπειτα παῖδα τοῦδε τὸν Νικηφόρον
 παραλαβόντες, καὶ μετ' αὐτοῦ δ' αὖ πάλιν
 τὸν Ἄγγελον δέσμιον ὡς φανλεργάτην,
 8720 αὐθις ὑποστρέφουσι πρὸς βασιλέα.
 τιμῇ δ' ὁ κρατῶν ἄξια τοῦ δεσπότου
 τὸν τοῦ Μιχαὴλ παῖδα τὸν Νικηφόρον.

implevit gaudio: att enim ilico deditam Castoriam cum territorio cuncto et cum Deaboli. Goleamus etiam nobilis Albanus, (8700) reginae Irenes neptem in matrimonio habens desponsam, invitatus literis lubens ad pacem confirmandam venit. quos omnes Caesar benivole exceptos multis ornavit ultro beneficiis. (8705) ubi haec rescivit Michael despota, misit legatos, Naupacti episcopum, nobilem Maliasenum ac Lampetem, qui condiciones firmarunt cum Caesare. igitur Michael Prilapum concessit, (8710) Belessum; Croas, dicioni Caesareae. postea subscriptas misit condiciones ad Michaellem despotam imperator per Phocam episcopum Philadelphiae, Isaacium Ducam et Hyaleam; (8715) qui Michaeli Larissae occurrentes pacis negotium rite transegerunt; atque abducentes illinc Nicephorum despotae filium, cum eoque pariter qui rebellarat Angelum captivum, (8720) ad Caesarem legati remearunt, cui Michaelis hunc filium Nicephorum despotae dignitate ornare placuit.

- Οὕτω περὶ τὰ πρὸς ἐσπέραν κράτωρ,
 κὰν τοῖς Βοδηγῶν παραχειμάσας τόποις,
 8725 ἦρος φανέντος καταλιπὼν αὐτόθι
 πλεῖστον στρατιᾶς, σὸν ὀπλίταις μετρίοις
 βλέψων ἀπῆει προσρυνέντα φρουρίων.
 ἀφίκετο λοιπὸν εἰς Λυχνιδὸν τὴν πόλιν,
 ἔβλεψε Δεάβολιν καὶ Κυστορίαν.
 8730 ἐλθὼν δ' ἐκεῖθεν, ἀναλαβὼν δυνάμεις,
 Θεσσαλονικὴν παραμείψας τ' αὖ πόλιν,
 ἔνθα δικαστήριον ἀθροίσας μέγα,
 κριτὰς τ' ἐν αὐτῷ καὶ δικαστὰς καθίσας,
 προύθηκεν ἐξέτασιν ἀσάτου λόγου,
 8735 ὃν Μαρκλαβίτης Νικόλαος ἐκ φθόρον
 ἐν τοῖς Βοδηγοῖς βασιλεῖ σκηνομένῳ
 ἐξεῖπε λάθρα κατὰ Κομνηνιάδου
 κλήσει Μιχαήλ, Παλαιολόγων γένους.
 ὁ δ' εἶχεν ὧδε, συντεμόντα με φράσαι.
 8740 ἐπεὶ γὰρ ἐκλέλοιπε Τορνίκης βίον,
 δοτις προσῆκε Μιχαήλ κατὰ γένος,
 ἦν βαρυθυμῶν καὶ σκυθρωπάζων ὧδε,
 πενθῶν στέρῃσιν συγγενοῦς ἀνδρὸς τάχα.
 ἄπερ δ' ἐπὶ τούτοις γε φιλεῖ συντρέχειν,
 8745 "ὅτον χάριν" ἔφη τις "ἡγεμὼν στένει;"
 ὁ πύσιν ἀκούσας δὲ τάληθ' ἡ λέγει,
 αἷτιον εἶναι Τορνίκη φράσας μόρον.
 ὁ δ' ἀνανεύσας ὠδίνει πονηρίαν,
 κἀκεῖνα φράσκει κατὰ Παλαιολόγου

Hesperiiis rebus sic Caesar dispositis, atque Bodenii hieme trans-
 acta, (8725) veris sub ortu reliquit ibidem plerasque copias; ipse con-
 comitantibus paucis armatis castra nuper dedita invisit. venit ad urbem
 Lychnidum, spectavit et Deabolin ac Castoriam. (8730) moxque rever-
 sus, exercitu recepto, Thessalonicam denuo migravit, ubi senatu celebri
 coacto delectisque quaestoribus ac iudicibus instituit quaestionem de
 dubio crimine, (8735) quod manclavites Nicolaus invidus apud Bodenii
 ad Caesarem detulerat clam Comneniadem contra Michaellem, Palaeolo-
 gorum genitum familia; cuius negotii seriem brevi evolvam. (8740) post-
 quam Tornices vitam dereliquit, qui Michaellem genere attingebat, hic
 erat maestus facieque tristi, cognati viri dolens desiderio. ut autem
 his in rebus haud raro evenit, (8745) rogabat quidam "cur dux noster
 gemit?" porro is qui audiebat respondit vere, causam maeroris esse
 Tornicae fatum. ille prior negans parturit malitiam, eaque dicit contra

- 8750 ἂ μὴδ' ἐπὶ τοῦν ἐμβέβληκε παράπαν
μήτ' οἶδεν εἰπεῖν ἢ γινώσκειν συνόλωσ,
νοῦς δ' ὑπέτεινε βασκάνῳ συνηγόρῳ,
ὥς δῆθεν ἐν νῶ συστρέφει κακουργίαν
γνώμην τ' ἀποστάτιδα Παλαιολόγος,
8755 καὶ βούλεται γε πρὸς γάμου κοινωσίαν
λαβεῖν ἀδελφὴν Καλλιμάνου τὴν Θάμαρ,
εἶτα κατασχεῖν καὶ Μελενίκου πόλιν
σὺν τοῖς πέριξ ἅπασι φρουρίοις τόποις.
κἂν τοῦτο συμβῇ, φεῦ τόποις τοῖς ἐνθάδε
8760 τοῖς ἄρτι κατάστασιν εὖ σχοῦσιν ἔφη.
ἀποκριθεὶς δ' εἶρηκεν ἄτερος τάδε
"ἐταῖρε, κἂν γένοιτο τοιοῦτον, φίλε,
οὐ χείρον' ἔσται τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ πάλιν·
ἐν Θεσσαλονίκῃ γὰρ ἡγεμὼν ἐνι
8765 Παλαιολόγος ἐν δομειστίκοις μέγας,
ἐν δ' αὖ παρ' ἡμῖν Μιχαὴλ τούτου γόνος
ἐπιστατεῖ χώρας τε καὶ τῶν πραγμάτων·
ὥσθ' ὑπὸ τούτοις τὰ καθ' ἡμᾶς ἡγμένα
οὐ κοσμικὴν ἀν καθυποσταίῃ ζάλην."
8770 ἐκ τῶνδ' ἀναστὰς ἄτερος Μαγκλαβίτη
τὰ πατέρῳ πέφρακεν ὠμιλημένα·
Μαγκλαβίτης δ' αὖ βασιλεῖ καταλέγει.
κατασχεθέντες τοιγαροῦν ἄνδρες δύο
οἱ καθ' ἑαυτοὺς τὸν λόγον δεδρακότες
8775 ἐπυνθάνοντο τῶν λελεγμένων χάριν·

8766 ἐν] δ?

Palaeologum (8750) quae prorsus ille mente non revolverat, nedum verbis attigerat aut notitia. hinc accusator invidus putabat mala consilia mentemque apostaticam versare secum et alere Palaeologum; (8755) et praeterea coniugium eum ambire Thamaris, Callimani sororis; mox occupaturum Melenici urbem cum vicinis munitis locis; quod si fiat, inquit, vae terris nostris (8760) quae sunt recenta vix pace compositae. alter respondens loquebatur ita "o sodes, etiamsi forte haec eveniant, res nostra publica peius non habebit: Thessalonicae etenim moderator (8765) magnus est domesticus Palaeologus, apud nos autem filius eius Michael res et provinciam magistratus regit; quare res nostrae, talibus praesidibus, magnis factari incommodis haud poterunt." (8770) iam hunc sermonem alter colloquentium ad manclavitaе detulit notitiam: is autem Caesarem conscium rei fecit. quamobrem comprehensi viri duo, quos habuisse scripsimus colloquium, (8775) interro-

- καὶ τῶνδ' ὁ μὲν συνέειπε τὸν λόγον φάναι,
 πλὴν ἄφ' ἑαυτοῦ, μηδενὸς συνειδότης,
 κατήγορος δ' ἔφασκε καὶ συνειδότης
 τούτου Μιχαὴλ Παλαιολόγου φάναι.
- 8780 ὁ δ' ἀντίβαινεν ἰσχυρῶς ἀντιλέγων.
 καὶ λοιπὸν ἡττρεπίστο τούτου δὴ χάριν
 στρατηγική τις ἀπόδειξις ἐκ μάχης.
 ἐκάτερος γοῦν ὀπλίτης δεδευγμένος
 εἰσῆλθε τὸ στάδιον ἱππεὺς λογχίτης,
- 8785 εἴτα συνεπλάκησαν ἄμφω πρὸς μάχην.
 καὶ τὴν νίκην κατήγορος κομίζεται,
 ῥήψας τὸν ἀντάμιλλον ἄφ' ἵππου κάτω.
 καὶ πάλιν ἠρωτᾷτο τοῦ λόγου χάριν,
 ὁ δ' ἐμμένων ἦν τοῖς πρὶν οὐχ ἔττον λόγοις,
- 8790 ἀθῶον εἶναι Μιχαὴλ φάσκων λόγου.
 ὅθεν κατακέκριτο θανεῖν ἐκ ξίφους.
 δεθεὶς οὖν καὶ καλυφθεὶς τὰ φάη
 ἀπήγετ' εἰς θάνατον ἀδίκῃ κρίσει,
 προὔτεινεν αὐχένα δὲ δέξασθαι μόρον.
- 8795 καὶ πάλιν ἠρωτᾷτο παρὰ δημίου.
 ὁ δ' ἀμετακίνητος ἦν δεδογμένων,
 ὄρκοις ἀθῶων Μιχαὴλ φρικαλέοις.
 ἀλλ' οὗτος ἐρρυσθή μὲν ἀδίκου μόρου,
 καθεργασμένος δὲ φυλακὴν ὑπεισέδν.
- 8800 ἦ δ' ἐξέτασις καὶ βύσανος τοῦ λόγου
 πρὸς τὸν Κομνηνὸν Μιχαὴλ μετηνέχθη.

8792 κατακαλυφθεὶς?

gantur quidnam inter se dixerint. atque horum unus sic se locutum fassus est, sed sponte sua addidit, consilio nemine. at accusator affirmabat conscio dicta haec fuisse Michaelis Palaeologo. (8730) ille constanter contra pernegabat. tum militari more fit decretum, rem cognoscendam esse per duellum. uterque igitur cum lorica et galea venit in stadium eques, hastam tenens; (8785) et mox conserto valido duello accusatori arrisit victoria, qui proturbavit adversarium equo. tunc iste eadem super re rogatur; qui superiore constans in sermone (8790) rei Michaelis inscium affirmat: quamobrem gladio decollandus traditur. statimque vinctis manibus, velatis oculis, iudicio iniusto ad necem dacebatur. sed cum cervicem iam offerret ictui, (8795) interrogatur rursus a carnifice. homo constanter adhuc et sancte deierans immunem criminis Michaelis ait. iniusto tunc subducitur supplicio, traditur tamen carceris custodiae. (8800) quaestio deinde exploratioque criminis

- καὶ τότε μύδρον χερσὶ κατηξίου,
καὶ σέψιν οὕτως ἀμφιβύλλουσαν λύσαι·
ὁ δ' ἀντεπῆγε πρὸς κριτὰς πεποιθότους
8805 ὥς εἰ μὲν ἦν τις κατ' ἐμοῦ τάχῃ λέγων,
πρὸς αὐτὸν ἂν ἡγωνισάμην σὺν ὅπλοις·
κατηγόρου δὲ μὴ παρόντος μοι τέως,
πρὸς τίνα δεῖ με τὴν δίκην καθεστάναι;
εἰ θανατουργεῖν δ' ἐγκλεῖνται με τίς,
8810 ἀλλ' ὡν ἀλιτρός σὺ δυνήσῃαι τόδε,
ἐνδεὶς δὲ τις αἰδοῖται ἐκκικαυμένον·
πνέοντος ἀνδρός χερσὶν ἐψιλωμένους,
οὐκ οἶδα πῶς ἂν σὺ καταφλέξῃς χέρας·
παρὼν δὲ ποιμὴν τῆς Φιλαδέλφου τότε,
8815 λαχὼν δικάζειν καὶ τὰ πρὸς χάριν λέγειν,
τοῦτον Μιχαὴλ πυρολαβὼν ἰδίᾳ
τοιαῦτ' αἱ δὴ πρὸς σὺν ὅπλοις,
ὥς σὺ μὲν ἀνὴρ εὐγενὴς ὡν τυγχάνεις,
καὶ εὐγενῶν ἔφους δὲ κατέρων πάλιν,
8820 καὶ δεῖ σε λοιπὸν τοῦ γένους ἐπαξίως
πάντ' εὖ νοεῖν τε καὶ πέραν δέδοναι·
ἐπεὶ γὰρ σὺ πάρεσσι μάρτυρες λόγον,
θεῖα τε δείξει καὶ σφαῖρ' τακμηρίῳ
μύδρῳ χρεῶν ἔλεγχον ἐκτίσαι, φῖλε.
8825 ὁ δ' ἀνδρικῶς ἔφησεν εὐεπηβόλως
"τέθνηκα πῶς ὕγιον ἄδεται μύδρος,
ᾧπερ δέδοικα χερσὶ μου προσεγγισθᾶν
ὡς ἂν ἀλιτρός, ἥπερ ἀνὴρ ἐφην·"

in Michaelē vertitur Comnenus; qui ferrum candens tangere iubetur atque ita ambigam controversiam solvere. hic confidenter respondit iudicibus (8805) "si testimonium quispiam in me diceret, huic ego armis resisterem: nunc accusante nemine, non video contra quem possim iudicio contendere. quodsi patrare iubeor miracula, (8810) homo peccator equidem non potero. iam fervens factum igne si quis ferrum viventis nudis collocet in manibus, nescio cur manus non sit ambusturum." ibi inter iudices sedens episcopus (8815) Philadelphiae, gratificari volens, hunc Michaelē advocat secreto, et sic cum illo insipienter loquitur. "cum sis tu nobili vir condicione et de nobilibus genitus parentibus, (8820) oportet te pro generis dignitate et cogitare semper et operari, cum ergo testes criminis non adeint, divino te iudicio committas velim, tuque facias per ignem peritiam." (8825) audacter ille et commode respondit "miror cur vinctus res sacra dicatur; quem hercle timet manus mea contingere, qui sum peccator, ut antea iam dixi. tu vero sanctus

- σὺ δ' ἅγιός τε καὶ Θεοῦ Θεῖος θύτης,
 8830 χερσὶ προσάγων κυρίῳ τὴν θυσίαν·
 εἰ γοῦν κελεύεις, ἐνδὺς ἱεραρχίας
 σὺ τὴν στολὴν ἄπασαν, ὥς ἔστιν ἔθρος,
 σιδήρεον πύρωσον ἐν τῇ καμίνῳ,
 καὶ τοῦτο λαβὼν τῇ καθαρᾷ χειρὶ σου·
 8835 χερσὶν ἐπίθες ταῖς ἱμαῖς τοῖς ἀνάγοντις·
 καὶ δὴ θεῷ πέποιθα παντοδυνάμην·
 ὡς θυματουργήσαι σῶς δυσωπλίαις
 πληθὺν παριδῶν τῶν ἡμῶν ἁμαρτάδων.”
 οὕτω Μιχαὴλ ἀρχιερέτης δ' ἀντίφη
 8840 ὡς οὗτος, ὃ βέλτιστε, βαρβάρων νόμοις,
 οὐ Ρωμαῖοις ἐγκατέγραφε νόμοις,
 οὐ κανόσι θείois τε τῆς ἐκκλησίας
 δεκτὸς πέφυκεν, οὐ πατράσιν ἁγίοις,
 ἡμῖν δ' ἀγνῶς τις βαρβαρικός θ' ὁ τρόπος.
 8845 ἢ δ' ὅς Μιχαὴλ προσφυνῶς ἐπηβόλως
 “οὐκοῦν, μέγιστε ποιμενάρχᾳ κυρίου,
 τὰ κατ' ἐμαντὸν ἐκτελεσθῆναι δέον
 ὡς Ρωμαῖοι διατυποῦσι νόμοι·
 εἰ μὲν γὰρ αὐτὸς ἐξέφυν ἐκ βαρβάρων
 8850 ἢ βαρβαρικοῖς ἀνατέθραμμαι νόμοις,
 τάχ' ἂν δικαίως σφῶν ὑπηγόμην δίκαις·
 ‘Ρωμαῖος ὑπάρχων δὲ καὶ τούτου γένους
 τοῖς Ρωμαῖοῖς ὑπαχθῆσομαι νόμοις.”
 οὕτω Μιχαὴλ φημένῳ τὰ τῆς δίκης

8837 ταῖς σαῖς?

et dius dei sacerdos, (8830) deo sacrificium manibus offerre solitus, si tibi placet, age, captis infulis totaque stola rite convestitus, vectem ardente fervesfac camino, tuisque puris manibus sublatum (8835) in meas transfer sordidatas manus. tunc sane spero omnipotentem deum rem tua gratia miram peracturum, dissimulatis interim peccatis meis.” sic Michael. respondit autem archipraesul (8840) “est hic, o sodes, barbarorum ritus, Romanis minime legibus adscriptus, neque sacris canonibus ecclesiae receptus unquam neque sanctis patribus; quare insuetus nobis hic mos barbaricus.” (8845) recte respondit Michael sciteque admodum “igitur, o maxime dei pontifex, me meo iure agere sit aequum, atque ut Romanis legibus praecipitur. nam si parentibus satius essem barbaris (8850) atque barbaricis innutritus legibus, iuste, ut opinor, ad hoc ius compellerer: nunc cum Romana stirpe sim creatus, Romanis volo disceptare legibus.” sic Michaellem sibi patrocinantem

- 8855 ἀνεῖται τηνικαῦτα πρὸς βασιλέως·
 ὅμως παρεῖχεν οὐ μικρὰν ὑποψίαν.
 πέμπει τὸ λοιπὸν χαριτάνημος κράτωρ
 τοῦτον πρὸς νίδν καὶ διάδοχον κράτους
 καὶ ποιμενάρχην Μανουὴλ Βουλαντίδος·
- 8860 οὗτος γὰρ ἤρχε τηνικαῦτ' ἐκκλησίας.
 ὃ δ' ὑποβάλλει Μιχαὴλ φρικαλέοις
 ἐπιτιμίοις ἀφορισμοῖς καὶ λέγειν,
 ἧ μὴν καθαρῶς εὐνοεῖν τῷ δεσπότη
 καὶ βασιλεῖ πάντα γε τὸν ζωῆς χρόνον,
- 8865 μισεῖν τ' ἀποστάτιδα γνώμην ἐκτόπως.
 τούτου πραχθέντος βασιλεὺς Ἰωάννης
 εἰς συνάφειαν γαμικὴν συζευγνύει
 τούτῳ Μιχαὴλ Παλαιολόγων γένους
 τὴν Θεόδωραν ἔγγονον τοῦ συγγόνου
- 8870 τοῦ σεβαστοκράτορος Ἰσαακίου·
 καὶ λοιπὸν αὐτὸν εὐμενῶς ἦν προσβλέπων,
 καὶ συνέταττεν εὐνοοῦσι γνησίως.
 Οὕτω συνηνέχθη μὲν ὑπάρξαι τάδε·
 ὃ δ' αὐτοκράτωρ ἦκεν εἰς Νικαίαν
- 8875 μηνὸς περὶ πον τέρμα Φεβρουαρίου,
 ἐπὶ κλήνης δὲ καθίσας κατ' ἐσπέραν
 παρεῖχεν ἀνάπαυσιν αὐτοῦ σαρκίῳ·
 μετὰ βραχὺ δ' εὗρητο περηνῆς ἐν κλήνῃ,
 ἑξαπίνης ἀνανδός, οὐκ ἐπαίων.
- 8880 ταῦτ' ἄρα συνέδραμον Ἀσκληπιάδαι,
 ἕκαστος συμφέροντες ἄκος τῆς νόσου,

(8855) Caesar tunc quidem dimittendum censuit, nec tamen ille gravi suspicione caruit. mittitur ergo a domino gratiose ad filium suum imperii successorem Manuelemque praesulem Byzantii (8860) (hic enim per id tempus ecclesiae praeerat), qui perquam gravibus Michaellem minis canonicisque iussibus cogit dicere se vere domino bene velle Caesar, fidemque in omni vita servaturum, (8865) atque ab apostasia prorsus alienum fore. peractis his Ioannes imperator matrimonii copulat consortio huic Michaeli stirpe Palaeologo Theodoram neptem germani sui, (8870) sebastocratoris scilicet Isaacii; iamque eum benigno respiciebat vultu, atque amicorum habebat in numero.

Hic fuit dicti exitus negotii. postea Nicaeam ivit imperator, (8875) ferme sub mensis finem Februarii. vespere porro lectulo decumbens corpusculi quieti indulgebat: paulo post subito pronus in culcitam mutus inventus est et nihil audiens. (8880) quamobrem accurrentes Asclepiadae morbo medelam variam adhibebant, et pedes etiam

- πρὸς δ' αὖ ἀμυχὰς ἐν ποσὶ τεθεικότες,
 τᾶλλά τε δρωῖντες ὧν διδάσκαλος τέχνη.
 ἀλλ' οὐδὲν ἦτιον ἡμέραν εἰς δευτέραν
 8885 ὑπῆρχεν ἀκίνητος ἡφάνος κράτωρ,
 ἐμπληξίας νόσῳ γε συνισχημένος.
 νόσου δὲ μικρὸν ῥαῖσας κλῆν δυσκόλῳ
 εἶχε χρόαν σώματος ἡλλοιωμένην.
 ἀφῆκτο λοιπὸν εἰς βασιλεῖδους δόμους
 8890 τοὺς ἐν Νυμφαίῳ, καὶ βραχὺν βανὸς χρόνον
 ἀπῆλθε πρὸς κύριον, ἐκλιπὼν βίῳ,
 ἄναξ ἀγαθὸς καὶ στρατηγὸς γεννάδας,
 πρὸς δυοῖν ἐξήκοντα βιώσας ἔτη,
 ἐξ ὧν κατῆρξε πρὸς τριῶντα τρία.
 8895 ἐπεὶ δ' ἐτεινύχωτο χαλεπῇ νόσῳ,
 ἐπιπολιζῶν τοῖς τόποις ἦν Νυμφαίου,
 κατὰ διαστήματα πάσχων τοῦ χρόνου.
 ἐν παλατίῳ δαίμων γὰρ ἔσθ' ὅτε
 ἐπὶ κλίνης ἀναυδὸς ἦν ἐρριμμένος.
 8900 ἐνίοι' αὖθις ἰππότης δεδεσμένος
 ἐκινδύνευσεν ἐκπεσεῖν ἐφ' εστρίδος,
 εἰ μὴ παρσιπνέοντες ἀντιέχον νέοι.
 εἶτα καθ' εστῶς τὸ φρόνημα λαμβάνον,
 βιάην ὑπῆρχεν εἰς δόμους ὑποστρέφων
 8905 ἣ καὶ φροῦδην τοῖς ὑπηρετουμένοις.

punctum vellicabant, promentes artis omne magisterium. nihilo tamen minus iam die secunda (8885) immobilis motusque iacebat Caesar, sensibus cunctis morbo consopitis. mox aliquantum reviguit, quanquam corpusculo defluxerat omnis color. quare defertur in Nymphaei regiam, (8890) ubi sat brevi tempore superates, postea defunctus ad dominum abiit, rex sane bonus et fortis imperator, qui annis duobus supra sexaginta vixit, in imperio triginta tribus. (8895) is postquam gravem incidit in morbum, circa Nymphaei regiam diversans ex intervallo deficiebat animo. interdum enim in palatio degens loquela in lecto carens recumbebat: (8900) interdum etiam equitans in publico, lapsurus erat cernuus ephippio, ni adequitantes subvenissent iuvenes; et mox erectus, spiritu recepto, revertebatur pedibus in regiam, (8905) vel gestatus a famulis in sella.

Θεόδωρος Δούκας ὁ Λάσκαρις ἔτη γ' Σ'.

- Οὕτω τὸ βιοῦν ἐκμετρῶν Ἰωάννης
 Θεόδωρον κληροῦχον ἀρχῆς καὶ κράτους
 τὸν παῖδα κατέλιπεν, ἐκ Λασκαρίων
 τοῦπῶνυμον φέροντα τῶν προπατόρων,
 8910 ἄγοντα τριάκοντα τοῦ βίου χρόνους
 πρὸς τρισὶν ἄλλοις, ὡς ἔφασαν εἰδότες·
 ὃς αὐτοκράτωρ βασιλεὺς ἐπ' ἀσπίδος
 ἀναγορευθεὶς κατὰ κρατῆσαν ἔθρος,
 εὐθὺς ἀπάρας ἔκθ' χώρου Νυμφαίου
 8915 τὴν Φιλαδέλφον καταλαμβάνει πόλιν,
 ἀφ' οὗ βεβαιοῖ τὰς πρὸς σουλτὰν συμβάσεις·
 κακέειπεν ἔλθῶν εἰς Νικαίαν πόλιν
 βασιλικῆς ἔτυχε τῆς εὐφημίας.
 εἶτ' ἀρχιδύτας ἄλλας πανταχόθεν
 8920 κλήρου τε παντὸς τοὺς λογάδας ὡς δέον
 σὺν τοῖσδ' ἐδίφα προστάτην ἐκκλησίᾳ,
 τοῦ ποιμενάρχου Μυρονῆλ τεθνηκότος
 πρὶν ἢ θανεῖν ἄνακτι μῆσί που δύο.
 ἔσπευδεν οὖν ὡς ταινωθεὶς τῷ στέφει
 8925 ἐπιστρατεύσει τοῖς κατὰ δύσιν τύποις
 πάσχουσι κακῶς πρὸς Μιχαὴλ Βουλγάρου,
 ὃν Ἀγγέλου παῖς ἀπέτυκτο Ἀσάνη·
 μαθὼν γὰρ οὗτος τὸν μόρον βασιλέως
 σφοδρῶς ἐπήει Ῥωμαίοις φρουρίοις
 8930 τοῖς κατὰ δύσιν κειμένοις καὶ χωρίοις.
 ἄλλων παρ' ἄλλων τοιγαροῦν κυλουμένων

Theodorus Ducas Lascaris an. 3 mens. aliquot.

Sic vitae termino Ioannes imposito heredem dignitatis et imperii filium reliquit Theodorum Lascarim, cognomen id habentem a maioribus, (8910) annos tunc natum tres supra triginta, ut tradiderunt temporum periti. hunc more solito clypeo sublatum imperatorem salutavit populus; isque Nymphaei regia profectus (8915) Philadelphiam sine mora accessit, ubi cum saltano foedus confirmavit. illinc Nicaenam progressus in urbem regium plausum audiit sollemniter. mox congregatis undique pastoribus (8920) praecipuaque rite cleri parte cum his de summo praesule deliberabat, quoniam Manuel patriarcha obierat mensibus ante Caesarem duobus. atque id urgebat, ut accepto stemmate (8925) in occidentem iret cum exercitu, res ibi turbante Michaele Bulgare, quem ex Asane ediderat filia Angeli. Caesaris enim hic audite obita nostra incursabat graviter castella (8930) Hesperisque nocebat provinciis. itaque aliis alios eligentibus ad patriarchae summam

- εἰς ποιμεναρχίαν τε καὶ προεδρίαν,
 ἢ δόξα κοινὴ Βλεμμύδην Νικηφόρον
 προστασίας ἄξιον εἶναι προτιθεῖ,
 8935 ἄνδρ' ἀρετῇ τε συνέσει κεκυσμένον,
 ἰδριν σοφίας παντοδαπῆς καὶ λόγῳ,
 καὶ τῶν κατ' αὐτὸν οὐδενὸς λελειμμένον,
 τετρακτύος διδάσκαλον μαθημάτων,
 φιλούμενον φιλοῦντα πρὸς βασιλέως,
 8940 διδάσκαλον φανέντα τῷδε τῶν λόγων,
 παιδείας ἄλλης καὶ καλῶν διδαγμάτων.
 καὶ βασιλεὺς οὐχ ἥττον ἡγάπα τόδε.
 ἔσπευδεν οὐκοῦν τόνδ' ἐνιδεῦσαι θρόνον,
 πείραν προσάγων, προστιθείς τι καὶ βίας.
 8945 ὥς δ' εἶδεν οὐ θέλοντα τὴν προεδρίαν,
 τρόπῳ δὲ παντὶ μὴδ' ὅλως πεπεισμένον,
 ἐπὶ μοναχὸν Ἀρσένιον ἐτράπη,
 ἀσχοῦντ' Ἀπολλωνιάδος κατὰ λίμνην,
 πείραν ὀλίγην γραμμμάτων κεκτημένον,
 8950 ἐπιπολαίως γραμματικῆς ἡμμένον,
 ἄλλων δ' ἄγευστον ἐγκρίτων μαθημάτων.
 τοῦτον μετεστελατο ταχέως κρότῳ,
 καὶ δὴ παρόντι πατριάρχῃν δεικνύει,
 καὶ ποιμενάρχῃς ἐγκελεύεται τάχος
 8955 ὑπαντ' ἐπ' αὐτῷ τὰ κατὰ νόμους δρᾶσαι·
 ὃν καὶ τελοῦσιν ἐν τρισὶ τόνδ' ἡμέραις

8933 hic est cuius orationem de regis officio, ad Theodorum imperatorem scriptam, ego nuper edidi in coll. Vat. volumine secundo. M.

dignitatem, communis tandem Blemmydam sententia Nicephorum honore dignum censuit, (8935) virum virtute et mente praestantissimum, omni exornatum doctrinarum genere suaeque aetatis nemini secundum, disciplinarum omnium magistrum, et summo amore Caesaris devinctum, (8940) cui literas discenti praeceptor fuerat, nec non ad alias pulchras disciplinas: mire ergo Caesari placebat electio, qui hunc ad sacrum solium vocabat haud proceres solum sed vim quoque adhibens. (8945) sed repugnantem dignitati cernens, neque se omnino patientem flecti, ad monachum Arsenium suffragium vertit, degentem prope ipsum Apolloniadis, nulla propemodum praeditum doctrina, (8950) unius leviter conscium grammaticae, gravium prorsus scientiarum expertem. atque hunc accitum festinatim Caesar, iamque praesentem, patriarcham eligit; pastoribusque praecipit, celeriter (8955) ipsum ordinibus initiarent sacris; qui tridui spatio consecrant Arsenium diaconum presbyterum et episco-

- διάκονόν τε καὶ θύτην καὶ ποιμένα.
 παρ' οὗ βασιλεὺς ταινιαθεὶς τῷ στέφει,
 ὡς εἶχεν ἐξώρμησεν εὐθὺς πρὸς δύσιν,
 8960 πορθμὸν διαβὰς ναυσὶν Ἑλλησποντίων.
 καὶ καταλαβὼν Ἀδριανοῦ τὴν πόλιν
 ἐν τῇδε διήγαγεν ἡμέραν μίαν·
 εἴτ' ἐκστρατεύει πρὸς τὰ Ῥοδόπης μέρη
 κατὰ Μιχαὴλ Βουλγάρων ἀρχηγέτου
 8965 οὐν στρατιᾷ καθ' Ἐβρον ἐσκηνημένου·
 ὃς εἶλε Στενίμαχον Τζεπαϊναν Οὔστραν
 Κρυβὸς Περπεράκιον καὶ Περισιτίτζαν,
 Ἐφραιμ Κριτζιμόν, Ἀχριδοῦ πάντα τέπον,
 ὑπήκου φρούρια τῇ Ῥωμυλίδι.
 8970 οὕτως ἐπιόντος δὲ κρατάρχου δρόμῳ,
 ὃ Μιχαὴλ γνοὺς ἐκ κατασκόπων δρᾶμα
 φηγὰς ἀπιὼν ὤχετο πρὸς πατέρα
 αὐτός τε καὶ στράτευμα διὰ δυσπόρων
 συνηρεφῶν τρέβων τε καὶ δυσειβάτων.
 8975 εὐρὼν κενὸν δ' ἔωθεν ἀναξ τὸν τόπον
 ἐπὶ Βερρόην ἤκε τὴν ἐν γετόνων·
 ἐλὼν δὲ ταύτην καὶ σκυλεύσας τὰ πέριξ·
 εἰς Ἀδριανοῦ τὴν πόλιν ὑποστρέφει
 μετὰ λαφύρων ἀμυθῆτων τε σκύλων·
 8980 ἀφ' οὗ πεπομφὺς στρατιῶν ὅτι τάχος
 πόλεις παρεστήσατο τὰς ἀποστάσας.
 καὶ βασιλεὺς δ' ἔξισι κατὰ Ῥοδόπης,

8965 κατ' εὐρον V

pum; a quo imperator corona redimitus in occidentem protinus discedit,
 (8960) Hellespontiacum navibus fretum transiens. atque Hadriani dela-
 tas ad urbem, ibi vix uno demoratus die castra promovit Rhodopen
 versus contra Bulgaricū principem Michaēlem, (8965) qui cum exer-
 citu ad Hebrum morabatur, Stenimachum ceperrat, Tzepaenam Ustram
 Cribos Perperacium et Peristitzam, Ephraenum Critzimum, cunctam
 Achridem, quae nobis arces antea parebant. (8970) nunc de irrudente
 celeriter Caesare ab explorante Michael admonitus, fuga se statim ret-
 tulit in patriam ipse cum copiis, per locos difficiles perque dumos
 sine calle saltus. (8975) mane cum vacuum locum repperisset Caesar,
 propinquam pervenit ad Berroen; qua capta, agroque proximo direpto,
 Hadrianopolim semet recipiebat non sine multis spoliū divitiis.
 (8980) atque illinc misso protinus exercitu recuperavit urbes apostata-
 ticas. Ipse perrexit imperator ad Rhodopen Stenimachumque Peri-

- καὶ Στενίμαχον Κρυτίζμον Περισιτίζαν
ἐπανασώζει κράτει τῶν Ἀδσόνων·
- 8985 ἔμεινε δ' ἀνάλωτος Τζεπαίνα μόνη
διὰ τε κρυμὸν καὶ τόπον δυσχωρίαν.
ἦρος δ' ἐπιλάμπαντος αὐτίκα γράφει
ἄναξ στρατηγοῖς τοῖς κατὰ Σέρρας πόλιν,
τῷ Στρατηγοπούλῳ καὶ Τορνικίῳ,
- 8990 μετὰ στρατιᾷς προσβαλεῖν τῇ Τζεπαίνῃ.
ἔξῃσαν οὖν παρὰ τόνδε τὸν τόπον·
εἴτ' οὐκ ἰδόντες στρατιὰν ἐναντίων,
οὐχ ὀπλίτας ἰόντας εἰς μάχην ὅλως,
φύλλων δὲ κτύπων καὶ ψόφων ἤσθημένοι,
- 8995 ὥχοντ' ἀκόσμως, ἐν φυγῇ λειοιπότες
ἵππους πανοπλίας τε καὶ σκευὴν ὅλην
τοῖς ἵπποφορβοῖς καὶ συβώταις Βουλγάρων·
δ' γνωσθὲν ἤρπασεν ἄνακτα Μαν.
οὐχ ἥττον ἠνίασεν εἰσπεσὼν πάλιν
- 9000 λυποῦν τι κακὸν Δραγωτᾶς ἐκ Βουλγέρων,
ἄρχων στρατιᾷς τῆς κατὰ Μελενίκον,
ὅστις ἀποστὰς καὶ στρατὸν συναλίσσας
κατατρέχων ἦν τὰ περίξ Μελενίκου,
ἄστυ δὲ συνέκλεισε πορθῆσαι θέλων.
- 9005 ἤκουστο ταῦτα βασιλεῖ στρατηγέτῃ,
καὶ τὴν ταχίστην, ἀετός τις καθάπερ
ᾠκιστος, ἔπη πρὸς Μελενίκου τόπους·
μετὰ στρατιᾷς καὶ στρατηγῶν ταγμάτων,
καὶ καταπλήξας στρατιὰν ἐναντίων

8984 τῷ κράτει?

8989 τῷ τι?

stitzam Crytizimum Romano rursus addidit imperio. (8985) una Tzapaena perstitit invicta ob loci asperitatem atque hiemis, sed vera exorto statim dedit literas ad duces Caesar Serris demorantes, Strategopulum et Tornicium, (8990) ut cum exercitu quaterent Tzapaenam. illi ad hunc agmine tendentes locum, cum nec vidissent hostilem exercitum neque ruentes in proelium armatos, foliorum tantum sonitu perterriti (8995) tarpiter diffugerant, abiectis etiam equis et armis et sarcina universa, quae praeda cessit armentariis Bulgaris. rem autem Caesar instalit aegerime. nec minus aliud superveniens malum (9000) secuta, Bulgaram Dragotam, nostras regentem Melenici copias. rebellans enim congregato exercitu populabatur Melenici fines ipsamque urbem obsidens premebat. (9005) audiit hoc in castris imperator, atque volatam aquilae simulatus vine compendie pergit Melenicam cum suis copiis ordinumque

- 9010 αἰφνιδίῳ τι καὶ στρατιᾷς τῷ σίτφει
 ἐτρέψατο σφᾶς εἰς φυγὴν κατὰ κράτος,
 κτείνων διώκων, αἰχμαλώτους λαμβάνων,
 ὡς ἐκ τοσούτων ἐκφυγεῖν βράχεις μόρον
 καὶ πρὸς Μυσίας διασωθῆναι μέρη.
- 9015 ὁ δ' αὖ Δραγωτᾶς συμπατηθεὶς ἁθλίως
 ἵππων ποσὶν τέθνηκεν ἐκλιπὼν φάος.
 Οὕτω βασιλεὺς διαθεῖς πάνθ' ὡς ἔειπεν,
 καὶ τὰς ἀπίστων γαμετὰς καὶ τεκνία
 πόρρωτάτῳ θεῖς ἄστεος Μελενίκου,
- 9020 ἐκεῖθεν ἦκεν εἰς Θεσσαλονικέων·
 ἀφ' οὗ περάσας Ἀξιὸν βαθυδάνη
 ἄστν Βοδηρῶν ὑδατόρροντον φθάνει,
 ἔνθα νοσήσας κοιλιακὸν τι πύθος
 μικρὸν τι χώρῳ προσμένει τοῦτον χάριν.
- 9025 εἴτα ῥαίσας ἄστν Πριλάπου βλέπει.
 οὗ διαγαγὼν οὐκ ὀλίγας ἡμέρας
 ἐπιστρατεύει Βελεσιῶ τινὶ πόλει,
 καθαιρετικὰς μηχανὰς ἐπηγμένους·
 ἥνπερ παρεστήσατο τῇ συμφωνίᾳ
- 9030 τοῦ μή τι παθεῖν ὄρκον εἰσδεξαμένων
 τῶν ἔνδον ὄντων καὶ προδόντων τὴν πόλιν.
 ἅπαντα τοίνυν εὖ διαθεῖς φρουρίῳ
 διὰ Ναυτζαπόλεως ἀνδρὸς τόπου
 σὺν ἀπορίᾳ καὶ ποτῶν καὶ βρωμάτων
- 9035 εἰς Σέρρας ἦκε τληπαθῶς πλὴν τὴν πόλιν.

ducibus; perterritoque hostium exercitu (9010) subito adventu militum-
 que numero, fugam ingentem atque cladem edidit, persequens, caedens,
 captivos intercipientes, ut pauci ex tot interitum vitaverint, qui fuga in
 Moesiae partes evaserunt. (9015) Dragotas autem proculcatus misero
 equorum pedibus vitae rupit filum.

His Caesar actis ex animi sententia, et defectorum feminis ac libe-
 ris alio translatis, procul Melenico, (9020) Thessalonicam illinc est re-
 versus. unde transiisse Axio profundo Bodenos venit aquis abundan-
 tes: ubi laborans ventris doloribus, paulum propterea substitit in urbe.
 (9025) mox recreatus Prilapum invisit, ubi non paucis perstitit diebus.
 deinde transit ad Belesum oppidum, contra quod machinis bellicis di-
 rectis, in deditionem mox cives accepit, (9030) qui obtenta ne quid pa-
 terentur fide semet ac oppidum permiserunt Caesari. quamobrem arci
 imposito praesidio, per Nautzapoleos aridam regionem, aqua laborans
 atque commestus, (9035) aegre pervenit tamen ad urbem Serras. ubi ex

- ἔνθα γραφὴν δέδεκτο πρὸς τῶν ἐξ ἑω
 ὅτι τὰ Τούρκων πρὸς Ταχαρίων ἔθρους
 κυμαίνεται νῦν καὶ ταράσσεται πάλιν.
 ταῦτα διαγνοὺς συντεταμένῳ δρόμῳ
 9040 πέφθακεν Ἐβρον τὸν ποταμὸν ἐν τάχει·
 οὗ μῆνυμα γνοὺς ἀτρεκέες μὴ τυγχάνειν,
 τριβου παρεκκλίνας τι καταλαμβάνει
 Διδυμότειχον ὠνομασμένην πόλιν,
 εἴτα κυδίστην Ἀδριανοῦ τὴν πόλιν.
 9045 καὶ πάλιν ἐστράτευσε κατὰ Τζεπαίνης·
 καὶ μὴδ' ὅτιοῦν δεδρακῶς ὑποστρέφει
 κατὰ Διδυμότειχον ἀσφαλῆ πόλιν·
 ἔνθα λελοιπῶς στρατιῶν οὐ μετρίαν
 καὶ ταγματάρχας καὶ φύλακας φρουρήσας,
 9050 Μανουὴλ τὸν Λάσκαριν καὶ Μαργαρίτην,
 ἀγροῖκον ἄνδρα, πιτύροις τεθραμμένον,
 ἐκ Νεοκάστρων σειρὰν ἔλκοντι γένους,
 καὶ νοθεύσας σφῶς θέοντα πρὸς μάχας,
 ἐκεῖθεν ἄρως Ἑλλήσποντον διέβη
 9055 καὶ σκηνὰς αὐτοῦ πηγνύει πρὸς Λαμψάκῳ,
 καὶ τοὺς ὑφ' αὐτὸν ἀξίαις ὑπερτάταις
 τιμῇ κυδαίνει δωρεάς τε προσνέμει.
 Γεώργιον μὲν Μουζάλωνα τοῦπύκλῃν
 πρωτοβεστιάριον ἀναδεικνύει,
 9060 πρωτοσεβαστόν, στρατοπεδάρχην μέγαν·
 Ἀνδρόνικον δὲ σύγγονον τούτου πάλιν

9039 συντεταμένῳ V

oriente literis perlatis Turcas a gente Tachariorum denno periclitari intelligit et conturbari. quod ubi Caesar novit, cursu concito (9040) processit sine mora ad Hebrum flumen; ubi rumore falsum esse intelligens, de itinere suscepto nonnihil devians Didymotichum contulit se in urbem, deinde ad inclytam Adrianopolin, (9045) et ad Tzepaenam oppugnandam rediit. sed cum nihil proficeret, reversus est ad munitum oppidum Didymotichum; ubi relicto non modico exercitu cum ducibus et oppidi custodibus, (9050) Lascari Manuele, et Margaritis,amine raticano et pulte alito Neocastrisque originem trahente, insuper belli ordine praescripto, illinc discedens Hellespontum transiit, (9055) stationesque Lampsaci constituit; ubi suos duces celsis dignitatibus auxit, ornavit, praemiaque distribuit. Georgium quidem vulgo Muzalonem protovestiarii et simul protosebasti (9060) nec non stratopedarchae or-

μέγαν κατωνόμασεν ἐν δομεστικοῖς,
τὸν Ἄγγελον δὲ πρωτοστράτωρα πάλιν.

Ταῦτα δεδρακὼς βασιλεὺς ὑποστρέφει

9065 πρὸς βασιλείους τοὺς ἐν Νυμφαίῳ δόμους·

οὐ διαγαγὼν χειμερινὰς ἡμέρας,

ἦθος φανέντος στρατιῶν συναλίσας

μυριάριθμον, πεζικὴν αὖ ἐπὶ πότιν,

Μυσοῖς Ἰταλοῖς συγκροτουμένην Σκύθαις,

9070 μάλιστα πάντων Ῥωμαϊκῇ πληθύνῃ,

ὥς πρὸς δύοσιν ἔτεινεν ὄρμημα κράτωρ,

καὶ Λάμψακον πέφθακεν Ἑλλησποντίαν,

ἐνθα περ ἔγνω συμφορὰν στρατευμάτων

καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν ἐν Διδυμοτείχῳ.

9075 ἐπεὶ γὰρ ἀπὴν βασιλεὺς μακρὰν τόπον,

ὁ Βουλγαράναξ ἐκ Σκυθῶν συνυλίσας

χιλιῶδας τέτταρας εἶτε καὶ πλέον,

κατὰ Θράκης πέπομφε χωρῶν ἀστέων·

οἱ πρὸς ποταμὸν Ῥηγῖνι κεχυμένοι

9080 ἅπαντ' ἐποιοὺν Σκυθικὴν ἐρημίαν.

ἐνθα στρατηγοὶ προσταγῆς βασιλέως

οὐκ οἶδα τί παθόντες ἐκλελησμένοι,

ἐπυφιάσι τὴν στρατιὰν τοῖς Σκύθαις.

συρρήξας οὖν συμβάσης ἐκατέροις,

9085 νικῶσαν ἠνέγκαντο βαρβάρων στίφος,

καὶ κτείνεται στράτευμα Ῥωμαίων ξίφει,

ἀλίσκεται δὲ Μαργαρίτης τοῖς Σκύθαις

navit titulis; huius autem fratrem Andronicum magni donavit officio domesticici; Angelum denique fecit protostratorem.

His actis imperator revertebatur (9065) ad suum regale Nymphael palatium, ubi per hiemis tempora versatus vere appetente exercitum collegit innumerum pedestrem atque equestrem, concretum Moesis Italidis atque Scythias, (9070) praecipue tamen viris nostri generis; dirigensque iter in occidentem Hellespontiacam Lampsacum devenit, ubi cladem exercitus intellexit ducumque relictorum Didymotichi. (9075) nam Caesare in longinquis absente locis, rex Bulgarorum conscripta Scytharum millia ferme quattuor aut etiam plura per Thraciae immisit terras atque urbes; qui circa flumen, cui nomen Regina, (9080) vagi palantes omnia corrumpebant. tunc nostri duces, Caesaris mandato nescio quo pacto oblivioni tradito, cum suis copiis aggrediuntur Scythas; et iam utrinque armis concurrentibus (9085) barbara phalanx rettulit victoriam, caesusque noster fuit gladio exercitus: ipse quin etiam Margarites capitur

- πολλοῖς συνάμα καὶ πιπράσκειται σφίσι·
 ὃ γνούς ὁ κρατῶν κατατάχηςας δρόμῳ
- 9090 Βουλγαροφύγῳ προσπελάζει φρουρίῳ,
 καὶ τινὰς ἐνῶν βαρβάρων ἐν Βιζύῃ
 ἔργον σπάθης τίθῃσιν αὐτοὺς καὶ ξίφους·
 πλὴν καταλαβὼν τὸν ποταμὸν Ῥηγῖνα,
 σκηνὰς ἐκεῖ πῆγνυσι καὶ παραμένει.
- 9095 ἔνθα περ Οὐρὸν Ῥῶσον ὀνομασμένον
 τὸν Παιόνων πέπομφε ῥῆγα Μυσάναξ
 πρὸς τὸν κρατάρχην Θεόδωρον Ἀδρόνων,
 ὡς ἂν ἐρωτήσῃ τὰ πρὸς συμβάσεις·
 ἀφικόμενος γοῦν Ῥῶσος ὡς βασιλέα,
- 9100 ὢν πενθερός γε Βουλγάρων ἀρχηγέτον,
 καλῶς ἐδέχθη καὶ λίαν φιλοφρόνως,
 καὶ συμβιβάσεις ἐκτελεῖ σὺν ὀρκίοις·
 αἱ δ' ἦσαν ὡς Τζέπαινα Ῥωμαίων κρούται
 πρὸς Βουλγάρων ἄρχοντος ἀφεθῆναι πάλιν.
- 9105 Τούτων βασιλεῖ κατὰ νοῦν πεπραγμένων,
 ἄρας ἐκεῖθεν Θεσσαλονίκην βλέπει,
 ἔχων μεθ' αὐτοῦ καὶ Μιχαὴλ δεσπότην
 σύνευνον ἅμῃ φιλάτῳ Νικηφόρῳ,
 ὁδοιποροῦντας εἰς περάτωσιν γάμων.
- 9110 ἦνυστο τοίνυν τὰ τῶν γάμων ὡς δέον,
 παῖδα κρατάρχου Μαρίαν Νικηφόρος
 κατὰ νόμους σχὼν εἰς γάμον κοινωνίαν·

9096 falli videtur Ephraemius: Acropolita enim dicit hunc
 Urum Ungariae regis generum, non regem. M.

cum aliis multis, atque a Scythia venditur. Caesar re cognita, subditis
 calcaribus (9090) ad arcem Bulgarophygm accurrit statim, Bizyaeque
 nactus aliquot barbaros occisione omnes gladio occidit. verum progres-
 sus ad Reginam fluvium tentorium ibi fixit, atque substitit. (9095) at-
 que illuc Urum cognomento Rosum, Paeoniae regem, misit rex Bulga-
 ricus ad Romanum Caesarem Theodorum, ut de integranda pace verba
 faceret. imperatorem igitur conveniens Rosus, (9100) qui socer erat
 regnatoris Bulgari, amantur est exceptus et honorifice, iurataque pacis
 sunt condiciones, nempe ut Romano Tzepaenam imperio et Bulgarem
 denuo concederet.

(9105) Qua re peracta ex animi sententia Thessalonicam illinc Caes-
 sar venit, despotae quoque Michaelis habens in comitatu uxorem cum
 filio suo ob peragendas nuptias, Nicephoro. (9110) ergo nuptiarum ce-
 lebratur ritus: Caesaris filiam Mariam Nicephorus legitimo coniugio sibi

πλὴν πρόσθεν ἀπέλυσεν Αὐσόνων κράτει

Σέρβια Δυρράχιον οὗτος δεσπότης,

9115 περὶ γυναικὸς δειλιῶν καὶ φιλτάτου.

Ἐν τοῖσδε διάγοντος ἄνακτος τότε,

γραφὴν τις ἐκπέπομφέν οἱ Βιθυνόθεν

διεξιῶσαν ὡς ἀποδράσας ἔχει

πρὸς Περσίδος γῆν ἡγεμὼν Βιθυνίας,

9120 Παλαιολόγος Μιχαὴλ κομνηνόπαις.

τοῦτ' ἀνακνῆ κυρδίαν βασιλέως.

δμως ἀπιδὼν ἐν φυγῇ πρὸς Περσίδα

γράμμ' ἐγχαράττει προστάταις Βιθυνίας,

ἐν ὑπογραφαῖς ἀσφαλισθὲν ἰδίαις,

9125 διαγορεῶν ὡς ἐκεῖνος μὲν τάχα

φεύγει δεδιὼς τὴν σβέσιν τῶν ὁμιλιῶν,

“αὐτοὶ δ' ἔχεσθε νουνεχῶς τῶν πραγμάτων,

καὶ πάντα δρᾶτε πρὸς φυλακὴν ἀστέων

χώρας τε λοιπῆς” φησὶ “καὶ στρατευμάτων.”

9130 τοῦτ' κομισθὲν τὸν κρυτάρχην ἡθύνει.

Πλὴν διαθείς εὖ τὰ καθ' ἐσπέραν ἄναξ

μετὰ στρατιᾶς ἐκτρέχει πρὸς τὴν ἔω,

λειπὼν στρατηγὸς κατὰ Θεσσαλονίκην

Μιχαὴλ Λαυκάριον, ἄνδρα γεννάδαν,

9135 ἐν δὲ Πριλάπῳ Σκουτέρειον Ξυλέαν,

ἐπωνυμίαν ἀτρεκέῃ κεκτημένον,

ἐν δ' αὖ Βελεσσῶ τοῖς περικύκλῳ τόποις

φύλακα Θεόδωρον τὸν Καλαμπάκην,

Ἰλλυριῶν δὲ Χαβύρων' ἐπιστάτην.

copulat. antea tamen cesserat imperio nostro Dyrrachium Serviorumque castrum (9115) despota, uxori filioque timens.

Dum in hoc Cæsar versatur negotio, accipit literas missas ex Bithynia, significantes profugisse ad Turcas Bithyniæ rectorem Palaeologum (9120) Michaëlem illum Comnenis natum; quae res turbavit imperatoris animum. cum ille tamén ad Turcas profugeret, schedam Bithyniæ scripsit magistratibus, quam propria manu subscribens firmavit, (9125) significans se quidem extorrem ire, ne pateretur oculorum damnum; ceterum ipsi rem prudenter gererent, et custodirent sedulo civitates provinciamque et milites recte regerent. (9130) quae res nuntiata imperatori placuit.

Iamque ordinatis in occidentis rebus, ad orientem cum milite excurrit, relicto duce Thessalonicae Lascari Michaelē, viro strenuo, (9135) Prilapi autem Scuterio Xylea, congruum sibi cognomen gerente. Belesse imposuit locisque finitimis custodem Theodorum Ca-

- 9140 πρὸς τοῖσδε Γεώργιον Ἀκροπολίτην
 ἄρχοντα πάντων καὶ πρόεδρον δεικνύει,
 τρόσθεν τιμύσας τῇ πραύτωρος ἀξίᾳ.
 ἴτως ἀφίκτο πρὸς πόλιν Βερροιαίων,
 κ' ἐκείσε πρέσβεις προσμένοντας τοῦ πάπα,
- 9145 εἴ τὰ κατ' αὐτοὺς διαθεῖς ὥσπερ δέον,
 ἵποστρέφειν δέδρακε πρὸς τὴν πατρίδα.
 εἶτα παρελθὼν φρούριον τῶν Σεργίων,
 καὶ Καστορίαν παραμείψας τὴν πόλιν,
 δι' Ἀχρίδος πέφθακεν Ἀλβάνου τόπον,
- 9150 καὶ κεῖθεν ἦκεν εἰς Ἐπίδαμνον πόλιν.
 καὶ κεῖ διαθεῖς τὰ κατὰ νοῦν ὥς δέον,
 διὰ Χονναβίας τε καὶ Μάτης τόπων
 Κιτζάβειος Δεύρης τε τῶν πολυχνίων,
 ὥς εἶχε κατέλαβεν ἄστυ Πριλάπου.
- 9155 ἐνθα διατρίβοντι κατ' ἄστυ τόδε
 δυσάγγελος φήμη τις ἦκεν ἀθρόον
 ὅτι περ ἁλὸς Χαβάρων Κωνσταντίνος
 ἐν καστelliῳ Κανίνων πρὸς Μαρίας
 γυναικαδέλφης Μιχαὴλ τοῦ δεσπότου,
- 9160 ἐρωτοδέσμιαις ἀπατηθεὶς καὶ γάμψ,
 εἰρκτὴν κατακέκριτο κλοῖα καὶ πέδας·
 καὶ τηνικαῦτα Μιχαὴλ ὁ δεσπότης
 τὰς πρὸς κρατοῦντα συμβάσεις διαλύσας
 χώρας ἐπήει Ῥωμαϊκὰς σὺν δπλοις,
- 9165 πᾶσάν τε κατέδραμε Πελαγονίαν
 καὶ τὸν περίξ ἄπαντα χῶρον Πριλάπου.

lampacem; Illyrium denique Chabaroni tradidit. (9140) his super, summo dignitatis apice, constituit Georgium Acropolitam, praetoris titulo pridem exornatum. Georgius hic contulit se Berroeam, ubi expectabant eum legati papae; (9145) quibuscum ex sententia negotium gessit, eosque posthinc dimisit in patriam. deinde accessit ad Serviorum castrum, praeteritoque oppido Castoria per Achrin iter faciens Albanum venit, (9150) atque illinc demum ad urbem Epidaurum; in qua dispositis prout visum est rebus, viam amensus per Chunnabiam Maten Citzabin atque Dehren, parvas urbes, ut potuit pervenit ad urbem Pri-lapum. (9155) atque ibi versanti Acropolitae tristis repente rumor est intellectus, Chabarone scilicet Constantinum in Caninorum conclusum castello, a sorore uxoris Michaelis despotae. (9160) Maria deceptum nuptiis et amore, vinctum teneri ferreis compedibus. interim vero Michaeli despotam, pacis cum Caesare violato iure, dicionem nostram armis concursare, (9165) iamque invasisse cunctam Pelagoniam univer-

τὸ φρούριον ἔλειπτο Πριλάπου μόνον,
 ὅπερ προδόντων συνέλαβε καὶ τότε.
 Ἀκροπολίτης δ' ἐφρεθεῖς ἔνδον τότε,

9170 ἑρύματός τι καταλαβὼν πυργίον
 ἐκεῖ διῆγε, καὶ λαβὼν πρὸς δεσπότην
 ὄρκια κακῶν ἀπαθῆ πεφηνέναι,
 καὶ παραπεμφθῆναι δὲ πρὸς βασιλέα,
 αὐτὸν παραδέδωκε σὺν τῷ πυργίῳ.

9175 ὁ Μιχαὴλ δ' ἔφορκος ὢν ὁ δεσπότης
 δεσμοῖς περιέβαλεν αὐτὸν ἀφύκτοις.
 ὁ δ' αὖ Κομνηνὸς Μιχαὴλ, οὗ πολλάκις
 μνήμην ἐποιήσαμεν ἀνόπιν λόγον,
 ὄρκια λαβὼν πιστὰ πρὸς βασιλῆως,

→ 9180 πρὸς τόνδ' ἐπανεζωξεν ἐκ τῆς Περσίδος·
 ᾧ δοὺς στρατιῶν ἐκ Μακεδόνων ἄναξ
 εἰς ἐσπέραν πέπομφε κατὰ δεσπότην.
 καὶ καταλαβὼν Θεσσαλονίκην πόλιν
 καὶ πού συνελθὼν Μιχαὴλ Λασκαρῆρ.

9185 σὺν τῷδ' ἐπῆλθε τὰ μέρη τῆς Βερροίας,
 καὶ λείαν ἀπήλασεν ἐνθεν μυρίαν.
 τῶν πραγμάτων οὕτω δὲ διακειμένων,
 καὶ Τριβαλάρχης, ἡ κάκιστος καρδία,
 ἔκσπονδος ἀνὴρ ἀποφράς μαιψόνης,

9190 ὑπὲρ χιλίους στρατιῶν συναλίσας,
 τὰ Ῥωμαϊκὰ κατέδραμε χωρία.
 ὁ δεσπότης δὲ Μιχαὴλ τὰ πρὸς δύσιν
 δρῶν ἐρημῶν οὐκ ἔλγηε καθόλου

sumque Prilapi territorium, unico excepto Prilapi praesidio, quod tamen ipsum proditione cepit. Acropolites autem in arce degens, (9170) quadam consensu castelli turricula, perstabat illic, donec iurata fidem obtulit illi despota, fore incolumem atque ad suum Caesarem dimissum iri. tunc se permisit hosti cum turricula. (9175) Michael tamen despota periturus solidis illum vinculis adstrinxit. ecce autem Michael Comnenus ille, quem saepe memoravit historia nostra, non sine sacramento in fidem Caesaris (9180) rursus receptus a Turcis regreditur, et cum Macedonum militum exercitu in occidentem mittitur contra despotam. is igitur se contulit Thessalonicam moxque coniunctus Michaeli Lascari (9185) simul in agrum incurrit Berrocae, atque inde praedam abstrahit innumeram. sic perturbato rei publicae statu, pessimus etiam Triballorum princeps, periurus vir, crudelis, temerarius, (9190) mille conscriptis et amplius militibus Romanas terras vagans infestabat. neque cessabat in occidente Michael despota, damnis omnige-

- καὶ τῇ κατ' αὐτὸν προστάτεις ἔξουσίᾳ.
 9195 ὅθεν στρατιὰν ἱκανὴν ἀποκρίνας,
 ἣς ἡγεμὼν παῖς Θεόδωρος τις νόθος,
 πρὸς τὰ Βοδηῶν ἔξαποστέλλει μέρη·
 ἢ Ῥωμαϊκῷ συντυχοῦσά πεν στίφει
 ἥτησεν ἐσκέδασεν αὐτὸ ῥαδίως.
 9200 ὁ γνοὺς Μιχαὴλ Παλαιολόγος τόδε,
 ἀνὴρ μαχητὴς γεννάδας ῥωμαῖος,
 ὡς εἶχεν ἐξώρμησεν κατ' ἀντιπάλων,
 καὶ τινα τῷ δόρατι πλῆξας ἱππότην
 (ἦν δ' ἄρα Θεόδωρος παῖς ἀποστάτου).
 9205 εἰς γῆν καταβέβληκεν ἔξ ἐφαιστρίδος.
 ὁ δ' αὖ Κομνηνῷ προσδραμὼν ἠντιβόλει
 ζωῆς τε χάριν καὶ ψυχῆς παφιλάνους,
 καὶ συμπαθοῦς ἔτυχε συγγνώμης τότε·
 πλὴν ἠγνοεῖτο τίς ἄρα καὶ τυγχάνει.
 9210 τῷ τοι παραδίδωσιν φυλάσσειν Τούρκῳ,
 ὁ δ' αὖ φονεύει καὶ παραπέμπει μόρφω.
 τοῦτ' ἐμὲν οὕτω Μιχαὴλ ἑδραμένους
 σὺν τοῖς δ' ὕφ' αὐτὸν ἀρχαίκοις ἀνδράσι,
 Παφλαγονίαν πατρίδα κεκτῆμένους,
 9215 πολλοὺς μὲν ἔργον ἐργάσατο ταῦ ἔθρους,
 ζωὸς δὲ συνέσχηκεν εἰκοσὶν πάλιν.
 ἀνδρας τιμὸν ἐγκρίτους ἀποστάτην.
 Ταῦτα μὲν οὕτω συμβέβηκεν ὡς ἔφην·
 ὁ Μιχαὴλ δὲ Βουλγάρων ἀρχηγέτης,

9213 δ' abundat

nis faciendis et suae dicioni terris subigendis. (9195) nam comparato idoneo exercitu, quem notho filio Theodoro tradidit, iussit invadere Bodenorum agrum; atque ibi nostras quas offendit copias vicit dispersit facili negotio. (9200) Michael re cognita Palaeologus, bellator vir, magnanimus, fortis, abrupta mora hostibus occurrit; et quandam hasta equitem percussus (erat is filius perfidi Theodorus) (9205) humi proiecit, ephippio depulsum. ille Comneni provolutus genibus vitam rogabat sibi conservaret, reque ipsa veniam mitem impetravit, quanquam eius ignota condicio erat; (9210) Turcaeque homini custodiendus traditur, qui miserum captivum gladio perimit. atque hanc victoriam Michael patravit mavortiorum quos ducebat militum opera usus, patria Paphlagonum. (9215) et multos quidem interemit hostes, praeterea viginti viros cepit viros insignes de rebellis aula.

Atque hunc praedicta res exitum habuit. Michael autem Bulgare-

- 9220 ὃς δὲ γυναικάδελφος ἦν βασιλέως
 ἔχθρὸς δ' ἄσπονδος Ἀδσύνων κραταρχία,
 πρὸς Καλλιμάνου καιρίαν βεβλημένος,
 πρωτεξαδέλφου προσγενοῦς πεφνκός,
 ἐξαπίνης τέθνηκεν ἐκλιπὼν φάος·
- 9225 οὗ τῇ γυναικὶ συναφθεὶς Καλλιμάνος,
 ἔδοξεν ἀρχὴν προσλαβεῖν καὶ Βουλγάρων·
 ἀλλὰ Ῥώσος Οὐρος μὲν ὡς θυγατέρα
 μετὰ στρατιᾶς συμπεσὼν προσλαμβάνει,
 φονεύεται δὲ Καλλιμάνος Βουλγάρους.
- 9230 ἔρημον οὐκοῦν γηγένου διαδόχου
 ὑπῆρχε λοιπὸν τὸ κράτος τοῖς Βουλγάρους·
 ἀλλ' οἱ παρ' αὐτοῖς ἔγκριτοι βουλευφόροι
 ἀρχηγεῖν τάσσουσιν ἀρχῆς Βουλγάρων
 Τείχου τὸν υἱὸν τὸν καλὸν Κωνσταντῖνον.
- 9235 ὡς ἂν δὲ καὶ δόξειεν ἐκ κληρονομίας
 εἰς Βουλγαρικὸν ἐγκαθεστάναι θρόνον,
 ἐρίτιμοι πέμπουσι πρέσβεις Βουλγάρων
 πρὸς τὸν κρατοῦντα Θεόδωρον Ἀδσύνων,
 ἵνα συναφθῇ τῷ Τείχου Κωνσταντίνῳ
- 9240 Εἰρήνῃ πρώτη τοῦδε τῶν θυγατέρων,
 Ἀσὸν κρατάρχου Βουλγάρων οὗς' ἐγγόνῃ·
 ἃ καὶ περατοῖ σὸν προθυμῆα κράτωρ.
 ἐπεὶ δ' ὁ Τείχου ἦν ἔχων ὁμεινέτιν,
 ταύτην διαζεύξαντες ἀνδρὸς ἀνόμωσ
- 9245 εἰς φυλακὴν πέμπουσι τῷ στεφηνφόρῳ.
 Μετὰ δὲ ταῦτα χαλεπωτάτῃ νόσῳ

rum dominus, (9220) cuius soror Caesari nupta erat, nostri foedifragus hostis imperii, a consobрино suo Callimano mortifero repente percussus vulnere vitam cum morte statim commutavit; (9225) cuius uxore ducta Callimanus visus est regnum obtinere Bulgaricum. sed regis socer accurrens cum exercitu Rosus Urus filiam suam recipit; occiditurque a Romanis Callimanus. (9230) iamque carebat successore legitimo Bulgaricae rei publicae vacans thronus; sed optimates gentis ac senatores ad Bulgarorum thronum advocarunt egregium Tichi filium Constantinum. (9235) atque ut legitimo successoris iure regnum adire videretur Bulgaricum, ad Romanorum Caesarem Theodorum: mittit senatus legationem, petens ut iungeretur dicto Constantino (9240) Irene filia Caesaris natu maior, quae Asanis regis Bulgari neptis erat. et Caesar noster rem libenter annuit. tum quia iam Constantino uxor erat, hanc a suo viro abstractam illicite (9245) imperatori custodiendam mittunt.

Morbo post haec correptus gravissimo Caesar Theodorus tenebatur
 Ephraemius.

- περιπεσὼν ἔκειτο κρατάρχης κλίνῃ·
 ἢ δ' ἦν ἀνιάτρευτος Ἀσκληπιάδαις
 καὶ σφῶν τέχναις ἄκαμptos οὐδ' εἰκουσά πως
 9250 τοίνυν ἀπογνὸς καὶ διαγνὸς ὥς δέον,
 ῥίψας τὰ λαμπρὰ τοῦ κράτους καὶ τοῦ στέφους,
 τὰ τῶν μοναχῶν ἐνδιδύσκειται ῥάκη,
 ἔξαγορεύσας πάντα οἱ πεπραγμένα
 ἔμπροσθεν ἀνθρώπων τε καὶ θεοῦ πλέον.
 9255 πόρνης γὰρ οὗτος σώφρονος θρυλουμένης
 τὴν πίστιν ἐν νῦν προσλαβὼν καὶ τὸν πόθον,
 τῷ ποιμενάρχῃ προσδραμὼν Μιτυλήνης,
 ᾧ σφαλμάτων ἦν ἀνακαλύπτων βάρη,
 εἰς τοῦδαφος πέπτωκεν αὐτοῦ πρὸς πόδας,
 9260 καὶ τούσδε θερμοῖς δάκρυσιν ἀποπλύνει,
 ὥς πρὶν γυνὴ βέβηλος Χριστοῦ δεσπότου,
 ὥς καὶ γενέσθαι πηλὸν ἐκ τῶν δακρύων,
 ἔξαγορεύας ταῦτα συνείρων λόγοις
 "σε Χριστέ κατέλιπον, ἴλωος ἔσο."
 9265 οὕτω δεδρακὼς συνεχῶς χρηστὸς κράτῳ
 πρὸς τὰς μονὰς βέβηκε τὰς οὐρανίους,
 λιπὼν τὸ κράτος παιδὶ τῷ Ἰωάννῃ
 ἑπταέτει που τυγχάνοντι καὶ πλέον,
 μήπω καθαρῶς τέτταρας ὅλους χρόνους
 9270 τὴν Ῥωμαϊκὴν ἰθύνas κραταρχίαν,

9256 hinc intelligimus quid spectet Nicephorus sub praedictae orationis initio, ubi graviter invehitur in amorem illegitimum. quamquam Ioannem quoque Theodori parentem prae oculis habere potuit, cuius in amore fragilitatem noster innuit Ephraemius v. 7890. Allatius autem in adnotationibus ad Acropolitam c. 52 Nicephori eiusdem recitat epistolam de pellice Ioannis Marcesina, quam ipse Nicephorus sacra aede excluserat.

lecto; et nil medendo proficiebant medici, artem Hippocratis superante morbo. (9250) quare spe vitae prudenter abiecta, ornamentisque regis depositis, monachi Caesar induit tuniculam, omnia sua confitens peccata coram hominibus sed praesertim deo (9255) namque hunc transversum egerant illecebrae, amorque scorti nobilis haud protritit, accedens ergo ad Mitylenes episcopum, cui confiteri solitus peccata fuerat, ad huius pedes accidit prostratus humi, (9260) eosque calidis perluebat lacrimis, ceu quondam Christi femina peccatrix; quare et madebat fletu pavimentum. atque haec verba geminabat confitens "te, Christe, dereliqui; propitius esto." (9265) sic continenter repetens bonus Caesar ad stationes transiit caelestes, filio relinquens regnum Ioanni septenni ferme aetate aut paulo amplius, ipse quattuor nondum plenos annos (9270) Ro-

ἀνὴρ ἀγαθός, εὐσεβὴς αὐτοκράτωρ,
 ἡδύς, ἱλαρὸς, εὐμενὴς ὑπηκόοις,
 ἴδρις σοφίας παντοδαπῆς καὶ λόγων,
 πιστὸς κυρίου νουνεχὴς ὑπηρέτης,

- 9275 τάλαντον αὖξων πλατύνων κραταρχίας,
 προκινδυνεύων εὐψύχως κληρουχίας,
 ἀναξ προσηγῆς καὶ στρατηγὸς γεννάδας,
 μηδὲν νεοχμώσας τι τῆς ἐκκλησίας,
 ἐπαινετός τε τοῦ βίου καὶ τοῦ κράτους,
 9280 καὶ μακαριστὸς τῆς καλῆς μετοικίας
 καὶ τῆς μετανοίας γὰρ τῆς σωτηρίου
 τούτου θανόντος εἰς ταφὴν νέκυν φέρει
 μονὴ πατρώα Σωσάνδρων κεκλημένη,
 οὗ καὶ πατὴρ τέθαπτο θανὼν ἐντίμως.

Ἰωάννης ὁ τοῦ Θεοδώρου καὶ Μιχαὴλ Παλαιολόγος.

- 9285 Οὗτος βίῳ λέλαιπε παιδία τρία,
 ὃν πρόσθεν εἶπον χαριτώνυμον νέον
 κληροῦχον ἀρχῆς καὶ διάδοχον κράτους,
 καὶ θήλεια δ' ἄλυσγα πρὸς τούτῳ δύο,
 Εὐδοκίαν τε καὶ Θεοδώραν ἄμα.
 9290 πρώτη δ' Εἰρήνη τῷ Τέλῳ συνεζύγη,
 ἣ δευτέρα δὲ Μαρία Νικηφόρου
 παιδὶ Μιχαήλ, ὃν ἔφαμεν, δεσπότου.
 νεώτατος δ' ἦν παῖς Ἰωάννης πᾶν
 ὃθεν δεδιὼς τεκνίου φέτης ἀναξ
 9295 ἐν διαθήκαις τῷδε λείπει τὸ κρῖτος,
 πρόσθεν προβάντων ὀρκίων φρικαλέων

manum sceptro rexerat imperium, vir sane bonus, regnator religiosus, hilaris, blandus, subditis benivulus, omni doctrina et literis ornatus, fidelis domini atque prudens famulus, (9275) qui regni talentum ampliavit auxit et patrimonium strenue protexit, princeps benignus, fortis imperator, quique in ecclesia nihil innovavit, laudabilis tum vita tum imperio; (9280) egregio demum ex hac terra transitu atque salubri paenitentia felix. delatum est cadaver ad coenobium a patre exstructum salutarium martyrum, ubi et fundator iacet honorifice.

Ioannes Theodori filius et Michael Palaeologus.

(9285) Moriens Theodorus tres reliquit domi filios, quem dixi parvulum Ioannem, heredem dignitatis et imperii, duasque innuptas insuper virgunculas, Eudociam videlicet ac Theodoram. (9290) nam maior natus Irene Ticho nupsit, Mariam minorem duxerat Nicephorus, filius, ut dixi, Michaelis despotae. tenera plane aetate Ioannes erat; quamobrem cavens rex pater filiolo (9295) huic supremis tabulis imperium liquerat,

- ὑπηκόοις ἅπασι καὶ τοῖς ἐν τέλει
 ἧ μὴν φυλάξειν τεκνίῳ πίστιν σχέσιν.
 εἴτα παραδίδωσι τοῖς ἐπιτρόποις,
 9300 ὢν πρῶτος ὑπῆν Γεώργιος Μουζάλων,
 πρωτοβεστιάριος ὢν τ' ἂν ἄξιον.
 ἀλλὰ τριταῖος οὐδέπω πρὸς τῷ τάφῳ
 ἔκειτο νεκρὸς ἄνακτος τεθιμένος,
 καὶ πάντ' ἀναμιῖ μεστὰ τε τρικυμίας.
 9305 εἰς γὰρ Σωσάνδρων τὴν μονὴν ἀφιγμένον
 τῶν ἐν τέλει τε καὶ στρατευμάτων στίφους,
 ὡς ἂν δόξαν θῶσι τῷ τεθνηκότι,
 τοῖς κασιγνήτοις συμπαρῆν καὶ Μουζάλων,
 καὶ τῆς φοικώδους θυσίας τελουμένης
 9310 Μουζάλων παρίστατο σὺν ὁμογνίοις.
 ἀλλ' οἱ γερονσίας τε καὶ τῶν ἐν τέλει
 συσπειραθέντες πάντες εἰς ὁμαιχμίαν,
 ὡς ἄγριοι θῆρες τε καὶ βροτοκτόνοι,
 ἐπὶ μονὴν ἤλαντο τὴν σεβασμίαν,
 9315 ῥινηλατοῦντες ἐκλαφύξαι σὺν βίᾳ
 πρωτοβεστιάριον σὺν ὁμαιμόνοι.
 σὺν κασιγνήτοις Μουζάλων ῥοσθημένος
 ἔνδον τραπέζης παναγοῦς ὑπεισέδου·
 ἀλλ' οἱ μιαροὶ καὶ φονικοὶ τοὺς τράπους
 9320 ποσὶ βεβήλοις εἰσδραμόντες εὐθὺς
 εἰς ἱερὰν τράπεζαν ἱλαστηρίου,
 ξιφηφόροι τε καὶ θυμοῦ πεπνευκότες,

9307 τῷ om V

9316 ὁμαιμόνοις V

adactis prius in sanctum iusiurandum subditis universis ac magistratibus
 ut conservarent stabilem filiolo fidem; quem commendavit postea tato-
 ribus, (9300) quorum Georgius Muzalo primus erat, protovestiarium tunc
 honore fungens. sed enim necdum triduum peractum erat ex quo im-
 perator tumultu iacebat, iamque aestuabant omnia tanquam mare.
 (9305) namque ad coenobium salutarium martyrum progressis magistra-
 tibus atque exercitu ut principi defuncto iusta solverent, Muzalo quo-
 que cum germanis venit. dum ergo sacra celebratur missa, (9310) Mu-
 zalone cum fratribus adstante, en senatores aliique magistratus, conspi-
 ratione unanimi conflata, ceu furibundae ferae atque homicidae in san-
 ctum cursim irruunt coenobium (9315) ob lacerandum violentis ungui-
 bus cum suis germanis protovestiarium; qui re intellecta sub asylum sa-
 crum mensae sanctissimae raptim confugerunt. verum scelesti illi et
 sanguinarij (9320) pollutis pedibus penetrare ingressi usque ad arae pa-
 cificae mensam sacram, districtis gladiis, turgidi furore, hem tetrum sce-

- φεῦ ἀσεβείας βαρβαρικῆς μανίας,
 μεληδὸν ἐκτέμνουσι τοὺς ἀναιτίους,
 9325 καίτοι διαθήκης τε καὶ τῶν ὀρκίων
 τρανῶς τε σαφῶς ἀνεγνωσμένων τρίτον
 ἐπὶ γερουσίας τε καὶ στρατευμάτων,
 καὶ τοῖσδε παντὸς ἐμμένειν εἰρηκότος.
 μετὰ δὲ τήνδε τὴν κακὴν φονουργίαν
 9330 οἱ γ' ἐν τέλει τε καὶ λοχαγοὶ ταγμαμάτων,
 κληρὸς πατριάρχης τε σὺν ἀρχιερέσιν,
 συνεισδραμόντες εἰς μίαν συμφωνίαν,
 σκέψιν ἐτίθουν πραγμάτων κοινῶν χάριν,
 τίς ἂν κυβερνήσει προσδεδεγμένος
 9335 τῆς Ῥωμαϊκῆς ὀλκάδα κραταρχίας.
 ἐπυθάνοντο τοιγαροῦν κατὰ γένη
 καὶ κατὰ τάξιν πάντες οἱ τῶν ἐν τέλει·
 καὶ πλείοσιν ἦν ἡ ῥοπή καὶ καρδία
 ἐπὶ Κομνηνὸν Μιχαὴλ τεταμένη·
 9340 ὅθεν, τί μακροὺς δεῖ περιώγειν κύκλους;
 χειρῖζεται δὴ τὴν διοίκησιν ὅλων
 καὶ Ῥωμαϊκῶν πραγμάτων τὴν φροντίδα
 οὗτος Μιχαὴλ Παλαιολόγων γένους,
 δραστήριός τις καὶ πεφυκὼς πρὸς τόδε,
 9345 εἶδος προδεικνύς ἄξιον τυραννίδος,
 βλοσυρὸν ἦθος καὶ λείοντιον φέρων,
 φρικτὸς μὲν ἐχθροῖς, ἡμερὸς δ' ὑπηκόοις,
 ἀναξ ἀριστεὺς καὶ στρατηγὸς γεννάδας,
 πρῶτα μὲν ἀξίωμα λαβὼν δεσπότου,

lus! hem rabiem barbaricam! frustatim gladiis innocentes caedunt, (9325) etsi supremæ tabulæ ter fuerant cum sacramenti formula praelecta coram senatu et coram exercitibus, qui se in obsequio fore cuncti dixerant. post hanc scelestatam perpetrata caedem (9330) civiles magistratus et duces militum, clerus cum patriarcha aliisque episcopis, ad regni veluti coëuntis comitia, de rei publicæ summa deliberabant, quisnam videlicet in demortui loco (9335) Romani imperii navem clavo regeret; et rogabantur nobilium sententiae per singulas familias perque ordines. ac suffragiorum sane maior numerus Comnenum designabat Michaëlem. (9340) cur ergo longis differam rem sermonibus? rei publicæ universæ moderamen Romanique imperii cura traditur huic Michaëli gente Palaeologo; qui vir erat efficax et rei idoneus, (9345) corporis formam regno dignam gerens, severo more et vultu truculento, hostibus formidandus, comis subditis, optimus princeps, et fortis imperator. is primo accepit dignitatem despotæ: (9350) paulo post autem in urbe

- 9350 μετὰ δὲ μικρὸν ταινιωθεὶς τῷ στέφει
παρ' ἀρχιδύτου κατὰ τὴν Νικαίων.
οὗτος Λατίνους ἐξελεύνει πατρίδος
τῆς Κωνσταντίνου, βασιλίδος ἀστέων,
ἐλευθερώσας τήνδε Λατίνων βίαν.
- 9355 τιμᾷ δ' ἀδελφὸν Κομνηνὸν Ἰωάννην
τῇ σεβαστοκράτορος ἐῷθ' ἄξια,
ἐκδημον ὄντα τοῖς καθ' ἐσπέραν τόποις·
Ἀλέξιον δὲ Στρατηγόπουλον πάλιν
προβάλλει εἰς μέγιστον ἐν δομestikοῖς·
- 9360 Κωνσταντῖνον ἄλλον δὲ σύγγονον πάλιν
τῇ καισαρικῇ ταινιώσας ταινίᾳ
πρόμαχον ἀπέστειλε τῶν Παφλαγόνων.
καὶ πρὸς Μιχαὴλ ἐκπέπομφε δεσπότην
τὸν Φιλὴν Θεόδωρον, αὐτῶν φίλιν
- 9365 σύνδεσμον εἰρήνης καὶ τῆς συμφωνίας,
καὶ τινα λῦσαι φρουρίων Ῥωμαῖδι,
πρὸς δ' αὖ κατειργμένους γε τῶν ἔξ Αὐσόνων
Χαβάρωνά τε καὶ τὸν Ἀκροπολίτην.
ἄλλ' ἦν ἀπειθὴς Μιχαὴλ πρὸς τοὺς λόγους
- 9370 πρεσβευτικὸς ἄνακτος, ἄτεγκτος πᾶν,
καὶ μὴδ' ὅτιοῦν ἐκτελῶν αἰτουμένων.
ὁθεν βαρυνθεὶς βασιλεὺς τούτων χόλω
τῷ σεβαστοκράτορι συγγόνῳ γράφει,
τοῖς κατὰ δυσμὴν ἐμμένοντί που τόποις,
- 9375 μετὰ στρατιᾷς καὶ στρατηγῶν ἐκκρίτω

9359 προβάλλει· V

Nicaena a patriarcha stemmate est redimitus. hic est qui nostra patria Latinos expulit, reginamque urbium Cpolim Latino iugo liberam adseruit. (9355) is Comnenum Ioannem, fratrem suum, creavit sine mora sebastocratorem, quamquam absentem in Hesperiiis partibus; Strategopulum insuper Alexium ad domestici magni officium legit; (9360) alium denique fratrem Constantinum Caesarea dignitate conspicuum fecit, atque ad tuendam misit Paphlagoniam. ad Michaellem vero legavit despotam Philem Theodorum ob petendam pacem (9365) constringendumque vinculum amicitiae reposcendasque imperio arces aliquot, simulque ut duos captivos tristi eximeret Acropolitam carcere et Chabaronem. despota tamen durus et refractarius (9370) imperatoris legationem audiit, nec postulanti quicquam prorsus annuit. quamobrem imperator ira percitus scripsit ad fratrem sebastocratorem; qui in occidente, ut dixi, versabatur (9375) cum selectis ducibus et cum exercitu, ut Michaeli bellum in-

- μάχην συνάψαι Μιχαὴλ τῷ δεσπότη.
καὶ τοῦτο δρῶντος συνεῖς ὁ δεσπότης,
στρατῶ συννύπαρχοντος ἐν Καστορίᾳ,
• φυγὰς ἀπέπτη κατ' ἀποκρήμνων τόπων.
9380 σεβαστοκράτῳ δ' ἐκποδὼν ὑπαρξάσης
οὕτω στρατιᾷς Μιχαὴλ ἀντιμάχου
κατ' ἀστέων ὥρμησε τῶν τοῦ δεσπότη,
ἔχων μεθ' αὐτοῦ ποιμενάρχην Βουλγάρων,
τὸν θεῖον Καβάσιλαν τὸν Κωνσταντῖνον.
9385 οὗ νοῦθειαις καὶ καλαῖς συμβουλίαις
πόλιν παρῆσθαιτο κλεινὴν Ἀχρίδος,
ἔπειτα Δεάβολιν ἄλλο φρουρίων
ταῖς μηχανουργίαις τε καὶ μάχης νόμῳ.
ἔξαπορηθεὶς Μιχαὴλ γοῦν τοῖς ὅλοις,
9390 ἐνοῦσαν αὐτῷ στρατιὰν συναλλίσας
καὶ συμμαχικὸν προσλαβὼν ἐκ Λατίνων
τῶν τοῦδε γαμβρῶν πρίγκιπός τ' Ἀχαΐας
καὶ Σικελῶν ἄρχοντος, ἄλλου νυμφίου,
εἰς ἀντιπαράταξιν ἤκεν Ἀνδρόνικον.
9395 Στανὴν παραμέψας δὲ Σωσκὸν χωρίον,
καὶ Πελαγονίας δὲ τὰς πεδιάδας,
ἀγχοῦ Πριλάπου φρουρίου κατεστιάθη.
καὶ κεῖ συνιδὼν ὡς στενὰ οἱ τυγχάνει
τὰ τῆς τύχης ἅπαντα καὶ πλήρη ζάλης,
9400 νύκτῳ ἀπέδρα σὺν τέκνῳ Νικηφόρῳ,
σκηνοῦμενον στράτευμα λιπὼν αὐτόθι.

9377 συνεῖς?

ferret despotae. quod iam commotum despota cognoscens, qui Castoriam cum armis insidebat, fugam arripuit per praerupta loca. (9380) sebastocrator autem, sic diffugiente Michaelis exercitu adversario, impetum fecit contra urbes despotae, Bulgarum patriarcham secum ducens, Cabasilam divum Constantinum, (9385) cuius egregiis monitis et consiliis inclytam acquisivit urbem Achrim. Deabolin deinde arcem alteram machinis et belli viribus expugnavit. tunc Michael de summa re sollicitus, (9390) quotquot habebat copias congregatis, Latinis quoque adsumptis auxiliaribus ab Achaiae principe Siciliaeque a rege, quorum uterque erat gener despotae, ad committendam exiit nobiscum pugnam. (9395) praeteriens ergo Stani Soscique arces et Pelagoniae humilem planitiem, Prilapi propter constitit praesidium; ubi se angustis cernens versantem rebus fortunaeque aleam periculosam, (9400) noctu profugit cum filio Nicephoro, exercitum in castris illic deserens. sed tamen

- ἔωθεν ἀμέλει δὲ διεγνωσμένου
τὰ τοῦδε τοῦ δράματος ἐκ τῶν πραγμάτων,
προστίθεται μὲν ἐκ φάλαγγος δεσπότου
9405 ἡ Ῥωμαϊκοῦ τοῦ γένους κατηγμένη
σὺν ταγματάρχαις ἀνδράσι τ' ἐριτίμοις
τῷ σεβαστοκράτορι χαριτωνύμῳ·
ἐν οἷς γε συντέτακτο καὶ παῖς τις νόθος
ὁ Ἰωάννης τοῦ φυγάδος δεσπότου·
9410 συμμαχικὸν ξύμπαν δὲ Λατίνων γένους
σὺν Ἀχαΐας συσχεθέντες περιγίψω
πρὸς τὸν κρατάρχην ἐστάλησαν ἐν πέδαις.
χώρα δὲ πᾶσα σὺν πολυχνοῖς ὅλοις
τῷ Ῥωμαϊκῷ καθυπεκλήθη κράτει.
9415 Ἀλέξιος γοῦν ἐν δομestείοις μέγας
στρατηγόπουλος καὶ Ῥαοὺλ Ἰωάννης
καὶ μέχρις αὐτῆς κατέδραμον τῆς Ἀρτης,
ληλατοῦντες ἐκτρίβοντες ἐσχάτως
χώραν Μιχαὴλ δεσπότου σὺν φρουροῖς.
9420 σεβαστοκράτωρ Ἰωάννης δ' αὖ πάλιν
πρὸς Πάτραν ἐστράτευσε τὴν νεωτέραν,
ἔχων μεθ' αὐτοῦ καὶ τὸν υἱὸν δεσπότου,
οὗ φθὰς ἐμνημόνευσεν ἀνὸπιν λόγος.
ὅστις σὺν ἄλλοις ἀποδράσας μετροῖς
9425 τρέχει πρὸς αὐτοῦ πατέρα τὸν δεσπότην,
νήσους περιπλέοντα τὰς ἀμφιρρύτους,
τὴν τῶν Κεφαλῆων τε καὶ τὴν Λευκάδα,
ἔκδημος ὢν ἄθλιος ἀρχῆς πατρίδος.

9402 διεγνωσμένα?

maue postero res nocturna, ex his quae sunt secuta, nobis notuit. pars enim illa copiarum despota (9405) quae nostrae gentis milite confecta erat, cum viris se nobilibus atque ducibus sebastocratori tradidit Ioanni; atque in his erat fugientis despota adulterinus quidam Ioannes filius. (9410) tum auxiliaris cunctus Latinus miles, vinclis adstrictus, cum Achaiae principe dimissus est ad Caesarem captivus. provincia autem omnis cum urbeculus in nostram cessit subdita dicionem. (9415) postea domesticus magnus Alexius, Raul Ioannes et Strategopulus usque ad oppidum Artae decurrerunt, diripientes, vastitati dantes terram arcesque Michaele despota. (9420) sebastocrator deinde Ioannes ad novas Patras produxit exercitum habens, in comitata filium despotaespurium illum, de quo retro diximus; qui fuga elapsus cum paucis comitibus (9425) raptim reversus est ad patrem despota, qui oberrabat cymbis circa insulas Cephalenum infelix at-

- 9430 ἐπεὶ δ' ἐπανεδράμε πρὸς τὸν πατέρα,
 τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐξελαύνει μακρόθεν
 δρων παλαιᾶς Ἡπείρου μάχης νόμῳ.
 Ἀλλὰ χαριτώνυμος σεβαστοκράτωρ
 καὶ τοῦδ' ἐκυρὸς Κωνσταντῖνος Τορνίκης
 9435 ἐν τῇ Λαμψάκῳ βασιλεῖ προσηλθέτην·
 καὶ τὸν μὲν αὐτάδελφον αὐτοῦ τὴν χάριν
 τῷ δεσποτικῷ ταινιοῖ λαμπρῷ στέφει,
 εἰς ἄξιαν δὲ σεβαστοκρατορίας
 ἀναβιβάζει Τορνίκην Κωνσταντῖνον,
 9440 Ἀλέξιον δὲ Στρατηγόπουλον πάλιν
 εἰς Καισάρων ἡγαγε λαμπρὰν ἄξιαν,
 τὸν Καίσαρα δὲ σύγγονον Κωνσταντῖνον
 εἰς σεβαστοκράτορα καὶ τόνδ' ἀνάγει·
 πλὴν χρυσουφεῖς αἰτοὺς φορεῖν νέμει
 9445 ἐν τοῖς πεδίοις, παράσημον ἄξιαι.
 Ἦρος δ' ἐπιλάμπσαντος ἄρου Λαμψάκον
 ἀναξ Μιχαὴλ σὺν στρατεύμασιν ὅλοις
 ἐπιστρατεύει τῇ Κωνσταντῖνου πόλει,
 εἴ πως δυνήσῃ Λατινικῆς κακίας
 9450 ἐλευθερῶσαι τήνδε ταῖς στρατηγίαις.
 καὶ ταῦτ' ἐπολεῖ τοῖς λόγοις πεπεισμένος,
 οὐχ ἥττον ἢ περ τῷ στρατευμάτων σθένει,
 ἀνδρὸς Λατίνου κλῆσιν Ἀσελδεκάε
 πόλιν προδώσειν βασιλεῖ προφαιμένον.
 9455 ἐπεὶ δ' ἐπεστράτευσεν ἐν Βυζαντίδι

que Leucadem, exsul et patrio spoliatus regno. sed enim post reversum ad se filium, (9430) recuperatis adhuc non parvis copiis, exercitum nostratem procul expulit antiqua Epiro, armis debellatum.

Sebastocrator interim Ioannes cum Constantino socero Tornice (9435) imperatorem Lampsaci convenerunt. is autem fratrem propter ea quae gesserat sublimi dignitate ornavit despotae; Tornicemque simul Constantinum promovit ad officium sebastocratoris; (9440) item Alexium Strategopulum splendido titulo decoravit Caesaris; Constantino denique fratri Caesari sebastocratoris detulit honorem; aureas insuper aquilas concessit (9445) indicium dignitatis gestare in calceis.

Mox vere exorto, Lampsaco discedens cum copiis cunctis imperator Michaël Cpolim versus direxit iter, experturus an arte bellica (9450) hanc posset ingo Latino subducere, idque tentabat confidens promissis (hand sane secius quam viribus bellicis) Latini viri, cui nomen Aseldecaco, urbem spondentis nobis proditurum. (9455) sed ubi accessit ad Byzantii

καὶ φανερῶς ἔγνωκε τὰ τῆς ἀπάτης,
αὐθις ἐπανέβηξεν εἰς τὸν τόπον.

Ἐνθα προσελθὼν Τορνίκης ἐκ Νικαίας
δι' Ἀρσένιον λιπαρῶς ἠντιβόλει

- 9460 ὡς ἐγκρατὴς γένοιτο πάλιν τοῦ θρόνου·
ἐπεὶ γὰρ ἐστέρητο ποιμένος θρόνος
ἄρτι θανόντος Ἐφέσου Νικηφόρου,
ὃς δὴ μετήχθη πρὸς θρόνον Βυζαντίδος,
τοῦ δ' Ἀρσενίου τοῦτον ἀπειπαμένον,
9465 ἰδεῖτο πάλιν τόνδε λαβεῖν τὸν θρόνον.
δύσονται δ' ἐαυτῷ ποιμενάρχην μὴ θέλων
ἄρχειν βασιλεὺς παρακλήσεις ἡκύρον.
οὗτος γὰρ Ἀρσένιος ὢν ἀρχιερέτης
στέφει Μιχαὴλ τῷ κραταρχίας στέφει,
9470 ἄνακτα δεῖξας αὐτοκράτορ' Αὐσόνων·
ἔπειτα φανείς δυσμενὴς οὐκ οἶδ' ὅπως
σὺν Ἀνδρονίκῳ Σάρδεων ἀρχιερέτῃ,
πρὸς δ' αὖ Μακρινῷ τῷ Θεσσαλονικέων,
μονῇ παραδέδωκεν αὐτὸν διάγειν,
9475 ἐκὼν λελοιπῶς τὴν λεῶ προεδρίαν.
δοθέν βασιλεὺς ποιμεναρχῶν τὸ στίφος
Νικηφόρον πρόεδρον ὄντ' Ἐφεσίων
τῆς Κωνσταντίνου δεικνύουσι προστάτην.
ἐπεὶ δ' ἐλειτούργησε τῷ χρεὼν τότε,
9480 ἐκὼν ἅκων, ὡς φασι, λιταῖς Τορνίκῃ
Ἀρσενίῳ δίδωσιν ἄναξ τὸν θρόνον.

moenia seque deceptum sensit imperator, in orientem flexit cursum denuo.

Ibi Nicaena in urbe obvium habuit Tornicem, supplicantem ut Arsenius (9460) patriarchalem sedem recuperaret. nam destituta ecclesia pastore fuerat mortuo nuper Ephesio Nicephoro, illinc translato ad sedem Byzantinam; quam cum Arsenius sponte deseruisset, (9465) nunc se volebat rursus in eam restitui. verum infensum patriarcham respiciens obtudi sibi Michaël abnucebat. hic sane Arsenius pontifex cum esset, regiam coronam Michaëli imposuerat (9470) Romanumque fecerat imperatorem. mox Michaëli nescio cur iratus, cum Andronico Sardium episcopo et Manuele Thessalonicensi ad monasterii quietem se contulerat, (9475) sponte dimissa Byzantina sede. quare imperator ex synodi sententia metropolitam Ephesi Nicephorum ad Byzantinas infulas transulerat. nunc postulante rursus utilitate, (9480) volens nolens, ut dicitur, Tornici orante, sedem Arsenio reddit imperator.

- Ταῦτα μὲν οὕτω συμβέβηκεν ὡς ἔφην·
 στρατεύμα δ' ἄναξ ἱκανὸν συναλίσσας,
 καὶ τοῦτο δὸς Καίσαρι Στρατηγοπούλῳ,
 9485 καὶ εἰς περὶ ἑκπέπομφε δυσνόων·
 πλὴν ἐν παρέργῳ καὶ Βυζαντίδα φθάσαι
 καὶ τῇδ' ὁμοκλήν προσδράσθαι παρηγγύα.
 ὑπῆρξεν οὕτω, καὶ φθάσας Καῖσαρ πόλιν
 ἔρημον εὗρεν ὀπλιτῶν οἰκητόρων,
 9490 προβραχέως σφῶν ἐν στόλῳ πεπλευκῶτων
 ἐπὶ σκύλευσιν νηίδος Δαφνουσίας.
 ὡς τοίνυν ἦκε νυκτὸς εἰς ταύτην πόλιν
 ἔχων ὁπαδοὺς φυγάδας ταύτης Καῖσαρ,
 ἔγνω παρ' αὐτῶν ὡς ἂν τις τυγχάναι
 9495 κατὰ γε τεῖχος συμβεβηκυῖα πάλοι.
 ἐφίσταται γοῦν ἢ τάχος πρὸς τὸν τόπον,
 καὶ δι' ὁπῆς τις ὀπλίτης προσερπύσας·
 ἐνῆκε θάρσος οὐ βραχὺ συνοπλίταις·
 εἴτ' ἄλλος εἰσείρπυσεν ὀπλίτης πάλιν,
 9500 καὶ πάλιν ἄλλος, καὶ τριὰς πον πεντάδων.
 εἴτα καταρράξαντες οὗτοι τὰς πύλας
 ῥάστην παρέσχον εἴσοδον πάσαις ἱλαῖς·
 οἱ δ' ἐντὸς ἐν δράματι κατεπτηχότες
 εἰς γῆς μυχοὺς ἔδνον, εἰς στοῶν βάθῃ,
 9505 εἰς ἀποκρύφους καὶ σκοτεινὰς γωνίας,
 εἰς ἱερούς τ' αὖ καὶ σεβασμίους δόμους.
 Βαλδουῖνος δ' ὥρμησε Λατινάνυξ

9507 ὥρμησεν δ'?

Hic fuit dicti exitus negotii. idoneum postea collectum exercitum
 Strategopulo Caesari demandans, (9485) misit ad Hesperios debellandos
 hostes. obiter tamen ex Byzantium visere iussit, et illi minas osten-
 tare. res ita est acta. Caesar illuc veniens armatis vacuum deprehen-
 dit urbem, (9490) quia paulo ante classis profecta erat ad spoliandam
 insulam Daphnusiā. ut ergo noctu accessit ad moenia Caesar, comi-
 tes habens quosdam ex urbe perfugas, ab his fuit certior factus esse
 antiquitus (9495) urbani quoddam muri foramen patens. protinus ergo
 adstitit illi loco; ubi introgressus per foramen miles reliquis sociis valde
 audaciam auxit, ita ut alius mox penetrarit miles, (9500) deinde tertius,
 atque ad extremum quindecim; qui continuo refractis introrsus portis
 patentem cunctis copiis fecerunt aditum. at cives improvise percussi
 casu in subterraneis adytis cellisque abditis, (9505) in angulis obscuris
 sacrisque templis vel monasteriis semet abstrudebant. Latinus autem

- ἐπὶ μεγάλους καὶ βασιλείους δόμους,
 ἀφ' ὧν φρυγὰς ἔπλευσε πρὸς τὴν πατρίδα.
 9510 στράτευμα δ' ἐσκύλευε Ῥωμαίων πόλιν,
 ταύτης ἐπιὼν καὶ στενωποὺς καὶ τρήβους.
 ὁ δ' ἐκπεπλευκῶς εἰς Δαφνουσίαν στόλος,
 κατ' ἀνάπλουν γνοὺς συμβεβηκότα πόλει,
 τάχιον ἔπλει προσβηθῆσων πέλει.
 9515 ἀλλ' ἡ στρατιὰ Λατινικαῖς οἰκίαις
 ἐνιῷσι πῦρ καὶ φλέγουσι τὰς ὕλας,
 ὅπερ θιαθὲν Ἰταλοῖς καὶ μακρόθεν
 ὁρμὴν ἀπεῖρξε καὶ σκεδαννύει στόλον.
 ὑπὸ κραταρχίαν δὲ λοιπὸν Ἀνδρόνων
 9520 αὐθις ὑπήχθη βασιλὶς τῶν ἀστῆων
 οὔσης τετάρτης ἰνδικτιῶνος τότε,
 καὶ πέντ' ἄγοντος πεντάκις Ἰουλλίου,
 ἔτους δ' ἐπιτρέχοντος ἀρχῆς ἀπ' ἄκρης
 χιλιάδων ἕξ ἑπτακοσίοις ἅμα,
 9525 πρὸς δ' αὖ ἐνὸς δέοντος ἐπτάκις δέκα.
 ἐχθροῖς δ' Ἰταλοῖς ἤδη τυραννουμένη
 ὀκτὼ πρὸς πεντήκοντ' αἰ τοῖς ὅλοις χρόνοις,
 οὕτω θεοῦ νένεσσαντος ἡ Κωνσταντίνου
 πόλιν, πολυθρύλητος ἀνθρώποις ὅλοις,
 9530 οἰκουμένης θαῦμά τε καὶ μέγα κλέος,
 ἤλευθερώθη Λατίνων τυραννίδος
 καὶ Ῥωμαϊκῇ καθυπεκλήθη κράτει.

9514 ἐκπελῖ V

Caesar Balduinus cursim se regium contulit ad palatium, ex quo celeri nave in patriam fugit. (9510) interim noster miles spoliabat urbem, vias concursans vicos et angiportus. iam quae ad Daphnusiā classis iverat, cognovit urbis casum apud Anaplum, raptimque ad eius tutelam advolebat. (9515) verum iam noster miles Latinas domos igne subiecte cunctas concremabat; quae res e mari procul spectata Italīs, horum cohibuit impetum, dispersit classem. sic ad Romanum rediit imperium (9520) Cpolis urbium regina, indictione quarta, Iulii mensis quinta supra vigesimam labente die, anno ex quo mundus deo creante coepit sexies millesimo et septingentesimo (9525) praetereaque nono et sexagesimo. sub Itolorum hostium dominio quinquaginta et octo annos fuerat. nimirum deo collibuit ut Constantini omnium linguis celebrata civitas, (9530) vere mundi miraculum et magnum decus, liberaretur Latinorum tyrannide nostrique imperii rursus dicioni accederet.

- Τῷ δὲ κρατάρχη Μιχαὴλ σκηνομένῳ
 περὶ Μετεώριον ἤκουσι' ἀθρόως
 9535 εὐάγγελος φήμη τις, ἥδονῃς πλέα,
 πρὸς κασιγνήτης φιλτάτης Εὐλογίας,
 ὡς τὴν περιάλαστον ἅπασι πόλιν
 περιπολοῦσι τὰ στίφη τῶν Ἀδυσόνων.
 εἴτ' ἄγγελός τις ὦν θεατῆς πραγμάτων
 9540 ἐλθὼν σαφῶς ἤγγειλε τὰ πεπραγμένα·
 μετὰ δὲ μικρὸν καὶ Λατινάρχου στέφος
 πέδιλ' ἐρυθρὰ καὶ βασιλῆιον ξίφος
 κομίζεται δὴ βασιλεῖ τῶν Ἀδυσόνων.
 ὃς δὴ ταχύνας καταλαμβάνει πόλιν,
 9545 καὶ πού κατεσκήνωσεν αὐτῆς πλησίον.
 εἴτ' ἀναβάντος τοῦ προέδρου Κυζίκου
 εἰς τινα πύργων τῆς πόλεως τῆς χρυσείας,
 αὐτῷ συνούσης εἰκόνας σεβασμίας
 τῆς μητρονάνδρου καὶ παννυμνήτου κόρης,
 9550 ὡς μὴ παρόντος ποιμένος Βυζαντιδὸς
 θεῶ τ' ἀναπέμποντος εὐχὰς δεσπότη,
 πίπτει βασιλεὺς ἀκαλυφῆς εἰς χθόνα,
 πάντες τε συμπέπτονουσιν αὐτῷ κατόπιν.
 μετὰ δὲ συμπλήρωσιν εὐχαριστίας
 9555 εἰσῆλθε πόλιν χρυσέαν στεφηφόρος,
 πεζῇ βαδίζων ἐς μονὴν τοῦ Στουδίου,
 ἔχων σεβαστὴν εἰκόνα θεοτόκου
 ἔμπροσθεν ἡγμένην τε καὶ τιμωμένην.
 κάκει' λελοιπῶς εἰκόνα σεβασμίαν,

Michael imperator, tunc diversans ad Meteorium, audiit repente (9535) nuntium rumorem voluptate plenum, significante dulci sorore Eulogia, urbem orbis famosissimam iam occupasse agmina Romana. deinde nuntius qui spectator fuerat, (9540) affuit pure gestam rem significans. mox et insignia Caesaris Latini, coronam, rubros calceos regiumque ense, allata noster imperator accipit; qui properandum censuit ad urbem, (9545) nec procul illa stationem cepit. mox, quia Byzantii patriarcha aberat, Cyzici antistes contulit se in turrim, quae super aurea porta sublimis eminet, delata secum veneranda imagine (9550) ter gloriosae virginis deiparae. ibi sacras domino peregit preces. interim nudo capite procubuit humi princeps, simulque omnis procubuit populus. peractis autem domino rite gratiis, (9555) portam ingreditur imperator auream, pedester pergens ad coenobium Studii, sectans augustam deiparae imaginem prae se gestatam hymnisque celebratam.

9560 ἔφιππος ἦκεν εἰς θεοῦ νεὼν μέγαν·
καὶ προσκυνήσας, εὐχαριστήσας ἅμα
τῷ πανσθενουργῷ θαυματουργῷ δεσπότῃ,
μετὰ προπομπῆς βασιλικῆς καὶ κρότων
εἰσῆλθε χαίρων εἰς ἀνάκτορον μέγα.

exin relictā ad Studium imagine, (9560) eques ad aedem dei processit maximam, ubi adorato altari et gratiis actis omnipotenti prodigioso numini, cum regia pompa, plausibus concrepantibus, imperatorium laetus palatium adiit.

*Καὶ ποιμεναρχῶν τὸν κατάλογον σκόπει Ῥώμης νέας, βέλτιστε,
τῆς Κωνσταντίνου.*

- 9565 Ὁ πρωτόκλητος Ἀνδρέας ἀποστόλων,
τῆς εὐσεβείας ἐγκατασπείρων σπόρον
τοῖς Ποντικοῖς κλίμασι καὶ Βιθυνίας,
ὁδῶ προῦν καὶ Βυζαντίδα φθάνει·
ἦν παιδρὺνας δόγμασιν ἐνθέου λόγου,
9570 Χριστῷ τ' ἀγείρας εὐσεβῶν ἐκκλησίας,
ἐκτῆριον τεύξας τε τοῖς πιστοῖς δόμον
ἐν Χρυσοπόλει τῇ κεκλημένη πόλει,
ἐπίσκοπον τίθησιν ἐν ταύτῃ Στάχυν,

9573 de Byzantinorum episcoporum ante Constantini magni aetatem falsa serie, a Stachy usque ad Probum, satis praeter alios disseruit Lequinius in Orientis Christiani tomo primo. hoc certe rectissime dicitur, suppositum illum Dorotheo martyri libellum, in quo praedicta series proponitur, haud ante Photiana tempora fuisse confictum, quandoquidem et ille Byzantinorum episcoporum catalogus, qui a me in collectionis Vaticanae volumine primo recitatus est, seriem illam ignorat, quia videlicet is catalogus auctorem Photiano schismate seniore habet: desinit enim in Methodio I, qui sanctum illum Ignatium praecessit, contra quem Photius tyrannus debacchatus est. Ephraemium praesentis catalogi auctorem schismatico fuisse animo, satis cognoscimus ex Alexii III Theodori-que I vitis. is igitur, ut alii paris dogmatis partiumque Graeci, seriem praedictam, invita licet veritate, non est aspernatus; quae vel patriae gloriae, ut fit, nimio amore, vel ob falso exaggerandam Byzantini episcopatus antiquitatem, contra Romanae ecclesiae praerogativas, conficta fuit. est igitur primus Byzantii indubius episcopus ille Metrophanes sub Constantino magno, vel potius sub Severo imperatore Philadelphus, secundum Simeonem Metaphrastem: neque enim credibile videtur Byzantium haud ignobilem urbem caruisse episcopo usque ad novae urbis fundatorem vel potius veteris am-

Patriarcharum accipe nunc catalogum novellae Romae Cpoleos.

(9565) Apostolorum Andreas protocletus cum religionis verae semen spargeret per Ponti regiones ac Bithyniae, ultra progressus pervenit Byzantium; quam cum divino verbo illustrasset urbem (9570) et conflavisset Christo credentium coetum, aedem orandi causa piis fidelibus aedificavit proxima in Chrysopoli, constituitque episcopum ibi Stachys,

- ἵνα μαθητῶν ἑβδομήκοντα λόγου·
 9575 ὃς ποιμένας θρέμματα καλῶς δεσπότον
 γῆθεν μετέστη πρὸς μονὰς οὐρανίους.
 μεθ' ὃν νομεῖς ὤφθησαν εὐσεβοφρόνων
 ὃ κλησιν Ὀνήσιμος ἅμα καὶ τρόπον,
 Πολύκαρπος Πλούταρχος καὶ Σεδεκίων,
 9580 Διογένης Ἐλευθέριος καὶ Φήλιξ,
 ἄλλος τε Πολύκαρπος ἱερὸς πάλιν.
 οὗτοί γε πάντες ἀσεβῶν ὑποψία
 πέραν ὑπῆρχον ἰθύνοντες ἀγέλην.
 μεθ' οὗς Ἀθηνόδωρος ἔνθεος θύτης
 9585 ἐκκλησίαν ἵδρυε τῆς Βυζαντίδος·
 ὃς οἶκον εὐκτήριον ἄλλον καινίσας
 κατὰ γε χώρον Ἐλαία κεκλημένον,
 ἐκεῖ συνάξεις ἐκτελῶν ἦν ἐνθέως·
 ὃν Κωνσταντῖνος εὐσεβοκράτωρ μέγας
 9590 ὕστατον ἀνύψωσε καλλύνας μάλα.
 εἶτα Ζωῖλος λαμβάνει προεδρίαν
 καὶ Λαυρέντιος, Ἀλύπιος, Περτίναξ
 ὑπατικός τις ἐγγενὴς τῶν ἐν τέλει,
 ὃς καδὸν ἀνίστησιν εὐαγγῆ ξένον
 9595 ἐν τινι Συκαῖ προσκεκλημένῳ τόπῳ.

pliatorem, magnum Constantinum. Philadelpho dat successorē Metaphrastes, Eugenium, huic Rufinum, denique Rufino Metrophanem Constantini aeo viventem. non agnoscit autem tum falsi. Dorothei tum etiam eius asseclae Ephraemii catalogus hos tres episcopos, Philadelphum Eugenium et Rufinum; quos tamen solos Maurini monachi in sua chronologia prudenter scripserunt; itemque ab his tribus Lequinius seriem suam exorditur. M. 9591 Dorotheo est *Εὐζαῖος*. M.

de septuaginta discipulis unum; (9575) qui administrato recte grege domini e terra ad caeli transit stationes. post quem pastores dati sunt fidelibus, Onesimus, fructuosus re et nomine, Polycarpus Plutarchus Sedecion (9580) Diogenes Eleutherius atque Felix, sanctus deinde Polycarpus alius. atque hi cuncti metuentes ethnicos trans fretum pastoralī vacarunt curae. post hos Athenodorus sacerdos divus (9585) Byzantinae urbis ecclesiam rexī, qui nova quoque condita ad orandum aede in regione quae dicitur olea, ibi synaxes celebrabat pie; quam aedem postea magnus Constantinus (9590) instauratam plurimum exornavit. exin pontificatum gesserunt Zoilus, Laurentius et Alypius atque Pertinax vir consularis et senator nobilis, qui aedificavit templum miram splendidum, (9595) quodam in loco cui nomen est Sycae. sequun-

- ἔπειτ' Ὀλυμπιανὸς καὶ θεῖος Μάρκος,
 πρὸς τοῖσδε Κυριλλιανὸς καὶ Καστίνος,
 ὃς πρῶτον ἀνήγειρεν ἐν Βυζαντίῳ
 Εὐφημία μάρτυρι σηκὸν ἐκ βάρβρων
 9600 ἐν τῷ Πετρίῳ τῷ φερωνύμῳ τόπῳ,
 τότε' ἐκδραμούσῃ τὸν δρόμον μαρτυρίου.
 μεθ' ὃν τις Τίτος προστατεῖ Χριστοῦ λάχους,
 ἔπειτα κασίγνητος ἄνακτος Πρόβου,
 Δομετιανὸς εὐγενὴς ψυχὴν δέμας,
 9605 καὶ τοῦδε παῖδες, σὺν Πρόβῳ Μητροφάνης,
 ἐφ' οὗ μέγιστος εὐσεβὴς Κωνσταντῖνος
 εἰς ἅστυ Βυζάντιον ἔλθων τῷ τότε,
 τουτὶ μετεσκεύασεν εἰς εὖρος μέγα,
 Ῥώμην ὁρίσας τοῦτο καλεῖσθαι νέαν.
 9610 Μητροφάνους δὲ τὸν βίον λειοπύτος
 ὁ θεῖος Ἀλέξανδρος ἔσχε τὸν θρόνον,
 κοσμούμενος λόγῳ τε καὶ βίῳ πλὴν.
 ἐφ' οὗ γε συνήθροιστο πατέρων στίφος
 κατ' Ἀρείου τὸ πρῶτον ἐν Νικαίῳ.
 9615 ὅστις βαλὼν Ἀρείον εὐχῆς τῷ βέλει
 τοῦτον θανατοῖ καὶ παραπέμπει μόρῳ.
 Ἐπειτα Παῦλος, ὁρθοδοξίας στῦλος,
 πρεσβύτερος τρόφιμος ὢν ἐκκλησίας
 Ἀλεξάνδρου μύστης τε σεπτοῦ ποιμένος,
 9620 πολίμνην ποδηγεῖ πρὸς νομὰς ψυχολόφους.
 ὃν ἔσχεν ἐξόριστον Κουκουσὸς πάλαι.

9604 Dorotheo est Δομέτιος. M.

9612 τε om V

tur Olympianus et divus Marcus, deinde Cyrillianus et Castinus, a quo Byzantii primo delubrum fuit ad locum iusto nomine dictum Petrium, (9600) martyri Euphemiae a fundamentis conditum, quae nuper stadium vicerat martyrii. Christi deinde gregi praeftitit Titus. hinc Domitianus Probi imperatoris frater, haud minus animo quam stirpe nobilis, (9605) huiusque filii. Prebus et Metrophanes; sub quo postremo pius Constantinus ad Byzantinam urbem semet transferens huius pomoerium protulit amplissime, eamque Romam iussit vocari novam.

(9610) Postquam deseruit vitam Metrophanes, divus Alexander occupavit sedem, facundia et sanctis moribus magis praeditus, sub quo coacta fuit patrum synodus Nicaeae prima ob damnandum Arium, (9615) quem ipse sanctarum precam telo percussum leto confectum tradidit.

Deinde Paulus, orthodoxiae columen, qui alumnus fuerat presbyter ecclesiae Alexandrinae episcopi discipulus, (9620) ad salutaria gregem minavit pascua. idem Cucusun pulsus exsul fuit propter rectorum Ephraemius.

ὑπερμαχοῦντα δογμάτων ὀρθοφρόνων,
οὐ καὶ τέλος βλαῖον εὔρε τοῦ βίου,
παθὼν παρ' ἐχθρῶν πνιγμονήν τε καὶ βρόχον.

9625 Μὲθ' ὃν τις Εὐσέβιος Νικομηδείας
προεδρίαν εἴληφε τῆς Κωνσταντίνου,
θερμὸς πρόμυχος Ἀρειανῶν μανίας,
ὃς Βηρυτοῦ πρόεδρος ὑπάρξας πάλαι
κάκειθεν ἀχθεὶς εἰς πόλιν Νικομήδους

9630 πρὸς Κωνσταντίνου καθιδρύεται τρίτον
τῆς Κωνσταντίνου τῷ παννυήλῳ θρόνον.

Πνευματομάχος Μακεδόνιος γέρων,
λυμαντικὸς λύκος τις, οὐ νομὲς ὅλως,
παρεισφθαρεὶς ἔλαθε ποίμνη δεσπότην·

9635 ὃν ἀπελάσας Κωνσταντίνος τοῦ θρόνον
δι' οὓς γε προϋξένησεν ἀδίκους φόνους,
καὶ μᾶλλον οἷσπερ ἱερὸν πατρὸς νέκυν
ἀνακομίσας ὤπτο ναοῦ κηρύκων
εἰς Ἀκακίου μάρτυρος θεῖον δόμον,

9640 ἄδοξον Εὐδόξιον, Ἀρείου φίλον,
ἀντικαθιστᾷ λύκον ἀντὶ ποιμένος·
ὃς τυγχάνων πρόεδρος Γερμανικείας,
εἶτα κατασχὼν Ἀντιοχείας θρόνον,
τέλος τυραννεῖ καὶ θρόνον Βυζαντίδος.

9645 Πρὸς τοῖσδε Δημόφιλος μύστις Ἀρείου,
ἐπίσκοπός τις Βερρόης τῆς ἐν Θράκῃ,
μεμεταθεὶς ἤσχυνε τὴν προεδρίαν.

dogmatum defensionem, ubi et violentum habuit vitae exitum, ab adversariis suffocatus laqueo.

(9625) Post hunc Eusebius Nicomediensis pontificatum tenuit Byzantii, vesaniae Arianae fervidus defensor; qui Beryti episcopus olim fuerat, illinc translatus postea Nicomediam; (9630) denique iussu Caesaris Constantii in Byzantina ponitur sublimi sede.

Postea senior Macedonius, lupus vorax, non pastor, ille pneumatomachus, in gregem dominum clanculum irrupit, (9635) donec eum sede pepulit Constantius propter patratas caedes, et praesertim propter translatus Constantini patris sacrum cadaver e templo apostolorum ad martyris Acacii sacram aedem; (9640) substituitque infamem huic Eudoxium Arii studiosum, lupum pro pastore. qui cum fuisset praesul Germaniciae Antiochenamque postea tenuisset sedem, tandem et Byzantinam inique invasit.

(9645) Secutus est Demophilus, Arii discipulus, qui ex episcopatu Berrecae Threiciae translatus hunc primatum decoravit.

- Οὐπερ τὸ βιωὺν ἐκμεινέσαντος μόρῳ
 Εὐάγριός τις, ὁρθοδοξίας φίλος,
 9650 προεδρίαν εἴληφε τῆς Κωνσταντίνου
 πρὸς Εὐσταθίου μακαριστοῦ ποιμένος,
 ὅστις πρὸς Οὐάλεντος ἐξώσθη θρόνου,
 μηδὲ βρυχέ τι τοῦ λάχους γεγευμένος.
 Ἔπειτα προέστη κοσμίως ἐκκλησίᾳς
 9655 ὁ γρήγορος νοῦς, ἡ θεηγόρος λύρα,
 θεῶ κινηθεῖς πρὸς κυβέρνησιν θρόνου,
 ὅστις ἀνέτλη μυρίους τοὺς κινδύνους
 ὑπερμαχῶν κάλλιστα τῆς ἐκκλησίας·
 ἐφ' οὗ συνέστη κατὰ Μακεδονίου
 9660 ἄθροισμα σεπτὸν συνόδου τῆς δευτέρας
 ἐν βασιλίδι τῇ Κωνσταντίνου πόλει.
 Αὐθαίρετως τούτου δὲ λιπόντος θρόνον
 ἡ σύνοδος χρίουσι ποιμένα πόλει
 Νεκτάριον, λάμποντα βίῳ· καὶ λόγῳ,
 9665 συγκλητικῶν τε καὶ περιδόξων ἔνα,
 χριστιάνῳ μὲν, ἀμύητον δ' εἰσέτι·
 ὃν ἅμα βαπτίζουσι χρίουσι θύτην.
 Οὐπερ μεταλλάξαντος εὐαγῶς βίον,
 κλέος μοναστῶν ἅμα καὶ πρεσβυτέρων,
 9670 στόμα τὸ χρυσοῦν, ἡ θεόδοτος χάρις,
 ἡ τῶν λόγων θάλασσα, φύσις ἡ ξένη,
 λαμπτήρ καθάπερ ἀρετῶν λάμπων φάει
 ἐξ Ἀντιόχου κατηύγασεν ἐνθάτως

Cuius cum vitam fatum abruptisset, Euagrius, orthodoxae tenax fidei, (9650) a beatae memoriae Eustathio episcopo in Byzantina sede constituitur; qui statim a Valente exsul pellitur, ne parum quidem degustato honore.

Deinde praefuit magnifice ecclesiae (9655) Gregorius, lyra et animo theologus, a deo promotus ad sedis gubernaculum; qui se innumeris obtulit periculis, dum forti manu protegit ecclesiam. sub hoc coaluit contra Macedonium (9660) secunda patrum veneranda synodus in Constantini regia metropoli.

Gregorio sponte sedem relinquente, synodus urbi praeficit pastorem Nectarium, vita et literis fulgentem, (9665) senatorem nobilem et optimatem, assecclam Christi, sed nondum initiatum; quare baptizant simul et mystam ungunt.

Atque hoc sancte vitam concludente, monachorum illud decus et presbyterii, (9670) aureum os, caelitus gratia data, mare eloquentiae, ingenium prodigiosum, virtutum luce splendens tanquam lampas; Antio-

- τῆς Κωνσταντίνου τὸν περίκλυτον θρόνον,
 9675 ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τὴν τετράκλιμον κτίσιν
 διδασκαλαῖς παιδρύνει καθ' ἡμέραν,
 οἰκουμένης ἥλιος ὧν ψυχοτρόφος.
 οὗ τοῦ θρόνου φεῦ ἀπελασθέντος φθόνῳ
 εἰς δ' ἄλλοδαπὴν ἐκδιωχθέντος χθόνα,
 9680 τὴν ἐν Κομάνοις ἐσχάτην ἐρημίαν,
 οὗ μακαριστὸν ἔσχε καὶ τέρμα βίον,
 γηραιὸς Ἀρσάκιος, ἔμψυχος νέκος,
 πρὸς βασιλίδος ἐγκατεστάθῃ θρόνῳ
 Εὐδοξίας, φεῦ οἷος ὧν μετὰ τίνα,
 9685 μεθ' ἥλιον ζόφωσις εἴτ' ἄκοσμος.
 Τούτου καταστρέψαντος ἐν θρόνῳ βίον,
 πρεσβύτερός τις εὐλαβὴς ἐκκλησίας,
 κλήσιν Ἀττικὸς, ἐμπρέπων βίῳ λόγῳ,
 κοσμεῖ καθέδραν ἱερὰν Βυζαντίδος.
 9690 Μεθ' ὃν τις Σισίνιος, ἀνὴρ πρεσβύτερος,
 τῆς κατ' Ἐλαίαν ὧν θύτης ἐκκλησίας,
 πρῶτος γεραρὸς καὶ νομεὺς ψυχοτρόφος.
 Τούτου θυνόντος Νεστωρίου τις, θύτης
 τῆς Ἀντιόχου δυναστεῆς καὶ κακόφρων,
 9695 στόμα βδελυρὸν καὶ βέβηλος καρδία,
 ἢ λυμεὼν λύκος τις, ἐμπαροῦθ' ἑθρόνῳ
 ὅστις γυμνωθεὶς ἱερωσύνης θρόνου
 δι' ἅπερ ἡρέυξατο δόγματα νόθα
 πρὸς συνόδου τρίτης τῆς ἐν Ἐφέσῳ,
 9699 τῆς τρίτης τῆς?

chia divinitus effulsit ad Byzantinam collustrandam sedem; (9675) vel potius universo illuxit mundo, quem magisterio suo quotidie illuminat, vere universi orbis sol vivificus. atque hoc sede ab invidiis expulso atque ad extraneas proterrite regiones, (9680) ad Comanicam Posti solitudinem, ubi et beatum habuit vitae terminum, decrepitus Arsacius et vix spirans Eudoxiae iussu augustae in pastorali (qualis post quantum!) sede constituitur, (9685) post solem tenebrae et confusio.

Hoc vitam simul sedemque relinquente, Atticus florens moribus et literis, qui pius erat presbyter ecclesiae, sacram ornavit cathedram Byzantii.

(9690) Post hunc grandaevus aetate Sisinnius, ecclesiae sacerdos ad oleam positae, utilis mitis venerandus pastor.

Quo mortuo Nestorius, sacerdos olim Antiochenae ecclesiae, impii dogmatis, (9695) protervum os et animus profanus exitiosusque lupo, sedem inavit. atque is tamen exutus dignitate, quia spuriorum dogma-

- 9700 ἥς προστάτης Κύριλλος Ἀλεξανδρείας,
εἰς ἔξορίαν ἀπελήλκαται δέκη.
Εἴτ' ἐγκατέστη τῷ Βυζαντίδος θρόνῳ
γένει Ῥωμαῖος καὶ θύτης ἐκκλησίας
Μαξιμιανός, ὁρθοδοξίας βάσις.
- 9705 Γῆθεν μεταστάντος δὲ τοῦδε πρὸς πόλον
μύστις φιλητὸς τοῦ πατρὸς Χρυσοστόμου
καθίσταται πρόεδρος, ἱερὸς Προέκλος,
ὅστις γε χρισθεὶς πωμιενάρχης Κυζίκου
πρὸς Σισιννίου μακαριστοῦ ποιμένος,
- 9710 καὶ Κυζικηνῶς μὴ δεχθεὶς οὐκ οἶδ' ὅπως,
ἄγων σχολὴν δὲ τὸν διὰ μέσου χρόνον,
τότ' εἰς καθέδραν ἡρέθη Βυζαντίδος.
ποιμὴν δὲ καλῶς ποιμάναντος δεσπότην,
διδασκάλου σῶμά τε σννηρηγηκότος
- 9715 ἀνακομισθῆναι γε πρὸς πόλιν κράτους,
εἶτα λιπόντος χηγενῶν παροικίαν,
ὁρθῶν πρόμαχος Φλαβιανὸς δογμάτων,
πρεσβύτερος τρόφιμος ὢν ἐκκλησίας,
προεδρίαν εἴληφε μάλ' ἐπαξίως.
- 9720 Οὐπερ θανόντος λακτίσει Διοσκόρου
ἐν Ἐφεσίων ληστρικῷ συνεδρίῳ
ὥς ὑπερασπίζοντος ὁρθῶν δογμάτων,
θύτης Ἀνατόλιος Ἀλεξανδρείας
ποιμὴν ἀναδέδεικτο τῆς Κωνσταντίνου,
- 9725 νομεὺς ἀγαθός, πύργος ὁρθοδοξίας.
ἐφ' οὗ τετάρτης συνόδου θεῖον στίφος

tum auctor erat, ab Ephesino tertio concilio, (9700) cui praeerat Cyrillus Alexandrinus, iusto in exsilium pellitur iudicio.

Deinde sedit Byzantina in cathedra homo Romanus, ecclesiae sacerdos, Maximianus, orthodoxiae columen.

(9705) Postquam hic terram cum caelo commutavit, patris Chrysostomi dilectus discipulus, sacer creatur patriarcha Proclus; qui ordinatus olim pastor Cyzici a beato Sisinnio patriarcha, (9710) a Cyzicenis nescio cur exclusus, interim vacuus ab officio fuerat, nunc ad Byzantii promotus est cathedram. dominicum hic gregem recte pavit, mortalesque exuvias magistri sui (9715) curavit pervendas ad metropolim. Procle ex convictu hominum sublato, Flavianus veri dogmatis defensor, ecclesiae nostrae presbyter alumnus, pontificatum adiit digne admodum.

(9720) Post quem extinctum ex calce Dioscori in Ephesina synodo latrociniali, ubi rectorum dogmatum protector erat, sacerdos Anatolius Alexandrinus creatur pastor Cypoleos, (9725) opilio bonus, rectae fidei

καλῶς ἄλισθ' ἐν πόλει Χαλκηδόνι
 ἀλλότριον τίθησι τῆς ἐκκλησίας
 Δίοσκορον δύστηνον Ἀλεξανδρείας

9730 ἄμ' Εὐτυχεῖ τε καὶ σφίσιν ὁμοτρόποις·

Ἐπειτα Γεννάδιος, ἀνὴρ γεννάδας,
 τῆς εὐσεβείας καὶ καλοῦ παντὸς τύπος,
 ἐκκλησίας τρόφιμος ἅμα καὶ θύτης,
 τοῦ οἴακας ἔδυνε τῆς ἐκκλησίας.

9735 Μεθ' ὃν τις Ἀκάκιος ὀρφανοτρόφος

ἐκκλησίας θύτης τε, κάκιωτος σέβας,
 κακῶς ἐπεισέφρησεν τῇ προεδρίᾳ·
 ὅστις τετάρτην σύνοδον σεβασμίων
 τό γ' εἰς ἑαυτὸν ἀκυροῖ ψήφοις τάλας.

9740 Τούτου θανόντος τὸν διπλοῦν ὄντως μόρον

ἀνὴρ Φλαβίτας, μάρτυρος ναοῦ Θεέλης
 τοῦ κατὰ Συκᾶς διακειμένου θύτης,
 ἀνίερος βλάβσημος ἀδοφυσίτης,
 Ἀκακίῳ σύμπνευς καὶ σύμφρων σέβας,

9745 ἀναξίως ἔσχηκε τὴν προεδρίαν.

Τούτου τελευτήσαντος ἐν βραχεῖ χρόνῳ

Εὐφῆμιος ἄξιος ἱεραρχίας,
 πρεσβύτερος μὲν τῆς Θεοῦ γ' ἐκκλησίας,
 τῆς δ' αὖ Νεαπόλεως ὀρφανοτρόφος,

9750 πιστεύεται κάλλιστα τὴν προστασίαν,

δοῖος ἀνὴρ, ὁρθοδόξων προστατής,

9744 τε καὶ?

turris; sub quo concilii quarti sacer coetus utiliter Chalcedone congregatus alienum declaravit ab ecclesia Alexandrinum miserum Dioscorum (9730) cum Eutychete et aliis parvis furfuris.

Postea Gennadius, vir egregius, fidei typus et omnis honestatis, ecclesiae alumnus simul et sacerdos, clavum suscepit regendum ecclesiae.

(9735) Post quem Acacius, orphanorum praeses, presbyter ecclesiae, sed secta pessimus, patriarchatum improbe surripuit. in etiam quartam venerandam synodum, quantum in ipso erat, abolevit miser.

(9740) Post hunc duplici vere extinctum morte, Flavitas presbyter, ministerio addictus in templo Theclae martyris apud Sycas, profanus et blasphemus monophysita atque Acaciani dogmatis sectator, (9745) patriarchatum contra ius obtinuit.

Hoc autem breve mortuo post tempus, Euphremius, tanto dignus sacerdotio, presbyter quidem in ecclesia dei Neapolique praeses orphanorum, (9750) ad summam cathedram optime deligitur, vir sanctus et

- ὄντιν' ἀναθέματι μὴ πεπεισμένον
 καθυποβαλεῖν σύνοδον τρισολβίαν
 ἐν Χαλκηδόνι συναλισθεῖσαν πάλοι
 9755 ἄναξ Ἀναστάσιος ἐκβαλὼν θρόνον
 τίθῃσιν ἐξόριστον ἀδίκῳ δίκῃ.
 ἀντικαθιστᾷ δ' εἰς θρόνον Βυζαντίδος
 σκευῶν μέγαν φύλακα τῆς ἐκκλησίας,
 θεῖον Μακεδόνιον ἐκ πρεσβυτέρων.
 9760 ὃν ἀθετῆσαι μηδαμῶς ἡρημένον
 εἰρημένον σύστημα σεπτῶν πατέρων,
 εἰς Εὐχάϊτα φρυγαδεύει τὴν πόλιν.
 Τιμόθιον δ' ἄτιμον ἐγκαθιδρύει,
 θύτην μὲν ὄντα σκευοφύλακα θ' ἅμα
 9765 ἐκκλησίας πρὶν, αἰρετικὸν δ' αὖ σέβας,
 δροσόφροσιν ἄχθος τι φανέντα μέγα.
 Τοῦτον καταστρέψαντος ἀθλίως βίον
 Ἰωάννης σύγκελλος ἅμα καὶ θύτης,
 γένει Καππαδόκης δέ, λαμβάνει θρόνον.
 9770 Οὐπερ τελευτήσαντος ἐν προεδρίᾳ
 Ἐπιφάνιος, ἐμφανὴς ὢν τὸν βίον
 πρεσβύτερος σύγκελλος, ἔσχε τὸν θρόνον.
 Τοῦτον θανόντος Ἀνθίμος Τραπεζούντος
 ἐπιβάτης δέδεικτο τοῦ σεπτῶς θρόνον,
 9775 νοσῶν Σιβήρου καὶ Διοσκόρου νόσον.
 ὃν Ἀγαπητὸς καθελὼν Ῥώμης πάπας
 εἰς ποιμενάρχην τῆς βασιλίδος χρεῖα

protector orthodoxorum; quem renuentem subdere anathemati beatum illum coetum episcoporum qui Chalcedone olim coactus fuerat, (9755) Caesar e sede depulit Anastasius extorremque fecit edicto iniquo, eiusque loco ad cathedram Byzantii extulit magnum ecclesiae sceuophylacem, divum Macedonium, tunc presbyterum; (9760) quem item renuentem maledicere praedicto patrum nobili concilio ad urbem Euchaiticam Caesar expulit, Timotheumque ignobilem obtrusit, sacerdotem quidem et sceuophylacem (9765) ecclesiae pridem, sed haeresei pollutum; id quod aegerime tulerunt orthodoxi.

Post huius autem infelicem obitum syncellus simul et presbyter Ioannes, Cappadox gente, sedem occupavit.

(9770) Post quem pastorem in munere defunctum splendidis praeditus Epiphanius moribus, presbyter et syncellus, ad sedem venit.

Hoc quoque mortuo, Trapezuntius Anthimus sedem sanctissimam iussus est conscendere, (9775) quanquam Severo deditus et Dioscoro; quo tamen Agapetus Romae papa exauctorato, fecit patriarcham Menam

- Μηνᾶν λόγῳ λάμποντα καὶ βίῳ πλέον,
ἐκκλησίας τρέφειμον ὄντα καὶ θύτην,
9780 Ἀλεξανδρέα, τῶν Σαμψῶν ξενοδόχον.
Οὐπερ μεταλλάξαντος εὐαγῶς βίον
Εὐτυχίος τις, καὶ μοναστῆς καὶ θύτης
μονῆς καὶ ᾿Αμάσειαν εὐαγεσιότητος,
λόγων ἑταῖρος ἀρετῆς τ' αὖ ἐργάτης,
9785 νομεὺς ἀγαθὸς ὥπτο Χριστοῦ θρεμμάτων·
ἐφ' οὗ γε πέμπτης συνόδου θεῖον στίφος
καλῶς ἀλισθὲν ἐν βασιλίδι πόλει,
στοιχοῦν τετάρτης συνόδου θείοις ὄροις,
αὐτοῖς γε συγγράμμασι τὸν Ὁριγένην
9790 τίθῃσιν ἐκκήρυκτον ἕμα Διδύμῳ
καὶ Θεόδωρον τὸν τῆς Μοψουεστίας.
ἐξωσμένου θρόνου δὲ τοῦδ' Εὐτυχίου
ἐφ' οἷσπερ ἐξήλεγε τὸν βασιλέα
δόγμα στυγητὸν κρατύνοντα καὶ νόθον
9795 τῶν σάρκα φθαρτὴν μὴ λεγόντων σχεῖν λόγον,
σχολαστικός τις εὐσεβῆς Ἰωάννης,
τῆς Ἀντιόχου τυγχάνων θυηπόλος,
προεδρίαν εἴληφε τῆς Κωνσταντίνου.
χρησαμένου τέλει δὲ τοῦδε τοῦ βίου
9800 καὶ πάλιν Εὐτυχίος εὐτυχεῖ θρόνον.
Μεθ' ὃν καθωράϊσε τὴν ἐκκλησίαν
ἀνὴρ χαριτώνυμος, ὄλβιον κάρα,
νηστευτῆς τοῦπάννυμον ἐξ ἔργων φέρων,

9793 οὐπερ V

Alexandrinum, facundia clarum magisque moribus, alumnus sacerdotum (9780) ecclesiae, xenodochio praefectum Sampsonis.

Quo pie mortalem deserente vitam, Eutychius quidam monachus et sacerdos ex Amaseno sanctissimo coenobio, amicus literarum, virtutis auctor, (9785) Christiani bonus pastor ovillis fuit. sub eo quintae synodi divus coetus regali in urbe rite congregatus, insistens quartae synodi canonibus ipsisque eiusdem formulis, Origenem (9790) eiecit ab ecclesia, simulque Didymum et Theodorum Mopsuestiae episcopum. Eutychio postea cathedra depulso, propterea quod reprehendisset Caesarem, qui falsum dogma et pessimum fovebat (9795) de Christi in terra carne incorruptibili, scholasticus Ioannes, homo pius, Antiochena ex urbe, tunc sacerdos, patriarchatum adiit Byzantinum. sed ubi is quoque vitae metam attigit, (9800) rursus Eutychius in sede constituitur.

Post quem ecclesiae splendidus illuxit Ioannes alter, homo beatissimus, dictus verace titulo ieiunator, qui ecclesiae alumnus fuerat et le-

- ἐκκλησίας τρῶφιμος αἶν καὶ λευίτης,
 9805 σύγκελλος ἀξίαν δέ, πνεύματος δόμος,
 ὃς Μανρίκιον ταινιοῖ λαμπρῷ στέφει.
 Τοῦτον δ' ἀναλύσαντες εἰς θείους δόμους
 Κυριακός τις, οἰκονόμος καὶ θύτης
 Θεοῦ μεγάλης ἁγίας ἐκκλησίας,
 9810 τὴν ἱερὰν εἴληφεν ἱεραρχίαν,
 Θεὸς τις ἀνὴρ, ὁρθοδοξίας στῦλος.
 Τοῦτον λιπόντος τὴν κάτω προεδρίαν
 Θωμᾶς σακελλάριος αἶμα καὶ θύτης
 πιστεύεται δὴ τὴν λεῶ προστασίαν,
 9815 ἀποστολικός, εὐσεβέστατος σέβας.
 Οὐπερ τὸ φάος ἐκλειοπότης τότε
 ἀντικατέστη λευίτης ἐκκλησίας
 πτωχοτρόφος τε λιμένος τῶν τοῦ Φοῦξου,
 Σέργιος, ἀνὴρ οὐθυσίτης σέβας.
 9820 Τοῦτον θανόντος ἀντικατέστη Πύρρος,
 ἀνὴρ ὁμοιος Σεργίῳ κατὰ σέβας,
 θύτης μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας,
 ἀρχῶν σεμνείων καὶ μονῆς ἐπιστάτης
 ἐν Χρυσοπόλει διακειμένης πέραν,
 9825 ἀνειμένης δὲ τῇ Θεοῦ μητρὶ λόγου,
 τῆς Φιλιππικῇ συσταθείσης πρὸ χρόνων.
 Τοῦτον διωχθέντος δὲ τῆς ἐκκλησίας
 οἰκονόμος καὶ θύτης τῆς ἐκκλησίας

vita, (9805) syncellusque officio in aede Spiritus. hic Mauricium redimivit stemmate.

Cum autem superas adiasset sedes, Cyriacus, oeconomus et sacerdos magnae atque sanctae dei ecclesiae, (9810) sacrum successit in pontificatam, divinus vir et orthodoxiae columnen.

Quo deserente terrenum hunc principatum, ad Thomam sacellarium et sacerdotem deferitur populi sacer principatus, (9815) apostolicum hominem religiosissimum.

Huic solarem deserenti lucem successor datus est levita ecclesiae, ptochotrophii praefectus ad portum Phruxi, Sergius, pollutus dogmate monophysitico.

(9820) Cui morienti Pyrrhus substituitur, haud minus Sergio haeresi corruptus. erat is magnae presbyter ecclesiae, praefectus monachorum, coenobii abbas quod est trans fretum in urbe Chrysopoli, (9825) divini verbi matri dedicatum antiquitasque conditum a Philippico.

Postquam expulsus Pyrrhus ecclesia fuit, Paulus ecclesiae oecono-

- καὶ φυλακῶν, δυσσεβῆς Παῦλος σέβας,
 9830 παρσισεφθάρη ποιμὴν τις ὡς λύκος·
 οὐπερ θανόντος δυσσεβῶς ἐν τῷ θρόνῳ
 καὶ πάλιν ἀπέλαβε τὸν θρόνον Πύρρος.
 Ἐτα Πέτρος κάκιστος ἔσχε τὸν θρόνον,
 ἐκκλησίας ὦν λευίτης πτωχοτρόφος
 9835 καὶ ῥαιφερενδάριος καὶ γηρωκόμος
 τοῦ κατὰ Νεάπολιν πτωχείου τότε,
 σύμφρων Σεργίου καὶ Πύρρου καὶ Παύλου.
 Τοῦτου θανόντος τὸν διπλοῦν ὄντως μόρον
 Θωμᾶς τις ἄλλος, ὁρθοδοξίας φίλος,
 9840 ἐκκλησίας τρόφιμος ὦν καὶ λευίτης,
 Χριστοῦ καλῶς ἴδυνε τὴν ἐκκλησίαν.
 Οὐπερ μεταλλάξαντος εὐσεβῶς βίον
 Ἰωάννης εἴληφε τὴν προεδρίαν,
 θύτης τε πρωτέδικος ὦν ἐκκλησίας
 9845 καὶ σκευοφύλαξ σύγγελλος οἰκονόμος
 γηρωκόμος τε Ῥωσῶν Δεξιοκράτους,
 ποιμὴν ποδηγῶν πρὸς νομὰς ψυχοτρόφος.
 Τοῦτου θανόντος Κωνσταντῖνος λευίτης
 καὶ σκευοφύλαξ τῆς Θεοῦ γ' ἐκκλησίας,
 9850 περιοδευτὴς Θράκης Μακεδονίας,
 ἀρχιδύτης δέδευκτο τῆς ἐκκλησίας,
 σπουδαῖος ἀνὴρ, εὐσεβοφρόνων κλέος.
 Τοῦτου καταλύσαντος ἐν θρόνῳ βίαν

9837 αὖ Σεργίου?

mus et sacerdos, praeses custodum, dogmate perversus, (9830) semet ovili obtrusit tanquam lupus. post quem defunctum impie in ministerio sedem recuperavit denno Pyrrhus.

Deinde Petrus pessimus ad sedem venit, levita ecclesiae, praeses ptochotrophii, (9835) referendarius, curatorque senum in eo quod est Neapoli ptochodochio, Sergii Pyrrhique et Pauli sectans haeresim.

Hoc passo, ut vere dicam, mortem duplicem, alius Thomas, orthodoxiae amans, (9840) qui ecclesiae alumnus erat et levita, praedare gubernavit Christi ecclesiam.

Atque hoc pie concludente vitam, pontificatum adiit Ioannes, sacerdos et proteodocus ecclesiae, (9845) sceuophylax, syncellus et oeconomus, et gerocomii Rosorum Dexiocratis praefectus, pastor utilis ovili.

Quo moriente, levita Constantinus, vasorum custos in ecclesia dei, (9850) periodenta Thraciae et Macedoniae, ad ecclesiae summatum est proventus, probatus vir et decus orthodoxorum.

Hoc in suprema cathedra demortuo, sacer Theodorus Christi dei

- Θεόδωρος τις, ἱερὸς Χριστοῦ θύτης
 9855 ἐκκλησίας τ' αὐτῶν σκευῶν φύλαξ,
 ἄρχων μονῶν τε, σύγκελλος τὴν ἀξίαν,
 προΐσταται κάλλιστα τῆς ἐκκλησίας,
 ὁρθῶν προμαχῶν εὐσεβῶν τε δογμαίων.
 Τούτου ῥιγέντος ἀδίκως ποιμένος θρόνον
 9860 Γεώργιος τις, εὐλαβὴς Χριστοῦ θύτης,
 ἐκκλησίας μέγιστος ὢν, σκευοφύλαξ
 καὶ ποιμενάρχου σύγκελλος τὴν ἀξίαν,
 ἐκκλησίας εἴληψε τὴν προεδρίαν,
 νομεὺς ἀγαθὸς καὶ Θεοῦ νόμων φύλαξ.
 9865 ἔφ' οὗ κελεύσει κράτορος Κωνσταντίνου,
 ὁρθόφρονός γε, τοῦπικλὴν Πρωγονάτου,
 ἔκτης σεβαστῆς συνόδου θεῖον στίφος
 ἐν βασιλίδι συναλισθὲν τῇ πόλει
 ἐπὶ γε Χριστοῦ τοῦ Θεανθρώπου λόγῳ
 9870 καλῶς ἔδογματίσεν εὐσεβοφρόνως
 διττὰς θελήσεις καὶ φύσεις ἡνωμένας,
 καὶ πάντα κατήσχυνεν οὐοφυσίτην.
 Οὗ γῆθεν ἀπάραντος εἰς σκηναὶς ἄνω
 Θεόδωρος αὐτὸν ἀπολαμβάνει θρόνον.
 9875 Τούτου μεταστάντος δὲ πρὸς θεὸν μόρφ
 ἐκ βασιλείων ἀσκηρητῆς τις Παῦλος
 ποιμαντικῆς ἔτυχε καὶ προεδρίας,
 ποιμαντικῆς ἄξιός ἦν καὶ τοῦ θρόνου.
 9867 ἐκ τῆς V 9878 ὦν?

sacerdos, (9855) sanctorum in ecclesia vasorum custos syncellus dignitate, praefectus monachis, summa cum laude praefuit ecclesiae atque orthodoxa dogmata defendit.

Sed tamen hoc iniuste depulso sede, (9860) Georgius religiosus Christi presbyter, qui summus erat sceuophylax ecclesiae et syncellus etiam patriarchae, pontificatus munere fungi coepit, opilio bonus, custos divinae legis; (9865) sub quo, mandante Caesare Constantino, orthodoxo principe, Pogonato, divinus venerandae coetus synodi regali in urbe rite congregatus de Christi verbi essentia theanthropica (9870) rectam sententiam protulit et catholicam, duas voluntates statuens et duas naturas coniunctas, omnes damnans monophysitas.

Georgio mox translato ad sedes superas, iterum Theodorus recepit pedum.

(9875) Quo transeunte ad dominum per obitum, Paulus, qui in regia erat a secretis, patriarchali honore insignitus fuit, dignus revera pastoralis munere.

Καὶ τοῦδε τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος μόρω

9880 Καλλίνικός τις, γεννάδας θυηπόλος
καὶ σκευοφύλαξ Βλαχερνῶν ἐκκλησίας,
ἀνὴρ λόγῳ βίῳ τε καλῶς ἐμπρέπων,
λαβὼν ἐκυβέρνησε τὴν ἐκκλησίαν·
ὄντινα ῥινότμητος ἀναξ ἀδίκως

9885 πηρὸν δεδρακὼς ἐξελαύνει τοῦ θρόνου.

Κῶρον δ' ἀπ' Ἀμάστριδος ἀγαγὼν, θύτην
ἔγκλειστον ὄντα, ποιμενάρχην δεικνύει·
ὃν Φιλιππικὸς βασιλεὺς ὁ Βαρδάνης,
ὑπερμαχοῦντα δογματίων τῶν ἐνθάδων,

9890 θρόνου τε ποίμνης ἀπελάσας ἀδίκως
ἀντικαθιστᾷ λευίτην Ἰωάννην,
ὄντα χαρτουλάριον οἰκονομίῳ,
ἄνδρα στυγητόν, Ἐδτυχοῦς Διοσκόρου
ὁμόφροντα μύστην τε, τῆς ποίμνης λίκον,

9895 ὃς ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου μάλ' ἐνθάδως.

Θύτης δὲ Χριστοῦ καὶ νομεὺς ψυχοτρόφος,
θεῖος Γερμανός, ἀρεταῖς λάμπων λόγοις,
ἐπὶ λυχνίαν ἐντεθεὶς ὥς τις λόχνος
τῆς Κωνσταντίνου ἐπὶ περὶ ὅπτιω θρόνω,

9900 λόγων διδασκαίς κατελάμπρυνε κτίσιν·
ὅστις προβληθεὶς ποιμενάρχης Κυζίκου,

9900 Germani huius prolixum tractatum de vitae termino antea ineditum habes in collectionis Vaticanae volumine 1 p. 285—315; quod scriptum sibi Photius in Amphilocheiani usurpaverat, uti docui coll. praed. t. 2 p. 682, ubi eiusdem complementum ex alio codice protuli. M.

Post hunc communi fato exemptum vivis (9880) Callinicus, egregius dei sacerdos, in Blachernarum templo vasorum custos, vir literis et moribus spectatus admodum, ecclesiae curam gubernandae excepit; quem Rhinotmetus Caesar iniquo iussu (9885) oculis excaecatum sede pepulit.

Substituitque Cyrum ex Amastride presbyterum, e monachis quos alunt inclusos, sed hunc divina dogmata tuentem Philippicus Bardanes potius sceptro (9890) sententia iniusta pepulit ovili, levitamque ad sedem Ioannem extulit, qui oeconomatus erat chartularius, abominandum hominem, Kutycheti Dioscoroque deditum, in grege lupum; (9895) qui tandem sede pulsus est iustissime.

Sacerdos autem Christi et pastor bonus, divus Germanus, literis ac virtutibus splens, lucerna veluti in candelabro, e Byzantina eminens conspicua sede (9900) sermonis magisterio effulsit orbi. Cyzicena-

καὶ τοῖς ἐκεῖσε μὴ δεχθεῖς οὐκ οἶδ' ὅπως,
 ὑπὴν σχολάζων τὴν διὰ μέσου χρόνον,
 μετατεθείς δὲ πρὸς Βυζαντινὸς θρόνον,
 9905 ποιμνὴν καθωδήγησεν εὐσεβοφρόνως.

Τοῦδ' ἀπελασθέντος δὲ κακῶς τοῦ θρόνου
 πρὸς κράτορος Λέοντος ἔξ' Ἰσαυρίας,
 πρώτου σεβαστῶν εἰκόνων καταλύτου,
 ἐφ' ᾧ περ ἐξήλεγχε τοῦτον ἐνθέως,
 9910 νέκυσ' Ἀναστασίως, εἰκόνων λύτης,
 πρεσβύτερος σύγκελλος ὢν ἐκκλησίας,
 ποιμνὴν τυραννεῖ, παραλαβὼν τὸν θρόνον,
 μισθωτὸς οἰκίρῳ, ἀντικρὺς ἁπλὸς φθόρος,
 ὃς πρῶτος ἠθέτησε τιμὴν εἰκόνων.

9915 Τούτου διπλοῦν θάνατον ὑφαισθημένος,
 Κωνσταντίνος ἄθλιος, Συλαίου λύκος,
 Ἀναστασίῳ πάντ' εὐκλῶς εἰς σέβας,
 σχολὴν ἄγων ἤρπασε τὸν θεῖον θρόνον·
 ὄντινα Κοπρώνυμος (αἰνῶ σ' ὦ δόκη).

9920 θρόνον κατασπάσας γε καὶ μάλα³ ἐνδύσας,
 οὐ πίστει αὖ οὐδὲ δογματικῶν χάριν,
 ἔθηκεν ἐξόριστον εἰς ἄλλοτρίαν
 καὶ καταγαγὼν αὐτὸς αὐτὴν εἰς πόλιν,
 ἐπιβιβάσας καὶ θριαμβεύσας ἄνω,

9925 ἵπποδρομίας ἡγμένης ἐν σταδίῳ
 τέτμηκεν αὐτοῦ τὴν πυναθλαίαν κύραν.

9910 argutia Ephraemii est de contraria significatione νέκυσ
 et ἀναστάσιος quasi vivificans vel resurgens. M.

rum pastor electus fuerat, sed nescio cur ab illis non receptus, interim mansit expert ministerio: postea translatus ad Byzantinam sedem (9905) gregem Christianum rectis minavit semitis.

Sed enim hunc scelestae detraxit sede Leo Caesar Isauricus, qui bellum primus indixit sanctis imaginibus; obliurgante divinitus Germano. (9910) successit falso nomine Anastasius, presbyter et syncellus in ecclesia, sed iconomachus et tyrannus gregis, mercenarius miser, lupus exitiosus, qui honorem primus abrogavit imaginum.

(9915) Hoc temporali morte aeternaque extincto, infelix Constantinus, Sylaei lupus, per Anastasio dogmatis impietate, munere suo vacuus invasit sedem; quem Copronymus tamen, vah iusta poena! (9920) sede detraxit: sane merentissimum (nequaquam fidei causa neque dogmatum) et procal urbe pepulit exterrere; deinde rursus Byzantium revocatum, impositumque asello circumduxit, (9925) cumque ederentur ludi in stadio equestres, miserum illic iussit truncari capite; quem ante

- δὴ ἤρετο, πρὶν ἐκλιπεῖν ἕξει βίον,
 εἰ σύνοδον στέργει τὴν κατ' εἰκόνων,
 καὶ τήνδε καλῶς φαμένον δογματίζει,
 9930 οὐχ ἦτιον ἐκτέμνηκεν αὐτοῦ τὴν κέραν.
 Μεθ' δὴ Νικήτας ἐκτομίλας οἰκότρην,
 μᾶλλον δὲ καὶ τριδούλος ἀμαθὴς πάντων,
 πρεσβύτερος μὲν κηρύκων θείου δόμου,
 ναοῦ σκευοφύλαξ δὲ Χαλκοπρατείων,
 9935 ἄρχων σεμνέων ἑκδικὸς τ' ἐκκλησίας,
 Χριστοῦ σεβαστῶν εἰκόνων καθαιρέτης,
 πόλιν παρεισέφρησε καθά τις λύμη.
 Τοῦτου καταστρέψαντος ἐν θρόνῳ βίον,
 ἐκ λαϊκῶν Παῦλός τις ἀνὴρ Κυπρόθεν,
 9940 οὐ χρηματίζων προσκυνητὴς εἰκόνων,
 προεδρίαν εἴληπεν ἱεραρχίας.
 οὗτος νοσήσας καὶ λιπὼν προεδρίαν,
 μονῇ προσελθὼν κείρεται μελαμφόρος,
 στένων δακρύων οἷς κατέσχε τὸν θρόνον
 9945 ἐκκλησίας αἰσχιστα τυραννουμένης,
 καὶ σεπτὰς ἠθέτησε τιμᾶν εἰκόνας.
 δὴ οἱ βασιλεύοντες ἀπεισταλκότες
 ἤροντο τούτοις ὑποθέσθαι πρακτέα·
 ἦ δ' ὅς "συνελθεῖν σύνοδον δεῖ πατέρων
 9950 οἰκουμένην εἰς ἴασι τῆς νόσου
 ἐκκλησιῶν θ' ἔνωσιν ἀπεισχισμένων·
 ἄλλως τυχεῖν γὰρ οὐκ ἐν σωτηρίας."

extremum ictum interrogarunt utrum probaret synodum iconomacham: et quanquam dixit recte sensisse synodum, (9930) nihilo tamen minus truncarunt capite.

Successit huic Nicetas eunuchus servus, immo mancipium vile et incitissimum, apostolorum presbyter in aede scenophylaxque templi Chalcoopratorum, (9935) advocatus ecclesiae et coenobiarcha, sanctorum Christi imaginum destructor, qui irrepsit in ovile tanquam lues.

Post hunc Nicetam in officio mortuum, Paulus Cypro oriundus et vir laicus, (9940) neque sacrarum venerator imaginum ad hierarchicum venit principatum. hic morbo arreptus cathedram deseruit, atramentumque et tonsuram se fecit monachum, macrens lugensque quod fuisset praesul, (9945) cum vexaretur miserrime ecclesia, et quod imagines coli vetuisset. hunc internuntio misso regnatores quidnam gerendum esset interrogant. respondit is cogendam esse synodum (9950) quae malis obviam iret oecumenicam, unitatemque ecclesiae procurandam, neque salutis aliam spem esse reliquam. illi remisso nuntio rogabant deus

- οἱ δ' ἀντεπῆγον τῷδ' ἐπιστάντες πάλιν
 "καὶ πῶς προεδρίαν σὺ μέλλων λαμβάνειν
 9955 ἀπηγόρευσας προσκύνῃσιν εἰκόνων;"
 ὁ δ' αὖ κρατούντων ἤτιῴτο μανθάν,
 ὄθεν στένων νῦν προσπεφηνῶς κυρίῳ
 καθικετεύω λιπαρῶς κριτὴν ὄλων
 ὥς ποιμενάρχην μὴ κριθῆναι με κρίσει.
 9960 μετὰ δὲ μικρὸν ἀπολείπει τὸν βλον.

- Μεθ' ὃν κατηγλάισεν ἱερὸν θρόνον
 Ταράσιος, πρόμαχος ὁρθοδοξίας,
 κοσμούμενος βίῳ τε λαμπρῷ καὶ λόγῳ,
 πρωτυσηκρήτις, εὐγενὴς ψυχὴν δέμας·
 9965 ἐφ' οὗ συνέστη κατὰ Νίκαιαν πόλιν
 τῆς ἐβδόμης ἁθροισμα σεπτῶν πατέρων,
 οἳ καὶ κυροῦσιν εἰκόνας σεβασμίας
 ὥς πρὶν τιμᾶν τε καὶ σέβειν ἐπαξίως,
 νέκυν δ' Ἀναστάσιον καὶ Κωνσταντῖνον
 9970 σὺν τῷ Νικήτῃ, μισθίους, οὐ ποιμένας,
 ἀναθέματι παρέδωκαν εἰκότως.

- Πρὸς νηνέμους δὲ λιμένας Ταράσιον
 βλον καθορμίσαντος ἐκ τρικυμίας
 διάδοχος θρόνου τε τοῦδε καὶ τρόπου
 9975 Νικηφόρος δέδεικτο πρωτυσηκρήτις,
 ἀνὴρ τις ὄντως εὐγενὴς εὐπατριδης,
 προκινδυνεύων δογμάτων τῶν ἐνθάδων,
 Χριστοῦ τε πόλμης ὑπεραθλῶν ὥς θέμις·

9958 καθικετεύων V

"cur autem tu, cum cathedram adires, (9955) colendis imaginibus interdixisti?" ille incusavit principum vesaniam. et nunc ad deum confugiens cum lacrimis universalem iudicem exorabat ne de se ceu patriarcha indicaret; (9960) pauloque post devenit ad vitae terminum.

Deinde sacram illustravit sedem Tarasius, rectae fidei defensor, literis aequae et moribus insignis, protasecretis, nobilis stirpe et animo; (9965) sub quo convenit ad Nicaenam urbem venerandorum patrum concilium septimum, qui decreverunt sacris imaginibus reddendum esse ut antea honorem debitum; Nicetamque Anastasium et Constantinum, (9970) mercenarios revera, non pastores, anathemate iusto percule- runt.

Iam cum Tarasius ad securum portum ex tempestate vitae appul- liasset navem, sedis ac morum pariter successor (9975) Nicophorus ele- ctus est, protasecretis, vir sane stirpe nobili et patricius, divinorum dogmatum tutelam gerens, atque ut par erat Christi gregem protegens.

ὄντινα πολίτης ἀπελάσας καὶ θρόνον

- 9980 ἔξ Ἀρμενίας θηριώνυμος Λέων,
οἷς συμφρονοῦντα μηδαμῶς ἔχων σέβας
μηδ' αὖ συνυβρίζοντα Χριστοῦ τὸν τύπον,
τίθησιν ἐξόριστον εἰς νήσων μίαν.

Θεόδοτον δὲ Κασιτηρῶν τοῦ πικλῆν

- 9985 ἢ Μελισσηνόν, ἐγκαθιδρύνει θρόνον,
ἄνδρα βέβηλον, εἰκότων καθαιρέτην
καὶ λύκον αὐτόχρημα Χριστοῦ θρεμμάτων,
θρέμμα πονηρὸν ἄστεος Νακιολείας.

Τούτου θανόντος δυσσεβῶς ἐν τῷ θρόνῳ,

- 9990 Ἀντώνιος τις Κασσυνματᾶς τοῦ πικλῆν,
νομεὺς Συλαίου δύσσεβής, ἔσχε θρόνον,
Θεανδρικὸν τύπωμα μισῶν δεσπότην.

Ἐῖτ' Ἰαννῆς ἄθλιος, ὁ σκαίδος γόης,

τοῦ μισοχρίστου κράτορος Θεοφίλου

- 9995 διδάσκαλος κάκιστος, εἰκότιον λώτης·
ὃν οἱ κρατοῦντες Μιχαὴλ Θεοδώρα
θρόνον κατασπᾶσαντες ὡς λαοπλάνον
ἀρχιδυτῶν ψήφῳ τε καὶ συμφωνίᾳ,
ἄνδρα μοναστήν καὶ Θεοῦ θεῖον δούτην

- 10000 Μεθόδιον, σύμμαχον ὁρθοδοξίας,
στίγματα βασιάζοντα σαρκὶ δεσπότην,
εἰς θῶκον ἀνάγουσι τῆς βασιλίδος,
ἐπὶ λυχνίαν ἀναθέντες τὸν λόχρον.

9981 ὡς? vel εἶχεν.

10001 quia scilicet fidei rectae causa plagas perpressus fuerat. M.

porro hunc ovilli depulit ac sede (9980) Armenius ille merito dictus Leo, quia dissidentem dogmate videbat neque illudentem secum Christi cruci: exsulem ergo misit in quandam insulam.

Pro quo Theodotum, vulgo Casiteram (9985) vel Melissenum dictum, in sede posuit; profanum hominem, imaginum osorem, lupum revera in grege dominico, germen infaustum urbis Nacoliae.

Post hunc in suo demortuum officio, (9990) Antonius quidam Cassimatas dictus, impius Sylaei episcopus, fit patriarcha; qui exsecratur domini sacram crucem.

Sequitur miser Iannes, ineptas magus, antichristiani Caesaris Theophili (9995) magister pessimus, imaginum destructor; quem regnatores Michael et Theodora sede detrudunt veluti impostorem, concordique suffragio episcoporum monachum atque dium dei presbyterum (10000) Methodium, rectae fidei defensorem, domini in carne sua ferentem stigmata, ad sacrum thronum evehant metropoleos, in candelabro scilicet ponentes lampadem.

Τούτου μεταστάτος δὲ πρὸς τὸν δεσπότην,

- 10005 ποιμὴν Θεαυγῆς ὤπτο τῆς βασιλίδος
 Ἰγνάτιος, παῖς Μιχαὴλ βασιλέως,
 κανὼν ἀκριβῆς ἀρετῶν καὶ δογμάτων,
 παιδεύσεως μέλημα καὶ λόγων κράτος·
 ὃν ἐκτομίαν θηριώδης Λέων
- 10010 κράτος κατασχὼν ἀπέφηνε σὺν βίᾳ·
 εἶτα μονάσας ὡς Θεοῦ Θεὸς νόμος,
 ὕστατον ἔσχε τῆς Κωνσταντίνου θρόνον.
 τοῦτον Μιχαὴλ καταγαγὼν τοῦ θρόνου,
 μᾶλλον δὲ Καῖσαρ Βάρδας, ἀδίκῃ δίκῃ
- 10015 ἄνδρα πανοῦργον καὶ σοφώτατον λίαν
 ἐκ λαϊκῶν, Φώτιον πρῶτασηκρήτις,
 ἀντικαθιστᾷ ποιμενάρχην ἀδίκως·
 τοῦ δ' ἀπελασθέντος ἐκ προεδρίας,
 Ἰγνάτιος ἔσχηκε τὸν θρόνον πάλιν.
- 10020 οὗ γῆθεν ἀπάραντος εἰς πόλου πλάτος,
 ἀνάγεται Φώτιος αὐθις πρὸς θρόνον.
 οὗ καὶ πάλιν αὐτὸν καταχθέντος τοῦ θρόνου,
 ἀδίδυμος Στέφανος, ἀνακτος γόνος
 τοῦ Βασιλείου, λευίτης τὴν ἄξιαν,
- 10025 προεδρίαν εἴληφε τῆς Κωνσταντίνου.
 Μεθ' ὃν τις Ἀντώνιος, ἀσκητῆς μέγας,
 αὐτῶν πατρίδα τὴν βασιλίδά πόλιν,

10015 en ut de Photio schismatis primo auctore loquitur Ephraemius, quanquam ipsemet addictus schismati. multo autem deterius idem loquitur de Michaelae Cerulario, Graeci schismatis instauratore. M. 10018 τοῦ δ' αὐτοῦ?

Exin translato ad dominum Methodio, (10005) splendidus pastor metropoleos exstitit Rhancabi Michaelis Ignatius filius, regula exacta dogmatum ac virtutum, doctrinae cinnus, literarum columen, quem fecerat eunuchum Armenius Leo (10010) iniusta vi, cum raperet imperium, quique deinde monachus pie vixerat, postremo Byzantinam conscendit sedem; e qua deinde Michael hunc deturbavit, vel potius Bardas Caesar, iniusto iussu, (10015) callido viro et plane versutissimo, laico Photio, tunc protasecretis, patriarchatum interim usurpante. sed enim Photio pariter de sede pulso, stationem suam Ignatius recuperavit; (10020) quo transeunte ad superas regiones in sacram sedem revocatur Photius. tandem electo denuo de sede Photio, Stephanus eviratus, levita officio, imperatoris Basilii filius, (10025) pontificatum Byzantinum rexit.

Post quem Antonius quidam, asceta magnus, natus in urbe regia Cpoli, Ephraemius.

ὅσιος ἀνὴρ, ἀρεταῖς ἐστιμμένος,
οἷκτον νεώς, ἀντικρυς ἀγαθωσύνη.

10030 Τούτου λιπόντος τὴν γεγρανὸν οὐσίαν

μεταβεβηκὸς δὲ πρὸς θείους νόας,
ἀρχιδύτης δέδεικτο τῆς Βυζαντίδος
ἀνὴρ μοναχὸς εὐλαβής, σοφὸς μέγας,
κλῆσιν μὲν Νικόλαος, ἄξιος θρόνου,

10035 μυστικὸς ἄξιον δὲ πρόσθεν τυγχάνων,
ἐκφυὲς Ἰταλῶν, εὐφυῆς περὶ λόγους.
ὃν ἐξελάσας τοῦ θρόνου σοφὸς Ἀέων
τετραγαμίας ἄγος οὐ δεδεγμένον,
Ἐὐθύμιον σύγκελλον ἐγκαθιδρῶει.

10040 τούτου διωχθέντος δὲ τῆς προεδρίας,
πάλιν ὁ Νικόλαος ἔσχε τὸν θρόνον.

Τούτου θανόντος Στέφανος Ἀμασειάς,
σπουδαῖος εὐνοῦχός τις, ἱερὸς θύτης,
Ῥώμης νέας εἴληφε τὴν προεδρίαν.

10045 Τούτου τὸ βιοῦν καταλύσαντος μόρω,
ἀρχιερεὺς δέδεικτο τῆς Κωνσταντίνου
Τρύφων μοναστῆς εὐλαβής τε καὶ γέρων.

Τοῦδ' ἀπελαθέντος δὲ τοῦ θρόνου δόλῳ,
εὐνοῦχος υἱὸς Ῥωμανοῦ βασιλέως,

10050 κλῆσιν Θεοφύλακτος, αὐχεῖ τὸν θρόνον,
οὐκ εὐαγῶς ζῶν οὐδὲ κατὰ ποιμένας,

10028 ἀρετῆς V

10030 τὴν om V

vir sanctus et virtutibus affluentissimus, misericordiae templum et benedictus.

(10030) Hoc dimittente mortales exuvias atque ad beatos angelos conscendente, patriarcha Byzantii electus est monachus, homo pius sapiens magnus, nomine Nicolaus, sede dignus, (10035) qui fungebatur antea officio mystici, Italae gente ortus, ornatus literis. hunc spoliavit honore Leo sapiens quartas vetantem celebrari nuptias, syncellumque Euthymium pro eo constituit. (10040) verum hoc ipso dignitate exuto, iterum Nicolaus recepit sedem.

Sed hoc defuncto Stephanus Amasenius, eunuchus frugi, sacerdos ordinatus, pontificatum novae Romae obtinuit.

(10045) Stephano communis fati extincto viribus, fit patriarcha Cyprius monachus Tryphon, religiosus senex.

Quem postquam sede depulerunt dolo, Romani imperatoris eunuchum filium (10050) nomine Theophylactum pedo donant; qui neque

κυνηγεσίους προστετηκώς δ' ἐκτόπως
ταῖς ἵππομανίαις τε καὶ τούτων δρόμοις.

Τούτου καταστρέψαντος ἐκ Θρόνου βίον

10055 ἀντικατέστη ποιμενάρχης κυρίου

Πολύευκτος, ἄξιος ἱεραρχίας,
εὐκταῖον ὄντως χρῆμα καὶ πᾶσι φίλον,
κλέος μοναστῶν, ἀρετῶν πασῶν τύπος,
διαπρέπων λόγῳ τε καὶ τρόπῳ πλέον.

10060 Τοῦδ' ἐκλειπόμενος δὲ τὸν φθαρτὸν βίον

μοναχὸς Βασίλειος ἔσχε τὸν Θρόνον,
ἐκ τῆς πατρίδος Σκαμανδρενὸς τὴν θέσιν.

Καθαίρειθέντος τοῦδε τῆς προεδρίας

Ἀντωνίου τις εὐλαβὴς ὁ Στουδίτης

10065 ἀρχιδύτης πέφηνε τῆς Βυζαντίδος.

Τοῦ δ' Ἀντωνίου θῶρον ἀπειπαμένον

ὁ Νικόλαος Χρυσσβέργης τοῦπύκην
εἰς τόνδ' ἀνήχθη τὸν περικνηστον Θρόνον.

Τούτου μεταστάντος δὲ πρὸς τὸν δεσπότην

10070 κατέσχε Σισίνιος μάγιστρος Θρόνον,

παιδείας ἰδρις ἱατρικῆς καὶ νόμων,

βαθμοὺς ὁ συνθεῖς συγγενικαῖς ἐκδόμοις.

Τούτου θανόντος καὶ λειοπότης φάος

μονῆς προεστὼς Μανουὴλ κικλημένης

10075 Σέργιος ἀνὴρ παραλαμβάνει Θρόνον.

10059 τε om V

sancte vixit nec pastoraliter, sed venationi semper absurde deditus
equis nutriendis et cursim exercendis.

Hoc vitae et dignitatis faciente finem, (10056) promotus est ut
esset dei pontifex dignus sacrorum apice Polyuctus, egregius sane vir
cunctisque amabilis, gloria monachorum, virtutum typus, doctrinae luce
clarus sed magis moribus.

(10060) Hoc etiam relinquente caducam vitam, insedit cathedram
Basilus monachus, dictus a patria vulgo Scamandrenus.

Hic abrogato posthinc pontificatu, pius Antonius de Studii coeno-
bio (10065) fit patriarcha Byzantinae urbis.

Exin honorem abdicante Antonio, Nicolaus cognomine Chrysoberges
euectus est ad sedem famosissimam.

Quo transeunte ad domini conspectum, (10070) magister cathedram
insedit Sisinnius, literis doctus, medicina et legibus, qui affinitatum
scripsit iustos gradus.

Postquam vitalem lucem hic deseruit, sacram excepit dignitatem
Sergius, (10075) coenobii alumnus Manuelli dicti.

Τούτου θανόντος ἐγκαθίσταται θρόνῳ
 πρῶτός τις Εὐστάθιος ἐν πρεσβυτέροις
 τῶν ἐν βασιλείῳ γε κατειλεγμένων.

Καὶ τοῦδε τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος μόριον
 10080 ἐκκλησιάρχης τῆς μονῆς τοῦ Στουδίου
 μοναχὸς Ἀλέξιος εἴληφε θρόνον,
 ἀνὴρ μεγαλόδωρος, ὁλβιος θότης.

Οὐπερ μεταλλάξαντος εὐαγῶς βίον
 κλῆσιν Ἀλεξήλ, Κηροσύλας θέσιν,
 10085 εὐπατριδῶν εἰς καὶ μονοτρόπων ἄμιν,
 καθίσταται πρόεδρος ἀρχιποιμένων,
 θερμομυγὸς ἀνὴρ, ὑπερόπτης τῶν νόμων,
 ὃν καταγαγὼν Ἰσαάκιος θρόνον
 εἰς ἑξορίαν παρέπεμψε σὺν δόλῳ.

10090 Ἐνθα θανόντος ἐγκαθίσδονται θρόνῳ
 καὶ ποιμενάρχης ἀναδείκνυται μέγας
 Κωνσταντῖνός τις ἐκτομίας Λειχούδης,
 πρωτοβεσιτάριος ὢν τὴν ἀξίαν,
 σπουδαῖος ὄντως, εὐλαβής, θεῷ φίλος,

10095 ἐν δημοσίαις πραγμάτων λειτουργίαις
 φανείς ἀμεμφής ἀνεπίληπτος πάνιν,
 πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐν καλῶν ἐργασίαις.

Οὗ τὸν παρόντα καταλύσαντος βῆον
 ὁ Ξιφιλῖνος χαρίεις Ἰωάννης

10100 ἐκκλησίας ἰθύνει τὴν προεδρίαν,
 βίῳ λόγῳ γένοι τε λαμπρῶς ἐμπρέπον·

Post cuius obitum praesul constituitur Eustathius, princeps presby-
 terorum qui in aede palatina rem sacram curant.

Hoc quoque vitae terminum attingente, (10080) potitus est honore
 Alexius monachus, ecclesiarcha in Studi oecobio, vir liberalis, splen-
 didus sacerdos.

Quo sancto concludente vitam obitu, Michael cognomento Cerula-
 rius, (10085) nobilis vir, professione monachus, episcoporum praesul
 constituitur, turbulentus homo; contemptor legum; quem Isaacius Caesar
 detractum sede non sine dolo misit in exilium.

(10090) Cuius post obitum cathedra potitur et patriarcha magnus
 constituitur Lichudes eviratus Constantinus, qui dignitate erat proto-
 vestiarius; probatus homo; pius et deo dilectus; (10095) in negotiorum
 publicorum cura sine querela inventus inculpabilis, nectum in rei san-
 ctioris ministerio.

Atque hoc etiam dimittente vitam, vir gratosus, Xiphilaeus Ioannes,
 (10100) ecclesiae coepit regere principatum, stirpe vita literis apprime

ὃς πρόσθεν ὧν εἰς ἐδγενῶν τῶν ἐν τέλει,
κόσμον λειοπῶς τὰ μοναχῶν ὑπέδν
καὶ ποιμενάρχης ἐκρίθη Βυζαντίδος.

10105 Τούτου τὸν ἀνθρώπινον ἐκβάντος βίην

Κοσμῆς μοναχὸς Ἱεροσολυμίτης,
ἀνὴρ ἀγαθός, ἀρετῶν θεῖος δόμος,
χειρίζεται δὴ τὴν λεῶ προστασίαν·

ὃς δυσχεραίνων πραγμάτων τῇ συγχύσει

10110 ἐκὼν ἀπηγόρευσεν ἱερwsύνην,
καλῶς ὑπεκστὰς καὶ θρόνον καὶ ποιμνίου.

Εἰτ' ἐγκατέστη τῷ παννυφίῳ θρόνῳ
μοναχὸς Εὐστράτιος, Γαριδάς θέσιν,
πρὸς πᾶν ὄτιον μὴ πεφυκὼς κρείττονων,

10115 παιδεύσεως ἁμοιρὸς ἅμα καὶ λόγων,
ἡσυχία τε γωνία μᾶλλον πρέπων
ἢ προστασία καὶ λεῶ προεδρία·

Τοῦδ' ἀπελυθέντος γε τῆς προεδρίας

δοσιος ἀνὴρ, ἐδλαβῆς, πρῶτος φύσει,

10120 θεῷ προβληθεὶς Νικόλαος ἀξίως,
μοναχὸς ἐλλόγιμος, ἄξιος θρόνον,
ἐκκλησίαν ἔδυνεν ὡς θεῷ φίλον.

Τούτου μεταστάντος δὲ πρὸς θεῖους νόας

ἀνὴρ χαριτώνυμος, ἐμπρέπων λόγοις,

10125 ἱερομνήμων λευίτης ἐκκλησίας,

τῷ τηνικαῦτα ποιμένι Χαλκηδόνος

ἀγχοῦ καθ' αἷμα καὶ γένος συνημμένος,

clarus, nobilis quondam inter senatores; deinde omisso mundo se fecit monachum, Byzantii tandem evasit patriarcha.

(10105) Iam vero hoc humanis exempto rebus monachus Cosmas Hierosolymites, vir bonus et virtutum thesaurus mirus, populi accepit sacrum principatum. sed enim is turbatas res fastidians, (10110) sponte abdicavit sacrum ministerium, sede et ovili secedens laudabiliter.

Exin statuitur in sublimi cathedra Eustratius monachus cognomento Garidas, ad nullam rem praeclaram natura idoneus, (10115) egens doctrinae omnis et literarum, angulis et silentio longe aptior quam dignitati et populi primatui.

Ergo post hunc eiectam ministerio vir sanctus, religiosus, miti ingenio, (10120) deo volente electus Nicolaus, monachus eruditus, sede dignus, ecclesiae rem direxit ut deo placet.

Nicolaus transgresso ad coetus superos, Ioannes laude literarum florens, (10125) hieromonemon et levita ecclesiae, Chalcedonensi praesuli

τὸ δ' Ἀγαπητός ὡς ἐπαίνυμον φέρων,
ἀνάγεται δὴ πρὸς θρόνον Βυζαντίδος.

- 10130 Οὗ τὸν παρόντα καταλείψαντος βίον
Στυππῆς Λέων εἴληφε τὴν προεδρίαν,
οἰκονόμος ὢν λευίτης ἐκκλησίας.

Καὶ τοῦδε τὸ ζῆν ἐν θρόνῳ λελοικητός
πρόεδρος ὤφθη ποιμενάρχης αὐτὸς μέγας

- 10135 σεμνὸς Μιχαήλ, ἀρεταῖς λάμπων λόγοις,
μονῆς προεστὼς εὐαγοῦς τῆς Ὁξείας·

δοσις ἐκὼν ἔλειπεν ἱεραρχίαν,
πρὸς νησίδα δὲ καὶ μονὴν τῆς Ὁξείας
ἐπαναδραμὼν, ὑποθεῖς τὸν αὐχένα

- 10140 ναοῦ πύλῃ δόχμιον, ὃ πρᾶον τρόπον,
πατεῖν παρεῖχεν εἰσιῶσι τὸν δόμον,
ἐφ' οἷς ἀποστὰς τῆς μονῆς τῆς τοῦ
ἄξυμφόρως εἴληφε τὴν προεδρίαν.

Οὕτω μεταστάντος δὲ Μιχαὴλ θρόνον

- 10145 Κοσμάς Ἀττικὸς, κόσμος ἱεραρχίας,
τῶν ἀρετῶν ὄχημα, καλῶν ἐστιά,
προφητικὸς τις καὶ τὸ μέλλον προβλέπων,
ἀρχιθύτης δέδεικτο τῆς Κωνσταντινῆς,
ποιμὴν ἀγαθὸς καὶ νομὸς ψυχοτρόφος,

- 10150 ὅνπερ καθεῖλε Μαννουὴλ ἀναξ. θρόνον,
ψευδεῖς προφάσεις αἰτίας τε συμπλάσας·
ὅθεν προαχθεὶς ποιμενάρχης ὁ βλέπων
ἢ μὴν μενεῖν ἄκαρπον ἄρρενος τόκου
μήτρην προηγόρευσε τῆς βασιλίδος·

coniunctus sanguinis iure ac necessitudine, dilectus dici-
cen cognomento solitus, ad Byzantinam cathedram evehitur.

(10130) Quo derelinquente caducam vitam, pontificatum adiit Styppes Leo, ecclesiae iam oeconomus et levita.

Hoc etiam vitam in sede dimittente, magnus processit pontifex et primas (10135) literis Michael clarus et virtutibus, sancti coenobii praeses Oxitani; qui tamen sponte honorem abdicavit, atque ad Oxiae monasterium insulae reversus collum praebuit protentum (10140) in templi foribus, pro mansuetudinem! ingredientium omnium calcandum pedibus; propterea quod coenobio relicto suo inutilem honorem recepisset.

Sic Michael deserente sedem, (10145) Atticus Cosmas, sacerdotii decus, cinnus virtutum, honestatis apex, spiritu quoque praeditus prophético, processit praesul Cpoleos, nutritor animarum, pastor bonus. (10150) quem tamen exauctoravit Manuel Caesar falsi confecto criminis obtentu: quare in iudicium patriarcha adductus ait prophetans uterum

- 10155 καὶ ταῦτα συμβέβηκεν ὑστέρω χρόνῳ.
 δουκὶ μεγάλῳ καὶ κρατοῦντος νυμφίῳ
 Κοντοστεφάνῳ, πρὸς τὸδ' ἠπειληκότε
 δρᾶσαι δ' αἰκνὴς τόνδ' ἐπιβεβληκότε,
 ἔχειν προεῖπε τὸν διὰ λίθου μόρον·
- 10160 εἰληφε δ' ἄμφω τὰ προλεχθέντα τέλος.
 Μεθ' ὃν Μονζάλων Νικόλαος Κυπρόθεν
 μετατεθεὶς ἵδυνε τὴν ἐκκλησίαν,
 ἀνὴρ τρόφιμος λευίτης ἐκκλησίας,
 διδάσκαλός τ' αὐτῶν Παύλου θείων λόγων.
- 10165 εἴτ' ἀρχιδύτης ἀνεδείχθη Κυπρίων,
 καὶ δυσχεράνας πραγμάτων τῇ συγχύσει
 θρόνον παρητήσατο καὶ προεδρίαν·
 βασιάντιβος δ' ὣν ἐν βασιλίδι πόλει
 καὶ Κοσμιδίου τῆς μονῆς ἐπιστάτης,
- 10170 εἰληφε θῶκον τῆς Βυζαντίδος τότε.
 Αὐθαίρετως τοῦτου δὲ λιπόντος θρόνον
 Θεόδοτος τις, καὶ μοναχὸς καὶ δύτης,
 μονῆς προεστὼς ἀναστάσεως λόγον
 τῆς ἐν πόλει νῦν κειμένης βασιλίδι,
- 10175 πρόεδρος ὤφθη τῆς Κωνσταντίνου θρόνον.
 Οὐπερ θανόντος Κωνσταντίνου, λευίτης
 καὶ σακελλίου τῆς θεοῦ γ' ἐκκλησίας,
 ὁ Χλιαρηνός, παραλαμβάνει θρόνον.
 Καὶ τοῦδε βίον ἐκμετρήσαντος μόρῳ

10164 recole quae dixi ad v. 4750. M.

reginae mascula prole sterilem futurum. (10155) posterum tempus dictum confirmavit. iam magno duci, imperatoria genero, ob id minanti graviter Contostephano, et durum aliquid facere volenti, praedixit ipsum perituum lapide. (10160) utrumque dictum exitu non caruit.

Post Cosmam autem Muzalo Nicolaus Cypro translatus ecclesiam gubernavit, ipsius ecclesiae alumnus et levita, sacrarum Pauli interpres literarum, (10165) Cypri deinde factus archipraesul; quam tamen sedem abdicavit postea, prorsus humanarum colluviem rerum. cum vero otiosus esset Cpoli coenobique praeses ad Cosmidium, (10170) tunc quidem Byzantinam excepit sedem.

Hac tamen ipsa sponte dein recessit. Theodotusque monachus et sacerdos, praeses coenobii Christi resurgentis, quod hic concluditur moeniis metropoleos, (10175) donatus est Byzantinis.

Cuius demortui Chliarenus sedem excepit Constantinus, in dei ecclesia praepositus sacello et levita.

Atque hoc etiam moriente Lucas (10180) religiosus Chrysoberges

10180 Λουκᾶς μοναχὸς εὐσεβὴς Χρυσόβεργης,
ἀσκητικὸν κάλλιστον ἀνὼν βλον,
ἐπαξίως ἔσχηκε τὴν προεδρίαν.

Μεθ' ὃν Μιχαὴλ λευτὴς σακελλίου,
φιλοσόφων ὑπατὸς, τοῦ Ἀγγιάλου,

10185 κοσμεῖ θρόνον κάλλιστα τῆς Κωνσταντίνου.

Τούτου μεταστάντος δὲ πρὸς πόλον πλάτος
Εὐγενειώτης ἐν μοναστέροις θύτης,
μονῆς προεστὼς χρηματίσας Μαργάρων,
κλῆσιν Χαρίτων, παραλαμβάνει θρόνον.

10190 Τούτου λιπόντος τὴν κάτω πυροικίαν
Θεοδόσιος ἐκ μονῆς Βοραδίου,
ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ μονοτρόπων κλέος,
Χριστοῦ καλῶς ἔθυνε τὴν ἐκκλησίαν.

Τούτου λιπόντος ἱεραρχίας θρόνον
10195 ἔκουσίως τε τὸν θρόνον λελοιπότες,
Βασιλεὺς τις Καμυτηρὸς τοῦπικλιν,
λόγιος ἀνὴρ, χαρτοφύλαξ λευτὴς,
ἀντικατέστη τῷ θειασμῷ θρόνον·
ὃν Ἄγγελος σχὼν Ἰσαάκιος κράτος

10200 κατήγαγε θρόνον τε καὶ προεδρίας,
συνθεῖς προσφύσεις παντάπαν ἀνευλόγους.
σακελλάριον λευτὴν δ' ἐκκλησίας,
κλῆσιν Νικήταν, Μουντιάνην δὲ τοῦπικλιν,
παλαίτερόν γε Τιθωνοῦ καὶ Θουκρέτου,

10205 ἀρχιθύτην δεικνυσι τῆς Κωνσταντίνου.

monachus, egregie sanctus hactenus vita ascetica, pro suis meritis ad infulus devenit.

Post Lucam Michaēl levita sacellarius, philosophum hypatus Anchioli, (10185) thronum Byzantinam egregie ornavit.

Atque hoc transato ad caerulea superna, Eugeniotā monachus sacerdos, coenobio Manganorum tunc praepositus, nomine Chariton sedem occupavit.

(10190) Hoc deserente terrestrem incolatum, Theodosius, qui in Boradii coenobio vixerat, vir sane bonus et decus monachorum, ecclesiam Christi rexit laudabiliter.

Is tamen sacrum honorem abdicavit. (10195) cui sedem vacuum sponte relinquēti venerandarum heres infularum successit Basilus Camaterus, vir eruditus, chartophylax, levita; quem Isaacus imperator Angelus (10200) pontificatus exuit honore, falsis omnino circumventum criminibus. pro quo levitam ecclesiae sacellarium, nomine Nicetam cognomine Muntanem, Tithono Thacritoque annosiorē, (10205) creavit

μετὰ μικρὸν δὲ τοῦ θρόνου κατασπάσας
ὡς ἀφελῇ τε καὶ χρόνῳ παρειμένον,
ἄνδρα μοναχόν, ἀρετῆς ὄντ' ἐργάτην,
τὸν πρῶον Λεόντιον ἐγκαθιδρύει,

10210 λόφῳ ἀπ' αὐτῶν ἀγαθῶν Αὔξεντιου·
ὃν τῷδε δεῖξαι τὴν ἀπειρανδρον κόρην
ἔφρασκε νυκτὸς συλλόγων ἡθροισμένων,
εἰδὸς τε κλῆσιν ἀρετὴν τοῦδ' εἰδοτάχως
καλῶς διαγράψασαν ὡς ἐν εἰκόνι.

10215 ἀλλὰ γε καὶ τόνο' ἀπελαύνει τοῦ θρόνου,
πάντα παριδὼν τὰ προηγορευμένα,
μετάθισιν δὲ δραματούργει ποιμένος·
ἀρχιθύτην γὰρ τῆς Σιῶν τῆς ἁγίας,
κλῆσιν Θεοδοσίον, φόντα Λατίνων,

10220 ἐθαύδα τῷδε καὶ προήγορον κράτους,
εἰς θῶκον ἀνήγαγε τῆς Κωνσταντίνου.
ἀλλ' οὐδὲν ἀπάνατο τῆς κακουργίας·
ἀμφοῖν γὰρ ἐκπέπτωκεν ἱεραρχίαι
καὶ τῶνδ' ἀντίμως ὁ προβληθεὶς ἀκρίτως.

10225 Ἐπειτα Γεώργιος ὁ Ξιφιλῖνος,
σκευοφύλαξ ὢν τῆς θεοῦ γ' ἐκκλησίας,
ποιμαντικὴν εἴληφε καὶ προεδρίαν.

10219 Θεοδοσίον] sic etiam v. 6017. atqui hunc passim appellant alii Dositheum, quos inter Methodius infra a nobis edendus. sed enim Dositheus nihil aliud est nisi metathesis τοῦ Θεόδωσιος. sic in coll. Vat. t. 2 p. 441, quem Polybius appellaverat Theotimum, Diodorus cum anagrammate dicit Timotheum. M. 10220 Allatus de cens. p. 702 legebat ἐνθαύδα, quae mihi melior lectio videtur. codex tamen noster tum hic tum v. 6018 habet ἐθαύδα. M. 10225 recitat tres hos de Xiphilino versiculos Allatus de Georgiis p. 664 ed. Fabric. M.

praesulem Cypraeos; quem ceteroqui paulo post deposuit tanquam effetas aetatis ac delirum; substituitque professione monachum asceticumque hominem Leontium, mitem, (10210) e collibus Auxentii in urbem pertrahens. atque hunc sibi a virgine deipara dicebat Isaacius adstanti turbae cognitum sibi atque imperii vatem, ad Byzantinis infulas prorexit. sed homini nihil profuit facti novitas: ambobus enim sacerdotiis excidit cum ignominia, nequiter electus.

(10225) Secutus est Georgius Xiphilinus, e sceuophylace in ecclesia dei ad pastorem cathedram subvectus.

- Τούτου θανόντος ἡγαθίσταται θρόνος
 ὁ Καματηρὸς εὐεπὴς Ἰωάννης,
 10230 ἰδρὶς σοφίας παντοδαπῆς καὶ λόγων,
 ἐπήβολός τε δογμάτων τῶν ἐνθάτων,
 ἐκκλησίας ὧν λευίτης χαρτοφύλαξ·
 ἐφ' οὗ παρεστήσαντο Λατῖνοι πόλιν.
 ὃς ἐξελαθεὶς δυστυχῶς πρὸς Λατίνων
 10235 θρόνον πατρίδας, τῆς σεμνῆς Βυζαντίδος,
 οἰκεῖ Διδυμῷτειχον εἰς ἄστρῳ φθάσας,
 ἐνθα θανὼν ἔλαπεν ἡλίῳ φάος.

- Μετὰ δὲ τοῦτον ποιμένες Βυζαντίδος
 οὗτοι προεβλήθησαν ἐν Νικαίῳν,
 10240 πρῶτος Μιχαήλ, Αὐτωρειανὸς θέσει,
 σακελλάριος λευίτης ἐκκλησίας,
 ἰδρὶς σοφίας κοσμητικῆς θείας ἕμα.
 Οὗπερ μεταλλάξαντος ἐν θρόνῳ βίαν,
 Θεόδωρος εἴληφε τὴν προεδρίαν,
 10245 ἐκκλησίας ὧν λευίτης χαρτοφύλαξ,
 τοῦπῶνυμον σχῶν Εἰρηνικὸς πατρώθεν,
 φιλοσόφων ὑπατον ἀξίαν λόγους.
 Καὶ τοῦδε θανόντος δὲ τὴν προεδρίαν
 Μάξιμος αὐχεῖ καὶ μοναχὸς καὶ δούτης,
 10250 μονῆς προεστὼς εὐαρχοῦς ἀκομήτην.

10228 ex hoc versiculo usque ad v. 10300 habes patriarchas Cyprianos, qui in exilio electi fuerunt, apud Allatium de consensione lib. 2 c. 14 p. 725. item partim in adn. ad Acropolitam c. 6. M. 10235 Allatius in utroque citato loco pro σεμνῆς legit ἐμῆς. num ergo hinc orta est Allatio opinio quod Ephraemii patria Byzantium fuerit; quandoquidem eum appellat Byzantinum? M.

Hoc vita functo stationem occupavit oris facundi Ioannes Camaterus, (10230) omnigena cumulatus sapientia ac literis, et divinorum dogmatum callentissimus, antea levita ecclesiae et chartophylax. sub eo metropolim Latini expugnaverunt. quamobrem infeliciter ab his expulsus (10235) sede atque alma patria Cypri, Didymotichum transtulit stationem, ibique clausit oculos vitali luci.

Post hunc pastores urbis Byzantinae hi creabantur in oppido Nicaea. (10240) primus est Michaël, dictus Autorianus, ecclesiae sacellarius et levita, mundanis literis divinisque abundans.

Post quem in sede extinctum Theodorus sacri primatus adiit honorem, (10245) antea levita ecclesiae et chartophylax, Irenici cognomen a patre trahens, in studiis philosophicis gradu hypatus.

Quo moriente sacrae rei primatum Maximus tulit, monachus, sacerdos, (10250) Acoemetarum praepositus coenobio.

Μεθ' ὃν Μανουὴλ φιλόσοφος τὸν λόγον,
φύλαξ ἀκριβὴς καὶ νόμων καὶ κανόνων.

- Τούτου λιπόντος τὴν κάτω παροικίαν,
πολὺς Γερμανὸς τὸν βίον καὶ τὸν λόγον
10255 ἀρχιθύτης δέδεικται τῆς Κωνσταντίνου,
ἀνὴρ μοναστῆς καὶ θεοῦ θυηπόλος,
αὐχῶν Ἀνάπλουν πατρίδα Προποντίδος,
ἐκκλησίας τρόφιμος ὢν τῆς ἐν πόλει·
εἶτα μονάσας, καὶ φανείς θεοῦ λάτρεις
10260 Γεωργίῳ μάρτυρι καὶ πεφιλμένος,
ἔλαχε ποίμνην ἰθύνειν Βυζαντίδος.

- Τούτου μεταστάντος δὲ πρὸς τὸν δεσπότην
καὶ συναφθέντος πατριαρχῶν ἁγίοις,
Μεθόδιός τις, καὶ μοναχὸς καὶ θύτης,
10265 μονῆς προεστὼς τῆς Ὑακίνθου τότε,
ἐπὶ βράχιστον ἀπολαύει τοῦ θρόνου.

- Οὐδὲρ θανόντος καὶ λιπόντος τὸν βίον
ὁ πρωτοθύτης Μανουὴλ ἔσχε θρόνον
τῶν ἐν βασιλείοις γε κατεileγμένων,
10270 γέρων προσηγῆς, μελίχιος τὸν τρόπον.

- Χρησαμένου τέλει δὲ τοῦδε τοῦ βίον
Ἀρσενίός τις εὐλαβὴς μονοτρόπων,
τῶν ἀρετῶν κάλλιστος ἔμψυχος θρόνος,
εἰς ποιμενάρχην ἤρξθη Βυζαντίδος,
10275 σειρὰν γένους ἔλκων μὲν ἐκ Βυζαντίου,
κόμην δὲ καρεῖς ἐν μοναῖς τῆς Νικαίας,

Post hunc philosophus oratione Manuel, legum defensor canonum-
que sedulus.

Quo deserente terrenum incolatum, clarus doctrina et moribus Ger-
manus (10255) creatur praesul Cpoleos, vir monachatum proficiens, dei
sacerdos, oppido oriundus Anaplo in Propontide, in urbe a pueritia
ecclesiae alumnus, deinde factus monachus et dei minister, (10260) carus
praecipue martyri Georgio; prostremo Byzantinus evasit pastor.

Sed hoc per obitum transeunte ad dominum et patriarchis sanctis
consummerato, Methodius item monachus et dei sacerdos, (10265) tunc
Hyacinthi praesidens coenobio, tempore sedem tenuit brevissimo.

Quo moribunda deserente membrā, pedum corripuit Manuel archi-
presbyter cleri qui sacram aedem palatii curat, (10270) senex benignus,
mansuetis moribus.

Atque hoc etiam concludente vitam, Arsenius inter monachos pietate
fulgens, virtutum eximia atque animata sedes, electus est Byzantii pa-
triarcha. (10275) is natus quidem erat in urbe regia, sed in Nicaenis

καὶ τῇδε δευθεῖς καὶ μονῆς ἐπιστάτης·
εἰδ' ἡσυχάζων καὶ θεῷ προσανέχων
ἐν Ἀπολλωνιάδος ἀσκητηρίοις

10280 ἀφῆκτο κληθεῖς εἰς πόλιν Νικαίων
πρὸς τοῦ κραταῦντος Ἀδόωναν Θεοδώρου,
καὶ πάντα βαθμὸν ἀνίστας ἐκκλησίας
εἰς ὕψος ἤρθη ποιμεναρχίας μέγα.

Ἀυθαίρετως τοῦτον δὲ λιπόντος θρόνον,

10285 μονῇ δὲ αὐτὸν εὐαγῶς δεδωκότος,
Νικηφόρος πρόεδρος ὢν Ἐφεσίων
προεδρίαν εἴληφε τῆς Κωνσταντίνου,
δς ἀρχιεπίτης πρὶν ἢ παλατίου,
ἀνὴρ ἀμειψῆς, παρθένος διὰ βίου.

10290 Τοῦτον τελευτήσαντος ἐν προεδρίᾳ
Ἀρσένιος πρῶτιστος ἀπολαμβάνει
τῆς βασιλίδος ἱερὰν προεδρίαν.

καθαιρέσει τοῦτον δὲ καθυπηγμένον
πρὸς ποιμεναρχῶν καὶ δικαστῶν τῶν τότε,

10295 εἰτ' ἀπελαθέντος τε τῆς ἐκκλησίας,
εἰς Προικόνησον δ' ἀπαχθέντος νησίδα,
τῆς Ἀδριανοῦ Γερμανὸς ἀρχιδύτης
μεταθέσει δέδεικτο καὶ Βυζαντίδος.

Τοῦτον παραιτήσει δὲ λιπόντος θρόνον

10300 ἀνὴρ Ἰωσήφ, ὁρθοδοξίας στῦλος,

10300 immo schismatis tenacissimus, atque iccirco a Michaele Palaeologo imperatore sede electus, quia concordiae cum ecclesia Romana, quam praedictus imperator conciliaverat, subscribere noluit. M.

monasteriis postea totonderat capillum et abbas fuerat, nunc solitarius uni deo vacabat in Apolloniadis urbis asceteriis; (10280) quo tempore Nicaeam fuit accitus a Theodoro Caesare Romano; ubi expletis cunctis ecclesiae gradibus ad summum hierarchiae pervenit apicem.

Cum autem sponte dimisisset pedum, (10285) monasticam quietem pie repetens, ad Byzantinum transiit patriarchatum Ephesiorum Nicephorus archiepiscopus, qui olim palatii fuerat archipresbyter, inaeque vir, perpetuus parthenius.

(10290) Atque hoc sedem cum vita deserente, Arsenius primus liberatae urbis sacrum recuperavit principatum. sed idem postea depositus sententia episcoporum aliorumque iudicum, (10295) ecclesiaeque abscedere coactus, in Proconnesum insulam deportatur, Germanusque praesul Hadrianopoli translatus est ad urbem Constantinii.

Verum Germano abdicante honorem, (10300) Iosephus, rectas reli-

- κλέος μοναστῶν ἅμα καὶ πρεσβυτέρων,
 μονῆς προεστὼς εὐαγοῦς Γαλησίου,
 πρῶος χαρίεις καὶ Θεοῦ τρέμων νόμους,
 πτωχοτρόφος φίλοικτος, εὐσπλαγχνος φέσει,
 10305 εἰς πατριαρχῶν τὸν περίπυστον θρόνον
 ἀνάγεται δὴ κατονικῶς ἀξίως,
 κλήρου πέλων εἰς τοῦ βασιλείου πάλαι,
 γῆμας τε σεμνῶς καὶ τεκῶν θυγατέρα·
 εἴτ' ἀποβαλὼν θανάτιω συνεννέτιν,
 10310 καὶ τὰ μοναχῶν ὑποδὺς ὁμοιότηχος,
 ὥφθη δοχεῖον ἀρετῶν τῶν ἐνθάδων,
 ἔπειτα ποιμὴν τῆς μονῆς Γαλησίου,
 καὶ ποιμενάρχης ἀρχιθύτης τ' αὖ μέγα.
 ἐπεὶ δ' Ἰταλῶν δόγμα παρεισεφθάρη
 10315 ἐν τῇ καθ' ἡμῶς οὐ καλῶς ἐκκλησίᾳ
 τούτου διυθύνοντος εὐσεβῶς θρόνον,
 καὶ τῷδ' ἐπῆκτο τάδ' ἐπαινέειν τις βία,

10315 Ephraemium animum prorsus gerere schismaticum alibi quoque cognovimus, et nunc his factiosis in Iosephum laudibus rursus demonstratur. non est autem hic locus refutandi Graecorum errores et schisma; id quod iam doctissimi catholici praestiterunt, princeps quidem merito et infinita doctrina Allatius, tum Arcudius, Caryophilus, Caleca, Papadopulus, Baronius, Natalis Alexander, Lequinius in dissert. et panopl., aliique plurimi. de defensoribus quidem Graecis legesis Allatium de synod. Ephes. c. 57 p. 571. ex iis autem qui tunc concordiam cum Latinis dogmatibus (id est cum orthodoxia) tuiti sunt, duos memorare satis est, quorum primus Nicephorus Blemmyda, ab Ephraemio nostro v. 8933 sqq. eximia laude, tanquam sapientiae coryphaeus et patriarchatu dignissimus, exornatus; alter Ioannes Veccus, cuius item sapientia ab Ephraemio v. 10325 laudatur, qui lectis Blemmydae scriptis a schismate ad orthodoxiam transiit, ut ait Pachymeres 5 15, et patriarchatum catholice gessit, concordiamque cum Romana ecclesia scriptis doctissimis defendit et usque ad carcerem obitumque retinuit. legesis Veci testamentum apud Allatium Gr. orth. t. 1 p. 378. M.

gionis columen, presbyterorum decus et monachorum, sancto coenobio praepositus Galesii, mitis, benignus, divinae legis reverens, nutritor egenorum, natura clemens, (10305) patriarcharum celebrem inasedit thronum, digne et canonicis regulis electus. is regio in clero presbyter olim fuerat, sanctisque nuptiis filiam procreaverat: postea vero viduatus coniuge, (10310) monasticam professus libenter vitam caelestium virtutum arca apparuit, exin coenobii Galesini abbas, episcopus postremo et magnus pontifex. cum autem Italicorum dogma invasit (10315) ecclesiam nostram haud laudabiliter, pie Iosepho sedem gubernante, ipse ad

Ephraemius.

- ὁ δ' ἀκλινῶς ἤδραστο δογμάτων βάσει.
 ἐκβάλλεται δὴ τοῦ θρόνου μαλ' ἀδίκως,
 10320 ὥς ὑπεραθλῶν δογμάτων ὁρῶν ἄγαν,
 εἰς δ' ἄλλοδαπὴν ἀπειλάνεται χθόνα,
 καθαιρετικὴν ψῆφον ἀρχιποιμένων
 σχεδιασάντων κατὰ τοῦδ' ἀναιτίως.
 τοῦδ' ἀπελαθέντος δὲ τῆς προστασίας,
 10325 Ἰωάννης τις τὴν ἐπὶ κλησιν Βέκκος
 ἀντικατέστη, συμφρονῶν τοῖς Λατίνοις,
 ἐκκλησίας ὦν χαρτοφύλαξ λενίτης,
 ἀνὴρ σοφός τις, ἐντεθραμμένος λόγοις.
 τοῦδ' ἐκδιωχθέντος δὲ τῆς ἐκκλησίας
 10330 νέυσει κρατοῦντος εὐσεβοῦς Ἀνδρονίκου
 ζήλω τε πιστῶν, ὥς προμάχου Λατίνων,
 πύλιν Ἰωσήφ ἀπολαμβάνει θρόνον.
 Οὐπὲρ λιπόντος τὸν βίον καὶ τὸν θρόνον,
 σοφός τις ἀνὴρ, Γεργόριος Κυπρόθεν,
 10335 λόγων σοφῶν μαίευμα, Μουσῶν ἑστία,
 εἰς πατριάρχῳ ἀνεβιβάσθη θρόνον·
 ὅστις πατρίδος καὶ πατρικῆς οἰκίας
 φηγὰς ὑπάρξας παῖς ἔτι πω τυγχάνων
 παιδεύσεως ἔρωτι καὶ μαθημάτων
 10340 ἔλθων κατοικεῖ πρὸς πόλιν Κωνσταντίνου,

10330 nimirum Andronicus II, quum regnum adiret, ad id coactus fuit factione schismaticorum, ut historia notissima tradit. M. 10332 hinc usque ad v. 10354 edidit versiculos Allatius in op. de cons. p. 776, et in dissertatione de Georgiis, ubi agit de patriarcha Georgio Cyprio, qui dicitur etiam Gregorius. Allatius autem legebat, seu certe edebat, πον pro πο et ἐνδούς pro ἐκδούς. M.

consensum vi compellebatur, sed perstitit immotus in basi dogmatum. pellitur ergo sede indicio iniquo, (10320) propterea quòd pro recto pugnaret dogmate, atque in extraneum deportatur solum, postquam pastores primi contra innocuum depositionis tulerant sententiam. post hunc remotum summo gubernaculo, (10325) Ioannes quidam cognomento Veccus suffectus est, consentiens cum Latinis, chartophylax ecclesiae ac levita, vir sane sapiens et literis innutritus. sed hunc ecclesia pepulit fidelium zelus (10330) et pii regnantis nutus Andronici ut Latinarum partium studiosum; et suam recepit cathedram Iosephus.

Quo deponente cum officio vitam, Gregorius sapiens vir, orimèus Cyprio, (10335) alumnus doctrinarum, Musarum ara, ad patriarchae dignitatem venit. hic patriis laribus patrioque solo iam inde a teneris exsulans unguiculis, addiscendarum cupidus disciplinarum (10340) mi-

αὐτὸν δὲ μαθήμασιν ἐκδοὺς καὶ πόνοις
 ἀφίχτο πρὸς μέγα τι παιδείας βέβος·
 εἴτα κατὰστας γνώριμος στεφθεόρου
 καὶ συνταγείς κλήρω τε τοῦ παλατίου,
 10345 ἀρχιερέως πέφηνε τῆς Κωνσταντινου,
 τὰ τῶν μοναχῶν πρὶν τελεσθεὶς ὡς ἔθος.

Ἀνδραγέτως τούτου δὲ λιπόντος θρόνον,
 Ἀθανάσιος ἐκ καλῆς ἡσυχίας,
 ἀσκητικὸς τις ἐν μονοτρόποις θύτης,
 10350 γεννάδας ἀνὴρ, καρτερικὸς πρὸς πόρους,
 ἀντικατέστη τῷ Βυζαντίδος θρόνῳ.

Τούτου παραιτήσῃ δὲ λιπόντος θρόνον,
 ὁσιος ἀνὴρ, εὐλαβὴς Ἰωάννης,
 γαληνός, εὐέντευκτός, ἀρετῶν θρόνος,
 10355 κλέος μοναχῶν ἅμα καὶ πρεσβυτέρων,
 πλεον δὲ πλουτῶν πρυότῃ καρδίας,
 ἐπαξίως εἴληφε τὴν προεδρίαν,
 ὠρμημένος μὲν ἐκ μερῶν Μεσημβρίας,
 γάμοις ὁμιλήσας δὲ σεμνοῖς ἐν βίῳ,

10360 καὶ παιδὸς ὀφθεὶς ἄρρενος φυτοσπέρους,
 ἐκῶν τε λιπῶν γαμετῆς συνοικίαν,
 ἀσκητικὸν προύκρινεν ἔνθιον βίον.
 ἐνστάσεως οὖν συμπροϊούσης βίῳ,
 Ῥώμης ἐδείχθη πατριάρχης τῆς νέας.

10358 Lequinius dicit oriandum Sozopoli. verum utraque urbs
 Mesembria et Sozopolis pertinet ad Haimimontium, nec valde
 distant inter se. M.

gravit inquilinus Cpolim; ubi se studiis tradens impensissime magnum
 sapientiae congegessit thesaurum; unde regnanti Caesari fit cognitus, ad-
 scribiturque clero palatino, (10345) et Byzantius tandem creatur prae-
 sul, monachi adscitis antea, ut mos est, vestibus.

Hoc autem sponte honorem deponente, sancta Athanasius ve-
 niens ex solitudine asceticus et presbyter inter monachos, (10350) ma-
 gnanimus vir, laborum patientissimus, praesul processit urbis Byzan-
 tinae.

Hoc item sacram abdicante sedem, vir pius Ioannes, sanctitate
 fulgens, affabilis, tranquillum, virtutum cinnus, (10355) presbyterii de-
 cus simul et monachatus, apprime tamen dives mansuetudine, digne
 assecutus est honoris apicem. hic oriundus partibus Mesembriae nuptiis
 quoque in saeculo contractis (10360) filium procreaverat; sponte dimisso
 postea coniugio, diu asceticorum vitam praestulit; in quo vitae propo-
 sito diu persistens postremo novae Romae fit patriarcha.

- 10365 Τούτου δ' ἐκόντος ἀπολιπόντος θρόνον
 πάλιν Ἀθανάσιος ἔσχε τὸν θρόνον,
 καὶ τόνδε λοιπὸν αὖθις ἀπειπαμένον
 μεταθέσει δέδεικτο Κυζίκου Νίφων
 τῆς βυσιλίδος ἀστῆων ἀρχιερέως,
- 10370 ἀνὴρ μοναχός, ἀγγέλονς ἐν πρακτέοις,
 παιδεύσεως μὲν ἀδαῆς ἐγκυκλίον,
 ἐπήβολος δὲ καὶ φρενῶν πεπλησμένος,
 Βέρροϊαν ἀνῶν τὴν δυτικὴν πατρίδα,
 λαύρας ὑπάρξας προστάτης τῆς καθ' Ἄθω.
- 10375 εἴτα κατέστη ποιμενάρχης Κυζίκου
 καὶ πατριάρχης τῆσδε Κωνσταντίνου.
 Τοῦδ' ἐγγραφεῖ δὲ θῶκον ἀπειπαμένον
 Ἰωάννης τις, ὁ Γλυκὸς δὲ τοῦ πικλῆν,
 συγκλητικός τε καὶ λογαθέτης δρόμον,
- 10380 εἷς ὧν ἀρίστων καὶ σοφῶν λόγων ἱδρυς,
 χειρίζεται δὴ τὴν λεῶν προστασίαν.
 Καὶ τοῦδ' ὁμοίως θῶκον ἀπειπαμένον
 Γεράσιμος τις, καὶ μοναχός καὶ θύτης,
 πόλιν Φιλαδέλφειαν ἀνῶν πατρίδα,
- 10385 μονῆς προσιτῶς χρηματίσας Σωσάνδρων,
 προεδρίαν εἴληφε τῆς Κωνσταντίνου.
 Τούτου τὸ βιοῦν ἐν θρόνῳ λελοιπότες
 ἀνὴρ μοναχός, εὐλαβὴς Ἰσαίας,

10381 habet hos versus de Glyca Allatus in diss. de Georgiis p. 638 ed. Fabric. ubi Ephraemium nostrum appellat monachum. M.

(10365) Sed postquam sponte is etiam dimisit pedum, iterum Athanasius ad sedem venit. quod cum is rursus pondus fastidisset, Cyzici Niphon translatus dioecesi reginam urbium rexit patriarcha, (10370) vir monachalis, rebus agendis sagax, communi quidem expertus eruditione, sed prudens rerum et affluens ingenio, Berrocae natus occiduis in regionibus, laurae praepositus in Athone monte; (10375) metropolita postea factus Cyzici, tandem tenuit pontifex Cpolim.

Verum et hic libello honorem abdicat. Ioannes autem cognomento Glyca vir senatorius et cursus logotheta, (10380) optimatium de numero et doctissimus, populi sacrum praesidatum adiit.

Quo dignitatem pariter abdicante, Gerasimus, vir monasticus et presbyter, qui Philadelphii in urbe natus fuerat (10385) et Sosandronum rexerat monasterium, pontificatum tenuit Byzantii.

Cumque hic in sede mortuus fuisset, monachus Isaias, pietate in-

10390 *πρᾶος γεραρὸς καὶ ταπεινόφρων γέρον,*
κλέος μοναστῶν τῶν βιούντων κατ' Ἄθω,
Ἑπειρον ἀνχῶν πατρίδα παλαιτέραν,
εἰς ὕψος ἀνήνεχτο ποιμεναρχίας.

T E Λ Ο Σ.

signis benignus, venerandus, modestus senex, (10390) natalem habens
terram Epirum veterem, Athone in monte monachorum gloria, patriarchatus attigit summum apicem.

F I N I S.

INDEX GRAMMATICUS.

- α longam eliditur 2349, 3309.
 ἀγγελεύς 8691.
 Ἀγγελίη 8389.
 ἀγγελιώνυμος 7769: cf. θεοδορώ-
 νυμος, κομνηναγγελώνυμος.
 ἀγγελωνυμούμενος 7634: cf. κυπρω-
 νυμῶν.
 ἀδίδυμος 10023.
 ἀδοτί 1064.
 ἀθεμιτοσυρία 1780.
 αἰκίσις 5510.
 αἰρούμενοι vel ἡρημέτοι i. q. οἱ
 βουλόμενοι 122, 225, 1812, 3304,
 3551, 3833, 5577.
 αἰλίας 642, 4760. ἡλικίᾳ 125. συν-
 αἰσίας 741. συνηλικυία 1874.
 ἀμέθεκτος 5295.
 ἀμόναχος 2116.
 ἄν i. q. ἄνω vel ἀνόπιν? 7653.
 ἀναδόμησις 379.
 ἀναιρέτης 22, 257, 1728, 5066.
 ἀναιρέτις 291.
 ἀνδρειοφρόνης 1298, 5415.
 ἀνευλόγος 10201.
 ἀνθρωπολάτρης 743.
 ἀντικαλάμησις 1382.
 ἀντιπρακτικῶς 4740.
 ἀπαράμιλλος 819, 1127, 2822, 3355,
 3703, 4058.
 ἀπείρανδρος 6009, 10211.
 ἀπειραγίδημος 2400.
 ἀπειράριθμος 5679, 6194.
 ἀπειργάκει 7503, 2305. κατειργάκει
 6475.
 ἀποσταλάττειν 5608.
 ἀρειομανίτης 422.
 Ἀρμενοκλικία 3903.
 ἀρρενοφθόρος 1140.
 ἀρρενωπία 3073.
 ἀρχιδότης 482, 530, 803, 943, 1050,
 1072.
 ἀρχιλευίτης 10283.
 ὠστενοκλήτης 4319, 4689, 5823, 6780,
 6914.
 ἄττα 2122, 2722, 3038, 3720, 7133.
 Ἀῦσονες i. q. Πρωαῖοι 1 et passim.
 αὔσοναρχης 4031, 8593, 8631: cf.
 λατινάρχης, μυσαρχης, τραβαλλάρ-
 χης.
 αὔσοναρχία 13.
 αὔσονοκράτωρ 622, 768, 6867.
 αὐτάναξ 573, 721, 3932.
 αὐταρχία 45, 220, 698, 895, 966,
 1308.
 αὐχεῖν 49, 1073, 1218, 1575, 1659,
 1709, 1894, 1927, 1982, 2810,
 2922, 3165, 4107, 7114.
 βακάντιβος 10168.
 Βάλης 562, Ουάλης 552, 566.
 βάρις 3849, 8252.
 βασιλευτής 2569: cf. λατρευτής.
 βουλγαράναξ 9076: cf. λατινάναξ,
 μυσαάναξ, περσαάναξ.
 βουλιμῶν 1756.
 βοροτουργός 5346.
 γελοιώδης 5534.
 genitivus] ὅπλων γενέσθαι 5793.
 ἀνὴρ αἱμάτων 5145. ἰσχύος 4584.
 παγίς θανάτων 2309. πῖλος κρά-
 τος 6233. στέφος κράτος 805,
 3009. πόλις κράτος (Cpolis) 751,
 4041, 5708, 7308. πράγματα θού-
 ρυμίας 7541. οἱ τῆς γεροντίας
 καὶ τῶν ἐν τέλει 4855. τῶδε κατ-
 ορθωμάτων 626. τοιαῖσδε πρά-
 ξεων 5247. τάκει πραγμάτων 5810.
 φρονείων 6073. αὐ κακῶν 1730,
 6119. ἄλλα ὀφρυμῶν 7969. τέλλαι

- καλῶν 3366. πολλὰς ἐρετῶν 7401.
 κάμπολλα φρουρίων 2868. πλει-
 στα δεινῶν 5911, 6475. ἀγωγίμων
 τι 5292. τὲς μονοτρόπων 10272.
 τινὰ γραϊδίῳ 6217. λαμπρῶν τις
 ἀνὴρ 2260. ἅπας τῶν ἐν πύλῃ
 4962. πᾶς Λατίων 4339. καίμε-
 νων πᾶς 4628. πᾶν στρατευμά-
 των 4278. πάντα τῶν συγκειμέ-
 νων 2701. πάντα ταύτης 3808.
 εἰς μακρὸν χρόνον 8585. εἰς μέγα
 φθόνον 6702. ἐπὶ μέγατον χρό-
 νον 5100. ἀγίοις πατριαρχῶν
 10263. ἀπλήτους ποταμῶν 1810.
 κοινὰ πραγμάτων 3407. πρόσ-
 πορα πραγμάτων 639. προσ-
 ρύεντα φρονήτων 8727.
 γνίφων 1243, 3295.
 δάνους χάριν 1385.
 δημοπροβλήτος 5470.
 δῆλωσις 1561.
 διαφέρεται i. q. προσήκοντα 3175,
 3761.
 δόμημα 1124, 2376, 2999, 3646.
 δομητῶρ 1124, 4834, 6261.
 δραματοποιεῖν 5999, 6015, 10217.
 δραματοποιία 3034, 3504, 5773.
 δράν 27, 39, 100, 359, 786, 810,
 1020, 1331, 1391, 1436, 1561, 1754,
 1931, 2006, 2083, 2222, 2224, 2422,
 2453, 2525, 2533, 2594, 2750, 2867,
 2985, 3019, 3135, 3125, 3247, 3304.
 ἐδραμέτος i. q. δεδρακός? 9212.
 δυσσείδμος 2903, 6380.
 δυσσείδμουμένης 3162.
 δυσσείδμος 3295.
 δυσσείδμος 4428.
 δυσσείδμος 4675, 6098.
 εἶν] ἀν οἶδεν 6298. ἦν ἤσθετο 5251.
 ἐπὶ ἐδράτο 5386. ὑπῆρχε 5732.
 ὅταν κατῆρε 7119. κἂν ἦν 5312.
 κἂν γένοιτο 8762.
 εἶναι συνάφοντα i. q. συνάφειν 6966.
 εἰσὶν ὑπεκλήφοντες 6129. ἦν διω-
 κων, ἦν κατακρίνας . . . 68, 107,
 121, 178, 428—432, 924, 1065,
 1067, 1130, 1134, 1560, 1832, 1862,
 2136, 2300, 2320, 2360, 2581, 2723,
 2753, 2838, 2937, 3269, 3343, 3631,
 3744, 4723, 4868, 4903, 4965, 5096
 —5097, 5603, 5607. ὦ διέκων 79.
 cf. ὑπῆρχε.
 εἰς τὰς θυνάτερας γαμβροὶ 266,
 5835, 6378, 7426, 7677, 7721.
 νυμφίος εἰς Μαρίαν 8261.
 ἐνεύσγειν 7466.
 ἐνστάτις 2150.
 ἐξ ὁμμάτων θάψει i. q. τυφλῶσαι
 5121, 5136, 5228.
 ἐξαγορεία 9263.
 ἐξαγορεύειν 9253.
 ἐπεισέδιδος πομπῇ 6324.
 ἐρυθρογράφος 8500, 8538.
 ἐρυθροσήμαντος 4770.
 ἐρωτοδέσμη 9160.
 ἐρωτοληψία 7890. ἐρωτοληψία 495.
 3104.
 εὐεικτος 2937.
 εὐμέλιος 4065.
 εὐρατο ἐπίθεται παρὰ τῶν βαρβα-
 ρων 6093. ἀφαίρειν θεμελιῶν
 εὐρηκότες 5766.
 εὐρητής 1995.
 εὐσεβῆται i. q. εὐσεβῆς ἀναξ 3766.
 εὐσεβοκρατῶρ i. q. εὐσεβῆς κρα-
 τῶρ 9589: cf. καλλιμαρθέτης,
 μητρῶνάνδρος, μητρομαρθέτης,
 προσητῆρας, πρωτόγγελλος, πρω-
 τόπαις.
 εὐσεβοφρόνως 9870, 9905.
 εὐσεβοφρων 1113, 1362, 2577, 9852.
 εὐχέτης 2432.
 ἐφορία 3022, 3234.
 ἐφόρος 1982, 5044, 9175.
 ἔχει ἀποδράσας 9118. δράσας 2594.
 ἐκδούς 6130. κτίσας 187. λαβῶν
 6336. πᾶντας 1058. τεύξας 96.
 εἶχεν ἀνύσας 6324. συνθεῖς 2454.
 φτυεύσας 6026.
 ἡλωκῶς active 1369.
 ἦνεκτο 2734. ἀνῆνεκτο 1109, 3013.
 ἦρεμον βίον 873.
 θάλασσα καλῶν 32, 3702. θάλασσα
 χρημάτων 6756, 6895.
 θανατοφρόντης 3056.
 θεαννῆς 5600, 10005.
 ἡ θεοδωρῶννμος 2496.
 θεοκρότης 987.
 θεοπροβλήτος 869.
 θέσειν i. q. τοῦπικλην 160, 1052,
 1721, 2143, 3397, 4913, 7016, 7302,
 10068, 10113, 10184.
 θίβη 3041, 3043.
 i. dativi eliditur 1736, 4441, 4869,
 7577.
 hiatus exempla 759, 3230, 3248. non
 plura, opinor. quum quae creber-
 rimum facere videntur, particula
 autē ad φων in consonam exire cen-
 sentur.
 ἰσαπόστολος Θάλα 3264.

- καθωραϊζειν 676, 9801.
 καὶ omittitur 54, 161, 408, 471, 521,
 534, 567, 641, 654, 662, 669, 845,
 989, 996, 1014, 1099, 1377, 1499,
 1794, 1787, 1850, 1885, 1899, 1960,
 2015, 2037, 2381, 2764, 3103, 3242,
 3322, 3347, 3618, 3868, 5060, 5202,
 5270, 5758, 6800, 5811.
 καινίς 1507.
 καινογενέτης 1126.
 καινεργάτης 418, 1645, 4142, 4515,
 6500.
 καινεργάτης 3759.
 καλλιπαρθένος 6027.
 καμηλώδης 4796.
 καπνικαλληλέγγον 1996.
 καρτερόφρων 1357, 4368.
 ἡ κάρα 2654, 2778, 2821, 3415, 5199,
 5456, 5463, 5466, 5505, 5621, 5725,
 5796, 6048. δὲ κάρα 9802.
 καρδία] Δουλειανὸς ἡ βδελυρὰ κα-
 ρδία 43, 201, 250, 312, 1254, 1305,
 2148, 2206, 3590, 3625, 4612, 5116,
 6338, 6481. cf. φύσις et χάρις.
 κατὰ σοφάδην 4145. κατ' ἐπιλέγδην
 4150.
 καταπυρπόλησις 2083.
 Κομνηνάγγελος 8330, 8606.
 Κομνηναγγελοσυνμος 6502, 7788.
 Κομνηνάναξ 8782.
 Κομνηνάδης 5640, 6446, 8737.
 Κομνηνόπαις 9120.
 κόντος 5707.
 Κοκρωνυμῶν 1823.
 κραταρχεῖν 147, 477, 933, 1023.
 κρατάρχης 605, 631, 797, 1367, 3615,
 3967, 4467.
 κραταρχία 25, 64, 119, 132, 144,
 175, 218, 230, 255, 400, 439, 479,
 508, 522, 589, 658, 815, 818.
 κράτωρ 34, 60, 169, 216, 217, 231,
 424, 503, 515, 597, 610, 613, 663,
 806, 879, 901.
 κυριαρχία 7271.
 Κυριδοδόωρος 2860.
 κυρωτός 1579.
 λάκτισις 764, 9720.
 λατινάνας 9507.
 Λατινάρχης 8157, 9541.
 λατρευτής 7905.
 λεγάτος 7433, 7455.
 λῆξις 3916.
 Λισμαράγα i. q. λίθοι καὶ μάργα-
 ροι 3740: cf. ὑπόχρεσις, χρεσά-
 γυρον.
 λιπόκρεως i. q. λιπαρόκρεως? 6559.
 λόγος] εἰς τοῦραννελον λόγον 6454.
 λογγότερος 4091.
 λυσιδριξ 6344.
 λύτις 2389.
 μαρτυρικῶς 71.
 ματαιολογός 3295.
 μητροάνδρος 738, 925, 2053, 2740,
 2856, 2974, 3466, 3819, 3881.
 μητροπαρθένος 820, 929.
 μισοπαῆς 5064, 5517.
 μνηστορον 2321.
 Μογλενοπατξινάκαι 3557.
 μυριάριθμος 3824, 4125, 4394.
 μυριόνικος 3714, 4070.
 μυρμηκία ἀγαθῶν 2035. συμφορῶν
 5237.
 μυροβλύτης 5776.
 μυσάναξ 9096.
 μυσσαρχηγέτης 2463, 6388, 6616.
 μυσάρχης 6275.
 μυσσητός 1031.
 Μυσῶν λεία 2095, 2898, 5814, 6480.
 μυμοσκοπός 4579.
 ἐννευμον 5074.
 νομή 7445, 7453, 8232.
 nominativus] ἐκὼν πρὶν ἐχρῆν ταῦτα
 Ῥωμαίοις νέμειν 4582. μηνύει Δη-
 μητρίῳ πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν προσκυ-
 νῆθιν ἐκτίσαν 8544. χώρον Ἐλαία
 κεκλημένον 9587. ἐν τινι Σπαι
 προσκεκλημένῳ τόπῳ 9595.
 νυκτεργασία 5362.
 νυμφίος i. q. γαμβρός 287, 8259,
 9393.
 ξένη ζωή 365, 1894, 2576, 2822, 2872,
 2973, 3006, 3256, 3337, 3355, 3534,
 3647, 3923, 3927.
 ξένως 2733, 5674.
 ολοφυσίτης 969, 1430, 1449, 9743,
 9819, 9872.
 ὁμουνετῆιν 7549.
 ὁμοφύχως 10310.
 ὁπτάνεσθαι 5597.
 optativus pro indicativo 460, 547,
 1414, 1864, 2427, 2554, 2675, 4860,
 5042, 7332, 7375.
 ὀρθοφρονεῖν 745.
 ὀρθοφρόνως 862.
 ὀρθόφρων 525, 641, 840, 978, 1421,
 1764, 2637, 2713.
 ὄσοι 172, 352, 3378, 4656, 7959.
 παλινδρομήσις 4448.
 παρσθενουργός 7914, 9562.
 παντάπαν 1623, 1858, 3271, 3765,
 4793, 4819, 5242, 6599, 8160,
 10201.

πανόμνητος 932, 3819, 9594.
 πανόψηλος 2044, 9631.
 παρσύνικος 3273.
 πατέρες λόγων 5322, 5648, 7906.
 πεποιδότης 8804.
 περίδοτος 1867, 3098, 9665.
 περιουσία 9850.
 περιούσιος λαός 1477.
 περσάναξ 3376, 3940, 3984, 4397.
 Περσαρμένιοι 3891.
 πῖλόν τι 5485.
 πλὴν 3101, 7447, 9035.
 πνέων θυμοῦ 2358, 5083, 9322.
 ποιμενάρχης 376, 395, 651, 747, 822.
 ποιμεναρχία 483, 8932, 10283.
 πορφυροβλαστος 2876.
 πρίγκιψ 8641. πρίγκιπος gen. 3916, 9332. πριγκίπου νῆσος 1989, 3080.
 πριγκίπων 9411.
 πρόβησις 3246.
 προβραχέως 9040.
 προδύμω i. q. ἡ προδυμία 4007, 7338, 7763.
 προμηθεύς 2720, 3674, 3724, 4355.
 προσβάλλει 7260 r cf. στέργει.
 προσθεουργεῖν 6527.
 προσκυνητής 1791, 1849, 2088, 2256, 2290, 2344.
 προφητῶναξ 5020.
 πρωταγγεῖλος 2578, 4694, 7918.
 πρωτεργάτης 7994.
 πρωτοθύτης 10268.
 πρωτομάρτυρος 6.
 πρωτόπαις 7427, 8261.
 πυνθάνοντο passivē 8775, 9336.
 πυρπολητής 6934.
 ρέκτης 1199, 1921, 2681, 3200, 4983, 5056, 5711.
 ρηγικός 5954.
 σαφεῖν 8542.
 σεβαστοκρατορία 9438.
 σελέντια 4727.
 σκαπάνος 1880.
 Σκυθική (vel Σκυθῶν) ἐρημία 542, 2897, 3808, 8239, 8425.
 σκύλευσις 5276, 5307, 7352.
 σοφισματίας 7111.
 στέργει 9928. cf. Lobeck, ad Butmanni ind. verborum anomal. p. 262.
 στίχαις 3831.
 συμβῆναι τι 4810, 7748.
 συμμαχεῖσθαι 7540, 8169.
 συμμεριστής 256.
 συνανάσειν 2697, 2731.
 Ephraemius.

συνοπλίτης 9498.
 σύρφακες 3287, 5530, 6215, 6572.
 σχέσις 1837, 1918, 3581, 3939, 4285, 5646, 5952, 6180, 7649.
 σχετική προσκύνησις 1863.
 τε antepositur vel pro τε καὶ positur 401, 405, 890, 1035, 1296, 1326, 2362, 2441, 2750, 2824, 2968, 3316, 3840, 4071, 4635, 4813, 5073, 5591, 5656, 5795, 5779, 5822, 6169, 6276, 6337, 6458. abundat 836, 1642, 5562, 6085. cum πρὸς δ' αὐτῷ 1063, 1789. cum σύν 7636, 7671, 7673, 8196.
 τέχασα 7833. ἀποτέχασα 8337.
 τερμέρι(ει)ον κακόν 288, 2086, 5059, 6364.
 τετρακλίμος κτίσις 7173, 9675.
 τετρακτὺς μαθημάτων 693, 2633, 8938.
 τετρακίδιον μέλος 2672.
 τξαγοτοξότης 6731, 6833.
 τιθοῦσι 8708. ἐντιθοῦσιν 8204.
 τριβαλλάρχης 4142, 6171, 9188.
 τρισάσματος 4545.
 τρισαριστεύς 3813, 4024, 4070, 4130.
 τρισυπόστατος 2208.
 τυμβορρυκεῖν 5737.
 ὑγρόχερος δύναμις s. στρατιά 3853, 4119, 8312: i. q. στρατεία περὶ τε ναυτικῆς τε 5185. χερσαίων ἡδραϊόν τε στρατεύμα 6822.
 ὑδατόφυρτος 4559.
 ὑπείναι i. q. εἶναι 305, 1010, 2101, 2288, 2495, 2853, 3779, 8493, 5672, 6605, 6646, 6962, 7388, 7644, 8017, 8586.
 ὑπεκτρέχειν δικαιουσύνῃς 429.
 ὑπήρχε κτινῶν 2584. ἐγκλαῶν 4389. ὑποστρέφων 8904.
 φατνιαρχῆς 1778.
 φατνιστὸς ἵππος 6306.
 φαυλεργάτης 143, 1294, 8719.
 φαυλουργία 1189.
 φιλεύσπλαγχνος 5649.
 πεφιλμένος 30, 1235, 2655, 3361, 3748, 4048, 4055, 6222, 6876.
 φιλόποινος 2206.
 φίτης 2711, 2744, 6950, 9294.
 φονουργία 1654, 5165, 9329.
 φονουργός 1731, 5175, 5427.
 φρυκτώρησις 2082.
 πέφοντα δαδογμένον i. q. δέδονται 1089. πέφονεν ἀνρηγμένος 5730.
 28

- ἐν στενῷ πεφονεύτας i. q. στενω-
 θέντας 7042. κλύειν πέφονεν i. q.
 ἔξεσιν 7822.
 φύσις] Γάτος ἢ κατάκτυστος φύ-
 σις 4. Κλαύδιος ἡπία φύσις 11,
 194, 1158, 1232, 2033, 2462, 3703,
 5171, 6328, 7893, 7899, 9670.
 χαρήσαιντο 6115.
 χάρις 7869, 9679.
 χαριτώνυμος i. q. Ioannes 2828, 3696,
 3918, 7844, 7869, 8355, 8518, 8857,
 9802, 10124.
 χειρωνάκτης 6598.
 χορηγέτης 884.
 χορηγέτις 7908.
 χριστολάτρης 394.
 χριστομαχεῖν 1689.
 χριστομαχία 344.
 χριστομίμητος 3677, 3758, 3769.
 χρυσάργυρον 1132, 2021, 2784, 3310,
 8477, 3740, 3877, 5605, 7150.
 χρυσόγλωττος 1892.
 χρυσοσήμαντος 8537.
 ἐν χρῶ κινδύνου 4463, 7607.
 χύσις φιλοδωρίας 32.
 ὡς] καθιστορεῖται ὡς — ἰδεῖν 332,
 1084, 2800.
 ὡς i. q. ὡσαύτως 1653, 4508.
-

INDEX HISTORICUS.

A.

- Abari** 1225, 1246, 1323, 1461, 2899.
Abasgi 2899.
Acacius 946, 9639, 9735, 9744.
Achaia 7671, 9392, 9411.
Achilles 4064, 7922.
Achrides 8030, 8968.
Achris 7669, 8091, 8603, 9149.
Acropolites 9169, 9368.
Adana 2770, 3905, 4207.
Ader 6691.
Aemilianus 203, 207.
Aenus 8230.
Aeschylus 6641.
Aethribus 1415.
Aëtius 1970.
Aetolia 7557, 7636, 8600.
Africa 405, 938, 1342, 1511, 2989, 3027.
Agapetus 9776, 10128.
Agar 1414, 3146, 3154, 4667, 5971, 5976, 6913, et al. l.
Agareni 1069, 1407, 1450, 1587, 2225, 2399, 2961, 2984, 3166.
ἀγρός, coenobium in agris 2133, 2142.
Alas 4064.
Alamanni 4100, 4226, 5955, 5974, 6401, 6655, 6740.
Alamannia 5940, 6405.
Alamundarus 1070.
Alani 5721.
Albani 7674, 7682.
Albanum 9149.
Albinus 1173.
Albion 8092.
Alexander, Mammacae f. 165, al. 2677.
Alexander patriarcha 9611, 9619.
Alexandria 762, 766.
Alexius Angelus 6270, 6271, 6867, 7310, 7758.
Alexius Branas 5816, 5849, 5854.
Al. Comnenus 3446, 3450, 3457, 3468, 5177, 5710, 6644.
Al. Contostephanus 6286.
Al. in Cilicia rebellis 6356.
Alexii duo 6041.
Alexius Isaaci filius 6736, 6771, 6776, 6876.
Al. Manuelis f. 4846, 4930, 5014, 5054, 5068, 5226.
Al. Moseles 2380.
Al. Palaeologus 6609.
Al. Studites patriarcha 10064, 10081, Strätégopulus 8676, 9358, 9440.
Al. Trapezuntius 7522.
Altuchus, Chaldaeae princeps 4872.
Alypius 9592.
Ἀμάλθειας κέρας 7900.
Amantius 700.
Amasea 9783.
Amastria 7535.
Ambrosius 636.
Amorion in Phrygia 2187, 2398.
Amphipolis 5692.
Amphitrite 3410.
Anaplis 5399, 10257.
Anastasius 1046, 1051, 1332, 1625, 9755, 9910, 9917.
Anatolius 766, 822, 833, 942. **An. Alexandrinus** 9723.
Ἀναξαβέων τείχος 2770, 3906.
Anchialus 6071, 6156, 6166, 10184.
Ancyra in Galatia 487.
Andragathius 594, 615.
Andreas monachus 1794. **apostolus** 9565.
Andronicus Angelus 4915, 4925. **Comnenus** 4188, 4228, 4858, 4870, 4881, 4895, 4924, 4940, 4948, 4959, 4971, 4983, 4997, 5012, 5032, 5033, 5044, 5055, 5109, 5141. **Contostephanus** 4280, 4308, 6443. **Ducas** 5155. **Andronicus Georgii Muzalonis frater** 9061. **Nestongus** 7985, 7994. **Palaeologus** 7425, 7840, 8149, 8260. **Andr. Sardinum episc.** 9472.

Angelus protostrator 9063.
 Angli 5981, 5987.
 Anna Caesarissa 3730. alia 6445.
 Lascaris uxor 7832. Theodori filia
 8335. Anna Asanis f. 8390.
 Anthemius 910, 2396.
 Anthemius Trapez. 9773.
 Antiochia 224, 481, 657, 918, 1329,
 2964, 3573, 3585, 3996, 3998, 4005,
 5965, 5969, 7586, 9673.
 Antiochus eunuchus 700.
 Antonius 116. Marcus 129. Cara-
 calla 156. Cassymatas 9990. pa-
 triarcha 10026.
 Aphrodite 2681.
 Apollonias 8948, 10279.
 Apollonius Tyanensis 49.
 Apsimarum 1516, 1531.
 Arabes 1479, 1483, 1510, 1667, 1714,
 1737, 3636, 4537.
 Arbitos 160.
 Arcadiopolis 683, 6186, 7380.
 Arcadius 660, 667.
 Archizupanus v. Baochinus.
 Ἀρχὴν ἐκπρεπὲς 1474, 4072.
 Argos 7286.
 Ἀργεῖων παρία 527, 9627.
 Ariadne 905, 948, 1032, 1045.
 Arius 369, 422, 510, 537, 551, 601,
 9614.
 Armenia 1319, 2061, 2074, 2381, 3900.
 Armenii 7245.
 Armenocilicia 3903.
 Arsacius 681, 725, 9682.
 Arsenius monachus 8947, 9459, 9464,
 10272, 10291.
 Artavasdes 1733, 1739, 1764.
 Arta 7566, 9417.
 Artemius 1600.
 Asan 5769, 5800, 5811, 5902, 6276,
 6381, 6384, 7341, 7829, 8045, 8059,
 8075, 8578.
 Asclepiadae 3693, 6426, 8880, 9248.
 Aseldecaus 8617, 9454.
 Asiani pagi 5009.
 Asparia 892, 896.
 Aspietes 6372.
 Athanasius 484, 10348, 10366.
 Athenae 709.
 Athenodorus 181, 9584.
 Athingani 2195.
 Athos 10374, 10390.
 Athyra 6665.
 Atramytium 1619, 1268, 7513.
 Attalia 8992, 7567.
 Attica 7276, 7376.
 Atticus 726, 731, 9688.

Aurelianus 219.
 Ausones 1, 66, 149, 463, 750, 1122,
 1359, 2454, 2510, 3026, 3091, 4526,
 4585, 7489, 7503.
 Auxentium 10210.
 Axius 9021.
 Axuch 4039.
 Azan Persiae princeps 3381.

B.

Babyas 192.
 Babylonia 3136.
 Baca 3905.
 Baochinus archizupanus 4149.
 Balduinus, Flandriae Comes 6712,
 7050, 7186, 7216, 7240, 7337, 7376,
 7388, 7409, 7678.
 — Latinarcha 8158, 8296.
 — Petri Latini f. 7705.
 — Siciliae princeps 5707.
 Bardas 10014.
 Baris 7511.
 Basilaces 3449, 4750.
 Basilacius 6202.
 Basiliscus 937, 971, 985, 988, 1023.
 Basilius Bulgaricida 2875, 2913, 2914.
 Bas. Camaterus, patriarcha 6002,
 10196.
 Bas. Chotias 6052.
 Bas. Chumnus 6051.
 Bas. Istros 3608.
 Bas. Macedo 2510, 2513, 2546, 2555,
 2630, 2747.
 Bas. Scamandrenus, patriarcha 10061.
 Bela, Ungriae rex 6178.
 Belesbus 8512.
 Belessus 8513, 8710, 9027, 9137.
 Belisarius 1131.
 Bellegradum 4189, 4195, 7657.
 Bera monasterium 6260.
 Berroea 4040, 6084, 6099, 7234, 7770,
 8592, 8976, 9143, 9646, 10373.
 Bidina 2917.
 Bithyni 1626, 3864, 4675, 4906, 5081,
 7510.
 Bithynia 3843, 3950, 8016, 9119, 9123,
 9567.
 Bizya 7378, 8041, 8624, 9091.
 Blachernae 770, 819, 928, 1175, 2165,
 3395, 6845, 7065, 9831.
 Blachi 5764, 6068, 6072, 6152, 7371.
 Blachia 8093, 8360, 8599.
 Bodeni 8595, 8682, 8724, 9022, 9197.
 Boeotia 7314, 8137.
 Bogomili 3605.
 Boleros 5354, 5690, 6429, 8088.

Bonifacius, marchio Montis ferrati
6411, 6942.
Boradium 10191.
Borilas 7826, 8051.
Bostra 187.
Branas 5701, 6039, 6125.
Brantzobe 4189, 4195.
Bryennius 3774.
Brysis 8042.
Budelos tyrannus 8679.
Bulgari 1524, 2011, 2019, 2059, 2450,
2481, 2489, 7665, 7763, 7767, 8104,
8290, 8294, 9000, 9226, 9231, 9233.
Bulgarephygium 9090.
Byzantium 339, 496, 651, 1137, 1437,
1529, 1603, 2734, 3315, 6272 etc.

C.

Cabasitus 9384.
Cadmea, victoria 5139.
Caeciae (*Kaikaia*) 3411.
Caesar (*Kaisar*) 3417.
Caius Caligula 2, 19.
Calamos pagus 7755.
Caledonius 6985.
Callimannus 8385, 8488, 8756, 9225.
Callinicus Syrus 1468.
Calliopolis 7981, 8173, 8196.
Camaterus Basilius v. Basilius.
Cambyzes 5221.
Cammytzes 5845, 6477, 6584, 6663,
8024.
Campanus 8531.
Canini 9158.
Capitolina Aelia 94.
Cappadocia 1317.
Caracalla Antonius 156.
Carinus 242.
Carolus M. 1941. coronatus 1962,
1964, 1971.
Carus 238.
Carpha 3922.
Caryces 3528.
Castamon 3865, 3890.
Castinus 9597.
Castoria 3500, 3503, 8691, 8729,
9148, 9378.
Catacalo 3222.
Catascepe 4691.
Caucasus 3128.
Celbianum 7530, 7760.
Celtae 7134.
Cephalenus 9427.
Cerberus 1648, 5548.
Chabaron 9139, 9157, 9368.
Chaeronea 4429.

Chalce 2872.
Chalcedon 829, 980, 1820, 4928,
9727, 9754.
Chalcopatraea 1005.
Chalcopontia 9934.
Chaldaea 4869.
Chaleb 3922.
Charioron 7975.
Chazara 1826.
Chele 5491.
Cherson 1503, 1522, 1535, 1542, 1562.
Chersonneus 8195.
Chliara 2461, 7760.
Chones 4401, 4633.
Chosroes 1366, 1387.
Chrasmus 3856.
Christopolis 8411.
Christus 22, 46, 56, 73, 75, 135, 183,
259, 299, 450, 478, 597, 300, 842,
1656, 2594 etc.
Chrysaphius 701, 781, 784.
Chrysopolis 9824.
Chrysostomus 749, 9706.
Chrysus Blachus 6452, 6464, 6467,
6586, 6614.
Chunabia 9152.
Cilices 4009, 7718.
Cilicia 2867, 3370, 3584, 4200.
Cissus 8484.
Cittrabis 9153.
Claudiopolis 4666, 4687.
Claudius 11, 215.
Clemens 145.
Coelesyria 1319.
Colonea 3907.
Comana 680.
Comani 6068, 6542, 6552, 9680.
Commodus 143.
Comneniadae 5640.
Constantinopolis 761, 775, 913, 1788,
1811, 2470, 2536, 2965, 3461, 3497,
4113, 4938.
Constans Chlorus 267, 268, 277, 280,
293.
— filius Constantini M. 401. alius
1427.
Constantinus IV. 1839, 1853, 1861,
1885, 1899, 1960.
— Aspietes 6066.
— Basilli f. 2927.
— Chliarenus 10178.
— Copronymus 1720, 1750, 1768,
1823, 9919.
— Ducas 3277, 3285.
— Leonis fil. 2688, 2705, 2709, 2747.
— Levites, patriarcha 9848, 9969.
— Magnus 293, 315, 325, 327, 345.

Constantinus Magni f. 401.
 — Michaelis Angeli frater 7638.
 — Monomachus 3096, 3172.
 — Paphlago 2653.
 — Pogonnatus 1441, 8966.
 — Tichi filius 9234, 9289.
 — Torrices 9434, 9439.
 Constantius, C. M. f. 401.
 Contophrus 8427.
 Contostephanus Ducas 4935, 8436,
 8647, 10157.
 Corcyraea arx 4120.
 Corinthus 7279, 7285.
 Corradus 4108, 5830, 5848, 5854.
 Cosmas Atticus 10145. Hierosolymi-
 tes 10106.
 Cosmidium 6798, 10169.
 Cotyaea arx 5005.
 Creta 1515, 2235, 2527, 2565.
 Crinitae 2381.
 Critimus 8968, 8983.
 Croae 8710.
 Cromna 7535.
 Crybi 8967.
 Cucusus 9621.
 Cunsulatus 8530.
 Cyminas mons 7752.
 Cyprianus 192.
 Cyprus 3525, 5388, 5391, 5981, 5986,
 5991.
 Cypsella 6240, 6947.
 Cyriacus 9808.
 Cyrillianus 9597.
 Cyrillus 742, 6517. Alexandrinus 9700.
 Cyrus 772, 773. Amastridis presbyter
 9881.
 Cytorium 7535.
 Cyzicus 747, 1455, 1604, 8536, 9546,
 9708, 10175.

D.

Daci 882.
 Dacibyzae 8313.
 Dalmatia 283, 3491, 7673.
 Damocrania 6664.
 Dandolus 6767, 7179, 7223.
 Daonium 7814.
 Daphnusia 9491, 9512.
 David 1176, 2833, 3715, 4154, 4581,
 5020, 5268, 5327.
 David Comnenes 7521, 7533.
 Deabolis 8091, 8698, 8729, 9387.
 Debelum 6871, 6878, 6937.
 Debara 1887, 3185, 7896.
 Decius 189, 200.
 Demetrius Bulgarus 7698.
 Dem. martyr 5776, 5784, 7824.

Demetrius Theodori f. 8335.
 Dem. Tornices 8433, 8477, 8543, 8559.
 Demophilus 9645.
 Dermocaites 7424.
 Deure 9153.
 Dexiocrates, Geroconii praef. 9846.
 Dicorus 1112.
 Didymotichum 7225, 7361, 7369, 7846,
 8086, 9043, 9075, 10236.
 Didymus 1144, 9790.
 Diocletianus 251, 269.
 Diogenes 3932.
 Diomedes martyr 2540.
 Dionysus 161.
 Dioscorus 1013, 9720, 9729, 9775,
 9893.
 Dioscurus 764, 823, 835, 977.
 Dium 8512.
 Doloicus, Pleae comes 6714.
 Domitianus 43.
 — patriarcha 9604.
 Dorylaeum 4379, 4641.
 Dragotas 8491, 9000, 9015.
 Dyrrhachium 7687, 8601, 9114.

E.

Echetos 1557, 5221, 5984.
 Edessa 2734, 2994, 3033, 5037.
 Eetion 7249.
 'Elaia, ἡ κατ' 'El. ἐκκλησία 9691.
 Eleutherius 9580.
 Elias Thesbites 2580.
 'Ελληνίων γράμματα 2474.
 Epiphanius 9771.
 Ephesus 9462, 9699. τὸ ἐν 'Ep. λη-
 στικὸν συνίδριον 9721.
 Ephori monast. 5595.
 Ephraëmus 8968.
 Epicurus 2.
 Epidamnus 1047.
 Epirus 7559, 7636, 8600, 9432, 10391.
 Ericus Dandolus 6689.
 — S. Pauli comes 6713.
 Ericus vel Ernes, v. Erres.
 Erinns 251, 965, 1648, 4982, 5057,
 5219.
 Erres (Ericus) 7241, 7244, 7409, 7429,
 7678, 7709, 7734, 8729.
 Esaias 1179.
 Euagrius 9649.
 Euboea 7316.
 Euchais 9762.
 Eudocia 713, 2512, 7297, 9289.
 — Irenes soror 8616.
 — Annae f. 7834.
 Eudoxia 677, 9684.
 Eudoxius 9640.

Euergetae monast. 7064.
 Eugeniotae Chariton 10187.
 Eugenius 619, 623.
 Eulogia 9536.
 Euphemia 849. martyr 9599.
 Euphemius 9747.
 Euphrates 2993.
 Euphrosyne Ducaena 6283, 6293,
 6882, 7105, 7326, 7565.
 Euripides 6641.
 Euryatheus 1350.
 Eusebius Nicomedensis 9625.
 Eustathius Epidauri praesul 4748.
 — patriarcha 9651, 10077.
 — Thessalonices pr. 4790.
 Eustratius Garidas 10113.
 Euthymius, Sardium episc. 2214, 2216.
 — Syncellus patriarcha 10039.
 Eutyches 823, 977, 9730, 9893.
 Eutychius 6518. patriarcha 9782,
 9792, 9800.
 Eutza 8516.

F.

Felix 9580.
 Flandria v. Balduinus.
 Flavianus 762, 824, 9717.
 Flavitas 9741.
 Florus 229.
 Franci 1711, 1941, 1946, 1958, 3565,
 3570, 6909, 7183, 8299.
 Francia 5976.
 Francochorium 3856.

G.

Gabala 8147.
 — Ioannes, Rhodi princ. 8629.
 Gabria Trapezunti tyrannus 3964.
 Galatia 1318.
 Galba 23.
 Galerius v. Maxim.
 Galesium 10302, 10312.
 Galienus, Valer. f. 212.
 Galitza 4231, 6449.
 Galliae 523, 593, 8301.
 Gallus 201.
 Gangra 3895.
 Ganus 8196.
 Gedeon 7941.
 Gennadius 944, 9731.
 Genuenses v. Iannuenses.
 Georgius Acropolites 9140.
 — Cyprius 1787, 10334.
 — martyr 3160, 10260.
 — Muzalon 9058, 9300, 9310.
 — Xiphilinus 6024, 10225.
 Gerasimus 10383.

Germanicia 9642.
 Germani 1947, 5976, 5987. Germanici
 barbari 1712.
 Germanus 1602, 1630, 1704, 1787.
 — patriarcha 12254.
 — Trinobi episc. 8180, 8580.
 — Cyzicenus patr. 9896.
 Gizerichus 939.
 Glabas 8690.
 Goleamus 8699.
 Goliath 4152.
 Gordianus 176.
 Graecia 3324.
 Gratianus 524, 553, 555, 557, 560,
 884.
 Gregorius 655, 1709, 1956. Phos-
 phorus Nyssen. 6519.
 Γρηγόριος τοῦς θαυματουργοῦς 180,
 9655.

H.

Hadrianus Aelius 83, 110, 335.
 Hadrianus papa 1935.
 Hadrianopolis 5878, 6938, 7209, 7369,
 7795, 8085, 8217, 8961, 10279.
 Haemus 5764, 5794, 6072, 7341, 8227.
 Halmyrus 7324.
 Harmala 6047.
 Harmatius 1016, 1019.
 Hebdomus 782.
 Hebraei 9, 102, 1329, 1373, 1668, 1684.
 Hebrus 8233, 8485, 8965, 9040.
 Hector 4066.
 Helena, mater C. M. 295, 376.
 Hellas 6591, 7235, 7367.
 Hellespontus 1218, 8482, 8610.
 Heraclea 7534, 7813.
 Heraclius 1342, 1346, 1428.
 Heraclonas 1422, 1424.
 Hercules 1348, 4058.
 Hercules 256.
 Hermes (Ἐρμοῦ φίλος) 10, 229, 437,
 4071.
 Hermogenes rhetor 140.
 Herodes 1557.
 Hieracorporhytes 3801.
 Hierapolis 2776.
 Hieremias 4621.
 Hieroboam 2075.
 Hierosolyma 1397.
 Hispania 574.
 Homerus 1015.
 Honorius 659.
 Hunni, Turcarum gens 3127, 3847,
 3862, 4173, 4187.
 Hyacinthus monast. 7630.
 Hyaleas 8714.

I.

Jadana 6766.
 Jael 1857.
 Jannes 9993.
 Jannenses (Gennenses) 8267.
 Japhrens 8320.
 Jathatines, Persidis princ. 7569,
 7612, 8456.
 Iatropulus 8530.
 Ibancus Moesus 6385, 6391, 6474,
 6500.
 Iberi 5826.
 Iberia 2226.
 Icasia 2318, 2322, 2332.
 Iconium 3984, 4094, 4396, 4405, 5962,
 7576, 8456.
 Ida 7248.
 Ἰνδῆσι v. Angli.
 Ignatius patriarcha 10006, 10019.
 Ignatius 70.
 Ilias 1014, 1334, 6655.
 Illyrium 2984.
 Incer 2512.
 Indi 3137, 5200, 5511.
 Ioannes Asanis frater 5903.
 — Axuch 3744, 3750, 3751.
 — Beccus 10325.
 — Bulgarorum 7393, 7792.
 — Camaterus 6503, 10229.
 — Cappadox, patr. 9768, 10353.
 — Catacuzenus 8634.
 — Chrysostomus 674, 6517.
 — Comnenus 3695, 6557, 6576.
 — Cyprinus Spyridonaces 6595, 6608.
 — Damascenus 1789.
 — Ducas 5461, 8714. D. Vatatzes
 7852.
 — Gabalas v. Gabalas.
 — Glycys 10378.
 — Haereticus 1601.
 — Levita 9891.
 — Moesorum pr. 6388, 6616, 7340.
 — patriarcha 2415, 2424.
 — Scholasticus 9796.
 — Sionis rex 8138.
 — Theodori f. 8335, 9267.
 — Tzimisches 2818, 2861.
 Joannitza 6032.
 Jobus 1233.
 Josephus Bringa 2754.
 — Hebraeus 9, 2040.
 — patriarcha 10300.
 Jonia 7743.
 Jovianus 472.
 Irene 1853, 1885, 1899, 1933, 1960,
 1966, 8770, 6441, 6923, 7426.

Irene Theodori f. 8335, 9290. Annae
 f. 7834, 7892, 8006.
 Isacius Angelus 5374, 5389, 5403,
 5415, 5429, 5447, 5454, 5471, 5030,
 6645.
 — Comnenus 8223, 8227.
 — Cypri tyr. 5397, 5984, 6365.
 — Nestongi fr. Tarchanietes 7987.
 Isaias 10388.
 Isauri 908, 961. Isauria 1669, 3995.
 Isidigerdes, rex Persarum 706.
 Ises 8024.
 Ismael 2246.
 Ismaelitae 6915.
 Ister 1228, 3320, 3847, 3854, 4285,
 5801, 8226, 8303.
 Italia 405, 1949, 1963, 3971, 6402,
 6722, 8301.
 Itali 1951, 3558.
 Judaeus membris fractus sanatus 728.
 Judaica ferocia 36.
 Judas 2205.
 Julianus Didius 150. apost. 438,
 506.
 Jupiter 95. Jovis magi 349.
 Justina 601.
 Justinianus 1123, 1469, 1522.
 Justinus 142. Thrax 108. iunior
 1154.
 Juvenalis, episcopus 834.

L.

Lacapa 2692.
 Lampetes 8707.
 Lampsacus 8142, 9055, 9072, 9435,
 9440.
 Laodicea 3768, 5957.
 Larissa 3500, 7235, 7292, 8363, 8715.
 Lascarius 7417, 7632, 7716, 7739.
 Lascaris 8532.
 Latini 3598, 8974, 4339, 5181, 5573,
 5574, 5838, 6783, 6890.
 Laurentius 9592.
 Lazarus pictor 2309. redivivus 2650.
 Lentiana 7420, 7511, 7974, 8578.
 Leo Armenius 2074, 2153, 9980,
 10009.
 — Basilii filius 2605, 2615, 2632.
 — Isaurus 1644, 1680, 1719, 9907.
 Leo II. 1828. III. 1936, 1961.
 — iunior 949, 957.
 — Macelles 876, 951.
 — papa 821, 823.
 — Phocae frater 2760.
 — Sgurus 7275, 7297.
 — Synesius 5127.
 Leontina 905, 909.

Leontius philosophus 712. al. 1501,
1509, 1519, 1531. patriarcha 6007,
10209.

Lesbus 1990, 3522.

Leucas 9427.

Levunus 3900.

Libycus 1827.

Lichudes Constantinus 10092.

Licinius 287, 306, 342.

Lobitzo in Moesia 3252.

Lobitzus 5893.

Lombardi 7183.

Longobardi 2386, 7561.

Lopadium 3954, 3959, 5134, 7251,
7258, 7512.

Loxias 6206.

Lucas Chrysoberges 10180.

Luma 4655.

Lychnidas 8728.

Lycia 814, 3991.

Lydia 4084, 5910.

M.

Macedones 5198, 7357.

Macedonia 408, 591, 2514, 3522,
3539, 7672, 8087.

Macedonicus 644, 649.

Macedonius 9632, 9759.

Macrinus 158. hetaeriartha 7989,
7995, 8649, 9200.

Macroducas 5155.

Madyta 8195.

Maeandrus 3784, 7587.

Magdalene 2652.

Magnentius 415, 417.

Magnesia 7997.

Mahumetus propheta 4775, 4782, 4820,
4821. Persidis princ. 3135, 3152.

Maliasenus 8707.

Mamaea 165.

Mamalus 5230.

Mana 2349.

Manasse 2438.

Mancaphas 5924.

Manes 244.

Mangane 5158.

Mangani 3157, 10188.

Maniaces 3030, 3111.

Manichaei 247, 3650.

Manuel 2367, 4026, 4033, 4041, 4211,
4315.

— Contophreus 8317.

— Lachanas 5128.

— Lascaris 9050, 9134.

— Michaelis Angeli fr. 7638.

— patriarcha 7724, 7854, 8859,
8922, 10261, 10268.

— Theodori frater 8064.

— Comnenus 4601, 4668, 5366.

Marcianus 794, 827, 866, 909.

Marcus 9596, 2670.

Margarites 9050, 9087.

Maria Alamanna 7517. Annae f.
7834, 8062, 8338. Asanis f. 3890,
8062, 8338. *basilis* 4850.

— Isaaci uxor 7230.

— Petri Latini f. 7706.

— *ziorotinos* 736, 1883, 2384,
2652.

— Theodori f. 9291.

Maritza 8199.

Maronea 7815.

Martina 1422.

Martinus 1433.

Mates 9152.

Mauricius 1231, 1292, 1296, 9806.

Maxentius 279, 289, 306, 308.

Maximinianus 251. patr. 745, 9704.

Maximinus 170, 269, 282.

Maximus 173, 1432, 603, 613. pa-
triarcha 7855, 10249.

Mediolanum 636.

Melangi 6360.

Melangia 4077.

Melenicum 8125, 8494, 8757.

Meludium 5474.

Mesembria 10358.

Meteopicum 9534.

Methodius 2214, 2218, 2307, 2425,
8583. patr. 10000.

— Hyacinthi coen. praef. 10264.

Metrophanes 9605.

Michael Archangelus 1084, 4694,
7634, 7653, 7918.

— Asanis f. 3890, 8338, 8826.

— Autorianus, patr. Nic. 10240.

— Caerularius 10084.

— Calaphates 3064, 3087.

— Choniates 7289.

— Comnenus, Palaeol. fr. 8572,
9177.

— Comneniades 8737, 8801.

— Ephesi episcopus 3438.

— Epiri princeps 7558.

— Illyrii despota 8604, 8653, 9107,
9159, 9219.

— Oxitani coenob. praef. 10135.

— Palaeologus 8678, 8868, 9343.

— parapinaces 3997.

— patriarcha 7474, 10183.

— Stratiota 3211, 3227.

— Thessalicensium rhetor 4749.

Milium 7129.

Mitatum 6922.

Mitylene 9257.
 Mocius 2661.
 Moesi 1098, 1584, 2057, 2467, 2898,
 2905, 2910, 5763, 5883, 7369,
 8278.
 Moglenus 3556.
 Montiferratum 6710, 6942.
 Mopsucrene 442.
 Mopsuestia 1145, 2771.
 Morotheodorus, Philadelph. pr. 7520.
 Mosaicae tabulae 1891.
 Moselus 1900, 1907.
 Moses 3817.
 Mosynopolis 5694, 7816.
 Murtzuphlus Ducas 7005, 7101, 9302.
 Musae 10335.
 Muzalo Nicolaus Cyprius 10161.
 Myriocephalum 4403, 4423.

N.

Nacolia 9988.
 Narses 1131.
 Nathan 2833.
 Nauplia 7280.
 Nautzapolis 9033.
 Navatus 194.
 Neapolis 9749, 9836.
 Nectarius 652, 673, 9664.
 Neocaesarea 3962.
 Neocastrum 7756, 7759, 9052.
 Nero 19, 54.
 Nestongus v. Andronicus.
 Nestor 4064.
 — vestarcha 3417.
 Nestorius 734, 743, 841, 9695.
 Nicaea 1626, 1631, 1873, 3340, 3566,
 4906, 5081, 5091, 7455, 7628, 8874,
 9616, 9965, 10239.
 Nicephorus 1902, 1907.
 — Blemmydas 8933.
 — Bottoniata 3420, 3426, 3441, 3456,
 3464.
 — Bryennius 3418.
 — Michaelis despotae f. 8655, 9108.
 — Ephesi episc. 9461, 10286.
 — ὁ γενικός λογοθέτης 1978.
 — patriarcha 2027, 2041, 2125, 9975.
 — Tarchaniotes 8257, 8455, 8672.
 Nicetas Muntanus 6003, 10203.
 — patriarcha 9931, 9970.
 Nicetiatæ 8314.
 Nicolaus Carabus 7015, 7025.
 — Chrysoberges 10067.
 — Manclabites 8496, 8735.
 — patriarcha 10034, 10120.
 Nicomedia 3843, 4910, 8311, 9629.

Niphon 10368.
 Nireus 6333.
 Nistrum 3922.
 Nisus 6158, 6175.
 Numerianus 240.
 Nymphæum 7746, 9065, 8609, 8890,
 8914.

O.

Ochyrae 7421, 7511, 7751, 7991.
 Odrysium 114.
 Odyssea 1014.
 Oenaeum 4859, 4877, 4880.
 Olympianus 9596.
 Onesimus 9578.
 Opsicius 1736.
 Orestias 6487, 7389, 7801, 7958.
 Origines 153, 167, 177, 193, 1144,
 9789.
 Ostrobium 8596, 8687.
 Otho 23.
 Oxia 10136, 10138.

P.

Pacones 3857, 4144, 4163, 7836, 8302,
 9096.
 Palaestina 92, 178, 926, 1321, 1796,
 5944.
 Pamphylia 3795.
 Panium 7814.
 Pannonia 502, 585.
 Pantaemus 146.
 Paphlagonia 1318, 1329, 1364, 4882,
 4916, 4986, 7532, 7537, 9214, 9362.
 Pasgusa polus 3994.
 Patmos 48.
 Patra 9421.
 Patroclus 5767.
 Patzinacæ 3123.
 Paulus, apost. 361, 4750, 5600, 5622.
 — patriarcha 9617, 9829, 9837.
 — Samosatensis 221.
 Pegae 6667, 7250, 8012.
 Pelagius 7430, 7455.
 Pelagonia 4130, 4141, 4185, 7669,
 8602, 9165, 9396.
 Peloponnesus 6592, 7236, 7367.
 Pentachira 4656.
 Pergamus 4261, 7759.
 Periclytus 3907.
 Peristitza 8967.
 Perperacium 8967.
 Pernicus 2918.
 Persae 210, 458, 2407, 2899, 3369,
 3781, 3931, 4262, 4431, 4643, 4665,
 9538. etc.

- Persarmenii 3867, 3890.
 Persia 244, 480, 1221, 1316, 1356,
 1377, 9119, 9122. etc.
 Pertinax 147. pontifex 9592.
 Petebinus 4224.
 Petraliphus 8309, 8437, 8698.
 Petrium 6827, 7076, 9600.
 Petronas 226, 266, 272.
 Petrus apost. 16, 361, 5769, 5796,
 5800, 6276. mysarcha 6386.
 — vir fortis 7242. Latinus 7676,
 7690.
 — patriarcha 9605, 9833. Cyprius
 9939.
 Peza 3922.
 Phaeton 4842.
 Phaeaces 4127.
 Phalaris 1557, 5222.
 Pharsala 8363.
 Pherep 3922.
 Philadelphia 4636, 5913, 5917, 5956,
 8814, 8915, 10384.
 Philea 7051.
 Philereus 8637.
 Philus Theodorus 9364.
 Philippicus 1281. Bordanes 1564,
 1569, 9888.
 Philippopolis 5880, 5951, 6168, 6182,
 6398, 6495, 7210, 7810.
 Philippus 182. frater regis Alam.
 6406.
 — Petri Latini f. 7705.
 Philomelum 3657, 4088, 5958.
 Philon, Hebraeus 9.
 Philonidas 154.
 Phocas, episc. Philadelph. 8713.
 Phocas 1278, 1288, 1294, 1304, 1344.
 — Nicephorus 2759, 2765, 2835, 2838.
 Phoenixes 1321, 1606, 2960, 3370.
 Photius 10016, 10021.
 Phrixi portus 9828.
 Phrygia 2187, 8784, 3991, 4064,
 4400, 5975.
 Pisani 6903, 6910.
 Pitheca 1082.
 Platamon 8363, 8597.
 Plato, monachus 2039.
 Plutarchus 9579.
 Poemanenium 7255, 7420, 7511, 7916,
 7974.
 Polycarpus 142, 9579.
 Polyenctus patriarcha 2832, 10056.
 Pompianus 174.
 Pontus 3961, 9567.
 Prespa 8091, 8603.
 Presthlabi gemini 2916.
 Priamus 4065.
 Priapus 161.
 Prilapus 6589, 7669, 8089, 8602,
 9025, 9134, 9166, 9397.
 Principis insula 1989, 3080.
 Proclus 747, 752, 9707.
 Proconnesus 2128, 10296.
 Propontis 4934, 5896, 6268, 6649,
 6994.
 Prosacon 6456, 6461, 6471, 8516.
 Prota insula 3392.
 Prusa 5081, 5092, 5182, 7260, 7467,
 7903.
 Publius Balbinus 174.
 Pulcheria 704, 779, 791, 817, 860.
 Pyrrhus patriarcha 9820.
 Python 6225.
- R.
- Raimundus 3577, 3912.
 Raulus 8432.
 Raul Ioannes 9416.
 Regina flumen 9079, 9093.
 Rhaedestus 6198, 7814.
 Rhapsommutus 3526.
 Rhentine 8412.
 Rhodope 6620, 8030, 8126, 8227,
 8963, 8982.
 Rhodus 1610, 1611, 3522, 8626.
 Ricardus, Siciliae dux 5707.
 Robertus Italus 3490, 3498, 3501,
 3508, 8135.
 — Petri f. 7705, 7720.
 Roma 16, 70, 278, 405, 821, 832,
 910, 1707, 1961, 1935, 1945, 1952,
 6739.
 Romaica sceptrum 55.
 Romais 801, 806, 1048, 2093, 2466,
 2487, 2781, 7490.
 Romanus Argyropulus.
 Rom. Constant. f. 2743, 2876.
 — Diogenes 3353.
 — Lacapenus 2692, 2731.
 Rossi 2593.
 Rossicus exercitus 2845, 3120, 6548.
 Rossus 2770.
 Ruselius 3416.
 Rusticius 934.
- S.
- Sabellina, scaevus Afer 204.
 Sabus 7519, 7528.
 Saducaei 2196.
 Salamo 96, 2077.
 Samona 2657.
 Samos 3522, 6176.
 Sampson 7518, 9780.
 Samuel, princeps Bulg. 2902.

- Santaloreanus 2606.
 Sardanapalus 160, 162, 2928.
 Sardica 2917, 3851, 4178, 4276.
 Satan 2, 2299, 3608.
 Saturnus 95.
 Saul 3020.
 Savus flumen 4166, 4285.
 Sclavi 1472.
 Scopia 2916.
 Scopii 6172.
 Scuterius Xyllas 9195.
 Scythae 541, 548, 563, 3248, 3552,
 4395, 5179, 5185, 5817, 7346, 8953.
 Σκυθική ἐρημία 542, 2897, 3808,
 8339.
 Sebastiani fratres 5224.
 Sedecion 9579.
 Selybria 7813.
 Semei 4562, 4581.
 Senacherimus 7805.
 Sergius patr. 9819, 10075.
 Serrae 5354, 5691, 7234, 7951, 7958,
 8489, 8988, 9035.
 Servia 9114, 9147.
 Seth 5363.
 Severus 151, 1074, 9775.
 Sgurus Corinthi tyr. 7555.
 Sicidites monachus 6507.
 Sicilia 1438, 3031, 6682.
 Sicilica classis 4121, 5689.
 Siculi 5175.
 Silvester 367, 376.
 Simon, magus 14.
 Sion 93, 377, 714, 834, 926, 1369,
 1377, 3576, 4001, 4107, 5978,
 6016.
 Sisinnius 732, 9690. patr. 10070.
 Sisyphus 4881.
 Smoleni 6602.
 Smyrna 142, 7760.
 Smyrnaei 778.
 Solomonteum convivium 5662.
 Sophia 1164, 1212.
 Sophocles 6641.
 Sosandron monast. 7886, 9283, 9305,
 10385.
 Sosius 9395.
 Soterichus Pantengenus 4746.
 Sozopolis 3796, 5004.
 Spartenus 8530.
 Stachys 9573.
 Stagira 6258, 7816.
 Stanum 9395.
 Staridoli 8595.
 Stauracius 2026.
 Stenimachus 8966, 8983, 6496, 8510.
 Stephanus Triballorum princ. 7300.
 patr. 10023.
 — Amasenus 10042.
 — Ἀγιοζωστοφορέτης 5150, 5164,
 5361, 5612. martyr 6. monachus
 1794.
 Sthlabus 8031.
 Strategopulus 8989, 9416.
 Strumitza 6453, 6614.
 Strymon 5691, 8411.
 Studium 2038, 3089, 3279, 9556.
 Stumpium 6158.
 Styppes Leo 10131.
 Styx 5060.
 Subleum 4380.
 Sultanus 4372.
 Sycae 9595, 9742.
 Sylaei lupus 1779, 9916, 9991.
 Synadenus 7988.
 Synchronici 1066.
 Syracusae 1439.
 Syria 1418, 1606, 1797, 3584, 3910,
 3996.
 Syri 2776.
 Syri Cilices 2768.

T.

- Tacharii 8441, 8459, 9037.
 Tacitus 228.
 Taenarus Ἀῖθον 4429.
 Tancredius, Siciliae rex 6035.
 Tanisenanium 3890.
 Tarasius patr. 1867, 9962.
 Tarchaniotes v. Isaacius.
 Tarsus 2771, 3904, 4201, 6053.
 Taurus 1105, 7311.
 Telchin 1264, 1648, 1927, 5220.
 Ternobus 7404.
 Thamor 8388, 8391, 8756.
 Thebae 7290.
 Thecla 3264. martyr 9741.
 Theodora Asania f. 8338.
 Theodora 1147, 2328, 2417, 2496,
 3093, 8194, 9289.
 Theodorus Angelus 5119, 8027, 8060,
 8454, 8594, 8658.
 — Comnenus 8133.
 — Calampaces 9138.
 — Irenicus 12246.
 — Lascaris Ducas 8907, 9097.
 — Lascaris 6818, 6856, 7462, 7926,
 7945, 8177.
 — Latus, Sionis patr. 6017.
 — Lydus 6039.
 — Magnus 2850.

— Mancaphas 7265.
 — Michaelis ang. fr. 7638, 7659.
 — monachus 2089.
 — Mopsuestiae episc. 1144, 1791.
 — *πρόφ* 9196.
 — patriarcha 9854.
 — Philadelphensis 5909.
 — Philes 8590.
 Theodosius, Sionis 10219.
 Theodosius 574, 590, 606, 622, 690,
 768. patr. 10191.
 Theod. exactor 1620. Caesar 1627.
 Theod. Atramyttenus 1636.
 Theodotus Casiteras 9984. Melis-
 senus patr. 10172.
 Theophanes 2132, 2140, 2308.
 Theophano 2645, 2745.
 Theophilus 2249, 2311, 2364, 2433,
 9994.
 Theophobus 2367.
 Theophylactus 10050.
 Thermopylae 7276.
 Thersites 2346.
 Thessalia 4810, 5738, 6590, 7671,
 8033.
 Thessalonice 627, 2040, 4788, 5172,
 5188, 5193, 5352, 5714, 5724, 5785,
 7546, 7819, 8562, 9020.
 Theudas, magus 14.
 Thomaïtes 1889.
 Thomas 2219. patr. 9813, 9839.
 Thracesium thema 4083.
 Thracia 114, 408, 511, 591, 881,
 1246, 1584, 1879, 2057, 3124, 3322.
 Thucritus 10204.
 Tiberius 1207, 1303.
 Tichus 9290.
 Timon 5236.
 Timotheus 9763.
 Tithonus 10204.
 Titus 9602.
 Tornices Demetr. 8693, 8740.
 Tornicius 3117.
 Torusa 4204.
 Traianopolis 7815.
 Traianus 65.
 Tralles 4654.
 Triballarcha 6171.
 Triballi 3835, 4131, 4180, 7666.
 Triaditza 5885, 6157.
 Trinobus 8275.
 Tripolis 3917. ad Maeandrum 8465.

Tripsychus 5232.
 Troas 7245.
 Tryphon 10047.
 Turcae 3149, 3567, 3656, 3951, 4076,
 4078, 4089, 4530, 5124, 5925, 8442,
 9037.
 Tzachas Turca 3520.
 Tzapaena 8966, 8990, 8510, 8985,
 9045, 9003.
 Tzibritza 4421.
 Tziritho 8532.
 Tzurulus 7377, 8248, 8307, 8612.

U.

Ungri (Pannonii) 3248, 3250, 4282.
 Ungria 5757, 8328.
 Urbicius 1049.
 Uresis 4142.
 Urus Rossus 9095, 9099, 9227.
 Ustra 8966.
 Uzi 3319.

V.

Valens 510, 526, 552, 562, 9652.
 Valentinianus 500, 558, 599, 618.
 Valerianus 208.
 Varangi 3452.
 Varna 6156, 6166, 6624.
 Vataztes Ducas Ioannes 7845, 8144,
 8298.
 Venetae 4321, 4336, 4341, 4346.
 Veneti 6904, 7179, 7183.
 Venetia 6689, 6717.
 Verenicum 7975.
 Verina 903, 971, 972.
 Vespasianus 26.
 Vetrano 417.
 Vitellius 23.

X.

Xanthia 6479, 8088.
 Xenolophus 684.
 Xiphilinus 4940, 4947, 10099.

Z.

Zeno 906, 948, 961, 990, 996.
 Zeugminon 3850, 3858, 4167, 4254,
 4286.
 Zichni 8486.
 Zoe 3003, 3093, 3094.
 Zoilus 9591.